

RAAD VOOR BETWISTINGEN INZAKE **STUDIEVOORTGANGSBESLISSINGEN**

UITSPRAKEN WERKJAAR 2021
STUDIEBETWISTINGEN DEEL 5

Inhoud

[Zitting van 1 december 2021](#)

rolnummer 2021/950

rolnummer 2021/956

rolnummer 2021/972

rolnummer 2021/980

rolnummer 2021/985

rolnummer 2021/1009

rolnummer 2021/1078

[Zitting van 3 december 2021](#)

rolnummer 2021/913

rolnummer 2021/919

rolnummer 2021/946

rolnummer 2021/960

rolnummer 2021/971

rolnummer 2021/984

rolnummer 2021/999

rolnummer 2021/1001

rolnummer 2021/1026

rolnummer 2021/1062

rolnummer 2021/1081

[Zitting van 6 december 2021](#)

rolnummer 2021/990

rolnummer 2021/998

rolnummer 2021/1003

rolnummer 2021/1012

rolnummer 2021/1019

rolnummer 2021/1023

rolnummer 2021/1029

rolnummer 2021/1102

rolnummer 2021/1108

rolnummer 2021/1114

[Zitting van 13 december 2021](#)

rolnummer 2021/1002

rolnummer 2021/1025

rolnummer 2021/1083

rolnummer 2021/1101

rolnummer 2021/1111

rolnummer 2021/1123

rolnummer 2021/1138

[Zitting van 15 december 2021](#)

rolnummer 2021/1024

rolnummer 2021/1075

rolnummer 2021/1095

rolnummer 2021/1109

rolnummer 2021/1115

rolnummer 2021/1121

rolnummer 2021/1124

rolnummer 2021/1130

rolnummer 2021/1144

Zitting van 1 december 2021

Arrest nr. 7.132 van 15 december 2021 in de zaak 2021/950

In zake: Ellen BRADT
Woonplaats kiezend te 9050 Gentbrugge
Gontrodestraat 180

Tegen: HOGESCHOOL GENT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Eva Bral
kantoor houdend te 9000 Gent
Henleykaai 3R
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 15 september 2021 waarbij aan de verzoekende partij een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Bachelorproef’ en de beslissing van de voorzitter van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2021.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het sociaal werk’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Bachelorproef’ bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 22 september 2021 per e-mail een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling. Diezelfde dag krijgt zij als reactie dat het officiële schrijven (aangetekend of persoonlijke afgifte) wordt afgewacht om het intern beroep te behandelen. Verzoekster stuurt vervolgens haar intern beroep op per aangetekend schrijven.

Bij beslissing van de voorzitter van de interne beroepsinstantie op datum van 5 oktober 2021 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De voorzitter van de interne beroepsinstantie stelt vast dat de studente op 22 september 2021 via e-mail een kopie van haar intern beroepsschrift heeft bezorgd. Ze ontving als antwoord op haar e-mail de vraag om het verzoekschrift in te dienen conform de vormvereisten opgenomen in het geldende onderwijs- en examenreglement (hierna: OER).

Volgens de voorzitter werd de studente correct geïnformeerd over de procedure om een intern beroep in te stellen tegen een studievoortgangsbeslissing, die in artikel 44, §2 van het OER is opgenomen. Op het puntenbriefje, dat werd gepubliceerd op 15 september 2021, staan immers de modaliteiten opgenomen voor het aantekenen van een ontvankelijk intern beroep.

Het intern beroep werd niet correct ingesteld. Het is namelijk niet gericht aan de algemeen directeur, noch aangetekend verzonden naar of afgegeven op zijn secretariaat. Het intern beroep is aldus niet ontvankelijk.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 6 oktober 2021 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 13 oktober 2021 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt, zoals de Raad eerder reeds heeft overwogen inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap. De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep *“verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij”* de Raad (Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16).

De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, RW 1999- 00, 850).

De vraag of verzoekende partij op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

Verzoekster gaat in haar verzoekschrift niet in op de redenen om haar intern beroep onontvankelijk te verklaren.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoekster het aangetekend schrijven met haar intern beroepsschrift heeft verstuurd naar de Campus Schoonmeersen, ter attentie van mevrouw [M.].

Artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs verleent aan de onderwijsinstellingen een ruime autonomie om de vorm van het intern beroep vast te leggen. Dit is opgenomen in artikel 44, §2 van het OER. Bovendien werden op het puntenbriefje de beroepsmogelijkheid en -modaliteiten vermeld. De sanctie, met name de onontvankelijkheid, staat daarbij eveneens genoteerd.

Verzoekster heeft haar intern beroep niet verstuurd naar de algemeen directeur, noch naar het aangegeven adres. Volgens verwerende partij werd het beroep aldus terecht onontvankelijk verklaard.

In haar *wederantwoordnota* gaat verzoekster hier evenmin op in.

Beoordeling

De Raad onderzoekt of de interne beroepsinstantie het beroep van verzoekende partij terecht als niet ontvankelijk heeft beschouwd.

Een beroep bij de Raad kan pas worden ingesteld nadat het intern beroep regelmatig is ingesteld en uitgeput conform de artikelen II.283 t.e.m. 285 van de Codex Hoger Onderwijs. Met uitzondering van de verplichting om een intern beroep in te stellen en de termijnen voor het instellen en het behandelen van het intern beroep laat de decreetgever het aan de instellingen over om in het onderwijs- en examenreglement te bepalen welke vormvereisten – al dan niet met sancties – moeten worden nageleefd om een regelmatig intern beroep in te stellen.

Deze autonomie is evenwel niet onbegrensd. De Raad houdt toezicht op de redelijkheid van de Onderwijs- en Examenregeling en op de wijze van toepassing van ontvankelijkheidsvereisten in concrete zaken.

Artikel 44, §2 van het OER van verwerende partij bepaalt hoe een student intern beroep tegen een studievoortgangsbeslissing kan aantekenen. Met betrekking tot de concrete beroepsmodaliteiten bepaalt artikel 44, §2, eerste lid van het OER het volgende:

“De student meldt zijn intern beroep via een gemotiveerd verzoekschrift dat hij dateert en ondertekent. Dit verzoekschrift wordt op straffe van onontvankelijkheid aangetekend verstuurd aan de algemeen directeur of in tweevoud afgegeven op zijn secretariaat (Geraard de Duivelstraat 5, 9000 Gent). De datum van het postmerk of de datum van persoonlijke aangifte op het secretariaat geldt als indiendatum. Een kopie van de brief wordt tegelijkertijd via e-mail bezorgd aan de secretaris van de interne beroepscommissie via internberoep@hogent.be.”

De Raad is van oordeel dat de verplichting om een intern beroep bij aangetekende zending in te dienen op zich geen onredelijke of onevenredige vormplicht inhoudt. Een ter post aangetekende zending verleent immers aan dat intern beroep een vaste datum, wat de interne beroepsinstantie, en in voorkomend geval daarna de Raad, toelaat om te controleren of de vervaltermijn van zeven kalenderdagen die de decreetgever in artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs heeft bepaald, is nageleefd.

Deze vormplicht is evenwel niet absoluut, maar doelgebonden. Indien een intern beroep op een andere wijze een vaste datum krijgt – bijvoorbeeld doordat de interne beroepsinstantie een datum van ontvangst bevestigt die binnen de beroepstermijn ligt – dan kan het gemis aan aangetekende zending op zich niet leiden tot de onontvankelijkheid van dat intern beroep.

De vraag is derhalve of er *in casu* een dergelijke vaste datum kan worden bepaald.

In casu betreft het voorwerp een examenbeslissing en gaat de vervaltermijn van zeven kalenderdagen in de dag na de proclamatie, d.i. de bekendmaking van de resultaten. Uit het dossier blijkt dat de bekendmaking van de examenresultaten *in casu* op 15 september 2021 is gebeurd. De Raad stelt vast dat op de mededeling van de puntenlijst de noodzakelijke beroepsmodaliteiten zijn meegedeeld, zodat de beroepstermijn effectief aanvangt de dag na de bekendmaking van de examenresultaten, wat *in casu* op 16 september 2021 is. De uiterste datum om een tijdig intern beroep in te stellen was derhalve woensdag 22 september 2021.

De Raad leest in de interne beroepsbeslissing dat verzoekster op 22 september 2021 per e-mail een kopie van haar verzoekschrift intern beroep heeft bezorgd. Zij ontving als antwoord op haar e-mail de vraag om het verzoekschrift in te dienen conform de vormvereisten opgenomen in het geldende OER.

Uit het administratief dossier blijkt dat de e-mail van verzoekster, waarmee ze intern beroep wenste in te dienen, inderdaad op 22 september 2021 werd beantwoord, en meer bepaald als volgt:

“Beste student

We hebben je verzoekschrift via e-mail ontvangen en wachten het officiële schrijven (aangetekend of persoonlijke afgifte, cfr. onderwijs- en examenreglement) af om je intern beroep te behandelen. (...)”

Hierdoor heeft het intern beroep van verzoekster vaste datum gekregen, met name 22 september 2021. Dit is binnen de vervaltermijn van zeven kalenderdagen na de kennisgeving van de initiële studievoortgangsbeslissing.

Het intern beroep is bijgevolg ten onrechte onontvankelijk verklaard.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de voorzitter van de interne beroepscommissie van 5 oktober 2021, waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk wordt verklaard.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij neemt uiterlijk op 7 januari 2022 een nieuwe beslissing, rekening houdend met bovenvermelde overwegingen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Gilles Fourneau

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.133 van 15 december 2021 in de zaak 2021/956

In zake: Yas TOKASI
                  Woonplaats kiezend te 2020 Antwerpen
                  Jan Van Rijswijcklaan 247/304

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
                  Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
                  Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 24 september 2021 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2021.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Ingrid Goesaert, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de industriële wetenschappen: bouwkunde’.

Voor het opleidingsonderdeel “4-Klimatisering HVAC-concept” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20. Nadat verzoekster inzage kreeg in het examen, werd dit examencijfer aangepast van 8/20 naar 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 22 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 24 september 2021 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie heeft de studente gehoord en neemt kennis van de toelichting van de docent. Op basis van het intern beroep, de verantwoording van de betrokken docent en de hoorzitting van de zitting stelt de interne beroepsinstantie vast dat de score voor het opleidingsonderdeel werd aangepast van 8/20 naar 9/20 na het inzagemoment. Volgens haar beheerst de studente meerdere fundamentele begrippen onvoldoende, waardoor de eindcompetenties niet behaald zijn. De interne beroepsinstantie benadrukt dat het examen is verbeterd op basis van een eenduidige verbeterleutel. Er werden in de examenkopij geen onregelmatigheden vastgesteld in de verbetering en quoterings door de docent, zodat het examenresultaat van 9/20 een correct examenresultaat is. Ten slotte stipt de interne beroepsinstantie aan dat de bijzondere faciliteit ‘mondelinge toelichting’ niet werd toegekend aan de studente omwille van corona.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 7 oktober 2021 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 14 oktober 2021 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Regelmatigheid van de rechtspleging

Artikel II.302, §2 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt inzake de neerlegging van de nota's van de partijen:

“§2. De antwoordnota en de wederantwoordnota worden aan de Raad en aan de tegenpartij bezorgd via het meest gereede communicatiemiddel.

Een buiten de gestelde termijn aan de Raad bezorgde antwoordnota of wederantwoordnota wordt uit de verdere procedure geweerd.”

In de procedurekalender van 5 november 2021 is aan verzoekster een termijn tot (woensdag) 24 november 2021 verleend om een wederantwoordnota neer te leggen.

Verzoekster heeft haar wederantwoordnota – voor zover haar e-mail als wederantwoordnota moet worden begrepen – buiten deze termijn, met name met een e-mail van donderdag 25 november 2021 neergelegd.

De wederantwoordnota wordt bijgevolg buiten de debatten gehouden.

V. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

VI. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op een schending van het onpartijdigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster verduidelijkt dat zij hulp heeft gevraagd aan de ombudspersoon van de universiteit. Zij stelt te zijn doorverwezen naar een andere ombudspersoon. Verzoekster knoopt dit vast aan een beroep dat zij vorig academiejaar instelde tegen het resultaat dat zij voor een practicum behaalde en waarbij de eerste ombudspersoon betrokken was.

Verzoekster betoogt toen in haar rechten te zijn geschonden. Zij beweert dat zij toen niet eerlijk is behandeld tijdens de hoorzitting van de examencommissie door de voorzitter van deze commissie. Zij wijt dit aan het feit dat zij tijdens haar eerste jaar waarin zij in België studeerde racistische en discriminerende zaken die zich afspeelden op de faculteit heeft gemeld aan de voorzitter. De voorzitter zou vervolgens tijdens de hoorzitting vermeld hebben dat verzoekster reeds eerder problemen had met de studentenadministratie en hij zou hierdoor aldus de mening van de commissieleden beïnvloed hebben. Verzoekster acht het dan ook oneerlijk dat de

betrokken persoon bij de behandeling van het vorige intern beroep in de interne beroepsinstantie zetelt. Ten slotte geeft verzoekster te kennen dat de ombudsman op de vooravond van de hoorzitting in het kader van de huidige procedure is vervangen. Verzoekster linkt de nieuwe ombudspersoon echter aan de beweerdelijk racistische zaken met betrekking tot een eerstejaarsvak dat verzoekster heeft gevolgd.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vast dat verzoekster lijkt te suggereren dat er ten aanzien van haar persoon sprake zou zijn van een discriminerende behandeling, waarvoor zij enkele insinuaties en beweringen naar voor brengt, maar deze op geen enkele wijze onderbouwt, noch staft. Daarbij lijkt verzoekster ook te suggereren dat zij bij een vorige interne beroepsprocedure de voorzitter van de examencommissie zou hebben willen wraken. Verwerende partij merkt op dat studenten die menen daartoe gegronde redenen te hebben een verzoek in die zin kunnen instellen, wat verzoekster niet heeft gedaan.

Beoordeling

De Raad meent, in een welwillende lezing van het verzoekschrift, in de opsomming van beweerdelijke gebeurtenissen te kunnen lezen dat verzoekster van mening is dat zij niet op een eerlijke wijze is beoordeeld.

De Raad wijst echter op het vermoeden van deskundigheid en onpartijdigheid van de beoordelaars van de door verzoekster bereikte competenties, ook in het kader van een interne beroepsprocedure. De Raad kan uit het amalgaam aan beweringen dat verzoekster uit en waarmee zij het vermoeden lijkt te uiten dat zij niet eerlijk is beoordeeld, niet afleiden dat er nog maar een begin is van ernstige en redelijke twijfel ten aanzien van de beoordeling van verzoekster die tot de aangevochten beslissing heeft geleid. De Raad moet in deze context ook vaststellen in het dossier geen elementen aan te treffen die de bewering van verzoekster dat zij voor deze keer aan de ombudsman gevraagd zou hebben of het mogelijk was om “deze persoon”, met name de voorzitter van de examencommissie die een vorig intern beroep van verzoekster heeft behandeld, niet in haar examencommissie te hebben tijdens haar beroep. De Raad ziet dan ook geen enkele grond in de beweringen, die op geen enkele manier worden gestaafd en die zelfs als veeleer ‘gratuit’ kunnen worden aangemerkt, om de aangevochten beslissing te vernietigen omdat zij door een niet-onpartijdig orgaan zou zijn gewezen.

Het eerste middel is niet gegrond.

B. Tweede middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een tweede middel beroept op een schending van het redelijkheids-, motiverings- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster verduidelijkt vooreerst dat de aanpassing van de score van 8/20 naar 9/20 niet door de interne beroepsinstantie is gebeurd, maar vlak na het inzagemoment. Zij is vervolgens van mening dat het argument dat zij enkele fundamentele basisbegrippen onvoldoende beheerst, te vaag is. Het is normaal dat ze enkele zaken niet weet, ze flirt immers tussen een 9/20 en een 10/20. Verzoekster twijfelt niet aan de verbetersleutel. Ze is het niet eens met de gegeven score en vraagt een herziening. Ze vindt dat het examen te streng verbeterd is.

Wat verder de bijzondere faciliteiten betreft, en dan meer bepaald dat de interne beroepsinstantie aanhaalt dat ‘mondelinge toelichting’ niet werd toegekend omwille van corona, stelt verzoekster dat de vraag hierover tijdens de hoorzitting intimiderend was. Volgens haar gaat het bij ‘mondelinge toelichting’ alleszins niet om het foute antwoord krijgen van een assistent wanneer zij een vraag stelt. Ze is ook van mening dat ze tijdens het examen geen toelichting heeft gevraagd zoals bedoeld in het kader van haar bijzondere faciliteiten. Ze heeft normale vragen gesteld, zoals die gewoonlijk op een examen worden gesteld.

Ten slotte wijst verzoekster erop dat ze haar diploma zou behalen als ze slaagt voor dit opleidingsonderdeel. Ondertussen is ze ook al ingeschreven aan de UGent voor de masteropleiding, terwijl ze zich tegelijkertijd ook nog moet inschrijven aan de UA voor de bacheloropleiding.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat de interne beroepsinstantie zich niet louter heeft beperkt tot de kennisname van de aanpassing van de score van 8/20 naar 9/20 na het inzagemoment. Zij heeft zich namelijk bij de titularis van het opleidingsonderdeel

geïnformeerd naar de totstandkoming van het resultaat. De schriftelijke toelichting van de titularis wordt ook samengevat weergegeven in het verslag van de interne beroepsinstantie.

Vervolgens benadrukt verwerende partij dat de verbetering van het examen gebeurt aan de hand van een eenduidige verbeter sleutel. Het louter ‘niet eens’ zijn, is volgens haar onvoldoende om de deskundige beoordeling van de titularis in vraag te stellen. De interne beroepsinstantie heeft aan de hand van de toelichting van de titularis ook kunnen vaststellen dat de totstandkoming van het resultaat voldoende werd verantwoord. De vergelijking van de antwoorden op het examen met de verbeter sleutel maakt ook één en ander duidelijk.

Om een creditbewijs te behalen, is het volgens verwerende partij de bedoeling dat een student ten minste de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel bereikt. Om die eindcompetenties te meten, wordt een examen afgenomen. Verzoekster behaalt een score van 9/20, waardoor ze de vooropgestelde eindcompetenties niet heeft behaald en haar geen credit wordt toegekend.

Verwerende partij stelt verder dat de voorzitter van de interne beroepsinstantie aan verzoekster terecht de vraag heeft gesteld of zij al dan niet op de hoogte is van de haar toegekende faciliteiten. Wanneer het onduidelijk is of verzoekster de faciliteiten wil invoeren om de totstandkoming van haar examenresultaat te betwisten, is het overigens de taak van de voorzitter om na te gaan of verzoekster weet welke faciliteiten haar zijn toegekend. Het gaat hier geenszins om vooringenomenheid in hoofd van de voorzitter.

Wat de mondelinge toelichting bij het examen betreft, merkt verwerende partij op dat de titularis bij de tweede keer dat hij in het examenlokaal aanwezig was het begrip ‘verdampingstemperatuur’ heeft verduidelijkt, hoewel deze term wordt verondersteld gekend te zijn zonder verdere toelichting. Daardoor doet de eventuele informatie van de toezichthoudster aldus ook niet ter zake. Aangezien de docent bovendien zelf het begrip heeft toegelicht, wordt de bewering van verzoekster dat ze foutieve informatie zou hebben gekregen ook ontkracht.

Waar verzoekster ten slotte aanvoert dat zij het bachelordiploma zou behalen als ze voor het opleidingsonderdeel “4-Klimatisering: HVAC-concept” zou slagen, wijst verwerende partij erop dat verzoekster op dit ogenblik 162 van de 180 studiepunten van de bacheloropleiding heeft behaald. Tijdens huidig academiejaar 2021-2022 is zij ingeschreven voor 15 studiepunten.

Zij moet cumulatief voldoen aan volgende voorwaarden (uit artikel 17.1.5 onderwijs- en examenreglement) om voor geslaagdverklaring in aanmerking te komen:

- de student behaalt een eindtotaal van minstens 50 op 100;
- de gezamenlijke studieomvang, uitgedrukt in studiepunten, van de opleidingsonderdelen waarvoor de student niet is geslaagd, is maximum 12 studiepunten;
- voor de opleidingsonderdelen waarvoor de student niet is geslaagd, heeft de student een examenresultaat van minimum 8/20 behaald;
- de student is geslaagd voor de bachelorproef en desgevallend verplichte stages.

Dat verzoekster overigens door het niet slagen haar studies in Antwerpen moet verderzetten en de door haar beoogde masteropleiding aan de UGent niet onbelast kan volgen, is volgens verwerende partij een problematiek die niet enkel zijn oorzaak vindt in het niet behalen van een creditbewijs voor het opleidingsonderdeel “4-Klimatisering: HVAC-concept”, maar in het niet behalen van een creditbewijs voor meerdere opleidingsonderdelen.

Beoordeling

Verzoekster betoogt dat de wijziging van de score van 8/20 naar 9/20 na het inzagemoment niets te maken heeft met het interne beroepsorgaan. Terecht voert verzoekster aan dat de docent tijdens het inzagemoment zag dat een materiële vergissing had plaatsgevonden, waarop hij de score aanpaste. De aanpassing van de score vond plaats vóór de behandeling van het intern beroepsschrift van verzoekster. Verzoekster maakt in haar intern beroepsschrift van 22 september 2021 trouwens zelf melding van de aanpassing van de score. De interne beroepsinstantie heeft bijgevolg bij de beoordeling van de aangevochten evaluatie als uitgangspunt de score na rechtzetting van de materiële vergissing (9/20) als uitgangspunt genomen.

Dit neemt niet weg dat de interne beroepsinstantie haar motivering niet heeft beperkt tot de scoreaanpassing. De interne beroepsinstantie overweegt, na kennis te hebben genomen van de verantwoording van de toegekende score door de betrokken docent, hoe de materiële vergissing tot stand is gekomen. Tegelijk echter betreft de interne beroepsinstantie in haar overwegingen de score als dusdanig. De interne beroepsinstantie beantwoordt met andere woorden, abstractie

makend van de scoreaanpassing, de diverse opmerkingen die verzoekster heeft gemaakt ten opzichte van de evaluatie van haar antwoorden op de diverse examenvragen.

De Raad kan verzoekster dan ook niet bijtreden waar ze lijkt aan te geven dat de interne beroepsinstantie op onregelmatige wijze de score (9/20) zou hebben bevestigd door de score na rechtszetting in het kader van het inzagemoment als uitgangspunt van de overwegingen te hebben genomen. De Raad herinnert er hierbij aan dat de interne beroepsinstantie de beoordeling in haar geheel aan haar oordeel heeft onderworpen en niet bleef stilstaan bij de wijziging van de score van 8/20 naar 9/20.

Ten overvloede merkt de Raad in deze context nog op dat de docent in de toelichting bij de score ten behoeve van de interne beroepsinstantie de scoreaanpassing verbond met het antwoord op vraag 8, terwijl uit het verslag van de bijeenkomst van de interne beroepsinstantie een globale beoordeling van het betwiste examen blijkt.

Wat de hierboven vermelde toelichting betreft, leest de Raad immers:

“De oorspronkelijke score van [verzoekster] was 8/20. [Verzoekster] [is] haar examen komen inkijken. Toen bleek dat het antwoord voor de laatste berekening van vraag 8 toch nog juist was qua methode (waardes zijn fout). Ik had dit echter, t.g.v. de zeer eigenaardige notatie, als fout aanzien. Na herberekening van de punten behaalde [verzoekster] 42,47%. Net geen 9/20. Ik heb echter besloten om toch haar score op te trekken van 8/20 naar 9/20 om de gemoederen te laten rusten. Maar een 10/20 verdient [verzoekster] zeker niet.”

De Raad merkt op dat de verbetering van het examen gebeurde met gebruik van een verbetersleutel. De interne beroepsinstantie stelde bij de verbetering/correctie van het examen geen onregelmatigheden vast en valideert het resultaat dat verzoekster heeft behaald.

De Raad leest in het verzoekschrift dat verzoekster het volgende aanvoert:

“Er is geen twijfel op een eenduidig verbetersleutel. Ik ben het niet eens en vraag ik graag aan herziening.”

De argumentatie van verzoekster kan tot doel hebben aan te geven dat de verbetersleutel waarvan gebruik is gemaakt niet eenduidig is, dan wel dat van de verbetersleutel geen gebruik

is gemaakt of dat, ondanks het gebruik van een eenduidige verbeter sleutel, verzoekster het niet eens is met de uitkomst van de evaluatie. Hoe dan ook leest de Raad dat verzoekster een herziening van de verbetering van het examen aanvraagt. De Raad mag niet in een beoordeling van de merites van de student treden en de inhoudelijke toets, gedaan door de interne beroepsinstantie, overdoen. De Raad mag enkel de regelmatigheid van de beslissing en haar totstandkoming beoordelen. Tevens beoordeelt de Raad de redelijkheid van de evaluatiebeslissing. Op basis van het summiere argument met betrekking tot de verbeter sleutel, waarvan een twijfelloze interpretatie naar het oordeel van de Raad onmogelijk is, kan de Raad niet beslissen dat de beoordeling, in het licht van de motivering ervan, onregelmatig of onredelijk zou zijn.

Verzoekster verzet zich eveneens tegen de overweging dat zij niet is geslaagd voor het examen van het opleidingsonderdeel “4-Klimatisering: HVAC-concept” omdat zij enkele basisbegrippen onvoldoende beheerst. Hierdoor zou zij de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel niet in voldoende mate bereikt hebben. Verzoekster werpt op dat de overweging dat zij enkel fundamentele zaken niet beheerste geen concreet antwoord vormt. Ze merkt op dat de betwisting al dan niet slagen betreft en dat enkele zaken niet kennen geen probleem vormt aangezien zij geen deskundige van het opleidingsonderdeel dient te worden.

Ook hier merkt de Raad vooreerst op zich niet te mogen begeven in de beoordeling ten gronde van de competenties van verzoekster met betrekking tot HVAC en klimatisering. Het komt de Raad immers niet toe de door de daartoe door verwerende partij aangewezen en hiertoe deskundig geachte beoordelaars over te doen en zelf te bepalen of verzoekster al dan niet in voldoende mate de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel heeft bereikt.

De Raad merkt eveneens op dat de interne beroepsinstantie nergens heeft aangegeven dat verzoekster ‘deskundige’ dient te worden inzake HVAC. Evenmin heeft de interne beroepsinstantie aangegeven dat enkele zaken niet weten er *ipso facto* toe zou leiden dat verzoekster niet kan slagen. Een en ander belet niet dat een examen moet worden afgelegd, waarvoor de student met het oog op het behalen van een credit moet slagen, dat tot doel heeft na te gaan of de student in voldoende mate de voor het opleidingsonderdeel bepaalde – en door de student raadpleegbare – eindcompetenties bereikte inzake klimatisering en HVAC. Om de mate waarin de gegeven antwoorden op het examen de eindcompetenties uitdrukken te meten en deze meting te kwantificeren is een verbeter sleutel gemaakt. De verbeter sleutel en de erin vervatte puntenverdeling wijzen uit dat verzoekster 9/20 heeft behaald en dus de met het oog

op slagen minimaal vereiste eindcompetenties niet wist aan te tonen middels de oplossing van het examen.

Verzoekster werpt tevens op dat de bijzondere faciliteit ‘mondelinge toelichting’ haar niet is toegekend omwille van corona. In deze context acht verzoekster het in eerste instantie intimiderend dat de voorzitter van de beroepsinstantie dit heeft aangekaart tijdens de hoorzitting.

De Raad stipt aan niet in te zien waarin het intimiderend karakter besloten ligt van een vraag door de voorzitter van het intern beroepsorgaan die ertoe strekt na te gaan of de student zich bewust is van de aan deze student al dan niet toegekende faciliteiten. Geenszins ziet de Raad in de vraag een indicatie van vooringenomenheid in hoofde van de beroepsinstantie, doch veeleer wijst zij op de wil van de beroepsinstantie om zich een zo goed mogelijk beeld te vormen van alle relevante elementen voor de beoordeling van de betwisting van de evaluatie van de door de verzoekster verworven competenties.

Waar verzoekster verwijst naar een vraag die zij aan een toezichthouder zou hebben gesteld tijdens het examen, is de Raad van oordeel dat de vraag niet als een “mondelinge toelichting”, zoals begrepen in de terminologie van de “bijzondere faciliteiten”, moet worden beschouwd. Een en ander blijkt wat dit betreft ook uit het verzoekschrift voor de Raad zelf. Verzoekster heeft het over een normale vraag, zoals deze gewoonlijk op een examen wordt gesteld door studenten. De grond van de betwisting betreft volgens haar dan ook niet de faciliteitenregeling, maar het feit dat zij beweert in antwoord op de vraag verkeerde informatie te hebben verkregen.

De Raad is van oordeel dat verzoekster deze bewering, noch de relevantie ervan aannemelijk weet te maken. De Raad overweegt hierbij dat de lesgever het begrip waarop de vraag betrekking had zelf heeft toegelicht aan verzoekster in het examenlokaal. Daarbij komt dat het begrip, zoals blijkt uit de aangevochten beslissing, daarenboven geacht wordt gekend te zijn.

In het licht van de aangevochten beslissing, met inbegrip van het verslag van de zitting van de interne beroepsorganisatie, treft de Raad dan ook hier geen grond aan om de beslissing te vernietigen.

Tot slot stipt verzoekster nog aan dat zij haar diploma behaalt indien zij voor het betrokken vak slaagt. Zij geeft hierbij aan de masteropleiding te zijn gestart aan een andere instelling. Deze master zou beter gelinkt zijn aan haar bachelor. Volgens verzoekster moet zij omwille van de problematiek met het opleidingsonderdeel “4 – Klimatisering: HVAC-concept” haar inschrijving in Antwerpen behouden en haar visumaanvraag doen, hetgeen de nodige inspanningen vergt.

De Raad is zich ervan bewust dat het niet slagen voor een opleidingsonderdeel, zoals *in casu*, praktische consequenties kan hebben voor de student. Dit belet niet dat deze praktische gevolgen ertoe kunnen leiden de beoordeling van de bereikte competenties *in casu* als onregelmatig of onredelijk aan te merken. Daarbij komt dat het niet slagen voor de opleiding door verzoekster niet enkel toe te schrijven is aan het betwiste examenresultaat. Ook voor andere opleidingsonderdelen behaalde verzoekster immers geen credit.

Alles samen beschouwd ziet de Raad geen grond in de door verzoekster bijgebrachte argumenten om de aangevochten beslissing te vernietigen.

Het tweede middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Gilles Fourneau

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.142 van 3 januari 2022 in de zaak 2021/972

In zake: Marzpetuni MKRTCHYAN
Woonplaats kiezend te 2170 Merksem
Gebroeders Van Raemdonckstraat 15

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 24 september 2021 waarbij aan de verzoekende partij een studievoortgangsbewakingsmaatregel werd opgelegd en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 8 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2021.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Ruth Stokx, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de handelswetenschappen’ alsook in de opleiding ‘Master of Science in de handelswetenschappen’.

Aangezien verzoeker gedurende de drie voorbije academiejaren was ingeschreven voor het opleidingsonderdeel ‘Bedrijfseconomie’ zonder hiervoor te slagen werd een

studievoortgangsbewakingsmaatregel opgelegd, waardoor hij zich in de drie volgende academiejaren niet kan herinschrijven voor deze bacheloropleiding (en aanverwante en aansluitende opleidingen).

Daarnaast werd ook een weigering opgelegd op grond van het feit dat verzoeker de twee voorbije academiejaren niet geslaagd was voor de opleidingsonderdelen ‘Internationale Economie’, ‘Management Accounting’, ‘Financiële rapportering en vennootschapsrecht’, ‘Operationeel management en havenlogistiek’, ‘ICT-management’, ‘Inleiding tot fiscaliteit en sociaal recht’, in combinatie met het feit dat zijn cumulatieve studie-efficiëntie op het einde van het academiejaar 2020-2021 minder dan 50% bedroeg. Deze weigering heeft betrekking op dezelfde opleidingen en op slechts één academiejaar.

Verzoeker stelde op datum van 10 september 2021 een aanvraag in voor een afwijking op deze weigering. Op 24 september 2021 werd zijn aanvraag afgewezen.

De directeur onderwijsprocessen hield enerzijds rekening met de bijzondere individuele omstandigheden die de student heeft aangevoerd, maar nam anderzijds het volledige studieparcours en de kansen om de opleiding met succes af te ronden in overweging.

Na onderzoek van het dossier stelt hij vast dat er wel degelijk bijzondere individuele omstandigheden zijn die een voldoende verklaring voor de studieresultaten van de student kunnen vormen. Hij heeft begrip voor de moeilijkheden van de student, maar hoewel de omstandigheden al langer aan de orde waren, heeft de student schijnbaar geen actie ondernomen om zijn studie-efficiëntie te verbeteren (bv. door het opnemen van een beperkter aantal studiepunten).

De student werd bovendien al enkele keren uitzonderlijk toegelaten na een weigering, en het slaagpatroon blijft wisselvallig. Het leerkrediet is ook aan het slinken, wat een aanzienlijk risico inhoudt. Bij negatief leerkrediet kan de student zich immers niet meer inschrijven en is er geen uitzondering mogelijk. Aangezien de studievoortgang onvoldoende vooruitgang vertoont, is de kans op slagen te onzeker. Er wordt geen afwijking op de weigering verleend en de student kan zich dus niet herinschrijven.

Verzoeker stelde op datum van 24 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 8 oktober 2021 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student na vijf academiejaren in de bachelor handelswetenschappen nog steeds 33 studiepunten moet afleggen. De student werd ook reeds tweemaal uitzonderlijk toegelaten door de directeur van de dienst Onderwijsprocessen: een eerste maal op het einde van academiejaar 2017-2018 en een tweede maal op het einde van academiejaar 2019-2020.

De interne beroepsinstantie wijst erop dat de student de uitzonderlijke toelating kreeg om in het academiejaar 2020-2021 alles op alles te zetten zodat hij zijn bachelor handelswetenschappen na vijf academiejaren eindelijk zou kunnen afwerken. Hij moest nog slechts 48 studiepunten met succes afronden om zijn bachelordiploma te behalen. De student koos er echter voor om nog extra 24 studiepunten van de Master of Business Administration op te nemen, wat een totaal van 72 opgenomen studiepunten opleverde. In de bacheloropleiding slaagde de student slechts voor 15 van de 48 opgenomen studiepunten. In de masteropleiding slaagde hij voor 18 van de 24 opgenomen studiepunten.

De interne beroepsinstantie verklaart sympathie te hebben voor de situatie van de student, maar merkt op dat de ongunstige omstandigheden die de student heeft aangehaald, schijnbaar niet van toepassing waren op zijn masteropleiding. De interne beroepsinstantie voegt daaraan toe dat verzoeker wist dat hij geweigerd zou worden voor heel wat opleidingsonderdelen in de bachelor als hij niet zou deelnemen of geen credit zou behalen. De student was blijkbaar niet in staat deel te nemen aan examens voor heel wat van deze opleidingsonderdelen uit de bacheloropleiding in juni en september, terwijl het hem wel lukte om opleidingsonderdelen binnen de masteropleiding succesvol af te leggen.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat een beoordeling van een aanvraag enerzijds gebeurt op basis van de bijzondere individuele omstandigheden, maar anderzijds ook vanuit een inschatting van de kansen van de student om de opleiding te voltooien. Volgens de interne beroepsinstantie heeft de student de extra kans die hij van de directeur Onderwijsprocessen had

gekregen om zijn bachelor af te ronden, niet met beide handen gegrepen. Zij ziet dan ook geen reden om de beslissing te herzien.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 8 oktober 2021 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 15 oktober 2021 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep bij de Raad.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbepaling van 24 september 2021 waarbij aan de verzoekende partij een studievoortgangsbewakingsmaatregel werd opgelegd (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 8 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 104 Onderwijs- en examenreglement (hierna: OER) blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de initieel beoordeelende instantie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de initieel beoordeelende instantie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op een schending van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat zijn gezondheidsproblemen een significante impact hebben gehad op zijn academische prestaties. Daardoor was hij immers niet in staat deel te nemen aan de examens van opleidingsonderdelen waarvoor hij een weigeringsrisico had. Verzoeker verwijst hiervoor naar de talloze tandartsbehandelingen die hij tussen mei en september 2021 moest ondergaan wegens een mislukte wortelkanaalbehandeling. Dit veroorzaakte bij verzoeker hevige pijn, maar ook financieel leed.

Daarnaast werd verzoeker ziek, enkele dagen voor het examen van Bedrijfseconomie (het enige opleidingsonderdeel waardoor verzoeker een weigering tot inschrijving gedurende drie academiejaren kreeg opgelegd). Aangezien hij als risicopatiënt werd aanzien, moest hij in quarantaine. Uiteindelijk bleek het geen besmetting met COVID-19 te zijn, maar wel een griep met hevige koorts. Voor dit examen kreeg verzoeker geen inhaalexamen, zodat hij wel naar het examen moest gaan hoewel hij hiervoor niet had kunnen studeren. Hij behaalde uiteindelijk een score van 7/20.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Inleiding tot fiscaliteit en sociaal recht’ behaalde verzoeker een score van 9/20. Op weg naar dit examen werd hij echter aangereden. Hij is toch het examen gaan afleggen omdat het reeds om een inhaalexamen ging.

Verzoeker kampte bovendien ook reeds tijdens het eerste semester met gezondheidsproblemen. Verzoeker verklaart na een infectie in oktober last te hebben gekregen van zijn borst, wat zijn ademhaling bemoeilijkte en zijn hartritme inconsistent maakte. Dit bleef wekenlang aanhouden, waarna hij gedurende 24 uur een hartmonitor kreeg om te zien wat het probleem was. Verzoeker was ook erg ongerust toen hij een knobbel achter zijn linkerborst zag. Na onderzoek door een specialist, bleek het te gaan om weefsel en geen kanker.

Naast de gezondheidsproblemen stelt verzoeker dat er ook andere omstandigheden speelden die ertoe leidden dat hij zich in een ongewone situatie bevond. Zo heeft de vader van verzoeker in

2016 een arbeidsongeval gehad, waardoor hij veel energie moest investeren in de revalidatie van zijn vader. Momenteel is hij wel aan de beterhand. Daarnaast openden de moeder en zus van verzoeker een familiezaak: een koffiehuisje. Door de enorme opstartkosten volgde een financieel moeilijke situatie. Het was niet eenvoudig om zich op school te concentreren wanneer een risico tot uithuiszetting voortdurend dreigde. Verzoeker probeerde zijn academische carrière in stand te houden alsook zijn vader, moeder en zus te helpen. De coronapandemie deed er echter nog een schepje bovenop, aangezien de horecazaken op een bepaald moment verplicht moesten sluiten. Doordat er een enorme stress heerste in het huishouden kon verzoeker zich moeilijk inzetten voor zijn studies. Daarenboven ontfermde verzoeker zich ook regelmatig over zijn zus, die herstelde van een psychiatrische ziekte. Hij was vaak bij haar, zodat ze niet zou hervallen.

Verzoeker stelt dat al deze factoren een enorme invloed hebben gehad op zijn academische carrière. Geen van deze factoren zijn echter nog van toepassing: de familiezaak draait goed, zijn zus is volledig genezen, zijn vader is gelukkig en gezond en zijn eigen gezondheid is goed. Verzoeker benadrukt gemotiveerd te zijn om zijn bachelordiploma te behalen aangezien hij geen eeuwige student wilt zijn. Verzoeker is bereid zich de volle 100% te richten op zijn studies, bijles te nemen en advies te vragen aan zijn studietrajectbegeleider.

Verzoeker benadrukt ten slotte dat hij nog maar 33 studiepunten in zijn bacheloropleiding succesvol moet afleggen om het diploma te behalen. Hij heeft al deze vakken al een keer gevolgd, dus hij weet waaraan hij zich kan verwachten. Hij heeft bovendien nog een leerkreditsaldo van 50 studiepunten, wat waarschijnlijk nog zal toenemen omwille van de teruggave van leerkrediet dat werd verloren door corona. In dat geval heeft hij voldoende studiepunten om de resterende vakken te voltooien en zijn diploma te behalen. Volgens verzoeker zou hij aan andere onderwijsinstellingen ook nog een ruimer studiepakket moeten opnemen alvorens hij zijn bachelordiploma kan behalen.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat een student die na vijf jaar studies – en met inbegrip van getolereerde onvoldoendes – nog steeds 33 studiepunten moet afleggen en aan wie tijdens die periode ook tweemaal een studievoortgangsmaatregel werd opgelegd, bezwaarlijk als een modale student kan worden beschouwd.

Verwerende partij stelt vast dat verzoeker zijn niet-deelname aan de bachelorexamens probeert te verklaren door te verwijzen naar zijn gezondheidsproblemen. Ze benadrukt evenwel dat de huidige studievoortgangsmaatregel die werd opgelegd op basis van de opleidingsonderdelen ‘Financiële rapportering en vennootschapsrecht’, ‘Internationale economie’, ‘Management accounting’ en ‘ICT-management’ niet enkel gebaseerd is op de resultaten van afgelopen academiejaar 2020-2021, maar wel op basis van de voorbije twee academiejaren. Zelfs indien de omstandigheden die door verzoeker worden aangehaald een beperkte verklaring zouden kunnen bieden voor het afgelopen jaar, bieden deze omstandigheden geen verklaring voor de minimale resultaten die verzoeker in academiejaar 2019-2020 behaalde voor de desbetreffende opleidingsonderdelen (i.c. 1/20 en 1/20, 1/20 en NA, 4/20 en NA, NA en NA).

Verwerende partij is van mening dat dezelfde vaststelling geldt voor het opleidingsonderdeel ‘Bedrijfseconomie’, dat verzoeker reeds driemaal heeft opgenomen en waarvoor hij in de academiejaren 2019-2020 en 2018-2019 respectievelijk 0/20 en NA en NA en 0/20 behaalde. Verwerende partij erkent dat uit de doorgestuurde medische attesten blijkt dat er gedurende afgelopen academiejaar 2020-2021 een aantal medische consultaties hebben plaatsgevonden, maar benadrukt dat uit geen van die attesten blijkt dat het voor verzoeker onmogelijk was om aan bepaalde examens deel te nemen. Bovendien stelt verwerende partij dat verzoeker deze omstandigheden op geen enkele manier gemeld heeft aan de ombudsdienst. Volgens verwerende partij gaat verzoeker er overigens aan voorbij dat hij in dezelfde periode wel slaagt voor opleidingsonderdelen ‘Ethics, Responsibility and Sustainability’, ‘Marketing Planning’ en ‘Managing Internationalisation’ uit zijn masterprogramma.

Vervolgens stelt verwerende partij dat indien verzoeker tijdens het eerste semester reeds geconfronteerd werd met bepaalde onvoorziene omstandigheden (verzoeker spreekt van een ‘ongelukkig semester’), hij op dat moment zijn studieprogramma voor het tweede semester (bv. specifiek voor de masteropleiding) nog had kunnen reduceren. Op die manier kon hij voldoende tijd en aandacht besteden aan de bacheloropleidingsonderdelen die hij reeds een tweede en derde keer opnam. Verzoeker heeft dit echter niet gedaan.

Verwerende partij past dezelfde logica toe met betrekking tot de omstandigheden die te maken hadden met de medische en financiële problematiek van zijn vader en de verantwoordelijkheden die verzoeker wou opnemen in de horecazaken van zijn moeder en zus. Verzoeker had namelijk

reeds vóór de start van het academiejaar kennis van deze omstandigheden, zodat hij had kunnen opteren voor een lichter studieprogramma.

Waar verzoeker tot slot verwijst naar het aantal studiepunten waarvoor hij nog moet slagen aan de KU Leuven in vergelijking met een heroriëntering naar een andere universiteit, stipt verwerende partij aan dat deze opmerking niet naar voor werd gebracht in het kader van het intern beroep. Verzoeker brengt hiervan ook geen bewijs bij in het kader van huidige procedure.

Verwerende partij is van mening dat de omstandigheden waarnaar verzoeker verwijst specifiek betrekking hebben op het afgelopen academiejaar en bijgevolg onvoldoende het gebrek aan studievoortgang verklaren gedurende de afgelopen twee en drie academiejaren. Bij de tweede afwijking op de weigering die aan het eind van het academiejaar 2019-2020 aan verzoeker werd toegestaan, werd overigens het prioritaire belang van een voldoende studievoortgang in de bacheloropleiding benadrukt.

Beoordeling

De Raad benadrukt vooreerst dat hij conform artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs zijn appreciatie niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van verwerende partij. De Raad mag enkel nagaan of de beslissing op een wettige wijze tot stand is gekomen en of de bevoegde instanties, binnen de grenzen van hun beoordelingsbevoegdheid, niet kennelijk onredelijk hebben gehandeld. Het is binnen deze contouren dat de Raad voorliggend beroep zal beoordelen.

De Raad merkt op dat verzoeker aanvoert dat gezondheidsproblemen een significante impact hadden op zijn academische prestaties. Niettegenstaande het begrip dat de Raad voor deze moeilijkheden heeft, kan de Raad niet oordelen dat de betwiste studievoortgangsbewakingsmaatregel van verwerende partij als onredelijk kan worden aangemerkt.

Verzoeker voert aan dat hij niet de kans heeft gekregen om deel te nemen aan de meeste opleidingsonderdelen waarvoor hij een ‘weigeringrisico’ had. In het verzoekschrift voor de Raad vermeldt hij: ‘Financiële rapportering en vennootschapsrecht’, ‘Internationale economie’, ‘Management accounting’ en ‘ICT-management’.

De onmogelijkheid deel te nemen deed zich voor in de tweedesemesterexamenperiode en de tweedekansexamenperiode. Tijdens de tweedesemesterexamenperiode kon verzoeker, naar hij aanvoert, ook geen examen afleggen voor ‘Operationeel management en havenlogistiek’.

Hoewel verzoeker aanvoert dat de betrokken opleidingsonderdelen net degene zijn waarvoor hij een weigering tot herinschrijving kreeg, moet worden opgemerkt dat in het academiejaar 2020-2021 weliswaar een aantal medische consultaties hebben plaatsgevonden, maar dat geen van de door verzoeker bijgebrachte attesten wijzen op de onmogelijkheid om aan examens deel te nemen. Uit het dossier blijkt ook niet dat verzoeker gedurende het academiejaar 2020-2021 om bijstand heeft gevraagd, bijvoorbeeld via de ombudsdienst, omtrent de medische moeilijkheden die hij aanvoert. De Raad moet ook vaststellen dat de beweerde medische moeilijkheden voor verzoeker geen beletsel vormden om met vrucht examens af te leggen voor opleidingsonderdelen uit het masterprogramma (‘Ethics, Responsibility and Sustainability’, ‘Marketing Planning’, ‘Managing Internationalisation’). In tegenstelling tot de tot het bachelorprogramma behorende opleidingsonderdelen waarvoor verzoeker niet slaagde, behoren deze tot het masterprogramma. Daarnaast dient te worden opgemerkt dat de verwerende partij haar beslissing door een globale benadering van de studievoortgang van verzoeker heeft laten voorafgaan, waarbij niet enkel de resultaten, behaald in het academiejaar 2020-2021 in overweging zijn genomen. In deze context wijst de Raad op de heel lage examenscores of niet-deelnames aan de evaluaties in de academiejaren 2019-2020, alsook 2018-2019 voor verscheidene opleidingsonderdelen.

De Raad minimaliseert bij dit alles de lichamelijke moeilijkheden die verzoeker beweert te hebben ervaren niet, maar wijst op het juiste perspectief dat zich opdringt indien men tegen de achtergrond ervan de redelijkheid van de betwiste studievoortgangsbewakingsmaatregel beoordeelt. Hetzelfde geldt voor de beweerde financiële impact van de behandelingen die verzoeker onderging.

Waar de Raad in het verzoekschrift leest dat verzoeker inmiddels pijnvrij is en dat alles opnieuw in orde is, kan hij niet besluiten dat het loutere feit dat verzoeker niet langer last ervaart van de lichamelijke klachten waarvan hij beweert dat zij de onvoldoende examenresultaten in het academiejaar 2020-2021 verklaren, voldoende garantie bieden op meer studiesucces voor de betrokken opleidingsonderdelen in het academiejaar 2021-2022. De Raad houdt hierbij

rekening met het feit dat voor de betrokken opleidingsonderdelen ook in vroegere academiejaren heel slecht is gescoord en dat verzoeker wel met succes mastervakken aflegde in het academiejaar 2020-2021 in de periodes waarin hij zijn medische moeilijkheden situeert.

Wat het opleidingsonderdeel ‘Bedrijfseconomie’ betreft, dat ertoe leidde dat verzoeker een weigering voor drie jaar opgelegd kreeg, moet de Raad vooreerst vaststellen dat de duur van de weigering de sanctie zeer zwaarwichtig maakt.

Hieruit mag naar het oordeel van de Raad echter niet zonder meer worden afgeleid dat de studievoortgangsbewakingsmaatregel kennelijk onredelijk zou zijn.

De Raad kan uit de attesten die verzoeker bijbrengt niet afleiden dat hij niet in staat was het examen ‘Bedrijfseconomie’ af te leggen in de tweedekansexamenperiode, noch dat hij niet in staat was zich erop voor te bereiden. Daarnaast moet de Raad vaststellen dat verzoeker, analoog aan de academiejaren 2018-2019 en 2019-2020, ook in het academiejaar 2020-2021 over twee examenkansen beschikte voor het betrokken opleidingsonderdeel. Wat het verkeersongeval betreft, waar verzoeker bij betrokken was op de dag van het herexamen ‘Inleiding tot fiscaliteit en sociaal recht’, waaromtrent verzoeker aanvoert dat hij het niet kon verplaatsen omdat het examenmoment in kwestie reeds een inhaalmoment was, moet de Raad vaststellen dat hij het examen heeft afgelegd en pas daarna een medisch consult heeft ingewonnen. Bovendien treft de Raad in het dossier ook geen stukken aan waaruit blijkt dat hij te gepasten tijde aan de hoger onderwijsinstelling de moeilijkheden die hij ervaarde om na het ongeval aan het examen deel te nemen zou hebben meegedeeld.

Ook hier moet de Raad trouwens vaststellen dat verzoeker ervan uitgaat dat de aangevochten beslissing op basis van de studievoortgang in het academiejaar 2020-2021 is genomen. Bij de beoordeling van de redelijkheid ervan moet de Raad er evenwel rekening mee houden dat de betwiste studievoortgangsbewakingsmaatregel op basis van een meer holistische, op meerdere academiejaren gebaseerde, analyse is genomen.

De Raad herinnert er in dit kader ook aan dat bij de (tweede) afwijking op de weigering tot inschrijving die verzoeker toeliet zich in te schrijven voor het academiejaar 2020-2021 verzoeker uitdrukkelijk is gewezen op het belang van een voldoende studievoortgang in zijn bacheloropleiding.

De redelijkheid kan dan ook niet worden toegeschreven aan het feit dat verzoeker door de aangevochten beslissing zou zijn verrast. Daarbij komt dat verzoeker duidelijk is aangegeven dat hij bij de organisatie van zijn studies in het bijzonder rekening diende te houden met zijn bacheloropleiding. Nu de Raad vaststelt dat verzoeker in het academiejaar 2020-2021 veeleer voorrang lijkt te hebben gegeven aan de opleidingsonderdelen uit de masteropleiding, kan hij de beslissing, die niet enkel op de resultaten van het academiejaar 2020-2021 is gebaseerd, ook vanuit deze invalshoek niet als onredelijk beschouwen.

Verzoeker wijst tevens op gezondheidsproblemen die hij gedurende het eerste semester van het academiejaar 2020-2021 heeft ervaren. De Raad is echter van oordeel dat deze, rekening houdend met de wijze waarop zij gedocumenteerd zijn, niet tot gevolg hebben dat de weigeringsbeslissing onredelijk zou zijn. De Raad merkt op dat ook hierbij de brede, niet tot het academiejaar 2020-2021 beperkte, benadering die de verwerende partij heeft gehanteerd relevant is.

Waar verzoeker melding maakt van de gevolgen, ook financieel, van het arbeidsongeval dat zijn vader eind 2016 is overkomen en de moeilijkheden die zijn moeder en zus hebben ervaren bij het uitbouwen van een familiezaak, kan de Raad weliswaar aannemen dat deze omstandigheden het studeren voor verzoeker wellicht hebben belast, doch dit betekent niet dat de studievoortgang die hij realiseerde, zelfs deze omstandigheden in acht genomen, van die aard is dat de aangevochten weigeringsbeslissing kennelijk onredelijk is. De Raad slaat hierbij in het bijzonder acht op de mogelijkheid om, in functie van de mate waarin verzoeker meende dat omgevingsfactoren het studeren voor hem bemoeilijkten, de omvang van de studiepakketten die hij opnam te beperken. Zelfs met het oog op het tweede semester van het academiejaar 2020-2021 had hij nog de kans om op de aangevoerde omstandigheden in te spelen (bijvoorbeeld door het aantal opgenomen studiepunten te verminderen door mastervakken te schrappen).

Verzoeker voert aan dat de omstandigheden die zijn studietraject bezwaren intussen zijn verdwenen. Hij betoogt zich nu voor 100% op zijn studies te kunnen richten, terwijl hij dat in de afgelopen jaren slechts voor 55% kon doen. Verzoeker geeft ook aan dat hij voor de resterende vakken die hij nog moet behalen bijles kan nemen. Daarnaast wijst hij op zijn motivatie aangezien hij van mening is zijn diploma bijna bereikt te hebben.

Niettegenstaande verzoeker beweert dat de omstandigheden waarin hij studeert in gunstige zin gewijzigd zijn en hij aangeeft zeer gemotiveerd te zijn en bijles te willen nemen, ziet de Raad onvoldoende geconcretiseerde aanwijzingen die toelaten te veronderstellen dat verzoeker het komende academiejaar in zijn bacheloropleiding, waarin hij – toleranties in acht genomen – nog 33 studiepunten moet behalen, dermate succesvol zal zijn dat zijn bachelordiploma binnen handbereik ligt. De Raad kan bijgevolg niet besluiten dat de beslissing hem de inschrijving te weigeren, zelfs voor drie academiejaren, kennelijk onredelijk is. De Raad moet hierbij opmerken dat verzoeker reeds een aanvang nam met zijn bacheloropleiding in het academiejaar 2016-2017.

Wat betreft de opmerking van verzoeker met betrekking tot het hoge aantal studiepunten dat hij zou moeten opnemen, en de studieduur die dit zou meebrengen, om een diploma te behalen indien hij zich niet opnieuw mag inschrijven en elders zijn studies zou voortzetten, moet de Raad vaststellen dat dit argument voor het eerst in het kader van het beroep voor de Raad wordt ontwikkeld. De Raad ziet niet in wat verzoeker zou hebben belet dit argument reeds voor te leggen aan de interne beroepsinstantie en acht het bijgevolg niet ontvankelijk. Ten overvloede merkt de Raad op dat de verlenging van de studieduur door het aantal nog op te nemen studiepunten dat hoger is dan het aantal nog af te werken studiepunten in de initieel gekozen opleiding waartoe een inschrijvingsweigering leidt deze weigering niet noodzakelijk onredelijk maakt. Eveneens moet de Raad vaststellen dat de bewering van verzoeker ter zake in de stukken niet verder onderbouwd en gedocumenteerd wordt.

Alle hierboven geformuleerde overwegingen in acht genomen oordeelt de Raad dat de aangevochten studievoortgangsbepaling niet onredelijk is.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 januari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Gilles Fourneau	secretaris
-----------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Gilles Fourneau

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.134 van 15 december 2021 in de zaak 2021/980

In zake: Lissa RADDoux
Woonplaats kiezend te 2800 Mechelen
Oude Brusselsestraat 46, bus 1

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 21 september 2021 waarbij aan de verzoekende partij de herinschrijving voor het schakelprogramma tot de Master in het toerisme werd geweigerd en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 6 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2021.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Ruth Stokx, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven voor het schakelprogramma tot de Master in het toerisme.

Aangezien verzoekster minder dan 30% studie-efficiëntie heeft behaald, werd haar de verdere inschrijving voor deze opleiding in het academiejaar 2021-2022 geweigerd.

Verzoekster diende op datum van 14 september 2021 een aanvraag in voor een afwijking op deze weigering. Op 21 september 2021 werd haar aanvraag afgewezen.

De directeur onderwijsprocessen hield enerzijds rekening met de bijzondere individuele omstandigheden die de studente heeft aangevoerd, maar nam anderzijds het volledige studieparcours en de kansen om de opleiding met succes af te ronden in overweging.

Na onderzoek van het dossier stelt hij vast dat er wel degelijk bijzondere individuele omstandigheden zijn. Hij heeft begrip voor de moeilijke situatie van de studente, maar deze omstandigheden zullen het komende academiejaar nog niet verdwenen zijn. De kans op slagen is dan ook te onzeker. Er wordt geen afwijking op de weigering verleend en de studente kan zich dus niet herinschrijven.

Verzoekende partij stelde op datum van 22 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 6 oktober 2021 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat aan de student een weigering werd opgelegd op basis van het feit dat de cumulatieve studie-efficiëntie van verzoekster binnen het schakelprogramma slechts 12% bedroeg.

De studente beschreef in haar brief en tijdens een persoonlijk gesprek op 29 september 2021 haar bijzondere individuele omstandigheden. Sinds de eerste examenzittijd bevond de studente zich in een moeilijke gezinssituatie, waardoor ze een zware derde zittijd met 10 examens tegemoet ging. De studente had zich toegespitst op het studeren van vier opleidingsonderdelen voor de septemberzittijd. Ze behaalde één voldoende (10/20) en kon voor de overige opleidingsonderdelen geen credit behalen (3/20, 4/20 en 6/20).

De interne beroepsinstantie verklaart sympathie te hebben voor de situatie van de studente, maar ziet geen redenen om de beslissing te wijzigen. Volgens haar zijn er geen redenen om aan te nemen dat de studente aan het einde van het academiejaar 2021-2022 een cumulatieve studie-efficiëntie van 50% zal behalen. Ze bevestigt dan ook de beslissing van de directeur

Onderwijsprocessen om de studente geen uitzondering toe te staan op de weigering tot herinschrijving die werd opgelegd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 6 oktober 2021 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 18 oktober 2021 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – tijdigheid van het beroep

Standpunt van partijen

Verzoekster verontschuldigt zich vooreerst voor het laattijdig aantekenen van haar extern beroep. Ze heeft eerst advies gevraagd aan haar advocaat en moest wachten op een attest van haar. Verzoekster wist ook niet dat het per aangetekend schrijven moest worden ingediend.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij op dat verzoekster in haar verzoekschrift erkent dat zij het beroep “wat later dan de 7 dagen deadline” heeft ingediend. Nochtans werd verzoekster via de interne beroepsbeslissing duidelijk geïnformeerd over de beroepsmodaliteiten, en meer concreet over het strikte karakter van de vervaltermijn en over feit dat een eventueel verzoekschrift bij de Raad via een aangetekende zending moest worden doorgestuurd. Volgens verwerende partij is het beroep bij de Raad niet ontvankelijk omdat het laattijdig werd ingesteld.

Beoordeling

Artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs luidt als volgt:

“De beroepen bij de Raad worden ingesteld binnen een vervaltermijn van 7 kalenderdagen, die ingaat de dag na die van kennisgeving van de in artikel II.284, eerste lid bedoelde beslissing.”

Een verzoekschrift bij de Raad moet, wil het ontvankelijk zijn, dus worden ingesteld binnen de termijn van zeven kalenderdagen na kennisgeving van de bestreden beslissing.

In casu werd verzoekster, zoals uit het dossier blijkt, in kennis gesteld van de bestreden beslissing op intern beroep per e-mail van 6 oktober 2021 (zie stuk 4 van verwerende partij). De Raad stelt vast dat verzoekster erkent dat zij op 6 oktober 2021 de interne beroepsbeslissing heeft ontvangen. Bijgevolg is de Raad van oordeel dat de kennisgeving wel degelijk heeft plaatsgevonden op 6 oktober 2021.

De beroepstermijn van zeven kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisgeving (*in casu* 6 oktober 2021) van de beslissing op intern beroep, *in casu* vanaf 7 oktober 2021, om te verstrijken op woensdag 13 oktober 2021. Verzoekster diende bij aangetekend schrijven van 18 oktober 2021 een verzoekschrift in bij de Raad tegen de beslissing op intern beroep.

Dit extern beroep werd derhalve niet tijdig binnen de zeven kalenderdagen na de kennisgeving van de beslissing op intern beroep ingesteld.

Naar het oordeel van de Raad blijkt *in casu* uit het dossier evenmin dat er sprake zou zijn van een overmachtssituatie, waardoor de normale uitoefening van het beroepsrecht zou worden uitgesteld. Dat verzoekster eerst haar advocaat heeft geconsulteerd en moest wachten op een attest kan de laattijdige indiening van het extern beroep naar het oordeel van de Raad niet verschonen. Op de interne beroepsbeslissing staan de externe beroepsmodaliteiten bovendien duidelijk vermeld.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter

Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Gilles Fourneau

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.143 van 3 januari 2022 in de zaak 2021/985

In zake: Annelin LEYS
                  Woonplaats kiezend te 9150 Kruibeke
                  Louis Paul Boonstraat 4

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
                  Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
                  Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 14 september 2021 waarbij aan verzoekster een score van 6/20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef – argumenteren, debatteren en verdedigen’, van de studievoortgangsbepaling van dezelfde datum waarbij aan verzoekster een score van 10/20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef – wetenschappelijke publicatie’ en de bepaling van de interne beroepsinstantie van 11 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekster deels onontvankelijk en deels onontvankelijk maar ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekster heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2021.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster, de heer Fiorenzo Van Steenlandt, die verschijnt voor verzoekster en mevrouw Ingrid Goesaert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Science in de verpleegkunde en de vroedkunde’.

Voor de opleidingsonderdelen ‘Masterproef – argumenteren, debatteren en verdedigen’ en ‘Masterproef – wetenschappelijke publicatie’ bekomt verzoekster een examencijfer van respectievelijk 6/20 en 10/20.

Verzoekster stelde op datum van 20 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 11 oktober 2021 werd het intern beroep deels onontvankelijk en deels ontvankelijk maar ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie heeft de studente en haar raadsman gehoord via MS Teams op 28 september 2021 en heeft aansluitend beraadslaagd.

De interne beroepsinstantie stelde vooreerst dat de studente, hoewel dit niet expliciet in haar verzoek werd gesteld, het niet eens is met het resultaat voor ‘Masterproef – wetenschappelijke evaluatie’ waarvoor de studente 10/20 behaalde. De studente geeft echter op geen enkele wijze aan waarin de beoordelaars in hun evaluatie van dit onderdeel tekortgeschoten zouden zijn en zij dus in haar recht geschonden zou zijn. Er wordt door de studente ook niet aangegeven aan welke opmerkingen en op welke wijze zij hieraan tegemoetgekomen zou zijn. De studente verduidelijkt evenmin welke schriftelijke verzoeken zij heeft gericht aan de onderwijsinstelling zodat de interne beroepsinstantie ook niet kan nagaan of en zo ja op welke wijze hiermee werd omgegaan. Tijdens de bespreking met de examencommissie werd hierop ook niet ingegaan door de studente zelf of haar raadsman. De interne beroepsinstantie kan daarom niet anders dan verdergaan op de tekst van het verzoekschrift waarin de studente het verzoek op dit punt beperkt tot het verwijt aan de opleiding dat er volgens haar sprake zou zijn van een gebrek aan begeleiding en/of dat de opleiding volgens haar niet zou openstaan voor extern aangebrachte onderwerpen. De interne beroepsinstantie wijst op artikel 21.4.1 van het onderwijs- en examenreglement (hierna: OER) waarin wordt bepaald dat een verzoek een feitelijke omschrijving én motivering van de ingeroepen bezwaren moet bevatten. De loutere perceptie van de studente beantwoordt op ontoereikende wijze aan dit voorschrift en dient gestaafd te worden met onderbouwde argumenten, die de interne beroepsinstantie in het verzoekschrift

mist. Hierdoor beschouwt de interne beroepsinstantie het verzoek ten aanzien van het resultaat voor ‘Masterproef – wetenschappelijke evaluatie’ dan ook niet ontvankelijk.

De beroepsinstantie gaat verder in op het argument van de studente omtrent de wetenschappelijke onderbouwing van de presentatie, de vragenronde daarbij en de samenstelling van de jury. De interne beroepsinstantie wijst erop dat de samenstelling van de jury is gebeurd overeenkomstig de richtlijnen in de leidraad masterproeven (punt 5.5.). De jury heeft zich bij het bepalen van de vragen laten leiden door de inhoud van de presentatie. Deze vragen kunnen zich toespitsen op het verhelderen en uitleggen van de manier waarop de data werden verzameld en geanalyseerd (= de weg daar naartoe), als over het uiteindelijke antwoord (= antwoord op de onderzoeksvraag) alsook over de implicaties daarvan. De interne beroepsinstantie verwijst hierbij naar bladzijde 22 van de masterproefleidraad. De interne beroepsinstantie merkt ook op dat in een wetenschappelijke presentatie het van belang is dat de resultaten die worden gepresenteerd wetenschappelijk verantwoord kunnen worden. De eindcompetenties vermelden ook dat kennis, inzicht en probleemoplossend niveau bereikt moeten worden. Bij de beoordeling van de presentatie blijkt uit onderzoek en navraag door de interne beroepsinstantie dat de juryleden zich in het stellen van de vragen hebben laten leiden door de masterproefleidraad. De interne beroepsinstantie haalt op basis van de notities de vragen aan die werden gesteld en merkt op dat de studente nalaat om aan te geven welke vragen gesteld werden noch waarom of in welke mate de gestelde vragen de wetenschappelijke onderbouw van de masterproef of de presentaties ervan níét zouden kunnen aantonen.

De interne beroepsinstantie besluit dat er geen elementen voorliggen die aantonen dat de door de jury gestelde vragen voor de masterproef niet relevant zouden zijn, noch dat de samenstelling van de jury niet conform de samenstellingsrichtlijn zou zijn gebeurd. Daarnaast wijst de interne beroepsinstantie erop dat de juryleden deel uitmaken van de jury vanuit hun competentie en deskundig beoordelingsvermogen. Er liggen evenmin elementen voor die dit in twijfel doen trekken.

Vervolgens stelt de interne beroepsinstantie over het argument van de studente omtrent het schriftelijk overleggen van de evaluatie dat haar vraag hierover een vraag is aan de titularis tot feedback over het examen en geen intern beroep omvat. Voor de betwisting van het examenresultaat en dus bij het instellen van een intern beroep dient de werkwijze zoals bepaald door artikel 21.4.1 OER te worden gevolgd en moet de studente de examencommissie van de opleiding vatten. De interne beroepsinstantie stelt dat dit hier niet is gebeurd. De studente heeft

per mail een vraag gesteld en heeft als antwoord daarop, één dag na de bekendmaking van de punten, mondelinge feedback gekregen van prof [D.] en haar assistent, mevrouw [L.]. Tijdens deze bespreking kon de studente eventueel notities maken. Aansluitend op het overleg werd ook een afspraak gemaakt met de studietrajectbegeleider voor overleg over het verdere verloop van het traject van de studente. De interne beroepsinstantie besluit dat het bezwaar op dit punt zonder voorwerp is.

Tot slot onderzoekt de interne beroepsinstantie het argument van de studente omtrent het beperkte gewicht van het opleidingsonderdeel en de disproportionaliteit van de beoordeling en de gevolgen, namelijk het niet kunnen afstuderen. De interne beroepsinstantie stipt vooreerst aan dat, naast het tekort voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef – argumenteren, debatteren en verdedigen’ (3 studiepunten) de studente eveneens een tekort behaalde op het opleidingsonderdeel ‘Toepassingen van kwantitatieve onderzoeksmethoden en statistiek’ (5 studiepunten). De studente behaalde aldus een tekort van 8 studiepunten op een totaal van 60. Dit is meer dan 10% van de opleiding zodat het beschouwen van deze tekorten als een hinderpaal voor het slagen bezwaarlijk als disproportioneel kan worden beschouwd. De interne beroepsinstantie wijst erop dat artikel 17.1.4, 17.1.5 en 17.1.5.c) *in fine* van het OER een belemmering vormen om de studente geslaagd te verklaren voor de opleiding: de student voldoet namelijk niet aan de daarin bepaalde voorwaarden.

De interne beroepsinstantie merkt op dat tijdens de hoorzitting van de interne beroepsinstantie de studente en haar raadsman de argumenten van het intern beroep hebben herhaald maar geen nieuwe, relevante elementen naar voor hebben gebracht. Zij haalt hierbij de punten aan die werden besproken tijdens de hoorzitting.

De opmerking van de raadsman van de studente over de verhouding tussen de opleidingsonderdelen ‘masterproef – wetenschappelijke publicatie’ en ‘masterproef – argumenteren, debatteren en verdedigen’ is volgens de interne beroepsinstantie niet relevant. De faculteit heeft de desbetreffende opleidingsonderdelen weloverwogen een plaats en gewicht toebedeeld in het opleidingsprogramma. De studente heeft dit, desgevallend via de studentenvertegenwoordiging of rechtstreeks bij decaan, niet betwist zodat de toegewezen studiepunten zowel voor de opleiding als voor de studenten zelf een feit zijn.

De interne beroepsinstantie wijst erop dat het verloop en de evaluatie van het opleidingsonderdeel ‘Masterproef – argumenteren – debatteren en verdedigen’ beschreven staat

in de leidraad Masterproef (bladzijde 21 en 22) en de geformuleerde eindcompetenties in de studieomschrijvingen in blackboard (DLR 4.4 en DLR 10.3). Zij besluit dat de beoordeling door de juryleden voor ‘Masterproef - argumenteren, debatteren en verdedigen’ op een correcte wijze tot stand is gekomen volgens de vooropgestelde criteria.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 11 oktober 2021 aan verzoekster overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 18 oktober 2021 diende verzoekster een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

A. Wat de initiële studievoortgangsbeslissingen betreft

Verwerende partij betwist in de antwoordnota niet de ontvankelijkheid van het beroep voor zover dit is gericht tegen de initiële studievoortgangsbeslissingen.

Ambtshalve merkt de Raad het volgende op.

Verzoekster richt haar beroep zowel tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie van 11 oktober 2021 als tegen de initiële studievoortgangsbeslissingen van 14 september 2021. Of een initiële studievoortgangsbeslissing in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 21.4.2 van het OER dat alle intern aangetekende beroepen op gemotiveerde wijze leiden tot een bevestiging van de oorspronkelijke beslissing of tot een herziening van deze beslissing.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit

beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De ambtshalve exceptie is gegrond. Het beroep is niet ontvankelijk ten aanzien van de initiële studievoortgangsbeslissingen, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 11 oktober 2021 (verder: de bestreden beslissing).

B. Wat het opleidingsonderdeel ‘Masterproef – wetenschappelijke publicatie’ betreft

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat de interne beroepsinstantie haar grieven omtrent het opleidingsonderdeel ‘Masterproef – wetenschappelijke publicatie’ onterecht onontvankelijk heeft verklaard. De verwijzing van de interne beroepsinstantie naar artikel 21.4.1 van het OER voldoet niet aangezien verzoekster wel degelijk een feitelijke omschrijving en motivering van het bezwaar heeft gegeven.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij erop dat verzoekster ten aanzien van de interne beroepsinstantie op geen enkele wijze heeft aangegeven waarin de beoordelaars in hun evaluatie van ‘Masterproef – wetenschappelijke publicatie’ zouden tekortgeschoten zijn. Op basis van de elementen die door verzoekster in haar verzoek werden aangereikt en wat zij en haar raadsman hebben gesteld tijdens de hoorzitting van de interne beroepsinstantie kon de interne beroepsinstantie niet anders dan vaststellen dat verzoekster zich in haar intern beroep heeft beperkt tot het verwijt aan de opleiding dat er volgens verzoekster sprake zou zijn van een gebrek in begeleiding en/of dat de opleiding niet zou openstaan voor extern aangebrachte onderwerpen. Verwijzende naar artikel 21.4.1 van het OER, stipt verwerende partij aan dat een intern beroep een feitelijke omschrijving en motivering van de ingeroepen bezwaren moet bevatten wat verzoekster nagelaten heeft om te doen. De loutere perceptie van verzoekster omtrent het verloop van het desbetreffende opleidingsonderdeel komt op ontoereikende wijze tegemoet aan de hoger vermelde bepaling van het OER en diende gestoffeerd te worden met onderbouwde argumenten. Verwerende partij besluit dat de interne beroepsinstantie het verzoek terecht als onontvankelijk heeft beschouwd voor wat betreft het resultaat voor ‘Masterproef – wetenschappelijke evaluatie’.

In haar *wederantwoordnota* benadrukt verzoekster dat zij aan alle voorwaarden voldoet om extern beroep bij de Raad in te stellen aangezien zij voorafgaand intern beroep heeft aangetekend. In dat opzicht voldoet verzoekster aan de vereisten van artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs. Het extern beroep bij de Raad werd ook binnen de wettelijke termijn van zeven kalenderdagen ingediend en bevat nieuwe bezwaren aangezien verzoekster pas met de ontvangst van het administratief dossier van verwerende partij alle gegevens heeft kunnen inzien. Verzoekster besluit dat het verzoekschrift dan ook als ontvankelijk moet worden beschouwd.

Beoordeling

Verzoekster vat de Raad met betrekking tot het behaalde resultaat voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef – argumenteren, debatteren en verdedigen’. Hiervoor behaalde zij 6 op 20 tijdens de tweede examenkans in het academiejaar 2020-2021.

Verzoekster voert aan dat het opleidingsonderdeel wordt geëvalueerd aan de hand van de beoordeling van een mondelinge presentatie over en de verdediging van de masterproef.

Voor het nauw met het betwiste opleidingsonderdeel verbonden opleidingsonderdeel ‘Masterproef – wetenschappelijke publicatie’ behaalde verzoekster 10 op 20.

Verzoekster voert aan dat tijdens het examen – de presentatie – bleek dat het onderdeel statistiek doorslaggevend was aangezien de vragen quasi uitsluitend daarop gericht waren. Zij waren ook heel gedetailleerd en diepgaand. De betwiste evaluatie werd erop gebaseerd.

Bovenstaande elementen, die verzoekster beschouwt als “feitelijke voorgaanden” vormen de achtergrond voor de bezwaren die verzoekster bijbrengt om haar verzoek verder te motiveren.

De Raad stelt in de aangevochten beslissing vast dat de beslissing om de betwisting van het examenresultaat van verzoekster onontvankelijk te verklaren door de interne beroepsinstantie is genomen met betrekking tot de betwisting van het resultaat voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef – wetenschappelijke publicatie’. Voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef – argumenteren, debatteren en verdedigen’ heeft de interne beroepsinstantie de klacht van verzoekster weliswaar ontvankelijk, maar ongegrond verklaard.

Tegelijk stelt de Raad vast dat verzoekster in het verzoekschrift voor de Raad het extern beroep duidelijk zodanig afbakt dat het opleidingsonderdeel ‘Masterproef – argumenteren, debatteren en verdedigen’ het voorwerp van de betwisting voor de Raad vormt.

De Raad leest in het extern beroepsschrift het volgende:

“Hoewel beide vakken zeer nauw met elkaar verbonden zijn is het met betrekking tot het onderdeel “Masterproef – argumenteren, debatteren en verdedigen” dat ik in de overtuiging ben dat mijn recht zijn geschaad en beroep wordt ingesteld.”

Verzoeksters beroep is in dat licht enkel ontvankelijk in de mate dat het betrekking heeft op het opleidingsonderdeel ‘Masterproef – argumenteren, debatteren en verdedigen’.

V. De middelen

Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoekster zich in een enig middel beroept op een schending van de formele en materiële motiveringsplicht, het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Standpunt van partijen

Verzoekster begrijpt vooreerst niet dat haar PowerPointpresentatie als onvoldoende wetenschappelijk onderbouwd werd beoordeeld. Volgens haar moet een presentatie kernachtig zijn terwijl de wetenschappelijke onderbouwing is opgenomen in de masterproef zelf. In haar presentatie waren zelfs de verwijzingen naar literatuur mee opgenomen. Verzoekster hekelt het standpunt van de interne beroepsinstantie waar deze stelt dat het werkstuk niet zozeer een masterproef is maar wel een wetenschappelijk artikel (beperkt tot 4.000 woorden) waarvan een presentatie moet worden gemaakt die volgens de richtlijnen nog compacter moet zijn terwijl het vak niettemin wordt beoordeeld als volwaardige masterproef en een daarmee samenhangend gewicht in studiepunten. De inhoud, doelstellingen en het studiegewicht enerzijds en de evaluatie anderzijds staan volgens verzoekster haaks tegenover elkaar en zijn minstens verwarrend te noemen.

Verder voert verzoekster aan dat het debat achteraf uitsluitend werd toegespitst op statistiek maar op geen enkel moment het antwoord op de onderzoeksvraag of de weg daarnaartoe relevant werd geacht. Bovendien was de jury, naast de voorzitter, enkel samengesteld uit docenten statistiek. Verzoekster ziet ook niet in hoe zij zou kunnen verduidelijken, zoals de interne beroepsinstantie het stelt, welke vragen haar werden gesteld aangezien zij meermaals om een schriftelijke neerslag van het examen heeft gevraagd, wat ze tot op heden nog niet bekomen heeft. Zij heeft nochtans ook zelf meegedeeld dat er slechts één vraag niet over statistiek ging en dan nog enkel de methodologie betrof. Ze betwist dan ook dat dit bezwaar zonder voorwerp zou zijn en dat de interne beroepsinstantie enkel naar de mondelinge toelichting verwijst.

Tot slot argumenteert verzoekster dat, doordat zij niet geslaagd is voor het desbetreffend opleidingsonderdeel, het afstuderen in de opleiding geblokkeerd wordt. Dit staat volgens haar niet in verhouding met de gevolgen, te meer omdat zij voor de schriftelijke masterproef wel geslaagd is en mondeling werd beoordeeld op zaken die in principe in de schriftelijke masterproef staan. Bovendien heeft zij alle opmerkingen van de promotor opgevolgd en de masterproef herwerkt en daarover een degelijke presentatie gegeven, binnen het voorziene tijdsbestek. Zij betreurt dan ook dat deze afwerking “tegen haar” wordt gebruikt. Verzoekster is ook van oordeel dat een beoordeling van 6/20 voor de presentatie incorrect is terwijl de schriftelijke versie wel als voldoende werd beschouwd.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat verzoekster twee zaken door elkaar lijkt te halen: de beoordeling van de schriftelijke masterproef gebeurt namelijk in ‘Masterproef – wetenschappelijke publicatie’ en niet in ‘Masterproef – argumenteren, debatteren en verdedigen’. Daarnaast is het, in tegenstelling tot masterproeven in de humane wetenschappen, in de (bio)medische en gezondheidswetenschappen de gewoonte een masterproef te schrijven als wetenschappelijke publicatie. Dit soort publicaties omvatten ongeveer 4.000 woorden wat maakt dat de schrijver ervan tot de essentie moet komen met een strakke, goed onderbouwde relevante boodschap en geen monografie die omstandig is opgebouwd.

Verder argumenteert verwerende partij, verwijzende naar de eindcompetenties voor respectievelijk ‘Masterproef – wetenschappelijke publicatie’ en ‘Masterproef – argumenteren, debatteren en verdedigen’ en de leidraad masterproef, dat deze elementen de motivering van de

interne beroepsinstantie verklaren omtrent het argument van verzoekster dat de vragenronde en het debat na de presentatie uitsluitend zou zijn toegespitst op statistiek - wat volgens verwerende partij overigens ook niet het geval was. Verwerende partij verwijst naar de mondelinge vragen van de jury die zij bijbrengt en die ook aan de interne beroepsinstantie werden voorgelegd en aan verzoekster ter kennis werden gegeven door middel van het verslag van de bijeenkomst van 28 september 2021. Hieruit blijkt volgens verwerende partij dat de jury zich niet beperkt heeft tot statistiek en dat de vragen zich zowel toespitsen op het verhelderen en uitleggen van de manier waarop data werden verzameld en geanalyseerd (de weg daar naartoe) als over het uiteindelijke antwoord (antwoord op de onderzoeksvraag) alsook over de implicaties daarvan, zoals vermeld in de masterproefleidraad. Deze vragen waren volgens de jury relevant voor het peilen naar wetenschappelijke verantwoording, kennis, inzicht en probleemoplossend niveau ten aanzien van de onderzoeksvraag, in het licht van de beoogde eindcompetenties en waren niet louter gericht op statistiek. Volgens verwerende partij heeft de interne beroepsinstantie terecht geconcludeerd dat er geen elementen voorliggen die aantonen dat de door de jury gestelde vragen niet relevant zouden zijn. Verzoekster heeft nagelaten om dit te doen in haar intern beroep en ook in haar extern beroep verduidelijkt verzoekster dit niet hoewel zij – voorafgaand aan de indiening van het beroep bij de Raad – over deze vragen beschikte. Ook het besluit van de interne beroepsinstantie omtrent de samenstelling en dan meer bepaald de competentie en het deskundig beoordelingsvermogen van de jury alsook het besluit omtrent het schriftelijk overleggen van de evaluatie, was terecht.

Tot slot betoogt verwerende partij dat het behalen van een credit voor ‘Masterproef – wetenschappelijke publicatie’ niet garandeert dat er ook een credit zou moeten worden gegeven voor ‘Masterproef – argumenteren, debatteren en verdedigen’, gelet op de verschillende eindcompetenties. Hierop voortbordurend stelt verwerende partij dat verzoekster evenmin aangeeft waarom de beoordeling van de interne beroepsinstantie niet correct zou zijn. De disproportionaliteit waarvan volgens verzoekster sprake is, hangt volgens verwerende partij nauw samen met de 3 studiepunten die aan het opleidingsdeel werden toegekend. Verzoekster was bovendien ook niet geslaagd voor het opleidingsonderdeel ‘Toepassingen van kwantitatieve onderzoeksmethoden en statistiek’ dat 5 studiepunten omvat. Dit maakt dat verzoekster een tekort heeft van 8 studiepunten op een totaal van 60, wat neerkomt op meer dan 10% van haar opleiding. Het beschouwen van deze tekorten als hinderpaal voor het slagen kan volgens verwerende partij dan ook bezwaarlijk, gelet op de bepalingen van het OER waarnaar de interne beroepsinstantie heeft verwezen, als disproportioneel worden beschouwd.

Verwerende partij stelt vast dat verzoekster de intentie heeft om het opleidingsonderdeel ‘Masterproef – argumenteren, debatteren en verdedigen’ te hernemen. Wat dat betreft geeft verwerende partij aan dat zij verzoekster probeert te faciliteren in haar aanvraag om vervroegd te kunnen afstuderen.

In haar *wederantwoordnota* betoogt verzoekster dat uit de vragen na de presentatie die door verwerende partij worden bijgebracht wel degelijk blijkt dat zowat alle vragen puur over statistiek of de onderzoeksmethode gingen maar er geen enkele vraag werd gesteld die in verband wordt gebracht met haar onderzoeksvraag of de manier waarop de presentatie werd gebracht. Ook uit de samenstelling van de jury en de beoordelingsfiche blijkt dat de focus op statistiek lag. In de beoordelingsfiche werden nochtans 75% van de beoordelingstools als positief beoordeeld. Het is dan ook disproportioneel dat de onderdelen rond statistiek (in de presentatie) zo zwaar doorwegen dat alle andere competenties slechts resulteren in 6/20. Verzoekster herhaalt haar eerder standpunt dat er niet in te zien valt waar zij tekort is geschoten in het geven van een kernachtige én wetenschappelijk onderbouwde presentatie alsook haar standpunt met betrekking tot enerzijds de onevenredige verhouding tussen de inhoud, doelstellingen en het studiegewicht van het opleidingsonderdeel en anderzijds de evaluatie.

Met betrekking tot de onmogelijkheid voor verzoekster om af te studeren wijst zij op artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs. In de oorspronkelijke redactie van dit artikel was het mogelijk om een student globaal geslaagd te verklaren ondanks een niet-tolereerbaar tekort. Dit bijvoorbeeld wanneer een student wel geslaagd is voor uitdiepende en gerelateerde opleidingsonderdelen en de competenties voldoende waren verworven. Wat dat betreft, kan volgens verzoekster niet worden voorgehouden dat de schriftelijke masterproef niet gerelateerd zou zijn aan de presentatie. Deze laatste is enkel een uitwendige verdediging van deze masterproef die uiteraard veel dieper ingaat op de onderzoeksvraag. Ook het OER van verwerende partij en dan meer bepaald de artikelen 17.1.6 en 17.1.1 en 17.1.3 laten volgens verzoekster toe om deze afwijkingen te beoordelen en een globale beslissing tot geslaagd zijn toe te kennen. Doordat verzoekster geslaagd was voor de schriftelijke masterproef kan ook niet worden voorgehouden dat de wetenschappelijke onderbouwing onvoldoende is zodat zij wel degelijk de nodige competenties heeft bereikt. Voor zover de Raad van oordeel zou zijn dat hieraan bijkomende en bijzondere omstandigheden verbonden moeten zijn, dan wenst verzoekster de impact van de coronacrisis te benadrukken als het gaat over, zoals bij verzoekster, een internationaal, cross-cultureel onderzoek waarbij alle onderzoek ter plaatse (*in*

casu Noorwegen) volledig geblokkeerd was en de zorgsector onder zware druk stond wat een gevolg had op de (beperkte) medewerking van de doelgroep.

Beoordeling

Een eerste argument van verzoekster betreft de “Powerpoint” die zij gebruikte bij de voorstelling van haar masterproef.

Verzoekster voert aan dat haar na kennisname van de punten tijdens een mondelinge toelichting is verklaard dat de “Powerpoint” niet wetenschappelijk onderbouwd was. Volgens verzoekster is deze opmerking onbegrijpelijk aangezien een PowerPointpresentatie steeds kernachtig moet zijn, terwijl de wetenschappelijke onderbouwing in de schriftelijke masterproef is opgenomen.

Daarnaast merkt verzoekster op dat het voor zich spreekt dat wat gepresenteerd wordt wetenschappelijk correct moet zijn. Verzoekster geeft aan dat in dat kader zelfs alle wetenschappelijke verwijzingen of verwijzingen naar de literatuur mee opgenomen zijn in de PowerPointpresentatie.

Daarnaast stelt verzoekster nog dat het werk dat diende te worden ingediend eigenlijk geen masterproef is, maar een wetenschappelijk artikel. Verzoekster wijst erop dat het aantal woorden beperkt wordt tot 4.000 woorden en dat daarvan nog een “PowerPoint” dient te worden voorgesteld die nog compacter moet zijn.

Wat de verwijzing naar de omvang van de masterproef betreft, dient de Raad op te merken dat de betwisting van verzoekster niet het opleidingsonderdeel ‘Masterproef – wetenschappelijke publicatie’ betreft.

Het argument dat verzoekster ontwikkelt betreft daarentegen, in zoverre het de omvang van de masterproef betreft en de richtlijnen daarvoor, het masterproefproduct en niet de voorstelling ervan.

Daarbij komt dat de Raad niet ziet hoe verzoekster hard maakt dat de richtlijnen met betrekking tot de omvang van de masterproef, waarvan volgens haar een nog compactere presentatie dient te worden gemaakt, een wetenschappelijke onderbouwing onmogelijk zou maken. De Raad is op basis van de argumentatie die verzoekster bijbrengt niet overtuigd van het feit dat een kernachtige PowerPoint – van een masterproef die de wetenschappelijke onderbouwing moet bevatten – niet zelf blijkt zou kunnen geven van wetenschappelijke onderbouwing.

Wat het aspect van de wetenschappelijke onderbouwing van de beoordeelde presentatie van de masterproef betreft, leest de Raad in het interne beroepsschrift het volgende:

“Belangrijker in deze is echter de presentatie. Er werd door mezelf de nodige zorg en voorbereiding aan de dag gelegd om deze presentatie op een professionele manier te brengen. Zowel inhoudelijk als mondeling. De PPT was duidelijk. Mondeling kreeg ik te horen dat de inhoud van de PPT niet wetenschappelijk onderbouwd was. Niet de PPT moet wetenschappelijk onderbouwd zijn, wel de schriftelijke proef.

Het is inherent aan een presentatie Masterproef dat er nadien een vragenronde komt. Echter moest ik vaststellen dat de vragenronde zo goed als uitsluitend over de statische gegevens gingen die opgenomen waren in de presentatie. Op geen enkel moment werd het antwoord op de onderzoeksvraag – of de weg daar naartoe – relevant geacht.”

Wat de wetenschappelijke fundering van de presentatie waarmee de masterproef is voorgesteld betreft, moet de Raad vaststellen dat verwerende partij in de aangevochten beslissing tot een afdoende beantwoording van het argument van verzoekster komt.

De Raad leest de hieronder afgedrukte passage in de bestreden beslissing en ontwaart daar een motivering van de beslissing in het licht van het door verzoekster in het intern beroepsschrift bijgebrachte argument inzake de presentatie en de wetenschappelijke onderbouw ervan. De Raad haalt meer bepaald het volgende aan:

“Mondeling kreeg ik te horen dat de inhoud van de PPT niet wetenschappelijk onderbouwd was. Niet de PPT moet wetenschappelijk onderbouwd zijn, wel de schriftelijke proef. Het is inherent aan een presentatie Masterproef dat er nadien een vragenronde komt. Echter moest ik vaststellen dat de vragenronde zo goed als uitsluitend over de statische gegevens gingen die opgenomen waren in de presentatie. Op geen enkel moment werd het antwoord op de

onderzoeksvraag – of de weg daar naartoe – relevant geacht. Bovendien dient een jury een realistische weergave te zijn van de opleiding. Hierbij stel ik vast dat naast de voorzitter, er enkel docenten/assistenten wetenschappelijk onderzoek aanwezig waren die uiteraard alleen binnen hun domein vragen stelden. Het debat stelde de onderzoeksvraag niet centraal, hetgeen nochtans vereist is binnen de evaluatie van een masterproef. Het betreft hier een masteropleiding Verpleeg- en vroedkunde en geen opleiding statistiek. Dit laatste is enkel een middel om de onderzoeksvraag te beantwoorden.

De commissie stelt vast dat de samenstelling van de jury is gebeurd conform de richtlijnen in de leidraad masterproeven (zie punt 5.5 Jury, voorzitter, secretaris). De voorzitter van de jury prof. dr. [O.T.] is titularis van opleidingsonderdelen binnen management en innovatie en klinische vorming. De twee assessoren zijn assistenten wetenschappelijk onderzoek, Mevr. [K.S.] en Mevr. [E.D.B.] met een ruime ervaring en expertise in de praktijk.

De jury laat zich bij het bepalen van de vragen leiden door de inhoud van de presentatie. De vragen kunnen zich zowel toespitsen op het verhelderen en uitleggen van de manier waarop data werden verzameld en geanalyseerd (= de weg daar naartoe), als over het uiteindelijke antwoord (= antwoord op de onderzoeksvraag), alsook over de implicaties daarvan. Dit wordt duidelijk vermeld in de masterproefleidraad, p. 22. In een wetenschappelijke presentatie is het van belang dat de resultaten die worden gepresenteerd wetenschappelijk verantwoord kunnen worden. De eindcompetenties vermelden ook dat kennis, inzicht en probleemoplossend niveau bereikt moeten worden. Bij de beoordeling van uw presentatie blijkt uit onderzoek en navraag door de commissie dat de juryleden zich in het stellen van de vragen hebben laten leiden door de masterproefleidraad. Op basis van de notities van juryleden werden de volgende vragen gesteld: Hoe was de groep Belgische verpleegkundigen die bevraagd werden demografisch samengesteld? Was die samenstelling gelijkaardig aan de groep Noorse verpleegkundigen? De Belgische verpleegkundigen zijn bevraagd geweest met een Nederlandstalige vragenlijst, was deze gevalideerd? Van de 34 bevraagde Noorse verpleegkundigen, is een deel met een Engelse en een deel met een Noorse vragenlijst bevraagd, hoe groot is elk deel van de sample? Zijn de Engels bevraagde groep en Noors bevraagde groep gelijkaardig van samenstelling demografisch en qua werkomgeving? In wat voor omgeving werken ze (landelijk, stedelijk ...)? Zijn deze 2 Noorse groepen onderling vergeleken? Kan je de Noorse en Belgische/Vlaamse groep vergelijken? Kan je 2 groepen cross-sectioneel vergelijken als de datacollectie niet op hetzelfde moment liep? Zijn resultaten op dia 5 en 6 significant, Wat zijn de p-waarde. Vervolg vraag was (dia6) hoe kunnen scores op de variabele verpleegkundige-arts significant zijn? Waarom voor deze vorm regressieanalyse gekozen, in relatie tot mogelijk gebruik afkapwaarden afhankelijke

variabele? Waarom is er gekozen voor parametrisch toetsen, ook gezien grootte van de onderzoekspopulatie?

U geeft *a contrario* niet aan welke vragen gesteld werden, noch waarom of in welke mate de gestelde vragen de wetenschappelijke onderbouw van de masterproef of de presentatie ervan níét zouden kunnen aantonen. Naar het oordeel van de examencommissie liggen geen elementen voor die aantonen dat de door de jury gestelde vragen voor de masterproef niet relevant zouden zijn, noch dat de samenstelling van de jury niet conform de samenstellingsrichtlijnen zou zijn gebeurd. Daarnaast wijst de commissie erop dat de juryleden deel uitmaken van de jury vanuit hun competentie en deskundig beoordelingsvermogen. Er liggen geen elementen voor die deze competentie of deskundig beoordelingsvermogen in twijfel doen trekken. De commissie acht het geuite bezwaar op dit punt dan ook niet gegrond.”

De Raad kan rekening houdend met de hierboven aangehaalde motivering niet aannemen dat de interne beroepsinstantie op onregelmatige wijze de wetenschappelijke onderbouwing van de mondelinge presentatie van de masterproef door verzoekster zou hebben beoordeeld of hierbij onredelijk zijn geweest.

Daarenboven stelt de Raad ook vast dat de beoordeling in overeenstemming is met de eindcompetenties die met het opleidingsonderdeel zijn beoogd en de hiermee gepaard gaande specifieke leerdoelen. Het beheersen van statistische en informatica-instrumenten voor het verwerken van gegevens in de gezondheidszorg impliceert dat de student data kan rapporteren ten behoeve van het beantwoorden van een onderzoeksvraag. Hiertoe moet de student in het kader van het opleidingsonderdeel een mondelinge presentatie op academische wijze geven van de onderzoeksresultaten. De student dient tevens de mondelinge presentatie met visuele, digitale hulpmiddelen te ondersteunen.

Daarnaast moet de student relevante wetenschappelijke kennis ter beschikking kunnen stellen met betrekking tot de directe zorgverlening. Dit impliceert dat hij data moet kunnen rapporteren ten behoeve van het beantwoorden van een onderzoeksvraag. De student dient hiertoe de resultaten van de masterproef openbaar te verdedigen.

In de leidraad met betrekking tot de masterproef (stuk 6b van verwerende partij) wordt de student meegedeeld met het oog op het bewijzen van het verworven karakter van voormelde eindcompetenties de masterproef te moeten presenteren. Vervolgens, zo blijkt uit de leidraad,

dient de student de masterproef inhoudelijk te verdedigen op basis van kritische vraagstelling door de jury.

De leidraad geeft aan dat de vraagstelling zowel kan voortvloeien uit de inhoud van de masterproef, als de inhoud van de presentatie en de implicaties voor de dagelijkse praktijk.

De Raad stelt, zonder de beoordeling van de merites van verzoekster door de daartoe bevoegde instanties over te willen doen, vast dat niet aannemelijk is gemaakt dat de ondervraging van verzoekster aansluitend op de voorstelling van de masterproef onvoldoende verband houdt met de beoogde eindcompetenties die in het kader van het opleidingsonderdeel dienen te worden geëvalueerd. Vanuit dit oogpunt kan de beoordeling volgens de Raad niet als onregelmatig noch onredelijk worden geacht.

De Raad kan, rekening houdend met de aangehaalde eindcompetenties en leerdoelen, niet tot het besluit komen dat de hierboven vermelde vragen die aan verzoekster zijn gesteld uitsluitend toegespitst zijn op statistiek zonder gelinkt te zijn aan de onderzoeksvraag.

Vanuit dit oogpunt kan de Raad niet besluiten dat de vragenronde onredelijk was daar zij uitsluitend op de statistische gegevens in de presentatie waren gericht.

De vragen betroffen de dataverzameling, dataverwerking en de beantwoording van de onderzoeksvraag met aandacht voor de implicaties ervan.

De Raad kan, binnen de beperktheid van zijn beoordelingsbevoegdheid, niet oordelen dat de vragenronde niet dienstig zou zijn om de wetenschappelijke onderbouwing van de masterproef en de presentatie ervan te toetsen. Vanuit dit oogpunt kan de Raad de vragen die aan verzoekster zijn gesteld en waarvan de beantwoording tot de betwiste score leidde niet als irrelevant en bijgevolg onredelijk aanmerken.

Waar verzoekster aanvoert dat de jury, naast de voorzitter, enkel zou zijn samengesteld uit docenten statistiek, merkt de Raad op dat reeds in de beslissing van de interne beroepsinstantie de samenstelling van de jury werd besproken. De Raad stelt vast dat de regelmatigheid van de jurysamenstelling, zoals toegelicht in de bestreden beslissing, niet gegrond kan worden betwist. Evenmin kan verzoekster de deskundigheid van de jury in het licht van de te beoordelen

competenties aannemelijk in twijfel trekken. Wat de opmerking van verzoekster omtrent de eenzijdige jurysamenstelling betreft, stelt de Raad vast dat de interne beroepsinstantie heeft verduidelijkt dat de juryvoorzitter titularis is van opleidingsonderdelen binnen management en innovatie en klinische vorming en dat de assessoren assistenten wetenschappelijk onderzoek zijn met een ruime ervaring en deskundigheid in de praktijk.

De Raad sluit niet uit dat binnen de jury een belangrijke interesse met betrekking tot dataverzameling en dataverwerking kan hebben bestaan, maar acht het niet in redelijkheid aannemelijk dat de jurysamenstelling tot een eenzijdig statistische inschatting van de presentatie en verdediging zou hebben geleid.

Waar verzoekster aanhaalt dat de interne beroepscommissie heeft gesteld dat het bezwaar zonder voorwerp is en enkel verwijst naar de mondelinge toelichting en waar verzoekster stelt dit stellig te betwisten, bedoelt verzoekster wellicht dat zij het niet eens is met de behandeling door de interne beroepsinstantie van de vraag tot het schriftelijk overleggen van de evaluatie. De Raad kan op basis van de gegevens van het dossier niet oordelen dat de overweging door de interne beroepsinstantie dat de vraag om het schriftelijk overleggen van de evaluatie – evaluatie die niet is voorgelegd binnen de vervaltermijn voor het instellen van intern beroep – geen intern beroep betreft, maar veeleer een vraag is om feedback die aan de titularis dient te worden gericht, onregelmatig is. De Raad merkt hierbij op dat verzoekster mondelinge feedback (tijdens dewelke verzoekster aantekeningen kon maken) heeft gekregen van de titularis en haar assistente en dat deze feedback de verdediging van haar masterproef betrof. De Raad kan hier geen onregelmatigheid in de beoordeling door de interne beroepsinstantie aantreffen die van aard is de beoordeling aan te merken als onregelmatig.

De Raad stelt ook vast dat verzoekster het feit dat zij de schriftelijke neerslag van het examen niet heeft ontvangen betreft op het feit dat deze neerslag haar zou toelaten de eenzijdige vraagstelling aan te tonen. De Raad moet vaststellen dat verzoekster, in elk geval met het oog op het extern beroep, beschikte over de vragen die de jury stelde. Meer in het bijzonder bevat de beslissing van de interne beroepsinstantie een overzicht van de aan de verzoekster gestelde vragen. Verzoekster lijkt hier aan voorbij te gaan bij de vraag in het kader van het extern beroep dat haar de schriftelijke neerslag van het examen zou worden overgelegd.

Verzoekster acht het disproportioneel dat het niet-slagen voor een opleidingsonderdeel van 3 studiepunten haar verhindert af te studeren. Rekening houdend met al haar grieven is zij van oordeel dat het niet-slagen niet in verhouding is met de gevolgen ervan. Hierbij stipt verzoekster ook aan dat zij wel slaagde voor de masterproef zelf en slechts ondervraagd te zijn over zaken die in principe de schriftelijke masterproef bevatten. Zij wijst hierbij ook op het naar haar oordeel duidelijk, helder en kernachtig karakter van de presentatie van de masterproef binnen het daartoe voorziene tijdsbestek.

Wat dit laatste punt betreft, verwijst de Raad naar de overwegingen die hierboven zijn ontwikkeld met betrekking tot de beoordeling van de mate waarin de eindcompetenties zijn bereikt en het cijfer waartoe deze evaluatie heeft geleid.

De Raad overweegt daarnaast dat de ernst van de gevolgen van het niet-slagen voor het opleidingsonderdeel waarvan de score betwist is niet betekent dat de beoordeling van de competenties beoogd met dit opleidingsonderdeel onregelmatig of onredelijk zou zijn. De Raad wijst in deze trouwens andermaal op de beperkte beoordelingsbevoegdheid waarover hij beschikt en die hem niet toelaat in de plaats van de beoordelaars in de schoot van de verwerende partij, aangewezen omwille van de hen toegemeten deskundigheid, de verdiensten van de student te evalueren. De Raad geeft terzake ook mee dat het feit dat de student slaagde voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef - wetenschappelijke publicatie’, ook nu het een aanzienlijk hoger aantal studiepunten beslaat als het opleidingsonderdeel ‘Masterproef – argumenteren, debatteren en verdedigen’ niet betekent dat de beslissing dat verzoekster voor dit laatste opleidingsonderdeel niet geslaagd is niet stand zou kunnen houden. Zoals reeds overwogen stelt de Raad immers vast dat beide opleidingsonderdelen, hoewel zij opgebouwd zijn rond dezelfde onderzoeksvraag, andere eindcompetenties nastreven en de evaluatie van beide opleidingsonderdelen dus ook aan de hand van andere criteria plaatsvindt. Bijgevolg kan de Raad niet concluderen dat een beoordelingscijfer van 6 op 20 niet zou kunnen standhouden aangezien het werk zelf dat middels de presentatie en verdediging die niet met een credit is beloond, wel tot een credit leidde. De Raad merkt hierbij op dat verzoekster wel de discrepantie tussen beide cijfers aanduidt, maar de Raad niet concreet aanwijst hoe uit deze discrepantie een onredelijke of onregelmatige beoordeling zou kunnen worden afgeleid of er in redelijkheid toe zou brengen ernstig te twijfelen aan het deskundig evaluatievermogen van de jury.

De Raad erkent dat het voor verzoekster wrang kan smaken dat zij niet geslaagd is voor een opleidingsonderdeel dat een aanzienlijk geringer aantal studiepunten vertegenwoordigt dan ‘Masterproef – wetenschappelijke publicatie’. Dit belet echter niet dat de Raad vaststelt dat in het curriculum een verschillend gewicht aan elk van de respectieve opleidingsonderdelen is gegeven, zodat dit verschillend gewicht de score voor het ‘kleinere’ opleidingsonderdeel *in casu* niet onregelmatig of onredelijk maakt.

Wat de impact van het niet-slagen voor het opleidingsonderdeel op de studievoortgang van verzoekster betreft, wil de Raad toch ook opmerken dat de interne beroepsinstantie zich bij de totstandkoming van de betwiste beslissing eveneens over de door verzoekster aangehaalde impact op haar studietraject heeft gebogen. Daarbij diende de interne beroepsinstantie tevens op te merken dat verzoekster ook voor een ander opleidingsonderdeel geen credit behaalde (‘Toepassingen van kwantitatieve onderzoeksmethoden en statistiek’ (5 studiepunten)). Daarbij komt dat de interne beroepsinstantie ook op het belemmerende karakter van een tekort voor een masterproefonderdeel heeft gewezen met het oog een geslaagdverklaring.

Wat de opmerking van verzoekster betreft dat de afwerking, waarbij zij de laatste opmerkingen van de promotor zou hebben geïntegreerd in de masterproef, tegen haar wordt gebruikt, kan de Raad enkel vaststellen dat de interne beroepsinstantie louter overweegt dat verzoekster niet duidt over welke opmerkingen het gaat en hoe zij deze in de masterproef heeft verwerkt. De Raad ziet niet in hoe deze overweging toelaat te besluiten dat de interne beroepsinstantie haar overweging met betrekking tot de herwerking van de masterproef tegen verzoekster gebruikt.

De Raad merkt tenslotte ten overvloede nog op dat verwerende partij verzoekster de kans wenst te bieden vervroegd af te studeren in het academiejaar 2021-2022. Niettegenstaande het opleidingsonderdeel waarvoor de score betwist is, wordt onderwezen in het tweede semester, krijgt verzoekster de kans eventueel reeds af te studeren in februari 2022, weliswaar op voorwaarde dat zij met gunstig gevolg de opleidingsonderdelen aflegt die zij dient te hernemen.

Al het voorgaande in acht genomen ziet de Raad geen grond tot vernietiging van de aangevochten evaluatiebeslissing.

Het middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 januari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Gilles Fourneau

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.135 van 15 december 2021 in de zaak 2021/1009

In zake: Hamed HAMIDI
Woonplaats kiezend te 2050 Antwerpen
Gloriantlaan 59, bus 20

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Van Caeneghem
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Vrijheidstraat 32, bus 16
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 20 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 7 oktober 2021.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2021.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Wim Van Caeneghem, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het bedrijfsmanagement’.

Aan verzoeker werd de verdere inschrijving voor deze opleiding geweigerd aangezien hij niet heeft voldaan aan de opgelegde bindende voorwaarden.

Verzoeker richtte op datum van 18 september 2021 een e-mail aan de interne beroepsinstantie, die dit bericht van verzoeker begreep als een intern beroep tegen de opgelegde studievoortgangsbewakingsmaatregel.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 7 oktober 2021 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student enkele omstandigheden inroept om zijn onvoldoende studieresultaten te rechtvaardigen. Uit het studieoverzicht blijkt dat hij reeds vier academiejaren voor dezelfde opleiding was ingeschreven. Volgens de interne beroepsinstantie motiveert de student niet welke garanties er zijn om aan te nemen dat zijn studie-efficiëntie bij een vijfde inschrijving hoger zal zijn. Uit de stukken blijkt integendeel dat hij zich nog steeds in een moeilijke gezinssituatie bevindt. Daarnaast moet hij nog 87 studiepunten behalen om zijn studie te kunnen afronden. De interne beroepsinstantie besluit dan ook de klacht ontvankelijk doch ongegrond te verklaren.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 13 oktober 2021 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 20 oktober 2021 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij op dat verzoeker blijkbaar enkel een aantal stukken uit zijn dossier aan de Raad heeft overgemaakt, zonder daarbij een verzoekschrift neer te leggen. Artikel II.294 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft evenwel duidelijk voor dat beroepen bij de Raad worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de bezwaren die de student tegen de bestreden beslissing heeft. Aangezien geen dergelijk verzoekschrift werd neergelegd, is het extern beroep volgens verwerende partij onontvankelijk.

Beoordeling

Artikel II.294, §2, eerste lid, van de Codex Hoger Onderwijs schrijft voor dat beroepen bij de Raad worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, dat minstens een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren bevat.

De decreetgever heeft aangegeven dat geen overdreven formalisme wordt beoogd: *“Het volstaat dat de verzoeker een eventueel summier doch duidelijk aangegeven onregelmatigheid aanbrengt, zonder dat deze beweerde onregelmatigheid juridisch moet worden gekwalificeerd. Het is evenwel evident dat dergelijk middel niet kan bestaan uit een loutere bewering of mededeling of uit het uiten van twijfel. Het mag duidelijk zijn dat, indien niet wordt voldaan aan deze vereiste, het beroep niet op ontvankelijke wijze kan worden aangenomen. Dit vloeit voort uit de beginselen inzake behoorlijke rechtsbedeling. De rechten van verdediging houden in dat een partij op de hoogte wordt gebracht van de aard en de redenen van de feiten die haar ten laste worden gelegd, wat niet het geval is bij een verzoekschrift dat niet de redenen van het beroep (hoe summier omschreven ook) doet kennen.”* (Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 25. Zie in die zin R.Stvb. 13 november 2014, nr. 2014/357).

Een verzoekschrift dat evenwel geen enkele grief tegen de bestreden beslissing bevat, is volgens vaste rechtspraak van de Raad niet ontvankelijk (23 januari 2019, nr. 4.664; R.Stvb. 26 augustus 2020, nr. 5.901; R.Stvb. 9 augustus 2021, nr. 6.799). De Raad heeft eerder ook reeds geoordeeld dat de loutere opmerking van de verzoekende partij dat zij “niet akkoord is” met de bestreden beslissing, geen ontvankelijk middel *c.q.* beroep vormt (R.Stvb. 21 mei 2015, nr. 2015/071).

In casu moet de Raad vaststellen dat verzoeker zelfs heeft nagelaten een verzoekschrift neer te leggen. Hij brengt enkel stukken bij zoals zijn e-mail, met bijlagen, van 18 september 2021 gericht aan de interne beroepsinstantie alsook de interne beroepsbeslissing. Voor zover verzoeker dezelfde grieven uit zijn ‘intern beroepsschrift’ ter beoordeling wenst voor te leggen aan de Raad, herinnert de Raad eraan dat enkel de beslissing van de interne beroepsinstantie het voorwerp van deze procedure uitmaakt. Het is bijgevolg van die beslissing dat verzoeker de onregelmatigheid moet aantonen. Verzoeker laat evenwel na dit te doen.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Gilles Fourneau

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.144 van 3 januari 2022 in de zaak 2021/1078

In zake: Marie FOFANA
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 28 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 21 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekster heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2021.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Tim Peeters, die *loco* advocaat Christophe Vangeel verschijnt voor verzoekster en mevrouw Ruth Stokx, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de biomedische wetenschappen’ alsook in de opleiding ‘Master of Science in de biomedische wetenschappen’.

Aangezien verzoekster de voorbije vijf academiejaren was ingeschreven voor het opleidingsonderdeel ‘Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen’ zonder hiervoor te slagen, werd een studievoortgangsbewakingsmaatregel opgelegd, waardoor zij zich in de drie volgende academiejaren niet kan herinschrijven voor deze bacheloropleiding (en aanverwante en aansluitende opleidingen).

Verzoekster diende op datum van 17 september 2021 een aanvraag in voor een afwijking op deze weigering. Op 1 oktober 2021 werd haar aanvraag afgewezen door de directeur van dienst Onderwijsprocessen.

De directeur van de dienst Onderwijsprocessen hield enerzijds rekening met de bijzondere individuele omstandigheden die de studente heeft aangevoerd, maar nam anderzijds het volledige studieparcours en de kansen om de opleiding met succes af te ronden in overweging.

Na onderzoek van het dossier stelt hij vast dat er wel degelijk bijzondere individuele omstandigheden zijn die een voldoende verklaring voor de studieresultaten van de studente kunnen vormen. Hij heeft begrip voor de moeilijke situatie van de studente maar wijst erop dat zij vorig jaar al uitzonderlijk toegelaten werd na een weigering. Aangezien haar studievoortgang onvoldoende vooruitgang vertoont, is haar kans op slagen te onzeker. Daarom kan de directeur van de dienst Onderwijsprocessen geen afwijking op de weigering verlenen en kan de studente zich dus niet herinschrijven. Hij geeft nog de raad mee om ernstig een heroriëntering in overweging te nemen en wijst erop dat aan de UCLL bijvoorbeeld de professionele bachelor Biomedische Laboratoriumtechnologie wordt aangeboden. Op basis van de credits die de studente behaalde binnen biomedische wetenschappen, zou zij daar mits een deel vrijstellingen de opleiding binnen een kortere tijd kunnen afmaken. Op die manier beschikt de studente meteen ook over een diploma waarmee ze zich op de arbeidsmarkt kan begeven.

Verzoekster stelde op datum van 3 oktober 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 21 oktober 2021 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie geeft aan dat tijdens een persoonlijk gesprek van 6 oktober 2021 de studente haar argumenten verder kon toelichten.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de weigering werd opgelegd op grond van het feit dat de studente gedurende de afgelopen vijf academiejaren was ingeschreven voor het opleidingsonderdeel ‘Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen’ zonder hiervoor te slagen. De voorbije twee academiejaren werd de studente reeds een afwijking toegestaan. Het desbetreffende opleidingsonderdeel is op dit moment het enige opleidingsonderdeel dat de studente belet om het bachelordiploma in de Biomedische wetenschappen te behalen.

De interne beroepsinstantie haalt de elementen aan die de studente naar voor heeft geschoven in haar intern beroepsschrift: haar medische voorgeschiedenis en de dyslexie/dyscalculie-problematiek die bij haar was vastgesteld en waarvoor ze ook begeleiding had gezocht. Specifiek met betrekking tot het academiejaar 2020-2021 heeft de studente gewezen op de ziekte en het overlijden van haar grootvader, met wie ze een nauwe band had. De interne beroepsinstantie verwijst ook naar het mailverkeer dat de studente bijbrengt met de studiebegeleiders van de faculteit waaruit bleek dat de studiebegeleiders, omwille van het welzijn van de studente, geen inhaalexamens hadden voorzien voor de examens uit de eerste examenperiode van het academiejaar 2020-2021. Hierdoor behaalde de studente voor het vak ‘Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen tijdens deze examenperiode een ‘NA’.

Specifiek voor het voormelde opleidingsonderdeel vermeldde de studente dat, ondanks de grondige inspanningen, zij hiervoor nog steeds niet geslaagd was. Aangezien de studente niet had kunnen deelnemen aan de eerste examenkans, meende zij dat zij geen eerlijke kans had gekregen. De studente vermeldde ook dat zij er tijdens het jaar wel in slaagde om alle oefeningen correct op te lossen maar tijdens het examen telkens met net iets andere opdrachten geconfronteerd werd. De interne beroepsinstantie wijst erop dat, hoewel de studente gebruik had kunnen maken van bepaalde faciliteiten (examen op computer), zij ervoor gekozen heeft om dit niet te doen.

Waar de studente in haar beroep in belangrijke mate verwijst naar de omstandigheden in december en januari die te maken hebben met het overlijden van haar grootvader, geeft de

interne beroepsinstantie aan dat zij begrip en sympathie kan opbrengen voor dit jammerlijke overlijden en zeker ook beseft dat dit gezien de persoonlijke situatie van de studente een grote impact heeft gehad op haar functioneren op dat ogenblik. Niettemin moet de interne beroepsinstantie ook vaststellen dat deze omstandigheden slechts een beperkte verklaring kunnen bieden voor het volledige studieparcours van de studente. De studente was namelijk de voorbije vijf academiejaren ingeschreven voor dit opleidingsonderdeel zonder dat haar resultaten over de academiejaren heen een duidelijk positieve tendens vertonen. Indien de interne beroepsinstantie ook rekening houdt met de opleidingen die de studente volgde voor haar inschrijving bij haar huidige onderwijsinstelling, moet de interne beroepsinstantie zelfs ook vaststellen dat in die opleidingen minstens vier opleidingsonderdelen voorkwamen die verband houden met wiskunde en waarvoor de studente niet slaagde. Noch in haar intern beroepsschrift, noch tijdens het gesprek van 6 oktober 2021 gaf de studente een concreet plan van aanpak mee waarmee zij, bij een eventuele herinschrijving, wel voor het betrokken opleidingsonderdeel zou kunnen slagen.

De interne beroepsinstantie stipt verder aan dat een weigering tot herinschrijving wordt opgelegd van zodra een student het betrokken opleidingsonderdeel tweemaal of driemaal heeft opgenomen. In het geval van de studente heeft zij reeds tweemaal een uitzondering hierop gekregen (omwille van haar bijzondere situatie) en waarmee zij in principe reeds de opleiding had moeten kunnen afronden. De studente werd daarnaast ook erkend als student met een functiebeperking en kon op basis hiervan ook gebruik maken van bepaalde examenfaciliteiten wat betekent dat ook in de beslissingen met betrekking tot haar volledig studietraject wel degelijk rekening werd gehouden met deze dyslexie/dyscalculie-problematiek. Ondanks deze faciliteiten lukte het de studente er echter niet in om te slagen voor het opleidingsonderdeel ‘Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen’.

Op basis van deze elementen treedt de interne beroepsinstantie het standpunt van de dienst Onderwijsprocessen bij wat de vaststelling betreft dat de slaagkansen van de studente (specifiek voor het opleidingsonderdeel ‘Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen’) te onzeker blijven en besluit om de studente geen afwijking op deze weigering toe te staan.

De interne beroepsinstantie geeft tot slot nog mee dat de beslissing werd genomen vanuit de oprechte bekommernis over de kansen van de studente om deze opleiding te voltooien. De

studente vermeldde tijdens het gesprek nog dat, indien zij geen toestemming zou bekomen op de opleiding verder te zetten, het wellicht nuttig zou zijn om een zekere studiepauze in te lassen om te reflecteren. Indien de studente hier nood aan zou hebben, kan de interne beroepsinstantie enkel aanraden om dit effectief te doen en voor informatie of advies hieromtrent kan de studente ook terecht bij de studiebegeleiders en/of zorgcoördinator.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 21 oktober 2021 aan verzoekster overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 28 oktober 2021 diende verzoekster een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

Verzoekster beroept zich in een enig middel op een schending van de motiveringsplicht, het redelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Standpunt van partijen

Verzoekster geeft vooreerst aan dat in de bestreden beslissing onvoldoende rekening werd gehouden met de bijzondere omstandigheden waarmee zij geconfronteerd werd. Zij benadrukt dat de omstandigheden die zij heeft aangehaald in haar intern beroepsschrift, in het bijzonder haar gezondheidstoestand en het overlijden van haar grootvader, een manifest nefaste invloed hebben gehad op haar studiecapaciteiten zodat dit haar academiejaar hypothekeerde.

Verzoekster argumenteert, verwijzende naar de rechtsleer, dat bepaalde randvoorwaarden vervuld moeten zijn opdat iemand behoorlijk (professioneel) kan presteren. De noodzakelijke materiële voorwaarden moeten zijn vervuld en de gezondheid mag het normaal functioneren

niet beletten of hinderen. Dat geldt volgens verzoekster ook voor studenten. Als deze materiële voorwaarden niet vervuld zijn, kan dit er dan ook toe leiden dat de student niet de studieprestaties kan leveren waartoe hij of zij normaliter wel in staat is. Het redelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel nopen de onderwijsinstelling ertoe om overmacht op een gepaste wijze in rekening te brengen. Verzoekster meent dat, aangezien er *in casu* verschillende stukken voorliggen die haar overmachtssituatie staven, en deze situatie ook bijzonder ernstig is, er kan worden aangenomen dat de bestreden beslissing kennelijk onredelijk is. In deze voortdurende overmachtssituatie ligt namelijk ook de oorzaak van het niet behalen van de credit voor ‘Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen’.

Verzoekster merkt hierbij op dat het resultaat voor dit vak geen representatief beeld geeft van haar slaagcapaciteit. Volgens haar is het duidelijk dat de resultaten die voorliggen zijn beïnvloed door deze situatie. Zij betoogt dat, verwijzende naar de rechtspraak van de Raad van State omtrent het redelijkheidsbeginsel, de bestreden beslissing in een kennelijke wanverhouding staat tot de feiten waarop de beslissing is gebaseerd. Dit is volgens haar *in casu* het geval aangezien er duidelijk wordt aangetoond dat er sprake is van een overmachtssituatie. Verzoekster ziet ook niet in welke andere hogeronderwijsinstelling een dergelijke problematiek niet zou erkennen als een overmachtssituatie die het presteren van de student ernstig beïnvloedt, zodat er niet louter en alleen kan worden gekeken naar studie-efficiëntie.

Verzoekster betoogt verder dat een cruciale grief ook volledig onbesproken is gebleven. In haar intern beroepsschrift voerde zij namelijk zeer duidelijk aan dat bij inzage van haar examen is gebleken dat er onnodig veel tekst werd geschrapt wegens niet leesbaar terwijl dat niet het geval was. In de bestreden beslissing werd er op geen enkele wijze hierop geantwoord zodat dit niet voldoet aan de vereisten van de formele motiveringsplicht. Doordat er geen antwoord wordt gegeven op dit volgens verzoekster cruciale argument, kan er geen sprake zijn van een pertinente en draagkrachtige motivering.

Vervolgens stipt verzoekster aan dat in de bestreden beslissing de gevolgen van de leerstoornis weliswaar niet worden betwist maar verwerende partij is wel van mening dat het “bijzonder statuut” “redelijke aanpassingen” biedt. Hoewel verzoekster inderdaad enkele aanpassingen ter beschikking had, wordt er wel aan voorbij gegaan dat de functiebeperkingen nog een volledig nieuw gegeven vormden voor verzoekster aangezien de vaststellingen pas gebeurden in december 2020. Zij heeft dan ook nooit de tijd gekregen haar eigen werkwijze te ontwikkelen

die optimaal zou werken voor haar. Deze heeft zij ondertussen wel gevonden en geleerd om met haar leerstoornis om te gaan. Volgens verzoekster is er dan ook geen enkele reden om aan te nemen dat zij in de toekomst geen progressie zou kunnen maken. Zij benadrukt dat zij het bestaan van een toekomstperspectief ook heeft aangehaald in haar intern beroepsschrift en betreurt dan ook dat hiermee geen rekening werd gehouden, te meer omdat zij haar bacheloropleiding, op één vak na, volledig heeft afgerond en ook reeds ver gevorderd is in haar masteropleiding. Volgens verzoekster gaat verwerende partij er ook volledig aan voorbij dat de aangehaalde leerstoornis gedurende haar volledige universitaire carrière aanwezig was maar zij hiervan niet op de hoogte was en dus ook geen redelijke aanpassingen ter beschikking had. Het miskennen van de impact van een niet-gedetecteerde leerstoornis op de studievoortgang is niet redelijk. Haar eerdere studievoortgang dient dan ook met de nodige nuance te worden benaderd. Verzoekster besluit dat de aangewende middelen van de bestreden beslissing in elk geval op geen enkele wijze in verhouding staan met het beoogde resultaat. Een dergelijke schending van het redelijkheidsbeginsel brengt eveneens een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel met zich mee.

In haar *antwoordnota* stipt verwerende partij vooreerst aan dat een beslissing over het al dan niet toestaan van een afwijking op een opgelegde weigering wordt genomen enerzijds vanuit de aanwezigheid van bijzondere omstandigheden die de onvoldoende studievoortgang in voldoende mate kunnen verklaren en anderzijds vanuit de aanwezigheid van concrete indicaties die kunnen wijzen op een realistische kans om de opleiding te voltooien. De door verzoekster aangehaalde omstandigheden bieden volgens verwerende partij slechts een beperkte verklaring voor haar globale studietraject.

Verwerende partij wijst er verder op dat verzoekster wel degelijk voor de eerste examenperiode van academiejaar 2020-2021 de kans heeft gekregen om inhaalexamens af te leggen maar verzoekster heeft niet gereageerd op het voorstel dat hieromtrent werd gedaan. Er werd dan beslist om, rekening houdend met de omstandigheden van verzoekster en haar algemeen welzijn, geen inhaalmoment te organiseren. Verwerende partij verwijst hiervoor naar het e-mailverkeer met de ombudspersoon en de opleidingscoördinator dat zij bijbrengt als stuk 9 van haar administratief dossier. De omstandigheden omtrent het overlijden bieden bovendien geen verklaring voor de studieresultaten tijdens de derde examenperiode en meer bepaald waarom verzoekster niet slaagde voor het opleidingsonderdeel ‘Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen’. Verzoekster slaagde namelijk wel voor de vijf

masteropleidingsonderdelen die zij in haar individueel studieprogramma had opgenomen. Verzoekster heeft bij verwerende partij reeds tien maal de kans gekregen om examen af te leggen over dit opleidingsonderdeel. Als er rekening wordt gehouden met het studieparcours van verzoekster voor haar inschrijving bij verwerende partij, moet er bovendien worden vastgesteld dat zij eerder ook niet slaagde voor minstens vier opleidingsonderdelen met een wiskundige invalshoek. Volgens verwerende partij wijst dit op een fundamenteel probleem van verzoekster met dergelijke wiskundige opleidingsonderdelen dat niet kan worden verklaard vanuit de door verzoekster aangehaalde omstandigheden.

Verwerende partij geeft vervolgens aan dat de interne beroepsinstantie wel degelijk ook ingaat op de individuele situatie van verzoekster die enerzijds te maken heeft met haar gezondheidssituatie en anderzijds met de diagnose van dyslexie/dyscalculie. Zij was omwille van haar gezondheidstoestand eerder erkend als student met een chronische ziekte en recent ook op basis van de diagnose dyslexie en dyscalculie. Hierdoor kreeg verzoekster meer tijd op alle examens en op basis van haar algemene gezondheidssituatie heeft zij reeds tweemaal een afwijking gekregen op een eerder opgelegde weigering. Het was voor verwerende partij, op basis van het dossier dat verzoekster indiende, in elk geval niet duidelijk op welke manier een eventuele herinschrijving in het academiejaar 2021-2022 op dit vlak anders zou zijn. Tijdens het gesprek met de interne beroepsinstantie heeft verzoekster namelijk ook vermeld dat zij het afgelopen jaar reeds alle mogelijke inspanningen had gedaan voor het opleidingsonderdeel ‘Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen’, onder meer via het volgen van bijlessen. Verzoekster heeft evenmin een concreet plan van aanpak naar voor gebracht over hoe zij haar studies in het algemeen en meer specifiek het desbetreffende opleidingsonderdeel bij een eventuele herinschrijving anders zou aanpakken. Op basis van deze elementen besloot de interne beroepsinstantie dan ook dat haar kansen op slagen te onzeker bleven en besliste zij om geen afwijking op de weigering toe te staan. Dat verzoekster sterk gemotiveerd bleef voor de opleiding en “het licht aan het einde van de tunnel begon te zien”, verandert volgens verwerende partij niks aan deze vaststelling.

Met betrekking tot het gebruik maken van de examenfaciliteiten wijst verwerende partij erop dat verzoekster wel degelijk een erkenning heeft gekregen, zowel op basis van haar medische problematiek als (het afgelopen jaar) ook op basis van de diagnose van dyslexie en dyscalculie. Op basis van haar medische problematiek had verzoekster faciliteiten voor het kunnen verplaatsen van examens binnen de examenperiode en het kunnen verplaatsen van examens

buiten de examenperiode bij een acute opstoot. Op basis van de dyslexie en dyscalculie had zij recht op meer tijd bij alle examens en het gebruik van voorleessoftware. Verzoekster besliste echter zelf om geen gebruik te maken van deze laatste faciliteit. Verzoekster heeft op geen enkel moment ook aangehaald dat de toegekende faciliteiten niet correct zouden zijn uitgevoerd. Het blijft voor verwerende partij dan ook onduidelijk op welke manier, rekening houdend met deze faciliteiten, de vaststelling van het examenresultaat voor ‘Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen’ anders had kunnen gebeuren. Een examen kan namelijk enkel gebeuren op basis van de feitelijke antwoorden die door de student op het examen worden gegeven. De eventuele faciliteiten veranderen niets aan het feit dat ook studenten met een functiebeperking moeten voldoen aan de vooropgestelde leerdoelen om te kunnen slagen voor een bepaald opleidingsonderdeel.

Verwerende partij voert verder aan dat het voor haar onduidelijk is in welke mate de opmerking van verzoekster over de (on)leesbaarheid van de antwoorden verband zou kunnen houden met de vastgestelde dyslexie/dyscalculie-problematiek. Op basis van de informatie van de betrokken docent, prof. [A.K.], blijkt volgens verwerende partij dat noch hijzelf, noch de leden van het didactisch team zich een dergelijke opmerking tijdens een inzagemoment konden herinneren. Het is niet zo dat er iets fout zou zijn aangerekend omwille van het feit dat dit antwoord onleesbaar zou zijn. Er moet wel worden vastgesteld dat verzoekster veel fouten in haar antwoorden maakte, dat zij vrij chaotisch werkte en dat er bijgevolg weinig structuur in haar antwoorden kon worden vastgesteld. Voor zover verzoekster via haar extern beroep ook de zinvolheid en effectiviteit van de toegekende faciliteiten zou betwisten, merkt verwerende partij op dat een discussie over het weigeren van redelijke aanpassingen aan een student met een functiebeperking niet het voorwerp is van een procedure als deze bij de Raad.

Verwerende partij besluit dat het in het algemeen weinig evident is om een student te weigeren op basis van een laatste opleidingsonderdeel uit een opleiding. Verzoekster was echter reeds gedurende vijf academiejaren ingeschreven voor het opleidingsonderdeel ‘Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen’ en had dus reeds tien examenkansen voor het opleidingsonderdeel. Als plichtopleidingsonderdeel, dat deel uitmaakt van de eerste fase van het standaardtraject van de bacheloropleiding biedt dit opleidingsonderdeel een essentiële bijdrage aan de basiswetenschappen die vereist zijn voor het kunnen uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek in het biomedisch domein. Verzoekster bekwam bovendien gedurende haar studietraject reeds tweemaal een uitzonderlijke afwijking op de weigering.

Verzoekster kon in het verleden op basis van haar algemene gezondheidstoestand alsook op basis van de diagnose dyslexie en dyscalculie gebruik maken van examenfaciliteiten waarbij het ook zo is dat haar situatie bij een eventuele herinschrijving in het academiejaar 2021-2022 niet grondig gewijzigd is. Op basis van deze elementen heeft de interne beroepsinstantie volgens verwerende partij terecht vastgesteld dat de kansen op slagen bij een eventuele herinschrijving in dezelfde opleiding in academiejaar 2021-2022 te onzeker bleven. In die specifieke omstandigheden is de bestreden beslissing volgens verwerende partij dan ook niet kennelijk onredelijk.

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoekster op dat verwerende partij hoofdzakelijk herhaalt wat in de bestreden beslissing naar voor werd geschoven maar nog steeds nalaat in te gaan op de essentie van het beroep van verzoekster. De concrete grieven van verzoekster met betrekking tot de bijzondere omstandigheden blijven volgens haar onbeantwoord.

Verzoekster voert verder aan dat de verwijzing van verwerende partij naar het studieparcours van verzoekster vóór de inschrijving bij verwerende partij volledig irrelevant is aangezien de weigering tot inschrijving louter betrekking heeft op de opleiding die verzoekster het afgelopen academiejaar heeft gevolgd bij verwerende partij.

Tot slot stipt verzoekster aan dat verwerende partij er foutief van uitgaat dat er onvoldoende perspectief bestaat dat verzoekster in de toekomst haar studies zal afronden. Verzoekster heeft dit in haar extern beroepsschrift zeer concreet uitgewerkt met een citaat uit haar intern beroepsschrift. Zij heeft dus wel degelijk, zowel ten tijde van de interne als de externe beroepsprocedure, aangegeven dat er voldoende perspectief bestaat om aan te nemen dat ze in de toekomst haar studies zal afronden. Aangezien verwerende partij hieraan volledig voorbij gaat is het dan ook kennelijk onredelijk dat deze toekomstgerichte elementen genegeerd worden.

Beoordeling

Verzoekster vecht een studievoortgangsbewakingsmaatregel aan. Verzoekster was in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven voor de opleiding ‘biomedische wetenschappen’ (master- en bacheloropleiding).

Verzoekster was reeds vijf maal ingeschreven voor het opleidingsonderdeel ‘Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen’. Als gevolg hiervan kan zij in de academiejaren 2021-2022, 2022-2023 en 2023-2024 niet herinschrijven voor de betrokken bacheloropleiding en aanverwante/aansluitende opleidingen.

Verzoekster stelt met uitzondering van het betrokken opleidingsonderdeel credits te hebben behaald voor alle opleidingsonderdelen van de bacheloropleiding.

Zij wijst ook op het feit dat bij haar eind 2020 dyslexie en dyscalculie als leerstoornissen zijn vastgesteld.

De Raad dient te oordelen over de argumenten die verzoekster opwerpt tegen de beslissing van het intern beroepsorgaan van verwerende partij.

Verzoekster is van oordeel dat onvoldoende rekening is gehouden met de bijzondere omstandigheden waarin zij zich bevond.

De door verzoekster aangehaalde moeilijkheden betreffen de functiebeperking waarmee zij kampt (dyscalculie, dyslexie), alsook ziekte en het erop volgend overlijden van de opa die haar opvoedde op 29 januari 2021, de zorg voor haar grootouders sinds eind december 2020 en eigen ziekte en quarantaine.

De Raad stelt vast dat verwerende partij niet aan deze elementen voorbij is gegaan bij de aangevochten beslissing. Zo merkt de verwerende partij onder meer het volgende op:

“In uw beroep verwees u naar uw medische voorgeschiedenis en de dyslexie/dyscalculie-problematiek die bij u werd vastgesteld en naar de begeleiding die u hiervoor ook gezocht had. Specifiek m.b.t. het afgelopen academiejaar vermeldde u dat uw grootvader in december 2020 ziek werd en ook was overleden. U wees erop dat u een heel nauwe band had met uw grootvader. Omwille van de coronamaatregelen had u echter geen afscheid van hem kunnen nemen, wat op u een diepe indruk had nagelaten. U stuurde mij ook e-mailcorrespondentie met de studiebegeleiders op uw faculteit door, waaruit bleek dat zij - omwille van uw welzijn - geen inhaalexamens hadden voorzien voor de examens uit de eerste examenperiode. Hierdoor had u, o.a. voor 'Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen' tijdens deze examenperiode een NA behaald.

Specifiek wat het opleidingsonderdeel 'Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen' betrof, vermeldde u dat, ondanks het feit dat u veel tijd aan de [studie] van dit opleidingsonderdeel besteed had en hiervoor ook bijlessen genomen had, u hiervoor nog steeds niet geslaagd was. Aangezien u echter niet had kunnen deelnemen aan de examens van de eerste examenperiode meende u dat u voor dit opleidingsonderdeel geen eerlijke kans gekregen had. U vermeldde dat u er tijdens het jaar wel in slaagde om alle oefeningen correct op te lossen, maar tijdens het examen telkens met net iets andere opdrachten geconfronteerd werd. Hoewel u voor dit examen gebruik had kunnen maken van bepaalde faciliteiten (examen op computer) had u ervoor gekozen om dit niet te doen.”

Niettegenstaande het begrip dat de interne beroepsinstantie uit voor de persoonlijke situatie van verzoekster en met name de gebeurtenissen waar zij sinds eind december 2020 mee is geconfronteerd, stelt deze interne beroepsinstantie tegelijk vast dat, rekening houdend met het volledig studieparcours van verzoekster, de omstandigheden die de eerstesemesterexamenperiode van het academiejaar 2020-2021 bezwaarden slechts een beperkte verklaring kunnen bieden voor het studieparcours van verzoekster, in het bijzonder wat het opleidingsonderdeel ‘Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen’ betreft.

Zo wees de interne beroepsinstantie op het feit dat verzoekster reeds gedurende vijf academiejaren voor het opleidingsonderdeel ingeschreven was en dat de scores geen duidelijk positieve tendens vertoonden. Tevens wees de interne beroepsinstantie op het feit dat verzoekster alvorens aan verwerende partij te studeren minstens 4 opleidingsonderdelen heeft opgenomen die verband houden met wiskunde en zulks ook zonder succes. Daarnaast stelde de interne beroepsinstantie vast dat een duidelijk plan van aanpak om de slaagkans te verhogen ontbrak.

Wat dit punt betreft, leest de Raad dat verzoekster van oordeel is dat zij duidelijk het bestaan heeft aangehaald van een toekomstperspectief, zodat verzoekster geen reden ziet om aan te nemen dat zij geen progressie zou kunnen maken. Meer in het bijzonder wijst verzoekster hierbij op het feit dat zij de opleiding heel graag volgt en dat zij slaagde voor 30 van de 35 opgenomen studiepunten. Voor verzoekster zou het dan ook disproportioneel zijn haar uit te sluiten hoewel zij nu juist het gevoel heeft dat er licht zichtbaar is aan het einde van de tunnel. Verzoekster wil aantonen dat zij haar opleiding aankon en wil niet in een labo werken en snel op de arbeidsmarkt terechtkomen. Zij wijst erop dat zij wegens haar ziekte reeds een

vooropleiding heeft moeten opgeven omdat deze (kinesithérapie) fysiek te zwaar was. Zij wil dan ook zeker biomedische wetenschappen niet opgeven, aangezien zij het zeker meent aan te kunnen.

De Raad kan niet ontkennen dat verzoekster blijk geeft van de wil om haar studie te voltooien. Tevens geeft zij duidelijk aan de studie te willen afwerken. Dit belet niet dat de Raad de beslissing van de verwerende partij niet als kennelijk onredelijk kan aanmerken in zoverre zij is gebaseerd op het ontbreken van een concreet plan van aanpak om in het huidige academiejaar te slagen voor een opleidingsonderdeel waarvoor verzoekster bij elk van de tien examenkansen uit het verleden heel slecht op scoorde. De motivatie die verzoekster uitdrukt, alsook het feit dat zij verklaart haar studies nog niet te willen afronden en beroepsactief te worden, zijn op zich geen garantie om aannemelijk te maken dat zij het opleidingsonderdeel waar zij het kennelijk moeilijk mee heeft volgend academiejaar wel succesvol zou kunnen afleggen. Ook indien men aanneemt dat de moeilijkheden waar verzoekster beweert dit jaar mee te hebben gekampt, met inbegrip van de pas recent vastgestelde functiebeperkingen, zich volgend jaar niet langer zouden voordoen, dan wel voldoende onder controle zouden zijn, ontbreekt reëel, gedocumenteerd, perspectief op succes en kan de bestreden beslissing bijgevolg niet als kennelijk onredelijk worden afgedaan. De Raad ontkent niet dat de uitsluiting een lange duurtijd kent, doch dit belet niet dat zij, gezien de omstandigheden die de casus kenmerken, niet kennelijk onredelijk is.

De Raad is daarnaast van oordeel dat het feit dat verzoekster reeds een aantal opleidingsonderdelen uit de masteropleiding die aansluit op de bacheloropleiding met succes heeft opgenomen er weliswaar toe bijdraagt dat de uitsluiting als pijnlijk wordt ervaren, doch niet betekent dat de uitsluiting in de bacheloropleiding, waar het probleem met betrekking tot de studievoortgang zich situeert, hierom *in casu* vernietigd kan worden.

De Raad stelt vast dat verzoekster reeds tien examenkansen kreeg om een credit te behalen voor ‘Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen’ gedurende de afgelopen vijf academiejaren. Aldus acht de Raad het niet onredelijk dat de interne beroepsinstantie het opleidingsonderdeel aanmerkt als een essentieel struikelblok in het studieparcours van verzoekster. Niet onterecht oordeelt de interne beroepsinstantie dat de moeilijkheden die verzoekster met dit wiskundig opleidingsonderdeel ervaart niet kunnen worden teruggevoerd op de moeilijke omstandigheden die zij eind 2020/begin 2021 heeft ervaren.

Daarbij komt dat verzoekster reeds in eerdere academiejaren een stopzettingsbeslissing heeft opgelopen omwille van de moeilijkheden met het betrokken opleidingsonderdeel. Deze beslissing werd tot op heden echter hervormd zodat verzoekster haar studies kon voortzetten. Tevens leest de Raad in de dossierstukken dat wat het academiejaar 2020-2021 betreft, verzoekster een kans op een inhaalexamen is geboden en dat zij ook in het tweedekansexamen niet slaagde, niettegenstaande zij zich op dat ogenblik niet meer in de crisissituatie bevond die haar eind 2020 trof. De Raad wil in deze context ook opmerken dat verzoekster er in het academiejaar 2020-2021 wel in slaagde voor 5 door haar in het kader van een individueel studieprogramma opgenomen opleidingsonderdelen te slagen. Dit noopt, aldus de Raad, ertoe de moeilijkheden die verzoekster in het academiejaar 2020-2021 en die haar studieparcours verhinderd zouden hebben, in voldoende mate te nuanceren.

Verzoekster partij brengt gezondheidsproblemen bij die dateren van voor het academiejaar 2020-2021 en reeds leidden tot twee afwijkingen op eerdere weigeringsbeslissingen in het kader van studievoortgangsbewaking, en waarvoor verzoekster een bijzonder statuut is toegekend. Dat het feit dat verzoekster in het academiejaar 2020-2021 niet slaagde voor het opleidingsonderdeel ‘Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen’ en zij de betwiste studievoortgangsbewakingsmaatregel kreeg opgelegd, kan tegen deze achtergrond niet als een onredelijke beslissing worden aangemerkt. De Raad stipt hierbij ten overvloede aan dat de algemene gezondheidstoestand van verzoekster haar niet belette wel te slagen voor masteropleidingsonderdelen die zij in 2020-2021 opnam, terwijl deze gezondheidstoestand haar wel zou hebben belet te slagen voor een bacheloropleidingsonderdeel waarvoor zij in het academiejaar 2020-2021 een negende en tiende evaluatiekans kreeg. Bovendien is het voor de Raad niet duidelijk waarin, wat dit betreft, de veranderingen zouden bestaan die aannemelijk moeten maken dat verzoekster in het academiejaar 2021-2022 wel succesvol zal zijn in het opleidingsonderdeel ‘Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen’.

Anders dan verzoekster beweert, vormt ook de dyslexie en dyscalculie die bij haar is vastgesteld in het academiejaar 2020-2021 geen grond om de beslissing van de interne beroepsinstantie, rekening houdend met de omstandigheden van de aan de Raad voorgelegde casus, te vernietigen. Voor de dyslexie en dyscalculie zijn bovendien faciliteiten toegekend, waardoor verzoekster over meer examentijd kon beschikken. De Raad moet ook vaststellen dat waar de functiebeperking, niettegenstaande de toegekende faciliteiten, voor ‘Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen’ een onoverkomelijk beletsel zou hebben gevormd, dat

verzoekster als overmacht bestempelt, dit niet zo was voor de opleidingsonderdelen uit de masteropleiding waar zij melding van maakt. Daarnaast moet de Raad ook opmerken dat de functiebeperkingen, nog voor zij werden gediagnosticeerd en er bijgevolg faciliteiten voor werden toegekend, voor de overige opleidingsonderdelen – ‘Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen’ (waarvoor verzoekster reeds voor het academiejaar 2020-2021 acht examenkansen kreeg) – geen onoverkomelijk beletsel vormde om te slagen. De Raad treedt verzoekster dan ook niet bij waar zij beweert dat er voldoende overtuigend studiesucces in het vooruitzicht kan worden gesteld omdat, niettegenstaande de aanpassingen zij ter beschikking kreeg, op basis van vaststellingen uit december 2020, zij nooit de tijd kreeg haar eigen werkwijze te ontwikkelen die optimaal zou werken voor haar en dat zij deze intussen wel vond en met de leerstoornis leerde om te gaan. Dit alles bij elkaar genomen brengt de Raad ertoe niet te willen ontkennen dat de dyscalculie en dyslexie, die hoewel zij pas in het academiejaar 2020-2021 werd gediagnosticeerd niettegenstaande verzoekster er wellicht reeds langer mee kampte, een horde kan hebben gevormd voor het studeren, doch niet toelaat te concluderen dat het opleggen van een weigeringsbeslissing kennelijk onredelijk zou zijn. In dit verband herinnert de Raad nog eens aan de vele examenkansen die verzoekster heeft gekregen voor het opleidingsonderdeel ‘Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen’ tijdens de afgelopen academiejaren. Ten overvloede stipt de Raad aan dat verzoekster niet alle haar ter beschikking staande faciliteiten uitputte in zoverre zij geen gebruik maakte van de voorleessoftware die haar werd aangeboden. De functiebeperking mag, zo overweegt de Raad ten overvloede, er ook niet toe voeren dat bij het beoordelen van de studievoortgangsbewakingsmaatregel er geen rekening mag worden gehouden met de behaalde punten die uitdrukking geven aan de competenties die verzoekster dient te bereiken, iets waarin zij, ondanks herhaalde pogingen, niet lijkt te slagen. Dat hier geen abstractie van is gemaakt bij de globale beoordeling van de studievoortgang van verzoekster leidt er *in casu* niet toe dat de aangevochten beslissing onredelijk is.

De Raad kan verzoekster bijtreden waar deze aanvoert dat de, pas in 2020 gediagnosticeerde, leerstoornis tot nuance noopt met betrekking tot de studievoortgang van verzoekster. Evenwel oordeelt de Raad dat er evenmin mag aan voorbij worden gegaan dat deze leerstoornis een bredere impact heeft dan het opleidingsonderdeel ‘Wiskundige methoden voor biomedische wetenschappen’ en het bijgevolg niet kennelijk onredelijk is in het licht van de rest van het studieparcours van verzoekster om de weigeringsbeslissing op basis van de persistent slechte resultaten voor voormeld opleidingsonderdeel, ondanks de leerstoornis, te handhaven.

Tenslotte klaagt verzoekster er zich over dat een grief onbesproken zou zijn gebleven, met name de opmerking dat op het ogenblik dat zij haar examen ging inkijken er onnodig veel tekst werd geschrapt omdat deze niet leesbaar zou zijn.

Verzoekster acht dit een cruciaal argument en is dan ook van oordeel dat de motiveringsplicht is geschonden.

De Raad kan dit argument niet bijtreden. Verzoekster heeft het examenresultaat niet aangevochten. Waar de Raad van oordeel is dat de opmerking die volgens verzoekster onbeantwoord bleef in essentie de rechtmatigheid van de toegekende score betreft – rechtmatigheid die verzoekster niet als dusdanig aanvecht – is het de Raad niet duidelijk hoe het argument de visie van verzoekster dat de weigeringsbeslissing onterecht is opgelegd, ondersteunt. Het ontbreken van een antwoord op dit punt raakt het wezen van de motivering van de studievoortgangbeslissing niet en brengt de Raad er *in casu* niet toe de beslissing te vernietigen. Nu de score niet is aangevochten, blijft voor de Raad het examencijfer in essentie over als dragend element voor de betwiste weigeringsbeslissing. Ten overvloede merkt de Raad op dat uit navraag bij de docent trouwens is gebleken dat geen antwoorddelen buiten beschouwing zijn gelaten omdat zij onleesbaar waren.

Alles in acht genomen, kan de Raad weliswaar begrip opbrengen voor de ontgoocheling van verzoekster om de beslissing van de interne beroepsinstantie, doch zulks belet niet dat de beslissing, in het licht van de overwegingen die de interne beroepsinstantie bij haar oordeel heeft betrokken, niet als onredelijk kan worden aangemerkt.

Het middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 januari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Gilles Fourneau

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 3 december 2021

Arrest nr. 7.085 van 3 december 2021 in de zaak 2021/913

In zake: Wout VANHAELEN
                  bijgestaan en vertegenwoordigd door
                  advocaten Monique Verbraecken en Dorien Aerts
                  kantoor houdend te 2500 Lier
                  Donk 54

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 11 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 9 september 2021 en van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel van 1 oktober 2021 waarbij verzoekers intern beroep ongegrond wordt verklaard en de beslissing om verzoeker niet ‘globaal geslaagd’ te verklaren voor de opleiding ‘Master in de lichamelijke opvoeding en bewegingswetenschappen’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij, advocaat Ellen Van Humbeeck die *loco* advocaten Monique Verbraecken en Dorien Aerts verschijnt voor verzoekende partij en Mathias Blijweert, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Master in de lichamelijke opvoeding en bewegingswetenschappen’.

Op het einde van dat academiejaar heeft verzoeker een credit verworven voor alle opleidingsonderdelen, met uitzondering van ‘Aanvullende statistiek in de bewegingswetenschappen’. Voor dat opleidingsonderdeel, dat 3 studiepunten vertegenwoordigt, behaalt verzoeker in beide zittingen een examencijfer van 9/20.

De examencommissie verklaart verzoeker niet geslaagd. De proclamatie vindt plaats op 9 september 2021.

Dat is de eerste bestreden beslissing.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker op 14 september 2021 een intern beroep in:

“[...]

Ik ben het niet eens met deze beslissing om volgende redenen:

Op aanvullende statistiek na, ben ik voor alles geslaagd in mijn master LO – en bewegingswetenschappen (optie fitheid en gezondheid – minor lerarenopleiding), inclusief mijn thesis en aanvullend voor de specifieke lerarenopleiding. Ik behaalde voor statistiek (3 stp), een 9, aldus een nipt tekort (zie mijn puntenblad). In de eerste zit was mijn punt zelfs 9.4 waardoor ik een uitzondering kreeg om mijn theses alsnog af te ronden met een goed punt, en te tonen dat ik bekwaam ben om mijn masterproef deel 2 tot een goed einde te brengen.

Inmiddels heb ik de kans gehad om mijn examen statistiek in te kijken en stelde zelf vast dat ik inderdaad fouten heb gemaakt die ik achteraf bekeken sowieso had kunnen voorkomen.

Vermits het slagen voor dit examen van cruciaal belang was om uiteindelijk mijn master te volbrengen, lag de druk enorm hoog. Bij de voorbereiding ondervond ik eerder weinig problemen om de leerstof te vatten. Uiteindelijk werd ik tijdens het examen geconfronteerd met een verlammende golf van faalangst, uit wil om te slagen, wat mijn denkvermogen heeft beperkt en uiteindelijk heeft geleid tot het gekende resultaat.

Ik heb altijd 100% achter mijn keuze gestaan om deze richting te volgen. Mede door een aantal persoonlijke gebeurtenissen is het echter geen evident parcours geworden. Intussen

geef ik al enkele jaren sportkampen en sport na school. Sinds vorige week ben ik ook van start gegaan als LO leerkracht secundair onderwijs – 3de graad.

Het afstuderen voor dit academiejaar is des te meer van uiterst groot belang omwille van volgende hervorming: de master LO en Bewegingswetenschappen wordt namelijk voor het academiejaar 2021-2022 niet meer aangeboden en ik moet de overstap maken naar de master Bewegings- en sportwetenschappen. De specifieke lerarenopleiding wordt eveneens afgeschaft. In plaats dien ik mij in te schrijven voor de educatieve masteropleiding en zou ik nog eventueel extra vakken moeten opnemen (zie toegevoegde mails).

Een nipt tekort voor een vak met 3 studiepunten dat bovendien niet rechtstreeks te maken heeft met mijn competenties nodig voor het uitoefenen van mijn beroep, weerhoudt mij er nu van om te slagen in mijn master en de specifieke lerarenopleiding die eraan gelinkt is. Zoals hierboven beschreven, heeft dit verregaande gevolgen.

Ik ben mij bewust van het examenreglement maar doe ook beroep op uw menselijk inzicht en empathie om heel uitzonderlijk toch een deliberatie door te voeren voor een punt van 9/[20], of om mij de kans te geven af te studeren op basis van het behaalde resultaat en aldus mijn diploma te behalen.”

De interne beroepscommissie hoort verzoeker in zitting van 27 september 2021, en komt op 1 oktober 2021 tot de volgende beslissing:

“[...]

IV. TEN GRONDE

In het beroepschrift verzoekt de student om gedelibereerd te worden voor de opleiding ondanks de 9/20 voor ‘Aanvullende statistiek in de bewegingswetenschappen’. Hij steunt zijn verzoek op volgende redenen:

- hij is geslaagd voor alle opleidingsonderdelen, behouden[s] voor ‘Aanvullende statistiek in de bewegingswetenschappen’;
- hij werd tijdens het examen met een aanval van faalangst geconfronteerd;
- het niet slagen voor de Master in de lichamelijke opvoeding en bewegingswetenschappen in het academiejaar 2020-2021 brengt met zich mee dat hij het diploma van leraar gekoppeld aan de specifieke lerarenopleiding niet kan bekomen, waardoor hij naar de educatieve master dient over te stappen, waardoor hij extra studiepunten zou moeten opnemen.

In zoverre de student zich in het kader van zijn intern beroep baseert op artikel 132, § 2, van het OER – artikel dat een uitzonderingssituatie betreft – komt het aan de student toe om het verzoek tot uitzonderlijke deliberatie te onderbouwen, waarbij hij in het kader hiervan zowel de uitzonderlijke omstandigheden moet aantonen als de opleidingsonderdelen moet aandragen op basis waarvan zij de mening is toegedaan dat ze dezelfde opleidingsdoelstellingen nastreven als het opleidingsonderdeel of de opleidingsonderdelen waarvoor de tekorten werden behaald.

Om die reden stipuleert artikel 153, § 1, vierde lid, van het OER: *“In zoverre de student meent zich te kunnen beroepen op uitzonderlijke omstandigheden zoals bedoeld in Artikel 132, §2, moet hij in het verzoekschrift aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft”*.

Nergens in het verzoekschrift refereert de student aan concrete elementen op basis waarvan de interne beroepscommissie zou kunnen besluiten dat de globale opleidingsdoelstellingen verwezenlijkt zijn. Evenmin haalt de student duidelijk aan dat er sprake is van uitzonderlijke omstandigheden, hetzij studiegerelateerd, hetzij persoonsgebonden. Dat hij ondertussen werkt als leerkracht lichamelijke opleiding kan niet anders doen besluiten voor een academische opleiding.

V. BESLUIT

Het beroep wordt verworpen. De bestreden beslissing wordt bevestigd.”

Dat is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt in haar antwoordnota op dat het beroep niet ontvankelijk is in zoverre het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing, omdat enkel de beslissing van de interne beroepscommissie vatbaar is voor een beroep bij de Raad.

Verzoeker stelt in zijn wederantwoordnota dat het “vanzelfsprekend de beslissing d.d. 1/10/2021” is waartegen een extern beroep wordt ingesteld.

Beoordeling

Verzoeker richt zijn beroep uitdrukkelijk zowel tegen de beslissing van de interne beroepscommissie als tegen de initiële examenbeslissing.

Uit de uiteenzetting in de wederantwoordnota en de verduidelijking ter zitting blijkt niet dat verzoeker afstand doet van zijn beroep in zoverre het tegen de eerste bestreden beslissing is gericht.

Of een initiële studievoortgangsbepaling in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 153, §2 van het onderwijs- en examenreglement 2021-2022 van verwerende partij dat de interne beroepscommissie in geval van een ontvankelijk intern beroep een nieuwe beslissing neemt die strekt tot het bevestigen van de bestreden beslissing of tot het op gemotiveerde wijze herzien ervan. Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbepaling, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De exceptie is gegrond. Het beroep is niet ontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel – wat het voorwerp betreft – ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. Onderzoek van de middelen

Enig middel

In een enig middel beroept verzoeker zich op artikel 132, §2 van het onderwijs- en examenreglement en op het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker wijst op de bepalingen van artikel 132, §2 van het onderwijs- en examenreglement, dat voorschrijft dat de examencommissie in uitzonderlijke omstandigheden in afwijking van artikel 143 van dat reglement kan verklaren dat een student geslaagd is voor het geheel van de opleiding. Uit de motivering van de examencommissie moet dan blijken dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn.

Verzoeker is het niet eens met de overweging van de interne beroepscommissie dat hij niet aantoonde dat een uitzonderlijke deliberatie gerechtvaardigd is, en met name dat niet is aangetoond dat de globale opleidingsdoelstellingen verwezenlijkt zijn en/of dat er sprake is van andere uitzonderlijke omstandigheden, hetzij studie-gerelateerd hetzij persoonsgebonden. Integendeel, zo stelt verzoeker, voldoet hij wél aan de uitzonderingen gestipuleerd in artikel 132, §2 van het onderwijs- en examenreglement, zodat het behaalde resultaat van 9/20 voor het opleidingsonderdeel ‘aanvullende statistiek in de bewegingswetenschappen’ wel degelijk ‘gedelibereerd’ moet worden.

Wat de uitzonderlijke omstandigheden betreft, is verzoeker van oordeel dat hij enerzijds kan aantonen dat hij globaal genomen zijn opleidingsdoelstellingen heeft verwezenlijkt, en anderzijds dat er sprake is van uitzonderlijke omstandigheden die een deliberatie rechtvaardigen. Er wordt wat dat betreft op gewezen dat verzoeker op ieder moment zijn studies in de richting lichamelijke opvoeding en bewegingswetenschappen met passie heeft nagestreefd en, meer nog, ervan overtuigd was om zijn theoretische en praktische kennis over te brengen op andere personen, reden waarom hij ervoor gekozen heeft tegelijkertijd een specifieke lerarenopleiding op te starten – waarvoor hij ook slaagde. Verzoeker zet uiteen dat hij tijdens het eerste semester van zijn eerste master (september-december 2019) – met succes – stage liep in Rwanda om zijn kwalificaties (zowel persoonsgebonden als professioneel) te verbeteren. Het opleidingsonderdeel ‘Aanvullende statistiek in de bewegingswetenschappen’ vond volgens verzoeker plaats tijdens die stage in Rwanda, en er werd hem geen enkele ondersteuning geboden om de leerstof onder de knie te krijgen; verzoeker diende alles als ‘zelfstudie’ te verwerken. Ofschoon verzoeker erkent dat de stage in Rwanda een eigen keuze was, is hij van oordeel dat enige ondersteuning bij een vak als statistiek zeker geen overbodige luxe is, omdat het niet louter gaat om de verwerking van theorie. Ten gevolge van de COVID-19 pandemie was verzoeker nadien opnieuw niet in de mogelijkheid om voldoende ondersteuning te kunnen verkrijgen vanuit de universiteit of vanuit externe begeleiding. Ten gevolge daarvan, zo stelt verzoeker, slaagde hij niet voor het kwestieuze opleidingsonderdeel. Verzoeker stipt daarbij aan dat hij het vak op eigen kracht onder de knie trachtte te krijgen en uiteindelijk slechts een minieme onvoldoende van 9/20 behaalde tijdens eerste zitting.

Daarenboven wijst verzoeker erop dat slagen voor het opleidingsonderdeel ‘Aanvullende statistiek in de bewegingswetenschappen’ een voorwaarde was om de masterthesis te mogen indienen in het tweede semester van academiejaar 2020-2021. Verwerende partij kende aan

verzoeker echter een uitzondering op deze regel toe, en gaf ondanks de onvoldoende de toestemming om alsnog een masterthesis in te dienen. Hierin ziet verzoeker het bewijs dat verwerende partij ontegensprekelijk te kennen gaf dat hij wel degelijk de doelstellingen van het opleidingsprogramma voldoende had verwezenlijkt. De uitzondering, zo betoogt verzoeker, had anders nooit toegestaan geweest.

De uitzondering werd volgens verzoeker bovendien terecht gemaakt. Hij slaagde immers voor zijn masterthesis, wat naar oordeel van verzoeker opnieuw bevestigt dat hij de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal heeft verwezenlijkt. Verzoeker stelt dat verwerende partij naderhand op haar gemaakte keuze is teruggekomen door de weigering om hem te delibereren. Verzoeker herhaalt dat de resultaten voor de overige opleidingsonderdelen aantonen dat hij de vereiste competenties van de masteropleiding heeft bereikt en dat het slechts om één tekortpunt gaat (9/20): hij wijst er verder op dat statistiek geen hoofdvak is en geen wezenlijk bestanddeel van de opleiding vormt, en dat het behaald hebben van de competenties ook blijkt uit een verslag van zijn begeleider in de secundaire school waar hij is tewerkgesteld.

Voorts wijst verzoeker op de gevolgen van de bestreden beslissing, zo zij niet wordt vernietigd, zowel wat het te hernemen studieprogramma betreft als inzake zijn verloning op het werk.

Verzoeker doet ook nog gelden dat hij twee dagen voorafgaand aan zijn herexamen ‘aanvullende statistiek’ af te rekenen kreeg met een ernstige problematiek aan zijn knie ingevolge waarvan hij veel pijn leed en moeilijkheden had om zich te concentreren. Verzoeker was ter ontspanning zijn sport hockey gaan beoefenen, waar hij door zijn knie is gezakt. Uit onderzoek is ondertussen gebleken dat verzoeker een heelkundige ingreep zal moeten ondergaan met het oog op de reconstructie van de kruisbanden. Verzoeker is van oordeel dat het geen verdere uitleg behoeft dat hij naast de pijn een aanzienlijke vermindering had in zijn cognitief vermogen inzake alertheid, hetgeen negatieve implicaties had bij het studeren van de leerstof en het afleggen van examens. Daarnaast stipt verzoeker aan dat het evenzeer voor zich spreekt dat hij af te rekenen had met faalangst omdat de druk om voor het resterende opleidingsonderdeel te slagen zeer hoog lag.

Tot slot benadrukt verzoeker dat hij inzage in zijn examen heeft verkregen en hij er zicht op heeft waar zijn ‘fouten’ mogelijks kunnen liggen. Verzoekers prestatie was ook niet dermate ondermaats om te kunnen stellen dat hij geen enkele kennis van zake heeft. Verzoeker betoogt

nog dat een vak als statistiek op verschillende wijzen kan worden beoordeeld. Een docent kan werken met ‘juist’ of ‘fout’, of kan ook meer aandacht besteden aan de redenering die achter een berekening zit. Verzoeker is van mening dat de examenvragen – puur bestaande uit oefeningen – op verschillende wijzen kunnen geïnterpreteerd worden. Omdat verzoeker geschokt was nadat hij niet werd gedelibereerd, en de periode waarin hij het examen ging inzien eerder vaag was, heeft hij inmiddels een aanvraag ingediend tot kopiename van zijn examen. Verzoeker maakt voorbehoud inzake de correctheid van het toegekende examenresultaat.

In haar antwoordnota werpt verwerende partij vooreerst op dat verzoeker in de procedure voor de Raad geen nieuwe middelen of stukken kan aanvoeren die niet in het raam van het intern beroep werden aangevoerd, tenzij deze middelen betrekking zouden hebben op de wijze waarop de interne beroepsprocedure is verlopen of wanneer een middel raakt aan de openbare orde. Wat dat betreft, beroept verzoeker zich volgens verwerende partij thans voor het eerst op zijn stage in Rwanda, de coronacrisis, de opleidingsdoelstellingen die behaald zouden zijn en een knieblessure die hij heeft opgelopen. Daarnaast stipt verwerende partij aan dat verzoeker thans ook nog verschillende verklaringen voorbrengt die niet werden voorgelegd bij het intern beroep, en die dus evenmin op ontvankelijke wijze bij de beoordeling kunnen worden betrokken.

Wat de grond van de zaak betreft, betoogt verwerende partij dat de interne beroepscommissie overeenkomstig de geldende decretale en reglementaire bepalingen (en rechtspraak ter zake) cumulatief twee elementen heeft onderzocht: is er sprake van uitzonderlijke omstandigheden en zo ja, zijn de globale opleidingsdoelstellingen bereikt? Verwerende partij wijst erop dat de interne beroepscommissie in het raam van haar beslissing de ingeroepen bijzondere omstandigheden en het al dan niet behalen van de opleidingsdoelstellingen heeft onderzocht. Zij verwijst naar de motieven van de bestreden beslissing ter zake.

Wat betreft het bereiken van de globale opleidingsdoelstellingen en de uitzonderlijke omstandigheden is verwerende partij van oordeel dat verzoeker in de huidige procedure voor het eerst een argumentatie ontwikkelt op basis van de voormelde nieuwe elementen. Verwerende partij verwijst naar artikel II.229, eerste lid Codex Hoger Onderwijs en de parlementaire voorbereiding die de context van die bepaling duidt.

Rekening houdend met wat verzoeker in het intern beroep heeft aangevoerd – en met wat hij níet heeft aangevoerd – is de interne beroepscommissie naar mening van verwerende partij terecht tot het oordeel gekomen dat verzoeker bij gemis aan bovenvermeld bewijs, niet globaal

geslaagd kan worden verklaard. De argumentatie die verzoeker thans ontwikkelt in het kader van het extern beroep, werd – hoewel dit perfect mogelijk was geweest – niet aan de interne beroepscommissie voorgelegd, zodat zij er ook geen rekening mee heeft kunnen houden.

In zijn wederantwoord insisteert verzoeker vooreerst in de stelling dat hij voldoet aan de in artikel 132, §2 van het onderwijs- en examenreglement gestelde voorwaarden om globaal geslaagd te worden verklaard.

Met betrekking tot de exceptie die verwerende partij opwerpt inzake nieuwe middelen, is verzoeker van oordeel dat verwerende partij zich vergist in de strekking van de artikelen II.294 en II.295 van de Codex Hoger Onderwijs. Verzoeker stelt dat hij geen nieuwe bezwaren ontwikkelt, maar enkel heeft gezorgd voor “de nodige verdere onderbouwing [] met bijhorende stukken”, en doet gelden:

“Dat verweerster nu in haar antwoordnota stelt dat de interne beroepscommissie geen rekening kon houden met de elementen die concluant in onderhavig beroep voorlegt bij de totstandkoming van haar beslissing, is manifest onwaar.

Concluant kan zich niet van de indruk ontdoen dat verweerster zich – onterecht – wenst te beroepen op de onmogelijkheid van de interne beroepscommissie om tot een andersluidende beslissing te komen bij gebreke aan informatie die zij nu naar eigen zeggen wel zou hebben, *quod certe non*, om zo niet te kennen te geven dat de interne beroepscommissie simpelweg heeft gefaald in haar onderzoeksplicht en motiveringsplicht.

Zo haalde concluant in zijn intern beroep onder meer aan dat zijn tekort slechts nipt was én dat hij zelfs de kans kreeg zijn thesis alsnog af te ronden alvorens geslaagd te zijn van het vak in kwestie, hij in een verlamme golf van faalangst terecht was gekomen, er sprake is van persoonlijke gebeurtenissen, hij globaal genomen geslaagd is om reden dat hij reeds een job heeft als leerkracht lichamelijke opvoeding,

De middelen die concluant aanhaalt in het verzoekschrift voor Uw Raad zoals zijn stage in Rwanda, de coronacrisis, zijn knieblesure, ... kaderen dan ook enkel in de bezwaren die concluant reeds in zijn intern beroep heeft aangehaald om aan te tonen dat er daadwerkelijk sprake was van faalangst, het slechts een onvoldoende betreft voor een vak met drie studiepunten (uitzonderlijke omstandigheden) en dat de globale doelstelling van de masteropleiding werd behaald.

Concluant haalde in zijn grieven onder meer aan (1) dat het weigeren van het diploma onredelijk en onevenredig is, gelet op het behalen van één 9/20 voor een vak dat niet in rechtsreeks verband staat met zijn competenties nodig voor het uitoefenen van een beroep in die sector, (2) dat Uit zijn tewerkstelling in het secundair onderwijs derde graad als leraar lichamelijke opvoeding blijkt dat hij over alle beoogde competities beschikt en (3) dat hij omwille van (persoonlijke) gebeurtenissen in een verlamme golf van faalangst terecht is gekomen.

Concluant is conform art. II. 295 Codex Hoger Onderwijs bovendien gerechtigd de overtuigingsstukken toe te voegen die hij nodig acht.

De stukken die concludant voegt, zijn aldus *niet onontvankelijk* zoals verweerster onterecht meent.

Mocht concludant nieuwe stukken voegen in onderhavig wederantwoord, *quod non in casu*, zou de situatie anders zijn *tenzij* deze stukken nog niet aan concludant bekend waren op het ogenblik van de opmaak van het verzoekschrift (art. II. 295, §1 Codex Hoger Onderwijs).

Concludant verzoekt Uw Raad dan ook rekening te houden met de door haar bijgebrachte stukken en deze ontvankelijk te verklaren.”

Daarnaast zet verzoeker nog omstandig uiteen waarom de interne beroepscommissie, naar zijn oordeel, haar onderzoek naar het al dan niet globaal behalen van de competenties van de opleiding niet zorgvuldig heeft gevoerd.

Beoordeling

Krachtens artikel II.283, eerste lid, 1° van de Codex Hoger Onderwijs kan tegen een examenbeslissing een intern beroep worden ingesteld binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van de proclamatie.

Te dezen vond de proclamatie plaats op 9 september 2021.

Met betrekking tot het examencijfer van 9/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Aanvullende statistiek in de bewegingswetenschappen’ heeft verzoeker in zijn intern beroep geen middelen aangevoerd, noch heeft hij enig voorbehoud geformuleerd. Integendeel heeft verzoeker uitdrukkelijk aangegeven dat hij de kans heeft gehad om het examen in te kijken en dat hij heeft vastgesteld dat hij inderdaad vermijdbare fouten heeft gemaakt.

Op grond van artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs kan een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde. Evenmin vermag een verzoekende partij in het beroep voor de Raad aan het geschil, zoals het aan de interne beroepsinstantie werd voorgelegd, een andere of ruimere finaliteit te geven.

Op het geformuleerde voorbehoud wat het examencijfer voor het opleidingsonderdeel ‘Aanvullende statistiek in de bewegingswetenschappen’ betreft, kan dan ook niet worden ingegaan. Gelet op de strekking van het intern beroep vermocht ook de interne beroepscommissie verzoekers appél te beoordelen op basis van een definitief en niet-betwist tekort (9/20) voor dat opleidingsonderdeel.

Ook wat betreft de beoordeling die de interne beroepscommissie diende te maken over wat wél het voorwerp van het intern beroep uitmaakte – namelijk de vraag om globaal geslaagd te worden verklaard – moet worden gewezen op artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs.

Het mag als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd dat het voormelde decretale voorschrift *mutatis mutandis* ook van toepassing is op de overtuigingsstukken die een verzoekende partij aanwendt. Ook die moeten dus, in beginsel, aan de interne beroepsinstantie zijn voorgelegd en kunnen, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, niet in de procedure voor de Raad voor het eerst worden aangevoerd.

Aan die beroepsinstantie kan immers geen onredelijk handelen of miskennen van de motiveringsplicht worden verweten, wanneer dat verwijt steunt op stukken en argumenten die de beroepsinstantie niet kon kennen. De rechtspraak van de Raad moet tevens worden gezien in het licht van artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs, dat uitdrukkelijk bepaalt dat het de Raad bij de beoordeling van een voor hem gebracht beroep niet toevalt om zijn appreciatie betreffende de waarde van de verzoekende partij – lees: de beoordeling ten gronde – in de plaats te stellen van deze van de verwerende partij en haar organen. Als annulatierechter beschikt de Raad, wat de beginselen van behoorlijk bestuur betreft, slechts over een marginaal toetsingsrecht.

Zonder dat zij raken aan de openbare orde en zonder overtuigende verantwoording waarom deze argumenten niet bij het intern beroep konden worden betrokken, voert verzoeker in de procedure voor de Raad voor het eerst aan (i) dat rekening moest worden gehouden met zijn stage in Rwanda en de omwille van zijn verblijf in het buitenland beperkte begeleiding voor het opleidingsonderdeel ‘Aanvullende statistiek in de bewegingswetenschappen’, (ii) dat hij omwille van de Covid-pandemie ook bij zijn terugkeer uit stage onvoldoende begeleiding kon krijgen en (iii) dat hij te kampen had met medische problemen aan de knie.

Eveneens zonder aantoonbaar verband met de openbare orde en zonder verantwoording voor de late tijdstip van het aanwenden ervan, voegt verzoeker bij zijn verzoekschrift voor het eerst een verslag van de ‘senior leerkracht’ van de school waar hij is tewerkgesteld (nochtans opgesteld op 24 september 2021 en dus vóór de hoorzitting van de interne beroepscommissie op 27 september 2021) en verslagen over de kwetsuur aan de knie.

Deze argumenten en stukken moeten als nieuw worden beschouwd en komen in het licht van de voormelde overwegingen te laat om nog op ontvankelijke wijze bij het debat te worden betrokken. *A fortiori* dringt die conclusie zich op voor de stukken die verzoeker pas samen met zijn wederantwoordnota voor het eerst aanwendt, en waarop de verwerende partij zelfs geen schriftelijk standpunt meer heeft kunnen innemen.

De Raad wil overigens, ten overvloede, opmerken dat de beoordeling of een student de competenties van een academische masteropleiding heeft bereikt, toekomt aan de daartoe bevoegde organen van de hogeronderwijsinstelling, en niet aan een leerkracht van een secundaire school.

Wat de grond van de zaak betreft, wijst de Raad op het volgende.

Artikel II.229, eerste lid van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt met betrekking tot het voor een opleiding globaal geslaagd verklaren het volgende:

“De student wordt door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. De toepassing van dit artikel verwacht dat de student kan aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij kan aantonen dat hij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft.”

Zoals verwerende partij terecht aanhaalt, werd de laatste zin van deze bepaling ingevoegd bij artikel VI.14 van het Decreet van 16 juni 2017 ‘betreffende het onderwijs XXVII’. Bij de totstandkoming van die bepaling is in de memorie van toelichting door de steller van het ontwerp de volgende toelichting gegeven (*Parl. St.* VI. Parl. 2016-2017, nr. 1146, 40):

“Van de instelling mag een gedegen onderzoek verwacht worden van de aan een dossier gerelateerde bijzondere omstandigheden. Het is echter aan de student om zijn verzoek tot

uitzonderlijke deliberatie te onderbouwen met een goed inhoudelijk geargumenteerde dossier met de nodige stavingstukken. Vanuit de bezorgdheid om te vermijden dat een student al te lichtzinnig een dossier zou opstarten zonder zijn ingeroepen bijzondere omstandigheden te onderbouwen en de onderwijsinstellingen tevergeefs heel wat onderzoekswerk moeten verrichten, wordt geëxpliciteerd dat de bewijslast voor de toepassing van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs in eerste instantie bij de student wordt gelegd. Het artikel geeft de kans aan de studenten om, in een intern beroep, argumenten aan te voeren die zouden kunnen aantonen waarom hij of zij wel geslaagd had moeten verklaard worden. In dat geval is de beroepsinstantie ermee belast deze argumenten te bekijken en er ofwel rekening mee te houden, ofwel uit te leggen waarom ze deze argumenten niet overtuigend vindt.”

Het viel derhalve aan verzoeker toe om ten overstaan van de interne beroepscommissie aan te tonen dat de twee door de decreetgever cumulatief voorgeschreven voorwaarden zijn vervuld, met name eensdeels dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en anderdeels dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal genomen werden behaald.

Artikel 132, §2 van het onderwijs- en examenreglement is de interne vertaling van het voormelde artikel II.229, eerste lid van de Codex Hoger Onderwijs. Deze bepaling vormt een afwijking – en dus uitzondering – op de voorwaarden om voor een opleiding geslaagd te worden verklaard, zoals zij zijn vastgelegd in artikel 143, §1 van het onderwijs- en examenreglement.

“Artikel 143 (slagen voor een opleiding)

§1. Een student verwerft een graad of een diploma van een opleiding als hij voor het geheel van de opleiding geslaagd wordt verklaard. De student wordt automatisch geslaagd verklaard als hij alle examens die horen bij het opleidingsprogramma, heeft afgelegd en als alle examens geleid hebben tot een creditbewijs of tot een deliberatiecijfer als vermeld in de hierna volgende bepalingen.”

Daargelaten het summiere karakter van de ‘bijzondere omstandigheden’ die verzoeker aan de interne beroepscommissie heeft voorgelegd – en evenzeer daargelaten de vraag of zij als uitzonderlijke omstandigheden in de zin van het voormelde artikel II.229 kunnen worden beschouwd – moet de Raad vaststellen dat verzoeker op geen enkele wijze concretiseert hoe en waarom hij de doelstellingen van de opleiding ‘globaal genomen’ heeft bereikt.

Het feit dat verzoeker voor één opleidingsonderdeel een tekort heeft, is de aanleiding waarom hij door de examencommissie niet geslaagd werd verklaard, en dus niet het bewijs dat de doelstellingen van de opleiding globaal genomen wél werden behaald. Ook de al dan niet beperkte omvang van het ene tekort draagt dat bewijs niet in zich.

Voor het overige laat het intern beroep van verzoeker zich lezen als een beroep op clementie door de interne beroepscommissie, maar zonder enige uiteenzetting hoe, bijvoorbeeld, de competenties van het opleidingsonderdeel ‘Aanvullende statistiek in de bewegingswetenschappen’ werden bereikt via credits die voor andere opleidingsonderdelen werden verworven en/of – vooral – waarom de competenties die voor het opleidingsonderdeel ‘Aanvullende statistiek in de bewegingswetenschappen’ níet werden verworven, niet in de weg staan dat de doelstellingen van de masteropleiding globaal genomen wél werden verworven.

De Raad merkt daarbij op dat de toelating om een masterproef in te dienen, ofschoon niet alle voorwaarden daartoe waren vervuld, kan worden gezien als een welwillendheid in het licht van de vrijwaring van de studievoortgang, maar niet kan worden beschouwd als een (impliciete) verklaring dat de doelstellingen voor het opleidingsprogramma voldoende waren verwezenlijkt.

Ook het slagen voor de masterproef bewijst niet dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal genomen werden behaald. Immers, los nog van de vaststelling dat ook hier elk inhoudelijk onderzoek naar doelstellingen van de opleiding ontbreekt, moet erop worden gewezen dat het slagen voor de masterproef moet worden beoordeeld aan de hand van de competenties en doelstellingen die voor dát opleidingsonderdeel werden vooropgesteld, en niet aan de hand van de doelstellingen van het gehele opleidingsprogramma.

Het enig middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,

voorzitter van de Raad

Jan Geens

bestuursrechter – bijzitter

Marleen Verreth

bestuursrechter – bijzitter

De secretaris (wnd.)

De voorzitter

Jim Deridder

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.086 van 3 december 2021 in de zaak 2021/919

In zake: Jasper DURBIN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

tegen:

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
woonplaats kiezend 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 11 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de vicerector Studentenbeleid van de Katholieke Universiteit Leuven van 4 oktober 2021 waarbij verzoekers intern beroep ongegrond wordt verklaard en de beslissing om verzoeker voor de opleiding ‘Master of Information Management’ niet geslaagd te verklaren, wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor verzoekende partij en Ruth Stokx, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Information Management’.

Het opleidingsonderdeel ‘Data Mining’ is het enige waarvoor verzoeker geen credit behaalt (8/20); het diplomapercentage van verzoeker bedraagt 69,35%.

De examencommissie verklaart verzoeker op 8 september 2021 niet geslaagd.

Tegen die beslissing stelt verzoeker op 14 september 2021 een intern beroep in (enkele voetnoten zijn weggelaten):

“Met deze brief wil ik u melden in beroep te gaan tegen de eindbeoordeling van de examenresultaten van Dhr. Jasper Durbin (studentennummer R0637594) voor de opleiding “Master of Information Management”, om precies te zijn de beslissing tot niet afstuderen door een tekort van 8/20 op het opleidingsonderdeel ‘Data Mining (B-KUL-H02C6A)’.

Algemene argumentatie

- Jasper Durbin heeft reeds in eerste zit een Master behaald in de Toegepaste Economische Wetenschappen (academiejaar 2019-2020) met een gewogen gemiddelde van 66.1%.
- Jasper Durbin heeft op dit moment een gewogen gemiddelde van 69,35% behaald in de Master “Master of Information Management”, inclusief het tekort van 8/20 op het opleidingsonderdeel Data Mining (B-KUL-H02C6A).
- Het beperkte en ongedelibereerde tekort van het opleidingsonderdeel ‘Data Mining (B-KULH02C6A)’ heeft betrekking op een keuzevak dat niet doorslaggevend is voor de competenties verworven in de opleiding zoals beschreven in de doelstellingen van de studierichting.
- Jasper Durbin heeft zoals beschreven in de doelstellingen van de studierichting de volgende vaardigheden reeds verworven: “*Qualities such as strong communication skills, teamwork and group management are therefore more valuable than just technological expertise.*”, wat blijkt uit de resultaten van de vereiste opleidingsonderdelen: ‘Architecture Modeling of Management Information Systems’, ‘Business Analysis’, ‘Knowledge Management and Business Intelligence’, ‘ICT Service Management’, ‘Principles of Database Management’ die respectievelijk 13, 14, 15, 16 en 18 op 20 bedragen. 4/5 van deze vakken werden in eerste zitting behaald – zie examenresultaten, bijlage 1.
- Jasper Durbin heeft in zijn eerder verworven opleiding “Bachelor” en “Master in Toegepaste Economische Wetenschappen” (KUL, 10/07/2020) reeds meerdere credits verworven voor opleidingsonderdelen die ook betrekking hebben op de aanvullende

studierichting “Master of Information Management”, met name de opleidingsonderdelen ‘Beleidsinformatiesystemen (BIS)’ en ‘Knowledge Management & Business Intelligence’. De credits voor deze vakken werden verworven in eerste zittijd met resultaten van resp. 13/20 en 15/20.

- Deliberatie bij afstuderen: het examenreglement van de KUL voorziet dat in de eindfase van een bacheloropleiding, een schakelprogramma, een voorbereidingsprogramma of een postgraduaatopleiding een resultaat van 8/20 kan worden getolereerd. Als je in de eindfase van een masteropleiding zit en dus een (bijkomend) masterdiploma kan behalen, dan kan de examencommissie eveneens beslissen je te delibereren. Zij doet dit sowieso als je voor de opleiding als geheel ten minste 68% als gewogen percentage behaalt én in het academiejaar van afstuderen slechts één onvoldoende van 9/20 behaalt op een opleidingsonderdeel dat niet de stage, de masterproef of een vakdidactiek is. Daar waar zelfs essentiële opleidingsonderdelen getolereerd kunnen worden en dit mogelijke gevolgen heeft op de prestaties van een student in zijn Masteropleiding, zou een cijfer van 8/20 voor een keuzevak volgens diezelfde redenering, indien dit geen gevolgen heeft op de essentiële competenties verworven in de studierichting en geen gevolgen heeft op de loopbaanmogelijkheden van de betrokken student, ook tolereerbaar moeten zijn in een Masterjaar. (Pro memorie: Jasper Durbin heeft een gewogen gemiddelde van 69,35% behaald.)

Argumentatie met betrekking tot het opleidingsonderdeel Data Mining (B-KUL-H02C6A)

- Het vak ‘Data Mining (vakcode B-KUL-H02C6A)’ bestaat uit 4 van de opgenomen 56 studiepunten. Dit is minder dan 10% van de studiepunten van het studieprogramma (7%). Volgens het examenreglement moet een onvoldoende voor dit opleidingsonderdeel hierdoor in aanmerking komen als tolereerbaar.
- Aangezien Jasper Durbin niet aanwezig kon zijn tijdens het algemene feedbackmoment voor het examen, diende hij binnen de gestelde termijn een verzoek in voor individuele feedback bij de verantwoordelijke docent (zie bijlage 2), maar daarop kreeg hij geen enkele reactie.
- Het examen tijdens de tweede zittijd verliep in bijzondere omstandigheden. Op het afgesproken tijdstip (09/08/2021, 16u) waren er onvoorziene omstandigheden en onduidelijke communicatie, waardoor het schriftelijke on-campus examen pas 30 tot 45 minuten later plaatsvond.
- Jasper Durbin geniet het recht op examenfaciliteiten (referentie, zie bijlage 3), hoewel dit voor academiejaar 2020-2021 niet formeel werd (her)aangevraagd. Elke uitzonderlijke en onverwachte gebeurtenis heeft wel degelijk een effect op de prestaties van de student, met name het vermogen om zich voldoende te concentreren, en vragen correct of volledig te beantwoorden. Dit blijkt ook concreet uit de antwoorden van Jasper Durbin, die sommige vragen onvolledig heeft beantwoord en foutjes heeft gemaakt die tot een grote deductie van de punten heeft geleid.
- Op 13 september 2021 kon Jasper Durbin toch de examenkopij inkijken. Bij de verbetering van een vraag heeft men een groot aantal punten afgetrokken omdat details vergeten zijn of de vraag onvolledig is beantwoord (hetgeen het gevolg is van zijn functiebeperking). Zo geeft bijvoorbeeld een (te) grote impact op het eindresultaat: 80% van de punten aftrekken wanneer de vraag gedeeltelijk goed is beantwoord, maar

een stap is vergeten in de oplossing (die men essentieel verklaart maar niet expliciet werd gevraagd!).

- Het opleidingsonderdeel ‘Data Mining’ werd opgenomen door Jasper Durbin om uit zijn comfortzone te treden en om iets moeilijker op te nemen. Het vak behoort toe aan het POC Artificial Intelligence.
- Ondanks een minder sterke achtergrond in wiskunde, wou hij toch beproeven of zijn interesses verder reiken dan enkel het economische en managementgedeelte van de opleiding. Hierbij wordt herhaald dat het opleidingsonderdeel een keuzevak is en de te verwerven competenties niet essentieel zijn om te slagen in de opleiding “Master of Information Management”.
- In bijzondere individuele omstandigheden of bij overmacht (zie ook art. 71 en art. 71bis) kan de examencommissie studenten waarvan zij oordeelt dat zij de vooropgestelde leerresultaten voor het geheel van de opleiding hebben behaald, toch geslaagd verklaren, ook al voldoen zij niet aan de in §1 of §2 van dit art. bepaalde voorwaarden. Daarbij moeten de betreffende studenten kunnen aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat zij de doelstellingen globaal genomen behaald hebben. De examencommissie heeft hierbij bijzondere aandacht voor studenten met één enkele onvoldoende.

Tenslotte weze er op gewezen dat het voor het tweede jaar op rij een Coronajaar betreft, zonder normale lessen, zonder uitwisseling van kennis met medestudenten. Uitzonderlijke tijden vragen om uitzonderlijke beslissingen.

In de overtuiging dat de examencommissie dit beroepschrift kan ontvankelijk verklaren, de examenresultaten kan herbekijken en de klacht gegrond kan verklaren, reken ik er op dat ik ondanks dit kleine onvoldoende met trots en voldoening kan afscheid nemen van de Alma Mater, om met moed en zelfvertrouwen de toekomst tegemoet te kunnen gaan.”

De vicerector Studentenbeleid, in haar hoedanigheid van interne beroepsinstantie, hoort verzoeker op 20 september 2021. Met een beslissing van 4 oktober 2021 wordt het intern beroep ongegrond verklaard (een voetnoot is weggelaten):

“[...]

Motivering door uw faculteit

In opvolging van uw beroep hebben ik bijkomende motivering opgevraagd bij de voorzitter van de examencommissie, prof. [M.S.].

De examencommissie had geen weet van bijzondere omstandigheden die een invloed gehad zouden hebben op uw resultaat. De commissie kon wel vaststellen dat door uw onvoldoende voor het opleidingsonderdeel Data Mining u niet kon aantonen dat u de zelf gekozen verdieping binnen Data Science voldoende beheerste en de leerresultaten van het opleidingsonderdeel, c.q. van de opleiding, had bereikt. De leerresultaten van dit opleidingsonderdeel werden ook door geen enkel ander opleidingsonderdeel van het door u gevolgde programma gedeeltelijk of volledig gecompenseerd of ingevuld.

De blauwdruk van de opleiding lijst een aantal doelstellingen op waaronder:

- *Can go through different phases of research to analyze information management problems, formulate and evaluate solutions, and communicate about them.*
- *Develops specific professional skills to integrate, visualize and analyse business data for data-driven end big data operations.*

De opleiding bestaat uit een aantal plicht-opleidingsonderdelen, en laat de student toe om een aantal opleidingsonderdelen zelf te kiezen voor het invullen van de keuzeruimte (minstens 9 stp). Het doel hiervan is als volgt omschreven in de blauwdruk van de opleiding:

Electives allow students to further deepen their expertise in information management or to broaden their knowledge of computer science and business economics. They also enable students to prepare for specific job perspectives.

Een facultaire aanvulling in het OER bij Artikel 81 (Criteria voor het slagen voor een opleiding), §4 (motivering van niet- slagen), stelt het volgende:

Onder ‘de vooropgestelde leerresultaten voor het geheel van de opleiding’ wordt verstaan: het geheel van de opleidingsspecifieke leerresultaten, de geconcretiseerde opleidingsspecifieke leerresultaten én de doelstellingen van elk opleidingsonderdeel dat door de student binnen de plicht- en keuzeruimte van de opleiding wordt opgenomen.

De keuzevakken zijn dus wel degelijk doorslaggevend voor het beoordelen van het slagen of falen van de student voor de opleiding.

Andere opleidingsonderdelen waarvoor u reeds een credit behaalde dekken niet de volledige leerdoelen zoals u die had vormgegeven door te kiezen voor Data Mining. Volgende leerdoelen worden enkel door het opleidingsonderdeel Data Mining gedekt:

- Meer geavanceerde data mining topics: unlabeled data, anomaly detection, sequence mining, large scale decision tree learning, streams.
- Diepgaandere, theoretische onderbouwing van technieken zoals association rule mining, gradient boosting, en recommender systems
- Concreet implementeren van (delen van) algoritmes
- Meer intensief gebruik van software voor het bouwen van data mining modellen (Weka)

Omdat de examens onderweg naar het examenlokaal volledig nat geregend werden, moesten de examens opnieuw geprint worden. Hierdoor startte het examen een half uur later dan voorzien. Iedereen kreeg wel de vooropgestelde tijd om het examen af te werken. Analyse van de examenresultaten [toont] overigens aan dat de slaagpercentages voor dit vak gelijk zijn aan die van vorig jaar en aan die van vóór de pandemie.

Mijn beslissing

Het klopt niet dat het opleidingsonderdeel Data Mining binnen uw programma voor de Master of Information Management niet essentieel is voor het bereiken van de leerresultaten van de opleiding omdat het de status van keuzevak heeft. Opleidingen kunnen ervoor kiezen om via keuzeruimte de studenten voor een gedeelte zelf de leerresultaten van de opleiding te laten vormgeven en concretiseren. Dit betekent allerm minst dat de opleidingsonderdelen die bedoeld zijn om deze leerresultaten te bereiken niet-essentieel zijn. Dit wordt ook verduidelijkt in de blauwdruk van de opleiding en de facultaire aanvulling bij artikel 81 van het Onderwijs- en examenreglement.

Dat u reeds credits behaalde binnen en buiten de opleiding Master of Information Management doet dus ook niet ter zake aangezien deze niet volledig de leerresultaten van Data Mining afdekken.

De start van het examen van Data Mining verliep niet zoals gepland. Hoewel docenten en surveillanten steeds hun best doen om het te vermijden, is een oponthoud steeds mogelijk. Dit ligt dan meestal aan onvoorziene externe factoren. Studenten dienen rekening te houden met deze mogelijkheid. Het is belangrijk dat tijdens het examen zelf de studenten in rustige omstandigheden aan hun opdrachten kunnen werken. Dit was bij dit examen het geval. U koos er ook zelf voor om dit jaar geen examenfaciliteiten aan te vragen waardoor u het examen binnen de voorziene tijd moest afwerken.

Wat betreft het feedbackgesprek na het examen van juni moet ik vaststellen dat er wel een feedbacksessie werd georganiseerd, maar dat u niet aanwezig kon zijn. Er is geen verplichting voor docenten om bijkomende feedbacksessies te organiseren voor studenten die niet aanwezig kunnen zijn.

Ik heb respect voor uw beslissing om met het opnemen van Data Mining de uitdaging op te zoeken. Dit is zeker lovenswaardig, maar uiteindelijk moeten studenten aantonen dat ze de leerresultaten van de opleidingsonderdelen en de opleiding hebben behaald. U deed dit jammer genoeg niet.

Hoewel ik sympathiseer met uw persoonlijke situatie moet ik op basis van bovenstaande informatie vaststellen dat de bijzondere omstandigheden niet als oorzaak van uw onvoldoende beschouwd kunnen worden. Ik beslis dan ook dat u niet geslaagd bent voor de opleiding Master of Information Management.”

Dat is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet ambtshalve evenmin bezwaren.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

In een eerste middel beroept verzoeker zich op de formelemotiveringsplicht en de materiëlemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat hij in het intern beroep zowel het verloop van het examen (latere aanvangsuur, faciliteiten voor verzoeker) als de wijze van verbetering en quoterings heeft betrokken, dat in de bestreden beslissing wat het eerste betreft slechts met een parafrase van die grieven is geantwoord en dat op het tweede element helemaal niet wordt geantwoord. Bovendien is het voor verzoeker onduidelijk of de interne beroepsinstantie de weergegeven motivering door de faculteit nu tot de hare maakt of niet, omdat verschillende elementen van de toelichting door de faculteit niet terugkomen onder de titel ‘mijn beslissing’.

Daarnaast stelt verzoeker dat de bestreden beslissing, in de weerlegging van de stelling dat verzoeker de doelstellingen in voldoende mate heeft bereikt om geslaagd te worden verklaard, steunt op elementen die hetzij niet correct, hetzij niet bewezen zijn. Verzoeker overloopt de argumenten die hij heeft aangevoerd en de repliek erop in de bestreden beslissing, en zet omstandig uiteen waarom die repliek niet kan standhouden.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij:

“Het huidig verzoekschrift stelt dat de interne beroepsbeslissing een schending is van de formele en materiële motiveringsplicht.

a) Volgens het verzoekschrift antwoordt de interne beroepsinstantie niet op de argumentatie van verzoeker wat betreft de strenge verbetering, het verloop van het examen en de daaruit volgende foutjes die de verzoeker heeft gemaakt.

- In het interne verzoekschrift van verzoeker wordt expliciet de betwiste beslissing vermeld:
“om precies te zijn de beslissing tot niet afstuderen door een tekort van 8/20 op het opleidingsonderdeel ‘Data Mining’ (B-KUL-H02C6A).” (zie bijlage 7)

Het beroep werd dus gecategoriseerd als een beroep tegen de beslissing van de examencommissie om de student niet geslaagd te verklaren voor de opleiding Master of Information Management.

Daarenboven concentreerde de argumentatie van verzoeker betreffende de verbetering zich op de foutjes die hij gemaakt zou hebben veroorzaakt door de vertraging van het examen in combinatie met zijn persoonlijke omstandigheden waarvoor hij in het verleden examenfaciliteiten kreeg. Meteen na het vermelden van de concentratieproblemen argumenteerde de student verder over de verbetering:

Bij de verbetering van een vraag heeft men een groot aantal punten afgetrokken omdat details vergeten zijn of de vraag onvolledig is beantwoord (hetgeen het gevolg is van zijn functiebeperking). Zo geeft bijvoorbeeld een (te) grote impact op het eindresultaat: 80% van de punten aftrekken wanneer de vraag gedeeltelijk goed is beantwoord, maar een stap is vergeten in de oplossing (die men essentieel verklaart maar niet expliciet werd gevraagd!). (zie bijlage 7)

Verzoeker vermeldt expliciet dat de puntenaftrek een gevolg is van zijn functiebeperking. In de beslissing van de beroepsinstantie werd wel vermeld dat er geen sprake is van examenfaciliteiten aangezien de student deze niet heeft aangevraagd. Het is evident dat wanneer er geen gebruik gemaakt wordt van examenfaciliteiten er geen aanspraak gemaakt kan worden op een andere examencontext (bv. verlenging van examenduur ter compensatie van concentratiestoornissen) dan die voor alle andere studenten.

In het interne verzoekschrift wordt de puntenaftrek verbonden aan zijn functiebeperking. Zijn functiebeperking zou de oorzaak zijn van zijn vergetelheden. Dit argument diende ter staving van zijn bewering dat er sprake is van bijzondere individuele omstandigheden die impact hadden op zijn prestaties. De beroepsinstantie onderzocht de situatie en kwam tot de vaststelling dat er geen sprake was van bijzondere individuele omstandigheden die zijn vergetelheden konden verklaren aangezien het examen zelf correct verliep. De verbetering van het examen zelf werd dus niet betwist.

- Volgens het verzoekschrift bij uw Raad, werd er door de interne beroepsinstantie niet geantwoord op het verloop van het examen en de beperkingen van verzoeker. Dit klopt niet.

De start van het examen van Data Mining verliep niet zoals gepland. Hoewel docenten en surveillanten steeds hun best doen om het te vermijden, is een oponthoud steeds mogelijk. Dit ligt dan meestal aan onvoorziene externe factoren. Studenten dienen rekening te houden met deze mogelijkheid. Het is belangrijk dat tijdens het examen zelf de studenten in rustige omstandigheden aan hun opdrachten kunnen werken. Dit was bij dit examen het geval. U koos er ook zelf voor om dit jaar geen examenfaciliteiten aan te vragen waardoor u het examen binnen de voorziene tijd moest afwerken. (zie beslissing interne beroepsinstantie in bijlage 7)

De beslissing geeft aan dat een vertraging nooit uitgesloten kan worden en dat het belangrijk is dat het examen zelf goed verloopt. Eens studenten beginnen aan het examen moeten studenten dit in omstandigheden doen die toelaten hun behaalde competenties aan te tonen. Net daarom kunnen studenten met functiebeperking een aanvraag doen voor examenfaciliteiten. Eén van die mogelijke faciliteiten is een verlenging van examenduur. Een verlenging kan concentratieproblemen bij studenten met functiebeperking compenseren. De student koos bewust om dit jaar geen faciliteiten aan te vragen. De vertraging van het examen werd dus niet als

bijzondere individuele omstandigheid beschouwd aangezien er geen verschil gemaakt wordt tussen verzoeker en de andere studenten die precies dezelfde omstandigheden ervaarden, nl. een later begin van het examen dan gepland en omdat een oponthoud bij een examen allerm minst abnormaal is.

b) In het verzoekschrift geeft verzoeker aan dat de materiële motiveringsplicht geschonden wordt aangezien de bestreden beslissing gebaseerd is op argumenten die niet correct zijn.

1. Verzoeker heeft reeds een Master in de toegepaste economische wetenschappen en heeft credits behaald voor opleidingsonderdelen die ook ingericht worden binnen de Master of Information Management en waarvoor hij een vrijstelling kreeg. Volgens verzoeker bewijst dit dat hij weldegelijk competent is. Toch wordt op geen enkele manier duidelijk gemaakt hoe de competenties van verzoeker voldoen aan de leerresultaten van de Master of Information Management. Deze leerresultaten zijn uiteraard niet identiek aan die van de Master in de toegepaste economische wetenschappen.
2. Verzoeker heeft een gewogen gemiddelde van 69,35% in de Master of Information Management. Volgens verzoeker werd er geen rekening gehouden met dit argument in de beslissing van de interne beroepsinstantie. Toch werd in de beslissing aangegeven dat de student de leerresultaten van de opleiding niet heeft behaald en er geen sprake is van bijzondere individuele omstandigheden. In het interne verzoekschrift wordt niet geëxpliciteerd hoe het diplomapercentage van verzoeker bijdraagt aan het behaald hebben van de leerresultaten, iets dat verzoeker moet aantonen.
3. Verzoeker geeft aan dat de [motivering] van de interne beroepsinstantie ongegrond is. De interne beroepsinstantie concludeerde dat de leerresultaten van Data Mining niet in andere opleidingsonderdelen werden behaald. Verzoeker beweert aan de leerresultaten van het opleidingsonderdeel Data Mining te hebben voldaan via behaalde credits voor andere opleidingsonderdelen. Dit klopt niet. Verschillende thema's van Data Mining komen terug in verschillende opleidingsonderdelen. Maar de inhoud van de vakken die verzoeker aanbrengt om te bewijzen de competenties van Data Mining behaald te hebben is globaal genomen veel oppervlakkiger wat betreft de thema's die in Data Mining aan bod komen. Dit geldt ook voor de thesis waar wel algoritmes worden toegepast, maar het toepassen ervan is iets helemaal anders dan een doorgedreven theoretische kennis van hoe de algoritmes intern functioneren. Dit wordt ook weergegeven in de doelstellingen van het opleidingsonderdeel zoals opgenomen in de ECTS-fiche (zie bijlage 2): "[The course] tries to give insight into the challenges faced by data miners and the inner workings of specific data mining algorithms". Het vak probeert inzicht te geven in de uitdagingen voor data miners en de interne werking van specifieke data mining algoritmes.

Volgende leerdoelen die enkel door Data Mining worden afgedekt, worden betwist door verzoeker.

- Meer geavanceerde data mining topics: unlabeled data, anomaly detection, sequence mining, large scale decision tree learning, streams. Volgens verzoeker werd dit leerdoel behaald door te slagen voor de thesis "Optimising business decisions with semi-supervised learning for uplift modeling".

Verzoeker geeft in het verzoekschrift zelf aan dat bepaalde leerdoelen praktisch toegepast werden in de thesis. Het toepassen van methoden vereist slechts een zeer beperkt begrip van het concept. Toepassing vereist enkel begrip wat betreft

de nodige invoer en de resulterende uitvoer van de methode. De gebruikte methoden in de thesis werden niet zelf geïmplementeerd, bestaande implementaties werden gebruikt waardoor een dergelijk diepgaand begrip van de interne werking niet noodzakelijk was. Met andere woorden, het is niet omdat een student een algoritme kan toepassen, dat de student begrijpt hoe het algoritme werkt, wat de bedoeling is van het opleidingsonderdeel Data Mining. Daarbovenop kwam het concept ‘omgaan met streams van data’ niet aan bod in de thesis, noch in andere vakken, en betreft dit een zeer specifiek probleem dat de toepassing van een aparte set methoden vereist.

Het algoritme ‘Self training’ (dat behoort tot ‘unlabeled data’, één van de leerdoelen van Data Mining) werd toegepast in de thesis. Dit algoritme is slechts één specifieke en bovendien eenvoudige techniek om om te gaan met een combinatie van labeled en unlabeled data. In Data Mining komen diepgaandere technieken aan bod voor unlabeled data zoals ‘Active learning’ strategieën.

‘Anomaly detection’ werd in de thesis van de student gebruikt om bepaalde onregelmatigheden in de data te vinden. Ten overvloede moet gesteld worden dat het toepassen van een anomaliedetectietechniek niet betekent dat de student de relevante theoretische onderbouwing die in het vak Data Mining vervat zit, zich eigen heeft gemaakt. Een stevige theoretische basis is onontbeerlijk aangezien de meeste anomaliedetectietechnieken assumpties maken van wat een voorbeeld abnormaal zou maken. Dit moet begrepen worden om te kunnen weten welke detectoren geselecteerd moeten worden en wanneer ze zullen werken en wanneer niet. Verschillende benaderingen komen aan bod in het vak Data Mining. Hier kan nog toegevoegd worden dat in de thesis zelf geen enkel spoor terug te vinden is wat betreft het gebruik van anomaliedetectiemethoden bij het pre-processen van data, noch in andere fasen van het proces. De competentie vermeld door verzoeker werd dan ook nooit geëvalueerd in het kader van de thesis.

‘Large scale decision trees’ werden volgens verzoeker toegepast in zijn thesis. De schaal waarop decision trees werden toegepast in de thesis is niet wat bedoeld wordt met ‘large scale decision tree learning’; de data set in de thesis betrof een 60,000 tal observaties en slechts 8 features, waar met large scale eerder op miljoenen observaties en honderden, duizenden of zelfs veel meer variabelen bedoeld wordt. Dergelijke schaal vereist een andere aanpak. Ter illustratie: tijdens de lessen van Data Mining werd een methode uiteengezet met 10,000,000 observaties en ongeveer 150 features.

- Diepgaandere theoretische onderbouwing van technieken zoals ‘association rule mining’, ‘gradient boosting’ en ‘recommender systems’. Dit leerdoel zou verzoeker behaald hebben in het vak ‘Knowledge Management & Business Intelligence’. Verzoeker geeft zelf aan dat niet alle leerstof 1 voor 1 overeenkwam en Data Mining meer technieken besprak. Het apriori algoritme kwam wel aan bod in ‘Knowledge Management & Business Intelligence’.

De werking van het apriori algoritme in het vak ‘Knowledge Management & Business Intelligence’ komt slechts oppervlakkig aan bod, met een focus op een intuïtief begrip eerder dan het bijbrengen van een theoretische begrip en een grondige evaluatie van het betreffende algoritme. Ook de moeilijkheden wat betreft de implementatie en het gebruik van dit algoritme, en de vele mogelijke uitbreidingen die bestaan, kwamen niet aan bod.

‘Gradient boosting’ werd volgens verzoeker “als probeersel gebruikt in de thesis” maar niet in de resultaten opgenomen. Ook deze oppervlakkige

competentie van experimenteren werd dus nooit geëvalueerd in het kader van de thesis. Binnen Data Mining dienen studenten te kunnen aantonen dat ze diepgaand theoretisch begrip hebben van het onderwerp.

“Recommender systems” worden door verzoeker niet vermeld maar zijn wel van groot belang binnen het vak Data Mining. Dit staat duidelijk in de ECTS-fiche onder onderwijsleeractiviteit ‘Data Mining: Lecture’ bij punt 3. Dit doel heeft verzoeker dus nergens behaald. Alleen hierom kan al geconcludeerd worden dat de leerresultaten van het opleidingsonderdeel niet werden behaald.

- Concreet implementeren van delen van algoritmes werd volgens verzoeker toegepast in de thesis en in het vak ‘Machine Learning and Inductive Inference’. Verzoeker stelt zelf vast dat niet alle technieken van Data Mining aan bod kwamen in ‘Machine Learning and Inductive Inference’.

Zo is er onder ‘ensemble methods’ geen overeenkomst tussen de inhoud van Data Mining en de inhoud van ‘Machine Learning and Inductive Inference’. Binnen Data Mining wordt voor dit thema ‘Gradient boosting’ behandeld (zie bijlage 5), wat niet behandeld wordt binnen ‘Machine Learning and Inductive Inference’. Binnen Data Mining worden ook grotere datasets behandeld en de methodes die hierop van toepassing zijn.

Opnieuw kan gesteld worden dat er een belangrijk verschil is tussen implementatie van een algoritme en de toepassing ervan in de thesis. In het vak Data Mining komt aan bod hoe bijvoorbeeld een decision tree algoritme zelf wordt opgebouwd. Dit is zeer verschillend van het bouwen van een stuk code in Python dat een functie oproept om een decision tree mee te laten construeren. In die zin is er een zeer duidelijk verschil tussen wat de aan te tonen competenties zijn van het vak Data Mining (met name implementatie van een algoritme zelf) tegenover wat de student in de thesis heeft uitgewerkt (met name een toepassing van een reeds geïmplementeerd algoritme via een standaard open-source library in Python).

- Meer intensief gebruik van software voor het bouwen van data mining modellen (weka) werd volgens verzoeker als leerdoel behaald binnen het opleidingsonderdeel ‘Machine Learning and Inductive Inference’. Verzoeker is correct wanneer hij zegt dat de software Weka niet verplicht was bij het bouwen van data mining modellen. Het intensief gebruik van software voor het bouwen van data mining modellen was wel een leerdoel.

Uit het bovenstaande blijkt duidelijk dat er te weinig overeenkomst is tussen de inhoud van het opleidingsonderdeel Data Mining enerzijds, en de inhoud van ‘Machine Learning and Inductive Inference’, ‘Knowledge Management & Business Intelligence’ en de thesis anderzijds. De diepgaande theoretische basis van Data Mining is uniek voor het vak. Daarenboven geeft verzoeker meerdere malen zelf aan dat niet alle methoden aan bod kwamen in de andere vakken of opgenomen waren in de thesis.

4. Verzoeker heeft bepaalde doelstellingen van de opleiding reeds behaald door credits te verwerven voor andere opleidingsonderdelen. Hier werd volgens verzoeker door de interne beroepsinstantie geen rekening mee gehouden. Toch vermeldt de beslissing van de interne beroepsinstantie dat niet alle leerresultaten door verzoeker werden behaald. Dat bepaalde doelen wel (partieel) behaald werden wordt niet ontkend. Het is de opdracht van de interne beroepsinstantie om na te gaan of alle leerresultaten werden behaald. Dit is aantoonbaar niet het geval en dit wordt ook zo gesteld in de beslissing. Ook wordt in de beslissing vermeld dat andere credits behaald binnen en buiten de Master of Information Management niet relevant zijn in

de discussie aangezien ze niet de leerdoelen van Data Mining afdekken en deze leerdoelen, zelf vormgegeven door verzoeker door zijn keuze voor dit vak, essentieel zijn voor het behalen van het diploma.

5. De verworven credits uit andere opleidingen kunnen niet gelden als behaalde leerdoelen voor de Master of Information Management. Dezelfde argumentatie als onder punt 4 geldt hier.
6. Er wordt in de beslissing wel degelijk geantwoord op het argument van verzoeker dat een deliberatie mogelijk is bij 1 onvoldoende en een diplomapercentage van 69,35%. De leerresultaten van de opleiding werden aantoonbaar niet gehaald. Het gaat om essentiële competenties voor de opleiding. De loopbaanmogelijkheden zitten vervat in de opleidingscompetenties. Uit de resultaten van de student blijkt geen grond voor deliberatie en dus werd de student niet gedelibereerd.
7. Het vak Data Mining zou volgens verzoeker tolereerbaar zijn volgens de regeling in het onderwijs- examenreglement omdat het vak 4 studiepunten omvat en dit binnen de 10% tolerantiekrediet valt. De examencommissie kan beslissen om toleranties in te zetten binnen een master maar enkel in het geval er sprake is van bijzondere individuele omstandigheden of wanneer een student slechts eenmaal een 9/20 haalt en een diplomapercentage overeenkomstig aan een onderscheiding behaalt. Aan geen van de voorwaarden werd voldaan zoals duidelijk blijkt uit de beslissing van de interne beroepsinstantie. Dat een opleidingsonderdeel formeel in aanmerking zou komen om getolereerd te worden is dan ook niet langer relevant. De regel van 10% van het totaal aantal studiepunten van de opleiding dat tolereerbaar is geldt dan ook nog eens enkel voor opleidingsonderdelen binnen bacheloropleiding, schakelprogramma, voorbereidingsprogramma of postgraduaat. Het argument van verzoeker heeft binnen dit dossier dus geen enkele waarde.
8. Verzoeker kon niet aanwezig zijn tijdens het feedbackgesprek na de examens van juni. De interne beroepsinstantie oordeelde dat er geen verplichting is voor docenten om individuele feedback te geven wanneer een student niet aanwezig is. Verzoeker vindt deze motivering naast de kwestie en wil weten waarom er geen reactie kwam van de docent. Dezelfde motivering als in de interne beroepsbeslissing kan hier herhaald worden. Er is geen verplichting om bijkomende sessies te organiseren en de betrokken docent koos ervoor om dit niet te organiseren. Dit is een duidelijk en relevant antwoord op het argument van verzoeker. Daarbovenop is feedback, noch communicatie tussen docenten en studenten, voorwerp van het beroep. Enkel de evaluatie van de derde examen periode, in concreto de beslissingen van de examencommissie in de derde examenperiode kunnen voorwerp zijn van de betwisting.
9. Verzoeker beweert dat er een tegenstrijdigheid zit in de beslissing van de interne beroepsinstantie. Enerzijds stelt de beslissing dat de examencommissie geen weet had van bijzondere omstandigheden die een invloed gehad zouden hebben op het resultaat van verzoeker, anderzijds stelt de beroepsinstantie dat het examen niet verliep zoals gepland. Hier is geen sprake van tegenstrijdigheid. Dat een examen niet verloopt zoals gepland betekent niet dat de omstandigheden een invloed gehad hebben op het resultaat van verzoeker. Regelmatig loopt de start van een examen vertraging op. Er kunnen hier verschillende redenen voor zijn. Studenten weten dat de mogelijkheid van vertraging er steeds is en ze dienen daar rekening mee te houden. Het examen werd verlengd met dezelfde duur als de vertraging. De conclusie is dus dat de vertraging onvoorzien maar niet onredelijk was en dat het examen zelf correct is verlopen.

10. Verzoeker stelt dat hij recht op examenfaciliteiten geniet hoewel dit voor academiejaar 2020- 2021 niet formeel werd aangevraagd. Door de faciliteiten niet aan te vragen erkent de student geen nood te hebben aan compenserende maatregelen. Zoals eerder aangegeven is een vertraging van een examen niet abnormaal en onredelijk. Studenten weten dat dit kan gebeuren. Moest verzoeker nood hebben gehad aan extra tijd bij onvoorziene omstandigheden dan had hij deze examenfaciliteit kunnen inzetten. Aangezien verzoeker al veel examens tijdens zijn studiecarrière heeft afgelegd - en ongetwijfeld weet hoe hij reageert op bepaalde situaties - en de faciliteit niet inzette, kunnen we concluderen dat een vertraging van het examen geen impact heeft op zijn prestaties. Hieruit volgt dan ook dat de omstandigheden niet individueel waren aangezien de hele groep studenten dezelfde ervaring had.
11. Verzoeker stelt dat er een groot aantal punten werden afgetrokken omdat details vergeten waren. De oorzaak van de vergetelheid lag volgens verzoeker aan de functiebeperking en de onvoorziene omstandigheden. Verzoeker geeft evenwel niet aan op welke vraag er onredelijk veel punten werden afgetrokken. Zonder verdere context en zonder dat dit aan bod is gekomen bij de interne beroepsprocedure wordt door verzoeker gesteld dat hij bij een vraag het cijfer 1 i.p.v. 2 gebruikte waardoor de hele berekening mis was en er onredelijk veel punten werden afgetrokken. Dat deze onoplettendheid veroorzaakt werd door de onvoorziene gebeurtenis betwist de interne beroepsinstantie. Daarnaast is het onduidelijk bij welke vraag dit gebeurde en wat de betekenis is van het cijfer dat fout werd ingesteld. Het zou even goed het geval kunnen zijn dat door het gebruik van het foutief cijfer 1 de student bewees duidelijk onvoldoende kennis te hebben van het gevraagde. Dan is een uitgebreide puntenaftrek niet onredelijk. Daarbovenop moet gesteld worden dat de interne beroepsprocedure enkel betrekking had op het niet slagen voor de opleiding en niet op het examenresultaat zelf. Een onredelijke verbetering is geen voorwerp van dit beroep. Zoals reeds aangegeven was enkel de context van het examen van belang om te bepalen of de onvoorziene omstandigheden van het examen konden gelden als bijzondere individuele omstandigheden die een impact hadden op de prestaties van de student.
12. Verzoeker haalt nogmaals aan dat de leerresultaten van de opleiding behaald werden door credits te behalen voor andere opleidingsonderdelen. Dit werd voldoende ontkracht eerder in deze antwoordnota. Uitvoerig werd aangetoond dat de student de competenties van Data Mining niet bezit en dus ook de leerresultaten van de opleiding niet heeft gehaald.
13. Verzoeker vindt het onredelijk om de student een flinke deuk te bezorgen in zijn zelfbeeld net wanneer hij naar de arbeidsmarkt kan overstappen. Aan KU Leuven worden studenten opgeleid tot competente afgestudeerden. Studenten worden hierin gelijk behandeld. Elke student moet aantonen de nodige competenties te bezitten voor ze een diploma kunnen krijgen. Verzoeker slaagde hier niet in en kan dus geen diploma krijgen. De impact op zijn arbeidskansen spelen hierin geen rol.
14. Verzoeker stelt opnieuw dat de vertraging van het examen valt onder bijzondere omstandigheden en dus komt hij in aanmerking voor deliberatie. Zoals eerder geargumenteed is een vertraging van de start van een examen niet abnormaal en geldt het niet als bijzondere individuele omstandigheden die impact hebben op het resultaat. Daarnaast werd onderzocht of de leerresultaten behaald werden, maar dit bleek niet het geval te zijn. Verscheidene leerresultaten van het opleidingsonderdeel Data Mining waren uniek aan Data Mining en werden dus niet afgedekt door andere opleidingsonderdelen.

c) Uit bovenstaande uiteenzetting blijkt dat de beslissing van de interne beroepsinstantie voldoende gemotiveerd was. Alle argumenten werden in acht genomen om enkele essentiële vragen te beantwoorden: was er sprake van bijzondere omstandigheden die een impact hadden op het resultaat van de student en heeft de student alle leerresultaten van de opleiding behaald? Bij beide vragen was de conclusie negatief. Een vertraging van het examen geldt niet als bijzondere individuele omstandigheden en de leerresultaten van de Master of Information Management werden niet behaald aangezien de door de student vormgegeven leerresultaten van Data Mining niet behaald werden.

Het programma van verzoeker bevat 17 studiepunten aan zelf gekozen opleidingsonderdelen bedoeld om studenten zich te laten specialiseren binnen de aangegeven domeinen, in het geval van Data Mining gebeurde dit binnen het domein van Data Science. Dit betekent dan ook dat bij de beoordeling van de vraag in welke mate de student de kennis en vaardigheden die vooropgesteld worden in opleidingsspecifieke leerresultaten effectief gerealiseerd heeft, niet los kan gezien worden van de keuzemogelijkheid van de student om zelf te bepalen in welk domein hij zich wenst te verdiepen. Dit betekent niet dat een student hiermee de vrijheid zou krijgen om zelf te bepalen welke de essentiële leerdoelstellingen zijn en welke niet essentieel zijn.

In de blauwdruk van de opleiding wordt als een doelstelling van de opleiding vermeld: het ontwikkelen van professionele vaardigheden om business data te integreren, visualiseren en analyseren ten behoeve van data driven en big data bewerkingen. (zie bijlage 6, p7) Dit opleidingsdoel wordt verder geconcretiseerd in de keuzevakken die de studenten kiezen. In dit geval is dat o.a. Data Mining. De leerresultaten nemen dan ook een essentiële plaats in de beoogde kennis binnen de master en het keuzegedeelte Data Science.

Uit bovenstaande volgt ook dat de beslissing van de interne beroepsinstantie het redelijkheids- en [zorgvuldigheidsbeginsel] niet schendt. Een vertraging van een examen is allerm minst abnormaal en studenten weten dat ze rekening moeten houden met deze mogelijkheid. Van een onderwijsinstelling wordt ook verwacht dat de doelstellingen van een opleiding bij studenten getoetst worden vóór er een diploma wordt toegekend. Deze taak zorgvuldig en correct uitvoeren is allerm minst onredelijk.”

In zijn wederantwoordnota stelt verzoeker dat verwerende partij zich beperkt tot een ontkenning van de opgeworpen grieven. Hij voert aan dat een onredelijke verbetering van het examen wel degelijk werd opgeworpen in het intern beroep, en handhaaft zijn kritiek dat dat middel onbeantwoord is gebleven.

Beoordeling

Inzake de motivering van de bestreden beslissing, stipt de Raad vooreerst aan dat hij enig begrip kan opbrengen voor verzoekers opmerking dat het niet altijd onmiddellijk duidelijk is in welke mate de vicerector het standpunt van de betrokken faculteit, dat *in extenso* wordt

weergegeven voorafgaand aan de (motivering van) haar eigen beslissing, door de vicerector wordt bijgevalen.

Zelfs in het geval evenwel, dat niet alle elementen van de toelichting door de faculteit uitdrukkelijk worden hernomen onder de titel ‘mijn beslissing’, is de Raad van oordeel dat uit de lectuur van het geheel van de bestreden beslissing voldoende duidelijk blijkt dat de vicerector, voor zover de faculteit niet enkel feitelijke toelichting geeft, maar ook een standpunt inneemt – wat bijvoorbeeld het geval is bij de beoordeling van de plaats en het gewicht van de keuzevakken – die standpunten ook tot de hare maakt.

Als motieven van de bestreden beslissing worden dan ook beschouwd, niet alleen de overwegingen onder de titel ‘mijn beslissing’, maar ook wat onder de titel ‘motivering van door uw faculteit’ is uiteengezet.

Wat betreft de quoterings voor het opleidingsonderdeel ‘Data mining’

De Raad onderzoekt het middel eerst in zoverre het betrekking heeft op de quoterings voor het opleidingsonderdeel ‘Data mining’.

Indien immers dat onderdeel gegrond wordt bevonden, dan zal de interne beroepsinstantie daaromtrent een nieuwe beslissing moeten nemen, alvorens kan worden vastgesteld of een beoordeling in het licht van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs (nog) aan de orde is.

In het intern beroep heeft verzoeker drie argumenten opgeworpen: (i) dat het examen in bijzonder omstandigheden verliep, (ii) dat verzoeker in het verleden aanspraak kon maken op bijzondere faciliteiten en dat de voormelde bijzondere omstandigheden ook in die optiek moeten worden beoordeeld en (iii) dat uit inzage van de examenkopij blijkt dat er veel punten in mindering zijn gebracht omwille van details of een onvolledig antwoord, wat andermaal in het licht van de functiebeperking moet worden gezien.

De interne beroepsinstantie heeft vastgesteld dat de examencommissie geen kennis had van bijzondere omstandigheden die een invloed op het examen konden hebben gehad, en verzoeker spreekt niet tegen dat hij voor het academiejaar 2020-2021 geen bijzondere faciliteiten heeft gevraagd. Die vaststelling volstaat om te doen besluiten dat verzoeker geen aanspraak kon

maken op faciliteiten bij het examen en de verbetering ervan, en dat er dus geen reden was om verzoeker extra tijd te geven of om zijn antwoorden vanuit een bijzondere optiek te benaderen en beoordelen.

Het gegeven dat de examenkopijen door het slechte weer onbruikbaar waren en dat de studenten even moesten wachten op de aanlevering van nieuwe exemplaren, is een geval van heirkracht waarvan niet kan worden aangenomen dat het verzoekers prestaties op het examen op doorslaggevende wijze heeft beïnvloed. De Raad moet overigens opmerken dat hij door verzoeker ook niet is ingelicht over de aard of ernst van de aandoening die in het verleden blijkbaar tot bijzonder faciliteiten aanleiding heeft gegeven.

Voor zover het betrekking heeft op de quoterings van het examen voor het opleidingsonderdeel ‘Data mining’ is het middel niet gegrond.

Wat betreft het ‘globaal geslaagd’ verklaren

Krachtens artikel 81, §2 van het onderwijs- en examenreglement 2020-2021 van verwerende partij is een student in een masteropleiding geslaagd indien hij hetzij voor alle opleidingsonderdelen vrijgesteld of geslaagd is, hetzij een gewogen percentage van ten minste 68% behaalde en in het academiejaar van afstuderen slechts één onvoldoende van 9/20 behaalde (masterproef en stage uitgezonderd).

Voor studenten, zoals verzoeker, die niet aan die voorwaarden beantwoorden, maar niettemin slechts één tekort laten optekenen, luidt artikel 81, §4 van datzelfde reglement, zoals – met de tweede paragraaf – op facultair niveau aangevuld:

“In alle gevallen waarin zij voor studenten met één onvoldoende voor een opleiding tot niet-slagen beslist, moet de examencommissie in het beraadslagingsverslag motiveren waarom de betrokken studenten niet aan de vooropgestelde leerresultaten voor het geheel van de opleiding voldoen.

Onder ‘de vooropgestelde leerresultaten voor het geheel van de opleiding’ wordt verstaan: het geheel van de opleidingsspecifieke leerresultaten, de geconcretiseerde opleidingsspecifieke leerresultaten én de doelstellingen van elk opleidingsonderdeel dat door de student binnen de plicht- en keuzeruimte wordt opgenomen.”

De pendant van die bepaling – voor de studenten die wél geslaagd worden verklaard – geldt het voorschrift van artikel 81, §5:

“In bijzondere individuele omstandigheden of bij overmacht (zie ook art. 71) kan de examencommissie studenten waarvan zij oordeelt dat zij de vooropgestelde leerresultaten voor het geheel van de opleiding hebben behaald, toch geslaagd verklaren, ook al voldoen zij niet aan de in §1 of §2 van dit art. bepaalde voorwaarden. Daarbij moeten de betreffende studenten kunnen aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat zij de doelstellingen globaal genomen behaald hebben.”

Die bepaling is de interne hertaling van artikel II.229, eerste lid van de Codex Hoger Onderwijs:

“De student wordt door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. De toepassing van dit artikel verwacht dat de student kan aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij kan aantonen dat hij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft.”

De laatste zin van deze bepaling werd ingevoegd bij artikel VI.14 van het Decreet van 16 juni 2017 ‘betreffende het onderwijs XXVII’. Bij de totstandkoming van die bepaling is in de memorie van toelichting door de steller van het ontwerp de volgende toelichting gegeven (*Parl. St.* VI. Parl. 2016-2017, nr. 1146, 40):

“Van de instelling mag een gedegen onderzoek verwacht worden van de aan een dossier gerelateerde bijzondere omstandigheden. Het is echter aan de student om zijn verzoek tot uitzonderlijke deliberatie te onderbouwen met een goed inhoudelijk geargumenteed dossier met de nodige stavingstukken. Vanuit de bezorgdheid om te vermijden dat een student al te lichtzinnig een dossier zou opstarten zonder zijn ingeroepen bijzondere omstandigheden te onderbouwen en de onderwijsinstellingen tevergeefs heel wat onderzoekswerk moeten verrichten, wordt geëxpliciteerd dat de bewijslast voor de toepassing van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs in eerste instantie bij de student wordt gelegd. Het artikel geeft de kans aan de studenten om, in een intern beroep, argumenten aan te voeren die zouden kunnen aantonen waarom hij of zij wel geslaagd had moeten verklaard worden. In dat geval is de beroepsinstantie ermee belast deze argumenten te bekijken en er ofwel rekening mee te houden, ofwel uit te leggen waarom ze deze argumenten niet overtuigend vindt.”

Het valt derhalve aan de student toe om ten overstaan van de examencommissie *c.q.* de interne beroepsinstantie aan te tonen dat de twee door de decreetgever cumulatief voorgeschreven voorwaarden zijn vervuld, met name eensdeels dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en anderdeels dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal genomen werden behaald.

Wat het globaal verwezenlijken van de doelstellingen van de opleiding betreft, heeft verzoeker in het intern beroep zes elementen aangehaald.

De eerste twee – dat verzoeker reeds een masterdiploma in de Toegepaste Economische Wetenschappen bezit en dat hij in de opleiding ‘Master of information Management’ een gewogen gemiddelde van 69,35% behaalde – vertonen geen verband met de doelstellingen van de hier voorliggende masteropleiding en zijn dus niet relevant.

De stelling dat ‘Data mining’ een keuzevak is dat niet doorslaggevend is voor de competenties die in de opleiding worden verworven, is vooreerst een loutere bewering die niet beantwoordt aan de concrete bewijslast die – zoals hierboven in herinnering is gebracht – op de student rust. Daargelaten verder, dat de stelling zich ook moeilijk verstaat met de bovenvermelde facultaire aanvulling in artikel 81, §4 van het onderwijs- en examenreglement, heeft de interne beroepsinstantie hierop concreet geantwoord dat – en waarom – keuzevakken van doorslaggevend belang zijn bij het beoordelen van het geheel van de opleiding.

Ook dat derde argument kan dus niet worden aangenomen.

Ten vierde heeft verzoeker aangevoerd dat hij binnen de opleiding de vaardigheid *“qualities such as strong communication skills, teamwork and group management are therefore more valuable than just technological expertise”* reeds heeft bereikt middels zijn credits voor ‘Architecture Modeling of Management Information Systems’, ‘Business Analysis’, ‘Knowledge Management and Business Intelligence’, ‘ICT Service Management’ en ‘Principles of Database Management’.

Aan de hand van de ‘blauwdruk’ van de opleiding ‘Master of information Management’ (stuk 6 administratief dossier) stelt de Raad vast dat de zinsnede die verzoeker aanhaalt noch als een leerdoel, noch als een ontwikkelingsdoel van de opleiding is vermeld, en zelfs in de ‘blauwdruk’ in het geheel niet voorkomt. Deze verwijzing leert derhalve niets over de mate waarin de doelstellingen van de opleiding al dan niet zijn bereikt.

In de vijfde plaats heeft verzoeker opgeworpen dat hij in de bacheloropleiding en masteropleiding in de Toegepaste Economische Wetenschappen reeds meerdere credits heeft verworven die betrekking hebben op de aanvullende studierichting ‘Master of Information

Management’, met name ‘Beleidsinformatiesystemen (BIS)’ en ‘Knowlegde Management & Business Intelligence’.

Verzoeker maakt evenwel op geen enkele wijze duidelijk welke leerdoelen aan die opleidingsonderdelen waren verbonden of hoe zij in te passen zijn in de beoordeling van de leerdoelen van zijn huidige masteropleiding. Aldus komt verzoeker niet tegemoet aan de op hem rustende bewijslast ex artikel II.229, eerste lid Codex Hoger Onderwijs.

Ten slotte stelt verzoeker dat het examenreglement van verwerende partij erin voorziet dat een 8/20 voor een keuzevak kan worden gedelibereerd. Ook met die stelling zegt verzoeker niets over de vraag hoe en waarom hij alsnog de leerdoelen van de opleiding globaal genomen heeft bereikt.

In die mate is het middel ongegrond.

Het ontgaat de Raad niet dat verzoeker thans, in zijn verzoekschrift voor de Raad, wél uitvoerig ingaat op de leerdoelen van de opleiding en wél omstandig uiteenzet waarom hij van oordeel is dat zij globaal genomen werden behaald.

Dat betoog stuit evenwel op het voorschrift van artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs, krachtens hetwelk een verzoekende partij de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Verzoeker bewijst niet dat deze specifieke voorwaarden zijn vervuld, en vermag dus niet deze argumenten thans voor het eerst aan te voeren.

In dat opzicht is het middel onontvankelijk.

Tweede middel

Een tweede middel wordt gesteund op het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker is van oordeel dat in de uiteenzetting van het voorgaande middel werd aangetoond dat de handelswijze en de gehanteerde motivering van verwerende partij te wensen overlaten en onredelijk zijn.

Volgens verzoeker handelt verwerende partij in strijd met artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs, omdat uit deze bepaling de verplichting volgt om de student globaal geslaagd te verklaren wanneer er bijzondere omstandigheden voorliggen en de doelstellingen van de opleiding globaal genomen werden behaald.

Vanuit de overweging dat de interne beroepsinstantie bij deze beoordeling wellicht de hulp inroept van de examencommissie, zet verzoeker het volgende uiteen:

“De oefening valt traditioneel uiteen in twee onderdelen. In de eerste plaats moet nagegaan worden of er sprake is van uitzonderlijke omstandigheden. Deze kunnen zowel persoonlijk als een studiegerelateerd karakter hebben. De tweede vraag die gesteld moet worden, is of de student al dan niet de globale doelstellingen heeft behaald.

Verzoeker heeft alleszins duidelijk aangetoond hoe een combinatie van uitzonderlijke examenomstandigheden en zijn beperking een bijzondere omstandigheid uitmaakte, samen het feit dat hij dit vak als uitdaging heeft opgenomen en voor alle andere vakken uitmuntende cijfers behaalde.

Verder heeft verzoeker zeer uitvoerig uiteengezet waarom hij weldegelijk geslaagd verklaard diende te worden, de Vicerector studentenbeleid besloot deze uiteenzetting ongegrond te verklaren op basis van argumenten die zoals aangetoond op geen enkele wijze stand kunnen houden.

De grieven van verzoeker worden louter ontkend of niet correct beantwoord, hetgeen op geen enkele wijze overeenstemt met een zorgvuldig en redelijk bestuur.

We dienen dan ook te besluiten dat er tot op heden nog steeds geen gegronde motieven voorliggen om verzoeker niet geslaagd te verklaren voor de opleiding, hetgeen een grondige schending van het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel uitmaakt.”

Beoordeling

Zoals bij de beoordeling van het eerste middel is komen vast te staan, heeft verzoeker de op hem rustende bewijslast in het raam van artikel II.229 Codex Hoger Onderwijs slechts in de procedure voor de Raad opgenomen.

Wat verzoeker in het intern beroep wél heeft doen gelden, is naar oordeel van de Raad afdoende beantwoord.

Het tweede middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter

De secretaris (wnd.)

De voorzitter

Jim Deridder

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.087 van 3 december 2021 in de zaak 2021/946

In zake: xxx

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 26 augustus 2021 en van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel van 7 oktober 2021 waarbij verzoekers intern beroep ongegrond wordt verklaard en de beslissing om verzoeker geen (deel)vrijstelling te verlenen voor het opleidingsonderdeel ‘Theoretische criminologie en victimologie’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Mathias Blijweert, die verschijnt voor verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de bacheloropleiding Rechten.

Op basis van de opleidingsonderdelen ‘Inleiding in de sociologie en de criminologische sociologie’ en ‘Inleiding in de criminologie’, waarvoor verzoeker aan de Katholieke Universiteit Leuven een credit behaalde, dient verzoeker een aanvraag tot vrijstelling in voor het opleidingsonderdeel ‘Theoretische criminologie en victimologie’.

Die aanvraag wordt door de decaan van de faculteit Recht en Criminologie op 26 augustus 2021 geweigerd omwille van “te beperkte inhoudelijke overeenkomst”.

Dat is de eerste bestreden beslissing.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker op 31 augustus 2021 een intern beroep in:

“[...]

Ik ben het niet eens met deze beslissing om volgende redenen:

- Ik vroeg een vrijstelling aan voor het opleidingsonderdeel ‘Theoretische criminologie en victimologie’ aan de VUB op basis van het opleidingsonderdeel ‘Inleiding in de sociologie en de criminologische sociologie’ aan de KUL. Deze vrijstelling werd niet toegekend op basis van de volgende motivering: ‘Te beperkte inhoudelijke overeenkomst’. Ik begrijp dat men op basis van de onduidelijke ECTS-fiche van de KUL tot deze conclusie komt, en voeg daarom alle powerpoints die de volledige KUL-cursus afdekken toe in bijlage. Op die manier kan geconcludeerd worden dat de inhoud van het VUB- en KUL-opleidingsonderdeel quasi identiek zijn.
[...]

De interne beroepscommissie behandelt het beroep in zitting van 14 september 2021, en komt op 7 oktober 2021 tot de volgende beslissing:

“[...]

V. TEN GRONDE

De student vecht de beslissing van de decaan aan waarin zijn vrijstellingsaanvraag voor het opleidingsonderdeel ‘Theoretische criminologie en victimologie’ wordt geweigerd.

De student voert, onder meer, aan dat hij reeds de opleidingsonderdelen ‘Inleiding in de sociologie en de criminologische sociologie’ (KUL - AJ 2016-17) en ‘Inleiding in de criminologie’ (KUL - AJ 2016-17) succesvol heeft volbracht. Hij meent dat deze opleidingsonderdelen voldoende overeenstemming vertonen met het vak waarvoor hij om een vrijstelling verzoekt.

De interne beroepscommissie onderzoekt of er redenen zijn om de student een vrijstelling toe te kennen. Hierbij wijst de commissie erop dat, overeenkomstig artikel 84 van het OER, bij de toekenning van een vrijstelling moet worden nagegaan in welke mate er voldoende overeenstemming is qua doelstellingen, inhoud en leerresultaten van het opleidingsonderdeel waarvoor de student de vrijstelling aanvraagt en de opleidingsonderdelen op basis waarvan de vrijstelling wordt aangevraagd.

De commissie stelt vast dat de studenten in het kader van het opleidingsonderdeel ‘Theoretische criminologie en victimologie’ grondige kennis en inzichten verwerven in de criminologische theorieën. De focus wordt uitsluitend gelegd op het criminologisch wetenschappelijk denken, haar ontwikkeling, kritieken en de analyse van het (historisch) criminologische denken. Belangrijk hierbij is een wetenschappelijke kritiek over de methodologische basis, maatschappelijke en wetenschappelijke uitgangspunten, begrip en inzicht in theoretische kaders. In de opleidingsonderdelen op basis waarvan de vrijstelling wordt aangevraagd, ligt de nadruk daarentegen op de criminologisch relevante fenomenen. In het kader van het opleidingsonderdeel waarvoor een vrijstelling wordt aangevraagd, wordt er echter veel aandacht besteed aan de grote (wetenschappelijke/theoretische) debatten in de criminologie. Dit opleidingsonderdeel heeft geen thematische insteek; de insteek zijn net de theorieën (criminologische perspectieven) en deze vervolgens inzetten voor de verklaring van concrete casussen (criminaliteitsfenomenen). Hoewel er enige inhoudelijke overlap is (zoals o.a. blijkt uit de slides van die door de student worden toegevoegd), komt de commissie op basis van de stukken van het dossier tot de conclusie dat de diepgang, invalshoek en de wijze waarop de leerstof wordt behandeld, geheel verschillend zijn.

Om deze redenen kan een vrijstelling noch deelvrijstelling worden toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Theoretische criminologie en victimologie’.

VI. BESLUIT

De interne beroepscommissie verwerpt het beroep. De bestreden beslissing wordt bevestigd.”

Dat is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt in haar antwoordnota op dat het beroep niet ontvankelijk is in zoverre het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing, omdat enkel de beslissing van de interne beroepscommissie vatbaar is voor een beroep bij de Raad.

Verzoeker repliceert in zijn wederantwoordnota dat het “voor zich spreekt” dat het beroep enkel is gericht tegen de beslissing van de interne beroepscommissie.

Beoordeling

Verzoeker richt zijn beroep in zijn verzoekschrift uitdrukkelijk tegen zowel de beslissing van de interne beroepscommissie als tegen de initiële examenbeslissing. Uit wat verzoeker in zijn wederantwoordnota stelt, kan niet met voldoende zekerheid worden afgeleid of zulks als een afstand van het beroep tegen de eerste bestreden beslissing moet worden beschouwd.

Of een initiële studievoortgangsbepaling in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 153, §2 van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij dat de interne beroepscommissie in geval van een ontvankelijk intern beroep een nieuwe beslissing neemt die strekt tot het bevestigen van de bestreden beslissing of tot het op gemotiveerde wijze herzien ervan. Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbepaling, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De exceptie is gegrond. Het beroep is niet ontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel – wat het voorwerp betreft – ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. Onderzoek van de middelen

Enig middel

Verzoeker steunt een enig middel op de materiële motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat conclusie van de bestreden beslissing – dat het opleidingsonderdeel waarvoor vrijstelling wordt gevraagd de focus legt op het verwerven van kennis en inzicht in criminologische theorieën en de opleidingsonderdelen op basis waarvan de vrijstelling wordt gevraagd slechts een thematische insteek hebben – niet wordt ondersteund door de powerpoints die verzoeker heeft voorgelegd. Volgens verzoeker blijkt daaruit dat de lessen aan de Katholieke Universiteit Leuven alle theorieën systematisch behandelen en dat er steeds wordt stilgestaan bij het bredere historisch criminologische denken, en hij wijst erop dat in elke powerpoint, die telkens een theorie behandelt, wordt gerefereerd aan de historische primaire bronnen, die op hun beurt integraal van de leerstof deel uitmaken. Een en ander resulteert in een reader die honderden pagina's bevat aan primaire bronnen én kanttekeningen bij deze bronnen.

Ook de overweging dat de criminologische theorieën niet de insteek zijn van de opleidingsonderdelen aan de Katholieke Universiteit Leuven en dat zij niet moeten kunnen worden ingezet in concrete casussen, wordt door verzoeker betwist. Hij verwijst ter zake naar het examen van het opleidingsonderdeel van augustus 2016. Uit een fragment uit een krantenartikel aan de hand waarvan de studenten de groepsconflictentheorie kritisch moesten bespreken en toepassen op de criminaliteit, volgt naar oordeel van verzoeker dat het standpunt dat het opleidingsonderdeel op basis waarvan de vrijstelling wordt gevraagd zich niet bezighoudt met het bespreken van de wetenschappelijke kritiek en de maatschappelijke en wetenschappelijke uitgangspunten, onjuist is.

Met betrekking tot de kritiek van de 'onvoldoende diepgang' doet verzoeker gelden dat het opleidingsonderdeel 'Inleiding in de sociologie en de criminologische sociologie' (9 studiepunten) met betrekking tot de component 'Criminologische sociologie' 6 studiepunten omvat, wat identiek is aan de omvang van het opleidingsonderdeel bij verwerende partij.

In haar antwoordnota herinnert verwerende partij er vooreerst aan dat het de Raad op grond van artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs niet toekomt om het feitelijk onderzoek over te doen, en dat de Raad als annulatierechter enkel bevoegd is om de wettigheid van de bestreden beslissing te onderzoeken, en haar in voorkomend geval te vernietigen.

Daarnaast repliceert verwerende partij:

“In zijn beroepschrift tot extern beroep betwist verzoekende partij dat de door hem volbrachte opleidingsonderdelen een louter thematische insteek zouden hebben, hiervoor verwijst verzoekende partij onder meer naar de PowerPointpresentatie die hij aan zijn beroepschrift heeft toegevoegd en waaruit zou blijken dat alle theorieën systematisch werden behandeld, dat er steeds werd stilgestaan bij het bredere historisch criminologische denken en dat er werd gerefereerd naar historische primaire bronnen.

Uit de motivering van de interne beroepscommissie blijkt dat zij wel degelijk rekening heeft gehouden met alle elementen van het dossier, waaronder de slides die verzoekende partij aan het dossier toevoegde, en dat zij zich er rekenschap van gaf dat er sprake is van enig inhoudelijke overlap. Nergens stelt de interne beroepscommissie dat er *‘slechts een thematische insteek’* zou zijn. Echter, de wijze waarop en de diepgang waarmee het criminologische wetenschappelijke denken wordt behandeld, vertonen op basis van de stukken onvoldoende overeenstemming om een vrijstelling te kunnen toekennen. Zoals hierboven reeds werd aangehaald motiveerde de commissie over de inhoud van het vak waarvoor de vrijstelling wordt aangevraagd: *“De focus wordt uitsluitend gelegd op het criminologisch wetenschappelijk denken, haar ontwikkeling, kritieken en de analyse van het (historisch) criminologische denken. Belangrijk hierbij is een wetenschappelijke kritiek over de methodologische basis, maatschappelijke en wetenschappelijke uitgangspunten, begrip en inzicht in theoretische kaders.”*

Verzoekende partij motiveert haar beroepschrift eveneens door te verwijzen naar foto’s van de reader en naar het voorbeeldexamen van augustus 2016, dit laatste om aan te tonen dat hij in het kader van het reeds afgelegde opleidingsonderdeel ook casussen diende te kunnen oplossen. Zoals hierboven [...] reeds werd aangegeven, kunnen deze stukken niet op ontvankelijke wijze voor het eerst in het kader van de procedure voor Uw Raad worden aangewend nu deze niet in het kader van de interne beroepsprocedure werden voorgelegd. Louter ondergeschikt, wijst verwerende partij erop dat deze foto’s en deze toepassingsvraag op zich niet aantonen dat de criminologische perspectieven even uitgebreid en diepgaand worden ingezet voor de verklaring van criminaliteitsfenomenen.

Ten slotte, wijst verwerende partij erop dat het equivalentie-onderzoek in het kader van een vrijstellingsaanvraag zich toespitst op de overeenstemming qua doelstellingen, inhoud en leerresultaten van de betrokken opleidingsonderdelen (artikel 84 OER). Het aantal studiepunten dat de respectievelijke opleidingsonderdelen bedragen kan, in tegenstelling toe wat verzoekende partij beargumenteert, geen doorslaggevend element zijn in de beslissing om al dan niet een vrijstelling toe te kennen. Hiermee wordt dan ook geen afbreuk gedaan aan de motivering van de interne beroepscommissie voor de genomen beslissing.

In casu slaagt verzoekende partij er, volgens verwerende partij, dan ook niet in om aan te tonen dat de interne beroepscommissie op kennelijk onredelijke wijze tot haar beslissing is gekomen, of met miskennen van de stukken van het dossier waarover de beroepscommissie beschikte bij het nemen van haar beslissing.”

In zijn wederantwoordnota betoogt verzoeker dat de foto's van de reader die thans voor het eerst worden voorgebracht slechts dezelfde verwijzingen naar de bronteksten bevatten als in de powerpoints, zodat het niet om een nieuw element gaat.

Het voorgebrachte examen daarentegen is volgens verzoeker wél nieuw, maar toont aan dat de doelstellingen die verwerende partij formuleert wel degelijk dezelfde zijn als deze die golden bij de Katholieke Universiteit Leuven.

Beoordeling

De Raad wijst vooreerst op het voorschrift van artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs, krachtens hetwelk een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe kan bezwaren aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Het mag als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd dat het voormelde decretale voorschrift *mutatis mutandis* ook van toepassing is op de overtuigingsstukken die een verzoekende partij aanwendt. Ook die moeten dus, in beginsel, aan de interne beroepsinstantie zijn voorgelegd en kunnen, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, *a fortiori* niet voor het eerst met een wederantwoordnota worden neergelegd.

Aan een institutionele beroepsinstantie kan immers bezwaarlijk worden verweten dat zij met bepaalde elementen geen, of op een verkeerde wijze rekening heeft gehouden, wanneer die argumenten of stukken haar niet zijn voorgelegd.

De foto's van de reader (die volgens verzoeker hoe dan inhoudelijk ook niets nieuws brengen) en de kopie van het examen zijn niet aan de interne beroepscommissie voorgelegd, terwijl niet is aangetoond dat zulks voor verzoeker onmogelijk was. Zij kunnen in de huidige stand van de procedure derhalve niet meer op ontvankelijke wijze in het debat worden gebracht.

In de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘Theoretische criminologie en victimologie’ waarvoor de vrijstelling wordt gevraagd, wordt de inhoud van het opleidingsonderdeel als volgt omschreven:

“[...]

In het hoorcollege wordt ingegaan op het criminologische denken inzake het probleem van de verklaringen voor criminaliteit, daderschap en slachtofferschap. De basis van deze cursus wordt gevormd door de bespreking van de ontwikkeling van de verschillende criminologische theorieën en denkkaders doorheen de tijd (de klassieke, neoklassieke en rationale keuze theorieën, de (socio)biologische theorieën, de sociale proces theorieën, de controle theorie, de sociale ecologie en de culturele theorieën, de anomie en de strain theorie, de conflict-, marxistische en radicale theorieën, de feministische theorieën, de postmoderne theorieën). Voor elk van hen wordt hun algemene uitgangspunten besproken en de houding tegenover dader en slachtoffer samen met de achterliggende (impliciete) vooronderstellingen over de menselijke aard, de samenleving en de wijze waarop orde tot stand komt. Er wordt ook stilgestaan bij de maatschappelijke en of politieke impact die een bepaalde theorie had/heeft inzake het criminaliteitsvraagstuk.”

De leerresultaten van het opleidingsonderdeel worden omschreven als:

“Algemene Competenties

Kennis en inzicht

- Studenten kennen en begrijpen de verschillende criminologische theoretische denkkaders inzake criminaliteit en slachtofferschap
- Studenten hebben inzicht in de (historische) totstandkoming van theoretische denkkaders en de centrale concepten van elke theorie.
- Studenten kennen en hebben inzicht in de belangrijkste kritieken die kunnen worden geformuleerd ten aanzien van de besproken criminologische theorieën
- Studenten kunnen verschillende theorieën met elkaar vergelijken, de sterktes en zwaktes van deze theorieën analyseren en bedenkingen formuleren over de stand van het theoretisch denken in de criminologie
- Studenten kunnen het verband leggen tussen de verschillende criminologische theoretische denkkaders en beleids- of praktijk toepassingen. Zij kunnen hierbij kritische, wetenschappelijk onderbouwde bedenkingen formuleren

Vaardigheden

- Studenten ontwikkelen een logische en gestructureerde manier van denken
- Studenten kunnen criminologische theorieën bespreken en analyseren hierover bedenkingen en een kritische mening ontwikkelen en formuleren

Attitudes

- Studenten hebben een geïnteresseerde, leergierige en zelfstandige ingesteldheid ten aanzien van het criminologische denken en de historische ontwikkeling van verschillende theorieën.
- Studenten ontwikkelen een onderzoekende attitude ten aanzien van criminologische denkkaders, hun uitgangspunten en basisbegrippen.

Zoals verzoeker in zijn intern beroep zelf aanstipt, laat lezing van de studiefiche van het opleidingsonderdeel ‘Inleiding in de sociologie en criminologische sociologie’ aan de Katholieke Universiteit Leuven niet toe om te besluiten tot een voldoende overeenstemming in de geformuleerde leerdoelen. Eigen lezing van de leerdoelen in deze studiefiche leert de Raad dat in zoverre criminologie daarin aan bod komt, dit gebeurt “om inzicht te verschaffen in de sociologische benadering van het maatschappelijk fenomeen criminaliteit”. In dat opzicht kan de Raad, rekening houdend met zijn marginale beoordelingsbevoegdheid, de bestreden beslissing niet onredelijk bevinden.

In de studiefiche van het opleidingsonderdeel ‘Inleiding in de criminologie’ komen de “belangrijkste criminologische theorieën” wel aan bod als één van de leerdoelen, maar *prima facie* binnen een veel ruimer geheel en minder specifiek thematisch uitgelicht dan in het opleidingsonderdeel waarvoor een vrijstelling wordt gevraagd.

Binnen zijn marginale beoordelingsbevoegdheid en zonder dat hij zijn inhoudelijke appreciatie in de plaats vermag te stellen van deze van de interne beroepscommissie, stelt de Raad wel vast dat vele – maar niet noodzakelijk alle – criminologische theorieën ook aan bod zijn gekomen in het opleidingsonderdeel ‘Inleiding in de criminologie’, maar dat uit de door verzoeker voorgelegde *slides* niet kan worden afgeleid dat de beroepscommissie op onjuiste gronden tot de conclusie is gekomen dat de “diepgang, invalshoek en de wijze waarop de leerstof wordt behandeld” geheel verschillend zijn. De Raad verwijst ter zake naar specifieke benaderingen omtrent de relatie dader-slachtoffer en de maatschappelijke en/of politieke impact van de besproken theorieën, zoals zij in de ECTS-fiche zijn uiteengezet.

Het enig middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

VI. Anonimisering

Verzoeker vraagt in zijn wederantwoordnota de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad verwerpt het beroep.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoeker weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter

De secretaris (wnd.)

De voorzitter

Jim Deridder

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.088 van 3 december 2021 in de zaak 2021/960

In zake: Nathalie LAHOUSSE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Elke Goossens
kantoor houdend te 2800 Mechelen
Leopoldstraat 64

tegen:

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
woonplaats kiezend 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de vicerector Studentenbeleid van de Katholieke Universiteit Leuven van 8 oktober 2021 waarbij verzoeksters intern beroep ongegrond wordt verklaard en verzoekster niet gelaagd wordt verklaard voor de opleiding ‘Master in de Verpleegkunde’.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij, advocaat Elke Goossens, die verschijnt voor verzoekende partij en Ruth Stokx, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Master in de Verpleegkunde’.

Naar aanleiding van een programmahervorming wordt in het schakelprogramma het opleidingsonderdeel ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’ vervangen door ‘Statistiek deel 1’ en wordt het opleidingsonderdeel ‘Statistiek deel 2’ opgenomen in de masteropleiding. Studenten die eerder in het schakelprogramma het opgeheven opleidingsonderdeel ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’ hebben afgelegd, moeten in de masteropleiding ‘Statistiek deel 2’ opnemen.

Daaromtrent is – onder meer – namens verzoekster op 19 februari 2021 reeds een beroep ingesteld bij de vicerector Studentenbeleid. Dat beroep is op 26 februari 2021 als onontvankelijk afgewezen, eensdeels omdat tegen een programmahervorming geen intern beroep openstaat, anderdeels omdat in zoverre het beroep moest worden begrepen als zijnde gericht tegen het examenresultaat voor dat opleidingsonderdeel in de eerste examenzittijd, het beroepsschrift geen middelen tegen het toegekende examencijfer bevatte.

Bij de tweede examenkans behaalt verzoekster voor het opleidingsonderdeel ‘Statistiek deel 2’ een examencijfer van 6/20. Zij behoudt 7/20 als hoogste behaalde resultaat, maar wordt – het is verzoeksters enige tekort – voor de opleiding niet geslaagd verklaard.

De proclamatie vindt plaats op 9 september 2021.

Tegen deze beslissing stellen verzoekster en zeven andere studenten het volgende intern beroep in:

“Verzoekers hebben met zeer goede resultaten het schakelprogramma ‘Master in de verpleegkunde en epidemiologie’ gevolgd tijdens het academiejaar 2019-2020.

In het schakeljaar werd onder meer het opleidingsonderdeel ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’ gedoceerd.

Dit opleidingsonderdeel was goed voor 6 studiepunten, waarvan twee voor epidemiologie en vier voor toegepaste statistiek.

Bij aanvang van het huidige academiejaar werd er plots vastgesteld dat er een volledig nieuw curriculum werd ingevoerd met een nieuw verplicht opleidingsonderdeel, met name ‘Statistiek deel 2’. De studenten waren dus niet op de hoogte bij inschrijving dat dit vak gedoceerd ging worden.

Dit opleidingsonderdeel was niet voorzien in de voorgaande academiejaren, er zijn dit academiejaar studenten afgestudeerd die dit vak nooit hebben moeten afleggen.

De begintermen om dit opleidingsonderdeel op te nemen, stel[en]: “*De student dient geslaagd te zijn voor het OPO Statistiek deel 1: Theorie en oefeningen*” (stuk 6)

Ook werd statistiek gedoceerd tijdens code rood en werd alles online gedoceerd. Het betreft een zuivere theoretische cursus, waar er geen praktische oefeningen werden aangereikt.

Tijdens het examen werden echter alle studenten geconfronteerd met uitsluitend oefeningen, die onvoldoende waren geënt op de cursus. De cursus bevat geen enkele voorbereiding op oefeningen.

Met andere woorden het examen kwam niet overeen met de leerstof die in de cursus stond. Dit probleem werd ook duidelijk na het examen van januari. Het slaagpercentage lag hier erg laag en 2 toen werd er ook door 29 studenten klacht neergelegd tegen dit opleidingsonderdeel. 75% had een onvoldoende voor dit examen tijdens het eerste examenmoment in januari. De studenten trokken toen al aan de alarmbel dat dit vak niet op een correcte manier gedoceerd werd en dat de cursus geen goede voorbereiding was op het examen. De studenten kregen toen een extra Q&A sessie en een oefensessie. Dit was echter absoluut niet voldoende om de gehele cursus te kunnen capteren.

Onmiddellijk na het examen was eenieder onthutst van de wijze van examineren, vermits dit een ongeziene problematiek was.

In rechte:

De studenten waren niet voorbereid op het examen ‘Statistiek deel 2’. We hebben namelijk nooit ‘statistiek deel 1’ gehad. In het schakeljaar van 2020-2021 werd dit wel gedoceerd en [zij] kregen wel oefeningen en theorie. Met andere woorden wordt in het schakeljaar dus wel genoeg aandacht besteedt aan oefeningen, terwijl dit vorig academiejaar afwezig was. Er werden dit schakeljaar voor het eerst [practica] georganiseerd om vertrouwd te geraken met dergelijke oefeningen. Dit zijn [practica] [waar] wij, de masterstudenten van 2020-2021, nooit de kans toe hebben gekregen.

Ook staat in de [volgtijdelijkheidsvoorwaarden] vermeld: “*Dit opleidingsonderdeel is een voorwaarde voor het opnemen van volgende opleidingsonderdelen: E0G40A: Statistiek deel 2*”.

Dus de studenten in het masterjaar voldoen dus niet aan de voorwaarden om statistiek te kunnen opnemen. Daarom vragen wij, de gedupeerden, om dit [vak] statistiek buiten beschouwing te laten bij deliberatie. Er zijn erg veel studenten die door dit vak niet kunnen afstuderen en verplicht worden werkstudent te worden.

Besluit:

Verder werd deze tekst opgesteld door de getroffen studenten:

Allereerst willen wij zeggen dat wij ons een slachtoffer voelen van het systeem en de overgang naar een nieuw curriculum. Wij hebben nooit dezelfde onderbouwing gekregen van statistiek als de schakels nu, die oefensessies krijgen en met SPSS kunnen werken. Zaken waar wij nooit de kans toe hebben gekregen. Toch moesten wij het maar kunnen. Naar de roep om hulp en de klacht die wij in januari uitten dat dit te moeilijk werd bevonden en dat wij niet de juiste onderbouwing hebben om dit examen af te leggen, werd niet geluisterd. Een extra les en oefensessie zouden alles moeten oplossen, maar zo werkt het jammer genoeg niet. Daarnaast zijn er ook een heel aantal masterstudenten die nu afstuderen die dit vak zelfs nooit hebben moeten afleggen, zij krijgen dus hun diploma en wij niet door een vak dat zij nooit hebben moeten doen. Dit werkt zo ontzettend

demotiverend en frustrerend voor de getroffen studenten. Nu wordt de leswijze van statistiek helemaal aangepast wat een erg goede zaak is voor het volgende masterjaar. Jammer genoeg zijn wij hier niets mee en zijn wij dus opnieuw een slachtoffer. Wij voelen ons echt een uitprobeerjaar; wij moeten maar de gevolgen dragen van de zaken die nog niet helemaal goed liepen. Er zijn een aantal studenten die zijn gaan kijken bij UGent en UAntwerpen om daar de opleiding verder te volgen omdat dit voorval voor velen echt teveel is en we het gevoel hebben dat we over dit probleem niet gehoord worden. Dan heb we nog niet gesproken over de praktische problemen [die] dit voor ons gaat meebrengen. Velen van ons werken nu fulltime; soms deels in een masterfunctie. Dit brengt bij velen op het werk heel wat problemen met zich mee; onzekerheid of ze nog verder mogen doen enz. Daarnaast gaan de nieuwe lessen ook oefensessies zijn waar we dus best live bij kunnen zijn. Onze roosters voor oktober en november liggen jammer genoeg al vast; wij gaan dus verlof moeten nemen op dinsdag want de uren van deze lessen zijn zo gepland dat we geen late én geen vroege kunnen doen. Dit probleem hebben veel studenten. Dit alles naast het starten van een nieuwe job én nogmaals alles van statistiek te moeten volgen. Een vak dat onterecht te moeilijk was en op een manier gegeven werd waardoor het voor ons heel erg moeilijk was om te begrijpen, is enorm frustrerend. Dit vak hypothekeert onze toekomst en wij hopen echt oprecht dat hier iets kan veranderen. Wij hebben bijna allemaal zes jaar gestudeerd en het beste van onszelf gegeven, het laatste jaar ook nog eens tijdens lockdowns waar we online les moesten volgen én waar velen van ons zijn gaan helpen in de ziekenhuizen toen de nood daar zo hoog was. Wij deden onze burgerplicht en dit naast het volgen van online lessen was zeker niet evident. Wij hebben het gevoel hier nu afgestraft voor te worden. Velen van ons gaven in januari aan dat dit vak niet op de juiste manier gedoceerd werd. Een uurtje oefeningen maken gaat echter een gebrekkige cursus niet oplossen. Wij durven eerlijk te zeggen dat dit voorval ons mentaal een erg zware [kaakslag] heeft gegeven en wij hebben geen idee hoe we het volgend semester allemaal gaan moeten organiseren. Wij zijn boos, gefrustreerd en teleurgesteld. Velen van ons hebben hun hele zomer opgeofferd om te studeren. Dit voelt na zo een zwaar masterjaar en coronajaar heel onrechtvaardig en echt teveel. Allereerst hopen wij dat hier een les uit getrokken kan worden want dit zou veel studenten heel veel leed besparen, er moet beter naar studenten geluisterd worden als zij een noodsignaal (lees klacht van januari) uitzenden. Ten tweede hopen wij dat onze toekomst niet gehypothekeerd wordt door een vak waar wij niet de juiste voorbereiding voor gekregen hebben en [dat] niet op een juiste manier gedoceerd werd. Het zou erg fijn zijn moest er toch nog iets besproken worden om de studenten op te vangen en een oplossing te vinden. Wij zitten er mentaal door; dit vak zorgt ervoor dat onze carrières waar de meeste zes jaar voor gestudeerd hebben in mineur van start gaan. We kunnen ons zelfs niet volledig hierop focussen aangezien we nog een vak zouden moeten meenemen. Een vak dat oh zo onrechtvaardig aanvoelt. Onze opleiding laat ons in de steek, daarom hopen wij via deze weg iets te bereiken.”

Namens de interne beroepsinstantie wordt op 17 september 2021 de volgende vraag tot verduidelijking gesteld:

“We hebben jullie mail, die jullie zelf betitelen als een beroepsprocedure tegen het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel ‘Statistiek deel 2’ goed ontvangen.

Om elk misverstand hierover te vermijden, wil ik echter benadrukken dat een beroep als dit tegen een examenresultaat, essentieel betrekking heeft op het garanderen van de objectiviteit van de beoordelingsprocedure, en dus van het correcte examenverloop. Dit houdt ook in dat een beroep steeds betrekking heeft op een individueel examenresultaat. Indien het beroep, zoals jullie vermelden, werd ingediend namens 8 studenten verwachten we in elk geval van elk van jullie een beroep, waarin jullie elk apart concreet aantonen waarom het individuele resultaat niet correct zou zijn vastgesteld.

De finale beoordeling van een beroep blijft uiteraard de verantwoordelijkheid van de vicerector, prof. [H.F.] Voor zover ik jullie beroep echter correct begrijp, vermelden jullie geen argumenten tegen dit concrete examenverloop, maar verwijzen jullie in de brief vooral naar de programmahervorming die door de POC van de Master in de verpleegkunde en vroedkunde, met inspraak van de studentenvertegenwoordigers werd goedgekeurd. Zoals reeds vermeld in de brief die de vicerector, prof. [F.] op 26 februari naar jullie toenmalige advocaat doorstuurde, is een verdere discussie over deze eerder goedgekeurde programmahervorming, niet het voorwerp van een beroep als dit.

Voor het geval het zo zou zijn dat er toch concrete argumentatie is op basis waarvan jullie menen dat het examenresultaat niet correct zou zijn vastgesteld heb ik het beroep van elk van jullie voorlopig als een bewarend beroep geregistreerd. Dit houdt dan ook in dat jullie op die manier de mogelijkheid hebben om jullie argumenten op grond waarvan u dit examenresultaat wensen te betwisten, verder aan te vullen binnen een termijn van 5 kalenderdagen (i.c. uiterlijk op 21 september). Zoals hierboven vermeld, verwacht ik dan in elk geval een individuele reactie van elk van jullie. Indien ik binnen deze termijn geen dergelijke verdere motivering ontvang, wordt het beroep van de betrokken student automatisch en zonder verdere berichtgeving als ongegrond beoordeeld.

In de slotformulering van jullie brief lees ik vooral ook een vraag voor een verder gesprek en het zoeken van een oplossing voor de problemen waarmee jullie geconfronteerd worden. Eveneens zoals reeds vermeld in de hierboven beslissing van prof. [F.] is dit echter een gesprek dat in eerste instantie met jullie faculteit dient gevoerd te worden. Uw faculteit beklemtoonde hierbij dat naar aanleiding van de bekommernissen die aan bod kwamen in de eerdere klacht in februari bijkomende online begeleidingssessies werden georganiseerd en ook aanpassingen aan het examen werden doorgevoerd. Bovendien werd ondertussen ook informatie op Toledo geplaatst m.b.t. een bijkomende infosessie die op 28/9 zal worden georganiseerd. Indien u hierover verdere vragen heeft, kun u best contact opnemen met de coördinator van de opleiding, mevr. [H.D.], of met de programmadirecteur prof. [F.D.].”

Op 20 september 2021 dient verzoekster middels haar raadsman een nader gemotiveerd interne beroep in:

“IN FEITE:

Verzoekster heeft met zeer goede studieresultaten het schakelprogramma ‘Master in de Verpleegkunde en vroedkunde’ gevolgd tijdens het academiejaar 2019-2020.

In het schakeljaar werd onder meer het opleidingsonderdeel ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’ gedoceerd. De doelstellingen van het vak ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’ waren:

Toegepaste statistiek:

Kent de regels voor empirisch onderzoek en het hypothetisch-deductieve model en kennen het verschil tussen exploratief en inferentieel onderzoek

Kent technieken en toepassing van beschrijvende statistiek en kan resultaten van de beschrijvende statistiek correct interpreteren

Kent het verschil tussen populatie en steekproef

Kent de concepten correlatie en causaliteit en het verschil daartussen

Kent de concepten frequentieverdeling en kansverdeling en het verschil daartussen

Kent het algemene principe van inferentiële statistiek en kennen de concepten p-waarde en betrouwbaarheidsinterval en weet hoe deze technieken toe te passen en te interpreteren.

Kent de methodologie van het toetsen van hypothesen en de concepten van de fout van de eerste en tweede soort en weet hoe deze technieken toe te passen en te interpreteren.

Kent parametrische en niet-parametrische technieken om onafhankelijke of niet gepaarde steekproeven en weet hoe afhankelijke of gepaarde steekproeven te analyseren

Kent verschillende associatiematen voor continue variabelen en de daarbij horende inferentiële procedures en weet hoe deze technieken toe te passen en te interpreteren.

Kent enkelvoudige lineaire regressiemodellen. en de daarbij horende inferentiële procedure en weet hoe deze technieken toe te passen en te interpreteren.

Epidemiologie:

Kent de basismethodes van de epidemiologie.

Kent de gangbare terminologie van de epidemiologie en kunnen deze correct gebruiken.

Kan, gebruikmakend van wetenschappelijke literatuur en databanken, o.a. prevalentie, morbiditeit, mortaliteit, ... van bepaalde ziektes in een populatie bepalen.

Is in staat om in de literatuur op zoek te gaan naar een antwoord op een specifieke vraag van/omtrent de patiënt.

Kan literatuur kritisch evalueren, epidemiologische studies interpreteren en rekening houdend met de 'studiezwaktes' (zoals bias, confounding, study design, ...) een mening te vormen omtrent de vakliteratuur.

Is in staat informatie kritisch te beoordelen, a.h.v. zijn/haar kennis omtrent de statistische en epidemiologische methodes.

Kan resultaten of bevindingen (uit databanken en literatuur) rapporteren naar zijn/haar gelijken, zorgverleners. alsook op een begrijpbare manier naar de patiënt toe. Deze informatie kan o.a. gaan over actuele probleemstellingen, met inbegrip van het risico op ziektes (bv. door blootstellingsfactoren), de effectiviteit van screening, diagnostische methodes en trends in medische behandelingen.

(zie ECTS-fiche -stukken 1 en 2)

Dit opleidingsonderdeel was goed voor 6 studiepunten, waarvan 2 voor epidemiologie en 4 voor toegepaste statistiek.

Bij aanvang van het huidige academiejaar 2020-2021 werd vastgesteld dat er plots een volledig nieuw curriculum werd ingevoerd met een nieuw verplicht opleidingsonderdeel, met name 'Statistiek deel 2'.

Dit opleidingsonderdeel was niet voorzien in de voorgaande academiejaren, hetgeen blijkt uit stuk 3.

De ECTS-fiche van statistiek 2 voorziet:

"Dit opleidingsonderdeel draagt bij tot de volgende leerresultaten van de opleiding

OLR 1: Kan gezondheidsgegevens correct verzamelen, gebruiken en interpreteren

OLR 21: Kan diverse methodes van dataverzameling binnen een kwalitatief en/of kwantitatief onderzoeksdesign begrijpen en toepassen, data analyseren en kritisch interpreteren

OLR 16: Kan de validiteit en betrouwbaarheid van wetenschappelijke evidentie kritisch evalueren.

Op het einde van dit opleidingsonderdeel gelden volgende leerdoelen

De student kan de statistische basismodellen (lineaire modellen, logistische modellen, en modellen voor overlevingsanalyse) gebruiken om eenvoudige onderzoeksvragen te beantwoorden. De nadruk ligt hierbij op de correcte interpretatie van de resultaten, eerder dan op de onderliggende wiskunde.

De student kan de medische literatuur kritisch lezen en kan beoordelen of de resultaten bekomen op basis van statistiek correct geïnterpreteerd worden.

De student kan een onderzoeksvraag omzetten naar een statistisch model, gepast om de betreffende vraag te beantwoorden.

De student kan statistische modellen interpreteren en erover communiceren.

De student kan de vertaling maken van statistische resultaten naar de klinische praktijk.”
(stukken 4 & 5)

De begintermen om dit opleidingsonderdeel op te nemen [zijn]

“De student dient geslaagd te zijn voor het OPO Statistiek deel 1: theorie en oefeningen.”
(stuk 6)

Tijdens het eerste semester van dit academiejaar werd ‘Statistiek 2’ nadat de code rood werd ingevoerd online gedoceerd. Het betreft een zuiver theoretische cursus, waarbij geen praktische oefeningen werden uitgewerkt.

Tijdens het examen werd de verzoekster geconfronteerd met uitsluitend oefeningen, die onvoldoende en/of totaal niet geënt waren op de cursus. De cursus bevat geen enkele voorbereiding op oefeningen. Er werden enkel voorbeelden aangehaald tijdens de cursus, deze waren echter onvoldoende om het examen tot een goed einde te brengen.

Met andere woorden het examen kwam niet overeen met de leerstof die in de cursus stond.

Bij de kennisname van de punten van de eerste zittijd, was het duidelijk dat de overgrote meerderheid van de studenten (75%) een onvoldoende hadden bekomen op dit examen. Tijdens het feedbackmoment werd de inhoud van het examen niet besproken. Er werd enkel gesteld dat de professor niet kon begrijpen dat er zoveel studenten een onvoldoende behaald hebben, terwijl dit in de opleiding Farmaceutische wetenschappen klaarblijkelijk wel mogelijk was. Het is aan de studenten om zelf oefeningen te bedenken en te maken, aldus de karige mondelinge feedback.

Op 11 maart werd een eerste online infosessie georganiseerd voor studenten die niet geslaagd waren op het examen ‘Statistiek deel 2’. Tijdens deze sessie werden er 13 examenvragen overlopen. Dit was de eerste en enige keer dat studenten in aanraking kwamen met oefeningen. Opnieuw werd de vraag gesteld om meer oefeningen te krijgen voor het herexamen. Dit werd tevens opnieuw geweigerd door professor [V.].

Op 13 juli werd er een tweede online sessie georganiseerd door de opleiding waarbij studenten vragen konden stellen over de cursus. Tijdens deze sessie werden er geen extra oefeningen gegeven, er werd alleen geantwoord op de vragen die de studenten hadden. Ook hier werd de vraag om extra oefeningen afgewezen door professor [V.].

Op 01/09/2021 werd het herexamen van ‘Statistiek deel 2’ afgelegd. Tijdens dit examen werden er 32 vragen gesteld in plaats van 40. Dit was expliciet door de studenten gevraagd tijdens de voorgaande feedbackmomenten omwille van tijdsnood tijdens de

eerste examenkans. Dit herexamen bestond, zoals het eerste examen, uitsluitend uit oefeningen die niet gebaseerd waren op de cursus. Studenten werden onvoldoende voorbereid op deze twee examens, omdat de inhoud van de cursus en de inhoud van het examen niet overeenstemmen.

Vanaf volgend academiejaar 2021-2022 zal het vak ‘Statistiek deel 2’ hervormd worden. De theorielessen zijn ingesproken en er zullen verschillende oefensessies op de campus plaatsvinden. Deze oefensessies dienen om de studenten klaar te stomen voor het examen. Dergelijke belangrijke wijziging is een uitdrukkelijke buitengerechtelijke erkenning dat het vak ‘Statistiek deel 2’ niet werd gedoceerd zoals het zou moeten, zodat verzoekster geen eerlijke kans heeft gekregen om met vrucht te slagen.

Deze oefensessies hebben de studenten van het academiejaar 2020-2021 nooit gekregen. Opnieuw een manifest bewijs van een ongelijke behandeling

2. IN RECHTE

2.1. HET VERZOEKSCHRIFT IS TIJDIG EN ONTVANKELIJK

[...]

2.2. DE INVOEGING ‘STATISTIEK 2’ IS IN HET HUIDIGE ACADEMIEJAAR ONGEHOORLOOFT

Het examen ‘Statistiek deel 2’ kwam niet overeen met de leerstof die in de cursus werd gegeven. Tijdens de lessen werden er geen oefeningen aangeboden, ondanks het examen uitsluitend uit oefeningen bestond.

Verzoekster was hoegenaamd niet voorbereid op het examen ‘Statistiek 2’.

‘Statistiek 2’ impliceert dus ook een opleidingsonderdeel ‘Statistiek 1’.

Welnu dit opleidingsonderdeel ‘Statistiek 1’ wordt pas voor het eerst dit academiejaar 2020-2021 gedoceerd in het schakeljaar! (stuk 7)

Met andere woorden, verzoeksters hebben dit niet gedoceerd gekregen vorig jaar in hun schakeljaar.

Dit (ook) nieuw opleidingsonderdeel ‘Statistiek deel 1: theorie en oefeningen’ wordt voorzien van 5 studiepunten. (3 punten statistiek-theorie en 2 punten statistiek-oefeningen) (Stukken 7 & 8)

Met andere woorden vanaf dit academiejaar wordt in het schakeljaar de nodige aandacht besteed aan de oefeningen, terwijl dit vorig academiejaar totaal afwezig was. Er worden dit academiejaar voor het eerst [practica] georganiseerd in het schakeljaar om vertrouwd te geraken met dergelijke oefeningen. (zie stuk 9)

Verzoeksters hebben dergelijke practicum in hun schakeljaar nooit gehad!

De ECTS-fiche van ‘Statistiek deel 1: theorie en oefeningen stelt:’

“opleidingsonderdeel draagt bij tot volgende leerresultaten van de opleiding:

- OLR1: *Kan de gezondheidsgegevens correct gebruiken en interpreteren*

- OLR 16: *Kan de validiteit en betrouwbaarheid van wetenschappelijke evidentie kritisch evalueren*

- OLR 21: *Kan diverse methoden van dataverzameling binnen een kwalitatief en/of kwantitatief onderzoeksdesign begrijpen en toepassen, data analyseren en kritisch interpreteren*

Op het einde van dit opleidingsonderdeel gelden volgende leerdoelen:

- *Kent de regels voor empirisch onderzoek en het hypothetisch-deductieve model en kennen het verschil tussen exploratief en inferentieel onderzoek*

- Kent technieken en toepassing van beschrijvende statistiek en kan resultaten van de beschrijvende statistiek correct interpreteren
- Kent het verschil tussen populatie en steekproef
- Kent de concepten correlatie en causaliteit en het verschil daartussen
- Kent de concepten frequentieverdeling en kansverdeling en het verschil daartussen
- Kent het algemene principe van inferentiële statistiek en kennen de concepten p-waarde en betrouwbaarheidsinterval en weet hoe deze technieken toe te passen en te interpreteren.
- Kent de methodologie van het toetsen van hypothesen en de concepten van de fout van de eerste en tweede soort en weet hoe deze technieken toe te passen en te interpreteren.
- Kent parametrische en niet-parametrische technieken om onafhankelijke of niet gepaarde steekproeven en weet hoe afhankelijke of gepaarde steekproeven te analyseren
- Kent verschillende associatiematen voor continue variabelen en de daarbij horende inferentiële procedures en weet hoe deze technieken toe te passen en te interpreteren.
- Kent enkelvoudige lineaire regressiemodellen, en de daarbij horende inferentiële procedure en weet hoe deze technieken toe te passen en te interpreteren.

Aan dit opleidingsonderdeel wordt derhalve 2/5 van de studiepunten besteed aan oefeningen.

In de volgtijdelijkheidsvoorwaarden staat vermeld:

“Dit opleidingsonderdeel is een voorwaarde voor het opnemen van volgende opleidingsonderdelen: EOG40A: Statistiek deel 2”

Met andere woorden het welslagen voor het opleidingsonderdeel statistiek deel 1 (theorie en oefeningen) is een noodzakelijke voorwaarde om statistiek 2 te kunnen/mogen opnemen. (stukken 5 & 6)

Verzoeksters verkeren derhalve niet in de voorwaarden om ‘Statistiek 2’ op te nemen, vermits zijn in hun schakeljaar (academiejaar 2019-2020) geen opleidingsonderdeel hebben genoten ‘Statistiek deel 1: theorie en oefeningen’.

Verzoeksters hebben in hun schakeljaar enkel ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’ gedoceerd gekregen en zijn hierin allen geslaagd.

De academische vraag stelt zich in welke mate waren verzoeksters voldoende gevormd en voorbereid om statistiek deel 2 aan te vatten, vermits KU Leuven zelf als noodzakelijke voorwaardelijke stelt dat ‘Statistiek deel 1: Theorie en oefeningen’ voorafgaandelijk met succes moet afgelegd worden alvorens toegelaten te worden tot ‘Statistiek 2’.

2.3. STATISTIEK 2 DIENT BUITEN BESCHOUWING TE WORDEN GELATEN BIJ DE DELIBERATIE

Verzoekster was, gelet op de onvoldoende examenresultaten van de overgrote meerderheid van de studenten, derhalve niet goed voorbereid om dit examen af te leggen. Het feit dat een meerderheid onvoldoende heeft behaald op het examen en herexamen, is hiervan het beste bewijs.

Het is dan ook niet een ‘tekort’ aan studie-inspanning van één student, maar een collectief falen, zodat de oorzaak niet kan gezocht worden bij de verzoekster, maar dienen er externe oorzaken te worden weerhouden om dit collectief falen te verantwoorden.

Deze externe oorzaak dient gezocht te worden in het nieuw curriculum waarbij verzoekster thans verplicht was om ‘Statistiek 2’ op te nemen, terwijl verzoekster niet eens voldeed aan de begintermen.

Artikel 81, §2 van het onderwijs- en examenreglement bepaalt de algemene criteria die gelden voor het slagen in een masteropleiding. Om te kunnen slagen moeten studenten:

- Ofwel geslaagd zijn voor alle opleidingsonderdelen van deze masteropleiding;

- Ofwel een globaal percentage van ten minste 68% behaald hebben én slechts één onvoldoende van 9/20 behaald hebben op een opleidingsonderdeel dat niet de stage of de masterproef is.

Art. 81, §5 van hetzelfde reglement voorziet daarnaast de mogelijkheid dat de examencommissie studenten die niet aan deze voorwaarden voldoen, omwille van bijzondere omstandigheden én op voorwaarde dat de examencommissie vaststelt dat deze studenten toch de vooropgestelde leerresultaten voor het geheel van de opleiding hebben behaald, toch geslaagd kan verklaren.

Belangrijk in deze context, en zoals ook reeds werd vastgesteld door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, is dat een student op basis van dit artikel enkel en alleen kan geslaagd verklaard worden indien cumulatief aan beide voorwaarden voldaan is (arrest nr. 6.058 van 4 november 2020).

Het is hierbij vaste rechtspraak van de Raad dat de situatie van een student die afstudeert met slechts één beperkt tekort als een dergelijke bijzondere omstandigheid moet worden beschouwd.

De bijzondere omstandigheden liggen in het feit dat dit opleidingsonderdeel ‘Statistiek 2’ voor het eerst werd ingeschakeld in het huidige academiejaar, zonder dat ‘Statistiek 1: theorie en oefeningen’ werd gedoceerd in het desbetreffende schakeljaar.

Bovendien was verzoekster, bij aanvang van hun schakeljaar (academiejaar 2019-2020) hoegenaamd niet op de hoogte van het feit dat het curriculum van het masterjaar zou hervormd worden door onder meer de toevoeging van het verplicht opleidingsonderdeel ‘Statistiek 2’.

De studenten waren derhalve niet voorbereid op het examen met uitsluitend oefeningen, terwijl dit duidelijk niet in de cursus was voorzien.

Een uitdrukkelijke vraag van de studenten aan de professor tot het bekomen van enkele voorbeeld-examenvragen werd meermaals afgewezen.

De studenten konden ook niet terugvallen op voorbeeld-examenvragen van eerdere academiejaren, vermits dit opleidingsonderdeel voor het eerst werd gedoceerd!

De wijze van doceren wordt uiteraard niet betwist, maar er is een manifeste lacune tussen enerzijds de inhoud van de cursus en de inhoud van het examen. Dit komt des te pijnlijker tot uitdrukking in het collectief falen van de studenten, zowel tijdens de eerste examenkans, als de tweede.

Het is uiteraard aan de professor om de studenten de nodige vaardigheden bij te brengen en hen voor te bereiden op hun examen, quod non.

De vaardigheden, zijnde het exclusief oplossen van oefeningen, werd tijdens het academiejaar op geen enkele wijze benaderd.

Nochtans is verzoekster sowieso capabel om de begrippen van toegepaste statistiek toe te passen, vermits zij het schakeljaar met succes heeft beëindigd, waaronder het opleidingsonderdeel ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’.

Het is dan ook een manifeste schending van het redelijkheids- en rechtszekerheidsbeginsel om op een dergelijke wijze te examineren, zonder enige voorafgaandelijke toetsing bij de studenten of zij in staat zouden zijn om dergelijke oefeningen te maken rekening houdende met het feit dat zij geen ‘Statistiek 1: theorie en oefeningen’ hebben gekregen in hun schakeljaar en dus niet voldeden aan de opgelegde voorwaarde van KU Leuven.

Wanneer KU Leuven een noodzakelijke voorwaarde oplegt als begintermen en deze zelf niet respecteert, dan dienen de behaalde resultaten buiten beschouwing te worden gelaten. Dit is een schending van het beginsel ‘patere legem quam ipse fecisti’.

De praktijk in de gezondheidszorg leert ons dat verzoekster niet gevraagd zal worden wat haar skills waren/zijn op het opleidingsonderdeel ‘Statistiek 2’, maar wel naar de skills van de medische wetenschappen.

Verzoekster wenst gehoord te worden.”

De vicerector Studentenbeleid, in de hoedanigheid van interne beroepsinstantie, hoort verzoekster en haar raadsman op 27 september 2021, en komt op 8 oktober 2021 tot de volgende beslissing (een voetnoot is door de Raad weggelaten):

“[...]

Argumentatie door uw faculteit

Zoals hierboven reeds vermeld heb ik in eerste instantie bij de voorzitter van de examencommissie, prof. [M.B.], informatie opgevraagd ten aanzien van de beslissing van de examencommissie om u niet geslaagd te verklaren.

Zoals vermeld in de ECTS-fiche van dit opleidingsonderdeel (zie [...]) gelden volgende leerdoelen voor dit opleidingsonderdeel

- De student kan de statistische basismodellen (lineaire modellen, logistische modellen, en modellen voor overlevingsanalyse) gebruiken om eenvoudige onderzoeksvragen te beantwoorden. De nadruk ligt hierbij op de correcte interpretatie van de resultaten, eerder dan op de onderliggende wiskunde.
- De student kan de medische literatuur kritisch lezen en kan beoordelen of de resultaten bekomen op basis van statistiek correct geïnterpreteerd worden.
- De student kan een onderzoeksvraag omzetten naar een statistisch model, gepast om de betreffende vraag te beantwoorden.
- De student kan statistische modellen interpreteren en erover communiceren.
- De student kan de vertaling maken van statistische resultaten naar de klinische praktijk.

Als zodanig draagt dit opleidingsonderdeel dan ook bij aan volgende opleidingsspecifieke resultaten

- OLR 1: Kan gezondheidsgegevens correct verzamelen, gebruiken en interpreteren
- OLR 21: Kan diverse methodes van dataverzameling binnen een kwalitatief en/of kwantitatief onderzoeksdesign begrijpen en toepassen, data analyseren en kritisch interpreteren
- OLR 16: Kan de validiteit en betrouwbaarheid van wetenschappelijke evidentie kritisch evalueren

Het behalen van deze leerdoelen wordt binnen de opleiding master in verpleeg- en vroedkunde als essentieel beschouwd omdat de kennis en de vaardigheden die hiermee samenhangen in het werkveld net het onderscheid maakt tussen een master en een professionele bachelor. U koos hierbij als afstudeerrichting voor de richting ‘verpleegkundig specialist’. Het competentieprofiel voor verpleegkundig specialist (VS) benadrukt extra het belang van deze leerdoelen:

Vereist geavanceerde kennis en expertise omtrent de principes van evidence-based practice en het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek met als doel de kwaliteit van zorg voor patiënten te optimaliseren. Het opzoeken en beoordelen van wetenschappelijke publicaties, het conceptueel denken en de theorievorming, de methoden van onderzoek, de statistiek, en de kennis van gefundeerde implementatiestrategieën, evenals het dissemineren van onderzoeksresultaten en -inzichten. De VS heeft een sleutelfunctie in kwaliteitszorg en is in staat tot het ondersteunen van een kritische evaluatie van de huidige praktijkvoering op het niveau van een individuele patiënt, patiëntenpopulatie en klinisch microsystemen gericht op leren en verbeteren.

Aangezien u op basis van uw resultaten niet voldeed aan de algemene voorwaarden tot slagen en evenmin de leerdoelen van de opleiding behaald had besliste de examencommissie om u niet geslaagd te verklaren voor de Master in de verpleegkunde en vroedkunde.

Hoewel dit niet tot de essentie van het beroep behoorde, verduidelijkte uw faculteit nog dat de programmahervorming waardoor het opleidingsonderdeel ‘Statistiek, deel 2’ in de truncus communis van de master Verpleegkunde en vroedkunde werd ingevoerd als reden had dat er door alumni in het werkveld en docenten in de opleiding een gebrek ervaren werd aan de kennis van het kritisch interpreteren van statistische literatuurgegevens en gegevens van klinische studies. Het opleidingsonderdeel ‘Statistiek, deel 2’ is er dan ook vooral op gericht om statistische gegevens correct te interpreteren, zonder de zware onderliggende wiskunde te moeten kennen. Deze competenties zijn noodzakelijk voor het verdere beroepenveld, omdat afgestudeerden evidentie moeten bijhouden/opzoeken en kunnen vertalen naar zorginnovatie. Alumni zullen zelf ook bijdragen aan onderzoek. Het is dan ook cruciaal dat zij weten welke analyses er moeten gebeuren om de resultaten kunnen begrijpen.

Deze programmahervorming werd door de betrokken POC, met inspraak van de studentenvertegenwoordigers, besproken op de POC van 14 oktober 2019 en 18 november 2019, en goedgekeurd op 18 november 2019. Het faculteitsbestuur heeft de curriculumhervorming goedgekeurd op 18 december 2019. De studenten werden hierover ook geïnformeerd o.m. via de onthaalsessie voor nieuwe studenten in het schakelprogramma op 23 september 2019 waarin er werd aangekondigd dat er gewerkt werd aan een nieuw curriculum met afstudeerrichtingen en de infosessie voor alle studenten op 14 februari 2020, waarin het nieuwe curriculum werd voorgesteld, alsook de modeltrajecten en de overgangsmaatregelen. De slides van de onthaalsessie en de infosessie werden nadien op Toledo geplaatst.

Het examen van dit opleidingsonderdeel is dan ook zo opgebouwd. Het is een open boek examen waarbij studenten o.a. grafieken in wetenschappelijke publicaties en resultaten van klinische studies moeten interpreteren, zonder zelf ‘zware’ statistische oefeningen te moeten maken. In het laatste online hoorcollege (17 november, via Blackboard Collaborate) is terug herhaald hoe dit opleidingsonderdeel bevraagd zou worden en hoe de studenten zich best hierop konden voorbereiden. Daarbij wordt ook expliciet gemotiveerd waarom er geen voorbeeldvragen ter beschikking gesteld werden. Naast het feit dat de cursus reeds vele voorbeelden bevat, is het voor dit opleiding onmogelijk om representatieve voorbeeldvragen te geven waardoor in het verleden reeds gebleken is (bij

gelijkaardige opleidingsonderdelen) dat voorbeeldvragen beschikbaar stellen leidt tot verkeerde verwachtingen bij de studenten.

Naar aanleiding van de opmerkingen die u en uw medestudenten in februari formuleerden, werden volgende afspraken ter remediëring uitvoerig besproken op de POC van 22 feb 2021 en uitgevoerd met akkoord van de studentenfractie:

- Minder vragen
- Oefensessie met voorbeeldexamen vragen + uitleg over het juiste antwoord (maart 2021)
- Q&A sessie in juli als extra voorbereiding op het examen (1317)

Mijn beslissing

Zoals reeds vermeld in mijn beslissing van 26 februari is het zo dat een beoordeling over de terechtheid van een programmahervorming geen deel uitmaakt van de betwistingen waarover ik mij in het kader van deze beroepsprocedure over kan uitspreken. Beslissingen met het oog op het ontwikkelen en bewaken van de kwaliteit van één of meerdere opleidingen behoren immers essentieel tot de bevoegdheid van de Onderwijscommissie (POC) van deze opleiding. Enkel indien in het kader van een bepaalde opleiding t.a.v. een student een individuele studievoortgangsbepaling wordt genomen, kan ik me hier als beroepsinstantie over uitspreken. Dit betekent dan ook dat ik uw eerste. grief (i.c. “de invoering van ‘statistiek 2’ is in het huidige academiejaar ongeoorloofd”) in het kader van dit beroep buiten beschouwing dien te laten. In ondergeschikte orde en op basis van de informatie die ik hierover van uw faculteit ontving, moet ik echter wel vaststellen dat deze programmahervorming op een weloverwogen manier en rekening met de toekomstige verwachtingen die aan u als Master in de verpleegkunde en vroedkunde, en specifiek in de door u gekozen richting ‘Verpleegkundig specialist’, zullen worden gesteld, werd doorgevoerd. Over deze programmahervorming is in elk geval ook duidelijk gecommuniceerd. Op het ogenblik van uw inschrijving voor dit masterprogramma wist u dat het opleidingsonderdeel ‘Statistiek 2’ deel zou uitmaken van uw masterprogramma en kende u ook het belang van dit opleidingsonderdeel.

In uw argumentatie waarmee u probeerde aan te tonen dat u toch aan de leerdoelstellingen zou hebben voldaan, stelde u ook dat de lessen van deze cursus ‘Statistiek, deel 2’ – naar uw aanvoelen – niet op een correcte manier zouden zijn gedoceerd. Ik kan een dergelijke opmerking enkel begrijpen als een mogelijke klacht over de kwaliteit van de onderwijsverstrekking, die als zodanig evenmin voorwerp is van dit beroep. In ondergeschikte orde moet ik vaststellen dat uw voornaamste argument voor deze veronderstelde onvoldoende kwaliteit van de lessen het ontbreken van oefensessies is. Zoals hierboven reeds vermeld, en zoals uzelf ook tijdens ons gesprek moest toegeven, werden n.a.v. de eerdere klacht van u en uw medestudenten in februari wel degelijk extra begeleidingssessies georganiseerd.

Ik stel, samen met u, inderdaad vast dat het opleidingsonderdeel ‘Statistiek, deel 2’ het enige opleidingsonderdeel uit uw masterprogramma is waarvoor u een onvoldoende resultaat behaalde en dat u dus verhindert om te kunnen afstuderen.

Art. 81 §2 van het onderwijs- en examenreglement bepaalt de algemene voorwaarden tot slagen voor een masteropleiding. Een student, die niet geslaagd is voor alle opleidingsonderdelen, kan voor een dergelijke opleiding slagen indien de student ten

minste 68% als gewogen gemiddelde behaalt en slechts één onvoldoende behaalt voor een opleidingsonderdeel dat niet de stage of de masterproef is. Op basis van het resultaat dat u behaalde voor dit opleidingsonderdeel ‘Statistiek, deel 2’ (i.c. 7/20 als beste jaarresultaat) is duidelijk niet voldaan aan deze algemene voorwaarden tot slagen.

Het is inderdaad correct dat art. 81 §5 de mogelijkheid voor de examencommissie voorziet om studenten die niet aan deze voorwaarden voldoen omwille van bijzondere omstandigheden toch te laten slagen voor zover wordt vastgesteld dat deze studenten toch de doelstellingen van de opleiding globaal genomen behaald hebben.

Op basis van de ECTS-fiche van dit opleidingsonderdeel is duidelijk dat het niet-slagen voor dit opleidingsonderdeel tot gevolg heeft dat niet voldaan is aan volgende opleidingsspecifieke leerresultaten:

- OLR 1: Kan gezondheidsgegevens correct verzamelen, gebruiken en interpreteren
- OLR 21: Kan diverse methodes van dataverzameling binnen een kwalitatief en/of kwantitatief onderzoeksdesign begrijpen en toepassen, data analyseren en kritisch interpreteren
- OLR 16: Kan de validiteit en betrouwbaarheid van wetenschappelijke evidentie kritisch evalueren

In uw beroep toonde u zelf niet aan op welke manier u, ondanks het niet-slagen voor het opleidingsonderdeel ‘Statistiek 2, deel 2’ toch zou voldaan hebben aan deze doelstellingen. U verwees hierbij wel naar het feit dat u geslaagd was voor het opleidingsonderdeel ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’, maar waarbij uzelf reeds moest toegeven dat er – naar uw aanvoelen – verschillen bestonden tussen [de opleidingsonderdeel-doelstellingen]. U verwees hierbij wel naar het feit dat u geslaagd was voor het opleidingsonderdeel ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’ en het opleidingsonderdeel ‘Statistiek, deel 1’ dat een voorbereiding vormt op het opleidingsonderdeel ‘Statistiek, deel 2’. Het is dan ook niet zo dat u via het slagen voor ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’ in uw schakelprogramma reeds volledig zou voldaan hebben aan de doelstellingen in de master die verbonden zijn met het opleidingsonderdeel ‘Statistiek, deel 2’. Het feit dat u – althans op dit ogenblik – niet van plan bent om te solliciteren voor een functie waarvoor uitgebreide statistische kennis verwacht wordt, is geen reden om hier tot een andere beslissing te komen. Zoals hierboven werd toegelicht draagt dit opleidingsonderdeel immers op een essentiële manier bij aan het competentieprofiel dat in het algemeen verwacht wordt, zeker van .studenten binnen de richting ‘Verpleegkundig specialist’.

Aangezien u niet voldaan heeft aan de algemene voorwaarden tot slagen in een masteropleiding en aangezien u de opleidingsspecifieke leerresultaten van de Master in de verpleegkunde en de vroedkunde niet volledig gerealiseerd heeft, beslis ik dan ook om u niet geslaagd te verklaren voor deze opleiding.”

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet ambtshalve evenmin bezwaren.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

In een eerste middel steunt verzoekster zich op een schending van het beginsel *patere legem quam ipse fecisti* en – zo blijkt uit de uiteenzetting van het middel – op de formelemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster betoogt dat het examen voor het opleidingsonderdeel ‘Statistiek deel 2’ niet overeenstemde met de leerstof die in de cursus werd gegeven, omdat tijdens de colleges geen oefeningen werden aangeboden, terwijl het examen uitsluitend uit oefeningen bestond. Verzoekster is van oordeel dat zij bijgevolg hoegenaamd niet op het examen was voorbereid. Zij voegt daaraan toe dat het voorafgaand opleidingsonderdeel ‘Statistiek 1’ pas in het academiejaar 2020-2021 voor het eerst in het schakelprogramma wordt aangeboden, zodat zij dit niet gedoceerd heeft gekregen, terwijl dat nieuwe opleidingsonderdeel vijf studiepunten vertegenwoordigt, waarvan drie voor statistiek-theorie en twee voor statistiek-oefeningen. Bovendien worden er volgens verzoekster in het academiejaar 2020-2021 ook voor het eerst practica voor de oefeningen georganiseerd.

Verzoekster verwijst naar de leerresultaten en leerdoelen van het opleidingsonderdeel ‘Statistiek deel 1’ zoals deze zijn opgenomen in de ECTS-fiche, en naar het gegeven dat bij de volgtijdelijkheidsvoorwaarden is vermeld dat het slagen voor dat opleidingsonderdeel een voorwaarde is voor het opnemen van ‘Statistiek deel 2’. Ook daarin ziet zij het bewijs dat zij niet was voorbereid om voor ‘Statistiek 2’ te kunnen slagen.

Bovendien schendt verwerende partij door deze volgtijdelijkheidsvoorwaarde op te leggen haar eigen regels, aangezien verzoekster het opleidingsonderdeel ‘Statistiek 1’ niet heeft kunnen volgen. Verzoekster is van oordeel dat dit argument in de bestreden beslissing onbeantwoord is gebleven. Er wordt enkel gesteld dat over de programmahervorming werd gecommuniceerd. Dit wordt ook niet betwist, maar het gebeurde volgens verzoekster wel laattijdig, want zij was reeds aan haar studietraject begonnen (schakeljaar) en het programma van de master was ook aan haar reeds medegedeeld.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij als volgt:

“In een eerste middel herhaalt de student haar eerdere opmerking over de manier waarop de lessen in het kader van dit OPO ‘Statistiek, deel 2’ gedoceerd werden en meer specifiek over het feit dat hierin te weinig oefeningen aan bod zouden gekomen zijn.

Zoals reeds vermeld in de interne beroepsbeslissing kan een dergelijke opmerking enkel als een opmerking over de kwaliteit van de onderwijsverstrekking worden beschouwd. Als zodanig is dit echter geen opmerking die het voorwerp kan zijn van een eventueel beroep. Conform art. 102 van het onderwijs- en examenreglement dient een dergelijke opmerking te worden voorgelegd aan de faculteit.

Het is inderdaad zo dat in het vernieuwde modeltraject een strenge volgtijdelijkheid voorzien wordt tussen het opleidingsonderdeel ‘Statistiek, deel 2’ (in de master) en het opleidingsonderdeel ‘Statistiek, deel 1’ (in het schakelprogramma) (zie ECTS-fiche in bijlage 9). In het kader van de overgangsmaatregelen en vanuit een bekommernis om studievertraging bij reeds gestarte studenten te vermijden, werd echter ook voorzien dat studenten die eerder in het vroegere programma geslaagd waren voor het opleidingsonderdeel ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’ dit opleidingsonderdeel toch konden opnemen.

In tegenstelling tot wat de student beweert, is het echter niet zo dat de studenten in deze overgangsregeling slecht zouden voorbereid zijn op het vlak van het praktisch kunnen toepassen van deze statistische kennis. ‘Statistiek, deel 2’ bouwt immers verder op ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’. De theorie van het OPO ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’ en het OPO ‘Statistiek, deel 1’ is dezelfde. Beide OPO’s werden op elkaar afgestemd tijdens vergaderingen met de betrokken docenten (i.e. Prof. [A.A.] en Prof. [V.], de programmadirecteur en de opleidingscoördinator). In het nieuwe curriculum krijgen studenten geen epidemiologie meer, en er wordt nu inderdaad een practicum in statistiek deel 1 gegeven. Deze student is geslaagd voor toegepaste statistiek, en toont hiermee dus aan voldoende voorkennis te hebben om statistiek deel 2 aan te vatten. Bovendien, zoals blijkt uit de slides die gebruikt werden in de cursus ‘Statistiek, deel 2’ ([...]) is deze cursus opgebouwd rond voorbeelden en toepassingen, met talrijke voorbeelden van tabellen, figuren, en fragmenten uit publicaties, waarbij vertrekkende uit één centrale database (slide 16-18) gefocust wordt op het begrijpen en interpreteren van statistische data (slide 7-9). Verder is het b.v. in hoofdstuk 3 ook zo dat de docent vertrekt van een wetenschappelijke publicatie, en via interactie studenten uitdaagt mee te denken

over de bepaalde statistische begrippen, de interpretatie ervan, en de relevantie van de gerapporteerde resultaten. Hoewel we – zoals vermeld in de interne beroepsbeslissing – menen dat een dergelijke discussie over de inhoud van het opleidingsonderdeel ‘Statistiek, deel 2’ niet de essentie is van dit beroep (wel de vraag of de student al dan niet aan alle opleidingsspecifieke leerresultaten voldaan heeft) is het zo dat indien uw Raad dit nuttig zou achten lesopnames ter beschikking kunnen worden gesteld die het gebruik van deze oefeningen tijdens de lessen verder kunnen aantonen.

Niettegenstaande het aanbieden van nog meer voorbeelden en toepassingen dan ook weinig meerwaarde biedt, heeft de faculteit (en zoals de student tijdens het beroepsgesprek zelf ook erkende) in maart 2021 nog een extra oefensessie georganiseerd en in juli 2021 nog een bijkomende Q&A-sessie.

Tijdens deze extra oefensessie kwamen examenvragen aan bod, waarbij studenten eerst via een interactief platform konden antwoorden, en waarna er toelichting volgde met de redenering die dient gevolgd te worden om tot een juist antwoord te komen, en waarom andere antwoordmogelijkheden fout waren. Voor zover we konden nagaan op basis van de aanwezigheidslijst was deze student niet aanwezig op bijkomende Q&A-sessie in juli en heeft zij dus geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om vragen te stellen bij onduidelijkheden of problemen bij het studeren van de cursus als voorbereiding op de tweede zitting.

Zoals hierboven vermeld werd de student – in elk geval vóór haar huidige inschrijving in de masteropleiding in de Verpleegkunde en de vroedkunde – duidelijk geïnformeerd over deze programmahervorming (via de onthaalsessie op 23 september 2019, via de infosessie op 14 februari, via de informatie op Toledo en via de online programmagids 2020-2021 die reeds op 15 juli 2020 beschikbaar was). Door haar inschrijving in dit masterprogramma in 2020-2021 heeft zij het feit dat dit opleidingsonderdeel ‘Statistiek, deel 2’ deel zou uitmaken van haar masterprogramma aanvaard. Indien zij zich onder deze voorwaarden niet voor dit programma aan de KU Leuven had willen inschrijven, had zij op dat moment nog andere keuzes kunnen maken. Voor haar inschrijving in het schakelprogramma (m.n. op 23 september 2019) werd zij bovendien ook geïnformeerd over het feit dat een programmahervorming zou worden doorgevoerd (zie presentatie in bijlage 11 – pagina 7). Er wordt hier verwezen naar het nieuwe curriculum, de organisatie van afstudeerrichtingen in het masterjaar vanaf 2019-2020, en het feit dat de wetenschappelijke competenties (waar deze statistische leerlijn deel van uitmaakt) zal worden versterkt.”

De wederantwoordnota van verzoekster is een herneming van wat in het verzoekschrift werd uiteengezet.

Beoordeling

Voor zover verzoekster zich in het eerste middel beroept op een schending van de formelemotiveringsplicht omdat in de bestreden beslissing niet zou zijn geantwoord op de aangevoerde volgtijdelijkheid tussen de nieuwe opleidingsonderdelen ‘Statistiek 1’ en ‘Statistiek 2’, wijst de Raad op de volgende overwegingen van de interne beroepsinstantie:

“U verwees hierbij wel naar het feit dat u geslaagd was voor het opleidingsonderdeel ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’, maar waarbij uzelf reeds moest toegeven dat er – naar uw aanvoelen – verschillen bestond tussen [de opleidingsonderdeel-doelstellingen]. U verwees hierbij wel naar het feit dat u geslaagd was voor het opleidingsonderdeel ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’ en het opleidingsonderdeel ‘Statistiek, deel 1’ dat een voorbereiding vormt op het opleidingsonderdeel ‘Statistiek, deel 2’. Het is dan ook niet zo dat u via het slagen voor ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’ in uw schakelprogramma reeds volledig zou voldaan hebben aan de doelstellingen in de master die verbonden zijn met het opleidingsonderdeel ‘Statistiek, deel 2’.”

In dat opzicht mist het middel feitelijke grondslag; bovendien heeft verzoekster – zoals hieronder zal komen vast te staan – bij dit argument geen belang.

Verzoekster voert daarnaast aan dat de colleges die in het raam van het opleidingsonderdeel werden gegeven, haar onvoldoende op het examen hebben voorbereid.

Dit argument is te begrijpen als een verwijt inzake de begeleiding in de loop van het academiejaar.

Wat middelen op die grond gestoeld betreft, heeft de Raad reeds herhaaldelijk overwogen dat zelfs vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg hebben dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op een gunstiger quoterings (zie o.a. R.Stvb. 10 november 2015, nr. 2.568; R.Stvb. 18 november 2016, nr. 3.333; R.Stvb. 18 april 2018, nr. 4.258. In dezelfde zin: RvS 19 maart 2013, nr. 222.898, Ristucca). Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekkige begeleiding of communicatie verschuift bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd. Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen de facto onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was.

Het valt aan de verzoekende partij toe om het bewijs te leveren van de gebreken in de begeleiding die zij aanvoert en van de beslissende invloed daarvan op de beoordeling of de slaagkansen.

Dat bewijs levert verzoekster niet. Het staat niet ter discussie dat er voor het opleidingsonderdeel ‘Statistiek 2’ colleges werden gegeven, en verzoekster spreekt niet tegen dat er een extra oefensessie werd georganiseerd en in juli nog een bijkomende ‘Q&A-sessie’. Evenmin spreekt verzoekster verwerende partij tegen waar zij in de antwoordnota uiteenzet dat verzoekster op deze laatste oefensessie niet aanwezig was en dus geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om vragen te stellen bij onduidelijkheden of problemen, in het licht van de tweede examenkans.

Dat verzoekende partij omzeggens in de onmogelijkheid verkeerde om voor ‘Statistiek 2’ te kunnen slagen, en dat dit bovendien enkel toe te schrijven valt verwerende partij, wordt bijgevolg geenszins aangetoond.

Ook met betrekking tot het *patere legem*-beginsel kan het middel niet worden aangenomen.

In hoofdorde moet worden vastgesteld dat verzoekster geen belang heeft bij dit onderdeel van het middel. Indien immers het zo zou zijn dat verzoekster – zoals zij zelf letterlijk stelt – niet in de voorwaarden verkeerde om zich voor ‘Statistiek 2’ in te schrijven, dan kan zij bezwaarlijk voorhouden dat zij daarvoor geslaagd moet worden verklaard.

Aangezien verzoekster zich door de inschrijving voor de masteropleiding ook voor dat opleidingsonderdeel heeft ingeschreven en ter zake dus een contractuele relatie met verwerende partij heeft aangegaan, ziet de Raad niet in hoe het betoog dat die inschrijving – minstens voor dat opleidingsonderdeel – onregelmatig was, verzoeksters rechtspositie op positieve wijze zou kunnen beïnvloeden.

Ten gronde moet het volgende worden opgemerkt. Verzoekster gaat er in haar betoog vanuit dat het met succes afgelegd hebben van het opleidingsonderdeel ‘Statistiek 1’ – wat zij niet kon hebben gevolgd omdat het tijdens haar schakelprogramma in het academiejaar 2019-2020 nog

niet werd aangeboden – een absolute volgtijdelijkheidsvoorwaarde is voor het opnemen van het opleidingsonderdeel ‘Statistiek 2’.

Daargelaten dat voor een absolute volledigheid de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘Statistiek 2’ voor het academiejaar 2020-2021 ook had kunnen vermelden dat – in een overgangperiode – in het raam van de volgtijdelijkheid ook ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’ moet/kon zijn gevolgd, spreekt verzoekster verwerende partij niet tegen waar deze in de antwoordnota overweegt:

“In het kader van de overgangsmaatregelen en vanuit een bekommernis om studieovertraging bij reeds gestarte studenten te vermijden, werd echter ook voorzien dat studenten die eerder in het vroegere programma geslaagd waren voor het opleidingsonderdeel ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’ dit opleidingsonderdeel toch konden opnemen.”

Evenmin betwist verzoekster dat de programmahervorming is toegelicht, en dat zij op grond van de credit voor het opleidingsonderdeel ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’ voor ‘Statistiek 2’ heeft kunnen inschrijven.

Het eerste middel wordt verworpen.

Tweede middel

Verzoekster beroept zich in een tweede middel op het redelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel, de motiveringsplicht en het gelijkheidsbeginsel zoals verankerd in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Standpunt van partijen

Het niet hebben kunnen volgen van het opleidingsonderdeel ‘Statistiek 1: theorie en oefeningen’ en het gegeven dat ‘Statistiek 2’ – met enkel theorie en zonder oefeningen – enkel online werd gedoceerd, zijn volgens verzoekster doorslaggevende factoren waarom zij niet slaagde. Zij ziet bewijs daarvan in het gegeven dat een meerderheid van de studenten een onvoldoende heeft behaald op het examen en herexamen.

Het niet behalen van een credit kan in die omstandigheden niet aan verzoekster worden toegeschreven, maar is te wijten aan het nieuwe curriculum dat werd opgelegd, terwijl verzoekster niet eens voldeed aan de begintermen voor ‘Statistiek 2’.

In het licht van artikel 81, §5 van het onderwijs- en examenreglement stipt verzoekster aan dat zij op grond daarvan slechts geslaagd kan worden verklaard indien aan beide cumulatieve voorwaarden – bijzondere omstandigheden aantonen en de leerdoelen van de opleiding globaal genomen hebben – is voldaan. Volgens verzoekster is het de vaste rechtspraak van de Raad dat een student die slechts één beperkt tekort heeft, in een ‘bijzondere omstandigheid’ verkeert.

De bijzondere omstandigheden zijn er volgens verzoekster in gelegen dat het opleidingsonderdeel ‘Statistiek 2’ voor het eerst in de masteropleiding werd ingevoerd in het academiejaar 2020-2021, zonder dat de betrokken studenten het opleidingsonderdeel ‘Statistiek 1: theorie en oefeningen’ in het schakelprogramma hadden gevolgd. Verzoekster merkt daarbij op dat zij bij aanvang van het schakelprogramma (academiejaar 2019-2020) niet op de hoogte van het feit dat het curriculum van het masterjaar zou hervormd worden door onder meer de toevoeging van het verplicht opleidingsonderdeel ‘Statistiek 1’. Daardoor waren de studenten, volgens verzoekster, niet voorbereid op het examen met uitsluitend oefeningen. Een uitdrukkelijke vraag van de studenten aan de betrokken professor tot het bekomen van enkele voorbeeld-examenvragen werd meermaals afgewezen en de studenten konden ook niet terugvallen op voorbeeld-examenvragen van eerdere academiejaren. Verzoekster stipt nog aan dat “de wijze van doceren [] uiteraard niet [wordt] betwist”, maar zij ziet een manifeste verschil tussen enerzijds de inhoud van de cursus en de inhoud van het examen en besluit dat de docent de studenten niet de nodige vaardigheden heeft bijgebracht om hen effectief op het examen voor te bereiden omdat de vaardigheden – het oplossen van oefeningen – tijdens het academiejaar niet werden aangesneden. Verzoekster acht zich nochtans in staat om de begrippen van toegepaste statistiek toe te passen, vermits zij het schakeljaar met succes heeft beëindigd, met inbegrip van het opleidingsonderdeel ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’. Het maakt naar oordeel van verzoekster dan ook een manifeste schending uit van het redelijkheids- en rechtszekerheidsbeginsel om op een dergelijke wijze te examineren, zonder enige voorafgaandelijke toetsing bij de studenten of zij in staat zouden zijn om dergelijke oefeningen te maken rekening houdende met het feit dat zij geen ‘Statistiek 1: theorie en oefeningen’ hebben gekregen in hun schakeljaar en dus niet voldeden aan de opgelegde voorwaarde van KU Leuven. Deze gebrekkige begeleiding leidt voor verzoekster tot de

onregelmatigheid van het (behaald) examencijfer van 7/20. Zij wijst er nog op dat uit de praktijk in de gezondheidszorg blijkt dat zij niet zal worden bevraagd inzake skills omtrent ‘Statistiek 2’, maar wel naar de skills van de medische wetenschappen, en zij brengt onder de aandacht dat verwerende partij in de bestreden beslissing zelf erkent dat ‘Statistiek 2’ niet behoort tot de essentie van het beroep van verpleegkundige, maar dat de faculteit deze hervorming heeft doorgevoerd op basis van ervaringen van alumni in het werkveld en docenten. Dit is voor verzoekster een standpunt dat op niets is gesteund en waarvoor geen bewijs voorligt, en aan andere universiteiten ziet verzoekster geen vergelijkbaar opleidingsonderdeel in de masteropleiding Verpleegkunde. Daarin ziet verzoekster een schending van het gelijkheidsbeginsel.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij:

“In een tweede middel verwijst de student naar de algemene voorwaarden tot slagen. Zoals ook reeds vermeld in de interne beroepsbeslissing is het inderdaad zo dat art. 81, §5 van het onderwijs- en examenreglement (in uitvoering van de bepalingen in art. II.229 van de CHO) voorziet dat studenten die niet aan deze voorwaarden voldoen *omwille van bijzondere omstandigheden* en voor zover wordt vastgesteld *dat deze studenten de vooropgestelde leerresultaten voor het geheel van de opleiding toch bereikt hebben*. Zoals vermeld is het dan echter zo dat, conform de rechtspraak hierover van uw Raad, aan beide voorwaarden cumulatief moet zijn voldaan opdat een student op basis van dit artikel zou kunnen slagen.

De interne beroepsbeslissing betwist geenszins dat het feit dat de student slechts één tekort heeft (m.n. voor Statistiek, deel 2) als een bijzondere omstandigheid moet worden beschouwd die dus een verder onderzoek of de student op een globale manier toch zou voldaan hebben aan de opleidingsspecifieke leerresultaten noodzakelijk maakt. Het hierboven vermelde artikel II.229 bepaalt echter ook dat de toepassing van dit artikel verwacht dat de student kan aantonen dat hij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft.

De interne beroepsbeslissing onderbouwt de beslissing om de student niet te laten slagen door te verwijzen naar het niet voldaan hebben aan de opleidingsspecifieke doelstellingen

- OLR 1: Kan gezondheidsgegevens correct verzamelen, gebruiken en interpreteren
- OLR 21: Kan diverse methodes van dataverzameling binnen een kwalitatief en/of kwantitatief onderzoeksdesign begrijpen en toepassen, data analyseren en kritisch interpreteren
- OLR 16: Kan de validiteit en betrouwbaarheid van wetenschappelijke evidentie kritisch evalueren

Noch in het interne beroep noch in dit externe geeft de student enige indicatie over de manier waarop zij deze competenties wel zou gerealiseerd hebben.

De student betwist het belang van deze statistische kennis i.f.v. haar verdere loopbaan en i.f.v. de manier waarop het curriculum van deze opleiding is opgebouwd aan andere universiteiten. Feit blijft echter dat zij op een geïnformeerde manier ervoor gekozen heeft om zich in te schrijven voor deze opleiding aan de KU Leuven, waarvan dit opleidingsonderdeel ‘Statistiek, deel 2’ verplicht deel van uitmaakt (zie bijlage 7). De student meent dit ook te kunnen afleiden uit de vormingsdoelen die vermeld staan in de blauwdruk (dd. juni 2021) voor het schakel- en masterprogramma in de Verpleegkunde en de vroedkunde en waarin geen melding gemaakt wordt van statistische kennis. Het bepalen van vormingsdoelen ([...]) kadert echter binnen de onderwijsvisie van de KU Leuven waarin naast vooraf gedefinieerde leerresultaten ([...]) ook persoonsvorming belangrijk geacht wordt. De doelstellingen en leerresultaten worden beschreven in paragraaf 1.1 van ditzelfde document en verwijzen, net als de interne beroepsbeslissing, bij de richting ‘Verpleegkundig specialist’ o.a. naar het belang van het zelfstandig kunnen uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek met het oog op het verbeteren van de patiëntenuitkomsten of de kwaliteit van de zorg. Een meer gevorderd opleidingsonderdeel ‘Statistiek, deel 2’ maakt in elk geval in het programma aan de KU Leuven dat door de betrokken POC op 18 november 2019 werd goedgekeurd, hier deel van uit.

De student verwijst opnieuw naar het feit dat zij geslaagd is voor ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’ en stelt dat zij hiermee “capabel” is om de begrippen van toegepaste statistiek toe te passen. Op welke manier het slagen voor dit opleidingsonderdeel in het schakelprogramma, waarbij de student zelf zegt dat er essentiële verschillen blijven tussen dit opleidingsonderdeel en het inleidende opleidingsonderdeel ‘Statistiek, deel 1’ ertoe zou leiden dat zij voldaan heeft aan de uitgebreidere statistische kennisvereisten die verbonden zijn met het opleidingsonderdeel ‘Statistiek, deel 2’ blijft echter onduidelijk. Net zoals ‘Statistiek, deel 1’ gaat ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’ immers over basiskennis statistiek, en statistiek die studenten zelf moeten kunnen uitvoeren. ‘Statistiek, deel 2’ is gericht op het begrijpen van meer complexere analyses: studenten moeten deze analyses niet zelf kunnen uitvoeren, maar moeten wel weten waarvoor deze analyses dienen, en hoe men de resultaten correct dient te interpreteren.

Ook dit externe verzoekschrift leidt in vergelijking met de interne beroepsbeslissing niet tot een andere conclusie. In de mate waarin de opmerkingen van de student nog steeds gericht zijn tegen de inhoud van de lessen, en meer concreet het “ontbreken” van oefeningen, moet worden vastgesteld dat dergelijke opmerkingen niet als een studievoortgangsbeslissing kunnen worden beschouwd waarover de interne beroepsinstantie of uw Raad kan oordelen. Niettegenstaande dergelijke opmerkingen dus onontvankelijk zijn, moet worden vastgesteld dat gezien de aard van het OPO ‘Toegepaste statistiek en epidemiologie’ en de aard van het OPO ‘Statistiek, deel 2’ studenten wel degelijk in principe voldoende waren voorbereid op dit statistische opleidingsonderdeel in de masteropleiding. Wat de beslissing tot al dan niet slagen voor de opleiding betreft, moet worden vastgesteld dat de student op basis van haar resultaten niet voldoet aan de algemene voorwaarden tot slagen en evenmin voldaan heeft aan alle opleidingsspecifieke leerresultaten. Dit betekent dan ook dat zij niet in aanmerking komt om te slagen voor deze masteropleiding in de Verpleegkunde en de vroedkunde.”

In haar wederantwoordnota gaat verzoekster omstandig in op de redenen waarom zij, naar haar oordeel, heeft voldaan aan de leerresultaten 1, 21 en 16, en dit aan de hand van credits die zij voor andere opleidingsonderdelen behaalde.

Beoordeling

De Raad wijst vooreerst op het voorschrift van artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs, krachtens hetwelk een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe kan bezwaren aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Het mag als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd dat het voormelde decretale voorschrift *mutatis mutandis* ook van toepassing is op de overtuigingsstukken die een verzoekende partij aanwendt. Ook die moeten dus, in beginsel, aan de interne beroepsinstantie zijn voorgelegd en kunnen, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, *a fortiori* niet voor het eerst met een wederantwoordnota worden neergelegd.

Aan een institutionele beroepsinstantie kan immers bezwaarlijk worden verweten dat zij met bepaalde elementen geen, of op een verkeerde wijze rekening heeft gehouden, wanneer die argumenten of stukken haar niet zijn voorgelegd.

Toegepast op de huidige procedure, leidt dit tot het besluit dat de argumenten die verzoekster slechts in haar wederantwoordnota voor het eerst ontwikkelt – en de nieuwe stukken 20 tot en met 25 die zij daarbij voorlegt – te laat komen om nog op ontvankelijke wijze in het debat te worden betrokken. Deze elementen raken immers niet aan de openbare orde, en verzoekster onderneemt zelfs geen poging om ervan te overtuigen dat zij niet in de mogelijkheid was om haar argumenten – die nochtans raken aan de kern van haar betoog, zoals bijvoorbeeld de competenties die worden ontleend aan het met goed gevolg afleggen van de masterproef – aan de interne beroepsinstantie voor te leggen.

Bijgevolg enkel rekening houdend met wat verzoekster in het intern beroep heeft aangevoerd, kan het tweede middel niet gegrond worden bevonden.

Wat het gelijkheidsbeginsel betreft, kan aan verwerende partij enkel een discriminatoir optreden worden verweten voor zover zij zeggenschap heeft over de personen of categorieën van personen die met elkaar worden vergeleken.

Binnen de grenzen van de wettelijke en decretale bepalingen, geniet verwerende partij bij de samenstelling van de curricula van de opleidingen die zij organiseert, een ruime onderwijsvrijheid. Verwerende partij is derhalve niet verantwoordelijk voor curricula die in dezelfde of vergelijkbare opleidingen worden samengesteld door andere universiteiten.

Dat studenten aan andere universiteiten binnen een masteropleiding ‘Verpleegkunde’ minder, dan wel op een andere wijze, competenties inzake statistiek moeten aantonen kan – daargelaten of verzoeksters betoog materieel correct is – dan ook niet leiden tot een schending van het gelijkheidsbeginsel.

Waar verzoekster de wijze bekritiseert waarop ‘Statistiek 2’ werd onderwezen, bijvoorbeeld verwijzend naar de online-lessen, werpt zij in essentie opnieuw op dat de feitelijke organisatie van het opleidingsonderdeel haar heeft belet te kunnen slagen.

De Raad heeft bij de bespreking van het eerste middel reeds uiteengezet dat een dergelijke argument in beginsel niet kan leiden tot de onregelmatigheid van een examencijfer. Er is geen reden om er in het licht van het tweede middel anders over te oordelen.

Opdat een student die niet aan de voorwaarden beantwoordt om automatisch te slagen, alsnog voor een opleiding ‘globaal’ geslaagd kan worden verklaard, bepaalt artikel II.229, eerste lid van de Codex Hoger Onderwijs:

“De student wordt door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. De toepassing van dit artikel verwacht dat de student kan aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij kan aantonen dat hij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft.”

De laatste zin van deze bepaling werd ingevoegd bij artikel VI.14 van het Decreet van 16 juni 2017 ‘betreffende het onderwijs XXVII’. Bij de totstandkoming van die bepaling is in de

memorie van toelichting door de steller van het ontwerp de volgende toelichting gegeven (*Parl. St.* VI. Parl. 2016-2017, nr. 1146, 40):

“Van de instelling mag een gedegen onderzoek verwacht worden van de aan een dossier gerelateerde bijzondere omstandigheden. Het is echter aan de student om zijn verzoek tot uitzonderlijke deliberatie te onderbouwen met een goed inhoudelijk geargumenteed dossier met de nodige stavingstukken. Vanuit de bezorgdheid om te vermijden dat een student al te lichtzinnig een dossier zou opstarten zonder zijn ingeroepen bijzondere omstandigheden te onderbouwen en de onderwijsinstellingen tevergeefs heel wat onderzoekswerk moeten verrichten, wordt geëxpliciteerd dat de bewijslast voor de toepassing van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs in eerste instantie bij de student wordt gelegd. Het artikel geeft de kans aan de studenten om, in een intern beroep, argumenten aan te voeren die zouden kunnen aantonen waarom hij of zij wel geslaagd had moeten verklaard worden. In dat geval is de beroepsinstantie ermee belast deze argumenten te bekijken en er ofwel rekening mee te houden, ofwel uit te leggen waarom ze deze argumenten niet overtuigend vindt.”

Het viel derhalve aan verzoekster toe om ten overstaan van de interne beroepsinstantie aan te tonen dat de twee door de decreetgever cumulatief voorgeschreven voorwaarden zijn vervuld, met name eensdeels dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en anderdeels dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal genomen werden behaald.

Artikel 81, §5 van het onderwijs- en examenreglement 2020-2021 is de interne vertaling van het voormelde artikel II.229, eerste lid van de Codex Hoger Onderwijs. Deze bepaling vormt een afwijking – en dus uitzondering – op de voorwaarden om voor een opleiding geslaagd te worden verklaard, zoals zij zijn vastgelegd in artikel 84, §2 van dat onderwijs- en examenreglement.

“§2. Slagen voor een masteropleiding of een specifieke lerarenopleiding
Studenten slagen voor een masteropleiding of een specifieke lerarenopleiding als zij:
a) ofwel voor alle opleidingsonderdelen van de opleiding binnen het diplomacontract of het diploma-examencontract vrijgesteld of geslaagd zijn, dat wil zeggen ten minste 10/20 of de beoordeling ‘geslaagd’ behalen;
b) ofwel voldoen aan de beide volgende voorwaarden:
voor de opleiding als geheel ten minste 68% als gewogen percentage behalen;
in het academiejaar van afstuderen slechts één onvoldoende van 9/20 behalen op een opleidingsonderdeel dat niet de stage of de masterproef is.”

De Raad moet vaststellen dat verzoekster in het intern beroep op geen enkele wijze concretiseert hoe en waarom zij de doelstellingen van de opleiding ‘globaal genomen’ heeft bereikt.

Het feit dat verzoekster voor één opleidingsonderdeel een tekort heeft, is de aanleiding waarom zij door de examencommissie niet geslaagd werd verklaard, en dus niet het bewijs dat de doelstellingen van de opleiding globaal genomen wél werden behaald.

De poging tot onderbouwing van de aangehaalde voorwaarde die voor het eerst in de wederantwoordnota wordt ondernomen, komt – zoals reeds aangegeven – te laat om nog in rekening te worden genomen.

Het middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter

De secretaris (wnd.)

De voorzitter

Jim Deridder

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een

kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.089 van 3 december 2021 in de zaak 2021/971

In zake: Michiel DEMAN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

tegen:

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
woonplaats kiezend 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de vicerector Studentenbeleid van de Katholieke Universiteit Leuven van 8 oktober 2021 waarbij verzoekers intern beroep ongegrond wordt verklaard en het examencijfer van 9/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor verzoekende partij en Ruth Stokx, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Master in de Industriële Wetenschappen; bouwkunde’.

Hij dient enkel voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef’ nog een credit te behalen om te kunnen afstuderen.

Zowel bij de eerste als bij de tweede examenkans krijgt verzoeker voor de masterproef een examencijfer van 9/20.

Op 17 september 2021 stelt verzoeker tegen die beoordeling een bewarend intern beroep in. Dit wordt op 22 september 2021 gevolgd door een nadere onderbouwing:

“Huidig beroep is de verderzetting van het eerder ingediende bewarende beroep dat verzoeker heeft ingesteld op 17/9/2021.

Verzoeker is vooralsnog niet in staat om het cijfer, minstens de totstandkoming daarvan te begrijpen of te achterhalen.

Verzoeker kreeg een 9/20 in eerste zit. De samenstelling van het cijfer werd hem niet meegedeeld en evenmin kreeg hij schriftelijke feedback omtrent dit cijfer.

Thans krijgt hij opnieuw 9/20 ondanks het feit dat hij drastische wijzigingen heeft aangebracht aan zijn paper, hij alle feedback die hij in tweede zit verkreeg heeft verwerkt en ondanks het feit dat men thans voorhoudt dat zijn verdediging al veel beter was.

Deze positieve aspecten en evolutie vertalen zich vreemd genoeg op geen enkele manier in het cijfer. Dit lijkt niet logisch coherent: hoe kan een thesis waarin enorm veel gewerkt is en waarvan de verdediging veel beter is, hetzelfde resultaat geven?

Niet enkel kan hij niet begrijpen dat het cijfer niet stijgt, maar tevens is het onduidelijk hoe dit cijfer is samengesteld of tot stand gekomen.

Welk cijfer kreeg hij voor zijn verdediging, zijn scriptie of zijn proces?

De masterproef wordt immers beoordeeld op basis van drie deelaspecten: ‘proces’ (gewicht 40 %), ‘scriptie’ (gewicht 30 %) en ‘presentatie en verdediging’ (gewicht 30 %).

Wat is de verdere onderverdeling van deze cijfers? Op welke competenties scoort hij goed en op welke minder en vooral waarom wegen deze mindere scores door? Wie heeft welke punten gegeven voor het proces, de scriptie en de verdediging? Zijn er discrepanties tussen interne lezers/promotoren/juryleden?

Verzoeker behoudt zich het recht daaromtrent verder te argumenteren van zodra hij van deze elementen kennisneemt. Hij heeft aan zijn promotor alleszins reeds de vraag gesteld om de verdere onderverdeling te kennen.

Op deze wijze zal hij ook kunnen achterhalen of de score rekening houdt met de ECTS-fiche waarin een verdere onderverdeling wordt gehanteerd:

- Proces: 15/40 voor werkattitude en 25/40 voor methodiek & resultaat
- Scriptie & wetenschappelijke samenvatting: 10/30 voor de vorm en 20/30 voor inhoud & product
- Presentatie en verdediging: 10/30 voor de vorm en 20/30 voor inhoud & product

Alleszins valt nu reeds vast te stellen dat de promotor als enige feedback het volgende heeft mee gegeven:

De jury heeft na de presentatie en verdediging geoordeeld dat de verbetering van het eindresultaat te weinig was sinds juni. De uitgevoerde proeven bij verschillende mengsels waren moeilijk te vergelijken waardoor geen gefundeerde besluiten konden genomen worden. Tevens vond de jury dat de verwerking van de resultaten niet genoeg was om te slagen voor de masterthesis. Je presentatie zelf was beter dan in juni, maar bij je verdediging werd opgemerkt dat je inzicht en beheersing in de materie, en kritische analyse onvoldoende bleek om te slagen voor de masterthesis.

Deze motieven lijken niet onmiddellijk overeen te stemmen met de diverse evaluatiecriteria voor de 3 onderdelen, minstens kan verzoeker hieruit niet afleiden waarom dit tot een onvoldoende dient aanleiding te geven of waarom alle andere positieve elementen die mede dienen beoordeeld te worden niet de doorslag hebben gegeven.

Dit geldt des te meer daar deze feedback volstrekt nieuw is en niet terug te vinden is in de feedback die de student van zijn promotor heeft gekregen m.b.t. de talrijke versies die hij zijn promotor heeft bezorgd in de tweede zitting.

Evident is de student de promotor dankbaar voor de feedback die hij heeft gegeven op al deze tussentijdse versies, maar de commentaren die door de promotor – als opmerkingen in het document – werden gegeven – en die [alle] werden opgevolgd door verzoeker – waren alleszins niet van de strekking zoals deze nu blijkt uit de feedback – die dan de mening van de jury zou vertolken.

Verzoeker begrijpt deze plotse wending niet.

Het lijkt er bovendien ook op dat men verzoeker afrekent op het feit dat er moeilijk besluiten konden worden getrokken uit zijn proeven, maar dat is natuurlijk een element waar verzoeker geen vat op heeft of had. Niet elk onderzoek leidt automatisch naar glashelder[e] besluiten.

Verzoeker zou dan ook graag worden gehoord en het cijfer omgevormd zien tot een slaagcijfer.”

Na verzoeker en zijn raadsman op 29 september via een online gesprek te hebben gehoord, komt de interne beroepsinstantie op 7 oktober 2021 tot de volgende beoordeling:

“[...]

Motivering door uw faculteit

In opvolging van uw beroep hebben we bijkomende informatie opgevraagd bij uw faculteit. Voor de scores die u behaalde voor de verschillende deelaspecten kregen we volgende gegevens, zowel voor de juni- als voor de septemberzitting.

Totaalevaluatie na verdediging in juni
Proces (40%): 8/20
- Werkattitude: 5.8/15
- Methodiek en resultaat: 10.3/25

Scriptie (30%): 9.6/20
- Vorm: 5.2/10
- Inhoud en product: 9.3/20

Totaalevaluatie na verdediging in september
Proces (40%): 9.0/20
- Werkattitude: 7.1/15
- Methodiek en resultaat: 11/25

Scriptie (30%): 9.4/20
- Vorm: 5.2/10
- Inhoud en product: 8.9/20

Presentatie (30%): 9.7/20
- Vorm: 5.3/10
- Inhoud en product: 9.3/20

Presentatie (30%): 10.2/20
- Vorm: 5.8/10
- Inhoud en product: 9.5/20

Totale score: 9.0/20

Totale score: 9.5/20

Volgens de ECTS fiche gelden voor de masterproef de volgende afrondingsregels: het eindcijfer van de masterproef wordt met één decimaal genoteerd, behalve in de zone tussen 9,0/20 en 10,0/20. Indien het berekende eindcijfer van de masterproef tussen 9,0/20 en 10,0/20 ligt, wordt het eindcijfer vastgelegd op 9,0/20 en schriftelijk gemotiveerd, tenzij de jury op basis van haar beraadslaging oordeelt dat de student mag slagen voor de masterproef. In dit laatste geval wordt het eindcijfer vastgelegd op 10,0/20. Tijdens het gesprek gaf u aan van deze regels op de hoogte te zijn.

Het onderdeel proces werd gezamenlijk beoordeeld door copromotor en begeleider [Z.S.] en externe promotor ir. [P.D.B.]. De scriptie zelf werd geëvalueerd door [J.D.V.], [B.V.], [Z.S.] en [P.D.B.]. Voor het onderdeel presentatie bestond de jury uit [G.G.] (DeVA Recycling, voorzitter), [J.L.] (KUL, secretaris), [B.V.] (KUL), [P.D.B.] (Betoncentrale [D.B.]), [R.D.] (Stadsbader), [M.C.] (AC Materials), [H.M.] (Lithobeton) en [P.K.] (COPRO).

Voor bovenstaande resultaten van de septemberzitting ontvingen we nog bijkomende motivering en scores per evaluator indien van toepassing. Deze uitgebreide motivering vindt u in bijlage 1, de scores per evaluator in bijlage 2 tot 6.

Elementen uit het gesprek

Tijdens het gesprek gaf u zelf aan dat u uw relatie met uw begeleider als goed hebt ervaren, dat hij tijd voor u vrij maakte en dat het labo tijdens de zomermaanden speciaal voor u voor het uitvoeren van extra proeven werd opengehouden. Tevens geeft u aan dat u zelf aanvoelde van tijd te kort te komen. Naast de feedback die u in de tekst van uw scriptie zelf ontving werd er na de verdediging in juli ook een meeting georganiseerd om het plan voor de periode juli-augustus te bespreken. Omwille van gebrekkige communicatie van uw kant gedurende het jaar werden duidelijke afspraken gemaakt over welke testen moesten uitgevoerd worden en werd er ook extra op het belang van nauwkeurigheid bij het uitvoeren van de testen gewezen gezien dit gedurende het jaar een probleem was geweest. Tijdens het gesprek met de beroepsinstantie gaf u zelf aan dat u ook feedback op uw presentatie ontving met tips van hoe het beter kon.

U gaf aan dat u niet op de hoogte was van de deadline op 16 augustus voor het indienen van een draftversie van uw scriptie en dat u door problemen met uw mailbox de herinneringsmail op 18 augustus hebt gemist. U deelde ons ook mee dat u na de herinneringsmail van 21 augustus een niet volledig afgewerkte versie hebt ingediend. U geeft ook toe dat u de laatste week voor het definitief inleveren van uw scriptie fulltime aan het werk was en geen tijd had om de inhoudelijke feedback die u nog kreeg te verwerken. Op onze vraag hoe omvangrijk de wijzigingen waren die u aanbracht bleef u ons het antwoord schuldig. Wat de aard van de veranderingen betreft geeft u aan dat u doorheen de tekst wijzigingen hebt aangebracht, 1 extra pagina aan de Engelse paper hebt toegevoegd, een aantal besluiten hebt hervormd en een hoofdstuk over de extra testen hebt toegevoegd. Navraag bij uw faculteit leert ons dat de wijzigingen miniem waren, in hoeveelheid amper 3 tot 4 pagina's, dat niet alle feedback werd verwerkt, flagrante fouten

zijn blijven staan en dat het deel over de extra testen geen antwoord op de gestelde onderzoeksvragen gaf (zie verder).

Tijdens het gesprek zijn we dieper ingegaan op de extra uitgevoerde testen. Op onze vraag welke methodologie u gebruikt had om een antwoord op de onderzoeksvragen te bieden, bleef u ons het antwoord schuldig. U gaf ook aan dat u meerdere parameters in uw testreeks bent beginnen variëren en dat uw begeleider hiervan op de hoogte was. Uw begeleider heeft ons meegedeeld dat u dit inderdaad hebt meegedeeld maar pas nadat u dit had uitgevoerd. Ook werd u tijdens het uitvoeren van de proeven meermaals op onnauwkeurigheden gewezen. Door het wijzigen van verschillende parameters in dezelfde testreeks, een bijsturing van uw kant, konden er inderdaad geen besluiten getrokken worden.

Onze beslissing

Op basis van de informatie die uw faculteit ons doorstuurde, stellen wij op de eerste plaats vast dat deze motivering op een duidelijke en overtuigende manier de tekorten die er waren ook in de versie van de masterproef die u in derde examenperiode heeft ingediend aantoonst. Voor zover wij konden nagaan hebben deze tekortkomingen op de eerste plaats te maken met het ontbreken van kritisch inzicht, het niet wetenschappelijk kunnen beschrijven en analyseren van de verkregen resultaten, het moeilijk kunnen verantwoorden/onderbouwen van gemaakte keuzes, competenties die essentieel zijn voor afgestudeerde ingenieurs. Verder stellen we ook een probleem vast bij het nauwkeurig uitvoeren van testen, het halen van deadlines of het nakomen van afspraken.

Tijdens ons gesprek stelde uw raadsman ook dat u te weinig begeleiding zou gekregen hebben bij het herwerken van deze masterproef. Het is hierbij vaste rechtspraak – ook van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen – dat een verondersteld tekort aan begeleiding in principe niet het voorwerp is van een beroepsprocedure als deze. Uw opmerkingen over eventuele tekorten aan begeleiding zouden enkel relevant kunnen zijn in dit beroep, indien zou moeten worden vastgesteld dat dit veronderstelde tekort het voor u werkelijk ónmogelijk zou gemaakt hebben om voor deze masterproef te slagen, waarbij het dan ook aan u als student is om hiervoor concrete aanwijzingen te geven. We stellen vast dat u, noch in uw beroep noch tijdens ons gesprek dergelijke indicaties gaf.

De achteruitgang qua resultaten voor het onderdeel scriptie, meer bepaald voor het onderdeel inhoud en product (van 9,3/20 naar 8,9/20) wordt verklaard doordat het deel dat u toevoegde rond de extra testen methodologisch niet correct onderbouwd is: de extra uitgevoerde testen bieden op geen enkele manier een antwoord op de gestelde onderzoeksvragen en door een bijsturing van uw kant nl. het variëren van meerdere parameters konden geen betrouwbare resultaten verkregen worden.

Op basis van deze gegevens stellen we vast dat de beoordeling van uw masterproef correct is gebeurd. Wij beslissen dan ook dat het betrokken examenpunt (i.c. 9/20) dan ook niet meer gewijzigd wordt.

Deze beslissing mag u er niet van weerhouden vooralsnog sterk te blijven inzetten op het behalen van de masterproef, die het sluitstuk is van uw opleiding. Onze staf is ook blijvend en onverkort beschikbaar in deze. Dank om snel de nodige contacten in deze te leggen.”

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet ambtshalve evenmin bezwaren.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Enig middel

In een enig middel beroept verzoeker zich op een schending van de materiële motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker werpt op dat de volgende passage uit de bestreden beslissing:

“Tijdens het gesprek zijn we dieper in gegaan op de extra uitgevoerde testen. Op onze vraag welke methodologie u gebruikt had om een antwoord op de onderzoeksvragen te bieden, bleef u ons het antwoord schuldig. U gaf ook aan dat u meerdere parameters in uw testreeks bent beginnen variëren en dat uw begeleider hiervan op de hoogte was. Uw begeleider heeft ons meegedeeld dat u dit inderdaad hebt meegedeeld maar pas nadat u dit had uitgevoerd. Ook werd u tijdens het uitvoeren van de proeven meermaals op onnauwkeurigheden gewezen. Door het wijzigen van verschillende parameters in dezelfde testreeks, een bijsturing van uw kant, konden er inderdaad geen besluiten getrokken worden.”

een motivering bevat die pas na het doorlopen van de interne beroepsprocedure voor de eerste maal aan verzoeker ter kennis is gebracht, en dat zij manifest onjuist is.

Verzoeker doet gelden dat hij zijn begeleider doorheen de thesiswerkzaamheden zoveel mogelijk heeft proberen te betrekken en telkens heeft getracht mondeling te overleggen, en dat

de begeleider tijdens de tweede examenperiode wel degelijk zeer goed op de hoogte was waar verzoeker mee bezig was. Verzoeker licht toe dat hij, telkens wanneer de begeleider aanwezig was in het labo – hetgeen meermaals per week was – verslag uitbracht van hoe het ging met de laboproeven. Telkens, zo stelt verzoeker, zei de begeleider dat het goed was en dat verzoeker verder mocht doen zoals hij bezig was.

Ook toen verzoeker juist klaar was in het labo met zijn eerste betonmengsel (dat te nat bleek te zijn) heeft hij geen opmerkingen ontvangen, waarop verzoeker heeft voorgesteld om minder water toe te voegen en dus de methodiek te veranderen. Ook hieromtrent stelde de begeleider, nog steeds volgens verzoeker, dat het goed was en hij het dus een goed idee vond. De bewering dat verzoeker meermaals op onjuistheden is gewezen en zijn promotor steeds pas op de hoogte was van de proeven nadat deze werden uitgevoerd, is volgens verzoeker dan ook manifest onwaar. Verzoeker stelt dit te kunnen aantonen aan de hand van het schema van de aanwezigheden in het labo, maar de toegang tot Toledo en de daaraan verbonden mailbox zijn geblokkeerd, waardoor hij dit stuk niet kan bijbrengen. Verzoeker vraagt verwerende partij dan ook dit document bij te brengen.

Verzoeker stipt ook aan dat hij niet zomaar alleen in het labo kan zijn voor deze proeven en dat dit steeds in nauw overleg en met aanwezigheid van de promotor diende te gebeuren. Het is voor verzoeker dan ook ongeloofwaardig om achteraf te stellen dat de promotor niet wist wat verzoeker deed.

Met betrekking tot de meeting op 2 juli 2021 om het plan voor de periode juli-augustus te bespreken, argumenteert verzoeker dat hij enkel feedback kreeg op de proeven en dat er toen niet is gesproken over de andere onderdelen van de scriptie. Niettemin worden er tijdens de feedback in september wel veel negatieve zaken aangehaald: er zouden onvoldoende meetresultaten zijn om een wetenschappelijk onderbouwde conclusie te vormen. Hierop werd, zo zet verzoeker uiteen, tijdens het overleg met begeleider Z.S. beslist om dit aan te vullen met extra laboproeven; alle besproken laboproeven zijn uitgevoerd, behalve de methyleenblauwproef, waarvan de begeleider had aangegeven dat die optioneel was omdat er onvoldoende tijd restte. Verzoeker voert ter zake aan dat hij maar een tiental dagen in het labo had kunnen werken omdat volgens de begeleider meer niet mogelijk was.

Daarnaast kan verzoeker zich niet vinden in het deelresultaat dat in de bestreden beslissing wordt vermeld voor het onderdeel ‘Initiatief nemen en zelfstandigheid’ (8-9): dit is volgens

verzoeker een zeer laag resultaat, wetende dat hij de voorbereiding van zijn proeven allemaal zelf heeft moeten doen (300 kg zand bij D.B. ophalen, daarbij ook nog 20 kg zand bij drie andere bedrijven ophalen). Het tekort aan hetzelfde soort cement diende verzoeker zelf zien te oplossen. Verzoeker diende een bon aan te vragen bij de begeleider en is zelf cement gaan halen. Ook tijdens de eerste periode heeft verzoeker zelfstandig D.B. gecontacteerd en alles in orde gemaakt om de industriële proeven uit te voeren. Hiervoor heeft verzoeker zelf een arbeider aangestuurd om de slipvorm (praktische realisatie) uit te voeren op de werf.

Met betrekking tot ‘Proces methodiek & resultaat’ betwist verzoeker dat er verschillende besproken testen niet werden uitgevoerd. Hij stelt dat de methodiek op voorhand werd geadviseerd door de begeleider; aldus werd verzoeker verzekerd dat als hij de extra proeven deed het wel goed zou komen met zijn masterproef. Verzoeker erkent dat zijn methodiek is gewijzigd na het bekomen van het eerste betonmengsel aangezien er anders geen bruikbare resultaten konden verkregen worden, maar dat deze aanpassing van methodiek in overleg verliep.

Verzoeker betwist ook de overweging *“De student heeft in juli en augustus geen contact opgenomen met [P.D.B.]”* en hij stelt dat hij telefonisch contact had met zijn externe begeleider om de werkwijze tijdens de tweede zittijd te bespreken. Hierop verkreeg verzoeker naar eigen zeggen louter de boodschap dat hij ‘gewoon nog anderhalve maand zijn best moest doen en dat hij dan ingenieur zou zijn.’

Met betrekking tot onderdeel ‘Literatuur’ stelt verzoeker dat hij in juni 2021 geen feedback heeft gekregen, waardoor hij er vanuit ging dat dit in orde was, en dat er inzake ‘Onderzoek’ wel degelijk extra input kwam en onbetrouwbare resultaten werden vervangen door betrouwbare resultaten die overeen komen met de literatuur (voornamelijk pyknometerproef), zodat niet kan worden begrepen dat verzoeker voor de scriptie een lager cijfer krijgt, terwijl hij veel meer werk heeft geleverd.

Verzoeker besluit (een voetnoot is weggelaten):

“De begeleider van verzoeker gaf aan dat de presentatie goed was en verbeterd was. Zeer frappant is het dan ook dat dit zich niet vertaalt in zijn resultaten. Er vindt slechts een zeer summiere stijging van 0,2 punten op 20 plaats. De feedback die verzoeker verkreeg stemt dan ook niet overeen met zijn resultaten.

We dienen dan ook te besluiten dat er verschillende schendingen zijn tegen de bepalingen van de [materiële motiveringsplicht] aangezien er duidelijk wordt aangetoond dat het feitelijk bestaan van verschillende motieven en cruciale overwegingen niet wordt bewezen.

Niet alleen vindt hierdoor een schending van de motiveringsplicht plaats, ook wijst dit duidelijk op gebrekkige begeleiding in hoofde van verweerster. Volgens de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen is de gebrekkige begeleiding de oorzaak voor het niet slagen van de student, wanneer dit gebrek het slagen voor de student onmogelijk maakt, doordat bijvoorbeeld essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaand was.

Dit is in casu zo. Het mag duidelijk zijn dat wanneer een promotor aanwezig is tijdens het afleggen van proeven door een student die later methodologisch niet correct blijken te zijn, dit iets is dat hem meteen gemeld had moeten zijn opdat de student zijn handelingen had kunnen aanpassen.

Dit is in casu niet gebeurd, wat er voor heeft gezorgd dat het voor verzoeker blijkbaar onmogelijk werd gemaakt om te slagen. Dit geldt[t] des te meer aangezien hij slechts één punt tekort komt om een credit te behalen. Indien hij op correcte wijze werd gewezen op de problematiek omtrent de testen die hij uitvoerde tijdens de tweede zitperiode had hij hier op kunnen inspelen en zich kunnen bijsturen, hetgeen een slaagcijfer tot gevolg had kunnen hebben.

We dienen dan ook te besluiten dat de begeleiding van verzoeker tijdens de tweede zitting dermate gebrekkig was dat het hem onmogelijk heeft gemaakt om te slagen.

Minstens moet vastgesteld worden dat de kritiek op de methodologie en het verlies van punten, niet kan weerhouden worden zodat er minstens sprake moet zijn van een slaagcijfer.”

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij:

“In het externe verzoekschrift haalt de raadsman van de student aan dat de begeleiding en de feedback die de student kreeg tijdens de tweede zitting zo gebrekkig was dat het de student onmogelijk gemaakt werd om te slagen. Tijdens het gesprek met de interne beroepsinstantie werd bij de student expliciet gepolst naar de relatie met de begeleider. De student gaf tijdens het gesprek zelf aan dat hij een goede relatie had met de begeleider, bij wie hij steeds terecht kon. Hij signaleerde op dit vlak geen tekortkomingen. Ook wees de student er op dat de begeleider het mogelijk gemaakt had om in de zomermaanden extra testen uit te voeren door het labo open te houden en hiervoor personeel in te zetten. Ook belegde de begeleider op 2 juli een meeting om een plan voor de zomermaanden op te stellen en afspraken te maken over het verdere verloop. Het sturen van mails en herinneringsmails op het moment dat de student de deadline miste voor het indienen van een draftversie (zie bijlage 7 – mailverkeer draftversie) wijst er ook op dat de begeleider begaan was met het afwerken van het proces van de masterproef van de student. Het vermeende tekort aan begeleiding werd pas op het eind van het gesprek door de raadsman geopperd en is nu het voorwerp van huidig bezwaarschrift.

De raadsman haalt aan dat het feit dat de student niet gewezen werd op het methodologisch niet correct zijn van de uitgevoerde testen ervoor gezorgd heeft dat de student zijn handelingen niet kon aanpassen en dus niet kon slagen. Er wordt aangegeven dat de begeleider doorheen de thesis zo veel mogelijk betrokken werd door de student en dat er telkens mondeling overlegd werd en dat de begeleider door gelijktijdige

aanwezigheid in het labo wel degelijk op de hoogte was van het werk dat de student leverde. De student beweert dat hij ook geen opmerkingen heeft ontvangen als hij klaar was met zijn eerste betonmengsel (dat te nat was) en dat er in onderling overleg beslist werd om minder water toe te voegen en dus de methodiek te veranderen. De begeleider gaf de beroepsinstantie aan dat deze weergave niet correct is. De student moest telkens vooraf zijn aanwezigheid in het labo doorgeven zodat er permanentie kon voorzien worden. Zowel de begeleider als andere collega's hebben deze permanentie voorzien (zie bijlage 8 – permanentie week 12 juli en augustus). Het on-linerooster voor de week van 19 tot 24 juli is niet meer beschikbaar, de student werkte ook een aantal momenten in die week. De student bracht de begeleider inderdaad op de hoogte dat het eerste betonmengsel te nat was. De begeleider gaf daarop aan dat de reden wellicht lag in het onnauwkeurig bepalen van de waterabsorptie van de granulaten. Een overschatting van de waterabsorptie zorgt ervoor dat er te veel water wordt toegevoegd in het mengsel. De begeleider raadde de student dan ook aan om zijn data nog eens goed te bekijken. Nadien bleek de student simpelweg minder water te hebben toegevoegd aan het mengsel. De begeleider heeft hem er dan ook op gewezen dat het niet correct is om zomaar het watergehalte te verminderen. Na het uitvoeren van de testen werd aan de student herhaaldelijk gevraagd om de data over de waterabsorptie te tonen zodat er samen met de begeleider kon gekeken worden waar de fout lag om zo de proeven op een correcte manier bij te sturen, maar dit werd door de student steeds uitgesteld. Van een masterstudent wordt er op het einde van de masterthesis bovendien verwacht om op zijn minst zelfstandig een goed betonmengsel te kunnen produceren. Het feit dat de student hier niet in slaagde toont ook aan dat er een tekort is in zijn kennis over recyclagebeton.

Ook haalt de raadsman aan dat de student enkel feedback kreeg over de uit te voeren proeven en niet op de overige onderdelen van de scriptie waardoor de student er van uit ging dat die onderdelen, zoals bijvoorbeeld de literatuurlijst, wel in orde waren. Uit navraag bij de faculteit blijkt echter dat op 4 juni, na het indienen van de masterproef voor de junizittijd, reeds verschillende punten die verbeterd moesten worden uitgebreid werden besproken, o.a. ook de literatuurlijst. Op het overleg van 2 juli werd er naar dit overleg en deze verbeterpunten gerefereerd om de scriptie, inclusief de literatuurlijst, aan te passen. In het initiële beroep argumenteerde de student bovendien dat hij alle verkregen feedback uit de junizittijd had verwerkt in zijn scriptie wat er op wijst dat de student wel degelijk feedback heeft ontvangen. Tijdens het gesprek gaf de student ook toe van zowel op de scriptie zelf als op de presentatie feedback gekregen te hebben. Hij gaf ook aan dat hij te weinig tijd had om alle feedback te verwerken, wat resulteerde in het indienen van een onvolledig afgewerkte versie en dit na de afgesproken deadline. Zie bijlage 7 – mailverkeer draftversie, waaruit blijkt dat de begeleider de student aanmaant om de draftversie van de scriptie door te sturen gezien de deadline verstreken is zodat er nog tijd is om feedback te geven. De student gaf ook toe dat hij de inhoudelijke feedback die hij op deze draftversie kreeg niet volledig kon verwerken wegens tijdsgebrek daar hij in die periode fulltime aan het werk was. De student heeft geen proefpresentatie gevraagd maar gaf tijdens het gesprek aan dat hij er van uitging dat hij met de tips en de feedback die hij na de juni zittijd kreeg wel verder kon. Het is de beroepsinstantie op basis van bovenstaande elementen duidelijk dat de student niet alleen feedback gekregen heeft op de uit te voeren proeven, maar ook op de scriptie en de presentatie en dat hij bovendien na het indienen van een draftversie nog bijkomende inhoudelijke feedback heeft gekregen. Via het resultaat behaald in de junizittijd voor de scriptie van 9.6/20 (vorm 5.2/10 en inhoud en product 9.3/20) kreeg de student bovendien reeds een duidelijk signaal dat niet alleen extra proeven dienden uitgevoerd te worden maar dat ook de

scriptie zelf niet voldeed en grondig herwerkt diende te worden. Indien voor de student niet duidelijk was wat de aard van de tekortkomingen was of als voor de student bleek dat de feedback onvoldoende duidelijk was, had hij op basis van deze punten initiatief kunnen nemen om zelf proactief meer feedback te vragen of tussentijdse versies in te dienen met vraag naar meer feedback van de begeleider.

Verder kunnen de raadsman en student zich niet vinden in de score van 8-9/20 voor het onderdeel ‘initiatief nemen en zelfstandigheid’ gezien de student zelf ter voorbereiding van zijn proeven 300 kg zand is gaan ophalen, het tekort aan dezelfde soort cement zelf diende op te lossen en zelfstandig contact heeft genomen met de industriële partner om proeven uit te voeren en daar zelf een arbeider heeft aangestuurd. De faculteit beschouwt het zelf uitvoeren van proeven en ophalen van stalen echter niet als zelf initiatief nemen. Navraag bij de faculteit leert dat hier het initiatief bovendien voornamelijk van de promotor kwam en dat de student zelf weinig input leverde. Volgens de industriële partner [P.D.B.] toonde de student tijdens de industriële testen een totaal gebrek aan initiatief. De samenstelling van het mengsel werd bovendien niet door de student zelf ontworpen maar door [P.D.B.] zelf die ook de testen coördineerde, waarbij de student onvoorbereid uitvoerde wat hem werd verteld. Van een masterstudent wordt een veel grotere graad van zelfstandigheid verwacht: bijv. het zelfstandig uittekenen en bepalen van welke testen een antwoord bieden op de onderzoeksvraag, zelfstandig de methodologie bepalen, testen uitvoeren, de behaalde resultaten kritisch bekijken,...

De raadsman haalt aan dat het niet correct is dat verschillende besproken testen niet werden uitgevoerd zoals vermeld in de beslissing van de interne beroepsinstantie. Navraag bij de faculteit leert dat het hier vooral gaat over de hoeveelheid testen. De begeleider stelde vast dat gedurende de gehele thesis een attitude werd opgemerkt bij de student om te slagen met zo weinig mogelijk uitgevoerde testen. Er werden door de begeleider meer betonmengsel voorgesteld dan de student heeft uitgevoerd. Ook werd voorgesteld om telkens 6 stalen te testen op waterabsorptie en dichtheid, terwijl de student er telkens maar 4 uitvoerde. Verschillende testen op natuurlijk zand werden niet herhaald. De student haalt ook aan van maar een tiental dagen in het labo gewerkt te kunnen hebben omdat meer volgens de begeleider niet mogelijk was. Volgens de informatie die de beroepsinstantie verzamelde heeft de student na het overleg op 2 juli een 2-tal weken gewacht vooraleer de stalen recyclagezand op te halen bij verschillende bedrijven. Gezien er eind juli een collectief verlof is en de campus gesloten is kon de student inderdaad in die periode niet verder werken in het labo. Bij snellere actie van de student begin juli had dit vermeden kunnen worden. Bovendien werd het labo speciaal voor de student open gehouden en werd er personeelsinzet in de vorm van permanentie voorzien. De student diende steeds vooraf aan te geven wanneer hij in het labo kwam werken zodat er inderdaad permanentie voorzien kon worden. In de week van 12 juli reserveerde de student meerdere keren een volle dag het labo waarbij hij in de voormiddag niet kwam opdagen.

De raadsman haalt ook aan dat er voor het onderdeel ‘Onderzoek’ wel degelijk extra input was en dat de onbetrouwbare resultaten vervangen werden door betrouwbare resultaten die overeenkomen met de literatuur. De raadsman geeft ook aan dat de student niet begrijpt een lager cijfer te halen voor de scriptie terwijl hij meer werk heeft geleverd. Navraag bij de faculteit leert dat het meer geleverde werk hier niet overeenstemt met beter geleverd werk. Studenten leren in het tweede en het derde jaar reeds om testen uit te voeren en de resultaten hiervan kritisch te bekijken. De student slaagde hier niet in tijdens

de eerste periode. In de tweede periode herhaalde de student verschillende testen en verkreeg inderdaad betere resultaten. Van een masterstudent wordt echter verwacht dat hij de resultaten van verschillende proeven aan elkaar linkt en grondig analyseert. Dit is hier door de student niet gebeurd. Er is inderdaad meer werk geleverd maar de kritische beoordeling ervan ontbreekt. Zoals reeds in het antwoord van de interne beroepsinstantie vermeld gaven de extra testen bovendien geen afdoende antwoord op de gestelde onderzoeksvraag.

Na de presentatie kreeg de student van de begeleider te horen dat de presentatie goed was en verbeterd was t.o.v. de junizittijd. De raadsman vindt het dan ook frappant dat dit zich niet vertaalt in de resultaten gezien er maar een summiere stijging van 0.2 punten op 20 word vastgesteld. Volgens de begeleider sloeg die opmerking op de presentatie zelf waar dat student in de septemberzittijd 11,6/20 scoorde t.o.v. 10,5/20 in juni. De kwaliteit van de inhoud was echter niet veel verbeterd.

Concluderend kunnen we als beroepsinstantie stellen dat de student wel degelijk voldoende feedback en begeleiding kreeg tijdens de tweede zittijd nl. via: het organiseren van een meeting op 2 juli waarbij de uit te voeren proeven werden besproken en waarbij er ook verwezen werd naar de reeds eerder gegeven feedback op de scriptie (inclusief de literatuurlijst), het speciaal openhouden van het labo en voorzien van permanentie tijdens de zomermaanden, het aansporen om een draftversie in te dienen en het voorzien van nog inhoudelijk feedback hierop, die uiteindelijk niet volledig door de student werd verwerkt. Ook werd de student in het labo gewezen op de fouten die hij maakte in het uitvoeren van de proeven en de onnauwkeurigheden die hebben geleid tot het aanpassen van de methodologie en dit op eenzijdig initiatief van de student. Door het gebrek aan initiatief van de student konden ook minder proeven dan voorzien uitgevoerd worden. De resultaten behaald in de junizittijd waren bovendien een duidelijke aanwijzing van het onvoldoende karakter van verschillende aspecten van de masterproef waaronder niet alleen de testen. De masterproef wordt gezien als het sluitstuk van de opleiding waar het de bedoeling is dat de student aantoon over de nodige kennis, vaardigheden en competenties te beschikken. De student schoot te kort op verschillende van deze aspecten die noodzakelijk zijn voor een afgestudeerde ingenieur. Dit toonde zich reeds in de resultaten tijdens de junizittijd. Op verschillende van deze aspecten werd te weinig vooruitgang vastgesteld om voldoende te zijn. Van een masterstudent mag verwacht worden een voldoende mate van zelfinitiatief en -inzicht te vertonen om op basis van de gegeven feedback essentiële verbeterpunten aan te brengen en uit te werken. Bovendien, indien de student meende te weinig feedback en begeleiding te krijgen, kon hij dit tijdens een gesprek met de begeleider aankaarten, wat niet is gebeurd. Gezien de geboden begeleiding en feedback en de povere vooruitgang in het herwerken van de masterproef met duidelijke tekorten op verschillende onderdelen stelt de interne beroepsinstantie vast dat er in het geval van de masterproef van deze student geen sprake was van een onmogelijkheid tot slagen omwille van (veronderstelde) tekorten in de begeleiding en feedback en dat dit niet het voorwerp was van de interne beroepsprocedure.”

In zijn wederantwoordnota merkt verzoeker nog op dat de relatie met zijn begeleider op zich goed was: hij kreeg tijd om in het labo te werken. Qua feedback en samenwerken was de relatie met de begeleider achteraf gezien evenwel problematischer, aangezien het voor de begeleider altijd goed of oké was. Verzoeker was zich er dus niet van bewust dat hij fouten aan

het maken was. Toen de begeleider initieel weigerde om feedback te geven omdat het niet tijdens de week/kantooruren kon, vroeg verzoeker om schriftelijke feedback. Dat werd, zo stelt verzoeker, evenzeer geweigerd, en pas na aandringen bij de ombudsdienst heeft verzoeker feedback ontvangen. Terwijl er dus blijkbaar aan de zijde van de begeleider opmerkingen te plaatsen zijn, stipt verzoeker aan dat hij zich wel altijd professioneel en vriendelijk is blijven gedragen.

Waar verwerende partij opwerpt dat de begeleider het labo openhield voor verzoeker, nuanceert verzoeker dat er in werkelijkheid nog tal van andere doctoraatsstudenten in het labo aan het werken waren. Verzoeker wijst er ook op dat de testen die volgens de begeleider niet klopten opnieuw werden uitgevoerd en werden vervangen door de nieuwe juiste resultaten in de tweede zitting. Ter zake is verzoeker van oordeel dat de wijzigingen in zijn thesis ten onrechte worden geminimaliseerd: zo zou er enkel worden gekeken naar het verschil in pagina's en wordt er geen rekening gehouden met verwijderde stukken. Met betrekking tot het tijdsgebruik stelt verzoeker dat hij de laatste week wel degelijk fulltime bezig was met zijn thesis, maar dat de feedback van de docent slechts in verschillende deeltjes kwam en geen grote inhoudelijke/alarmerende feedback omvatte.

Dat er achteraf toch grote gebreken bleken te zijn is een ommezwaai die verzoeker verraste en volgens hem een gebrekkige begeleiding uitmaakt.

Met betrekking tot het motief inzake de methodologie, de nauwkeurigheid en het ogenblik waarop parameters werden aangepast, betoogt verzoeker dat verschillende paramaters werden aangepast, zoals W/C-factor en type granulaten. Voor de aanpassing aan de methodiek, zo stelt verzoeker, is er toestemming gevraagd aan de begeleider na het maken van de referentie en eerste betonmengsel met gerecycleerde granulaten; de nieuwe methodiek is mondeling uitgelegd aan de begeleider. Het is voor verzoeker bizar dat nu wordt voorgehouden dat hij zomaar op eigen houtje een wijziging in methodiek zou hebben doorgevoerd zonder zijn begeleider daarin gekend te hebben – terwijl deze, zo stelt verzoeker, nochtans voortdurend in overleg stond met verzoeker en het labo voor hem speciaal alleen zou hebben geopend.

Verzoeker handhaaft zijn opmerking dat er een gebrek was aan kritische begeleiding: het ontbrak hem aan waarschuwende commentaar of alarmerende signalen. Uiteindelijk kwam er – van de jury – slechts feedback ná de verdediging van de masterproef.

Het is volgens verzoeker ook volstrekt ongeloofwaardig dat hij zonder goedkeuring van zijn begeleider zou hebben gehandeld wat de methodiek betreft; verzoeker stelt dat hij meermaals heeft gerapporteerd, op ogenblikken dat zijn begeleider in het labo aanwezig was, over de betonmengsels, wat hij aan het doen was, hoe het beton er op het eerste zicht uitzag, enz. – zonder daar veel commentaar op te ontvangen. De hulp van de (hoofd)promotor J.L. is voor verzoeker al te schaars geweest.

Wat betreft de achteruitgang van zijn scriptie wenst verzoeker op te merken dat zijn onnauwkeurige of foute meetresultaten zijn vervangen: verzoeker heeft het voorstel tot bijsturing geformuleerd en de begeleider heeft toelating gegeven om één extra parameter te veranderen omdat de verschillende type granulaten dezelfde fysische eigenschappen hadden (vooronderzoek).

Verzoeker stelt ook verbaasd en teleurgesteld te zijn met betrekking tot de opmerking dat hij enkel het watergehalte heeft verminderd, zonder nader onderzoek van de data inzake waterabsorptie; verzoeker betoogt dat de opmerking niet klopt en hij vermoedt dat de begeleider niet heeft opgemerkt dat er al nieuwe meetresultaten waren.

Tot slot gaat verzoeker nog in op het ophalen van zand bij bedrijven.

Beoordeling

Wanneer een interne beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt – zoals te dezen het geval is – dan mag het niet verbazen dat zij bij het nemen van haar beslissing steunt op bijkomende motieven, of dat zij motieven die aan de voor haar gebrachte initiële beslissing ten grondslag liggen, aanvult of substitueert door haar eigen overwegingen.

Dat verzoeker in de beslissing op intern beroep nieuwe motieven leest toont derhalve aan dat de beroepsinstantie haar opdracht tot herbeoordeling ter harte heeft genomen, en maakt geen schending uit van de materiële motiveringsplicht of van enig ander beginsel van behoorlijk bestuur.

De Raad stipt ook aan dat de materiële motiveringsplicht inhoudt dat een beslissing moet steunen op motieven die in rechte en in feite aanvaardbaar zijn en die kunnen worden

geverifieerd omdat zij hetzij in de beslissing zelf, hetzij in het administratief dossier zijn opgenomen.

Wanneer een ingeroepen schending van de materiële motiveringsplicht enkel of hoofdzakelijk wordt onderbouwd door de stelling dat feitelijke overwegingen van het bestuur onjuist zijn, dan moet de verzoekende partij rekening houden met het beginsel dat de Raad uitgaat van een vermoeden van objectiviteit en deskundigheid van de beoordelaren. Het ligt dan op de weg van de verzoekende partij om dat vermoeden te weerleggen of minstens aan het wankelen te brengen.

Daarbij wordt van een verzoekende partij, ook in het licht van de materiële motiveringsplicht, méér verwacht dan het louter tegenspreken van wat docenten, juryleden, de interne beroepsinstantie, ... als appreciatie en beoordeling hebben vermeld.

Bij die bewijsvoering is de verzoekende partij ook beperkt door het voorschrift van artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs, krachtens hetwelk een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Verzoeker heeft een omstandig intern beroep ingesteld. Daarin heeft verzoeker zich niet beklagd over een tekortschietende begeleiding door de (hoofd)promotor.

Integendeel leest de Raad in de bestreden beslissing:

“Tijdens het gesprek gaf u zelf aan dat u uw relatie met uw begeleider als goed hebt ervaren, dat hij tijd voor u vrij maakte en dat het labo tijdens de zomermaanden speciaal voor u voor het uitvoeren van extra proeven werd opengehouden. Tevens geeft u aan dat u zelf aanvoelde van tijd te kort te komen. Naast de feedback die u in de tekst van uw scriptie zelf ontving werd er na de verdediging in juli ook een meeting georganiseerd om het plan voor de periode juli-augustus te bespreken. Omwille van gebrekkige communicatie van uw kant gedurende het jaar werden duidelijke afspraken gemaakt over welke testen moesten uitgevoerd worden en werd er ook extra op het belang van nauwkeurigheid bij het uitvoeren van de testen gewezen gezien dit gedurende het jaar een probleem was geweest. Tijdens het gesprek met de beroepsinstantie gaf u zelf aan dat u ook feedback op uw presentatie ontving met tips van hoe het beter kon.

[...]

U geeft ook toe dat u de laatste week voor het definitief inleveren van uw scriptie fulltime aan het werk was en geen tijd had om de inhoudelijke feedback die u nog kreeg te verwerken.”

Het verwijt van een gebrekkige begeleiding komt in het verzoekschrift voor de Raad voor het eerst aan bod, en is bijgevolg nieuw en dus niet ontvankelijk.

Bovendien, en ondergeschikt, stipt de Raad aan dat middelen op die grond gestoeld, zelfs bij vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg hebben dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op een gunstiger quoterings (zie o.a. R.Stvb. 10 november 2015, nr. 2.568; R.Stvb. 18 november 2016, nr. 3.333; R.Stvb. 18 april 2018, nr. 4.258. In dezelfde zin: RvS 19 maart 2013, nr. 222.898, Ristucca). Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekkige begeleiding of communicatie verschuift bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd. Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen de facto onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was.

Het valt aan de verzoekende partij toe om het bewijs te leveren van de gebreken in de begeleiding die zij aanvoert en van de beslissende invloed daarvan op de beoordeling of de slaagkansen.

Dat bewijs levert verzoeker niet: er is feedback geweest na de eerste examenzittijd en verzoeker heeft – al dan niet samen met anderen – tijdens de zomermaanden toegang gekregen tot het labo. Bovendien mag van een masterstudent, *a fortiori* bij het indienen van een masterproef, een verregaande zelfstandigheid worden verwacht. Dat de communicatie met de opleiding ook werd beperkt doordat verzoeker – omwille van professionele verplichtingen – weinig tijd had, wordt door verzoeker niet geloofwaardig tegengesproken, laat staan dat de bestreden beslissing

van valsheid wordt beticht waar zij uitdrukkelijk overweegt dat verzoeker tijdens het gesprek met de vicerector zelf aangaf dat hij met de begeleider een goede relatie had en dat hij bij hem steeds terecht kon. De Raad verwijst ter zake naar de hierboven aangehaalde overwegingen in de bestreden beslissing.

Wat verzoeker in zijn enig middel aanvoert, valt samen met hetzij het louter tegenspreken van de overwegingen van de bestreden beslissing, hetzij kritiek op de wijze waarop hij bij het voorbereiden van de masterproef in de tweede examenzittijd werd begeleid.

Om de redenen die hierboven zijn uiteengezet, kan zulks niet leiden tot de gegrondheid van het middel.

In het licht van de in de bestreden beslissing tot uitdrukking gebrachte motieven en overwegingen en de stukken waarnaar ter zake wordt verwezen – in het bijzonder stuk 6 van het administratief dossier houdende de gedetailleerde motivering van de beoordeling door de jury – is de Raad van oordeel dat verzoeker niet aantoont dat de bestreden beslissing op grond van onjuiste feitelijke motieven tot stand is gekomen.

Waar verzoeker meer concreet tegen bepaalde overwegingen ingaat – zoals de bewering dat hij in juli en augustus wél (telefonisch) met een lid van de jury contact heeft opgenomen – ligt daarvan dan weer geen enkel bewijs voor.

Het enig middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter

De secretaris (wnd.)

De voorzitter

Jim Deridder

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterindexeerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.090 van 3 december 2021 in de zaak 2021/984

In zake: Said MABROUK
woonplaats kiezend te 2910 Essen
Spijker 1

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 8 oktober 2021 waarbij verzoekers intern beroep ongegrond wordt verklaard en de beslissing om verzoeker niet geslaagd te verklaren voor de opleiding ‘Bachelor of science in de Ingenieurswetenschappen: elektrotechniek’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en Sabien Lust, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar ingeschreven in de bacheloropleiding ‘Bachelor of science in de Ingenieurswetenschappen: elektrotechniek’ en in de masteropleiding ‘Master of science in Industrial Engineering and Operations Research’.

In de bacheloropleiding rest verzoeker een curriculum van vijf opleidingsonderdelen, ten belope van 27 studiepunten. Na de tweede examenzittijd heeft verzoeker nog geen credit behaald voor drie opleidingsonderdelen: ‘Toegepaste probabiliteit’, ‘Fotonica’ en ‘Signaalverwerking’. Daardoor komt verzoeker niet in aanmerking voor een automatische deliberatie, die immers beperkt blijft tot twee tekorten voor maximaal zes gewogen studiepunten.

De examencommissie verklaart verzoeker dan ook niet geslaagd. De proclamatie vindt plaats op 9 september 2021.

Op 15 september 2021 stelt verzoeker tegen deze beslissing een intern beroep in:

“Ik, Said Mabrouk student bachelor elektrotechniek en master IEOR, heb een vraag betreffende het vak toegepaste probabiliteit en fotonica voor deze beide vakken scoorde ik een 9 op 20. Wegens mijn persoonlijke omstandigheden zou ik voor deze vakken uitzonderlijk een slaging [bedoeld wordt: slaagcijfer of deliberatie] toegekend willen krijgen.

Afgelopen semester werd ik gediagnosticeerd met papillair schildkliercarcinoom, kritiek stadium, waardoor ik meteen na de examens een operatie moest ondergaan om mijn schildklier te laten verwijderen. Dit heeft een grote impact gehad op mijn mentale welzijn waardoor ik mij gedurende het tweede semester alsook afgelopen zomer niet optimaal heb kunnen focussen op mijn studies afgezien van het feit dat we ons al in Corona omstandigheden bevonden.

Daarbij was mijn exogene dosis schildklierhormoon ter vervanging van de verwijderde schildklier niet optimaal ingesteld tijdens de zomer waardoor ik aan ernstige concentratie- en vermoeidheidsproblemen leed. Ik ondervond ook neveneffecten van de operatie waardoor ik vaak op controle moest en ook meermaals opgenomen werd. Zo heb ik een trombose meemaakte en o.a. een zeer lage calcium spiegel had die gevaarlijke toestanden kon veroorzaken.

Ondanks de diagnose probeerde ik alsnog mijn examens in juni te maken, maar tevergeefs moest ik deze herkansen in augustus. Ook in augustus lukte het niet wegens deze onvoorziene complicaties en moest ik, zoals uit de bijlage opgemaakt kan worden, bijna heel de maand juli rusten. De rehabilitatie na de operatie duurde erg lang wegens de recalibratie van mijn hormonen met als neven effect vermoeidheid en lage concentratie. Zo werd recent nog de dosis schildklierhormoon weer eens verhoogd doordat deze onvoldoende bleek te zijn afgelopen zomer, wat aanwijst dat de vermoeidheid en de lage concentratievermogen hierdoor veroorzaakt werden.

Daarnaast werd ik nog eens opgenomen begin september voor de behandeling met jodiumtherapie en moest ik de twee weken erna rusten, waardoor het uitstellen van examens zou betekenen dat deze in het nieuwe academiejaar zouden vallen. Echter, dit is

ook geen optie aangezien ik op uitwisseling zal zijn in het eerste semester. Wegens de omstandigheden zou het voor mij erg uitdagend zijn om deze vakken nog eens extra op te nemen in mijn afstudeerjaar. Ook ben ik voor deze vakken op het randje gebuisd, wat aanwijst dat indien deze bijzondere omstandigheden niet aanwezig zouden zijn mijn kans op slagen veel hoger zou liggen. Aangezien ik voor ieder van de 3 vakken waarvoor ik een onvoldoende heb behaald enkel 1 extra punt nodig had om te slagen voor mijn bachelor pakket, toont aan dat de omstandigheden mijn slaagkansen verlaagden. Ondanks al deze omstandigheden haalde ik alsnog 74 studiepunten afgelopen academiejaar.”

De institutionele beroepscommissie behandelt het beroep in zitting van 8 oktober 2021 en beslist om het ontvankelijk, maar ongegrond te verklaren:

“De institutionele beroepscommissie vergaderde over het intern beroep ingesteld door Said Mabrouk (Spijker 1, 2910 Essen) tegen de beslissing van de examencommissie om de student omwille van diverse tekorten niet geslaagd te verklaren voor de opleiding tot Bachelor of Science in de ingenieurswetenschappen: elektrotechniek in de tweedekansexamenperiode van het academiejaar 2020-2021.

De student vermeldt in het verzoekschrift de volgende argumenten:

[...]

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennis genomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

De student vraagt een ‘slagen’ van deze vakken. In zoverre de student bedoelt dat hij voor deze opleidingsonderdelen 10/20 zou moeten krijgen, merkt de institutionele beroepscommissie op dat een examencijfer een betrouwbare weergave moet zijn van de prestaties van de student op het ogenblik van het examen en dat de student geen enkel feitelijk argument aanhaalt waarom deze cijfers niet correct zouden zijn. De institutionele beroepscommissie merkt op dat de bewijslast rust op de partij die de betwisting heeft opgestart en voelt zich hierin geruggesteund door eerdere besluiten van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissing inzake het aanbrengen van bewijslast (o.a. arrest 2014/022). Bij gebrek aan bewijs om aan de correctheid van deze examencijfers te twijfelen, heeft de institutionele beroepscommissie dit beroep bijgevolg behandeld als een vraag tot uitzonderlijke deliberatie.

De institutionele beroepscommissie heeft inzage gekregen in de puntenlijsten van de student en stelt vast dat de student naast de twee tekorten voor ‘Toegepaste probabiliteit’ (9/20, 3 studiepunten) en voor ‘Fotonica’ (9/20, 6 studiepunten) ook nog een derde tekort heeft in zijn bacheloropleiding, met name voor het opleidingsonderdeel ‘Spiraalverwerking’ (8/20, 6 studiepunten). De regels waaraan een student moet voldoen om te slagen voor een opleiding zijn vastgelegd in artikel 71 van het Onderwijs- en Examenreglement (OER).

Behalve in een afstudeerjaar van een bacheloropleiding, schakel- of voorbereidingsprogramma, master-na-bacheloropleiding of de specifieke lerarenopleiding, waar inderdaad beperkte compensaties mogelijk zijn conform artikel

71, §2, slaagt een student enkel voor een opleiding als hij voor elk van de af te leggen opleidingsonderdelen een creditbewijs heeft behaald:

§2. De examencommissie per opleiding verklaart eveneens geslaagd: de student ingeschreven in een afstudeerjaar van een bacheloropleiding, een schakel- of voorbereidingsprogramma, een master-na-bacheloropleiding, een master-na-masteropleiding of de specifieke lerarenopleiding die aan volgende cumulatieve voorwaarden voldoet:

- De student heeft alle nog resterende opleidingsonderdelen om te kunnen slagen voor de betreffende opleiding in zijn/haar curriculum opgenomen.
- Het tekort om te slagen voor één of twee opleidingsonderdelen bedraagt maximaal 6 gewogen punten, waarbij de studiepunten als gewichten worden gehanteerd. Het tekort wordt berekend door het tekort op het examencijfer voor het opleidingsonderdeel te vermenigvuldigen met de studiepunten die aan dat opleidingsonderdeel zijn toegekend.
- De student heeft voor alle opleidingsonderdelen minimaal 8/20 behaald.
- De student heeft voor maximaal twee opleidingsonderdelen minder dan 10/20 behaald.
- De student heeft voor de betreffende opleidingsonderdelen de meest recente examenkans benut.
- De tolerantie geldt niet voor de masterproef en de verplichte stages.

Artikel 71, §3 van het OER laat niettemin toe om een student die niet aan deze criteria voldoet toch geslaagd te verklaren. Een dusdanige beslissing is enkel mogelijk in uitzonderlijke omstandigheden en mits blijkt dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn.

Deze bepaling vindt zijn grondslag in artikel II.229 al. 1 Codex Hoger Onderwijs, dat luidt als volgt:

“De student wordt door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. De toepassing van dit artikel verwacht dat de student kan aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij kan aantonen dat hij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft.”

Uit vaste rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen (zie bijvoorbeeld R. Stvb. 28 maart 2018, nr. 4.239) blijkt dat om na te gaan of deze bepaling moet worden toegepast, volgende twee elementen moeten worden afgetoetst:

- Heeft de student – niettegenstaande het tekort – toch de globale opleidingsdoelstellingen behaald? Dit veronderstelt zowel een kwantitatieve als een kwalitatieve toetsing.
- Zijn er bijzondere, persoonlijke (familiale omstandigheden) of studie-gerelateerde (het individueel afgelegde studietraject) omstandigheden die voor de betrokken student als uitzonderlijk kunnen worden gekwalificeerd en waarvan redelijkerwijze kan worden aangenomen dat ze ervoor hebben gezorgd dat de student minder goed heeft gepresteerd dan van hem/haar in normale omstandigheden kon worden verwacht?

De bewijslast ter zake berust bij de student, zoals blijkt uit de rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen:

“Gewis mag van de student worden verwacht dat hij, wanneer hij zich beroept op ‘bijzondere omstandigheden’ of voorhoudt spijs tekorten toch de doelstellingen van de opleiding globaal te hebben behaald, daarvoor concrete elementen voorlegt en de organen van de instelling niet opzadelt met een omvangrijk onderzoek naar alle mogelijke argumenten die tot een globale geslaagd-verklaring zouden kunnen leiden. De bewijslast ligt, met andere woorden, in de eerste plaats bij de student”. (zie bijvoorbeeld R. Stvb. 24 november 2017, nr. 4031)

De examencommissie heeft zich niet beraden over de specifieke situatie van deze student. Er werden aan de examencommissie ook geen uitzonderlijke omstandigheden gemeld over of door deze student. Voor geen enkele student in hetzelfde of zelfs een gunstiger geval als Said werd overigens een tekort groter dan toegelaten in de bacheloropleiding getolereerd. Alle studenten zijn gelijkberechtigd geworden. De examencommissie heeft bijgevolg de criteria zoals vastgelegd in artikel 71 van het OER gerespecteerd en toegepast.

De institutionele beroepscommissie merkt op dat ze bij de vraag naar deliberatie nagaat of de globale opleidingsdoelstellingen van de bacheloropleiding bereikt zijn. Een deliberatiebeslissing gaat bijgevolg over het geheel van alle opleidingsonderdelen en niet over enkele vakken zoals de student verkeerdelijk lijkt aan te nemen.

Het gegeven dat de student niet geslaagd is voor drie opleidingsonderdelen uit de bacheloropleiding ten belope van 21 tekortpunten wijst erop dat hij de eindcompetenties van deze opleidingsonderdelen nog niet in voldoende mate heeft verworven. Elk van de opleidingsonderdelen binnen het curriculum van een student draagt op een eigen wijze bij tot het realiseren van de opleidingsdoelstellingen en de opleidingsdoelstellingen worden maar ten volle behaald als een student de einddoelstellingen van elk van die opleidingsonderdelen heeft behaald. Gelet op het gegeven dat het hier een groot tekort bedraagt van 21 tekortpunten daar waar slechts 6 tekortpunten worden getolereerd, kan de institutionele beroepscommissie niet anders dan besluiten dat de student onvoldoende heeft aangetoond de opleidingscompetenties te hebben verworven. De institutionele beroepscommissie houdt hierbij rekening met de spijtige gezondheidssituatie waar de student naar verwijst maar merkt op dat de student er, ondanks zijn gezondheidssituatie, wel in geslaagd is om tijdens de tweedekansexamenperiode te slagen voor de drie herexamens uit de masteropleiding. Dit geeft aan dat de 4 tekorten in de bacheloropleiding te wijten zijn aan een gebrek aan inhoudelijke vakbeheersing en het niet behalen van de gevraagde eindcompetenties eerder dan dat deze volledig toe te schrijven zijn aan de gezondheidssituatie van de student.

De student haalt ook geen enkel argument aan waarom hij naast de persoonlijke omstandigheden wel degelijk, ondanks de tekorten, de opleidingsdoelstellingen van de bacheloropleiding zou hebben behaald. Uit de lezing van artikel II.229 al. 1 Codex Hoger Onderwijs blijkt echter onomstotelijk dat de ‘bijzondere omstandigheden’ en het ‘globaal behalen van de doelstellingen’ twee cumulatieve decretale voorwaarden zijn. De bewijslast daarbij rust, ook wat de tweede voorwaarde betreft, uitdrukkelijk bij de student en dit ligt hier niet voor. De institutionele beroepscommissie voelt zich hier

geruggesteund door o.a. arrest nr. 5.430 van 20 november 2019 in de zaak 2019/637 bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen.

De institutionele beroepscommissie kan begrijpen dat het afgelopen academiejaar zwaar was voor de student nu hij 89 studiepunten opnam en er voor 74 slaagde maar merkt op dat dit een eigen, bewuste keuze van de student was. Het niet behalen van alle credits kan bijgevolg aan de UGent niet ten kwade geduid worden aangezien hij niet tot een dergelijk groot pakket werd gedwongen en kan bijgevolg niet als een bijzondere omstandigheid worden weerhouden om een deliberatie bij dergelijke grote tekorten te verantwoorden.

De institutionele beroepscommissie kan aannemen dat de student een zwaar semester tegemoet gaat nu hij deze vakken moet hernemen in combinatie met zijn uitwisseling maar merkt op dat dit een gegeven vreemd is aan de vraag of hij de eindcompetenties van de litigieuze opleidingsonderdelen en bijgevolg de opleidingsdoelstellingen van de bacheloropleiding heeft behaald. Dit is niet het geval waardoor de institutionele beroepscommissie beslist geen uitzonderlijke deliberatie toe te kennen.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard.”

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij voert niet aan dat het beroep onontvankelijk is.

De Raad ziet ook geen redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is onontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Derde middel

In zijn wederantwoordnota werpt verzoeker een nieuw middel op, dat voor zover de Raad kan achterhalen, is gesteund op de rechten van verdediging.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat hij, na kennisname van de mededeling dat afzonderlijke vakken niet kunnen worden gedelibereerd, herhaaldelijk heeft gepoogd om telefonisch contact op te nemen

met de ombudsdienst, maar zonder succes. Daardoor, zo stelt verzoeker, was hij onvoldoende geïnformeerd om zijn intern beroep in te stellen.

Bovendien is verzoeker van oordeel dat een week onvoldoende tijd is om als student zonder juridische achtergrond te beslissen welke argumenten moeten worden opgeworpen.

Beoordeling

De Raad wijst verzoeker vooreerst op de bepaling van artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs, krachtens dewelke een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Indien verzoeker onvoldoende tijd zou hebben gehad om zijn intern beroep te beargumenteren, dan had hij dit in zijn verzoekschrift op intern beroep kunnen uiteenzetten. Minstens, indien verzoeker geloofwaardig zou kunnen maken waarom zulks niet mogelijk was – *quod non* – had verzoeker dit middel in zijn inleidend verzoekschrift in de procedure voor de Raad moeten opwerpen.

Verzoeker heeft nagelaten zulks te doen. In de wederantwoordnota komt het middel te laat om nog op ontvankelijke wijze in het debat te worden betrokken.

Nog daargelaten dat een middel dat voor het eerst in de wederantwoordnota wordt opgeworpen ook de rechten van verdediging van de verwerende partij in het gedrang brengt, stipt de Raad ook aan dat de termijn om een intern beroep in te stellen door de decreetgever bewust kort is gehouden, en in artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs is beperkt tot zeven kalenderdagen.

Dat die termijn té kort zou zijn, is kritiek op de decreetgever en niet op de bestreden beslissing, en bijgevolg niet ontvankelijk.

Het middel is niet ontvankelijk.

Tweede middel

In een tweede middel beroept verzoeker zich op een schending van de formelemotiveringsplicht.

Het komt gepast voor dit middel eerst te onderzoeken alvorens in te gaan op de vraag of het redelijkheidsbeginsel is geschonden – wat in het eerste middel aan bod komt.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat hij in zijn intern beroep heeft opgeworpen dat het wegens de corona-omstandigheden moeilijk was om te studeren. Volgens verzoeker heeft de institutionele beroepscommissie dat argument niet beoordeeld, terwijl het tot een gunstiger beslissing zou kunnen leiden.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat verzoeker in zijn intern beroep geen argument heeft ontwikkeld in de zin dat hij door corona-omstandigheden niet goed zou hebben kunnen studeren, laat staan dat hij heeft gespecificeerd wat de covid-pandemie voor hem concreet tot gevolg had. Hij heeft, zo stelt verwerende partij, enkel heel even verwezen naar het bestaan van corona-omstandigheden zonder meer. Vermits verzoeker daar geen argument uit putte, kan de institutionele beroepscommissie naar oordeel van verwerende partij ook niet worden verweten niet op dergelijk (onbestaand) argument te hebben geantwoord.

In zijn wederantwoordnota betoogt verzoeker dat ook een beknopt ontwikkeld argument een antwoord verdient.

Beoordeling

In zijn intern beroep heeft verzoeker opgeworpen dat zijn ziekte een grote impact heeft gehad op zijn mentale welzijn “[ ] afgezien van het feit dat we ons al in corona-omstandigheden bevonden”.

Verzoeker heeft daarmee op geen enkele wijze concreet uiteengezet hoe die omstandigheden hem in het bijzonder hebben getroffen en hoe – bijgevolg – de institutionele beroepscommissie hen bij haar beoordeling van verzoekers beroep diende te betrekken.

De loutere verwijzing naar het gegeven dat men zich “al in ‘corona-omstandigheden’ bevond, kan niet worden beschouwd als een voldoende geconcretiseerde grief, zodat de beroepscommissie de formelemotiveringsplicht niet heeft geschonden door er niet verder op in te gaan.

Het middel is ongegrond.

Eerste middel

Verzoeker steunt een eerste middel op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet zijn middel uiteen als volgt:

“De Institutionele Beroepscommissie van de Universiteit Gent heeft mijn ziekte niet voldoende overwogen. In mijn medisch dossier stond duidelijk vermeld dat mijn operatie aanleiding gaf tot vermoeidheid. Nu heeft de dokter ook geconfirmeerd dat de ingreep concentratieproblemen tot gevolg had.

Aangezien ik in deze omstandigheden tijdens de coronapandemie 9/20 had behaald, vroeg ik desalniettemin een deliberatie wegens de vermelde bijzondere omstandigheden. Echter, de Institutionele Beroepscommissie heeft geen gehoor gegeven aan mijn argumenten en heeft mijns inziens de ziekte en [haar] consequenties niet ernstig genoeg beoordeeld. Redelijkerwijze leidden de vermelde omstandigheden alsook de coronatoestand waarin deze zich voltrokken tot een slechtere score voor mijn examens, in vergelijking met mijn eerdere resultaten. Daarnaast zou ik ook aan de orde willen stellen dat er geen geneeskundige zetelde in de commissie, bevoegd om de ernst van mijn situatie adequaat te kunnen inschatten. Zo is er momenteel na grondig onderzoek bewezen dat mij in de zomer een te lage dosis L-thyroxine hormoon werd voorgeschreven en dat ik met de huidige dosis van 175 meg voldoende heb. Ook had vrij weinig tijd om mij voor te bereiden voor de vakken doordat ik werd opgenomen van 28 juni tot 6 juli gevolgd door een revalidatie periode van 3 weken. Verder ben ik een week of twee kwijtgeraakt doorheen de vakantie aan onderzoeken, problemen met calcium spiegel en opvolging, wat aanwijst dat ik in omstandigheden bevond die het studeren niet gemakkelijker maken.

Zoals reeds kort aangehaald heeft de Institutionele Beroepscommissie ook geen waarde geschonken aan het contrast tussen dit resultaat en eerder behaalde resultaten, die in normalere omstandigheden duidelijk hoger zouden liggen. Dit motief is gewoon een afleiding van de vraag of ik wegens mijn ziekte slechter heb gescoord op deze twee vakken dan op andere vakken, ook voor de vakken waarvoor ik geslaagd was in tweede zit waren de scores niet zo denderend. Doordat je een zwaar jaar tegemoet gaat met Erasmus erbij moet je ook keuze[s] maken onder deze omstandigheden om meer de focus te leggen op bepaalde vakken boven andere.

Aan de andere kant wordt beargumenteerd dat ik 21 gewogen tolerantiepunten tekortkom om te kunnen slagen, in normale omstandigheden zijn dat er maximaal 6. Ik meen mij te herinneren dat in het academiejaar 2019-2020 de coronacheck van toepassing was, wat ook ertoe leidde dat studenten die bepaalde competenties niet behaald hadden, toch gedelibereerd werden of soms een punt meer kregen. Dit jaar heb ik onder bijzondere omstandigheden van ernstige ziekte en corona een tekort opgelopen van 2 keer 9/20 en 1 keer 8/20, wat mogelijks indien de corona check van toepassing was gebleven zou resulteren in 2 keer 10/20 en 1 keer 9/20 waardoor ik zonder uitzondering dit deliberatiepakket gehaald zou hebben. Volgens de huidige formulering wordt onderschat en betwijfeld wat het effect van mijn ziekte is op mijn prestaties doordat ik niet voor alle vakken gebuisd ben en wordt er niet gekeken naar het feit dat de gevolgen van deze ziekte mijn prestatievermogen aantastten en dat ik in normale omstandigheden wel degelijk 2 keer 10/20 en 1 keer 9/20 zou hebben gehaald.

Verder beargumenteert de Institutionele Beroepscommissie dat ik de examencommissie niet tijdig op de hoogte heb gebracht. Los van het feit dat dit niet relevant is, heb ik wel degelijk het FSA op de hoogte gesteld van mijn ziekte. Het is dan hun taak om de examencommissie op de hoogte te brengen.

Verder werd er ook aangehaald dat ik mezelf te zwaar heb belast wegens het opnemen van een pakket van 89 studiepunten. Los van het feit dat ik voor het leeuwendeel van de opgenomen studiepunten de credits heb behaald, is dit niet relevant. Het betreft een uitzonderlijke situatie die ik niet kon voorzien, waardoor het opnemen van dit aantal studiepunten perfect haalbaar leek aan het begin van het academiejaar. Het was voor mij absoluut haalbaar om te slagen op de 89 studiepunten. Mijn tekorten zijn dan ook heel nipt.

Tot slot werd er geen rekening gehouden dat bij weigering van mijn verzoek de opgelegde bindende voorwaarden nog steeds van toepassing zouden zijn. Ook werd er geen rekening gehouden met mijn statuut als studentenvertegenwoordiger afgelopen jaar, een positie die ook veel tijd in beslag neemt en die ik ook niet zomaar kan opschorten omwille van bijzondere omstandigheden.”

In haar antwoordnota brengt verwerende partij vooreerst de decretale en reglementaire voorschriften in herinnering die gelden wanneer een student voor een opleiding globaal geslaagd wil worden verklaard.

Daarnaast betoogt verwerende partij (een voetnoot is weggelaten):

“In zijn extern beroep voert verzoeker aan dat deze beslissing onredelijk is. Hij schuift daarvoor diverse argumenten naar voor.

Meer specifiek rond de vraag of verzoeker ondanks de behaalde tekorten de opleidingsdoelstellingen globaal heeft behaald, stelt verzoeker dat de institutionele beroepscommissie geen waarde heeft geschonken aan het contrast tussen dit resultaat en eerder behaalde resultaten die in normalere omstandigheden duidelijk hoger zijn.

Verzoeker heeft in zijn intern beroep ook niet ingeroepen dat gekeken moest worden naar zijn andere resultaten en dat die opmerkelijk hoger zouden zijn dan de nu behaalde resultaten, zodat hij de institutionele beroepscommissie ook moeilijk kan verwijten daar niet expliciet op te zijn ingegaan.

Het is overigens ook helemaal niet correct dat zijn resultaten nu slechter zouden zijn dan in vorige jaren. Uit zijn curriculumoverzicht blijkt dat verzoeker helemaal geen vlekkeloos parcours heeft afgelegd in zijn bacheloropleiding. Hij heeft tot nu toe alvast vier academiejaren nodig gehad voor zijn (driejarige) bacheloropleiding, en behaalde in het verleden regelmatig tekorten die vaak zelfs lager waren dan de tekorten die hij thans overhoudt. Hij heeft ook wel vaker meer dan twee zittijden nodig gehad om te slagen voor een vak. Zijn gemiddelde scores per deliberatiepakket zijn over de verschillende jaren heen ook zeer constant, en zijn prestaties in het afgelopen academiejaar wijken ook in dat opzicht niet af van de voorgaande academiejaren. In die zin is het ook in het licht van het volledige studieparcours van verzoeker helemaal niet onredelijk om te oordelen dat zijn tekorten wijzen op een gebrek aan inhoudelijke vakbeheersing van de betrokken vakken.

Waar de institutionele beroepscommissie verwijst naar het feit dat verzoeker 21 gewogen punten tekort komt om te kunnen slagen waar er maar zes gewogen tekortpunten automatisch worden getolereerd, merkt de student op dat hij zich meent te herinneren dat in het academiejaar 2019-20 de coronacheck van toepassing was, wat er ook toe leidde dat studenten die bepaalde competenties niet behaald hebben, toch gedelibereerd werden of soms een punt meer kregen. Hij stelt vervolgens dat hij dit jaar onder bijzondere omstandigheden van ernstige ziekte en corona een tekort heeft opgelopen van twee keer 9/20 en één keer 8/20, wat mogelijks, indien de coronacheck van toepassing geweest zou zijn, zou resulteren in twee keer 10/20 en één keer 8/20 waardoor hij zonder uitzondering het deliberatiepakket zou hebben behaald.

Verwerende partij merkt op dat dit argument nieuw is en niet werd opgeworpen voor de institutionele beroepscommissie. Het is mitsdien ook niet ontvankelijk. Het is vervolgens ook niet gegrond.

In het academiejaar 2019-20 werd inderdaad de zogenaamde “coronacheck” toegepast of werd de toepassing ervan toch minstens aanbevolen aan de lesgevers. Dit was een techniek waarbij resultaten van vakken konden worden vergeleken met resultaten van vorige jaren, en waarbij lesgevers een tool aangereikt kregen waarbij ze hun resultaten derwijze konden aanpassen dat de gemiddelde scores en de gemiddelde deviatie ongeveer overeen zou komen met die van vorige jaren. Bij sommige vakken heeft dat ertoe geleid dat studenten met bepaalde scores een hogere score kregen, bij heel wat andere vakken heeft dat niet tot wijzigingen geleid. De coronacheck werkte ook maar in één richting in

die zin dat bij vakken waarbij de scores opmerkelijk hoger lagen dan vorige jaren, geen wijziging werd doorgevoerd.

Maar wat niet de bedoeling was van de coronacheck is dat studenten die niet de competenties van het betrokken vak hadden bereikt, er toch voor zouden slagen. Dat zou overigens ook strijdig zijn met de Codex hoger onderwijs die maar toelaat een credit te verlenen aan studenten die de competenties van het vak ook hebben behaald, en die ook maar toelaat om studenten geslaagd te verklaren voor een opleiding die de doelstellingen van die opleiding hebben behaald. Als de coronacheck al dergelijke gevolgen zou hebben gehad – quod non – dan zou verzoeker daaruit toch geen argument kunnen halen om ook nu geslaagd verklaard te worden ondanks hij de competenties van de opleiding niet heeft behaald, of credits te krijgen voor die vakken waarvan hij niet heeft aangetoond de competenties te hebben behaald. Uit onrecht kan immers geen recht gehaald worden.

Met het instrument van de coronacheck poogde de UGent maximaal rekening te houden met de gevolgen van corona, die ertoe geleid hebben dat lessen niet meer konden doorgaan, en dat alternatieven moesten worden gezocht, wat zowel voor lesgevers als studenten toen geen evidentie was. Dit jaar is dit systeem niet meer als zodanig toegepast omdat de UGent van oordeel was dat er ook geen nood meer aan bestond. Het systeem had hoe dan ook weinig impact gehad, en zowel studenten als docenten hadden zich ondertussen kunnen aanpassen. Op basis van de coronacheck is er wel een tool ontwikkeld die examencommissies laat zien zowel op vakniveau als op opleidingsniveau hoe de resultaten lagen in vergelijking met vorige jaren. Examencommissies konden vervolgens met die informatie rekening houden bij de deliberatie.

Verzoeker gaat ervan uit dat, was de coronacheck toegepast, hij wel geslaagd geweest zou zijn want voor elk van de drie vakken waarvoor hij niet slaagde wel een punt bijgekregen zou hebben. De coronacheck werd evenwel niet toegepast, zodat dit argument puur hypothetisch is. Verzoeker heeft zijn examencijfers ook niet betwist, zodat ervan uit gegaan mag worden dat ze een correcte weergave zijn van de prestaties die hij heeft geleverd voor de desbetreffende vakken. Die prestaties waren onvoldoende om een credit te behalen, en eveneens onvoldoende om voor de opleiding geslaagd te kunnen worden verklaard.

Dat verzoeker ernstige gezondheidsproblemen heeft gehad in de zomermaanden, die zijn resultaten mogelijk kunnen hebben beïnvloed, kan er overigens hoe dan ook niet toe leiden dat een hoger examencijfer wordt toegekend voor de vakken waarvoor verzoeker niet slaagde. Zoals ook de institutionele beroepscommissie heeft opgemerkt, dient een examencijfer een correcte weergave te zijn van de prestaties die een student effectief heeft geleverd. Niemand kan inschatten hoe de student zou hebben gepresteerd indien hij die gezondheidsproblemen niet had gehad, en er kunnen geen punten worden gegeven voor prestaties die niet zijn geleverd.

Besluit van dit alles is dat verzoeker nog steeds niet aantoonde de einddoelstellingen van de opleiding in voldoende mate te hebben behaald. Dat alleen is voldoende om vast te stellen dat deliberatie niet aan de orde is, vermits dit een *conditio sine qua non* is om een student geslaagd te verklaren voor een opleiding ondanks hij niet voor alle vakken binnen die opleiding een credit heeft behaald.

Die vaststelling heeft meteen ook tot gevolg dat verzoeker geen belang heeft bij de argumenten die betrekking hebben op de vraag of er al dan niet sprake is van bijzondere omstandigheden. De aanwezigheid van bijzondere omstandigheden alleen is immers niet voldoende om een student met tekorten alsnog te delibereren. Daarvoor is het, zoals

gezegd, noodzakelijk dat het ook vast staat dat hij de opleidingsdoelstellingen globaal heeft behaald, wat hier niet het geval is.

Louter subsidiair gaat verwerende partij toch in op de argumenten die verzoeker naar voor brengt in verband met de beoordeling van de aanwezigheid van bijzondere omstandigheden.

Verzoeker voert aan dat de institutionele beroepscommissie onvoldoende rekening heeft gehouden met zijn gezondheidsproblemen. Verwerende partij is het daar niet mee eens. De institutionele beroepscommissie heeft wel degelijk rekening gehouden met de gezondheidstoestand van verzoeker, zij het eerder bij de beoordeling van de vraag of de student globaal geslaagd verklaard kan worden. Over de vraag of de gezondheidstoestand van verzoeker van die aard is dat ze als bijzondere omstandigheid kan worden aangemerkt, die bovendien ertoe zou moeten leiden dat verzoeker ondanks drie tekorten toch gedelibereerd zou kunnen worden, heeft de institutionele beroepscommissie zich niet uitgesproken. Dat hoefde ook niet, vermits niet aangetoond was dat verzoeker de opleidingscompetenties had behaald, en deliberatie dus ook niet aan de orde was.

Verzoeker stelt vervolgens ook dat de vraag of hij zich al dan niet te zwaar heeft belast door 89 studiepunten op te nemen, niet relevant is. Verwerende partij merkt op dat de institutionele beroepscommissie ook niet heeft gesteld dat hij zich te zwaar zou hebben belast, laat staan dat ze hem dat zou hebben verweten. Wat de institutionele beroepscommissie wel heeft gedaan – overigens terecht –, is aangeven dat het feit dat hij 89 studiepunten heeft opgenomen, niet aangemerkt kan worden als een bijzondere omstandigheid vermits dat een eigen, bewuste keuze was.

Verzoeker stelt vervolgens dat er geen rekening werd gehouden met het feit dat bij weigering van zijn vraag de opgelegde bindende voorwaarde nog steeds van toepassing zou zijn. Het klopt inderdaad dat verzoeker bij zijn herinschrijving voor de bacheloropleiding een bindende voorwaarde opgelegd heeft gekregen omdat hij vorig academiejaar niet slaagde voor minstens de helft van de studiepunten die hij opnam in die bacheloropleiding. Verzoeker heeft die bindende voorwaarde niet betwist.

Verzoeker heeft voor de institutionele beroepscommissie echter niet gewezen op die bindende voorwaarde, en alleszins niet gevraagd om rekening te houden met het gegeven dat hij een bindende voorwaarde opgelegd heeft gekregen. Verzoeker kan de institutionele beroepscommissie dan ook niet verwijten dat niet mee in beschouwing te hebben genomen bij de behandeling van het intern beroep.

Overigens kan het feit dat een bindende voorwaarde werd opgelegd, geen reden zijn om een student alsnog te delibereren, en kan dit niet worden beschouwd als een bijzondere omstandigheid. Die bindende voorwaarde was er immers nog niet op het ogenblik waarover verzoeker werd beoordeeld, en kan zijn examenresultaten op geen enkel moment hebben beïnvloed.

Verzoeker wijst ook op het feit dat hij studentenvertegenwoordiger was het afgelopen jaar, en merkt op dat ook daar geen rekening mee is gehouden bij de beoordeling van zijn vraag tot deliberatie. Ook hier moet de verwerende partij opmerken dat verzoeker dat ook niet heeft aangegeven in zijn intern beroep, zodat de institutionele beroepscommissie niet verweten kan worden niet te hebben geantwoord op een argument in die zin.

Bovendien moet er ook hier op worden gewezen dat verzoeker er zelf voor heeft gekozen om een rol op te nemen als studentenvertegenwoordiger, zodat dit ook niet kan worden beschouwd als een bijzondere omstandigheid. De lat kan overigens niet lager worden gelegd voor studentenvertegenwoordigers, en ook voor hen geldt onverkort dat ze de opleidingscompetenties moeten behalen om te kunnen slagen voor die opleiding.”

In zijn wederantwoordnota gaat verzoeker nog in op de repliek van verwerende partij.

Beoordeling

De Raad is vooreerst van oordeel dat het niet noodzakelijk is dat een arts deel uitmaakt van een interne beroepsinstantie, opdat deze zich met voldoende kennis van zaken zou kunnen uitspreken over door de student ingeroepen bijzondere omstandigheden die – geheel of ten dele – van medische aard zijn.

Bovendien is de wijze waarop de door verzoeker aangevoerde bijzondere omstandigheden werden beoordeeld te dezen niet relevant, aangezien verzoekers beroep hoe dan ook niet voldoet aan de tweede cumulatieve voorwaarde van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs, zoals hieronder zal komen vast te staan.

Het past om vervolgens andermaal het voorschrift van artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs in herinnering te brengen, krachtens hetwelk een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

De Raad sluit zich aan bij de vaststelling van verwerende partij dat verzoeker in de huidige procedure heel wat argumenten opwerpt die hij niet aan de institutionele beroepscommissie heeft voorgelegd. Nu verzoeker niet beweert, laat staan bewijst, dat hij in de onmogelijkheid was om deze grieven eerder te doen gelden en aangezien zij niet raken aan de openbare orde, zijn zij niet ontvankelijk.

Verzoeker heeft de examenresultaten als dusdanig niet betwist, zodat de institutionele beroepscommissie het dossier vermocht te beoordelen in het licht van drie ontbrekende credits, ten belope van 21 tekortpunten.

Dat verzoeker over onvoldoende voorbereidingstijd zou hebben beschikt, is ook in dat opzicht een nieuw, en dus onontvankelijk middel.

Daarnaast wijst de Raad erop dat een student die niet in de voorwaarden verkeert om automatisch geslaagd te worden verklaard, op grond van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs slechts alsnog voor het geheel van een opleiding geslaagd kan worden verklaard indien de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn.

Aan die voorwaarde heeft de decreetgever bij artikel VI.14 van het Decreet van 16 juni 2017 ‘betreffende het onderwijs XXVII’ toegevoegd dat “de toepassing van dit artikel verwacht dat de student kan aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij kan aantonen dat hij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft.”

Uit de memorie van toelichting blijkt dat de steller van het ontwerp daarmee een concrete en specifieke bewijsvoering heeft verlangd (*Parl. St.* VI. Parl. 2016-2017, nr. 1146, 40):

“Van de instelling mag een gedegen onderzoek verwacht worden van de aan een dossier gerelateerde bijzondere omstandigheden. Het is echter aan de student om zijn verzoek tot uitzonderlijke deliberatie te onderbouwen met een goed inhoudelijk geargumenteerde dossier met de nodige stavingstukken. Vanuit de bezorgdheid om te vermijden dat een student al te lichtzinnig een dossier zou opstarten zonder zijn ingeroepen bijzondere omstandigheden te onderbouwen en de onderwijsinstellingen tevergeefs heel wat onderzoekswerk moeten verrichten, wordt geëxpliciteerd dat de bewijslast voor de toepassing van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs in eerste instantie bij de student wordt gelegd. Het artikel geeft de kans aan de studenten om, in een intern beroep, argumenten aan te voeren die zouden kunnen aantonen waarom hij of zij wel geslaagd had moeten verklaard worden. In dat geval is de beroepsinstantie ermee belast deze argumenten te bekijken en er ofwel rekening mee te houden, ofwel uit te leggen waarom ze deze argumenten niet overtuigend vindt.”

Het viel derhalve aan verzoeker toe om ten overstaan van de interne beroepscommissie aan te tonen dat de twee door de decreetgever cumulatief voorgeschreven voorwaarden zijn vervuld, met name eensdeels dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en anderdeels dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal genomen werden behaald.

Een uitvoerig en zelfs apert overtuigend betoog omtrent de bijzondere omstandigheden waarmee de student werd geconfronteerd, stelt niet vrij van de dwingende voorwaarde dat ook het bereiken van de doelstellingen concreet moet worden aangetoond.

In tegenstelling tot wat verzoeker voorhoudt, is hij in zijn intern beroep op geen enkele wijze ingegaan op de doelstellingen van de bacheloropleiding en de wijze waarop hij die, spijs het gemis aan een credit voor drie opleidingsonderdelen, alsnog globaal genomen zou hebben behaald.

Dat de tekorten voor deze opleidingsonderdelen beperkt zijn (tweemaal 9/20, eenmaal 8/20), komt in het licht van de hierboven in herinnering gebrachte toelichting geenszins tegemoet aan de bewijslast die op de student rust.

Het middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter

De secretaris (wnd.)

De voorzitter

Jim Deridder

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.114 van 10 december 2021 in de zaak 2021/999

In zake: Nabila SLAOUI
woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Pacifatiestraat 21

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel van 11 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard en aan verzoekster de verdere inschrijving wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en Mathias Blijweert, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

De debatten zijn op 6 december 2021 heropend om verwerende partij toe te laten toelichting te geven omtrent de inwerkingtreding van artikel 88, §8 van het onderwijs- en examenreglement, en zij zijn op 8 december 2021 opnieuw gesloten.

III. Feiten

Verzoekster is sinds het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of science in de Farmaceutische wetenschappen’.

In dat academiejaar neemt zij een curriculum op van drie opleidingsonderdelen, ten belope van 13 studiepunten. Zij neemt deel aan de eerste examenkans, zonder een credit te behalen, en is afwezig bij de tweede examenkans. Er wordt aan verzoekster een bindende voorwaarde opgelegd in het raam van de studievoortgangsbewaking.

In het academiejaar 2019-2020 schrijft verzoekster zich in voor één opleidingsonderdeel (9 studiepunten), waarvoor zij ook een credit behaalt.

In het academiejaar 2020-2021 neemt verzoekster opnieuw één opleidingsonderdeel op, ten belope van 5 studiepunten. Zij neemt deel aan beide examenkansen, maar behaalt geen credit.

Daar verzoekster voor geen enkel van de opgenomen studiepunten een credit heeft behaald, wordt haar de verdere inschrijving voor de betrokken opleiding geweigerd.

Op 15 september 2021 stelt verzoekster tegen die beslissing een beroep in bij de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel:

“[...]

Ik ben het niet eens met deze beslissing om volgende redenen

- Mijn studievoortgang is veel beïnvloe[d] door mij psychische beperkingen.
- Ik ben ingeschreven voor één vak in dit jaar omdat ik niet in staat was om meer vakken te nemen door concentratieproblemen, vergeet[achtigheid],...
- Ik was heel erg aan het lijden, maar ik wist niet wat er aan de hand was, en helaas [ben ik] niet op tijd gestart met de behandeling. Door mijn psychische klachten zijn er ook lichamelijke klachten bij gekomen.

Als bijlage zijn de volgende documenten toegevoegd:

1. Verwijsbrieven van mijn huisarts.
2. Medicijnen die ik gebruik.
3. Beslissing.

Ik hoop dat [ik] na de behandeling terug kan inschrijven.”

De interne beroepscommissie beslist, na verzoekster op 20 september 2021 te hebben gehoord, op 11 oktober 2021 tot het volgende:

“[...]”

IV. TEN GRONDE

De beroepscommissie stelt vast dat aan de studente een “inschrijving niet toegelaten” werd opgelegd in toepassing van artikel 88, § 3, van het OER, nu zij op het einde van academiejaar 2020-2021 geen enkel credit heeft behaald.

De beroepscommissie onderzoekt vooreerst of de studente een overmachtssituatie aantoon, die rechtvaardigt waarom de studente geen enkel credit heeft behaald.

De studente licht toe dat zij te kampen heeft met psychische problemen waardoor zij zeer veel concentratieproblemen heeft en vergeetachtig is. Zij geeft aan dat zij heel erg te lijden heeft onder deze symptomen. Dit is ook de reden waarom zij het afgelopen academiejaar maar één vak heeft opgenomen. Ter zitting beschrijft de studente dat deze klachten moeilijk te combineren zijn met de zorg voor haar vier kinderen. Bovendien heeft zij te kampen met een zware angst wegens het niet kunnen verwerken van het overlijden van haar moeder. Ter staving legt de studente een bewijs bij van de medicatie die zij neemt en een verwijsbrief van haar huisarts.

De interne beroepscommissie kan niet anders dan vaststellen dat er zich een ernstig probleem voordoet wat de studievoortgang betreft. Zo heeft de studente de afgelopen drie academiejaren slechts 9 studiepunten heeft verworven:

- academiejaar 2018-2019 heeft zij 0 van de 13 opgenomen studiepunten verworven (0%);
- academiejaar 2019-2020 heeft zij 9 van de 9 opgenomen studiepunten verworven (100%);
- academiejaar 2020-2021 heeft zij 0 van de 5 opgenomen studiepunten verworven (0%).

Ter zitting geeft de studente aan dat zij eerst moet worden behandeld alvorens haar studies te kunnen hervatten. De commissie sluit zich aan bij deze visie die geheel in overeenstemming is met de maatregel van studievoortgangsbewaking die aan de studente wordt opgelegd. Actueel toont de studente niet aan hoe zij in het volgende academiejaar tot een betere studievoortgang zou kunnen komen, gelet op het feit dat er nog geen verbetering kan worden aangetoond in de door haar beschreven symptomen.

Rekening houdend met het gelopen studieparcours, het aantal nog te verwerven credits en het ontbreken van elementen waaruit redelijkerwijs dient te worden afgeleid dat sprake is van een voldoende aannemelijk perspectief op verbetering, oordeelt de interne beroepscommissie dat de beslissing van de examencommissie tot weigering tot herinschrijving redelijk is.

V. BESLUIT

Het beroep wordt verworpen. De bestreden beslissing wordt bevestigd.”

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar antwoordnota voert verwerende partij aan dat het beroep onontvankelijk is, omdat verzoekster weliswaar de beslissing van de interne beroepscommissie aanduidt als voorwerp van haar beroep, maar zij geen grieven tegen die beslissing ontwikkelt en zich enkel keert tegen de initiële studievoortgangsbepaling.

Verzoekster repliceert in haar wederantwoordnota dat het beroep is gericht tegen de beslissing op intern beroep.

Beoordeling

Verzoekster duidt de beslissing van de interne beroepscommissie van 11 oktober 2021 uitdrukkelijk aan als voorwerp van haar beroep.

De grieven die verzoekster doet gelden zijn niet identiek aan deze die zij op intern beroep heeft opgeworpen.

In het licht van het voorschrift van artikel II.294, §2, derde lid, 4° van de Codex Hoger Onderwijs (“Het verzoekschrift vermeldt [] een feitelijke omschrijving en motivering van de ingeroepen bezwaren”) en de overwegingen van de decreetgever (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 25):

“Er wordt niet vereist dat het verzoekschrift juridisch omliggende middelen omvat.

Het volstaat dat de verzoeker een eventueel summier doch duidelijk aangegeven onregelmatigheid aanbrengt, zonder dat deze beweerde onregelmatigheid juridisch moet worden gekwalificeerd. Het is evenwel evident dat dergelijk middel niet kan bestaan uit een loutere bewering of mededeling of uit het uiten van twijfel.”

is de Raad van oordeel dat de grieven van verzoekster op de bestreden beslissing kunnen worden betrokken.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Nadere bepaling van het voorwerp

Verzoekster bestrijdt de individuele beslissing van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel waarbij haar de verdere inschrijving wordt geweigerd.

Deze beslissing kan niet los worden gezien van artikel 88, §8 van het onderwijs- en examenreglement 2020-2021 van verwerende partij, waarin op reglementaire wijze wordt bepaald dat een student aan die een weigering tot inschrijving wordt opgelegd in het raam van de studievoortgangsbewaking, pas na een onderbreking van twee academiejaren opnieuw om inschrijving kan verzoeken.

De individuele beslissing moet, in het bijzonder wat de beoordeling in het licht van het redelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel betreft, samen gelezen worden met het onderwijs- en examenreglement.

VI. Onderzoek van de middelen

Enig middel

In een enig middel beroept verzoekster zich op het redelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster is het met de bestreden beslissing niet eens omdat haar studievoortgang werd beoordeeld in een moeilijke periode van haar leven – zij verwijst naar gezondheidsproblemen en navolgend overlijden van haar moeder.

De emotionele problemen die verzoekster hierdoor zelf ondervond, werden niet onmiddellijk gediagnosticeerd, waardoor een behandeling pas in 2021 kon worden opgestart. Die behandeling, zo stelt verzoekster, loopt op dit ogenblik, zodat zij aan zichzelf geen te hoge eisen wil stellen. Zij stelt ter zake:

“Mijn plan is om 1 jaar te stoppen met studeren voor een succes behandeling. Volgend jaar zal ik met al mijn kracht mijn [best] doen voor een succes academiejaar (2022-2023).”

In haar antwoordnota brengt verwerende partij vooreerst de beperkte bevoegdheden van de Raad als annulatierechter in herinnering. Zij verwijst vervolgens naar de motieven in de beoordeling van de interne beroepscommissie en het studietraject van verzoekster.

Daarnaast repliceert verwerende partij:

Verwerende partij heeft dan ook vastgesteld dat het studierendement van verzoekende partij, ondanks het opnemen van een beperkte studielast, bijzonder laag is. Op het ogenblik van de beoordeling van het dossier door de commissie legde verzoekende partij niet het minste begin van bewijs voor dat het in de toekomst beter zou gaan met haar studies, maar stelde daarentegen dat zij eerst een behandeling diende te volgen. In die omstandigheid heeft de commissie – naar het oordeel van verwerende partij – terecht besloten dat het niet waarschijnlijk is dat zij in het volgend academiejaar tot een beter studierendement zou komen, nu er zich momenteel nog geen verbetering heeft voorgedaan in de situatie van verzoekende partij. Dit lijkt verzoekende partij ook in het kader van haar beroepschrift voor Uw Raad te bevestigen waar zij stelt dat zij één jaar zou stoppen met studeren, met het oog op vergroten van de slaagkans van haar behandeling. Op zich is dit ook in overeenstemming met het oogmerk van de betreffende regel van studievoortgangsbewaking die studenten ertoe moet aanzetten om zich te heroriënteren, of om de omstandigheden in hun leven te wijzigen waarna zij hun studies later met meer succes kunnen verderzetten. Dat verzoekende partij in haar beroepschrift nog wijst op haar verlangen om haar studies af te werken, kan dit geen afbreuk doen aan de beoordeling zoals zij door de interne beroepscommissie is gemaakt.

Rekening houdend met het reeds gelopen studietraject kan er dan ook niet vanuit worden gegaan dat verzoekende partij een beter studierendement kan behalen. De interne beroepscommissie motiveerde dienaangaande: *Rekening houdend met het gelopen studieparcours, het aantal nog te verwerven credits en het ontbreken van elementen waaruit redelijkerwijs dient te worden afgeleid dat sprake is van een voldoende aannemelijk perspectief op verbetering, oordeelt de interne beroepscommissie dat de beslissing van de examencommissie tot weigering tot herinschrijving redelijk is.*

Verzoekende partij slaagt er dan ook niet in aan te tonen dat de bestreden beslissing kennelijk onredelijk is.”

In haar wederantwoordnota dupliceert verzoekster nog dat geen rekening werd gehouden met de uitzonderlijke omstandigheden in het vorige academiejaar en de functiebeperking die pas in 2021 werd vastgesteld. Verzoekster is van oordeel dat het lage studierendement enkel het gevolg is van die uitzonderlijke omstandigheden en niet van haar capaciteiten.

Verzoekster stipt nog aan dat zij thans de nodige hulp krijgt en verbetering voelt, en dat de kans groot is dat de klachten van tijdelijke aard zijn.

Beoordeling

De Raad herinnert er vooreerst aan dat het krachtens artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs niet zijn opdracht en zelfs niet zijn bevoegdheid is om de beoordeling van de grond van de zaak over te doen en zijn appreciatie over de waarde van de verzoekende partij in de plaats te stellen van deze van het bestuur.

De Raad kan in dat licht geen bescherming bieden tegen strenge beslissingen, maar enkel tegen beslissingen die zo streng zijn dat zij onredelijk *c.q.* onzorgvuldig voorkomen. Daartoe kan enkel worden besloten wanneer vast is komen te staan dat geen enkel ander normaal en voorzichtig handelend bestuur in dezelfde omstandigheden tot eenzelfde beslissing zou kunnen komen.

Dat een andere beroepscommissie tot een andere, voor verzoekster meer gunstige beslissing zou kunnen komen, volstaat dus niet om de bestreden beslissing onredelijk te bevinden.

Uit het voorliggend dossier blijkt dat de bijzondere omstandigheden waarop verzoekster zich beroept om haar beperkte studievoortgang te verantwoorden – of minstens te verklaren – niet enkel in het verzoekschrift op intern beroep, maar ook tijdens de hoorzitting zijn uiteengezet.

Die omstandigheden blijken drieërlei te zijn: de ziekte en het overlijden van verzoeksters moeder, de psychische problemen die verzoekster ten gevolge daarvan ondervindt en de zorg voor de vier kinderen.

Krachtens artikel 88, §8 van het onderwijs- en examenreglement geldt een weigering tot inschrijving die in het raam van de studievoortgangsbewaking wordt opgelegd, voor twee academiejaren, in die zin dat een student “na een onderbreking van inschrijving van ten minste twee academiejaren voor de opleiding(en) en opleidingsonderdelen waarvoor de student geweigerd was” een schriftelijk en gemotiveerd dossier kan indienen waaruit blijkt dat er gewijzigde omstandigheden zijn.

Voor zover de bestreden beslissing aan verzoekster het recht op inschrijving ontzegt voor het academiejaar 2021-2022 blijkt er tussen partijen geen discussie te bestaan. In haar intern beroep heeft verzoekster uitdrukkelijk aangegeven “Ik hoop dat [ik] na de behandeling terug kan inschrijven” en in haar verzoekschrift voor de Raad verklaart zij duidelijk dat zij slechts een herinschrijving in academiejaar 2022-2023 beoogt.

Verzoekster betwist de bestreden beslissing derhalve enkel in de mate dat haar meteen voor twee academiejaren (2021-2022 en 2022-2023, en dus ook voor dat laatste academiejaar) de inschrijving wordt geweigerd.

De Raad is van oordeel dat in het licht van de door verzoekster aangehaalde bijzondere omstandigheden, een uitsluiting van inschrijving gedurende twee academiejaren disproportioneel en dus onredelijk is.

De Raad overweegt daarbij ook dat de interne beroepscommissie zelf blijkbaar de werkelijke draagwijdte van haar beslissing niet ten volle heeft ingeschat, waar zij motiveert:

“Actueel toont de studente niet aan hoe zij in het volgende academiejaar tot een betere studievoortgang zou kunnen komen [...]”

terwijl, zoals gezien, niet enkel het volgende academiejaar in het geding is.

Artikel II.246, §1, 1°/2 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt met betrekking tot de weigering tot inschrijving in het raam van de studievoortgangsbewaking:

“1°/2 als een student een opgelegde bindende voorwaarde niet naleeft kan de inschrijving van de student een volgend academiejaar geweigerd worden door dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;”

Uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat deze bepaling aldus moet worden gelezen dat de weigering tot inschrijving enkel betrekking heeft op het eerstvolgende academiejaar (*Parl. St. VI. Parl. 2014-2015, nr. 325/1, 13-14*):

“Zoals in het verleden is deze bepaling gradueel opgebouwd. Ingeval de student niet voldoet aan de opgelegde bindende voorwaarden kan het daaropvolgende academiejaar de inschrijving worden geweigerd. Deze bepalingen gelden in de toekomst over opleidingen en instellingen heen.”

en (*Parl. St. VI. Parl. 2014-2015, nr. 325/1, 36*):

“Decretaal wordt vastgelegd dat instellingen de mogelijkheid hebben om dwingende voorwaarden te koppelen aan een volgende inschrijving ingeval een student niet de grens van 60% studierendement (de verhouding tussen de opgenomen en verworven studiepunten) haalt het vorige academiejaar. Zoals in het verleden is deze bepaling gradueel opgebouwd. Ingeval de student niet voldoet aan de opgelegde bindende voorwaarden kan het daaropvolgende academiejaar de inschrijving worden geweigerd.”

De bestreden beslissing miskent artikel II.246, §1, 1°/2 van de Codex Hoger Onderwijs door verzoekster gedurende twee academiejaren het recht op inschrijving te ontfangen.

Het beroep is in die mate gegrond.

BESLISSING

De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel van 11 oktober 2021 in de mate dat de weigering tot inschrijving ten aanzien van verzoekster wordt bevestigd voor een termijn langer dan het academiejaar 2021-2022.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 10 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,

voorzitter van de Raad

Jan Geens

bestuursrechter – bijzitter

Marleen Verreth

bestuursrechter – bijzitter

De secretaris (wnd.)

De voorzitter

Jim Deridder

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.091 van 3 december 2021 in de zaak 2021/1001

In zake: Jaume PUIGDEFABREGAS GIOL
                  woonplaats kiezend te 1210 Sint-Joost-ten-Node
                  Kruidtuinstraat 6

tegen:

                  VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
                  woonplaats kiezend te 1050 Brussel
                  Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel van 11 oktober 2021 waarbij verzoekers intern beroep ongegrond wordt verklaard en de weigering tot inschrijving wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Mathias Blijweert, die verschijnt voor verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in het voorbereidingsprogramma ‘Master of science in Management’ en in de gelijknamige masteropleiding.

Op het einde van dat academiejaar behaalt verzoeker een beperkt studierendement (43% in het voorbereidingsprogramma, 40% in de masteropleiding), ten gevolge waarvan hem in het raam van de studievoortgangsbewaking voor beide programma's een bindende voorwaarde wordt opgelegd.

In het academiejaar 2020-2021 neemt verzoeker in het voorbereidingsprogramma een curriculum op van vier opleidingsonderdelen, ten belope van 12 studiepunten, waarbij hij één credit behaalt (3 studiepunten). In de masteropleiding schrijft verzoeker zich in voor vier opleidingsonderdelen, ten belope van 36 studiepunten, zonder een credit te behalen.

Aangezien verzoeker aldus niet aan de hem opgelegde bindende voorwaarden tegemoet komt, wordt hem de verdere inschrijving in zowel het voorbereidingsprogramma als het masterprogramma geweigerd.

Op 15 september 2021 stelt verzoeker tegen deze beslissing(en) een intern beroep in.

De interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel behandelt dat beroep in zitting van 29 september 2021. Bij beslissing van 11 oktober 2021 beslist de beroepscommissie om het intern beroep ongegrond te verklaren.

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Met betrekking tot de taalregeling moet het volgende worden opgemerkt.

Artikel II.261, §1 van de Codex Hoger Onderwijs (verder: de Codex) stelt als principe dat de onderwijstaal in de hogeronderwijsinstellingen die onder de toepassing van de Codex vallen, het Nederlands is.

Terwijl de Codex op dit principe een aantal uitzonderingen toestaat, lijkt dit niet het geval te zijn voor de bestuurstaal van de hogescholen en universiteiten, die krachtens artikel II.260 van de Codex steeds het Nederlands is.

De Raad is van oordeel dat het begrip onderwijstaal ruim kan worden geïnterpreteerd en zich niet noodzakelijk beperkt tot de taal waarin de lessen zelf worden gegeven, maar zich ook kan uitstrekken tot de mondelinge of schriftelijke communicatie tussen instelling of docent en student met betrekking tot die lessen of het opleidingsonderdeel waarvan de lessen deel uitmaken, zoals bijvoorbeeld bepaalde praktische mededelingen.

Anders is het wanneer de communicatie niet langer enkel betrekking heeft op de verstrekking van het onderwijs, maar kadert in de rechtsbescherming van de student.

Zoals de Raad eerder reeds heeft overwogen (R.Stvb. 25 augustus 2015, nr. 2.311) is de interne beroepsinstantie die de hogeronderwijsinstelling krachtens artikel II.283 van de Codex verplicht dient in te richten, een orgaan dat een bestuurlijke rechtshandeling stelt die, wanneer is voldaan aan de voorwaarden door de Codex gesteld, vatbaar is voor een administratief beroep bij de Raad. Dit betekent dat op de werking van de interne beroepsinstantie de bestuurstaal van toepassing is, die zoals aangehaald uitsluitend het Nederlands kan zijn.

De Raad is een administratief rechtscollege dat is opgericht door en binnen de Vlaamse Gemeenschap (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, 1960/1, 17 e.v.).

Wat betreft de taalregeling met betrekking tot de rechtscolleges van de gewesten of gemeenschappen, heeft de Raad van State in het arrest nr. 220.989 van 12 oktober 2012 geoordeeld dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen uitspraak doet over jurisdictionele beroepen en zijn contentieux onder het grondwettelijk begrip ‘gerechtszaken’ valt, maar dat de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken op de Raad voor Vergunningsbetwistingen niet van toepassing is, daar de wet enkel het gebruik van de talen in gerechtszaken voor de hoven en rechtbanken van de rechterlijke orde regelt.

In hetzelfde arrest heeft de Raad van State geoordeeld dat de wet van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken of het decreet van 30 juni 1981 houdende aanvulling van de artikelen 12 en 33 van de bij het koninklijk besluit van 16 (lees: 18) juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken wat betreft het gebruik van de talen in de betrekkingen tussen de bestuursdiensten van het Nederlands taalgebied en de particulieren, evenmin op de Raad voor Vergunningsbetwistingen van toepassing zijn, omdat die teksten het taalgebruik in bestuurszaken regelen en niet het taalgebruik in gerechtszaken voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen die uitspraak doet over jurisdictionele beroepen.

Deze overwegingen lijken mutatis mutandis op de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen van toepassing te kunnen zijn. Het decreet van 4 april 2014 ‘betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges’ heeft aan de bovenstaande situatie overigens geen wijzigingen aangebracht en regelt de taal der rechtspleging voor de in dat decreet bedoelde rechtscolleges niet.

Bij deze rechtspraak kan de bedenking worden geplaatst of zij verzoenbaar is met artikel 129, §1 van de Grondwet. Krachtens deze bepaling is de Vlaamse decreetgever in gemeenschapsbevoegdheden immers slechts bevoegd om het gebruik van de talen te regelen voor (i) de bestuurszaken, (ii) het onderwijs in de door de overheid opgerichte, gesubsidieerde of erkende instellingen en (iii) de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsmede de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akte en bescheiden van de ondernemingen.

Indien de Raad, zoals de Raad van State heeft geoordeeld ten aanzien van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, niet onder de taalregeling in bestuurszaken valt, lijkt artikel 129, §1 van de Grondwet uit te sluiten dat de decreetgever de taalregeling in de procedure voor zijn administratieve rechtscolleges zou vermogen te regelen.

Deze vraag behoeft evenwel vooralsnog geen antwoord, nu de overwegingen van voormeld arrest van de Raad van State alleszins niet wegnemen dat de Raad als administratief rechtscollege van en binnen de Vlaamse Gemeenschap, binnen de diensten van de ‘Vlaamse Executieve’ valt, die krachtens de artikelen 35 en 36, §1 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen het Nederlands als bestuurstaal gebruiken.

De taalregeling wordt geacht van openbare orde te zijn. De Raad ziet geen reden om daar anders over te oordelen wanneer de rechtsgrond voor de taalregeling is gelegen in de voormelde wet van 9 augustus 1980.

Artikel 21 van het huishoudelijk reglement van de Raad (*BS* 15 juli 2015) bevestigt dat de taal van de procedure het Nederlands is. Dit taalvoorschrift heeft niet enkel betrekking op het arrest van de Raad, maar strekt zich ook uit tot de procedurestukken die uitgaan van de partijen, waaronder het verzoekschrift, de antwoordnota van de verwerende partij en de wederantwoordnota van de verzoekende partij.

Artikel 30 van de Grondwet lijkt aan partijen geen rechtsgrond te bieden om zich in de procedure voor de Raad op grond van de taalvrijheid alsnog van een andere taal dan het Nederlands te bedienen, nu dit artikel enkel de vrijheid van de gesproken taal waarborgt en er alleszins een regeling door de wetgever wordt toegelaten voor handelingen van het openbaar gezag – waar de gewone wet van 9 augustus 1980 prima facie aan voldoet.

De Raad stelt vast dat de gedinginleidende akte – het beroep tot nietigverklaring van verzoekende partij – geheel in het Engels is opgesteld.

Zulks is in strijd met de hiervoor aangehaalde bepalingen van de wet van 9 augustus 1980 en het huishoudelijk reglement van de Raad, zodat er grond is om te besluiten tot de nietigheid van deze procedurestukken en bijgevolg tot de onontvankelijkheid van het beroep.

De Raad is er zich evenwel van bewust dat in het verleden – doorgaans met instemming van de verwerende partijen – een coulante houding werd aangenomen ten aanzien van niet-Nederlandstalige verzoekschriften of wederantwoordnota's. Wil de Raad de door de decreetgever beoogde korte doorlooptijd van de beroepen blijven honoreren, dan kan de huidige werklast van de Raad een dergelijke soepele houding niet langer verantwoorden. De verwerking van anderstalige procedurestukken veroorzaakt immers een aanzienlijke bijkomende belasting bij de beoordeling van het beroep. Bovendien kan de Raad niet voorbijgaan aan de hiervoor in herinnering gebrachte rechtsregels.

Ten einde de tegenspraak te waarborgen en verzoeker de mogelijkheid te bieden om een Nederlandstalige vertaling voor te leggen van zijn verzoekschrift, is door het secretariaat van de Raad op 3 november 2021 een procedurekalender verzonden, met daarin aangepaste termijnen en de volgende mededeling:

“1. De procedurekalender

De Raad heeft vastgesteld dat de verzoekende partij een Engelstalig verzoekschrift heeft ingediend. De procedure voor de Raad verloopt in het Nederlands; anderstalige verzoekschriften en nota's zijn niet ontvankelijk en worden uit de debatten geweerd. Aan verzoekende partij wordt een mogelijkheid geboden om het anderstalig verzoekschrift te regulariseren.

- 10 november 2021: de student bezorgt ten laatste die dag aan de Raad en aan de onderwijsinstelling een Nederlandstalige letterlijke vertaling van zijn verzoekschrift
- [...]

Laattijdige nota's worden uit de verdere procedure geweerd.”

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt als exceptie op dat verzoekers beroep niet ontvankelijk is, omdat hij heeft nagelaten een Nederlandse vertaling van zijn verzoekschrift neer te leggen.

Verzoeker heeft geen wederantwoordnota ingediend.

Beoordeling

De voormelde procedurekalender is aan het e-mailadres van verzoeker verzonden op 3 november 2021.

De Raad moet vaststellen dat spijts de aan verzoeker geboden mogelijkheid tot regularisatie van zijn beroepsschrift, verzoeker geen vertaling van het verzoekschrift heeft neergelegd.

Verzoeker verschijnt ook niet ter zitting om desgevallend nadere duiding te verschaffen.

Overeenkomstig wat in de mededeling van de procedurekalender is bepaald, wordt het Engelstalig verzoekschrift ambtshalve uit de debatten geweerd.

Nu er zich in het dossier geen ontvankelijk verzoekschrift bevindt, dient de Raad te besluiten tot de onontvankelijkheid van het beroep.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter

De secretaris (wnd.)

De voorzitter

Jim Deridder

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.092 van 3 december 2021 in de zaak 2021/1026

In zake: Nick WARMOES
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 21 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de voorzitter van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel van 14 oktober 2021 waarbij verzoekers intern beroep onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker, advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor verzoekende partij en Mathias Blijweert, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2016-2017 ingeschreven aan de Vrije Universiteit Brussel, en sinds het academiejaar 2019-2020 in de opleiding ‘Bachelor of laws in de Rechten’.

In dat academiejaar neemt verzoeker een curriculum op van negen opleidingsonderdelen, ten belope van 57 studiepunten. In de eerste examenzittijd neemt verzoeker deel aan zes examens en behaalt hij twee credits (12 studiepunten). In de tweede examenzittijd neemt verzoeker deel aan zeven examens en behaalt hij voor drie vakken een credit (21 studiepunten). Aangezien het studierendement van verzoeker aldus slechts 58% bedraagt, wordt hem een bindende voorwaarde opgelegd bij de volgende inschrijving: verzoeker moet voor 75% van de opgenomen studiepunten een credit behalen, en hij moet slagen voor elk opleidingsonderdeel waarvoor hij reeds tweemaal was ingeschreven zonder een credit te hebben behaald.

Tegen die beslissing stelt verzoeker geen beroep in.

In het academiejaar 2020-2021 schrijft verzoeker zich in voor tien opleidingsonderdelen, ten belope van 63 studiepunten. Na de tweede examenzittijd heeft verzoeker voor vijf opleidingsonderdelen een credit behaald. Die opleidingsonderdelen vertegenwoordigen 30 studiepunten. Verzoeker behaalt daarmee een studierendement van 48% en beantwoordt niet aan de hem opgelegde bindende voorwaarde.

De examencommissie weigert aan verzoeker de herinschrijving voor de bacheloropleiding Rechten.

Tegen die beslissing stelt verzoeker een op 17 september 2021 gedateerd en het opschrift ‘aangetekend’ vermeldend, maar per e-mail verzonden intern beroep in:

“[...]”

Met dit verzoekschrift stel ik een beroep in bij de centrale beroepscommissie tegen volgende beslissing: weigering van herinschrijving voor de opleiding Rechten. Deze beslissing werd aan mij niet ter kennis gebracht.

Ik ben het niet eens met deze beslissing om volgende redenen:

- Ik was niet op de hoogte dat ik vorig academiejaar bindende voorwaarden had. Dit is mij niet ter kennis gebracht op een manier die voor mij leesbaar (bv: mail van de faculteit wat normaalgezien wel gebeurt of via mijn contactpersoon van het sbc) is, gezien mijn ernstige visuele beperking. Dit jaar is dit eveneens niet gebeurd en heb

ik met veel moeite uiteindelijk vernomen dat ik een weigering tot herinschrijving heb omwille van de bindende voorwaarden die ik vorig jaar zou gekregen hebben (waar nogmaals ik niet op de hoogte van was). Als ik terugkijk naar het mailverkeer dat ik vorig jaar heb gehad met mijn contactpersoon van het sbc omtrent mijn puntenblad staat er nergens vermeld dat ik bindende voorwaarden heb gekregen. Deze zijn mij achteraf ook nooit meegedeeld.

- Daarbij is het voor mij zeer moeilijk geweest om cursusmateriaal op gepaste wijze te verkrijgen. Het online bestellen van boeken is voor mij bijna zo goed als onmogelijk. Daarnaast als ik mijn contactpersoon van het studiebegeleidingscentrum wou contacteren om dit aan te kaarten en te vragen om hulp om wel mijn studieboeken tijdig te verkrijgen kreeg ik vaak een onduidelijk antwoord. Dit geldt ook voor het vorig academie jaar. Door deze twee feiten heb ik sinds corona zo goed als nooit het nodige cursusmateriaal kunnen verkrijgen en als dit gebeurde was dit zeer laattijdig.

Zoals ik al vermeld heb, heb ik de beslissing van de examencommissie van vorig jaar en van dit jaar nooit van het studiebegeleidingscentrum of van de faculteit vernomen.

Tot vandaag en dit ondanks het feit dat ik na het sturen van een mail naar mijn contactpersoon bij het sbc (waar ik overigens nog altijd geen antwoord op heb gekregen) toch eens besloten heb om telefonisch contact op te nemen met de VUB zelf. Ik ben niet te spreken dat ik van beide beslissingen, met name die van vorig jaar en dit jaar nooit ben op de hoogte gebracht via mail van de faculteit of via mijn contactpersoon van het studiebegeleidingscentrum. Men zou toch mogen verwachten van zo'n groot instituut als de VUB (alsook van de faculteit van de Rechten) met personeel die specifiek gericht is met het begeleiden van mensen met een studiebeperking, dat ze extra rekening houden met iemand met een zeer ernstige visuele handicap. Dit ondanks mijn vele pogingen om contact met het sbc goed te onderhouden.

Ten laatste wil ik ook nog mededelen dat ondanks de zeer slechte communicatie van de VUB van de laatste twee jaar het heel cynisch is dat wanneer ik vandaag zelf contact opneem, ik hoor van procedures die bestaan op de VUB die mij de mogelijkheid zouden geven om bepaalde vakken eventueel op te schorten. Dit is natuurlijk 'vijgen na Pasen'. Tevens vind ik het jammer dat wanneer ik dan na veel moeite en vele berichten toch een afspraak kreeg, mijn contactpersoon bij het studiebegeleidingscentrum mij hier nooit van op de hoogte bracht terwijl zij wist van de problemen die ik had om mijn boeken te verkrijgen en het digitaal les volgen."

Op 23 september 2021 zendt verzoekers raadsman, eveneens per e-mail, nog de volgende argumenten na (enkele voetnoten zijn weggelaten):

"[...]"

Graag wenst verzoeker nog onderstaande motieven toe te voegen aan zijn dossier.

1.1. Schending redelijkheids-, zorgvuldigheids- en gelijkheidsbeginsel

In de rechtsleer lezen we dat het bekend is dat bepaalde randvoorwaarden moeten zijn vervuld opdat een persoon behoorlijk (professioneel) kan presteren. De noodzakelijke materiële voorwaarden moeten zijn vervuld en de gezondheid mag het normaal functioneren niet beletten of hinderen. Dit geldt ook voor studenten.

Problemen met de gezondheid kunnen er dan ook toe leiden dat de student niet de studieprestaties kan leveren waartoe hij of zij normaliter wel in staat is.

Het redelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel nopen de onderwijsinstelling ertoe om overmacht op gepaste wijze in rekening te brengen.

Aangezien er in casu verschillende stukken voorliggen die de overmachtssituatie van verzoeker staven, kan op basis van bovenstaande rechtspraak gesteld worden dat de beslissing om verzoeker de inschrijving te weigeren kennelijk onredelijk is. (Stuk)

In zijn intern beroep zette verzoeker reeds zijn medische problematiek en de bijzondere omstandigheden die deze tot gevolg hadden uiteen:

[...]

De vaste rechtspraak van de Raad van State stelt dat het redelijkheidsbeginsel de discretionaire bevoegdheid van een bestuurlijke overheid beperkt enkel doordat het niet duldt dat hetgeen beslist is in kennelijke wanverhouding staat tot de feiten waarop de beslissing is gebaseerd.

Dit is in casu echter het geval, aangezien er duidelijk wordt aangetoond dat er sprake is van een overmachtssituatie. Gezien de eerder vermelde bijzondere omstandigheden is het kennelijk onredelijk om hem tot de richting te weigeren.

Daarbij heeft en zal hij ook verder in de toekomst al het nodige in het werk stellen om de problemen die zich de afgelopen twee schooljaren hebben voorgedaan, niet meer opnieuw zullen plaatsvinden.

Vooreerst is er het academiejaar 2019-2020 waaruit de studievoortgangsbewakingsmaatregel is gevloeid (die verzoeker onbekend is gebleven).

In het tweede semester was het grootste probleem het verkrijgen van de boeken en het volgen van de lessen gelet op de corona-situatie. Verzoeker geraakte niet aan het aangepaste studiemateriaal om te kunnen studeren en ook het lezen van slides via online lessen is een groot probleem.

Toch heeft verzoeker zelf zijn best gedaan om aan cursus materiaal te komen, dit heeft hij ofwel op het moment zelf of in een van de volgende zittingen proberen op te lossen.

Voorbeelden hiervan zijn Filosofie, waar hij eerst een 3/20 en later door geschikt cursus materiaal een 10 haalde. Andere voorbeelden zijn psychologie en historische en vergelijkende inleiding van het recht, waar verzoeker voor beide gebuisd was, maar het volgend academiejaar in eerste zit respectievelijk een 15 en een 10 haalde.

Zoals reeds in zijn initieel beroep uiteengezet heeft verzoeker getracht om zijn boeken digitaal te verkrijgen, maar betreft dit vaak een moeilijke en lastige procedure om die digitaal te verkrijgen. Het bewijs hiervan kan men terugvinden in het vele mail verkeer daaromtrent.

Zo lag de bamacodex en het volgen van de online lessen aan de basis van vele problemen. Zonder deze problemen vertoont de student wel voldoende studievoortgang.

Zo kan er bijvoorbeeld gekeken worden naar een vak als rechtsmethodologie. Door de tweede lockdown gingen de studenten weer naar digitaal onderwijs, voor vakken als Rechtsmethodologie I bleek dit een groot obstakel. Verzoeker is dan ook op zoek gegaan naar een bijlesleraar zodat hij de individuele aandacht krijg die nodig is. Voor iemand met een visuele beperking waren de online lessen immers niet voldoende aangepast.

Daarnaast heeft verzoeker ondanks alles wel nog 7/20 gehaald en is dit het enige eerstejaars vak dat nog overblijft, wat aantoonst dat verzoeker toch wel vooruitgang geboekt heeft ten opzichte van het vorige academiejaar.

De bamacodex, bleek ook niet compatibel zijn. Om dit probleem op te lossen heeft verzoeker samengezeten met het sbc maar deze zeiden dat ze niets voor verzoeker konden doen.

Dit is een probleem dat verzoeker ondertussen op eigen houtje heeft opgelost. Het bewijs hiervoor zijn vakken zoals Zakenrecht, waar verzoeker eerst 1/20 behaalde, maar in de tweede zit met het correct gebruik van de codex 10/20 haalde. Hetzelfde geldt voor verbintenissenrecht, hiervoor behaalde verzoeker initieel 7/20, daarna 10/20. Voor personen- en familierecht blijkt ook duidelijk een evolutie, zonder codex behaalde hij 2/20 daarna 8/20.

Verder dient er melding gemaakt te worden van de reden waarom verzoeker achteruit is gegaan voor het vak Strafrecht, dit is te wijten aan het feit dat zijn herexamens heel kort op elkaar volgde[n] en hij niet genoeg voorbereidingstijd had.

Daarbij had verzoeker in het midden van de eerste examenperiode te kampen met een technisch defect, hierdoor werd zijn rooster wat door elkaar geschud. Dit heeft hij zo snel mogelijk opgelost door een vervangtoestel te verkrijgen.

Ook tijdens het tweede semester bleef de bamacodex een probleem, maar zoals eerder werd vermeld, is dit probleem ondertussen opgelost.

Het grootste probleem speelde zich af met de cursus rond contractenrecht. De prof. maakte gebruik van twee nieuwe boeken die zeer laat verkrijgbaar waren. Ondanks vele mails is het verzoeker niet gelukt om die te verkrijgen.

Dit probleem zal zich het volgende academiejaar echter niet meer voordoen aangezien het al een jaar geleden werd uitgegeven en er dus geen probleem zal zijn om die in de handel te verkrijgen en zo de digitale versie te kunnen aanvragen.

Los van dit alles heeft verzoeker ook een nieuwe versie van zijn spraaksoftware gekocht, een betere laptop en een nieuwe braille leesregel : dit alles om de tekortkomingen die hij ondervindt door zijn beperking op te vangen.

Hij zal ook in overleg gaan met de universiteit om te bekijken of er andere meer efficiënte maatregelen kunnen worden ingezet in het licht van zijn beperking.

Indien hij de kans zou krijgen om zijn studies verder te zetten, weerhoudt hem niets om het volgende academiejaar voldoende studierendement te behalen.

Indien verzoeker overigens had geweten dat hij een studievoortgangsbewakingsmaatregel had, was hij wellicht ook voorzichtiger geweest [m.b.t.] het inzetten van studiepunten.

Met dit alles is verzoeker meent verzoeker te hebben aangetoond dat de slechte resultaten die hij behaald voornamelijk te wijten waren aan logistieke problemen, maar dat bij oplossing daarvan er steeds een positief effect op zijn studieverloop kan worden vastgesteld.

Deze positieve evolutie kan zich alleen maar verder zetten ingevolge alle andere maatregelen die hij ondertussen genomen heeft (cfr. supra).

De zwakke studieresultaten die verzoeker de laatste twee jaar heeft behaald zijn allesbehalve representatief en vormen geen weerspiegeling van zijn werkelijke capaciteiten noch interesses.

Nogmaals wil verzoeker benadrukken dat zijn situatie alleen nog maar kan verbeteren, nu ook de corona-situatie is genormaliseerd en hij op een vlottere manier kan studeren en zich logistiek organiseren.

Niets weerhoudt verzoeker nog om met volle capaciteit zijn studies weer aan te vangen, met uitzondering van de studievoortgangsbewakingsmaatregel die hem wordt opgelegd.

De aangewende middelen van de bestreden beslissing staan dan ook op geen enkele wijze in verhouding met het beoogde resultaat. Het is ondenkbaar dat een redelijk oordelende overheid, die in dezelfde omstandigheden moet beslissen, dezelfde beslissing zou nemen. Deze schending van het redelijkheidsbeginsel brengt eveneens een schending van het gelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel met zich mee, zo is het gelijkheidsbeginsel geschonden wanneer geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel, zoals in casu. Het redelijkheidsbeginsel is evenzeer nauw verbonden met het zorgvuldigheidsbeginsel. Bij de behandeling van de overheidsaansprakelijkheid zal het gedrag van de overheid immers worden vergeleken met dat van enig andere normaal voorzichtige en redelijk handelende overheid. Wanneer de overheid aldus kennelijk onredelijk heeft gehandeld schendt zij tegelijkertijd de zorgvuldigheidsnorm.

Verzoeker vraagt dan ook op basis van bovenstaande motieven om de studievoortgangsmaatregel die hem werd opgelegd, op te heffen en hem toegang te verlenen in het academiejaar 2021-2022 tot de richting Bachelor/Master in de rechten.”

De voorzitter van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel verklaart het intern beroep op 14 oktober 2021 onontvankelijk omdat het niet per aangetekende zending is ingediend.

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet dat het beroep bij de Raad naar vorm en termijn regelmatig werd ingediend.

De Raad ziet, wat dat betreft, ambtshalve evenmin bezwaren.

Het beroep is in de besproken mate ontvankelijk. De vraag of het intern beroep al dan niet terecht onontvankelijk werd verklaard, wordt bij de grond van de zaak gevoegd.

V. Onderzoek van de middelen

Voorafgaande opmerking

Verzoeker verwijt aan de bestreden beslissing een schending van de formelemotiveringsplicht en van het redelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel.

Wat de formelemotiveringsplicht betreft, moet worden aangestipt dat die vormplicht ertoe strekt dat het bestuur de motieven moet opgeven die tot de beslissing hebben geleid.

Te dezen heeft de voorzitter van de interne beroepscommissie het intern beroep onontvankelijk verklaard. De motieven op grond waarvan de voorzitter tot dat oordeel is gekomen, zijn vermeld op de bestreden beslissing.

In dat opzicht is aan de formelemotiveringsplicht voldaan. Of die motieven inhoudelijk juist zijn, komt hieronder aan bod.

De Raad wijst er daarnaast op dat het hem overeenkomstig artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs niet toekomt om zich bij de beoordeling van het beroep in de plaats van de organen van het bestuur te plaatsen.

In de bestreden beslissing is op verzoekers argumenten om ontheffing van de weigering tot inschrijving niet ingegaan omdat zij aan de grond van de zaak raken, en het intern beroep om redenen van onontvankelijkheid is afgewezen. Een interne beroepsinstantie is niet verplicht om in die omstandigheden een intern beroep ondergeschikt ook ten gronde te beoordelen.

Aangezien de interne beroepsinstantie zich vooralsnog niet heeft uitgesproken over de argumenten van verzoeker om opnieuw te mogen inschrijven, staat het in de huidige stand van de procedure niet aan de Raad om daarover standpunt in te nemen.

In dat opzicht is het beroep voorbarig.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat hij dermate is misleid en gebrekkig is begeleid dat het hem onmogelijk werd gemaakt om het intern beroep in te stellen.

Ter zake zet verzoeker het volgende uiteen (enkele voetnoten zijn weggelaten):

“Op 9 september 2021 ontving verzoeker een mail met zijn resultatenoverzicht. Wegens zijn visuele beperking wordt verzoeker steeds per mail in kennis gesteld van zijn resultaten aangezien hij niet kan navigeren op de platformen gelet op zijn visuele beperking.

Het is voor verzoeker namelijk niet mogelijk zijn resultaten en studievoortgangsmaatregelen via de Selfservice waar te nemen, vandaar dat verweerder deze afwijking toepast voor verzoeker.

Diezelfde dag heeft verzoeker naar zijn vaste contactpersoon van de studiebegeleiding een mail gestuurd met de vraag naar extra verduidelijking betreffende zijn studievoortgang:

“ dag [D.]
Ik stuur je even een mailtje omdat ik mijn punten heb.
Daarvoor heb ik twee vragen:
Ben ik gedelibereerd voor ml?
En zou je een afspraak bij studietraject kunnen maken voor mij?
[...]

Verzoeker heeft nooit enige reactie op deze mail mogen ontvangen.

Door het uitblijven van enig antwoord heeft verzoeker zelf op 17 september 2021 telefonisch contact opgenomen met de faculteit Rechten, vervolgens het contactpunt van de Studiebegeleiding en ten slotte naar het infopunt van de VUB.

Verzoeker heeft zich, na uitblijven van enige reactie op zijn mail, maar liefst trachten te informeren bij 3 instanties. (Faculteit Rechten, het contactpunt van de Studiebegeleiding en ten slotte naar het infopunt van de VUB).

Opnieuw kreeg verzoeker nergens gehoor. Enkel bij het infopunt van de VUB kreeg hij tenslotte omstreeks 15.00 uur iemand aan de lijn.

De vrouw die verzoeker sprak wist hem uiteindelijk – voor het eerst – te vertellen dat hem een weigering tot inschrijving was opgelegd.

Verzoeker nam op dat moment voor de eerste maal kennis van deze beslissing. Deze werd hem tot op heden louter telefonisch meegedeeld.

Hij kon zich uiteraard niet vinden in deze beslissing en vroeg naar informatie omtrent het instellen van een beroep. Ook van de beroepsmodaliteiten heeft verzoeker immers geen kennis.

Hierop werd verzoeker meegedeeld dat dit wegens de coronacrisis online per mail kon geschieden. Het juiste mailadres werd hem meegedeeld.

Verzoeker heeft dan ook meteen alles in het werk gesteld om beroep in te stellen.

Verzoeker wenst te benadrukken dat nooit enig signaal werd gegeven dat zijn beroep op aangetekend wijze verstuurd diende te worden. Ook enige officiële berichtgeving inzake

de weigering tot inschrijven, aangepast aan zijn visuele beperking, ontbreekt tot op heden. Laat staan dergelijke melding waarbij de exacte beroepsmodaliteiten hem op een pertinente wijze ter kennis werden gebracht.

Gezien de specifieke situatie van verzoeker dient er dan ook besloten te worden dat er duidelijk sprake is van overmacht. In de rechtsleer lezen we dat uw Raad bij een overschrijding van termijn rekening kan houden met overmacht. Mutatis mutandis kan hetzelfde gezegd worden over de specifieke beroepsmodaliteiten.

Verweester lijdt bovendien ook op geen enkele manier belangenschade door de wijze waarop het beroep werd ingesteld. Zij heeft het beroep duidelijk ontvangen, maar weigert het ten gronde te behandelen enkel en alleen omdat het ook niet (gelijktijdig) aangetekend is verstuurd. Dergelijk overdreven formalisme dient geen enkel doel en maakt rechtsmisbruik uit.

Er is dan ook sprake van rechtsmisbruik bij een beslissing waar er een wanverhouding bestaat tussen de door beoogde doelstellingen enerzijds en de nadelen die daar voor de minderheid uit voortvloeien. Het is een beslissing waarbij er onredelijkheid bestaat tussen het behaalde voordeel en de veroorzaakte schadelijke gevolgen.

Hierbij dient verwezen te worden naar onderstaande cassatierechtspraak: Rechtsmisbruik bestaat in de uitoefening van een recht op een wijze die kennelijk de grenzen te buiten gaat van de uitoefening van dat recht door een bedachtzaam en voorzichtig persoon; dat is onder meer het geval wanneer het veroorzaakte nadeel buiten verhouding staat tot het voordeel dat de houder van het recht nastreeft of heeft verkregen; bij de beoordeling van de belangen die in het geding zijn, moet de rechter rekening houden met alle omstandigheden van de zaak; de rechter oordeelt op grond van de omstandigheden van de zaak onaantastbaar of de uitoefening van een recht rechtsmisbruik uitmaakt; het Hof gaat niettemin na of de rechter uit zijn vaststellingen dergelijk misbruik kon afleiden. (Art. 1134, derde lid Burgerlijk Wetboek).

Dit is dan ook in casu toe te passen aangezien verweester op geen enkele wijze schade lijdt door het door verzoeker per mail ingestelde beroepschrift.

Op geen enkele wijze weegt het ontbreken van deze formaliteit dan ook op tegen de schade die verzoeker lijdt bij de weigering tot inschrijving.

Deze handelswijze is kennelijk onredelijk: tal van andere instellingen in het hoger onderwijs voorzien immers in de mogelijkheid om het intern beroep louter per mail in te stellen zodat de toegevoegde meerwaarde van een aangetekend schrijven nihil is. Om nog maar te zwijgen van de extra drempel die dit genereert voor studenten, papierverspilling en fileproblemen omwille van onnodige postbezorging.

Het mag dan ook duidelijk wezen dat er in casu sprake is van overmacht aangezien verweester verzoeker dermate nalatig en foutief had geïnformeerd waardoor hij niet correct intern beroep kon instellen.

Ook wat betreft de tijdigheid van het ingestelde beroep kan er geen probleem zijn aangezien de beroepstermijn vier maanden bedraagt gelet op het ontbreken van kennisgeving van modaliteiten aan verzoeker.

Door ontstentenis aan deze kennisgeving schendt verweerster daarbij de bepalingen van artikel 35 van het Decreet betreffende de openbaarheid van bestuur.

In dit artikel lezen we dat een beslissing of een administratieve handeling met individuele strekking die rechtsgevolgen beoogt te hebben voor een of meer bestuurden of voor een ander bestuur, slechts geldig ter kennis wordt gebracht als tevens de beroepsmogelijkheden en de modaliteiten van het beroep worden vermeld.

Bij ontstentenis daarvan neemt de termijn voor het indienen van een beroep een aanvang vier maanden nadat de betrokkene in kennis werd gesteld van de akte of van de beslissing met individuele strekking.

De vervaltermijn van zeven kalenderdagen vangt bijgevolg niet aan wanneer de adresgegevens van de beroepsinstantie niet (volledig) zijn meegedeeld, wanneer er niet is vermeld dat het beroep aangetekend moet worden verzonden of wanneer de beroepstermijn niet of verkeerd is vermeld.

Dat de verzoekende partij op de hoogte is van de beroepsmodaliteiten doet hieraan geen afbreuk.

Zoals de bestreden beslissing uit de interne beroepsprocedure duidelijk blijkt, wordt er op geen enkele wijze melding gemaakt van de weigering tot inschrijving en de daarbij horende modaliteiten.”

In haar antwoordnota handhaaft verwerende partij het standpunt dat het intern beroep terecht onontvankelijk werd verklaard.

Zij stipt vooreerst aan dat artikel 153, §1 van het onderwijs- en examenreglement voorschrijft dat het intern beroep op straffe van onontvankelijkheid moet worden ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend, en dat het initiële beroep en het aanvullend verzoekschrift bijgevolg terecht onontvankelijk werden verklaard, aangezien zij niet per aangetekende zending waren verstuurd. Het gaat volgens verwerende partij immers om een substantiële vormvereiste, en de beroepscommissie of haar voorzitter kunnen van het vormvoorschrift niet afwijken, ook niet om redenen van billijkheid.

Bovendien, zo vervolgt verwerende partij, werden beide verzoekschriften te laat ingediend, aangezien de laatste dag voor de indiening 16 september 2021 was.

Daarnaast betwist verwerende partij met klem de stelling van verzoeker dat er sprake zou zijn van overmacht en dat er tevens sprake zou zijn van “misleiding” en “gebrekkige begeleiding”. Zij betoogt:

“Op 09.09.2021 heeft verwerende partij een e-mail verstuurd gericht aan verzoekende partij met volgende inhoud (stuk 4):

“Beste Nick Johan Warmoes,

De resultaten van de afgelopen examenperiode zijn bekend, evenals de beslissing van de examencommissie.

Jouw puntenblad, met vermelding van het examencijfer per opleidingsonderdeel en met proclamatiecode, kan worden gedownload in de SelfService Studenten.”

Uit deze e-mail blijkt duidelijk dat de student op 09.09.2021 op de hoogte werd gebracht van het feit dat zijn examenresultaten bekend waren, en dat er een beslissing door de examencommissie was genomen. In tegenstelling tot wat verzoekende partij in zijn verzoekschrift beweert, werd hij dus wel degelijk op 09.09.2021 in kennis gesteld van de beslissing van de examencommissie.”

Ook de bewering van verzoeker dat hij niet op de hoogte zou zijn gebracht van het feit dat hem een bindende voorwaarde had opgelegd gekregen, is volgens verwerende partij onjuist. Zij stelt dat de puntenbladen van eerste en tweede zit met een e-mail van 17 september 2020 aan verzoekende partij bezorgd en dat op het puntenblad uitdrukkelijk staat vermeld dat een bindende voorwaarde wordt. Verzoeker, zo beklemtoont verwerende partij, heeft tegen die beslissing geen beroep ingesteld.

Met betrekking tot het door verzoeker aangehaalde mailbericht en het telefonisch onderhoud van 17 september 2021, repliceert verwerende partij dat voor zover deze bewering correct is, alleszins moet worden vastgesteld dat verzoeker maar liefst een week gewacht heeft alvorens verduidelijking te vragen omtrent de beslissing van de examencommissie. Er mag naar oordeel van verwerende partij van een zorgvuldig student worden verwacht dat hij in dergelijk geval sneller actie onderneemt, en het is alleszins geen zorgvuldig handelen van verzoeker wanneer hij pas na het verstrijken van de beroepstermijn de nodige acties onderneemt.

Waar verzoeker stelt dat hem zou zijn medegedeeld dat hij, gelet op de coronacrisis, de mogelijkheid zou gehad hebben om zijn beroep online in te dienen, wijst verwerende partij erop dat verzoeker daaromtrent geen enkel stuk voorbrengt, en dat bovendien een dergelijke mogelijkheid nooit aan de studenten is geboden, aangezien de procedure uit het onderwijs- en examenreglement moet worden gevolgd.

Verwerende partij voert ten slotte aan dat zij voor de daadwerkelijke toepassing van de voorschriften van het onderwijs- en examenreglement geen belangenschade moet aantonen, en dat er evenmin sprake kan zijn van machtsmisbruik.

In zijn wederantwoordnota gaat verzoeker nog in op de onmogelijkheid om op het elektronisch platform te navigeren en de reeds verschillende jaren bestaande aangepaste kennisgeving.

Beoordeling

Verzoeker legt geen overeenkomst, noch een eenzijdig engagement van verwerende partij voor waaruit blijkt dat aan verzoeker een bijzonder statuut is verleend en/of dat is toegezegd dat de communicatie van studievoortgangsbeslissingen op een andere wijze zou verlopen dan dat voor andere studenten gebruikelijk is.

In dat opzicht kan het middel niet overtuigen.

Die vaststelling doet geen afbreuk aan de vraag of de bindende voorwaarde op het einde van het academiejaar 2019-2020 op regelmatige wijze aan verzoeker ter kennis is gebracht. Een weigering tot inschrijving is een ‘studievoortgangsbeslissing’ op grond van artikel I.3, 69°, j) van de Codex Hoger Onderwijs, maar is geen ‘examenbeslissing’.

Dat betekent dat de vervaltermijn om een intern beroep in te stellen overeenkomstig artikel II.283 van die Codex niet aanvangt de dag na deze van de proclamatie, maar de dag na kennisgeving van de beslissing.

Een beslissing waarbij een maatregel van studievoortgangsbewaking wordt opgelegd is een bestuurlijke handeling met individuele draagwijdte. Het is een algemeen beginsel dat een dergelijke bestuurlijke handeling individueel moet worden meegedeeld aan de betrokkene (GwH 28 april 2004, nr. 64/2004; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 410; J. GORIS, *Georganiseerde bestuurlijke beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 449-150).

Die mededeling houdt dan weer in dat de beslissing daadwerkelijk aan de betrokkene ter kennis wordt gebracht, wat in beginsel impliceert dat hetzij de betrokkene aantoonbaar effectief kennis heeft genomen, hetzij de beslissing aan de woonplaats van de betrokkene is aangeboden. Daarbij moet bovendien worden opgemerkt dat wanneer een individuele kennisgeving uitdrukkelijk is voorgeschreven – zoals in artikel II.283, tweede lid, 2° het geval is voor andere studievoortgangsbepalingen dan examenbeslissingen – de beroepstermijn slechts begint te lopen vanaf de regelmatige betekening en dat het daarbij van geen belang is of de betrokkene voordien reeds een voldoende feitelijke kennis had van de bestreden beslissing (J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 410 en de verwijzing naar de rechtspraak aldaar).

De Raad heeft er eerder reeds op gewezen dat de beroepstermijn ten aanzien van een maatregel van studievoortgangsbewaking niet ingaat door de loutere vermelding van die maatregel op een geproclameerde resultatenlijst (R.Stvb. 1 december 2017, nr. 4.037; R.Stvb. 2 december 2019, nr. 5.466).

Te dezen blijkt vooreerst dat de bindende voorwaarde die op het einde van het academiejaar 2019-2020 aan verzoeker werd opgelegd, initieel enkel op het puntenblad is vermeld.

Op vraag van verzoeker evenwel, zijn de puntenbladen van de eerste en tweede zitting van dat academiejaar – met daarop dus de bindende voorwaarde – met een e-mail van 15 september 2020 aan verzoeker toegezonden, en uit de vermelding “gesprek geopend. 2 berichten. Alle berichten gelezen” maakt de Raad op dat verzoeker die e-mail ook heeft ontvangen (stuk 3 administratief dossier). Verzoeker spreekt zulks in zijn wederantwoordnota alleszins niet tegen, laat staan dat hij het desbetreffende stuk van valsheid beticht.

Verzoeker is aldus individueel van de bindende voorwaarde in kennis gesteld en die kennisgeving heeft vaste datum. De beroepsmodaliteiten werden daarbij vermeld.

Aangezien verzoeker tegen die beslissing geen intern beroep heeft ingesteld, is zij definitief geworden.

De inschrijving van verzoeker voor het academiejaar 2020-2021 onder bindende voorwaarde, is regelmatig.

Het intern beroep tegen de bestreden beslissing is onontvankelijk verklaard omdat het beroep niet bij aangetekende zending is ingesteld.

De tijdigheid van het intern beroep raakt aan de openbare orde en wordt bijgevolg desnoods ambtshalve door de Raad onderzocht.

Artikel 153, §1, derde lid van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij schrijft voor dat het intern beroep op straffe van onontvankelijkheid van het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt gericht aan de beroepscommissie.

In zijn arrest van 24 februari 2009 (EHRM 24 februari 2009, nr. 49230/07, vzw L’Erablière t. België, nr. 49230/07) heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in het raam van zijn reeds bestaande rechtspraak (zie bv. EHRM 12 november 2002, nr. 47273/99, Běleš t. Tsjechische Republiek) in verband met het ongeoorloofd karakter van bepaalde ontvankelijkheidsvereisten, bevestigd dat vormvoorschriften er niet mogen toe leiden dat het recht op toegang tot de rechter – wat volgens de Raad evenzeer moet gelden voor bestuurlijke beroepsinstanties wier procedure moet worden uitgeput alvorens de rechtsonderhorige zich tot de rechter kan wenden – wordt beperkt op een wijze die niet in evenredigheid staat met het doel dat met de betrokken ontvankelijkheidsvereiste wordt nagestreefd.

Het normdoel van een ter post aangetekende zending is erin gelegen vaste datum te verlenen. Dat normdoel is bereikt wanneer de interne beroepsinstantie kan vaststellen dat een bij gewone post verzonden beroep binnen de beroepstermijn is ontvangen en dus noodzakelijkerwijze ook binnen die beroepstermijn is verzonden – hetzij aan de hand van een registratie of een datumstempel, hetzij omdat de beroepstermijn om andere redenen hoe dan ook niet was verstreken.

Uit de stukken waarop hij vermag acht te slaan, kan de Raad niet kan afleiden wanneer de beslissing houdende weigering tot inschrijving aan verzoeker werd betekend. Het administratief dossier bevat noch een aangetekend schrijven, noch een ander stuk dat toelaat

om een vaste datum te bepalen, en verzoeker vermeldt evenmin een datum van kennisgeving of kennisname.

Zoals hierboven is vastgesteld, kan de loutere mededeling van die weigering tot inschrijving op een geproclameerde resultatenlijst niet worden beschouwd als een individuele kennisgeving.

De resultaten van de tweede examenperiode en de beslissing van de examencommissie zouden volgens het administratief dossier weliswaar op 9 september 2021 per e-mail aan verzoeker zijn verzonden (stuk 4 administratief dossier), maar wat voorligt is een brief die per e-mail zou zijn verzonden en geen e-mail, en bovenal ontbreekt in dit geval elk spoor van een lees- of ontvangstbevestiging door verzoeker. Deze laatste vaststelling wordt nog versterkt door verzoekers grieven in zijn intern beroep, zoals hierboven bij de feitelijke uiteenzetting is aangehaald.

Bij gebreke aan bewijs van kennisgeving, is de termijn om tegen de weigering tot inschrijving een intern beroep in te stellen niet aangevangen. De vaste datum die uit het vormvoorschrift van het aangetekend schrijven moet volgen, dient in die omstandigheden geen redelijk doel.

Het verbinden van een zware sanctie aan de miskenning van een formaliteit, die zoals in de gegeven feitelijke context volledig los is komen te staan van de doelstelling waarvoor ze is ingesteld, zou, rekening houdend met de principes die het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in herinnering heeft gebracht, de toegang tot de beroepscommissie en vervolgens tot de rechter op onevenredige wijze beperken.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de voorzitter van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel van 14 oktober 2021.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoeker een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 17 december 2021.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter

De secretaris (wnd.)

De voorzitter

Jim Deridder

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.093 van 3 december 2021 in de zaak 2021/1062

In zake: Haitem BEJAoui
                  bijgestaan en vertegenwoordigd door
                  advocaat Philippe Dreesen
                  kantoor houdend te 3580 Beringen
                  Paalsesteenweg 81
                  bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 27 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de voorzitter van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel van 19 oktober 2021 waarbij verzoeksters intern beroep onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij, advocaat Philippe Dreesen, die verschijnt voor verzoekende partij en Mathias Blijweert, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in het ‘schakelprogramma Master of science in de Politieke Wetenschappen’.

Verzoekster neemt twee opleidingsonderdelen op, ten belope van 12 studiepunten. In de eerste examenzitting is zij gewettigd afwezig, in de tweede examenzitting neemt zij aan beide examens deel, doch zonder een credit te behalen.

Op het puntenblad van 9 september 2021 deelt de examencommissie aan verzoekster mee dat de verdere inschrijving in het schakelprogramma wordt geweigerd omdat zij voor geen enkel opgenomen opleidingsonderdeel een credit heeft behaald.

Tegen die beslissing stelt verzoekster op 13 september 2021 een intern beroep in:

“[...]”

Met die verzoekschrift stel ik een beroep in bij de centrale beroepscommissie tegen volgende beslissing: *voor terugvorderen studiecredit* of *tegen inhaal examenweigering*. Deze beslissing werd mij ter kennis gebracht op 7-06-2021.

Ik ben het niet eens met deze beslissing om volgende redenen:

Voor de vakken ‘bestuur en beleid’ (6 sp) en ‘politieke partijen en verkiezingen’ (6 sp) was ik in de eerste examens (juni) ziek en gewettigd afwezig door COVID-19 (zie bijlage medisch attest). Er werd geen inhaalexamen voorzien (zie bijlage: Aanvraag inhaalexamen weigering). Deze ziekte liep door tot in juli en begin augustus, waardoor ik ook minder [performant] was tijdens de 2^e examens (augustus). Met als gevolg dat ik voor beide een 8/20 behaalde. Aangezien ik maar 1 kans heb gekregen om het examen af te leggen (al dan niet minder [performant] tijdens het 2^e examen door COVID-19) wil ik graag een aanvraag doen voor het terugvorderen van de toebehoorde leerkrediet (12 studiepunten) of een inhaalexamen te voorzien voor het volgend academiejaar (zonder verlies van de verloren studiepunten van dit jaar).”

De voorzitter van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel verklaart zich op 19 oktober 2021 onbevoegd om over het beroep uitspraak te doen.

“[...]”

III. BEVOEGDHEID

De student vecht in eerste instantie de beslissing tot weigering van het organiseren van een inhaalexamen aan.

De beroepscommissie wijst op artikel 151 van het OER, dat de studievoortgangsbepalingen omschrijft waartegen overeenkomstig artikel 153 van dat reglement een intern beroep kan worden ingediend. Het intern beroep dat de student heeft ingediend, is evenwel niet gericht tegen een aanvechtbare studievoortgangsbepaling. *In casu* ligt geen beslissing voor die kan worden beschouwd als een studievoortgangsbepaling *ex* artikel 151 van het OER.

Artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs legt de hogeronderwijsinstelling ook niet op om tegen een beslissing die niet wordt gekwalificeerd als een studievoortgangsbepaling conform artikel I.3, 69°, van die Codex, toegang tot een interne beroepsprocedure te verzekeren. Bij gebreke aan enige bepaling in het OER, die de bevoegdheid aan de beroepscommissie toekent om zich uit te spreken over het voorwerp van het huidige beroepschrift, moet de beroepscommissie vaststellen dat de student geen beroep instelt tegen een studievoortgangsbepaling *ex* artikel 151 van het OER, waardoor de beroepscommissie zonder bevoegdheid is om zich uit te spreken over het beroep. Dat artikel dringt zich namelijk op aan de beroepscommissie.

Ook wat betreft het verzoek van de student tot terugvordering van leerkrediet dient de commissie vast te stellen dat zij niet bevoegd is. De commissie verwijst naar de specifieke procedure die hiervoor voorzien is bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen. De commissie is dan ook onbevoegd om hierover een uitspraak te doen.

IV. BESLUIT

Het beroep wordt verworpen.”

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid – ambtshalve exceptie

Bij het in gereedheid brengen van het dossier is vastgesteld dat verzoekende partij de kennisgeving van de bestreden beslissing in haar verzoekschrift dateert op 19 oktober 2021, en dat de aangetekende zending waarmee het beroep bij de Raad is ingesteld ter post is afgestempeld op 27 oktober 2021.

Dit doet vragen rijzen naar de ontvankelijkheid van het beroep *ratione temporis*, aangezien de vervaltermijn om tegen een beslissing gewezen op intern beroep bij de Raad een annulatieberoep in te stellen – voorlopig voorbijgaand aan de vraag of de Raad bevoegd is *ratione materiae* – krachtens artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs zeven kalenderdagen bedraagt, ingaand de dag na die van de kennisgeving van de bestreden beslissing.

Te dezen loopt de beroepstermijn, na kennisgeving op (dinsdag) 19 oktober 2021, dan van (woensdag) 20 oktober 2021 tot en met (dinsdag) 26 oktober 2021. Het beroep, ingesteld op 27 oktober 2021, lijkt dan laattijdig.

Ten einde de tegenspraak te waarborgen zijn partijen bevraagd om hierover schriftelijk standpunt in te nemen.

Standpunt van partijen

In een e-mail van 29 november 2021 deelt verwerende partij mee dat zij van oordeel is dat het beroep van verzoekster laattijdig, en dus onontvankelijk is.

Verzoekster legt op 30 november 2021 een nota neer, waarin het volgende standpunt wordt ingenomen:

“De raadsman van verzoekende partij heeft een overeenkomst met Easypost die dagelijks de post ophaalt *tussen 16u00 en 18u00* (stuk 1). Zij staat ervoor in deze dezelfde dag nog af te leveren aan BPost.

De raadsman van verzoekende partij heeft op 26.10.2021 de zending klaargemaakt en laten ophalen door Easypost.

Hij heeft zulks ook bevestigd aan verzoekende partij per e-mail van 26.10.2021 zelf (stuk 2):

“Als bijlagen bezorg ik u:

- Het ontwerp van verzoekschrift;*
- Samen met de geïnventariseerde stukken*

Ik heb dit vandaag per aangetekende zending aan de raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen verstuurd.

Uiteindelijk bezorgt Easypost de zending terug met als poststempel 27.10.2021, zoals uw raad thans ook vastgesteld heeft.

Op 17.11.2021 werd hiervoor al navraag gedaan bij Easypost (stuk 3):

“Onderstaande brieven werden opgehaald op 26.10 en zijn pas op 27.10 afgestempeld. Ook de brieven die op 27.10 werden opgehaald zijn op 27.10 afgestempeld.

Voor bepaalde documenten was de poststempel heel erg belangrijk omdat er termijnen verstreken. Deze zendingen zijn nu te laat afgestempeld.

Kunnen jullie bevestigen dat de zendingen werden aangeboden op 26.10 maar door bepaalde reden pas op 27.10 werden afgestempeld?

In onderstaande tabel kan u vinden over welke zendingen het gaat. Zending nr. 010541288500452621 220 289 382 246 is voor ons erg belangrijk.

[Tabel met barcodes van tien aangetekende zendingen]

In het overzicht betreffen de zendingen met barcodes 010541288500452621 220 289 382 245 en 010541288500452621 220 289 382 246 de zendingen die aan de raad én aan verwerende partij werden verstuurd.

Volledigheidshalve merkt verzoekende partij dat alle hierboven vermelde barcodes uiteindelijk 27.10.2021 als poststempel hebben, terwijl deze nochtans van 26.10.2021 zouden moeten dateren.

Easypost geeft op bovenstaande e-mail geen duidelijk antwoord.

Na nogmaals navraag te hebben gedaan, werd op 19.11.2021 de volgende vraag aan Easypost voorgelegd (blz. 8 stuk 3):

“Bedankt voor uw bericht.

Het is inderdaad juist dat die zendingen 27/10 als poststempel hebben.

Onze vraag is eigenlijk of die zendingen (010541288500452621 220 289 382 245 + 010541288500452621 220 289 382 246) al op 26/10 zijn toegekomen? Dat kan ik eigenlijk niet afleiden uit uw overzicht van 26/10.

En wat dan de verklaring kan zijn dat die zendingen op 26/10 zijn toegekomen, maar pas 27/10 als poststempel hebben?

Bedankt om dit nogmaals te willen bekijken!”

Hierop antwoordt Easypost dat de zendingen aan uw raad en aan verwerende partij intern gescand werden op 27.10.2021 om 11u32 (blz. 6 – stuk3).

Vervolgens laat Easypost nog per e-mail weten:

“Na navraag bij onze logistieke dienst kunnen we bevestigen dat

- Op 26 oktober 1 rode zak werd opgehaald

- Op 27 oktober 1 rode zak werd opgehaald

Op 27 oktober 2 aangetekende zendingen, namelijk

010541288500452621 220 289 382 245

010541288500452621 220 289 382 246

werden gescand.”

Easypost bevestigt hierbij wel dat zij op 26.10.2021 zendingen heeft opgehaald bij de raadsman van verzoekende partij. Op basis hiervan kan uw raad vaststellen dat de relevante zendingen daadwerkelijk op 26.10.2021 aan Easypost overhandigd werden. Zij halen immers dagelijks de post op tussen 16u00 en 18u00 (cf. stuk 1). Wanneer zij dit op 27.10.2021 voormiddag scant, impliceert dit dat zij deze de dag voordien opgehaald heeft. Dit had echter de dag zelf moeten gebeuren.

De raadsman van verzoekende partij heeft dan nogmaals contact opgenomen met Easypost met de vraag om te bevestigen dat zij de zendingen aan uw raad en aan verwerende partij hebben opgehaald op 26.10.2021. Ter controle wordt ook nagevraagd op welk tijdstip Easypost de opgehaalde post van 27.10.2021 intern heeft ingescand (blz. 2-3 – stuk 3):

“Bij nazicht van ons overzicht stellen we vast dat op 26.10.2021 volgende aangetekende zendingen werden opgehaald:

<i>[...]</i>	<i>[...]</i>
26/10/2021	010541288500452621 220 289 382 245

26/10/2021	010541288500452621 220 289 382 246
------------	------------------------------------

Op 27.10.2021 werd volgende aangetekende zending opgehaald:

27/10/2021	[...]
------------	-------

Alle voormelde zendingen, zoals opgehaald op 26.10.2021, hebben 27.10.2021 als poststempel, terwijl dit dan normaal gezien 26.10.2021 had moeten zijn.

De zending van 27.10.2021 heeft dan weer wel 27.10.2021 als poststempel.

Het kan dus zeker niet kloppen dat de rode zak, opgehaald op 27.10.2021, enkel de zendingen met barcodes 010541288500452621 220 289 382 245 + 010541288500452621 220 289 382 246 bevatte.

EasyPost komt de post steeds ophalen tussen 16u00 e, 16u30. Indien de zendingen met barcodes 010541288500452621 220 289 382 245 + 010541288500452621 220 289 382 246 geregistreerd werden op 27.10.2021 om 11u32, kan het niet anders zijn dat deze op 26.10.2021 opgehaald werden. Kan u ons dit bevestigen? Of ons laten weten waarom deze zending dan toch 27.10.2021 als stempel heeft?

Kan u ons in elk geval laten weten wanneer de zending met barcode 010541288500452621 220 289 382 236 (zoals opgehaald op 27.10.2021) werd ingescand?

Bedankt om onze vraag nogmaals te bekijken."

Hierop bevestigt Easypost nog steeds niet dat zij de zendingen met barcodes 010541288500452621 220 289 382 245 én 010541288500452621 220 289 382 246 op 26.10.2021 heeft opgehaald.

Zij deelt wel mee dat zij de enige aangetekende zending die ze op 27.10.2021 heeft opgehaald, intern gescand heeft op 27.10.2021 om 18u32 (blz. 1 – stuk 3). Op een veel later tijdstip dus dan de zendingen aan uw raad en verwerende partij. Hiermee staat dan ook met zekerheid vast dat die zendingen op 26.10.2021 werden opgehaald, maar pas de volgende werkdag een poststempel kregen.

Merk op: de zending van 27.10.2021 met 010541288500452621 220 289 382 236 heeft ook als poststempel 27.10.202 (stuk 4), zoals ook de bedoeling is van de overeenkomst met Easypost.

Op basis hiervan kan verzoekende partij dan ook aantonen dat de aangetekende zending aan uw raad op 26.10.2021 werd overhandigd aan Easypost.

Hij heeft het extern beroep bijgevolg tijdig ingediend.

Minstens werd de doelratio van de vervaltermijn in artikel II.294 Codex Hoger Onderwijs nageleefd zonder dat dit de rechten van verwerende partij benadeelt. Het extern beroep werd immers binnen de vervaltermijn gefinaliseerd en verstuurd. Aangezien Easypost geen enkele reden opgeeft voor de vertraging, is er bovendien minstens sprake van overmacht in hoofde van verzoekende partij."

Beoordeling

Bij de oprichting van de Raad is meermaals aangegeven dat bijzonder belang wordt gehecht aan de korte termijn binnen dewelke een beroep tegen een beslissing van een hogeronderwijsinstelling moet kunnen worden doorlopen (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr.

1960/1, 5, 16 en 24 en *Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/7, 5) en de “zeer korte termijn” om een beroep bij de Raad in te stellen – die ondertussen naar zeven kalenderdagen is gebracht – werd geacht een wettig oogmerk na te streven (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 25).

De beroepstermijn raakt bovendien aan de openbare orde.

Artikel II.294, §3 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft voor dat een verzoekschrift bij de Raad wordt overgemaakt “bij aangetekend schrijven”.

Dit voorschrift is niet op straffe van nietigheid voorgeschreven, en heeft als normdoel om de zending vaste datum te verlenen, zodat de tijdigheid van het beroep kan worden nagegaan. De datum van het beroep is de afgifte van het beroepsschrift voor aangetekende zending bij de postdiensten, en niet de datum waarop de zending bij de Raad toekomt.

De Raad beoordeelt de ontvankelijkheidsvereiste derwijze dat de toegang tot de Raad als rechter niet op onevenredige wijze wordt beperkt (cf. RvS 12 januari 2017, nr. 237.013, Debusschere).

Dit betekent onder meer dat niet met een onontvankelijkheid wordt gesanctioneerd, het beroepsschrift dat hetzij met gewone brievenpost hetzij via een koerierdienst die geen postale operator is, wordt ingediend, wanneer uit het dossier van de rechtspleging op een andere wijze kan worden vastgesteld dat het beroep tijdig is ingediend (RvS 13 maart 2001, nr. 226.748, bvba Office Depot International).

Een beroep dat buiten de vervaltermijn van artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs wordt ingediend, wordt onontvankelijk verklaard, tenzij de verzoekende partij kan aantonen dat overmacht haar heeft verhinderd om het beroep tijdig in te stellen.

De eerste vraag die moet worden beantwoord is of verzoekster haar beroep bij de Raad tijdig heeft ingediend. Dit is het geval indien de afgifte aan Easypost van het voor aangetekende zending bestemde verzoekschrift aanvaard wordt te zijn geschied op 26 oktober 2021 én die overhandiging kan worden beschouwd als een afgifte aan een postdienst waardoor een vaste datum wordt verleend.

Op basis van de voorliggende stukken ziet de Raad geen reden om eraan te twijfelen dat verzoeksters raadsman de zending met het verzoekschrift aan Easypost heeft overhandigd op 26 oktober 2021.

De overhandiging van een zending aan Easypost kan evenwel niet worden beschouwd als een ‘aangetekende zending’ die wordt verzorgd door een ‘postdienst’.

Krachtens artikel 27 van de wet van 26 januari 2018 betreffende de postdiensten moeten in alle wetten die betrekking hebben op aangelegenheden als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet en hun uitvoeringsbesluiten de woorden “ter post aangetekende zending”, “ter post aangetekende brief”, “ter post aangetekend schrijven” of elke andere soortgelijke verwijzing, begrepen worden in de zin van een aangetekende zending zoals gedefinieerd in artikel 2, 9°, van die wet of van een elektronisch aangetekende zending overeenkomstig verordening (EU) nr. 910/2014 van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van richtlijn 1999/93/EG, en dit ongeacht de aanbieder van postdiensten door wie deze zending werd bezorgd.

Aangezien de decreetgever geen autonome invulling heeft gegeven aan het begrip ‘aangetekende zending’ die zou afwijken van de federale regelgeving, moet deze bepaling ook van toepassing worden geacht op de decreten van het Vlaams Parlement en de uitvoeringsbesluiten van die decreten.

Blijkens het voormelde artikel 2, 9° van de wet betreffende de postdiensten is een aangetekende zending:

“9° ‘aangetekende zending’: een dienst die op forfaitaire basis tegen de risico's van verlies, diefstal of beschadiging waarborgt, waarbij de afzender, in voorkomend geval op zijn verzoek, een bewijs ontvangt van de datum van afgifte of van de bestelling van de postzending aan de geadresseerde;”

en uit artikel 2, 6° van voormelde wet volgt wat als ‘distributie’ moet worden beschouwd:

“6° ‘distributie’: het proces gaande van het sorteren in distributiecentra tot het bestellen van postzendingen aan de geadresseerden.”

Uit de toelichting die door verzoekende partij werd verschaft, blijkt dat Easypost de haar toevertrouwde poststukken niet aan de geadresseerde bestelt, maar overhandigt aan Bpost om door Bpost van een poststempel te worden voorzien en via het postnetwerk van Bpost aan de woonplaats van de geadresseerde te worden aangeboden. In dat geval moet Bpost, en niet Easypost, worden beschouwd als de postdienst in de zin van de voormelde wet.

Verwerking van een postzending door Easypost binnen haar contractuele verplichtingen, verleent dan ook geen vaste datum aan een zending en kan niet worden beschouwd als het “overmaken” van een zending “per aangetekend schrijven”. Integendeel is Easypost slechts een opdrachtnemer van de klant met het oog op het vervoeren van postzendingen naar Bpost om ze daar voor aangetekende zending aan te bieden.

Wat de contractuele relatie tussen het advocatenkantoor en Easypost betreft, en meer bepaald de dienstverlening waaromtrent de overeenkomst is gesloten, merkt de Raad overigens in de marge op dat uit het door verzoekster voorgelegde ‘contract B2mail’ afgesloten op 14 juni 2018 tussen enerzijds de bvba Postalia Belgium en anderzijds het kantoor van verzoeksters raadsman, niet blijkt waartoe de dienstverlener zich precies verbindt – met name niet dat zendingen de dag van de ophaling bij Bpost zullen worden aangeboden. De (eerste pagina van de) overeenkomst vermeldt enkel de partijen, het adres van ophaling van de post en de facturatievoorwaarden. Wat de inhoud van de dienstverlening betreft wordt verwezen naar de ‘algemene contractvoorwaarden’, maar die worden niet bijgebracht.

Aangezien de overhandiging van een postzending aan Easypost met het oog op de aanbidding ervan bij Bpost niet als een aangetekende zending kan worden beschouwd, en uit het dossier van de rechtspleging blijkt dat het aan de Raad gerichte beroep pas op 27 oktober 2021 – zijnde een dag na het verstrijken van de beroepstermijn – bij Bpost voor aangetekende zending is aangeboden, is het beroep in principe niet ontvankelijk.

Rest de vraag of het aanbieden door Easypost van de zending bij Bpost op 27 oktober 2021 een geval van overmacht uitmaakt in hoofde van verzoekster.

In de stukken waarop de Raad vermag acht te slaan, is alvast geen aanknopingspunt terug te vinden dat zou toelaten te besluiten dat er zich een geval van overmacht heeft voorgedaan in hoofde van Easypost, ten gevolge waarvan Easypost om redenen buiten zijn wil werd

verhinderd om het beroepsschrift op 26 oktober 2021 bij de postdiensten aan te bieden voor aangetekende zending.

De overeenkomst tussen (het kantoor van) de raadsman van verzoekster en Easypost moet worden gekwalificeerd als een dienstverleningsovereenkomst. Fouten in de uitvoering van een dergelijke overeenkomst vormen geen overmacht in hoofde van de opdrachtgever.

Het betreft geen lastgeving omdat de overeenkomst niet het stellen van een rechtshandeling tot voorwerp heeft (B. TILLEMANS, *Lastgeving*, in *APR*, Deurne, Kluwer, 1997, 64 e.v.). Overigens, ware de overeenkomst een lastgeving, dan nog zou verzoeker zich niet op overmacht kunnen beroepen op grond van een fout in hoofde van Easypost, aangezien het principe geldt dat fouten van de lasthebber de lastgever verbinden en geen overmacht uitmaken (B. TILLEMANS, *Lastgeving*, in *APR*, Deurne, Kluwer, 1997, 176 e.v.). Easypost vervult geen monopolietaak die toelaat om een fout van de lasthebber als overmacht in hoofde van de lastgever te kwalificeren (zie Cass. 8 februari 2019, *P&B* 2019, 2010-2011, alsook EHRM 11 januari 2001, *Plakatou vs. Griekenland*).

De opdracht die verzoekster aan haar raadsman heeft gegeven kan wel worden beschouwd als een lastgeving, maar ook dat kan er niet toe doen besluiten dat overmacht is aangetoond, eensdeels omdat een advocaat hij het instellen van een beroep bij de Raad niet handelt binnen een wettelijke of decretale monopolietaak en anderdeels omdat de Raad in hoofde van de raadsman van verzoekster, binnen de contractuele relatie met Easypost, geen fout kan vaststellen.

Verzoekster toont geen overmacht aan die de laattijdige instelling van het beroep bij de Raad kan verschonen.

De ambtshalve exceptie is gegrond.

Het beroep is laattijdig en derhalve niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter

De secretaris (wnd.)

De voorzitter

Jim Deridder

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.094 van 3 december 2021 in de zaak 2021/1081

In zake: Medina KALIMULAEVA
woonplaats kiezend te 3500 Hasselt
Korte Breestraat 135 bus 1

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 28 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de examenbeslissing waarbij aan verzoekster voor het opleidingsonderdeel ‘Immunologie’ een examencijfer van 8/20 wordt toegekend en van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel van 21 oktober 2021 waarbij verzoeksters intern beroep onontvankelijk wordt verklaard en het voormelde examencijfer wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Mathias Blijweert, die verschijnt voor verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of science in de Biomedische Wetenschappen’.

Tot verzoeksters curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Immunologie’. De examencommissie kent verzoekster in de tweede examenzitting een examencijfer van 8/20 toe.

Dat is de eerste bestreden beslissing.

Op 9 september 2021 stelt verzoekster tegen die beslissing een intern beroep in.

De interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel behandelt dat beroep in zitting van 20 september 2021 en hoort verzoekster. Op 21 oktober 2021 beslist de beroepscommissie om het beroep ongegrond te verklaren.

Dat is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij voert in haar antwoordnota een exceptie van onontvankelijkheid aan, gesteund op de vaststelling dat het bij de Raad ingestelde beroep niet is ondertekend.

Verzoekster dient geen wederantwoordnota in en spreekt de exceptie niet tegen.

Beoordeling

Artikel II.294, §2, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs schrijft voor dat het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever derhalve uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

Dit voorschrift raakt aan de openbare orde.

De Raad stelt vast dat verzoeksters verzoekschrift niet is ondertekend.

Het beroep moet derhalve onontvankelijk worden verklaard.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter

De secretaris (wnd.)

De voorzitter

Jim Deridder

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 6 december 2021

Arrest nr. 7.147 van 7 januari 2022 in de zaak 2021/990

In zake: Simon STUYVER
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Myriam Van den Abeele
kantoor houdend te 9000 Gent
Nieuwebosstraat 5
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 11 oktober 2021 waarbij de interne beroepen van verzoeker ongegrond werden verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoeker heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 6 december 2021.

Kamervoorzitter Elsbeth Loncke heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Myriam Van den Abeele die verschijnt voor verzoeker en mevrouw Ruth Stokx, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de psychologie’.

Voor de opleidingsonderdelen ‘Statistiek voor psychologen, deel 1, met practicum’ en ‘Statistiek voor psychologen, deel 2, met practicum’ bekommt verzoeker een examencijfer van 9/20.

Verzoeker stelde op datum van 13 september 2021 voor elk opleidingsonderdeel een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 11 oktober 2021 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelde vooreerst dat de student tijdens een persoonlijk gesprek op 15 september 2021 zijn argumenten verder kon toelichten.

Verder geeft de interne beroepsinstantie een overzicht van de door de student aangevoerde argumenten. In zijn interne beroepsschriften haalde de student een gelijklopende argumentatie aan om de examenresultaten voor de opleidingsonderdelen ‘Statistiek voor psychologen, deel 1, met practicum’ en ‘Statistiek voor psychologen, deel 2, met practicum’ te betwisten. In eerste instantie verwees de student in beide verzoekschriften naar de psychiatrische problematiek waarmee hij geconfronteerd werd en stelde hij de gehanteerde beoordelingsmethode in vraag. Vervolgens staaft de student deze beweringen met betrekking tot de beoordelingsmethode met concrete voorbeelden voor de examens van de respectievelijke opleidingsonderdelen.

De interne beroepsinstantie heeft voor beide opleidingsonderdelen een bijkomende motivering opgevraagd bij de betrokken docent voor de verschillende deelscores van de door de student aangehaalde examenvragen.

In haar beoordeling geeft de interne beroepsinstantie vooreerst aan dat het beroep volgens haar in essentie betrekking heeft op het feit dat de antwoorden van de student gedeeltelijk correct waren en hij van oordeel is dat er voor deze gedeeltelijk correcte antwoorden te weinig punten werden toegekend. De interne beroepsinstantie benadrukt dat de inhoudelijke beoordeling van het antwoord in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de betrokken docent blijft. De vraag naar het al dan niet (en zo ja in welke mate) toekennen van partiële punten is hierbij essentieel afhankelijk van de antwoordsleutel die de docent hanteert en is volgens de interne beroepsinstantie als zodanig niet het voorwerp van het interne beroep.

Verder is zij het niet eens met het standpunt van de student dat zijn verminderde aantal tolerantiepunten als een onrechtvaardigheid dient beschouwd te worden. In het verkorte traject legt de student namelijk minder studiepunten af dan de studenten in een reguliere bacheloropleiding. De regels omtrent het aantal tolerantiepunten zijn duidelijk opgenomen in artikel 91 van het onderwijs- en examenreglement (hierna: OER).

Hoewel de beroepsinstantie betreurt dat de student door zijn psychiatrische problematiek moeilijkheden heeft ondervonden bij het opleidingsonderdeel, kan er niet worden gesteld dat de docent hiermee rekening had moeten houden aangezien hij niet op de hoogte was van deze problematiek.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de betrokken docent op een voldoende en overtuigende manier motiveert op welke basis deelpunten werden toegekend. Hoewel de student van mening is dat deze streng is, werd de verbetersleutel niettemin zorgvuldig en consequent toegepast door de beoordeelaars. De interne beroepsinstantie besluit dat de examenresultaten die werden behaald voor de opleidingsonderdelen ‘Statistiek voor psychologen, deel 1 , met practicum’ en ‘Statistiek voor psychologen, deel 2, met practicum’ correct werden vastgesteld en niet meer worden gewijzigd.

De beslissing op intern beroep werd op 11 oktober 2021 aan verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 18 oktober 2021 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

Verzoeker beroept zich in een eerste middel op een schending van de formelemotiveringsplicht, een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en een schending van het *patere legem*-beginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker argumenteert dat verwerende partij zijn interne beroepen ten onrechte enkel heeft opgevat en behandeld als betwistingen van de scores toegekend voor de opleidingsonderdelen ‘Statistiek voor psychologen, deel 1, met practicum’ en ‘Statistiek voor psychologen, deel 2, met practicum’ en niet ook als betwistingen in de zin van artikel 81, §5 van het OER *juncto* artikel 71 van het OER, te weten een betwisting van de beslissing van de examencommissie om hem niet-geslaagd te verklaren voor de bacheloropleiding.

In zijn interne beroepsschriften heeft verzoeker er meer bepaald op gewezen dat er bijzondere omstandigheden zijn, te weten een psychiatrische problematiek met ernstige concentratiestoornissen, waarvoor verwerende partij had aangeraden om hiervoor examenfaciliteiten aan te vragen maar dat de deadline hiervoor verstreken was om deze nog te kunnen bekomen tijdens de derde examenperiode.

Daarnaast heeft verzoeker er ook op gewezen over voldoende kennis te beschikken om te kunnen afstuderen als bachelor in de psychologie. Verzoeker is van mening dat een en ander in een ruimer geheel moet worden gezien. Hoewel de verbeter sleutels dan mogelijk wel correct zijn toegepast, werd er onvoldoende rekening gehouden met zijn medische problematiek. Daarom heeft hij aan de interne beroepsinstantie gevraagd om na te gaan of de fouten die hij heeft gemaakt bij deze opleidingsonderdelen te wijten zijn aan het onvoldoende beheersen van de leerstof dan wel een gebrek aan aandacht. Dat laatste is volgens verzoeker te wijten aan zijn medische problematiek die voor aandachtsstoornissen zorgt. In dat opzicht is het volgens hem incorrect dat hij er hierdoor van weerhouden wordt om zijn bachelordiploma te behalen.

Verzoeker betoogt dat als hij melding maakt van bijzondere individuele omstandigheden en aangeeft dat hij de doelstellingen van de opleiding globaal genomen heeft behaald het, op basis van artikel 81, 5 van het OER en artikel 71, zesde lid van het OER, aan de interne beroepsinstantie toekomt om zijn dossier te onderzoeken en op de eigen merites te beoordelen en dit ook weer te geven in de beslissing op intern beroep. Hierbij heeft de interne

beroepsinstantie dezelfde bevoegdheden als de examencommissie. Verwerende partij heeft dus de eigen reglementen niet correct toegepast en haar beslissing onvoldoende en onzorgvuldig gemotiveerd. In de bestreden beslissing wordt nergens aangegeven dat de interne beroepsinstantie de toepassing van de hoger vermelde artikelen heeft overwogen. Verzoeker leidt hieruit af dat verwerende partij dit ten onrechte niet gedaan heeft wat een schending vormt van de formelemotiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij er vooreerst op dat, in tegenstelling tot wat verzoeker beweert, hij voor het opleidingsonderdeel ‘Statistiek voor psychologen, deel 3, met practicum’ geen credit heeft behaald. Dat hij hiervoor een tolerantie inzette, verandert niets aan het gegeven dat er geen credit werd behaald.

Verder betoogt verwerende partij dat uit lezing van de relevante passages uit de interne beroepsschriften van verzoeker kan worden afgeleid dat het beroep van verzoeker (in beide gevallen) geïnterpreteerd moet worden als een betwisting van het examenresultaat in kwestie en dus een vraag om het resultaat aan te passen naar een 10/20. Dit strookt ook met de keuze die verzoeker maakte bij het indienen van zijn interne beroepen via het webformulier dat de onderwijsinstelling hiervoor ter beschikking stelt. Verzoeker heeft hierbij telkens aangeduid dat hij beroep wilde instellen tegen een ongunstige examenbeslissing en dat hij beroep wilde aantekenen tegen het examenresultaat en niet tegen een beslissing van de examencommissie of tegen het globale resultaat. Ook in het gesprek van 15 september 2021 heeft verzoeker op geen enkel moment naar de intentie verwezen om beroep te willen instellen tegen een beslissing om niet-geslaagd te zijn verklaard voor de opleiding.

Vervolgens voert verwerende partij aan dat verzoeker inderdaad gewag heeft gemaakt van bijzondere individuele omstandigheden maar heeft deze op geen enkel moment in verband gebracht met het al dan niet voldoen aan de globale leerdoelstellingen van de opleiding maar louter aan de beoordeling voor de desbetreffende opleidingsonderdelen. De interne beroepsinstantie zag daarnaast geen aanleiding om op eigen initiatief over te gaan tot een beoordeling zoals bedoeld in artikel 81, § 5 van het OER omdat verzoeker niet minder dan drie tekorten behaalde (voor in totaal 19 studiepunten) binnen een programma van *de facto* 81 studiepunten. Dit resultatenpatroon kan geenszins worden beschouwd als een bijzondere omstandigheid van studiegerelateerde aard. Bovendien was het duidelijk dat verzoeker, met drie tekorten, niet aan de slaagcriteria van de opleiding, noch aan de globale leerdoelstellingen,

had voldaan. Verwerende partij wijst erop dat artikel 81, §5 van het OER, net zoals artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs, expliciet stelt dat het aan de betreffende studenten toekomt om aan te tonen dat er niet enkel sprake is van bijzondere omstandigheden maar ook dat zij de doelstellingen van de opleiding globaal hebben behaald. Verzoeker heeft op geen enkel moment aangegeven dat hij de leerdoelstellingen van de opleiding zou hebben behaald en op basis van het resultatenpatroon met drie onvoldoendes was er evenmin reden om, zonder expliciete vraag van verzoeker, aan te nemen dat een beoordeling met betrekking tot de globale leerdoelstellingen aan de orde was. Verwerende partij besluit dat om deze redenen de interne beroepsinstantie bij de behandelingen van de beroepen van verzoeker noch het formele motiveringsbeginsel, noch het zorgvuldigheidsbeginsel of het *patere legem*-beginsel heeft geschonden.

Ondergeschikt en ten overvloede voert verwerende partij aan dat verzoeker voor geen enkel opleidingsonderdeel van de leerlijn statistiek geslaagd is en daardoor binnen de groep van methodologische opleidingsonderdelen niet voldaan heeft aan de leerdoelstellingen van de opleiding. De drie opleidingsonderdelen die betrekking hebben op statistiek dragen elk op hun unieke wijze bij aan de opleidingsspecifieke doelstelling dat de afgestudeerde bachelor in de psychologie kennis en inzicht heeft in methodologie en statistiek, de meest courante statistische analysetechnieken kan toepassen en in staat is een onderscheid te maken tussen valide (bruikbare en waardevolle) en minder valide onderzoeksresultaten.

Vervolgens geeft verwerende partij voor elk van deze opleidingsonderdelen, meer bepaald ‘Statistiek voor psychologen, deel 1, met practicum’, ‘Statistiek voor psychologen, deel 2, met practicum’ en ‘Statistiek voor psychologen, deel 3, met practicum’ aan op welke wijze dit bijdraagt aan de hoger vermelde opleidingsspecifieke doelstelling. Voor dit laatste opleidingsonderdeel maakte verzoeker gebruik van de mogelijkheid om hiervoor een tolerantie in te zetten wat echter niet wegneemt dat hij voor geen enkel van de opleidingsonderdelen binnen de leerlijn statistiek een credit kon behalen. Volgens verwerende partij is het duidelijk dat verzoeker het afgelopen academiejaar niet heeft kunnen voldoen aan de hoger vermelde opleidingsspecifieke leerresultaten voor wat betreft statistiek.

Tot slot merkt verwerende partij op dat het niet mogelijk is om te oordelen of verzoeker wel voor (een deel van) de aangehaalde opleidingsonderdelen had kunnen slagen mocht hij de betreffende examens hebben kunnen afleggen met gebruik van examenfaciliteiten. Voor wat

betreft het academiejaar 2020-2021 heeft verzoeker alvast niet kunnen aantonen aan de hoger vermelde leerdoelstellingen te hebben voldaan.

In zijn *wederantwoordnota* merkt verzoeker vooreerst op dat hij zelf het intern beroep heeft ingesteld. Hij was er zich ook niet van bewust dat het aangewezen zou zijn om de toepassing van een specifiek artikel uit het OER te vragen of een bepaalde terminologie te hanteren. Niettemin kon zijn beroep niet verkeerd begrepen worden en diende het te worden opgevat als zowel een betwisting van de scores voor de desbetreffende onderdelen als een betwisting in de zin van artikel 81, §5 van het OER. Hij heeft namelijk expliciet aangegeven dat hij over voldoende kennis beschikt om geslaagd te worden verklaard voor de opleiding en heeft ook uitgebreid de medische omstandigheden geschetst als gevolg waarvan zijn resultaten een onjuiste weerspiegeling zijn van zijn kennis over statistiek.

Verder betwist verzoeker het standpunt van verwerende partij dat de draagwijdte van het beroep wordt bepaald door de wijze waarop het webformulier voor het indienen van het intern beroep, wordt ingevuld. Verzoeker betwijfelt ook dat er via het keuzemenu op het webformulier meerdere opties konden worden gekozen. Het was in elk geval niet duidelijk dat dit de draagwijdte van zijn beroep kon beperken. Ook van het gesprek op 15 september 2021 werd geen opname gemaakt noch een verslag opgesteld zodat dit blijft bij een niet-gestaafde bewering die verzoeker ook betwist. Volgens verzoeker dient er dus enkel te worden gekeken naar de bewoordingen van zijn intern beroepsschrift die niet verkeerd kunnen worden begrepen.

Tot slot betoogt verzoeker dat hij zijn bijzondere individuele omstandigheden inderdaad niet letterlijk in verband heeft gebracht met het al dan niet voldoen aan de globale leerdoelstellingen van de opleiding. Maar volgens hem is dat echter geen vereiste. Hij heeft wel degelijk aangehaald dat de tekorten moeten worden gezien in het ruimer perspectief van de volledige opleiding en heeft hierbij aangegeven dat deze niet van aard kunnen zijn om zijn toekomst als psycholoog te bepalen, zeker nu hij wel de nodige kennis bezit.

Beoordeling

Inzake de twee examenbeslissingen

Uit het administratief dossier blijkt duidelijk dat verzoeker intern beroep wenste in te stellen tegen twee examenbeslissingen.

Zo luidt de aanhef van de interne beroepschriften:

“Ik wens in beroep te gaan tegen het eindpunt dat mij werd toegekend voor het schriftelijk examen statistiek psychologen deel 1 (...). Mijn resultaat op dit examen was een 9/20.” (stuk 3 administratief dossier)

En

“Ik wens in beroep te gaan tegen het eindpunt dat mij werd toegekend voor het schriftelijk examen statistiek psychologen deel 2 (...). Mijn resultaat op dit examen was een 9/20.” (stuk 5 administratief dossier)

Ook het slot van de interne beroepschriften laat geen ruimte voor discussie:

“Met deze brief wens ik mijn positie te verduidelijken en een beroepsprocedure op te starten. Ik wens dat er rekening gehouden wordt met mijn problematiek, en ook dat er op een onafhankelijke, niet-dogmatische, machinale manier gepeild wordt naar mijn kennis statistiek. Menselijk interpreteren van vraag 8 en 13 kan mij dit een enkel puntje geven dat ik tekort kom, en met 10/20 lanceren naar het vervolg van mijn traject.” (stuk 3 administratief dossier)

En

“Met deze brief wens ik mijn positie te verduidelijken en een beroepsprocedure op te starten. Ik wens dat er rekening gehouden wordt met mijn problematiek, en ook dat er op een onafhankelijke, niet-dogmatische, machinale manier gepeild wordt naar mijn kennis statistiek. Menselijk interpreteren van deze 5 vragen kan mij dit een enkel puntje geven dat ik tekort kom, en met 10/0 lanceren naar het vervolg van mijn traject.” (stuk 5 administratief dossier)

Voorts draaien de twee interne beroepschriften *quasi* geheel rond de twee betwiste examens: verzoeker geeft aan dat hij lijdt aan een psychiatrische problematiek met ernstige concentratiestoornissen en dat hij in aanmerking zou kunnen komen voor een faciliteitenstatuut maar dat hij dit niet tijdig – voor de twee examens in kwestie – heeft kunnen aanvragen. Daarnaast geeft hij kritiek op de beoordelingsmethodes van de examens van de twee opleidingsonderdelen, geeft hij hierbij concrete voorbeelden, en klaagt hij aan dat studenten zonder een verkort traject meer tolerantiepunten hebben en bijgevolg hun tekort op deze opleidingsonderdelen wel hadden kunnen laten tolereren. Hij wijst ook op de gevolgen van het niet-slagen op deze twee opleidingsonderdelen: hierdoor kan hij niet afstuderen als bachelor in de Psychologie en dit bepaalt zijn toekomst.

Inzake de deliberatiebeslissing

Artikel 71, zesde lid van het OER van verwerende partij bepaalt:

“Na elke examenperiode beslist de examencommissie over studenten voor wie overmacht of andere bijzondere individuele omstandigheden in rekening kunnen worden gebracht. De examencommissie kan in dergelijke gevallen beslissen om een of meer niet tolereerbare onvoldoendes toch als tolereerbaar te beschouwen en ook als zodanig te verrekenen binnen het 10%- tolerantiekrediet zoals beschreven in artikel 81. Zij kan daarnaast of bovendien beslissen om van het 10%-criterium af te wijken. Zij kan ook beslissen om voor een master- of een SLO-opleiding in het geval van bijzondere individuele omstandigheden toch toleranties in te zetten. De beslissing van de examencommissie moet zorgvuldig worden gemotiveerd.”

Artikel 81, § 5 van het OER van verwerende partij bepaalt:

“In bijzondere individuele omstandigheden of bij overmacht (zie ook art. 71) kan de examencommissie studenten waarvan zij oordeelt dat zij de vooropgestelde leerresultaten voor het geheel van de opleiding hebben behaald, toch geslaagd verklaren, ook al voldoen zij niet aan de in §1 of §2 van dit art. bepaalde voorwaarden. Daarbij moeten de betreffende studenten kunnen aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat zij de doelstellingen globaal genomen behaald hebben.”

In deze heeft verzoeker een belangrijke “stelplicht”. De Raad is, volgens zijn eerdere rechtspraak, van oordeel dat verzoeker in belangrijke mate de bewijslast draagt ingeval hij van oordeel is dat hij in aanmerking komt voor een globale deliberatie welke tot de discretionaire bevoegdheid van verwerende partij behoort. Hij dient hiertoe reeds in het kader van het intern beroep, voor zover hij over de noodzakelijke gegevens beschikt, een gedegen onderbouwd en gestaafd dossier voor te leggen. In het verleden heeft de Raad reeds geoordeeld dat het dus niet voldoende is om in het kader van het intern beroep louter de vraag naar een onderzoek voor een globale deliberatie te stellen. De student die kennis heeft van de leerresultaten, zowel op opleidingsniveau als op specifieke niveau van de opleidingsonderdelen via de ECTS-fiche, moet zijn verzoek tot deliberatie ook concreet inhoudelijk staven. *A fortiori* vloeit hieruit voort dat indien een student zijn vraag naar een onderzoek voor een globale deliberatie niet expliciet stelt in zijn intern beroep, deze vraag dan minstens op onbetwistbare manier impliciet moet voortvloeien uit zijn intern beroep, samen met een concrete inhoudelijke staving ervan.

Verzoeker stelde in zijn intern beroepsschrift niet expliciet dat hij de deliberatiebeslissing van de faculteit Psychologie wenste aan te vechten.

In het licht van hiervoor vermelde principes rijst dan de vraag of uit de interne beroepschriften onbetwistbaar een impliciete vraag naar een globale deliberatie voor de bacheloropleiding Psychologie kan worden afgeleid.

De Raad stelt na nauwkeurige studie van de interne beroepschriften vast dat verzoeker in de interne beroepschriften niet motiveert waarom hij zou voldoen aan de globale opleidingsdoelstellingen van de bacheloropleiding Psychologie. Verzoeker houdt het in deze beroepschriften daarentegen hoogstens bij vage beweringen over het geheel van de bacheloropleiding en deze beweringen zijn bovendien telkens onlosmakelijk verbonden met de argumentatie inzake de twee betwiste examenbeslissingen (zie hiervoor).

De zinsneden uit het intern beroep waarnaar verzoeker in zijn extern verzoekschrift verwijst moeten bekeken worden binnen hun context in de interne beroepschriften. Daarbij geldt duidelijk dat deze argumentatie geheel in functie stond van de twee betwiste examenresultaten:

- Zo stelt verzoeker dat hij in zijn intern beroep verwezen heeft naar *“bijzondere omstandigheden, met name van een psychiatrische problematiek met ernstige concentratiestoornissen tot gevolg, het feit dat hem door de instelling aangeraden werd voor deze medische problematiek examenfaciliteiten aan te vragen maar dat de deadline was verstreken om van deze faciliteiten nog te kunnen genieten tijdens de derde examenperiode.”* Daarmee wijst verzoeker inderdaad op een medische problematiek die hij als “bijzondere omstandigheden” in de zin van artikel 81, § 5 OER beschouwt. Verzoeker linkt dit evenwel duidelijk aan de twee betwiste examenresultaten, zoals blijkt uit zijn interne beroepschriften:

“Echter, **dit** examen heb ik moeten afleggen zonder van faciliteiten te kunnen genieten.

Mijn aandachtsgebreken blijken ten gevolge van een complexe psychiatrische problematiek. Dit is volledig duidelijk geworden na het inkijken van het **examen statistiek voor psychologen deel 2**, tijdens de juni 2021 zittijd, een examen waarop ik 9/20 behaald had. Bij evaluatie hiervan werd dit heel duidelijk voor mij en heb ik de procedure om in aanmerking te komen voor dergelijke faciliteiten willen opstarten. Helaas was, vooraleer ik te weten was gekomen dat hier voor mij een optie was weggelegd, de deadline om dit statuut aan te vragen verstreken. Dit medisch geheim moet ik dus nu, omwille van de procedure aan jullie kenbaar maken aangezien dit een bijkomende omstandigheid is waar in de beraadslaging geen rekening mee is gehouden.” (stuk 3 en 5 administratief dossier)

- Zo stelt verzoeker dat hij in zijn intern beroep heeft aangehaald over voldoende kennis te beschikken om te kunnen afstuderen als bachelor in de psychologie. Daarbij stelt de

Raad vast dat verzoeker nergens beargumenteert waarom dat het geval zou zijn. Bovendien zijn de zinsneden die verzoeker aanduidt in de interne beroepschriften telkens uitdrukkelijk gelinkt aan de twee examenbeslissingen die hij betwist. Zo gaat het onder meer over de gebruikte verbeter sleutels van de examens statistiek en de vraag om op een onafhankelijk, niet-dogmatische manier te peilen naar zijn kennis statistiek.

Bij gebrek aan een duidelijk inhoudelijk en concreet betoog omtrent de vraag waarom verzoeker wel voldoet aan de globale opleidingsdoelstellingen van de bachelor Psychologie, kan het de interne beroepsinstantie niet verweten worden dat zij het beroep niet bijkomend heeft gekwalificeerd als een beroep tegen de beslissing om verzoeker niet-geslaagd te verklaren voor de bacheloropleiding Psychologie.

Dit geldt des te meer nu:

- verzoeker in zijn aanhef en slot van zijn intern beroep enkel spreekt over de betwisting van twee examenbeslissingen. (zie hiervoor).
- uit stuk 2, 4 en 7 van het administratief dossier blijkt dat verzoeker op het webformulier waarmee hij intern beroep indiende enkel heeft aangegeven dat hij een examenbeslissing wou betwisten, en niet een andere beslissing van de examencommissie.

In zijn wederantwoordnota stelt verzoeker dat hij maar één vakje kon aankruisen en dat hij dus niet in staat was om ook nog aan te kruisen dat hij de beslissing om hem niet-geslaagd te verklaren voor de bacheloropleiding wenste aan te vechten. Zelfs indien dit waar zou zijn, dan nog had verzoeker in zijn schriftelijk beroepschrift hierover verdere duidelijkheid kunnen scheppen, *quod non in casu*. Verzoeker had evenzeer in de mondelinge toelichting bij zijn intern beroepschrift kunnen expliciteren dat hij ook de beslissing om hem niet-geslaagd te verklaren voor de bacheloropleiding viseerde, minstens had hij concreet kunnen beargumenteren waarom hij de globale opleidingsdoelstellingen van de bachelor Psychologie had behaald. Hiervan ligt evenwel geen bewijs voor aangezien er geen schriftelijke neerslag van dit gesprek bestaat. Verwerende partij betwist ter zitting dat de globale leerdoelstellingen van de bacheloropleiding tijdens dit gesprek aan bod zijn gekomen. In die context kan de Raad

het niet voor bewezen houden dat verzoeker tijdens dit gesprek heeft beargumenteerd waarom hij aan de globale opleidingsdoelstellingen van de bachelor Psychologie heeft voldaan.

Voor de volledigheid vermeldt de Raad dat hij vanwege de raadsman van verwerende partij enkele uren na afloop van de zitting nog een e-mail ontving met verdere informatie inzake het webformulier. Nu deze e-mail na de sluiting van de debatten is verzonden en bovendien zonder mededeling ervan aan verzoeker, weert de Raad deze uit de debatten en houdt hij er geen rekening mee in zijn verdere besluitvorming.

- verzoeker in totaal drie tekorten behaalde en daardoor ook geen enkele credit behaalde voor de leerlijn Statistiek zodat de vraag naar een deliberatie (en het voldoen aan de globale opleidingsdoelstellingen) niet evident was. Verzoeker behaalde namelijk een tekort van 19 studiepunten op een totaal studieprogramma van 81 studiepunten. In die context kan het de interne beroepsinstantie niet verweten worden dat zij bij gebreke aan uitdrukkelijke vraag daartoe, en bij gebreke aan concrete motivering waarom verzoeker wel aan de globale leerdoelstellingen van de bacheloropleiding zou voldoen, de interne beroepen niet heeft gekwalificeerd als beroepen in de zin van artikel 81, § 5 OER.

Het middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 7 januari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.120 van 14 december 2021 in de zaak 2021/998

In zake: Karel VAN VELTHOVEN
Woonplaats kiezend te 9260 Schellebelle
Hekkergeraast 2

Tegen: UNIVERSITEIT GENT
Woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 19 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 8 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard en de verdere inschrijving van verzoeker in de opleiding ‘Bachelor of Science in de biochemie en de biotechnologie’ wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 6 december 2021.

Kamervoorzitter Elsbeth Loncke heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is sinds het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de biochemie en de biotechnologie’.

Aangezien verzoeker tijdens het academiejaar 2019-2020 geen enkel credit heeft behaald, werd hem een bindende voorwaarde opgelegd: hij moest slagen voor minstens 75% van de opgenomen studiepunten. Verzoeker slaagde voor 30 van de 60 opgenomen studiepunten en behaalde aldus een studierendement van 50%. Aangezien hij daarmee niet voldeed aan de

bindende voorwaarde, werd hem de verdere inschrijving in de opleiding ‘Bachelor of Science in de biochemie en de biotechnologie’ geweigerd.

Verzoekende partij stelde op datum van 18 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 8 oktober 2021 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepsschrift. Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student aan de Universiteit Gent een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het onderwijs- en examenreglement (hierna: OER) hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden.

De interne beroepsinstantie neemt akte van de argumenten die de student in het beroepsschrift aanvoert ter rechtvaardiging van het gebrek aan studievoortgang. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van die aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren.

De interne beroepsinstantie somt vervolgens de argumenten op om de weigering te handhaven. Ze stelt vast dat de student in het academiejaar 2019-2020 voor alle opleidingsonderdelen aan minimaal één examenkans deelnam, maar geen enkel creditbewijs kon verwerven. In het academiejaar 2020-2021 behaalde de student voor een aantal opleidingsonderdelen een credit, doch met geen al te hoge cijfers op een enkele uitzondering na. Zijn studierendement bleef beperkt tot 50% in plaats van de vereiste 75%.

De interne beroepsinstantie wijst er vervolgens op dat COVID-19 voor alle studenten een uitzonderlijke situatie was. De student haalt geen bijzondere omstandigheden of bewijsstukken aan die hem van de andere studenten zou kunnen onderscheiden, en waaruit zou blijken dat de gevolgen van de coronacrisis voor hem dermate zwaarder en uitzonderlijker waren. De interne beroepsinstantie stelt dat er, spijtig genoeg, nog studenten waren die tijdens de lockdown

geïsoleerd waren en tijdelijk stilvielen. De Universiteit Gent heeft echter de nodige inspanningen geleverd om de negatieve effecten zoveel mogelijk te beperken, zowel op het vlak van onderwijs- als evaluatieactiviteiten.

Verder geeft de student aan de afgelopen academiejaren hinder te hebben ondervonden door pendelen, het einde van een relatie en het overlijden van zijn grootmoeder. De interne beroepsinstantie kan aannemen dat dit voor problemen kan hebben gezorgd, maar merkt op dat de student zijn argumenten niet door enig concreet bewijsstuk staft. De interne beroepsinstantie wijst erop dat de bewijslast rust op de partij die de betwisting heeft opgestart. Volgens de interne beroepsinstantie werd de student hier tevens via e-mail van 23 september uitdrukkelijk op gewezen. De interne beroepsinstantie kan deze niet onderbouwde argumenten niet in haar onderzoek betrekken, en kan zich bijgevolg enkel baseren op de voorliggende examenresultaten van de student.

Het intern beroep wordt om die redenen ongegrond verklaard. De weigering tot inschrijving voor de opleiding ‘Bachelor of Science in de biochemie en de biotechnologie’ aan de Universiteit Gent wordt voor het academiejaar 2021-2022 bekrachtigd.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 13 oktober 2021 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 19 oktober 2021 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

In haar *antwoordnota* werpt verwerende partij op dat een verzoekschrift bij de Raad overeenkomstig artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs op straffe van onontvankelijkheid moet worden ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman. Volgens haar werd in de bestreden beslissing uitdrukkelijk verwezen naar dit vormvoorschrift en naar de sanctie bij miskenning ervan.

Verwerende partij stelt vast dat het verzoekschrift van verzoeker niet werd ondertekend, zodat het moet worden afgewezen als onontvankelijk.

Beoordeling

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat verzoekers verzoekschrift niet is ondertekend.

Het beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.148 van 7 januari 2022 in de zaak 2021/1003

In zake: Lieve DE BACKER
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 11 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekster heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 6 december 2021.

Kamervoorzitter Elsbeth Loncke heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor verzoekster en mevrouw Ruth Stokx die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘specifieke lerarenopleiding godsdienstwetenschappen’.

Voor de opleidingsonderdelen ‘Stage godsdienst, deel 2’ en ‘Diversiteitsstage godsdienst’ bekommt verzoekster een examencijfer van 8/20.

Verzoekster stelde op datum van 12 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 11 oktober 2021 werd het intern beroep ongegrond verklaard. De motivering van deze beslissing luidt als volgt:

“Uw argumenten

In uw brief en tijdens ons gesprek gaf u aan dat u na het ontvangen van de mondelinge en schriftelijke feedback van mening was dat u incorrect beoordeeld werd op de twee bovenvermelde stageopleidingsonderdelen. In uw brief gaf u een overzicht van de feedback die u hebt gekregen van het didactisch team, aangevuld met argumenten waarom u het niet eens bent met deze feedback.

Diversiteitsstage godsdienst (O0A97B)

U ging in op elk van de deelresultaten (de vijf componenten, het reflectieluik en de praktische toepassing) en weerlegde daarbij telkens de feedback die u kreeg van de docent. U geeft in hoofdzaak aan dat u verdere uitleg wil ontvangen over het tot stand komen van die verschillende deelpunten.

U gaf ten eerste aan dat u het niet eens bent met de feedback dat uw verslagen weinig reflectie bevatten (in het bijzonder voor component 1, component 3 en het reflectieluik). Algemeen stelde u dat "de reflectie [...] zo diepgaand [is] dat ze waarschijnlijk te condens voorkomt voor prof [P]". Daarnaast betwiste u de delen van de feedback waarin wordt aangegeven dat er elementen ontbreken in uw verslagen (in component 4, component 5 en in de praktische toepassing). Zo gaf u bijvoorbeeld toelichting over het ontbreken van bepaalde elementen in de praktische toepassing:

De 8 componenten zijn niet altijd letterlijk terug te vinden maar creatief verwerkt. Zo is mijn stijl. Probleemstelling bijv is gecounterd en verwerkt en geïntegreerd in het derde punt: de alinea die begint met "Duidelijkheid over het schoolvak levensbeschouwing is in elke levensbeschouwing in de eerste les van het schooljaar meegegeven, dat ik dan uitleg. Dit is het antwoord op problemen.

Zoals gezegd, schrijf ik condens en los ik problemen op in plaats van ze te vernoemen. De problemen zijn altijd geïntegreerd.

Voor componenten 4 en 5 gaf u aan dat u deze componenten wel degelijk onderzocht hebt en dat u bij component 5 een diepgaande reflectie toevoegde.

Vervolgens ging u in op de feedback over het onvoldoende inzicht in het hermeneutisch-communicatief model (specifiek inzake component 2). Ik quoteer uit uw brief:

Dat de nieuwe inzichten en reflectie dienden in de vorm gegoten van het hermeneutisch- communicatief model werd niet bij de eva/criteria vermeld. Mag ik aub opnieuw een voorbeeld van de prof om dit punt te kunnen perfectioneren. Ik kan dit zelf niet verbeteren.

Bovendien gaf u aan dat u zich ook niet kon vinden in de feedback dat uw verslagen onvoldoende conform het leerplan zouden zijn:

Niet concreet aangetoond, vage slag in het water! In mijn stagemap volg ik minutieus het leerplan. Net omdat ik mij bewust ben van zoveel andere levensbeschouwingen en methoden.

U gaf ook aan dat u, specifiek voor component 1, "[v]an de UA lector[...] een "uitstekend" [had] gekregen na het hebben doorgestuurd van beide verslagen". Dit komt volgens u niet overeen met de beoordeling (2/3) die u kreeg van prof. [P.].

Ten slotte ging u in op enkele citaten die op pagina 2 van de bezorgde feedback:

Op p. 2 van de toelichting van de examenresultaten door prof [P.], halverwege, wordt ineens een oordeel over mijzelf in een klasgroep gedaan. Weerlegging: Vanwaar die sprong? Hoezo? Heeft de prof mij in de klasgroep bezig gezien? Prof [P.] haalt 2 citaten naar voren zonder de context te vermelden of waar ze zijn gevonden. De eerste heb ik niet in de diversiteitsstage gevonden. Mocht ik verkeerd zijn, graag bijsturing. Het tweede is een citaat dat een zeer verregaande integratie van vele levensbeschouwingen is doorgegaan. Vrede en vrijheid als vruchten zijn hiervan het bewijs. Dit citaat komt uit het reflectieverslag. Prof [P.] slaagt erin dit deel en het grotere geheel te verdraaien om te passen in zijn vooropstelling die hij geeft en zelf kant noch wal raakt zoals ik in het schrijven na de feedback wel 5 keer heb geïllustreerd.

In ons gesprek vermeldde u ook dat prof. [P.] volgens u wel poogde om tot een objectieve beoordeling te komen, maar dat die objectiviteit vertroebeld werd door het feit dat de professor een negatief beeld heeft van u als persoon. U haalde aan dat u eerdere feedbackgesprekken ervaren had als een negatieve profilering met erg persoonlijke opmerkingen zoals "totaal geen zin in reflectie" en "moralistisch". U schrijft bovendien in uw brief:

Prof [P.] lijkt een probleem te hebben met mijn volgens hem mystiek opstelling. Aangezien niets te maken met de competenties die zijn behaald zoals boven gestaafd, niet ter zake.

Stage godsdienst. deel 2 (O0A48C)

Voor dit opleidingsonderdeel gaf u als een van de hoofdargumenten aan dat u in het voorgaande academiejaar op het opleidingsonderdeel 'Stage godsdienst, deel 1 (O0A46C)' een 14/20 behaalde. U vermeldde dat u "geen competenties kan verleren waarbij geen tussentijd was om te kunnen verleerd hebben". U stelde ook: "ik zie niet in welke kennis en ervaring ik verloren zou hebben".

Voorts gaf u ook nog aan dat de beoordelingstabel die prof. [P.] gebruikte (en die aan u bezorgd werd) voor u onduidelijk is.

Over de feedback op de lesvoorbereidingen en het logboek gaf u het volgende aan:

Ik heb minutieus de lesvoorbereidingen gemaakt, weliswaar in de context van corona, maar met overleg met de inspectie en goed gekeurd. Het logboek is niet zo uitgebreid, maar een 4/10 strookt niet met mijn groot kritisch zelfbewustzijn en verantwoordelijkheidszin: elke laatste les mogen de leerlingen

mij evalueren waarbij ik begin met wat ik zelf zie als to do voor volgend semester. Meer afwisseling in tijdsverdeling en werkvormen aan de hand van een zandloper of wekker voor mij dat uur aangeeft, vonden de leerlingen van 4 ASO super. De online half uurtjes les tijdens corona vonden ASO maar niets, BSO daarentegen had dit nodig als forum van socialising. In deze context kan ook geleerd. De lesvoorbereidingen daarentegen zijn tot in de puntjes aan de eisen voldaan.

Vervolgens ging u uitgebreid in op de feedback die u ontving over de twee examenlessen. U voegde twee verslagen toe van stagementoren op uw school die goed tot zeer goed aangeven. U geeft aan niet te begrijpen hoe er zulke grote kloof tussen die beoordelingen kan zitten. Ook voor deze stage betwistte u de feedback over de pedagogische aanpak en de hermeneutische knooppunten die onvoldoende in lijn zouden liggen met het leerplan. Daarover schreef u:

Mijn les zat prima in elkaar, maar werd niet begrepen door de praktijklectoren van de KU Leuven. Dit kan ik begrijpen: doorgaans hebben mensen tijd nodig om de draagwijdte te vatten. Dit zeggen ook mijn collega's, ook mijn leerlingen. [...] Ik heb nooit opmerkingen gehad dat mijn les te weinig hermeneutisch-comm was en eerlijk gezegd heb ik nooit een voorbeeld van zo'n les gekregen. Zelfs niet één! Als dit werkelijk zo belangrijk was, diende ik eerst theoretisch goed gevormd in die skill van lesgeven vooraleer deze skill kan ingevuld met het leerplan. [...] Zo heb ik zelf een document gevonden waarin dit model zeer goed staat uitgelegd. Dit diende als voorwaarde gekend VOOR de stages aanvangen. Ik heb dit doe pas op het einde van mijn stage gevonden. (Hermeneutisch-communicatief godsdienstonderwijs in een notendop door prof [P.]) [...] Vorig jaar was de opdracht identiek en had ik 14120. Ik heb de lat niet lager gelegd.

U refereerde ook naar een document 'Stagevadamecum SLO KU Leuven'. U stelt dat u na de eerste examenles had aangegeven dat u moeilijkheden ondervond met het inzetten van de hermeneutische knooppunten in de les. U haalt aan dat u volgens het stagevadamecum recht had op procesbijsturing van de praktijklector, maar dat u hier "in het duister tastte".

In de feedback over de examenles kreeg u ook opmerkingen over klasmanagement en professionele houding. Over uw klasmanagement stelde u:

Volgens mijn collega's ben ik super met BSO. Ik win zeer vlug vertrouwen, ik kan zeer goed verbindend communiceren, kan lachen en humor integreren in de lessen... Ik zorg dat de eindtermen behaald, minder hoe ze dat doen. Dit zegde mij ooit onze adjunct en vind ikzelf heel waar. Blijven sakkeren op houding en discipline levert geen goed klimaat op. Positieve beloning door ze veel te laten werken en de les te laten mee invullen via invulblaadjes waarmee ze punten verdienen, zo heb ik de klas in handen. [...] Ik kan bijzonder goed om met deze BSO jongeren! [...] Dat ze mij uitlachen, ALS dat zo is, daar dien ik tegen te kunnen als leerkracht.

Wat betreft de onprofessionele houding zijn de uitspraken van het didactische team zoals "moraliserende houding" en "binaire opstelling" volgens u niet waar. U gaf ook aan dat de opmerkingen over een catechetische lesstijl en onvoldoende respect voor pluraliteit helemaal niet kloppen:

Ik spoor aan en wijs een weg. Te nemen of te laten in volle vrijheid. Ik ben krachtig getuigend van zoals hoort conform de GSM functie van de godsdienstleerkracht. [...] Ik ken als weinig andere collega's zoveel andere levensbeschouwingen van binnen uit en integreer dit zelfs in vele lessen adhv interlevensbeschouwelijke dialoog. De leerlingen zijn TOTAAL vrij bij mij. Maar ik dien rooms-katholieke godsdienst te geven. Quoting gebeurt op argumentatie en niet op inhoud. Pluraliteit is een eis in het leerplan en ik excelleer daarin!

Met betrekking tot de opmerking over onprofessioneel taalgebruik gaf u ten slotte het volgende aan:

Ik heb een bijzonder rijke taal volgens mijn schoolmentor, bij wijlen sappig. Het plastisch uitdrukken van het profiel van de slotkloosterzuster als trutten voor vele mensen, is taal dat de leerlingen onmiddellijk snappen. [...] Leerlingen vinden mijn taal leuk, ze is goed doorleefd, echt. Doch, nooit vulgair! Ik praat algemeen nederlands en vind dat dialect niet kan bij een leerkracht. In de examen/es zou ik voortdurend geknipperd hebben met de vingers. Hiervan ben ik mij totaal niet bewust. Ik ga dit de leerlingen vragen.

Motivering door uw faculteit

In opvolging van uw beroep heb ik bijkomende informatie opgevraagd bij de faculteit. We ontvingen een uitgebreide motivering van professor [P.] inclusief inzage in de stagemappen die u indiende. De deelresultaten ontving u reeds via mail in het feedbackdocument.

Diversiteitsstage godsdienst (O0A97B)

De docent informeerde ons dat u een 7,5/20 behaalde (afgerond 8/20). Dat cijfer werd bepaald op basis van onderstaande deelresultaten:

- Component 1: 2/3 (voldoende, maar oppervlakkig, en weinig reflectie)
- Component 2: 2/3 (voldoende, maar weinig inzicht in het -hermeneutisch-communicatief model) Component 3: 1/3 (knip- en plakwerk, weinig tot geen reflectie)
- Component 4: 0/3 (geen interviews, geen reflectie)
- Component 5: 1/3 (geen interviews)
- Reflectieluik: 1/3 (tekort aan kritische zelfreflectie)
- Praktische toepassing: 0.5/2 (verschillende componenten ontbreken)

De docent motiveerde deze deelpunten uitvoerig in het feedbackdocument dat u reeds ontving en dat u als bijlage bij deze brief kan terugvinden. Prof. [P.] haalde daarbij enkele citaten uit het door u ingediende portfolio. Het citaat waarvan u aangaf het niet te herkennen is te vinden in slide 12 van de presentatie bij de derde stageopdracht (sociale diversiteit op school). Daarnaast bezorgde het didactische team ons ook de volgende motivering voor de verschillende deelaspecten. Ik quoteer:.

Eerste stagecomponent (diversiteit in pedagogisch project): de student beschrijft het gevolgde online lezing over onderwijsongelijkheid met drie sprekers.

Eenzijds is er een feitelijk verslag dat een bespreking is van het webinar, anderzijds is er ook een ervaringsverslag toegevoegd. Het ervaringsverslag blijft vrij oppervlakkig. Had de student reeds kennis van hetgeen dat aan bod kwam in de lezing? Kritische bemerkingen? Welke valkuilen en problematieken rond diversiteit bestaan er? Welke problematieken rond diversiteit is ze zelf reeds tegengekomen en hoe gaat ze zelf om met deze vorm van diversiteit? ...

Tweede stagecomponent (culturele diversiteit): verslag van een les rond de Internationale Dag tegen homofobie- en transfoobie: over de campagne paars en de geschiedenis van de bewustwording rond homofobie, begrippen rond geslacht/seks/gender, goed en kwaad ... De student heeft aan de hand van een korte lesvoorbereiding enkele hermeneutische knooppunten geformuleerd, deze zijn echter vaak onvoldoende als spanning tussen twee posities geformuleerd. Daarbovenop komen de geformuleerde hermeneutische knooppunten niet concreet terug in het lesverloop, het is aangewezen om in de lesvoorbereiding te verduidelijken welke hermeneutische knooppunten in welk lesonderdeel aan bod komen. De student toont een gebrek aan inzicht in het hermeneutisch-communicatief model (en om dit in de praktijk om te zetten) en het geactualiseerde leerplan godsdienst.

Derde stagecomponent (sociale diversiteit): het gevraagde reflectieverslag bestaat uit allerlei bijlagen, waarbij het niet altijd duidelijk is welke bijlagen waartoe dienen. Alsook was het verslag voor een groot deel knip- en plakwerk van de besproken websites, van het ene onderwerp naar het andere... Hier is weinig structuur in terug te vinden. Het verslag is een samenvatting met verwijzingen naar andere bronnen, naar verschillende organisaties die werken rond armoede in het onderwijs. Er is weinig tot geen eigen aanvulling of blik van nieuwe, eigen inzichten.

Vierde stagecomponent (religieuze diversiteit): de student heeft als voorstel voor dit onderdeel om andere leerkrachten van de vakgroep levensbeschouwelijke vakken te interviewen rond hun eigen leerplan (orthodox, protestants, zedenleer). Echter heeft de student alleen de leerplannen van deze vakken toegevoegd, en geen enkel interview of reflectieverslag rond af de verschillende levensbeschouwelijke leerplannen. Deze opdracht is dus niet volbracht zoals formeel afgesproken.

Vijfde stagecomponent (fysieke diversiteit): in onderling akkoord met professor [P.] werd afgesproken dat de student een interview voor deze stagecomponent zou afnemen van leerlingen met autisme spectrum stoornissen. Dit werd niet gedaan. Hier is alleen een verslag gemaakt waarbij de student enkele eerdere ervaringen met haar leerlingen met autisme bespreekt. Deze opdracht is dus niet volbracht zoals formeel afgesproken.

Reflectieverslag: de studente kan onvoldoende tot kritische zelfreflectie komen. De mystieke opstelling van de studente is van die aard dat zo'n zelfreflectie structureel onmogelijk is. De studente heeft dit ook zelf aan: "Het voordeel van mystica zijn: alle stereotypen botsen stuk, je bent niet meer te vatten, tenzij door mensen op de nieuwe golfengte die ikzelf nog zeer weinig vind in de officiële katholieke kerk. Daar vind ik veelal zij die de vormgeving willen behouden en deze buiten zich blijven stellen ipv ze te zien als een voertuig naar de Vader. Vaak vinden de mensen het voertuig oké, maar interesseert de levende ontmoeting met de Levende hen niet, hier en nu. Een God in een verleden of in een toekomst, op veilige afstand, is voor hen voldoende en niet al te confronterend. Tja, wie voortdurend groeit, is niet meer te herkennen door eerdere geloofsgenoten. Weinigen kunnen deze eenzaamheid aan en blijven graag in identiteiten gevangen".

Praktische toepassing: les over Mozes of Moesa, voor leerlingen islam en rooms-katholieke godsdienst waarbij zowel de leerlingen islam en r.k.-godsdienst gezamenlijk een les volgen over de figuur van Mozes/Moesa met de leerkracht r.k.-godsdienst en islam. In het verslag ontbreken bepaalde componenten: probleemstelling, doelstellingen, te verwachten moeilijkheden en weerstanden.

Prof. [P.] gaf ten slotte aan dat er voor de evaluatie van de diversiteitsstage slechts in beperkte mate input gevraagd wordt van de stagebegeleiders op de stagescholen. Hun appreciatie heeft enkel betrekking op de leerhouding van de student tijdens het verloop van de stagedag, en niet op de (al dan niet) correcte en kwaliteitsvolle verslaggeving en de reflectie daarop door de student in het portfolio achteraf. Dat wordt als volgt aangegeven in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel:

Bij de evaluatie wordt er vooral rekening gehouden met:

- *De mate waarin de student alle activiteiten van de diversiteitsstage constructief heeft uitgevoerd blijkend uit een attestering door de betrokken begeleiders;*
- *De mate waarin de student blijk geeft van de opbouw van nieuwe inzichten in de impact van diversiteit op onderwijsleerprocessen;*
- *De mate waarin de student blijk geeft van de kritische zin om te reflecteren over het eigen handelen en het eigen denken naar aanleiding van de ervaringen die hij in het kader van dit OPO heeft opgedaan;*
- *De zorgvuldigheid en volledigheid van het stageportfolio met inbegrip van een reflectieverslag en de praktische oefening.*

De docent geeft vervolgens aan dat het belang van het hermeneutisch-communicatief model benadrukt wordt doorheen de gehele opleiding. De ECTS-fiche van de diversiteitsstage vermeldt ook duidelijk dat het opleidingsonderdeel zich aansluit bij het leerplan r.k. godsdienst. Het leerplan is helemaal gebaseerd op het Leuvense hermeneutisch-communicatief model van godsdienstonderwijs (zie het leerplan op Thomas: <https://www.kuleuven.be/thomas/page/leerplan-secundair-gids/>).

Stage godsdienst, deel 2 (O0A48C)

Prof. [P.] gaf aan dat u op dit opleidingsonderdeel 7,6/20 (afgerond naar 8/20) behaalde. De beoordeling bestaat uit een aantal onderdelen, opgesplitst in onderwijsleeractiviteit 1 (OLA1) en onderwijsleeractiviteit 2 (OLA2). Op OLA1 krijgen studenten een resultaat op 100 punten, op OLA2 een resultaat op 50. Voor OLA1 worden de lesvoorbereiding (/20), de examenles (/40), de observatietaken (/10) en het stageoordeel van de vakmentor (/10+20) beoordeeld. Voor OLA2 worden het logboek (/30), de schoolstage (/10) en de verslagen van de terugkomdagen (/10) beoordeeld. Het gehele opleidingsonderdeel wordt gequoteerd op 150 en herrekend naar een punt op 20. Dit beoordelingsschema is terug te vinden in formulier 25 van de stagehandleiding, toegevoegd aan deze brief als bijlage 2.

Voor studenten in het LIO-traject (Leraar in opleiding), zoals uzelf, vallen enkele deelaspecten in de beoordeling weg: de observatiestage, het stageoordeel van de vakmentor, de schoolstage en de verslagen van de terugkomdagen. Hierdoor telt de lesvoorbereiding mee voor één derde en de examenles voor twee derde van het finale punt voor OLA1. Voor OLA2 telt enkel de beoordeling van het logboek mee voor 100% van het finale punt.

De docent gaf aan dat de studenten in LIO-traject geen vakmentor toegewezen krijgen vanwege de conflicterende rol van collega. Voor deze studenten wordt er dus niet verwacht dat er beoordelingen door vakmentoren worden bezorgd of dat deze meegenomen worden in de evaluatie. Ik quoteer uit de motivering van prof. [P.]:

De beoordeling van de stage van een LIO-student volgt dezelfde logica als die van studenten die de opleiding in pre-service volgen. Het beoordelingsschema is te vinden in formulier 25 van de stagehandleiding en vormt de basis voor de beoordeling van elke SLO-student.

De studente heeft een uitgebreid mondeling gesprek gehad met de praktijkassistente over de samenstelling van de stage. Dit gesprek heeft plaats gevonden te Moorsel [...] op donderdag 14 november 2019 om 15 uur. De volgende elementen van de pre- service stage kwamen in overleg voor de betrokken studente te vervallen:

- 1. Observatietaken: gezien de studente als LIO geen stage loopt in een klas met een stagementor is het ook niet mogelijk om observatietaken te volbrengen;*
- 2. Stageoordeel vakmentor: de LIO-student loopt geen stage bij een andere vakmentor die de 250 uur les kan volgen;*
- 3. Schoolstage: de studente kan kiezen de schoolstage te vervullen in stage OPD1 of OPD2 en deed de schoolstage in OPO1;*
- 4. Verslagen terugkomdagen: hiervan zijn LID-studenten vrijgesteld gezien de vakwerkgroep als reflectiekamer dient;*
- 5. De studente heeft hieraan ook gevolg gegeven waardoor er voor deze aspecten ook geen evaluatie is: de stagemap bevat geen observatietaken, stageoordeel van een vakmentor, schoolstage of verslagen van terugkomdagen.*

Voor de berekening van het eindresultaat hanteert de opleiding een berekeningstabel die dezelfde proportionaliteit van de opleidingsaspecten van de pre-service en in-service studenten garandeert:

- 1. De volgende opleidingsaspecten dienen in het geval van deze studente beoordeeld te worden: lesvoorbereidingen, examenles en logboek. Dit zijn ook de aspecten die in de stagemap te vinden zijn.*
- 2. Op geen enkele van de drie opleidingsaspecten is de studente geslaagd (al deze evaluaties zijn apart gedocumenteerd):*
  - a) De examen/es na herkansing: 7/20 (zie beide verslagen en feedback documenten naar de studente toe);*
  - b) Het logboek: 4/10 (document beginsituatie, groeiverslagen en eindsituatie) (zie inhoudelijke evaluatie);*
  - c) De lesvoorbereidingen: 4/10 (het volledige dossier van lesvoorbereidingen) (zie inhoudelijke evaluatie);*
- 3. De stagemap bevat ook twee observaties van leerkrachten op dezelfde school. Deze verslagen passen in de begeleiding die de school voorziet in het geval van nieuwe, niet-vastbenoemde leerkrachten zonder vereist diploma. Nergens wordt gesteld dat deze evaluaties een rol spelen in de beoordeling van de studente in opleiding. Deze verslagen zijn niet gemaakt door personen die door de opleiding zijn aangesteld of erkend. De beoordeling is niet gebeurd in de vorm van een onderbouwd cijfer. De opleiding beschikt ook niet over formulieren om een dergelijke beoordeling te laten maken zoals die wel bestaan voor vakmentoren. Bovendien is een van de evaluaties geschreven door een leerkracht niet-confessionele zedenleer waarvan we (in het geval van stage mentoren) niet kunnen*

aannemen dat deze een oordeel zou kunnen vellen over de implementatie van het leerplan rooms-katholieke godsdienst.

4. *Om dezelfde proportionaliteit van de opleidingsaspecten te garanderen als bij pre-service studenten wordt het eindresultaat berekend op basis van de twee OLA's. Niet dat dit veel verschil maakt voor slagen of niet-slagen gezien de studente voor geen enkel onderdeel geslaagd is. OLA 1 staat op 100 punten en OLA 2 staat op 50 punten (zie formulier 25). OLA 1 bestaat uit de lesvoorbereidingen en de examen/es; en OLA2 bestaat uit het logboek. Dat betekent voor OLA 2 dat de 4/10 voor het logboek omgezet wordt in 20/50. Voor OLA 1 is de verhouding aangehouden van 1/3de van de punten voor de lesvoorbereidingen (of 33.3%) en 2/3de voor de examen/es (of 66.7%). Dit betekent dat 4/10 voor de lesvoorbereidingen wordt omgezet in 1.33 op 3.33 en 7120 voor de examen/es wordt omgezet in 2.33/6.77. Dit leidt tot een punt van 3.67110 voor OLA1. OLA1 telt mee voor 2/3de van het eindresultaat wat zich vertaalt in 36,67 op 100. Het eindresultaat is dus voor OLA 1 (36.67/100) + OLA 2 (20/50) of 56,7 op 150. Dit leidt tot een eindresultaat van 7,6 op 20, afgerond tot 8 op 20.*

Ook voor dit opleidingsonderdeel motiveerde de docent deze deelpunten uitvoerig in het feedbackdocument dat u reeds ontving en dat u als bijlage bij deze brief kan terugvinden. Ze bezorgden me ook een gedetailleerd verslag met de beoordeling van de lesvoorbereidingen.

Het didactisch team bezorgde me vervolgens een overzicht van de feedback die ze u via mail bezorgden op 27 mei 2021, na de eerste examenles, met als doel u de kans te geven om op deze vlakken te verbeteren. Ze geven aan dat er tijdens uw herkansing, de tweede examenles, twee praktijklectoren aanwezig waren om objectiviteit nog te verhogen en om een collegiale beslissing te nemen die gedragen wordt door het hele didactische team van de opleiding. Op 26 juni 2021 bezorgden de praktijklectoren unopnieuw uitgebreide feedback over de tweede examenles. U kreeg ook mondelinge feedback van de aanwezige praktijklector na de eerste examenles. Ik quoteer uit het verslag van de praktijklector:

Op het einde van haar eerste examenles heeft de studente zeer catechetisch gesproken, ik heb haar daarmee geconfronteerd. Ze schrijft hier nu dat ze vindt dat ze vurig mag zijn. Ze zegt ook dat op de Thomas site er Godly Play staat als werkvorm en dat dit catechese is. Ze heeft hiervoor zelfs naar inspecteur Veronique Malfrere gebeld om bevestigd te horen dat dit catechese is. Ze suggereert dus: waarom mag ik geen catechese geven? Terwijl het leerplan een duidelijk onderscheid maakt tussen catechese en godsdienstonderwijs.

Mijn beoordeling

Bij de beoordeling van uw beroep moet ik op de eerste plaats vaststellen dat de fundamentele tekortkomingen die in deze stage werden vastgesteld, en die essentieel te maken hebben met een onvoldoende conformiteit met het leerplan, en tekorten op het vlak van klasmanagement en professionele houding, elementen zijn die u ook reeds via uw beroep vermeldde. Dit wijst er dan ook op dat u via de feedbackgesprekken met prof. [P.] en het didactische team reeds inzicht gekregen heeft in de werkpunten die vereist zijn om het diploma van de specifieke lerarenopleiding te behalen.

Betreffende de diversiteitsstage stel ik vast dat er niet werd voldaan aan een aantal van de formele voorwaarden (bv. voor component 4, component 5 en de praktische toepassing). Het lijkt me niet onredelijk te zijn dat van een student in een academische opleiding kan

worden verwacht dat ze in staat is om in functie van de concrete opdracht de verschillende verwachte componenten op een gestructureerde wijze te verwerken in de tekst zodat de lezer die componenten kan identificeren.

Ik kan het niet eens zijn met uw bewering dat er wel voldoende reflectie terug te vinden was in zowel de verslagen van de 'Diversiteitsstage godsdienst' als van 'Stage godsdienst, deel 2' gezien u weinig tot geen werkpunten voor uzelf aanhaalt. In uw verslagen toont u daarmee onvoldoende dat u de intentie heeft om aan uw eigen competenties als leerkracht te willen werken. De docenten kunnen bovendien het gebrek aan conformiteit met het hermeneutisch-communicatief model, dat duidelijk de basis vormt van het leerplan, uitvoering staven voor beide opleidingsonderdelen aan de hand van citaten uit uw stagemappen en uit uw examenlessen. In de uitgebreide informatie die ik van u ontving zie ik dat u voor een aantal van die citaten een verduidelijking geeft. Als deze uitspraken echter niet duidelijk genoeg werden gekaderd in de stagemap en in de lessen, is het niet onredelijk dat u hiervoor punten verloor.

Betreffende het opleidingsonderdeel 'Stage godsdienst, deel 2' stel ik ook vast dat u duidelijke feedback ontving doorheen het academiejaar (bijv. mondelinge en schriftelijke feedback na examenles 1). Er was dus zeker sprake van procesbijsturing door het didactisch team. U verbeterde echter onvoldoende op de elementen die aangehaald werden in die feedback om een hoger punt te kunnen verantwoorden. In de informatie die ik ontving vind ik geen aanwijzingen dat het didactisch team zich heeft laten leiden door subjectieve meningen over uw persoon. Elke feedback die ze u bezorgden (o.a. over klasmanagement, onprofessioneel taalgebruik en de catechetische lesstijl) werd uitvoerig gestaafd door de gedocumenteerde observaties. Een goed resultaat op een voorgaand opleidingsonderdeel garandeert bovendien niet dat u voor het vervolgopleidingsonderdeel ook goed zal scoren. De leerdoelstellingen zijn hier van een meer verdiepende aard.

Ik besef dat deze beoordeling op het eerste zicht enigszins in tegenspraak is met de commentaren die kreeg van uw collega's op school. Door hun eerdere collegiale relatie met u, zoals steeds het geval is bij studenten in het LIO-traject, wordt er van hen echter geen beoordeling verwacht en wordt hier dus ook geen rekening mee gehouden indien zo'n beoordelingen toch ingediend worden.

Ik betreur uiteraard dat u op basis van de feedback blijkbaar onvoldoende inzicht had gekregen in de fouten die u had gemaakt en de invloed daarvan op de vaststelling van uw score voor dit opleidingsonderdeel. Uit de gedetailleerde motivering die ik heb ontvangen blijkt echter dat deze score op overtuigende wijze kan worden gemotiveerd, en geenszins incorrect of onredelijk kan worden genoemd. Ik stel dan ook vast dat deze beoordeling correct verlopen is en beslis dat het betrokken examenpunt ongewijzigd blijft.

Ik besef dat dit niet het resultaat is waarop u gehoopt had. Ik hoop via deze beslissing u toch overtuigd te hebben van de correctheid van deze beoordelingen. Ook hoop ik dat u via de feedback die u reeds kreeg van de betrokken docenten en waar nodig nog aangevuld met de informatie uit deze brief voldoende inzicht heeft gekregen in de tekorten voor deze opleidingsonderdelen.”

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 11 oktober 2021 aan verzoekster overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 18 oktober 2021 diende verzoekster een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

Verzoekster beroept zich in een enig middel op een schending van de formele motiveringsplicht en de materiële motiveringsplicht.

Eerste middelonderdeel

In een *eerste middelonderdeel* stelt verzoekster dat de formele motiveringsplicht geschonden is doordat bepaalde informatie ontbrak om het voor haar mogelijk te maken om de motieven achter de bestreden beslissing te begrijpen.

Standpunt van partijen

Voor wat betreft het opleidingsonderdeel ‘Diversiteitsstage godsdienst’ betoogt verzoekster dat zij vragen heeft gesteld omtrent component één tot en met vier maar dat hier helemaal niet op werd geantwoord. Er werd louter verwezen naar het feedbackdocument waarin de gevraagde informatie niet terug te vinden is. Volgens verzoekster moet een vraag niet *ipso facto* een grief inhouden waarop geantwoord moet worden. Uit haar vragen blijkt duidelijk dat er niet kan worden begrepen wat er mis is met een bepaald antwoord of hoe een juist antwoord er dan wel had moeten uitzien.

Met betrekking tot het opleidingsonderdeel ‘Stage godsdienst, deel 2’ geeft verzoekster aan dat er nergens in de bestreden beslissing enige motivering terug te vinden is voor het cijfer van de lesvoorbereidingen (4/20). Het is volgens verzoekster merkwaardig dat zowel haar eigen argumentatie als deze van de opleiding/faculteit wordt weergegeven maar dat het onduidelijk is op welke wijze de bestreden beslissing de argumentatie van de faculteit tot de hare maakt.

Verskillende elementen van de faculteit worden namelijk niet in de beoordeling van de interne beroepsinstantie betrokken onder het kopje “Mijn beoordeling”.

In haar *antwoordnota* stipt verwerende partij vooreerst aan dat de bedoeling van de interne beroepsprocedure is om in te gaan op de argumenten van de student en om te onderzoeken of het resultaat dat de student kreeg correct is vastgesteld. Gezien de omvang van het dossier van verzoekster en de grote hoeveelheid aan documenten die door haar werden doorgestuurd, werd er tijdens de interne beroepsprocedure zo maximaal mogelijk ingegaan op de argumenten van verzoekster. Voor de vier componenten van de diversiteitsstage werd voldoende motivering en informatie meegegeven om de deelresultaten te staven. Hiermee werden op impliciete manier ook de vragen van verzoekster beantwoord.

Verwerende partij geeft hierbij per component aan waar in de motivering van het didactisch team die werd opgenomen in de bestreden beslissing de gevaagde voorbeelden of verbeterpunten kunnen worden teruggevonden. Met betrekking tot de vierde component merkt verwerende partij nog op dat, in tegenstelling tot wat verzoekster voorhoudt, haar vraag geen enkele grief inhoudt en niet aangeeft dat zij niet begrijpt wat er mis is met een bepaald antwoord. In haar vraagstelling geeft verzoekster namelijk zelf aan dat ze geen reflectie terugvond in haar digitale versie van haar opdracht. Dit werd nagegaan door de interne beroepsinstantie in de fysieke stagemap waar er inderdaad geen reflectie werd teruggevonden. Een bijkomende afspraak met verzoekster om de fysieke stagemap te doorlopen was dan ook niet aan de orde om de correctheid van het resultaat vast te stellen.

Verder wijst verwerende partij erop dat er in de bestreden beslissing verschillende elementen worden aangehaald die de motivering voor het deelresultaat op de lesvoorbereidingen omvatten. Deze motivering vat de grote problemen samen die vastgesteld werden op basis van de lesvoorbereidingen en de opmerkingen worden voorzien van voorbeelden uit de lesvoorbereidingen van verzoekster.

Verwerende partij besluit dat de vragen van verzoekster bij de componenten één tot en met drie van de diversiteitsstage alsook de vraag naar de motivering van de lesvoorbereidingen in stage deel 2, voldoende werden beantwoord in de interne beroepsbeslissing en dat de vraag bij de vierde component een grief omvat die geen impact heeft op het begrip van de tekortkomingen

van bepaalde elementen in de opdracht. De formele motiveringsplicht met betrekking tot de diversiteitsstage werd dus niet geschonden.

Verwerende partij merkt tot slot op dat verzoekster niet concreet aangeeft welke elementen die worden weergegeven in de motivering van de opleiding/faculteit, zouden ontbreken in de beoordeling van de interne beroepsinstantie. Verwerende partij kan, bij gebrek aan concrete argumentatie, hierop dan ook niet verder reageren.

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoekster op dat verwerende partij op geen enkele wijze repliceert op de concrete vragen en weerleggingen omtrent de motieven van de bestreden beslissing en zich louter beperkt tot een herhaling van de bestreden beslissing. Verzoekster verwijst hiervoor ten overvloede naar haar uiteenzetting in haar verzoekschrift voor de Raad.

Beoordeling

De formele motiveringsplicht houdt in dat in de bestuurshandeling zelf op een afdoende wijze de juridische en feitelijke overwegingen moeten worden vermeld die aan de beslissing ten grondslag liggen. Om afdoende te zijn is niet vereist dat de interne beroepsinstantie in de formele motivering alle argumenten die verzoekster in de loop van de beroepsprocedure aanvoert, stuk voor stuk ontmoet. Wel dient te blijken dat de interne beroepsinstantie de wezenlijke aspecten van het verweer van verzoekster bij de beoordeling heeft betrokken en dat verzoekster kan begrijpen waarom de interne beroepsinstantie heeft geoordeeld zoals zij heeft geoordeeld.

De Raad onderzoekt hierna of dit *in casu* gebeurd is.

De vragen van verzoekster over de componenten van de diversiteitsstage

Zoals verwerende partij in haar antwoordnota nauwkeurig weergeeft, is in de bestreden beslissing wel degelijk een antwoord te vinden op de verschillende vragen die verzoekster in haar intern beroepsschrift stelde, en waarvan zij meent dat de bestreden beslissing ze negeert.

Voor de duidelijkheid citeert de Raad de relevante passages en hun verhouding met de verzuchtingen van verzoekster:

- Stagecomponent 1. Verzoekster vroeg:

“Kan de prof mij aub een hint geven welke vragen ik nog meer had kunnen stellen. Welke vragen dienden vermeld om bijv een 3/3 te krijgen?”.

De bestreden beslissing, meer bepaald het onderdeel waarin de motivering van het didactisch team is opgenomen, geeft duidelijke voorbeelden van dergelijke vragen:

“Eerste stagecomponent (diversiteit in pedagogisch project): de student beschrijft het gevolgde online lezing over onderwijsgelijkheid met drie sprekers. Enerzijds is er een feitelijk verslag dat een bespreking is van het webinar, anderzijds is er ook een ervaringsverslag toegevoegd. Het ervaringsverslag blijft vrij oppervlakkig. Had de student reeds kennis van hetgeen dat aan bod kwam in de lezing? Kritische bemerkingen? Welke valkuilen en problematieken rond diversiteit bestaan er? Welke problematieken rond diversiteit is ze zelf tegengekomen en hoe gaat ze zelf om met deze vorm van diversiteit? ...”

- Stagecomponent 2. Verzoekster vroeg:

“Mag ik aub opnieuw een voorbeeld van de prof om dit punt te kunnen perfectioneren. Ik kan dit zelf niet verbeteren.”

De bestreden beslissing, meer bepaald het onderdeel waarin de motivering van het didactisch team is opgenomen, geeft duidelijke voorbeelden van verbeterpunten:

“De student heeft aan de hand van een korte lesvoorbereiding enkele hermeneutische knooppunten geformuleerd, deze zijn echter vaak onvoldoende als spanning tussen twee posities geformuleerd. Daarbovenop komen de geformuleerde hermeneutische knooppunten niet concreet terug in het lesverloop, het is aangewezen om in de lesvoorbereiding te verduidelijken welke hermeneutische knooppunten in welk lesonderdeel aan bod komen.”

- Stagecomponent 3. Verzoekster vroeg:

“Welke reflectie zou de professor nog meer aanvullen? Ik ben benieuwd. Ik leer graag bij.”

De bestreden beslissing, meer bepaald het onderdeel waarin de motivering van het didactisch team is opgenomen, geeft duidelijk verzoeksters verbeterpunten aan:

“Het gevraagde reflectieverslag bestaat uit allerlei verslagen, waarbij het niet altijd duidelijk is welke bijlagen waartoe dienen. Alsook was het verslag voor een groot deel knip- en plakwerk van de besproken websites, van het ene onderwerp naar het andere... Hier is weinig structuur in terug te vinden. Het verslag is een samenvatting met verwijzingen naar andere bronnen, naar verschillende organisaties die werken rond armoede in het onderwijs. Er is weinig tot geen eigen aanvulling of blijk van nieuwe, eigen inzichten.”

Hoewel verwerende partij wijst op deze passages in haar antwoordnota, gaat verzoekster daar niet verder op in, in haar wederantwoordnota.

Samen met de verwerende partij stelt de Raad vast dat verzoeksters verzuchting over stagecomponent 4 (religieuze diversiteit) geen vraag tot verduidelijking is. Verzoekster stelde louter: *“het verbaast mijzelf dat ik geen verdere reflectie heb gevonden digitaal. Mag ik de professor de vraag stellen om de map nog eens te bekijken aub, want hier is inderdaad tekort geschoten. Mijn reflecties zijn niet genoteerd.”* Daarmee geeft zij met andere woorden zelf aan dat zij geen reflectie heeft genoteerd en dat zij *“inderdaad tekort [is] geschoten.”*. Het enkele feit dat zij zich daarover verbaast, houdt geen grief in. De interne beroepsinstantie diende hierop dan ook geen antwoord te formuleren in de bestreden beslissing. Verzoekster toont evenmin aan dat de bevinding van het didactisch team, dan wel de interne beroepsinstantie, met name dat er geen reflectie omtrent de vierde stagecomponent te vinden is in de stagemap, onjuist zou zijn.

De motivering van het deelcijfer van de lesvoorbereidingen (4/20) van de stage godsdienst, deel 2

In bijlage 1 bij de bestreden beslissing, getiteld “Samenvattende toelichting examenresultaten mevrouw Lieve De Backer” motiveert het didactisch team waarom verzoekster de doelstellingen van deze stage niet behaalde. Daarbij baseert het team zich onder andere op de lesvoorbereidingen van verzoekster, en geeft het ook voorbeelden van stellingen die verzoekster poneert in deze lesvoorbereidingen. Verwerende partij vat deze passages correct samen op p. 11 van haar antwoordnota:

“- De gehele pedagogische aanpak, inclusief hermeneutische knooppunten, is onvoldoende in lijn met het hermeneutisch-communicatief model en het leerplan godsdienst. Voorbeeld van wat de studente een hermeneutisch knooppunt vindt: “Zich onvoorwaardelijk inschrijven in Gods plan voor de wereld versus je eigen kleine leventje leiden”.

- Een moraliserende houding ten aanzien van opvattingen van ‘anderen’, zoals bijvoorbeeld “Het huwelijk is de enige soort relatie waarin je je lichaam aan mekaar geeft” (geen bewustzijn van levensbeschouwelijke veelheid) of “geef je geld niet uit aan een scheiding...” Dit is in tegenstelling met de groei-ethiek en het respect voor diversiteit die de opleiding voorstaan en met de eis van het leerplan om de beginsituatie van leerlingen respectvol te benaderen. Soms leidt dit tot ideeën die gevaarlijk zijn voor mensen/leerlingen die slachtoffer zijn in een relatie, met uitspraken zoals “Hoe echter je zelf bent, hoe edeler je partner zal zijn?” of “Geef nooit de relatie op, maar bidt dat de zwaarte/zondigheid/niet weten, pijn, etc. mogen omgezet worden in een gouden kans naar meer heelheid” (alsof alle leerlingen zouden (moeten) bidden trouwens: opnieuw verwarren godsdienstonderwijs met catechese en geen erkenning diversiteit + inhoudelijk problematisch).

- Binaire opstelling inzake levensbeschouwingen, bijvoorbeeld: “vriendschap uit persoonlijke leegte of vriendschap om te groeien in goddelijk bewustzijn”: Kunnen niet-gelovigen dan geen

vriendschap ervaren... dit is een voorbeeld van het voortdurend behandelen van thema's vanuit de eigen normativiteit.

- De studente heeft uitvoerige stagemappen ingediend ter ondersteuning van de stage. Maar de documentatie getuigt, zoals de examenles, niet van conformiteit met het leerplan en het hermeneutisch-communicatief model van godsdienstpedagogiek en legt een aantal problematische vooronderstellingen bloot. De lesstijl is catechetisch, hanteert theologisch problematische ideeën en drukt onvoldoende respect uit voor de pluraliteit."

Verwerende partij haalt dit aan in haar antwoordnota, maar verzoekster maakt in haar wederantwoordnota niet duidelijk waarom deze motieven niet afdoende zouden zijn.

De "Samenvattende toelichting examenresultaten mevrouw Lieve De Backer" werd als bijlage aan de bestreden beslissing overgemaakt aan verzoekster, zodat zij er kennis van heeft kunnen nemen. Zij had er bovendien voordien al kennis van, aangezien verzoekster niet betwist dat zij dit document ontving op 21 september 2021 en er haar verdere interne beroepsargumentatie op heeft kunnen baseren.

De bestreden beslissing verwijst bovendien uitdrukkelijk naar deze bijlage:

"De docent motiveerde deze deelpunten uitvoerig in het feedbackdocument dat u reeds ontving en dat u als bijlage bij deze brief kan terugvinden." (p. 4 van de bestreden beslissing)

Uit de bestreden beslissing is ten slotte af te leiden dat de bestreden beslissing het geheel van de visie van het onderwijsteam onderschrijft:

"Betreffende het opleidingsonderdeel 'Stage godsdienst, deel 2' stel ik ook vast dat u duidelijke feedback ontving doorheen het academiejaar (bijv. mondelinge en schriftelijke feedback na examenles 1). Er was dus zeker sprake van procesbijsturing door het didactisch team. U verbeterde echter onvoldoende op de elementen die aangehaald werden in die feedback om een hoger punt te kunnen verantwoorden. In de informatie die ik ontving vind ik geen aanwijzingen dat het didactisch team zich heeft laten leiden door subjectieve meningen over uw persoon. Elke feedback die ze u bezorgden (o.a. over klasmanagement, onprofessioneel taalgebruik en de catechetische lesstijl) werd uitvoering gestaafd door de gedocumenteerde observaties. Een goed resultaat op een voorgaand opleidingsonderdeel garandeert bovendien niet dat u voor het vervolgopleidingsonderdeel ook goed zal scoren. De leerdoelstellingen zijn hier van een meer verdiepende aard."

Verwerende partij verwees hiernaar in haar antwoordnota, maar verzoekster maakt in haar wederantwoordnota niet duidelijk waarom deze passage niet zou voldoen aan de formele motiveringsplicht.

In deze omstandigheden voldoet de bestreden beslissing, via verwijzing naar de bijlage bij deze beslissing, aan de formele motiveringsplicht.

De manier waarop de interne beroepsinstantie de argumentatie van de faculteit tot de hare maakt

Verzoekster stelt dat het onduidelijk is op welke wijze de bestreden beslissing de argumentatie van de faculteit tot de hare maakt, nu verschillende elementen van de faculteit niet terugkomen in het luik van de beslissing met het kopje “Mijn beslissing”.

Zoals verwerende partij evenwel terecht aanhaalt, maakt verzoekster niet duidelijk om welke elementen het concreet zou gaan, op welke manier dit tot onduidelijkheid zou leiden, of welk nadeel verzoekster hierdoor zou leiden. De Raad ziet op het eerste gezicht ook geen elementen die erop zouden wijzen dat de motivering van de bestreden beslissing niet afdoende zou zijn, temeer nu de bestreden beslissing zich duidelijk aansluit bij de visie van het didactisch team voor zowel de diversiteitsstage als de stage godsdienst, deel 2.

Het middelonderdeel is ongegrond.

Tweede middelonderdeel

In een *tweede middelonderdeel* voert verzoekster aan dat de materiële motiveringsplicht is geschonden doordat verwerende partij zich heeft gebaseerd op elementen die niet overeenstemmen met de realiteit.

Standpunt van partijen

Volgens verzoekster is beoordeling van haar stages wel degelijk correct verlopen en heeft zij wel degelijk de nodige competenties om te slagen voor de desbetreffende opleidingsonderdelen. Hoewel in de bestreden beslissing wordt geprobeerd om dit te weerleggen, wordt de besluitvorming gebaseerd op verschillende elementen die nog steeds niet correct of als niet bewezen kunnen worden beschouwd.

Opleidingsonderdeel ‘Diversiteitsstage godsdienst’

Voor dit opleidingsonderdeel gaat dit vooreerst om de vraag van de docent omtrent de “kritische bemerkingen”. Verzoekster voert aan dat haar observaties en oordelen meestal positief zijn; ze reflecteert veel maar schrijft enkel de positieve eindconclusie uit. Volgens verzoekster dient men de negatieve vragen in zichzelf op te lossen zodat de uitkomst een product kan zijn en geen vraagstelling. Deze ingesteldheid congrueert mogelijk minder met deze van de docent maar is daarom niet oppervlakkiger. Verzoekster buigt zich over persoonlijke vraagstukken en relateert deze meteen aan haar onmiddellijke leefomgeving. De diversiteitsstage was voor haar dan ook eerder een dagelijkse realiteit. Verzoekster kan daarom niet akkoord gaan met de score van 2/3. Deze score strookt niet als antwoord op wat werd gevraagd. De concrete vraag van verzoekster hieromtrent in haar intern beroep is onbeantwoord gebleven.

Verder begrijpt verzoekster de motivering van de docent niet omtrent het formuleren van hermeneutische knopen. Het doel van hermeneutisch-communicatief lesgeven is knopen ontwarren en niet ze strakker aanspannen. Het klaar en duidelijk tegenover mekaar afzetten is een denkoefening en onderscheidingsoefening maar als ze leidt tot polarisatie kan verzoekster dit niet aanvaarden. Hoewel verzoekster graag wil bijleren in zo’n gemodelleerde hermeneutisch-communicatief opgestelde lessen, heeft ze deze kans niet kunnen krijgen doordat de praktijklectoren niet regelmatig kwamen observeren, ondersteunen en bijsturen voor wat betreft het uitrollen van dit model. Aangezien het verzoekster volgens haar aan een gepaste leerschool ontbrak omtrent het gebruik van dit model (bv. omtrent het lesvoorbereidingsformulier), kunnen hiervoor dan ook bezwaarlijk punten worden afgetrokken.

Vervolgens rijzen bij verzoekster ook vragen omtrent de motivering die de docent aanreikt omtrent haar reflectieverslag. Uit het door de docent aangehaalde citaat van verzoekster blijkt volgens haar net wel zelfreflectie. Verzoekster kan zich op geen enkele wijze vinden in de motivering dat er in haar hoofd een gebrek aan zelfreflectie is.

Tot slot betwist verzoekster ook de motieven met betrekking tot de praktische toepassing. De volgens de docent ontbrekende elementen waren volgens verzoekster wel degelijk aanwezig. De doelstelling heeft verzoekster wel degelijk opgenomen in haar verslag onder de titel “object”. Ook de probleemstelling werd opgenomen in het begin van de les. Bij de paragraaf “voorbereiding” worden de moeilijkheden en weerstanden zoveel mogelijk geëffend door de leerkrachten met als doel te groeien in interreligieuze vrede en verrijking. Dat de docent er een andere visie op nahoudt dan verzoekster omtrent interreligieuze dialoog kan verzoekster echter

niet worden verweten, laat staan dat zij hierop wordt afgerekend. De andere werkwijze en schrijfstijl (meer wollig en synthetisch) die verzoekster hanteert maakt deze daarom niet foutief.

In haar *antwoordnota* stipt verwerende partij met betrekking tot de eerste component aan dat het onduidelijk is welke elementen verzoekster naar voor schuift om het resultaat voor deze component te betwisten. Haar ervaringsdeskundigheid is op zich geen argument dat een correcte pedagogische en didactische omgang met diversiteit garandeert. Verzoekster behaalde 2/3 op dit onderdeel wat globaal genomen een goed resultaat is. Om een hoger cijfer te bekomen is het niet onredelijk om van verzoekster te verwachten dat ze diepgaande kritische bemerkingen toevoegt aan haar verslag. Een positieve ingesteldheid kan hier gepaard gaan met het concreet aanhalen van groeimogelijkheden en de manier waarop de student op een positieve manier aan de slag zal gaan.

Over de tweede component merkt verwerende partij op dat in het kader van de diversiteitsstage er geen stagebezoeken worden afgelegd. De interne beroepsinstantie heeft er al op gewezen dat het belang van het hermeneutisch-communicatief model wordt benadrukt doorheen de hele opleiding, in het leerplan en in de ECTS-fiche van de diversiteitsstage. Ook in andere opleidingsonderdelen wordt dit model gebruikt. Verwerende partij betwist dan ook dat verzoekster geen leerschool heeft gekregen omtrent het gebruik van dit model.

Met betrekking tot het reflectieverslag merkt verwerende partij op dat het onduidelijk is hoe uit het citaat waarnaar verzoekster verwijst zou moeten blijken dat er wel sprake is van kritische zelfreflectie. Verwerende partij wijst er hierbij opnieuw op dat de positieve ingesteldheid van verzoekster over zichzelf ook gepaard kan gaan met het concreet aanhalen van groeimogelijkheden en hoe zij hiermee aan de slag zal gaan. Door een gebrek hieraan in het ingediende reflectieverslag, geeft verzoekster onvoldoende blijk van een bereidheid om zichzelf in haar rol als leerkracht blijvend te verbeteren en haar competenties te blijven bijspijkeren.

Voor wat betreft de praktische toepassing stipt verwerende partij aan dat de schrijfstijl van verzoekster er wel degelijk voor zorgt dat de werkwijze onvoldoende duidelijk naar voren komt uit het verslag en bijgevolg niet beoordeeld kan worden – waarop de interne beroepsinstantie ook al is ingegaan. Het is voor verwerende partij verder onduidelijk hoe de andere visie rond interreligieuze dialoog en wil en de vergevorderde vrede en eenheid van verzoekster relevante

argumenten vormen om het gebrek aan heldere opbouw en verwoording van het verslag te betwisten.

In haar *wederantwoordnota* betoogt verzoekster dat ook na lezing van de antwoordnota zij niet in staat is om de totstandkoming van haar resultaat te begrijpen. Voor wat betreft het gebrek aan zelfreflectie, wijst verzoekster er nog op dat ze wijsgeer is en zelfreflectie dagelijks deel uitmaakt van haar leven aangezien ze een privépraktijk heeft waarin ze bewustzijnstrainingen geeft. Ten overvloede benadrukt verzoekster dat haar resultaat niet gebaseerd dient te zijn op haar persoonlijkheid maar wel op het behalen van de leerdoelen, dewelke volgens haar ruimschoots zijn bereikt.

Opleidingsonderdeel ‘Stage godsdienst, deel 2’

Verzoekster betoogt dat de kritiek dat haar manier van lesgeven niet in lijn ligt met het hermeneutisch-communicatief model verder niet wordt gemotiveerd. Bovendien heeft verzoekster omtrent dit model nooit enige modelles gezien of werd er hieromtrent didactisch materiaal (modelles of filmpjes) ter beschikking gesteld. Evenmin kreeg zij praktische begeleiding door de praktijkmentoren; er werd geen enkele les bijgewoond. Meer nog, verzoekster kreeg van zowel de inspecteur als haar directie positieve feedback.

Verzoekster stipt aan dat de puntenverdeling die nu gehanteerd wordt haar nooit op voorhand is meegedeeld. Verzoekster vindt het ook onbegrijpelijk dat er geen rekening wordt gehouden bij de beoordelingen met de praktijkmentoren op haar school die een les hebben bijgewoond en een uitgebreid verslag hebben opgemaakt. Dat de praktijkmentoren hiervan bovendien niet op hoogte waren, is volgens verzoekster ook ongepast.

Tot slot voert verzoekster aan dat in de motivering dat het leerplan niet zou zijn gevolgd op geen enkele wijze wordt aangegeven waar verzoekster tekort is geschoten.

In haar *antwoordnota* herneemt verwerende partij vooreerst de motieven van de interne beroepsinstantie omtrent de manier van lesgeven van verzoekster. Verwerende partij wijst er verder op dat in de bestreden beslissing ook werd vermeld dat de praktijkmentoren de twee examenlessen van verzoekster bijwoonden. Na deze examenlessen heeft verzoekster mondelinge en schriftelijke feedback ontvangen. Verwerende partij citeert één van de

stagementoren over de catechetische uitspraken van verzoekster tijdens één van de examenlessen waaruit volgens verwerende partij duidelijk blijkt dat verzoekster het leerplan niet heeft gevolgd.

Verwerende partij stelt verder dat de opmerking van verzoekster omtrent de beschikbaarheid van een modelles of filmpje over het gebruik van het hermeneutisch-communicatief model niet relevant is. In andere opleidingsonderdelen binnen de opleiding, meer bepaald ‘Vakdidactiek godsdienst’ en ‘Vakdidactisch seminarie godsdienst’ komt het maken van lesvoorbereidingen volgens dit model uitvoerig aan bod met de nodige begeleiding van het didactisch team waarbij ook veel voorbeelden van uitgewerkte lespakketten aan de studenten worden aangeboden.

Vervolgens wijst verwerende partij erop dat verzoekster opteerde voor een LIO-traject in plaats van een preservice-training. Dat betekent dat er geen stagementor vanuit de opleiding wordt aangeduid maar dat de vakwerkgroep van de school als eerste klankbord fungeert. Volgens verwerende partij erkent verzoekster ook dat ze weldegelijk feedback en begeleiding heeft gekregen op school van collega’s uit de vakwerkgroep. Daarbij is het wel zo dat deze feedback van collega’s niet in het eindoordeel betrokken wordt gelet op de collegiale relatie in vergelijking met de begeleiding voor studenten in een preservice-training door een stagementor die door de opleiding wordt aangeduid. Er werden twee lessen van verzoekster bijgewoond en verzoekster heeft bezoek gekregen van de praktijkassistent bij de aanvang van de stage, bij de eerste examenles en bij de tweede examenles. Verzoekster heeft verder geen gebruik gemaakt van het begeleidingsaanbod van de faculteit tussen de eerste en de tweede examenkans. Verzoekster heeft na de eerste examenles ook uitgebreide feedback gekregen maar paste deze feedback niet voldoende toe om na de tweede examenles een voldoende resultaat te behalen. Dit geeft volgens verwerende partij tevens blijk van het gebrek aan bereidheid om groeipunten in haar rol als leraar te definiëren en op die vlakken te verbeteren. De evaluatie van de inspecteur is volgens verwerende partij evenmin relevant aangezien hiermee vermoedelijk naar een bezoek van de inspecteur tijdens het academiejaar 2019-2020 voor het opleidingsonderdeel ‘Stage godsdienst, deel 1’ wordt verwezen. In het kader van de pandemie konden stagebezoeken door praktijklectoren in dat academiejaar niet doorgaan, behalve door inspecteurs. Dit argument is in het kader van het huidig beroep niet relevant aangezien het een ander opleidingsonderdeel betrof, dat andere, minder verdiepende, leerdoelstellingen voorop stelde.

Tot slot betoogt verwerende partij omtrent het standpunt van verzoekster over de gehanteerde puntenverdeling en het betrekken van de commentaar van de praktijkmentoren op school die een les hebben bijgewoond dat in de bestreden beslissing reeds wordt aangehaald dat verzoekster een uitgebreid mondeling gesprek had met de praktijkassistent op donderdag 14 november 2019 over de samenstelling van de stage. Verzoekster kreeg dus de nodige informatie over de verwachte in te dienen opdrachten en de daaraan gekoppelde puntenverdeling. Het feit dat verzoekster haar stagemap volledig heeft ingericht naar deze verwachtingen toont volgens verwerende partij aan dat dit voldoende duidelijk was voor verzoekster. In de stagemap waren geen beoordelingen van de collega-leerkrachten aanwezig. Er wordt niet uitgesloten dat het bijwonen van lessen door collega's nuttig kan zijn om leerkrachten in opleiding te ondersteunen maar in het kader van dit opleidingsonderdeel werden vanuit de opleiding geen dergelijke beoordelingen verwacht of in rekening genomen gelet op de conflicterende rol van collega en beoordelaar.

In haar *wederantwoordnota* stipt verzoekster aan dat er nog steeds niet concreet geantwoord wordt op de door verzoekster aangehaalde grieven. Ook het standpunt van verwerende partij omtrent het volgen van het leerplan is volledig onjuist.

Beoordeling

Voor zover verzoekster wenst dat de Raad de inhoudelijke beoordeling van de stagecompetenties door de interne beroepsinstantie zou overdoen, herinnert de Raad eraan dat het hem niet toevallt om zijn beoordeling in de plaats te stellen van deze van de opleiding. Zulks valt krachtens artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs buiten 's Raads bevoegdheid. De Raad vermog enkel na te gaan of de bestreden beslissing in overeenstemming is met enerzijds de formele voorschriften die erop van toepassing zijn en anderzijds de beginselen van behoorlijk bestuur. In dat licht kan de Raad een verzoekende partij niet beschermen tegen strenge beslissingen, enkel tegen onwettige.

De Raad onderzoekt de grieven van verzoekster hierna, binnen de grenzen van zijn hoger omschreven bevoegdheid.

1. Diversiteitsstage

1.1. Stagecomponent 1

Verzoekster betwist het standpunt van het onderwijsteam in het kader van stagecomponent 1, diversiteit in pedagogisch project, met name: “*kritische bemerkingen?*”

Daarbij laat verzoekster gelden dat negatieve vragen in zichzelf opgelost moeten worden, zodat de uitkomst een product kan zijn en geen vrijstelling; dat haar positieve ingesteldheid de betrokken professor misschien stoort; dat zij de waarom-vraag steeds integreert en dat zij dus de inhoud van vaak academische papers (kritische vragen uitschrijven en beantwoorden) niet volgt; dat zij persoonlijke vragen stelt en zo oplost en de oplossingen vervolgens in de wereld plaatst; dat ze zich engageert in tal van projecten etc.

Hiermee gaat verzoekster evenwel voorbij aan het gegeven dat de opmerking van het onderwijsteam betrekking heeft op het feit dat verzoekster in haar verslag geen kritische opmerkingen over het gevolgde online webinar heeft geformuleerd:

“Eerste stagecomponent (diversiteit in pedagogisch project): de student beschrijft het gevolgde **online lezing** over onderwijsgelijkheid met drie sprekers. Enerzijds is er een feitelijk verslag dat een bespreking is van het webinar, anderzijds is er ook een ervaringsverslag toegevoegd. Het **ervaringsverslag** blijft vrij oppervlakkig. Had de student reeds kennis van hetgeen dat aan bod kwam **in de lezing? Kritische bemerkingen?** Welke valkuilen en problematieken rond diversiteit bestaan er? Welke problematieken rond diversiteit is ze zelf tegengekomen en hoe gaat ze zelf om met deze vorm van diversiteit? ...” (eigen nadruk van de Raad)

Verzoeksters argumentatie ten spijt, leest de Raad in het verzoekschrift, noch in de wederantwoordnota waar verzoekster op concrete wijze uiteengezet heeft wat haar kritische bemerkingen bij het online webinar waren.

Voor zover verzoekster zou menen dat zij niet beoordeeld zou mogen worden op haar vermogen tot kritische evaluatie, sluit de Raad zich aan bij de visie van verwerende partij dat het niet onredelijk is om van een student te verwachten dat ze diepgaande kritische bemerkingen kan toevoegen aan haar verslag, teneinde de opdracht tot een hoger niveau te tillen en een hoger cijfer dan 2/3 te kunnen behalen.

De beoordeling van het onderwijsteam komt de Raad dan ook niet over als in strijd met de werkelijkheid, noch als onredelijk.

1.2. Stagecomponent 2

Voor docenten geldt in principe een discretionaire bevoegdheid bij het uittekenen van hun eigen opleidingsonderdeel. Zo legt de docent in de ECTS-fiche het verloop van het opleidingsonderdeel en de evaluatieactiviteiten vast. Deze ECTS-fiche bindt zowel de hogeronderwijsinstelling als de student.

Uit de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘Diversiteitsstage godsdienst’ blijkt dat er geen stagebezoeken tijdens deze stage zijn voorzien. (stuk 4 administratief dossier)

Dit lijkt ook logisch, aangezien dit opleidingsonderdeel volgens de ECTS-fiche een “meeloopstage” is waarbij de student met andere woorden niet zelf voor de klas staat, maar andere leerkrachten observeert, hen vragen stelt en met hen in gesprek gaat. De student wordt vervolgens geëvalueerd op basis van een schriftelijk portfolio.

Verzoekster toont niet aan waarom er *in casu* van de ECTS-fiche afgeweken had moeten worden en waarom verwerende partij dus toch stagebezoeken had moeten organiseren. Verzoekster voert geen enkele concrete omstandigheid, noch rechtsregel aan waaruit dit zou voortvloeien.

Ten slotte stelt verzoekster dat zij geen leerschool heeft gekregen inzake het hermeneutisch-communicatief model. Nochtans stelt de bestreden beslissing zeer duidelijk:

“De docent geeft vervolgens aan dat het belang van het hermeneutisch-communicatief model benadrukt wordt doorheen de gehele opleiding. De ECTS-fiche van de diversiteitsstage vermeldt ook duidelijk dat het opleidingsonderdeel zich aansluit bij het leerplan r.k. godsdienst. Het leerplan is helemaal gebaseerd op het Leuvense hermeneutisch-communicatief model van godsdienstonderwijs (zie het leerplan op Thomas: <https://www.kuleuven.be/thomas/page/leerplan-secundair-gids/>).”

Verzoekster maakt niet concreet duidelijk waarom dit motief niet zou overeenstemmen met de werkelijkheid, maar houdt het daarentegen bij de blote bewering dat zij geen leerschool heeft gehad over het hermeneutisch-communicatief model.

Ook de stelling van verwerende partij in diens antwoordnota, dat het hermeneutisch-communicatief model aan bod komt in de opleidingsonderdelen ‘Vakdidactiek godsdienst’ en ‘Vakdidactisch seminarie godsdienst’ binnen dezelfde opleiding, betwist verzoekster niet in haar wederantwoordnota.

Nu verzoekster niet concreet aantoont waarom zij desalniettemin verstoken is gebleven van een leerschool inzake het hermeneutisch-communicatief model, is haar grief ongegrond.

1.3. Motivering inzake het reflectieverslag

Verzoekster is het oneens met volgend motief van de bestreden beslissing (dat deel uitmaakt van de argumentatie van het didactisch team):

“Reflectieverslag: de studente kan onvoldoende tot kritische zelfreflectie komen. De mystieke opstelling van de studente is van die aard dat zo'n zelfreflectie structureel onmogelijk is. De studente [g]eeft dit ook zelf aan: "Het voordeel van mystica zijn: alle stereotypen botsen stuk, je bent niet meer te vatten, tenzij door mensen op de nieuwe golflengte die ikzelf nog zeer weinig vind in de officiële katholieke kerk. Daar vind ik veelal zij die de vormgeving willen behouden en deze buiten zich blijven stellen ipv ze te zien als een voertuig naar de Vader. Vaak vinden de mensen het voertuig oké, maar interesseert de levende ontmoeting met de Levende hen niet, hier en nu. Een God in een verleden of in een toekomst, op veilige afstand, is voor hen voldoende en niet al te confronterend. Tja, wie voortdurend groeit, is niet meer te herkennen door eerdere geloofsgenoten. Weinigen kunnen deze eenzaamheid aan en blijven graag in identiteiten gevangen".”

Verzoekster is van mening dat het onduidelijk is wat de betrokken professor bedoelt met “kritisch” en dat de door haar geciteerde passage wel duidelijk aangeeft dat zij aan zelfreflectie heeft gedaan.

Hiermee vraagt verzoekster de Raad in essentie de inhoudelijke beoordeling van de docent over te doen, hetgeen buiten de bevoegdheid van de Raad valt. (zie hoger)

De beoordeling van de docent, dat de mystieke opstelling van verzoekster van die aard is dat zelfreflectie structureel onmogelijk is, en dat verzoekster dit ook zelf aangeeft door onder meer te schrijven *“Het voordeel van mystica zijn: alle stereotypen botsen stuk, je bent niet meer te vatten, tenzij door mensen op de nieuwe golflengte die ikzelf nog zeer weinig vind in de officiële katholieke kerk”*, komt de Raad in ieder geval niet als onredelijk over. Dat verzoekster wijsgeer is en zelfreflectie dagelijks deel uitmaakt van haar leven aangezien ze een privépraktijk heeft waarin ze bewustzijnstrainingen geeft, doet hieraan geen afbreuk.

Ook hier blijft verzoekster te vaag over haar concrete grieven ten aanzien van dit motief.

1.4. Motivering inzake de praktische toepassing

Verzoekster voerde in haar intern beroepsschrift al aan dat de vereiste probleemstelling, doelstelling, te verwachten moeilijkheden en weerstanden wel zijn opgenomen in haar verslag. Voor zover zij dit nu nog verder uitwerkt door naar specifieke plaatsen in haar verslag te verwijzen, waar deze elementen zijn opgenomen, voert zij elementen aan die zij al eerder, in haar intern beroepsschrift had kunnen aanvoeren. Dit heeft verzoekster echter nagelaten, zodat haar bijkomende argumentatie voor de Raad nieuw en bijgevolg onontvankelijk is.

Verzoekster stelde in haar intern beroepsschrift ook al dat haar schrijfstijl eerder wollig en synthetisch is maar dat daardoor niet is aangetoond dat haar reflectievermogen onvoldoende is. Verwerende partij stelt terecht dat de interne beroepsinstantie hierop als volgt antwoordt:

“Het lijkt me niet onredelijk te zijn dat van een student in een academische opleiding kan worden verwacht dat ze in staat is om in functie van de concrete opdracht de verschillende verwachte componenten op een gestructureerde wijze te verwerken in de tekst zodat de lezer die componenten kan identificeren.”

Verzoekster maakt echter niet duidelijk waarom *deze* beoordeling onredelijk zou zijn, dan wel in strijd met het materieel motiveringsbeginsel. Het loutere feit dat verzoekster een andere visie heeft inzake interlevensbeschouwelijke dialoog dan de docent is in ieder geval niet voldoende om de beoordeling van deze docent onderuit te halen.

Ook hier beperkt verzoekster zich in grote mate tot het louter ontkennen van de beoordeling door de betrokken docent en de interne beroepsinstantie, zonder concreet aan te duiden waarom deze beoordeling in strijd zou zijn met het materieel motiveringsbeginsel.

2. Stage godsdienst, deel 2

2.1. Modelles hermeneutische-communicatiemodel

Verzoekster stelt dat de bestreden beslissing oordeelt dat haar manier van lesgeven niet in lijn ligt met het hermeneutisch-communicatief model, maar dat hiervoor geen verklaring wordt gegeven.

De Raad stelt vast dat de opmerking inzake het niet-volgen van het hermeneutisch-communicatief model voorkomt bij de beoordeling van het opleidingsonderdeel

‘Diversiteitsstage godsdienst’, niet bij het opleidingsonderdeel ‘Stage godsdienst, deel 2’. De bestreden beslissing geeft wel degelijk weer waarom de interne beroepsinstantie van oordeel is dat verzoeksters manier van lesgeven tijdens de Diversiteitsstage niet in lijn ligt met het hermeneutisch-communicatief model.

“De docenten kunnen bovendien het gebrek aan conformiteit met het hermeneutisch-communicatief model, dat duidelijk de basis vormt van het leerplan, uitvoerig staven voor beide opleidingsonderdelen aan de hand van citaten uit uw stagemappen en uw examenlessen. In de uitgebreide informatie die ik van u ontving zie ik dat u voor een aantal van die citaten een verduidelijking geeft. Als deze uitspraken echter niet duidelijk genoeg werden gekaderd in de stagemap en in de lessen, is het niet onredelijk dat u hiervoor punten verloor.”

Verzoekster heeft bovendien in haar intern beroepsschrift kritiek gegeven op de beoordeling vanwege het vakdidactisch team van haar toepassing van het hermeneutisch-communicatief model. Het is bijgevolg niet ernstig van verzoekster om te beweren dat zij niet op de hoogte is van de redenen waarom de interne beroepsinstantie oordeelt dat haar manier van lesgeven niet in lijn ligt met het hermeneutisch-communicatief model, nu de interne beroepsinstantie uitdrukkelijk verwijst naar de beoordeling van het vakdidactisch team.

Voor zover verzoekster stelt dat zij nooit eerder kennis heeft gemaakt met het hermeneutisch communicatief model, verwijst de Raad naar hetgeen hij daarover heeft geoordeeld onder punt “1.2 Stagecomponent 2”.

Verwerende partij geeft in haar antwoordnota nog mee dat het maken van lesvoorbereidingen volgens het hermeneutisch-communicatief model uitvoerig aan bod komt met de begeleiding van het didactisch team in de opleidingsonderdelen ‘Vakdidactiek godsdienst’ en ‘Vakdidactisch seminarie godsdienst’, dat daarbij gebruik gemaakt wordt van een “Caleidoscoop”, een vakdidactische methode die door de opleiding ontwikkeld is en dat er veel voorbeelden van uitgewerkte lespakketten aan de studenten worden aangeboden (met verwijzing naar een website). Verzoekster ontkent dit allemaal niet in haar wederantwoordnota.

2.2.Praktische begeleiding van de praktijkmentoren

De ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘Stage godsdienst, deel 2’, voorziet in minstens één stagebezoek in de vorm van een “examenles”:

“De les, mede door de stagebegeleider (praktijklector) gevolgd, geldt als examenles. Voor wie op deze les geen 10/20 behaalt, wordt minstens nog een extra examenles ingericht.”

Daar waar verzoekster stelt dat er geen praktische begeleiding door de praktijkmentoren is geweest aangezien er niet één keer een les is bijgewoond, gaat verzoekster manifest in tegen haar eigen argumenten in haar intern beroepschrift. Dergelijke houding getuigt niet van proceseerlijkheid en siert verzoekster hoegenaamd niet.

De Raad stelt namelijk vast:

- Dat verzoekster op p.1 van haar eigen intern beroepschrift zelf verwijst naar de examenlessen (meervoud) en de evaluatie die de praktijklector daarvan heeft gemaakt en dat verzoekster stelt op deze evaluatie nog gereageerd te hebben:

“Ik heb ook reeds na de uitslag van de examenlessen waarin de praktijklector [I.B.] mij 7/20 gaf, een antwoord uitgeschreven op haar evaluatie en dit in de stagemap meegegeven. Dit is gelezen door professor [P.]” (stuk 2A van het administratief dossier)

- Dat verzoekster op p. 2 van 2Q van het administratief dossier, stuk dat zij bijbracht in het intern beroep, zelf nog verwijst naar de “tweede les” (zie punt “2) *De duidelijke structuur was in de tweede les veel beter volgens mij*”) en naar “[I.]”, te weten de praktijklector die deze les heeft bijgewoond (*“Voor [I.] was deze les niet duidelijk nochtans kon het bordschema niet duidelijker zijn in de les. ...*”);

De Raad verwijst ten slotte naar de bestreden beslissing, die de feedback van de betrokken praktijklector op één van de examenlessen citeert:

“Op het einde van haar eerste examenles heeft de studente zeer catechetisch gesproken, ik heb haar daarmee geconfronteerd. Ze schrijft hier nu dat ze vindt dat ze vurig mag zijn. Ze zegt ook dat op de Thomas site er Godly Play staat als werkvorm end at dit catechese is. Ze heeft hiervoor zelfs naar inspecteur [V.M.] gebeld om bevestigd te horen dat dit catechese is. Ze suggereert dus: waarom mag ik geen catechese geven? Terwijl het leerplan een duidelijk onderscheid maakt tussen catechese en godsdienstonderwijs.”

Het staat buiten kijf dat bij deze twee examenlessen, dus stagebezoeken, hebben plaatsgevonden.

De stelling van verzoekster, dat er geen stagebezoeken hebben plaatsgevonden voor het opleidingsonderdeel ‘Stage godsdienst, deel 2’, faalt.

2.3.Voorafgaande mededeling van de puntenverdeling

Verzoekster stelt dat de puntenverdeling die nu gehanteerd wordt, haar nooit op voorhand is meegedeeld. Daarnaast stelt verzoekster nog dat het onbegrijpelijk is dat het verslag van verzoeksters collega's, die ter plaatse een les hebben bijgewoond, niet is meegenomen in de besluitvorming.

De puntenverdeling is terug te vinden in stuk 7 van het administratief dossier (en ook als bijlage bij de bestreden beslissing). Hiervan kreeg verzoekster voor het eerst kennis nadat zij haar oorspronkelijk intern beroepsschrift heeft ingediend, namelijk op 21 september 2021. Nadat zij kennis had genomen van deze puntenverdeling, heeft verzoekster haar intern beroep nog verder aangevuld en uitgebreid. Nochtans heeft zij nooit laten gelden dat de puntenverdeling ontijdig is meegedeeld. Enkel in stuk 2P van het administratief dossier, een e-mail van verzoekster aan de interne beroepsinstantie van 3 oktober 2021, staat te lezen dat de toelichting van de examenresultaten “geheel ondoorzichtig” is, wat niet hetzelfde is als een ontijdige mededeling van de puntenverdeling. Daarna heeft de interne beroepsinstantie de puntenverdeling verder verduidelijkt, maar aangezien verzoekster het argument inzake ontijdige mededeling van de puntenverdeling niet heeft aangevoerd, kan het de interne beroepsinstantie niet ten kwade worden geduid dat zij hierop niet is ingegaan. Het argument inzake de ontijdige mededeling van de puntenverdeling is bijgevolg nieuw en onontvankelijk in de externe procedure voor de Raad.

In haar wederantwoordnota stelt verzoekster nog dat deze puntenverdeling is gewijzigd ten aanzien van vorig academiejaar. Ook dit argument is nieuw en onontvankelijk, aangezien verzoekster het al eerder in de interne beroepsprocedure en in het verzoekschrift had kunnen ontwikkelen, *quod non in casu*.

Voor zover verzoekster stelt dat het onbegrijpelijk is dat de beoordeling van haar collega's niet is meegenomen in de besluitvorming, gaat verzoekster eraan voorbij dat de bestreden beslissing als volgt is gemotiveerd op p.7 en 8:

“Motivering door uw faculteit

...

3. De stagemap bevat ook twee observaties van leerkrachten op dezelfde school. Deze verslagen passen in de begeleiding die de school voorziet in het geval van nieuwe, niet-vastbenoemde leerkrachten zonder vereist diploma. Nergens wordt gesteld dat deze evaluaties een rol spelen in de beoordeling van de studente in opleiding. Deze verslagen zijn niet gemaakt door personen

die door de opleiding zijn aangesteld of erkend. De beoordeling is niet gebeurd in de vorm van een onderbouwd cijfer. De opleiding beschikt ook niet over formulieren om een dergelijke beoordeling te laten maken zoals die wel bestaan voor vakmentoren. Bovendien is een van de evaluaties geschreven door een leerkracht niet-confessionele zedenleer waarvan we (in het geval van stagementoren) niet kunnen aannemen dat deze een oordeel zou kunnen vellen over de implementatie van het leerplan rooms-katholieke godsdienst.

...

Mijn beoordeling

...

Ik besef dat deze beoordeling op het eerste gezicht enigszins in tegenspraak is met de commentaren die u kreeg van uw collega's op school. Door hun eerdere collegiale relatie met u, zoals steeds het geval is bij studenten in het LIO-traject, wordt er van hen echter geen beoordeling verwacht en wordt hier dus ook geen rekening mee gehouden indien zo'n beoordelingen toch ingediend worden."

Verzoekster maakt niet duidelijk waarom dit motief onredelijk zou zijn, maar houdt het bij de loutere bewering dat dit "onbegrijpelijk" is. Evenmin maakt verzoekster duidelijk waarom het "ongepast" zou zijn dat haar collega's niet op de hoogte zijn gebracht van het gegeven dat hun beoordeling niet wordt meegenomen in de besluitvorming.

3. Overige argumenten

Verzoekster verwijst nog naar het feit dat de inspecteur geen opmerkingen heeft gegeven, maar haar heeft gefeliciteerd, net als de directeur van GO! Denderleeuw. Voor zover deze argumenten al relevant zouden zijn (verzoekster toont dit althans niet aan), liggen er van deze beweringen geen bewijzen voor.

Tot slot stelt verzoekster dat de bestreden beslissing niet motiveert waarom verzoekster het leerplan niet heeft gevolgd. De Raad verwijst in dat kader naar hetgeen hij hoger uiteengezet heeft inzake het niet-volgen van het hermeneutisch-communicatief plan (opleidingsonderdeel 'Diversiteitsstage godsdienst'), in het kader waarvan de bestreden beslissing de link legt met het leerplan.

Het middelonderdeel is deels onontvankelijk, deels ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 7 januari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.149 van 7 januari 2022 in de zaak 2021/1012

In zake: xxx

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
                    Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
                    Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 20 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de faculteit Rechten van 15 september 2021 waarbij een vrijstelling voor het opleidingsonderdeel “Inleiding tot de rechtswetenschap (werkstudenten) B-KUL-C04X8A” werd geweigerd en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 13 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekster heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 6 december 2021.

Kamervoorzitter Elsbeth Loncke heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en mevrouw Ruth Stokx, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de rechten (verkort werkstudentenprogramma)’.

Bij aanvang van dat academiejaar vroeg verzoekster een vrijstelling aan voor het opleidingsonderdeel “Inleiding tot de rechtswetenschap (werkstudenten) B-KUL-C04X8A”, op

basis van het gegeven dat zij tijdens het academiejaar 2007-2008 een credit heeft behaald voor een equivalent opleidingsonderdeel, te weten “Inleiding tot het recht (C02A2A)” in de opleiding Bachelor in de criminologische wetenschappen aan de KU Leuven.

Op 15 september 2021 weigerde de faculteit Rechten deze vrijstelling.

Verzoekster stelde op datum van 28 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling. De interne beroepsinstantie heeft verzoekster gehoord op 4 oktober 2021.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 13 oktober 2021 werd het intern beroep ongegrond verklaard. Deze beslissing is onder meer gemotiveerd als volgt:

“Uw argumentatie

Zowel in uw brief als tijdens het gesprek haalde u volgende elementen aan:

- o Als u de inhoudelijk beschrijving van het OPO C04X8A bekeek, stelde u vast dat u die inhoud gezien hebt in het OPO C02A2A.
- o Voor het OPO C02A2A wordt wel een vrijstelling verleend volgens de beleidslijnen van de faculteit voor studenten die dit vak volgden vanaf academiejaar 2008-2009. U haalde aan dat de vakcode dezelfde is gebleven en stelde dat u niet weet waar het verschil in beoordeling vandaan komt. U gaf bovendien aan dat in de beleidslijnen van de faculteit vermeld staat dat een tijdslimiet geen rol speelt.
- o U gaf aan dat u de reden van afkeuren niet begrijpt namelijk het verschil in finaliteit tussen het vak gegeven voor en na 2008-2009 en niet inziet dat dit een reden van afkeuren kan zijn.
- o U gaf tijdens het gesprek ook aan dat u geen meerwaarde ziet in het opnemen van een inleidend vak aangezien u uzelf al bewezen hebt met mooie resultaten voor vervolgvakken en gezien uw ervaring in het werkveld.
- o U meldde ons ook dat in gesprekken en mails met de studietrajectbegeleider het vertrouwen gewekt werd dat u voor dit OPO een vrijstelling zou krijgen.

Tijdens het gesprek gaf u aan dat u zich voor de vergelijking van het vak gebaseerd hebt op de inhoudelijke beschrijving van de behandelde topics en dat u geen mogelijkheid hebt gehad om bijv. het cursusmateriaal met elkaar te vergelijken. Ook wees u erin uw brief en tijdens het gesprek op dat u niet op de hoogte gesteld bent van de beroepsmogelijkheden tegen deze beslissing en u gaf ook aan dat u daardoor niet op de hoogte was van de termijn voor het indienen van een beroep.

Motivering door uw faculteit

In opvolging van uw beroep hebben we bijkomende informatie opgevraagd bij uw faculteit.

We kregen de volgende richtlijnen, zoals gehanteerd door uw faculteit, voor het toekennen van vrijstellingen, ook raadpleegbaar op de volgende website

<https://www.law.kuleuven.be/onderwijs/leuven/studentenportaal/administratie/verzoekschriften/vrijstelling>:

De toekenning van de vrijstelling gebeurt op basis van een equivalentiebeoordeling door het faculteitsbestuur, eventueel na overleg met de betrokken docenten. Een vrijstelling kan niet meer worden toegekend nadat het individueel jaarprogramma voor een student definitief is goedgekeurd.

De behaalde leerresultaten worden vergeleken met de leerresultaten zoals ze in het huidig opleidingsonderdeel worden nagestreefd. Informatie over de beoogde leerresultaten wordt gehaald uit de volgende bronnen:

- *de doelstellingen die in de ECTS-fiche geformuleerd worden;*
- *eventueel aangevuld met de cursusinformatie en -documenten (die bv. via Toledo beschikbaar zijn);*
- *eventueel aangevuld met informatie uit algemene of bijzondere universitaire of facultaire onderwijs- en examenreglementen.*

Het gaat om een afweging die doorheen de tijd kan verschillen omdat - zelfs met gelijkblijvende opleidingsbenaming en/of studie-omvang - opleidingsonderdelen of opleidingen qua inhoud kunnen evolueren of bij verschillende instellingen/opleidingen anders kunnen worden ingevuld. Men kan dus niet zomaar op grond van een verworven vrijstelling van een medestudent het recht op een vrijstelling claimen.

Nast deze algemene richtlijnen werd door de faculteit ook een algemeen beleid uitgewerkt, te vinden op

https://www.law.kuleuven.be/onderwijs/leuven/studentenportaal/reglementen/fac_reg_beleid/beleidslijnen#section-14

De faculteit hanteert volgende principes

AANTAL STUDIEPUNTEN. Bij het beoordelen van de equivalentie vormt het aantal studiepunten een belangrijke indicatie. In beginsel mogen studiepunten met niet meer dan 20% afwijken. Deze limiet geldt zowel voor universitaire als voor hogeschoolvakken.

GEEN TIJDSLIMIET. Er wordt geen tijdslimiet gehanteerd.

BEHAALDE CREDITS. Een vrijstelling wordt enkel verleend bij een behaald creditbewijs (vanaf 2004-2005 geldt een 10/20 als voldoende, tot 2004-05 gold een 12/20 als voldoende). Een getolereerd OPO leidt niet tot een vrijstelling.

...

VRIJSTELLINGEN VOOR JURIDISCHE OPO'S OP BASIS VAN NIET-JURIDISCHE OPLEIDINGEN. Behaalde credits in niet-juridische opleidingen (aan een universiteit of hogeschool) kunnen geen aanleiding geven tot een vrijstelling voor juridische vakken. In een rechtenopleiding hebben deze vakken immers een andere finaliteit dan in andere opleidingen (en dus ook andere eindtermen). In niet-juridische opleidingen maken zij bovendien deel uit van een geheel andere opleiding en dus van andere begintermen. In andere opleidingen hebben dergelijke OPO's doorgaans als doelstelling een overzicht van de betrokken materie te geven. In de rechtenopleidingen is dit slechts één van de doelstellingen; de hoofddoelstellingen zijn dan het verwerven van inzicht in de basisbeginselen van de betrokken materie, het aanleren van de juridische redeneer- en interpretatietechnieken toepasselijk in de betrokken materie en het leren werken met vakeigen bronnen.

Een vrijstelling kan dus slechts worden gegeven indien het OPO waarop men zich beroept, als zodanig figureert in het programma van de rechtenopleiding. Een uitzondering hierop kan slechts worden toegestaan indien wordt aangetoond dat het vak in een andere opleiding wel dezelfde finaliteit vertoont met gelijke eindtermen als in een juridische opleiding. Dit is op heden enkel het geval voor de volgende vakken:

- *Fiscaalrechtelijke vakken*

- *C02A2A - Inleiding tot het recht (binnen de opleiding criminologische wetenschappen, zoals het vanaf academiejaar 2008-09 aan de KU Leuven gedoceerd wordt) - leidt tot vrijstelling voor C02B2A - Inleiding tot de rechtswetenschap.*
- *Vakken 'Strafrecht en strafvordering' in opleidingen criminologie*
- *Deelvrijstelling voor het keuzevak C04D8B - Jeugdbeschermingsrecht op basis van vakken 'jeugdcriminologie en jeugdrecht' in de criminologieopleidingen.*
- *Voor het OPO C0406A - C02Y9A - C02Y7A-HBR33C - Grondwettelijk recht op basis van het vak SOC21B- Publiekrecht (sociale wetenschappen).*
- *Voor het OPO C0407A - C03Y0A - C02YBA- HBR34C - Administratief recht op basis van het vak S0A46A - Administratief recht (sociale wetenschappen).*

Deze beleidslijnen werden uitgewerkt na het grondig vergelijken van de inhoud van de OPO's en van de te behalen leerresultaten.

Bij verdere navraag bij de faculteit waar het verschil vandaan komt tussen het OPO C02A2A gedoceerd voor en na 2008-2009 kregen we volgende argumentatie:

In beginsel leveren wij als faculteit geen vrijstellingen af voor een 'Inleiding tot het recht' die gedoceerd wordt aan niet-juristen, omdat die vakken in de regel een te algemene en te weinig diepgaande inleiding bieden tot de rechtswetenschap, met ook andere leerdoelen dan die voor aanstormende juristen.

Voor het vak 'Inleiding tot het recht' aan de criminologen, zoals het sedert 2008 gedoceerd wordt door een nieuwe titularis, maken we echter in onze beleidslijnen een uitzondering. Onze faculteit koos er op dat ogenblik voor om het vak 'Inleiding tot het recht' een meer specifieke diepgang te geven, met meer aandacht voor het gebruik van de codex, met meer aandacht voor het constitutionele recht (i.h.b. het Belgische staatsbestel) en voor de techniciteit daarvan, zoals de vraagstukken rond de hiërarchie der normen. Diezelfde uitzondering maken we echter niet voor het vak 'Inleiding tot het recht', zoals het tot 2007-2008 gedoceerd werd door de toenmalige titularis. Dat vak behandelen we immers - omdat toen die inhoudelijke omslag nog niet gemaakt was - zoals alle andere inleidingen tot het recht in niet-juridische opleidingen.

Onze beslissing

Door de wissel van docent en de expliciete keuze om het vak te hervormen veranderde volgens uw faculteit de finaliteit van het vak van een inleidend vak zoals gedoceerd in niet-juridische opleidingen waar op een overzichtelijke manier kennis gemaakt wordt met de basisbeginselen van het recht naar een vak met meer diepgang waar meer wordt ingezet op de techniciteit van het recht en op het systematisch oplossen van juridische casussen via zelfstandige synthese en analyse van juridisch relevante feiten. De inhoudelijke topics van het vak zijn inderdaad niet veranderd, de diepgang en finaliteit, essentieel voor een rechtenopleiding, wel.

U gaf aan dat in de beleidslijnen vermeld staat dat er geen tijdslimiet gehanteerd wordt voor het toekennen van vrijstellingen. Dit betekent dat die limiet niet gehanteerd wordt als de vakken als equivalent beschouwd worden en dat een student voor een dergelijk vak dus geen actualiseringsprogramma dient te volgen. Gezien het vak zoals gedoceerd vóór 2008-2009 niet als equivalent wordt beschouwd is deze regel hier niet van toepassing. Het beleid rond dit vak is trouwens expliciet opgenomen in de beleidslijnen van de faculteit.

...”

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 13 oktober 2021 aan verzoekster overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 20 oktober 2021 diende verzoekster een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoekster richt haar beroep zowel tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie als tegen de initiële studievoortgangsbeslissing.

Of een initiële studievoortgangsbeslissing in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement 2021-2022 van de verwerende partij dat de interne beroepsprocedure ofwel leidt tot een gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van onontvankelijkheid of ongegrondheid, dan wel een nieuwe beslissing door de beroepsinstantie.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

Het beroep is niet ontvankelijk ten aanzien van de initiële studievoortgangsbeslissing, en enkel – wat het voorwerp betreft – ontvankelijk ten aanzien van de beslissing van de interne beroepsinstantie (verder: de bestreden beslissing).

V. De middelen

A. Eerste middel

Verzoekster beroept zich in een eerste middel op een schending van het gelijkheidsbeginsel, het materieel motiveringsbeginsel en het transparantiebeginsel.

In essentie betoogt verzoekster dat de finaliteit en diepgang van het opleidingsonderdeel “Inleiding tot het recht (C02A2A)”, zoals gedoceerd in de Bachelor criminologische wetenschappen in academiejaar 2007-2008 dezelfde waren als in academiejaar 2008-2009. Bijgevolg zou zij wel zou voldoen aan de voorwaarden om een vrijstelling te krijgen voor het opleidingsonderdeel “Inleiding tot de rechtswetenschap (werkstudenten) B-KUL-C04X8A”, zoals gedoceerd in de Bachelor of Laws in de rechten.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert aan dat de finaliteit van het vak “Inleiding tot het recht” (C02A2A) gedoceerd in de Bachelor in de criminologische wetenschappen in academiejaar 2007-2008 identiek hetzelfde is als in het academiejaar 2008-2009, waarop men zich baseert in de beleidslijnen om al dan niet een vrijstelling toe te staan voor het vak “Inleiding tot de rechtswetenschappen” (C02B2A) gedoceerd in de opleiding Bachelor of Laws in de rechten (verplicht vak).

Zij verwijst naar volgende passage in de bestreden beslissing:

"Door de wissel van docent en de expliciete keuze om het vak te hervormen veranderde volgens uw faculteit de finaliteit van het vak van een inleidend vak zoals gedoceerd in niet-juridische opleidingen waar op een overzichtelijke manier kennis gemaakt wordt met de basisbeginselen van het recht naar een vak met meer diepgang waar meer wordt ingezet op de techniciteit van het recht en op het systematisch oplossen van juridische casussen via zelfstandige synthese en analyse van juridisch relevante feiten. De inhoudelijke topics van het vak zijn inderdaad niet veranderd, de diepgang en finaliteit, essentieel voor een rechtenopleiding, wel."

Verzoekster betoogt dat uit de bestreden beslissing blijkt dat de leerresultaten die vergeleken worden, in hoofdzaak uit de ECTS-fiche gehaald moeten worden. Beleidslijnen hebben louter een aanvullende functie en vormen slechts een richtsnoer en kunnen te allen tijde gewijzigd worden. Het louter aankaarten van een beleidslijn kan aldus geen basis op zich vormen voor het al dan niet toestaan van een vrijstelling.

De ECTS-fiches van academiejaar 2007-2008 en 2008-2009, zoals verzoekster ze terugvond op de website van verwerende partij, zijn inhoudelijk en qua finaliteit identiek hetzelfde. Wel stelde verzoekster vast dat in het academiejaar 2006-2007 deze specifieke techniciteit en diepgang met het werken met de codex (opname codex als studiemateriaal) beschreven in de weigering van het intern beroep niet aanwezig was. Hieruit concludeerde verzoekster dat dit – hoogstwaarschijnlijk - om een vergissing zou kunnen gaan.

Op basis hiervan besloot verzoekster contact op te nemen met de vicerector en vervolgens een e-mail te sturen met deze fiches aanwezig. Als reactie hierop vernam verzoekster dat de ECTS-fiches pas vanaf 2009-2010 aangepast werden. Dit is volgens verzoekster vooral vreemd te noemen omdat er een docent (maar niet de andere finaliteit) aan de fiche van 2008-2009 toegevoegd werd. Vervolgens zocht verzoekster de ECTS-fiche op van het academiejaar 2009-2010 en ook op basis van deze fiche is er geen verschil in finaliteit zoals beschreven in de negatieve beslissing van het intern beroep vast te stellen.

Het niet aanpassen van ECTS-fiches is niet conform het zorgvuldigheidsbeginsel en kan in principe beschouwd worden als desinformatie en niet conform de principes van het ECTS-kwaliteitslabel. Een wissel van docent kan geen doorslaggevende reden zijn voor het weigeren van een vrijstelling, dit volgens de in de bestreden beslissing zelf vermelde richtlijnen in verband met vrijstellingen. Dit zou de filosofie van ECTS-fiches volledig uithollen.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat de facultaire beleidslijnen zijn opgezet om studenten op een gelijkwaardige manier te kunnen behandelen: aan studenten die geslaagd zijn voor een opleidingsonderdeel dat als equivalent beschouwd wordt als het opleidingsonderdeel “C04X8A Inleiding tot de rechtswetenschappen” wordt een vrijstelling verleend. De equivalentiebeoordeling werd onder meer gemaakt op basis van inhoud, diepgang en finaliteit. Opleidingsonderdelen “Inleiding tot het recht” die gedoceerd worden in niet-juridische opleidingen vertonen typisch te weinig diepgang om hiervoor in aanmerking te komen. Het opleidingsonderdeel C02A2A vormt hierop een uitzondering en dit vanaf academiejaar 2008-2009 omdat de faculteit er dan expliciet voor gekozen heeft om het vak te hervormen en de diepgang zoals vereist voor een juristenopleiding toe te voegen.

Verwerende partij kan hierbij enkel betreuren dat de ECTS-fiche voor het opleidingsonderdeel C02A2A niet onmiddellijk, en dus reeds vanaf het academiejaar 2008-2009 werd aangepast.

Naar aanleiding van een docentenwissel kon deze wijziging niet meer tijdig gebeuren (deadline in die periode lag toen op 15 juli). De aanpassing van de fiche is meteen een jaar later doorgevoerd. In elk geval is het zo dat op basis van de ECTS-fiche 2007-2008 blijkt dat de inhoud van dit opleidingsonderdeel (tot dan toe) beperkt bleef tot een algemene inleiding tot het recht, met minder aandacht voor het oplossen van casussen en met heel wat minder aandacht voor basisvraagstukken uit het constitutionele recht (bv. bevoegdheidsconflicten) en voor de techniciteit daarvan, bv. met betrekking tot de hiërarchie der normen.

De ECTS-fiche 2007-2008 vermeldt immers volgende leerinhouden:

Deel I - De context van het recht

Deel II - De instellingen van het recht

Deel III - De Bronnen van het recht

Deel IV - Rechtsvinding

Deel V - Gerechtelijke organisatie

Deel VI - Subjectieve rechten

Deel VII- De studie van het recht

Deze leerinhoud werd *de facto* vanaf het academiejaar 2008-2009 en vanaf het academiejaar 2009-2010 ook in de ECTS-fiche aangepast. De ECTS-fiche 2009-2010 vermeldt dan ook volgende leerinhoud:

Deel I. Het fenomeen recht

Hoofdstuk I. Het begrip recht

Hoofdstuk II. De indelingen van het recht

Hoofdstuk III. De bronnen van het recht – algemeen

Deel II. De Belgische staatsstructuur

Hoofdstuk IV. De algemene kenmerken van de Belgische staat

Hoofdstuk V. De wijze van bevoegdheidsverdeling binnen het federale België

Hoofdstuk VI. De federale overheid

Hoofdstuk VII. De gemeenschappen

Hoofdstuk VIII. De gewesten

Hoofdstuk IX. De samenwerking tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten

Hoofdstuk X. De gedecentraliseerde instellingen

Deel III. De materiële wet als bron van het Belgisch recht

Hoofdstuk XI. De internationale rechtsnormen	
Hoofdstuk XII. De grondwet	
Hoofdstuk XIII. De formele wet	
Hoofdstuk XIV. De besluitwet	
Hoofdstuk XV. Het decreet	
Hoofdstuk XVI. De ordonnantie	
Hoofdstuk XVII. Het wetskrachtig koninklijk besluit	
Hoofdstuk XVIII. De uitvoerende normen	
Hoofdstuk XIX. De normen uitgevaardigd door de gedecentraliseerde instellingen	
Hoofdstuk XX. De normenhiërarchie	
Deel IV. De overige bronnen van het Belgisch recht	
Hoofdstuk XXI. De gewoonte	
Hoofdstuk XXII. De algemene rechtsbeginselen	
Hoofdstuk XXIII. De paralegale normen	
Hoofdstuk XXIV. De pseudo-wetgeving	
Hoofdstuk XXV. De rechtspraak	
Hoofdstuk XXVI. De rechtsleer	
Deel V. De grondrechten	
Hoofdstuk XXVII. Grondrechten: concept, types en gelding	
Hoofdstuk XXVIII. Analyse van een aantal grondrechten	
Deel VI. Capita selecta uit het verbintenissenrecht	
Hoofdstuk XXIX. Verbintenissen: types en bronnen	
Hoofdstuk XXX. De overeenkomsten	
Hoofdstuk XXXI. De onrechtmatige daad	

Hieruit kan verwerende partij afleiden dat onder meer deel II over het Belgische staatsbestel en hoofdstuk XX over de normenhiërarchie (en zo onrechtstreeks ook de andere hoofdstukken uit deel III) nieuw zijn in vergelijking met de oude cursus uit 2007-2008, twee thema's die cruciaal zijn voor de diepgang van het vak en waarop ook in het opleidingsonderdeel waarvoor een vrijstelling werd gevraagd heel erg wordt ingezoomd. In tegenstelling tot wat verzoeker beweert, is het volgens verwerende partij dan ook niet zo dat de wissel van docent een doorslaggevende reden zou geweest zijn voor het weigeren van een vrijstelling. De wissel van docent was hier enkel de aanleiding om het vak grondig te hervormen en meer diepgang te geven.

Verwerende partij stelt vast dat de beleidslijn van de faculteit inzake het verlenen van vrijstellingen onder meer op het faculteitsbestuur van 19 juni 2012 uitgebreid aan bod is gekomen. Verwerende partij citeert uit het verslag, enerzijds over de algemene principes in verband met vrijstellingen en anderzijds over de uitzondering voor het vak C02A2A zoals gedoceerd sinds het academiejaar 2008-2009, een beslissing die onder meer ook op basis van het toen beschikbare cursusmateriaal werd genomen.

Verwerende partij moet dan ook vaststellen dat dit externe verzoekschrift de vaststelling in het eerdere interne beroep niet weerlegt. Een vrijstelling voor het opleidingsonderdeel “C04X8A Inleiding tot de rechtswetenschappen” had enkel kunnen worden toegestaan indien in de eerdere opleiding voldoende aandacht zou zijn besteed aan het gebruik van de codex, het constitutionele recht (i.h.b. het Belgische staatsbestel) en de techniciteit daarvan, en de vraagstukken rond de hiërarchie der normen. Dit bleek niet het geval. Een dergelijke focus blijkt in elk geval niet uit de leerinhoud van het opleidingsonderdeel “C02A2A Inleiding tot het recht”, zoals verzoekster dit in het academiejaar 2007-2008 volgde. Bijgevolg kon haar geen vrijstelling voor “C04X8A Inleiding tot de rechtswetenschappen” worden toegestaan.

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoekster omtrent de bestreden beslissing enerzijds op dat de ECTS-fiches van 2007-2008 en 2008-2009 identiek hetzelfde zijn qua inhoud, diepgang en finaliteit. Het is pas wanneer zij zelf de ECTS-fiches aanbrengt dat verwerende partij beweert dat de fiches niet tijdig aangepast werden in het academiejaar 2008-2009. Volgens verzoekster kan men niet tijdens een beroepsprocedure nieuwe versies aanbrengen hoe men richtlijnen moet interpreteren en hoe ze *in concreto* moeten ingevuld worden.

Anderzijds stipt verzoekster aan dat er nu in de antwoordnota wordt aangehaald dat de beleidslijn tot stand gekomen is op basis van het toen beschikbare cursusmateriaal besproken op het faculteitsbestuur van 19 juni 2012. De ECTS-fiches vormen de hoofdbron (zeker wat de doelstelling van het vak betreft) en de andere twee punten kunnen slechts gezien worden als ‘eventueel aanvullend’. In het intern beroep wordt zelfs bevestigd dat de inhoudelijke topics hetzelfde waren in academiejaar 2007-2008 en de jaren die hierop volgden. Er worden daarnaast geen documenten aangebracht die de beweringen van de verwerende partij staven.

Voorgaande zaken maken volgens verzoekster dat er sprake is van een schending van de zorgvuldigheidsplicht en de motiveringsplicht. Het beleid is niet transparant, er is geen sprake van fair play (onjuiste fiches etc.), en dit biedt rechtsonzekerheid. Tijdens het intern beroep had verwerende partij zeker tijd genoeg om dit uit te klaren.

Daarnaast haalt verzoekster aan dat verwerende partij niet ontkent dat er sprake is van een schending van het gelijkheidsbeginsel op basis van een vergelijking van de ECTS-fiches van 2007-2008 en 2008-2009 (of zelfs de fiches van het academiejaar 2009-2010 qua finaliteit). De ECTS-fiche kon volgens verwerende partij niet meer tijdig worden aangepast (deadline 15 juli). Hieromtrent wijst verzoekster erop dat er geen enkel – schriftelijk - bewijs aanwezig is dat hier sprake was van een overmachtssituatie. Bovendien deelt de verwerende partij nergens mee dat de ECTS-fiches niet in orde waren. Dit gebeurde pas nadat verzoekster ze zelf terug gevonden had op de website. In de ECTS-fiche van het academiejaar 2008-2009 werd daarnaast een plaatsvervanger aan het didactisch team toegevoegd, zodat er volgens verzoekster duidelijk nog tijd of een mogelijkheid was om de fiches tijdig te veranderen. Er is een verschil tussen geen tijd hebben (vb. overmachtssituatie) en het nalaten de ECTS-fiche aan te passen. Ten slotte werd de ECTS-fiche 2009-2010 volgens verzoekster niet concreet aangevuld qua doelstelling of diepgang. Onder ‘leerinhoud’ of ‘inhoud’ werd enkel een overzicht gegeven van de delen en hoofdstukken van het handboek. Zelfs rekening houdende met de ECTS- fiche van 2009-2010 blijft de schending van het gelijkheidsbeginsel bestaan.

Wat ten slotte de leerinhoud betreft, die volgens verwerende partij gewijzigd is in het academiejaar 2008-2009, laat verzoekster het volgende gelden.

In het extern beroep haalt verwerende partij aan dat zij op basis van een opdeling van een handboek rechtstreeks kunnen afleiden dat er meer diepgang is in het vak dan het academiejaar ervoor. Ze vermelden hierbij dat een nieuw deel en hoofdstuk aanwezig is en sommige zaken kunnen zelfs onrechtstreeks afgeleid worden. In het intern beroep werd reeds bevestigd dat de inhoudelijke topics niet gewijzigd zijn. Verwerende partij probeert met andere woorden de weigeringsgrond te veranderen naar inhoudelijke verschillen of diepgang tijdens de beroepsprocedure. Volgens verzoekster is het evenwel duidelijk dat de ECTS-fiches van het academiejaar 2009-2010 qua finaliteit (en zelfs diepgang) niet in wezen verschillen van de ECTS-fiches van het academiejaar 2007-2008. Daarnaast benadrukt verzoekster dat ECTS-fiches duidelijk en correct moeten worden opgesteld. Zij moeten in principe ook een

vergelijking mogelijk maken met andere vakken. Leerdoelen zijn hierbij de basis, ook zou volgens de filosofie van ECTS-fiches een flexibele aanpak verkozen worden bij het interpreteren van leerdoelen en transparantie zeer belangrijk zijn. Dit nalaten om te doen, kan volgens verzoekster gezien worden als een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Verzoekster citeert uit de ECTS-fiche voor “Inleiding tot het recht” van het academiejaar 2006-2007 en wijst erop dat daarin meer uitleg wordt gegeven over wat er gedoceerd werd door de professor destijds. Volgens haar is het onwaarschijnlijk dat dit opeens veranderd zou zijn.

Verzoekster stelt vast dat in de ECTS-fiches van het academiejaar 2007-2008 ervoor werd gekozen om alleen de grote delen te beschrijven in de leerinhouden. Uiteraard waren er destijds hoofdstukken aanwezig in het boek. Wat essentieel is in de ECTS-fiche van het academiejaar 2007-2008 en (bewust) niet aangehaald wordt in het betoog van verwerende partij is een verschilpunt met de ECTS-fiche van het academiejaar 2006-2007, met name dat men vanaf het academiejaar 2007-2008 de VRG-codex opgenomen heeft als studiemateriaal en dat er monitoraten werden gegeven om met een codex te werken. Verzoekster citeert deze ECTS-fiche vervolgens.

Op basis van de ECTS-fiche van het academiejaar 2007-2008 komt volgens verzoekster duidelijk de juridische finaliteit naar voor: *“een vak met meer diepgang waar meer wordt ingezet op de techniciteit van het recht en op het systematisch oplossen van juridische casussen via zelfstandige synthese en analyse van juridisch relevante feiten. De inhoudelijke topics van het vak zijn inderdaad niet veranderd, de diepgang en finaliteit, essentieel voor de rechtenopleiding, wel”*.

In de ECTS-fiches van het academiejaar 2009-2010 zijn geen leerdoelen of concrete doelstellingen aanwezig. Er staat bijvoorbeeld niets in over techniciteit of het systematisch oplossen van juridische casussen. Een algemene doelstelling is wél aanwezig, maar deze is bij elke aangehaalde fiche identiek hetzelfde tot op heden (afgezien van spelling).

Volgens verzoekster is er sprake van een schending van het gelijkheidsbeginsel in zoverre er wel een vrijstelling wordt toegestaan op basis van de ECTS-fiche van het academiejaar 2009-2010, en niet op basis van de ECTS-fiche van het academiejaar 2007-2008. Zowel qua inhoud,

diepgang en finaliteit kan men op basis van de ECTS-fiches geen duidelijke breuklijn in finaliteit aantonen zoals wordt beweerd.

Beoordeling

De Raad herinnert er vooreerst aan dat hij zijn appreciatie over het al dan niet verlenen van een vrijstelling niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van verwerende partij. Hij mag enkel nagaan of de beslissing op een wettige wijze tot stand is gekomen en de bevoegde instanties, binnen de grenzen van hun beoordelingsbevoegdheid, niet in strijd met de Codex Hoger Onderwijs, het onderwijs- en examenreglement of de algemene beginselen van behoorlijk bestuur hebben gehandeld.

De decreetgever heeft in artikel II.242 Codex Hoger Onderwijs gesteld dat er bij het onderzoek naar een vrijstelling moet worden nagegaan in welke mate er voldoende overeenstemming is wat doelstellingen, inhoud en leerresultaten van het opleidingsonderdeel betreft. De decreetgever heeft ook het belang van de participatie van studenten en de motiveringsdraagwijdte benadrukt.

Bij de samenstelling van het dossier over de vrijstellingsaanvraag geldt er ten minste een gedeelde verantwoordelijkheid wat het samenstellen van het dossier betreft waarbij initieel de aanvrager een duidelijk dossier moet indienen, maar de eindverantwoordelijkheid wat informatievergaring betreft ligt bij de beoordelende instantie (zeker wanneer zij een deel van de nodige informatie in haar bezit heeft). Daarnaast staat het aan de beoordelende instantie - *in casu* de verwerende partij - om een substantieel verschil aan te tonen tussen de competenties en leerresultaten van het reeds afgelegde opleidingsonderdeel en het opleidingsonderdeel waarvoor de student een vrijstelling wenst te bekomen.

Het is binnen deze context dat de Raad voorliggende beslissing met motivering van de interne beroepsinstantie toetst op haar regelmatigheid.

De Raad heeft nauwkeurig de ECTS-fiches van het opleidingsonderdeel “Inleiding tot het recht (C02A2A)”, zoals gedoceerd in de bacheloropleiding in de criminologische wetenschappen van de academiejaren 2006-2007 (zie stuk 2 van verzoekster), 2007-2008 (zie stuk 2 van verzoekster, tevens stuk 2 van verwerende partij), 2008-2009 (zie stuk 2 van verzoekster) en 2009-2010 (zie stuk 2 van verzoekster, tevens stuk 8 van verwerende partij) bestudeerd. Voor

zover verwerende partij nog verwijst naar het feit dat de facultaire beleidslijn niet enkel gebaseerd is op de ECTS-fiches, maar ook op een vergelijking van het studiemateriaal van het opleidingsonderdeel vóór en na het academiejaar 2008-2009, stelt de Raad vast dat dit studiemateriaal ontbreekt in het administratief dossier en dat verwerende partij er ook geen verdere toelichting over geeft, zodat hij dit studiemateriaal dus niet mee in zijn onderzoek kan betrekken.

Uit het onderzoek van de Raad blijkt dat de ECTS-fiche van het academiejaar 2007-2008 voor het eerst een nadruk legt op:

- o De VRG-Codex: deze staat voor het eerst vermeld bij “studiemateriaal”. Het is bovendien ook voor het eerst in de ECTS-fiche van het academiejaar 2007-2008 dat er sprake is van een “Beschrijving leeractiviteit”. Onder deze hoofding wordt voor het eerst het gebruik van deze codex vermeld:

“LEERDOELEN:

1. inzicht in kenmerken en functies van recht, alsook rol van recht in constitutionele democratie. Kunnen definiëren en gebruiken van basisbegrippen uit het publiekrecht (rechtsstaat, grondrechten, democratie). Kunnen inzetten van deze kennis tegen achtergrond van actualiteit.
2. Inzicht in de instellingen van het recht. Kunnen toepassen van wetgevingsprocedures aan de hand van oefeningen, gebruik makend van de codex.
3. Inzicht in de bronnen van het recht. Kunnen oplossen van normconflicten aan de hand van oefeningen, casussen.
4. Inzicht in eigenheid van juridisch redeneren. Kunnen analyseren en reconstrueren van juridische argumentatie uit passages uit vonnissen en arresten, met bijzondere aandacht voor afwegingen tussen grondrechten.
5. Inzicht in gerechtelijke organisatie en gerechtelijke procedure. Inzicht kunnen inzetten aan de hand van oefeningen.
6. Inzicht in een aantal basisconcepten uit het privaatrecht (subjectieve rechten, onrechtmatige daad, ...) Kunnen omschrijven en juist gebruiken van deze begrippen aan de hand van oefeningen.”

- o Oefeningen en casussen. Deze worden voor het eerst vermeld bij “Beschrijving leeractiviteit” – “Leerdoelen”. (zie citaat hierboven)

Het gebruik van de VRG-Codex en de nadruk op oefeningen en casussen komt helemaal niet voor in de ECTS-fiche van het academiejaar 2006-2007.

Noch uit de ECTS-fiches van het academiejaar 2008-2009, noch uit andere stukken van het administratief dossier blijkt dat de nadruk op het gebruik van de VRG-Codex en op oefeningen en casussen vanaf het academiejaar 2008-2009 nog verder versterkt werd.

Bijgevolg strookt de bestreden beslissing niet met de stukken van het administratief dossier, daar waar wordt gesteld:

“Motivering door uw faculteit

...

Een vrijstelling kan dus slechts worden gegeven indien het OPO waarop men zich beroept, als zodanig figureert in het programma van de rechtenopleiding. Een uitzondering hierop kan slechts worden toegestaan indien wordt aangetoond dat het vak in een andere opleiding wel dezelfde finaliteit vertoont met gelijke eindtermen als in een juridische opleiding. Dit is op heden enkel het geval voor de volgende vakken:

...

- *C02A2A - Inleiding tot het recht (binnen de opleiding criminologische wetenschappen, zoals het **vanaf academiejaar 2008-09** aan de KU Leuven gedoceerd wordt) - leidt tot vrijstelling voor C02B2A - Inleiding tot de rechtswetenschap.*

...

Bij verdere navraag bij de faculteit waar het verschil vandaan komt tussen het OPO C02A2A gedoceerd **voor en na 2008-2009** kregen we volgende argumentatie:

In beginsel leveren wij als faculteit geen vrijstellingen af voor een 'Inleiding tot het recht' die gedoceerd wordt aan niet-juristen, omdat die vakken in de regel een te algemene en te weinig diepgaande inleiding bieden tot de rechtswetenschap, met ook andere leerdoelen dan die voor aanstormende juristen.

*Voor het vak 'Inleiding tot het recht' aan de criminologen, zoals het sedert 2008 gedoceerd wordt door een nieuwe titularis, maken we echter in onze beleidslijnen een uitzondering. Onze faculteit koos er op dat ogenblik voor om het vak 'Inleiding tot het recht' een meer specifieke diepgang te geven, met meer aandacht voor **het gebruik van de codex**, met meer aandacht voor het constitutionele recht (i.h.b. het Belgische staatsbestel) en voor de techniciteit daarvan, zoals de vraagstukken rond de hiërarchie der normen. Diezelfde uitzondering maken we echter niet voor het vak 'Inleiding tot het recht', zoals het tot 2007-2008 gedoceerd werd door de toenmalige titularis. Dat vak behandelen we immers - omdat toen **die inhoudelijke omslag** nog niet gemaakt was - zoals alle andere inleidingen tot het recht in niet-juridische opleidingen.*

Onze beslissing

Door de wissel van docent en de expliciete keuze om het vak te hervormen veranderde volgens uw faculteit de finaliteit van het vak van een inleidend vak zoals gedoceerd in niet-juridische opleidingen waar op een overzichtelijke manier kennis gemaakt wordt met de basisbeginselen van het recht naar een vak met meer diepgang waar meer wordt ingezet op de techniciteit van het recht en op **het systematisch oplossen van juridische casussen via zelfstandige synthese en analyse van juridisch relevante feiten**. De inhoudelijke topics van het vak zijn inderdaad niet veranderd, de diepgang en finaliteit, essentieel voor een rechtenopleiding, wel.” (eigen nadruk van de Raad)

De ommezwaai wat betreft de nadruk op oefeningen en casussen en het gebruik van de VRG-Codex (die nodig is om dergelijke oefeningen en casussen op te lossen) lijkt eerder gebeurd te

zijn in het academiejaar 2007-2008, en niet in het academiejaar 2008-2009, zoals de interne beroepsinstantie in de bestreden beslissing ten onrechte aangeeft.

Wat betreft de inhoudelijke topics van het opleidingsonderdeel, blijkt uit de ECTS-fiches van de verschillende academiejaren dat in grote lijnen dezelfde topics aan bod zijn gekomen (de bestreden beslissing bevestigt dit), maar dat deze topics uitgebreider worden omschreven in de ECTS-fiche vanaf het academiejaar 2009-2010. Vanaf dat academiejaar vermeldt de ECTS-fiche bij elk topic de verschillende hoofdstukken. Zo blijkt uit deze hoofdstukken dat er ruimere aandacht is voor het grondwettelijk recht en de hiërarchie der normen. Daarbij wijst de Raad erop dat deze topics altijd al deel uitmaakten van de leerinhoud, in tegenstelling tot wat verwerende partij lijkt voor te houden in haar antwoordnota. De ECTS-fiches van de academiejaren 2006-2007 en 2007-2008 vermelden namelijk bij “Doelstellingen”:

“1.Kennis en kenmerken van de Belgische staatsstructuur en kennis van de instellingen
2.Kennen en kunnen toepassen van de hiërarchie der rechtsnormen”

In de ECTS-fiche van het academiejaar 2006-2007 wordt onder “inhoud” verwezen naar Deel IV, de Belgische staatsstructuur en instellingen en Deel V, bronnen van het recht en de hiërarchie der rechtsnormen.

Verwerende partij stelt dat de leerinhoud werd verdiept in de ECTS-fiche van het academiejaar 2009-2010 maar dat deze *de facto* al op die manier werd gedoceerd tijdens het academiejaar 2008-2009. Hiervan ligt evenwel geen bewijs voor; het administratief dossier bevat geen studiemateriaal.

Op basis van de stukken van het administratief dossier staat vast dat de leerinhoud (topics) van het opleidingsonderdeel in de academiejaren 2007-2008 en 2008-2009 dezelfde was, waarbij er bovendien reeds vanaf het academiejaar 2007-2008 bijzondere aandacht was voor het gebruik van de codex en het oplossen van oefeningen en casussen.

Bovendien zou het onredelijk lijken om op basis van de ECTS-fiche van het academiejaar 2009-2010 te spreken van een gehele “verandering van finaliteit en diepgang van het opleidingsonderdeel”. De topics worden vanaf dat academiejaar weliswaar uitgebreider omschreven in de ECTS-fiche door vermelding van de verschillende hoofdstukken per topic, maar het lijkt de Raad niet uitgesloten dat deze hoofdstukken in het verleden ook al behandeld werden terwijl ze niet expliciet zijn vermeld op de ECTS-fiche. Aangezien het administratief

dossier geen studiemateriaal bevat, kan de Raad niet nagaan of deze hoofdstukken voorheen al aan bod kwamen, temeer nu de topics in grote lijnen dezelfde zijn gebleven. Stellen dat de finaliteit en diepgang van het opleidingsonderdeel in het academiejaar 2009-2010 is gewijzigd, louter en alleen omdat de ECTS-fiche vanaf dat moment de verschillende hoofdstukken bij elk topic vermeldt, zou in dat licht onredelijk zijn.

Ten slotte stelt de Raad vast dat de ECTS-fiche van het academiejaar 2008-2009 een docent (plaatsvervanger) toevoegt voor het opleidingsonderdeel. Dit gegeven kan op zichzelf niet leiden tot een andere finaliteit of diepgang van het opleidingsonderdeel.

Het uitgangspunt van de bestreden beslissing, met name dat het opleidingsonderdeel bij aanvang van het academiejaar 2008-2009 grondig is hervormd, strookt niet met het administratief dossier. Enerzijds is er al sinds het academiejaar 2007-2008 een bijzondere aandacht voor het gebruik van de codex en het oplossen van oefeningen en casussen, anderzijds komt de uitgebreide omschrijving van de topics pas voor het eerst aan bod in het academiejaar 2009-2010, waarbij de Raad de kanttekening maakt dat hij op basis van de stukken van het administratief dossier niet kan vaststellen dat deze uitgebreide omschrijving op zich daadwerkelijk een verandering van diepgang en finaliteit van het opleidingsonderdeel heeft teweeggebracht.

Het eerste middel is in de hoger omschreven mate gegrond.

VI. Anonimisering

In haar verzoekschrift vraagt verzoekster de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 13 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond werd verklaard en waarbij de weigering van een vrijstelling voor het opleidingsonderdeel “Inleiding tot de rechtswetenschap (werkstudenten) B-KUL-C04X8A” werd gehandhaafd.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij neemt uiterlijk op 31 januari 2022 een nieuwe beslissing, rekening houdend met bovenvermelde overwegingen.

3. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoekster weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 7 januari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.121 van 14 december 2021 in de zaak 2021/1019

In zake: Cindy MONBAILLIEU
Woonplaats kiezend te 8020 Hertsberge
Sint-Jansdreef 1

Tegen: UNIVERSITEIT GENT
Woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard en de verdere inschrijving van verzoekster in de opleiding ‘Bachelor of Science in de psychologie’ wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 6 december 2021.

Kamervoorzitter Elsbeth Loncke heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en mevrouw Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is sinds het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de psychologie’.

Aangezien verzoekster tijdens het academiejaar 2019-2020 slechts 23 van de 60 opgenomen studiepunten heeft behaald, kreeg ze een bindende voorwaarde opgelegd: ze moest slagen voor minstens 75% van de opgenomen studiepunten in het eerste deliberatiepakket en voor 50% van het totaal aantal opgenomen studiepunten. Verzoekster slaagde voor 31 van de 55 opgenomen

studiepunten, wat nipt meer is dan de helft van het aantal studiepunten dat ze heeft opgenomen. Binnen het eerste deliberatiepakket slaagde ze echter slechts voor 22 van de 37 studiepunten waarvoor ze nog moest slagen, wat overeenkomt met een studierendement van 59%. Aangezien ze daarmee niet voldeed aan de opgelegde bindende voorwaarde, werd haar de verdere inschrijving in de opleiding ‘Bachelor of Science in de psychologie’ geweigerd.

Verzoekende partij stelde op datum van 20 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 5 oktober 2021 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepsschrift. Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de studente aan de Universiteit Gent een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het onderwijs- en examenreglement (hierna: OER) hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden.

De interne beroepsinstantie neemt akte van de argumenten die de studente in het beroepsschrift aanvoert ter rechtvaardiging van het gebrek aan studievoortgang. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van die aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren.

De interne beroepsinstantie somt vervolgens de argumenten op om de weigering te handhaven. Ze stelt vast dat de studente, ondanks de opgelegde bindende voorwaarde, slechts een studievoortgang van 59% voor het eerste deliberatiepakket heeft behaald. De studente neemt bovendien grotendeels deel aan alle examenkansen, maar behaalt, op enkele uitzonderingen na, niet echt goede examencijfers.

Daarnaast geeft de studente aan tijdens het afgelopen academiejaar hinder te hebben ondervonden door familiaal verlies, psychische en lichamelijke problemen en sociaal

isolement. De interne beroepsinstantie kan aannemen dat dit voor problemen kan hebben gezorgd, maar merkt op dat de studente haar argumenten niet door enig concreet bewijsstuk staft. De interne beroepsinstantie wijst erop dat de bewijslast rust op de partij die de betwisting heeft opgestart. Volgens de interne beroepsinstantie werd de studente hier tevens via e-mail van 22 september uitdrukkelijk op gewezen. De interne beroepsinstantie kan deze niet onderbouwde argumenten niet in haar onderzoek betrekken, en kan zich bijgevolg enkel baseren op de voorliggende examenresultaten van de studente.

Het intern beroep wordt om die redenen ongegrond verklaard. De weigering tot inschrijving voor de opleiding ‘Bachelor of Science in de psychologie’ aan de Universiteit Gent wordt voor het academiejaar 2021-2022 bekrachtigd.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 11 oktober 2021 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 15 oktober 2021 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

In haar *antwoordnota* werpt verwerende partij op dat een verzoekschrift bij de Raad overeenkomstig artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs op straffe van onontvankelijkheid moet worden ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman. Volgens haar werd in de bestreden beslissing uitdrukkelijk verwezen naar dit vormvoorschrift en naar de sanctie bij miskenning ervan.

Verwerende partij kan niet nagaan of het verzoekschrift aan de Raad correct was ondertekend. Ze maakt ter zake dan ook alle voorbehoud.

Beoordeling

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat verzoeksters verzoekschrift niet is ondertekend.

Het beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend

te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnteriseerd te zijn, en zes eensluitend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.122 van 14 december 2021 in de zaak 2021/1023

In zake: Thomas RICHARDS
Woonplaats kiezend te 1030 Schaarbeek
Avenue Eugène Plasky 173, bus 34

Tegen: UNIVERSITEIT GENT
Woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 20 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 9 september 2021 waarbij aan verzoeker de verdere inschrijving aan de Universiteit Gent werd geweigerd en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 15 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 6 december 2021.

Kamervoorzitter Elsbeth Loncke heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2012-2013 ingeschreven aan de UGent. Hij startte dat academiejaar met de opleiding ‘Bachelor of Science in de pedagogische wetenschappen’ en behaalde 40 van de 60 opgenomen studiepunten.

Tijdens de academiejaren 2013-2014 en 2014-2015 schreef verzoeker zich in voor dezelfde opleiding en slaagde voor respectievelijk 47 van de 60 opgenomen studiepunten en 47 van de 64 opgenomen studiepunten.

In het academiejaar 2015-2016 combineerde verzoeker zijn inschrijving in de bacheloropleiding met een inschrijving in de ‘Master of Science in de pedagogische wetenschappen’. Hij slaagde voor 28 van de 39 opgenomen studiepunten in de bacheloropleiding en voor 29 van de 34 opgenomen studiepunten in de masteropleiding.

Verzoeker schreef zich in het academiejaar 2016-2017 opnieuw in voor de bacheloropleiding (waar hij nog twee vakken moest afleggen), maar zette zijn inschrijving stop in januari. Hij bleef ondertussen wel ingeschreven in de masteropleiding waar hij voor 39 van de 63 opgenomen studiepunten een credit behaalde.

Tijdens het academiejaar 2017-2018 schreef verzoeker zich opnieuw in voor de twee resterende vakken in de bacheloropleiding, maar slaagde niet. Hij combineerde dit opnieuw met de masteropleiding, waar hij slaagde voor 48 van de 53 opgenomen studiepunten.

Aangezien verzoeker het academiejaar voordien geen credits heeft behaald in de bacheloropleiding, werd hem daarvoor in het academiejaar 2018-2019 een bindende voorwaarde opgelegd: hij moest slagen voor de helft van de opgenomen studiepunten. Verzoeker nam opnieuw de twee resterende vakken van de bacheloropleiding op. Hij nam echter niet deel aan de examens, slaagde dus niet en voldeed dus niet aan de opgelegde bindende voorwaarde. Daarnaast nam verzoeker in het academiejaar 2018-2019 ook het enige resterende vak van de masteropleiding op, maar nam niet deel aan de examens.

Verzoeker werd geweigerd zich opnieuw in te schrijven in de bacheloropleiding in het academiejaar 2019-2020 op basis van de niet-naleving van de opgelegde bindende voorwaarde. Hij diende hiertegen intern beroep in, dat gegrond werd verklaard. Verzoeker kon zich aldus opnieuw inschrijven in het academiejaar 2019-2020, weliswaar onder bindende voorwaarden: verzoeker moest binnen elke opleiding slagen voor minstens de helft van de opgenomen studiepunten. Hij schreef zich opnieuw in voor de resterende vakken, maar zette zijn inschrijving in de masteropleiding bijna onmiddellijk terug stop. Hij bleef opnieuw afwezig voor de examens van de bachelorvakken en maakte dus geen enkele studievoortgang.

Verzoeker werd daarom opnieuw geweigerd om zich in te schrijven voor de bacheloropleiding in het academiejaar 2020-2021. Verzoeker diende opnieuw intern beroep in tegen deze weigeringsbeslissing. Dit werd andermaal gegrond verklaard. Verzoeker kon zich aldus opnieuw inschrijven in het academiejaar 2020-2021, zij het onder bindende voorwaarden. Hij nam in het academiejaar 2020-2021 opnieuw de drie resterende vakken op, maar behaalde geen enkele studievoortgang. Aangezien verzoeker niet voldeed aan de opgelegde bindende voorwaarden, werd hem de verdere inschrijving in de betrokken opleidingen geweigerd en doordat hij in de afgelopen drie academiejaren geen enkele studievoortgang maakte, kon hij zich ook niet meer inschrijven voor andere opleidingen aan de UGent.

Verzoekende partij stelde op datum van 27 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 15 oktober 2021 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepsschrift. Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student aan de Universiteit Gent een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het onderwijs- en examenreglement (hierna: OER) hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden.

De interne beroepsinstantie neemt akte van de argumenten die de student in het beroepsschrift aanvoert ter rechtvaardiging van het gebrek aan studievoortgang. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van die aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren.

De interne beroepsinstantie somt vervolgens de argumenten op om de weigering te handhaven. Ze stelt vast dat de student gedurende zijn vier laatste inschrijvingen voor de bacheloropleiding voor geen enkel opleidingsonderdeel een credit heeft behaald. Gedurende zijn drie laatste

inschrijvingen voor de masteropleiding heeft hij eveneens voor geen enkel opleidingsonderdeel een credit behaald. De student bleef bovendien veelvuldig afwezig op de examenkansen.

De interne beroepsinstantie stelt bovendien vast dat de student reeds tweemaal werd geweigerd en dat hij meermaals bindende voorwaarden kreeg opgelegd. Desalniettemin behaalde hij in het academiejaar 2020-2021 wederom geen studievoortgang, ondanks het feit dat hij wist dat dit tot een derde weigering kon leiden.

Verder geeft de student aan dat hij het afgelopen academiejaar hinder heeft ondervonden door zijn werksituatie in combinatie met de coronapandemie. De interne beroepsinstantie kan aannemen dat dit voor problemen kan hebben gezorgd, maar merkt op dat de student zijn argumenten niet door enig concreet bewijsstuk staft. De interne beroepsinstantie wijst erop dat de bewijslast rust op de partij die de betwisting heeft opgestart. Volgens de interne beroepsinstantie werd de student hier tevens via e-mail van 27 september uitdrukkelijk op gewezen. De interne beroepsinstantie kan deze niet onderbouwde argumenten niet in haar onderzoek betrekken, en kan zich bijgevolg enkel baseren op de voorliggende examenresultaten van de student.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat de student meer dan voldoende kansen heeft gekregen om zowel de bachelor- als masteropleiding af te ronden, maar dat hij deze kansen niet met beide handen heeft gegrepen.

Het intern beroep wordt om die redenen ongegrond verklaard. De weigering tot inschrijving aan de Universiteit Gent wordt voor het academiejaar 2021-2022 bekrachtigd.

Bij aangetekend schrijven van 20 oktober 2021 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

In haar *antwoordnota* werpt verwerende partij op dat een verzoekschrift bij de Raad overeenkomstig artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs op straffe van onontvankelijkheid moet worden ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman. Volgens

haar werd in de bestreden beslissing uitdrukkelijk verwezen naar dit vormvoorschrift en naar de sanctie bij miskenning ervan.

Verwerende partij stelt vast dat het verzoekschrift van verzoeker niet werd ondertekend, zodat het moet worden afgewezen als onontvankelijk.

In zijn *wederantwoordnota* gaat verzoeker niet in op de niet-ondertekening van het extern verzoekschrift, zoals opgeworpen door verwerende partij

Beoordeling

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat verzoekers verzoekschrift niet is ondertekend.

Het beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.145 van 3 januari 2022 in de zaak 2021/1029

In zake: Elke DE COSTER
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Myriam Van den Abeele
kantoor houdend te 9000 Gent
Nieuwebosstraat 5
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: ODISEE vzw
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Stefanie De Proost
kantoor houdend te 1000 Brussel
Antoine Dansaertstraat 92
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 21 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 14 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekster heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 6 december 2021.

Kamervoorzitter Elsbeth Loncke heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Myriam Van den Abeele, die verschijnt voor verzoekster en advocaat Stefanie De proost, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de medische beeldvorming en radiotherapie’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Module Neurologie en NKO’ bekommt verzoekster een examencijfer van 9/20.

Verzoekster stelde op datum van 15 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 14 oktober 2021 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie vat vooreerst het intern beroepsschrift van de studente samen en geeft aan dat dit ontvankelijk is. De studente werd gehoord via MS Teams op 29 september 2021. De interne beroepsinstantie heeft daarnaast ook enkele personen gehoord die verbonden zijn aan de opleiding.

Vervolgens komt de interne beroepsinstantie onder meer tot de volgende beslissing:

“4.5. Omtrent de grief van de Studente betreffende de voorwaarden om een deelvrijstelling te bekomen bij herkansen van het VQuest theorie-examen

De Studente beklaagt zich over het feit dat er slechts een deelvrijstelling bij de verschillende onderdelen van het theorie-examen gegeven wordt vanaf 14/20.

De grief heeft in feite betrekking op de deeltijfers die de Studente in eerste zittijd behaalde en die ze in tweede zittijd toch diende te hernemen, waartegen thans niet meer kan worden opgetreden, omdat de resultaten van eerste zittijd definitief vastliggen en de Studente aanvaard heeft bepaalde onderdelen te hernemen.

Indien de Student er niet akkoord mee kon gaan dat ze bepaalde onderdelen diende te hernemen in EP3 dan had ze hiertegen reeds intern beroep moeten aantekenen bij de bekendmaking van de vorige resultaten in EP2 en niet pas bij de bekendmaking van de resultaten behaald in EP3.

Het middel dient in die zin als onontvankelijk te worden beschouwd.

Het middel is ook ongegrond.

Zo legt de opleiding uit dat indien studenten niet slagen voor het theorie-examen (d.w.z. dat zij geen rekenkundig gemiddelde van 10/20 behalen of op meer dan 2 modaliteiten een lichte onvoldoende van 8-9/20 of op meer dan 1 modaliteit een zware onvoldoende van 7/20 halen) zij normaal álle onderdelen van het examen (dus radio-anatomie, radiopathologie en álle modaliteiten) moeten hernemen bij de tweede examenkans, maar dat voor dit academiejaar 2020-2021 (omwille van de moeilijke situatie rond corona) beslist werd om in een bijkomende versoepeling te voorzien, in die zin dat de studenten enkel die onderdelen waarop ze minder dan 14/20 scoorden dienden te hernemen.

De regels om te slagen voor het opleidingsonderdeel bleven behouden (min. 10/20 voor theorie, waarbij max. 2 onvoldoendes van 8-9/20 of 1 onvoldoende van 7/20 én min. 10/20 voor praktijk, waarbij max. 1 onvoldoende van 8-9/20).

Dit is ook zo voorzien in de ECTS-fiche.

De Interne Beroepsinstantie merkt in dat verband op dat het op zich niet kennelijk onredelijk is om een credit voor een opleidingsonderdeel uit te sluiten wanneer een student een tekort behaalt op welbepaalde onderdelen van dat opleidingsonderdeel (zie: R.Stvb. 21 april 2015, nr. 2015/027) of één specifieke competentie niet bereikt (zie: R.Stvb. 7 augustus 2014, nr. 2014/111; R.Stvb. 12 augustus 2014, nrs. 2014/131, 2014/133 en 2014/135; R.Stvb. 31 maart 2015, nr. 2015/028 en R.Stvb. 16 april 2015, nr. 2015/052).

Zo wil men immers voorkomen dat een tekort voor één onderzoeks- en behandelmodaliteit binnen eenzelfde anatomisch stelsel zou worden uitgevlakt door het resultaat behaald voor een andere modaliteit. De verschillende modaliteiten zijn immers vaak met elkaar verweven.

De regel dat bij herkansen enkel die onderdelen van het examen dienen te worden hernomen waarvoor de studenten minder dan 14/20 behaalden (in plaats van alle onderdelen), is dus een versoepeling in het voordeel van de studenten.

Wanneer de Interne Beroepsinstantie de resultaten, die de Studente in eerste zitting behaald heeft, dan verder in detail bekijkt, kan alleen maar worden vastgesteld dat er 3 modaliteiten waren, waarvoor de Studente op het schriftelijk examen weliswaar een voldoende resultaat ($\geq 10/20$) had behaald, maar die ze toch ook voor de tweede examenkans heeft moeten hernemen omdat het resultaat lager was dan het vooropgestelde resultaat om een deelvrijstelling te bekomen ($< 14/20$).

Voor de modaliteit radiopathologie scoorde de Studente in eerste zitting 13/20 en in tweede zitting 11/20.

Voor de modaliteiten CT en RT behaalde de Studente in eerste zitting nog resp. 11/20 en 10/20, maar zakte dit resultaat in tweede zitting naar 8/20 en 9/20.

Voor de modaliteit MR bleef het resultaat 7/20.

Uit deze deelcijfers dient te worden afgeleid dat de Studente de theoretische kennis, d.w.z. de technische kennis om bepaalde onderzoeken/behandelingen correct te kunnen uitvoeren, de kennis over de evaluatie van de beeldkwaliteit en de klinische kennis om met de pathologie van de patiënt rekening te kunnen houden onvoldoende beheerst (zie ook hierna).

De Interne Beroepsinstantie ziet geen reden om de examenbeslissing te herzien.”

Bij aangetekend schrijven van 21 oktober 2021 diende verzoekster een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

Verzoekster beroept zich in een eerste middel op een schending van de formele motiveringsplicht in samenhang met het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert vooreerst aan dat zij in haar intern beroepsschrift duidelijk de volgende elementen van haar grief naar voor heeft gebracht:

- Bij aanvang van het academiejaar was tot 12 maart 2021 de ECTS-fiche, gepubliceerd op het studentenportaal van de onderwijsinstelling, identiek aan de fiche die gold voor het academiejaar 2019-2020.
- Op deze ECTS-fiche stond onder ‘Evaluatieactiviteiten’, ‘Toelichting 2^e examenkans’: “Indien je een onvoldoende haalt op de module, word je vrijgesteld van de modaliteit(en) waarop je minimaal 10/20 behaald hebt, de andere modaliteit(en) leg je dan opnieuw af”;
- Deze ECTS-fiche werd aangepast in het midden van het academiejaar, meer bepaald werden de studenten van de opleiding op 12 maart 2021 door de studentenverantwoordelijke van de opleiding ervan in kennis gesteld dat de voormelde regel gewijzigd werd en dat men een 14/20 diende te behalen voor een modaliteit om een deelvrijstelling te kunnen bekomen in tweede zit.
- Dit betrof een niet-geoorloofde eenzijdige beslissing van de instelling.

Volgens verzoekster werd dit argument nergens in de bestreden beslissing besproken. Deze grief is nochtans een essentieel argument in haar beroep. Zij wijst erop dat de eindscore van de ‘Module Neurologie en NKO’ wordt samengesteld op basis van de verschillende modaliteiten die bevestigd worden in enerzijds het schriftelijke examen en, anderzijds, het mondelinge praktijkexamen. Elke modaliteit telt daarbij voor een bepaald percentage mee bij de berekening van de eindscore. Dit percentage is vastgesteld op basis van het aantal voorziene contacturen per modaliteit. Op basis van de resultaten die verzoekster behaalde bij de eerste examens voor de respectievelijke modaliteiten bevestigde zij voor het mondelinge praktijkexamen een cijfer van 12/20. Hierdoor diende zij de drie modaliteiten praktijk niet meer te hernemen in de tweede

examenkans. De door haar behaalde cijfers voor deze modaliteiten werden overgedragen naar de tweede zittijd. Voor het schriftelijke examen behaalde verzoekster een 9/20 met als gevolg dat zij de desbetreffende modaliteiten diende te hernemen bij de tweede examenkans, overeenkomstig de deelvrijstellingsregels vastgesteld voor deze tweede examenkans.

Verzoekster betoogt verder dat, indien de ECTS-fiche, zoals deze werd gepubliceerd bij aanvang van het academiejaar 2020-2021, correct zou zijn toegepast, zij vrijgesteld diende te worden van de modaliteiten waarop zij minimaal 10/20 behaalde. Bij de tweede examenkans diende zij dan enkel de andere modaliteiten te hernemen en zouden de resultaten die hoger waren dan 10/20 overgedragen worden naar de tweede examenkans. Rekening houdende met de cijfers die zij behaalde bij de tweede examenkans, zou zij in die hypothese geslaagd moeten zijn verklaard voor het schriftelijk examen en zou zij finaal ook een slaagcijfer voor de volledige module moeten hebben bekomen. Volgens verzoekster werd dan ook niet de oorspronkelijk gepubliceerde ECTS-fiche toegepast maar deze die werd gewijzigd na 12 maart 2021 en werd verzoekster enkel vrijgesteld van de modaliteiten waarop zij minimaal 14/20 behaalde. Rekening houdende met de cijfers die zij voor de andere modaliteiten behaalde, werd zij niet geslaagd verklaard voor het schriftelijke examen en bekam zij finaal geen slaagcijfer voor de volledige module.

Vervolgens argumenteert verzoekster dat, verwijzende naar artikel II.202 van de Codex Hoger Onderwijs en het onderwijs- en examenreglement (hierna: OER) van verwerende partij, ECTS-fiches deel uitmaken van het OER en dat dit OER jaarlijks moet worden goedgekeurd door de Academische Raad van verwerende partij en dat enkel het Directiecomité van verwerende partij bevoegd is om eenzijdige wijzigingen door te voeren naar aanleiding van een pandemie. Alle andere wijzigingen ten gevolge van overmacht of onvoorziene omstandigheden en materiële vergissingen kunnen enkel worden toegestaan door de Academische Raad, na raadpleging van de Stuurgroep Onderwijs- en Examenreglement. Hieruit volgt dat de ECTS-fiches tijdens het academiejaar niet meer kunnen worden gewijzigd. *In casu* diende dan ook de hand te worden gehouden aan de desbetreffende ECTS-fiche tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021. Dit is, ten onrechte, niet gebeurd: verwerende partij heeft de inhoud van de ECTS-fiche van de desbetreffende module eenzijdig aangepast en heeft deze meteen ook voor het lopende academiejaar toegepast. Verzoekster besluit, verwijzende naar de rechtsleer, dat haar grief een essentieel karakter heeft en doordat deze grief niet werd beantwoord in de bestreden beslissing werd de formelemotiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel geschonden.

Tot slot en ten overvloede, merkt verzoekster op dat verwerende partij nochtans op de hoogte was/is van de eenzijdige wijziging van de ECTS-fiche en de grieven daaromtrent vanwege de studenten. Dit blijkt volgens verzoekster uit de volgende elementen:

- De e-mail van 3 juli 2020 vanuit de onderwijsinstelling met een toelichting over de deelvrijstellingen voor de tweede examenkans naar aanleiding van de resultaten van verzoekster in het academiejaar 2019-2020;
- De post van de studentenvertegenwoordiger in de privé-groep van de opleiding op 12 maart 2021;
- De gebundelde klachten van de studenten die werden ingediend bij de ombudspersoon in de loop van het academiejaar 2020-2021;
- Het verslag van het bemiddelingsgesprek van 5 oktober 2021 tussen een aantal studenten en mevrouw [A.V.d.K.], medewerker van de Dienst Onderwijsontwikkeling en Kwaliteitszorg gezien het grote aantal beroepen dat werd ingediend naar aanleiding van het academiejaar 2020-2021;
- De Teams-vergadering van de studentenraad en de opleiding die plaatsvond op 14 oktober 2021, waarvan met toestemming van alle betrokkenen een opname werd gemaakt.

Volgens verzoekster blijkt hieruit dat verwerende partij voldoende op de hoogte was van het feit dat de ECTS-fiches, onder andere wat betreft de deelvrijstellingen voor de tweede examenkans, waaronder de ‘Module Neurologie en NKO’, doorheen het afgelopen academiejaar werden gewijzigd wat ook meermaals werd aangeklaagd door de studenten. Niettemin heeft verwerende partij dit cruciaal argument ten onrechte onbeantwoord gelaten in de bestreden beslissing.

In haar *antwoordnota* brengt verwerende partij vooreerst artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs in herinnering en wijst erop dat de Raad op basis van deze bepaling slechts over een marginaal toetsingsrecht beschikt dat ertoe strekt na te gaan of de beslissing niet kennelijk onredelijk, onevenredig is. De Raad kan dus geen bescherming bieden tegen strenge beslissingen, enkel tegen onwettige. Volgens verwerende partij is *in casu* de beslissing om verzoekster niet te laten slagen voor de module ‘Neurologie en NKO’ niet kennelijk onredelijk. De interne beroepsinstantie heeft volgens haar uitgebreid geantwoord op al de grieven van verzoekster en is tot het besluit komen dat het resultaat op een weloverwogen, objectieve, redelijke en gemotiveerde wijze tot stand is gekomen op basis van vooraf gekende

evaluatiecriteria. Verzoekster kon niet slagen voor de desbetreffende module omdat ze niet geslaagd was voor het theorie-examen. Verwerende partij meent dan ook dat de interne beroepsinstantie terecht tot deze beslissing is gekomen.

Verder wijst verwerende partij erop dat haar interne beroepsinstantie een orgaan van actief bestuur is wat impliceert dat in principe niet hoeft te worden geantwoord op alle middelen die door verzoekster werden opgeworpen om te voldoen aan de formele motiveringsplicht. Wat dat betreft, volstaat het dat afdoende duidelijk wordt gemaakt waarom tot een bepaald oordeel is gekomen.

Verwerende partij argumenteert vervolgens dat hier *in casu* wel degelijk aan voldaan werd. In tegenstelling tot wat verzoekster voorhoudt in haar extern beroepsschrift, werd haar grief wel degelijk beantwoord op pagina 12-14 van de bestreden beslissing waarin werd aangegeven dat het middel onontvankelijk was en daarnaast ook ongegrond was. Wat de ontvankelijkheid betreft, gaat het volgens verwerende partij niet op geen beroep in te stellen na de bekendmaking van de resultaten van de tweede examenperiode om daarna deel te nemen aan de herkansing in de derde examenperiode en wanneer het resultaat tegenvalt te beweren dat ze eigenlijk vrijgesteld had moeten zijn van een aantal onderdelen van het theorie-examen en de punten die ze hiervoor in eerste zitting behaalde, zou hebben moeten kunnen behouden. De ongegrondheid werd volgens verwerende partij ook uitvoerig gemotiveerd en zij wijst hiervoor op de relevante passages van de bestreden beslissing. Het argument werd volgens verwerende partij dus niet onbeantwoord gelaten.

Verwerende partij geeft verder aan dat verzoekster de ECTS-fiche verkeerd weergeeft in haar extern beroepsschrift. In de ECTS-fiche werd nooit bepaald dat een deelvrijstelling kon worden bekomen voor de “modaliteiten” (te weten de verschillende onderdelen van het VQuest-examen) waarop minimaal een 10/20 werd behaald maar enkel dat een deelvrijstelling kon worden bekomen voor het “examen” (te weten het schriftelijk examen of het praktijkexamen) waarop minimaal een 10/20 werd behaald. Als gevolg van de versoepeling werd in de loop van het academiejaar 2020-2021 bijkomend voorzien in een deelvrijstelling voor de onderdelen van het schriftelijk examen waarop minimaal een 14/20 werd behaald. Deze bijkomende vrijstellingsregel is er gekomen nadat dit op de studentenraad werd afgetoetst. Verwerende partij is van oordeel dat verzoekster mogelijk de ECTS-regels verwacht met de mededeling die in de loop van het academiejaar 2019-2020 werd gedaan naar aanleiding van het wegvallen van

praktijklessen en praktijkexamen als gevolg van de coronapandemie waardoor er toen enkel een VQuest-examen georganiseerd kon worden en studenten toen enkel die onderdelen in tweede zittijd dienden te hernemen waarvoor ze geen 10/20 hadden behaald, wat verzoekster in de aanloop naar de tweede zittijd van het academiejaar 2019-2020 ook is gemeld met een e-mail van 3 juli 2020. Deze mededeling was echter niet langer van toepassing in het academiejaar 2020-2021.

Volgens verwerende partij werden de ECTS-regels *in casu* correct toegepast. Uit het intern beroepsschrift kon de interne beroepsinstantie evenmin afleiden dat er verwarring bestond in hoofde van de studente omtrent de mededelingen die werden gedaan in het academiejaar 2019-2020 en die niet langer van toepassing waren in het academiejaar 2020-2021. De aanpassingen aan de ECTS-fiches tijdens het academiejaar 2020-2021 werden besproken als zijnde een versoepeling in het voordeel van studenten alsook de “deelvrijstellingen” bij de modules indien men voor een “deelexamen” was geslaagd golden zowel in het academiejaar 2019-2020 als in het academiejaar 2020-2021 en waarvan verzoekster ook effectief heeft genoten voor het praktijkexamen waarvoor ze in eerste zittijd geslaagd was. Voor wat betreft de zogenaamde aanpassingen aan de ECTS-fiches verwees verzoekster ook naar informatie van een andere onderwijsinstelling met betrekking tot het nooddecreet op basis waarvan eenzijdige wijzigingen mogelijk zijn na overleg met de studentenvertegenwoordigers (wat *in casu* ook is gebeurd) en examinering en deliberatie desnoods kunnen worden uitgesteld.

Tot slot en volledigheidshalve brengt verwerende partij nog enkele nuanceringen bij omtrent de door verzoekster aangevoerde elementen waaruit zou moeten blijken dat verwerende partij op de hoogte was van de aanpassingen aan de ECTS-fiches. Hieruit kan volgens verwerende partij enkel maar worden afgeleid dat zij en de opleiding de klachten van studenten ook vanuit kwaliteitszorg ter harte nemen alsook dat de opleiding hier in de mate van het mogelijke (in functie van de minimale kwalificatievereisten) rekening mee tracht te houden en inspanningen wil leveren om haar communicatie naar studenten toe te verbeteren.

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoekster vooreerst op dat het niet kan worden betwist dat de ECTS-fiche werd gewijzigd en dat dit op een ongeoorloofde manier gebeurde. Volgens verzoekster werd de wijziging voor academiejaar 2019-2020 wel degelijk ook aangepast in de ECTS-fiche en is het deze aangepaste ECTS-fiche die werd overgenomen in het academiejaar 2020-2021 en erkent verwerende partij ook dat er in het academiejaar 2020-2021 nog een

aanpassing werd doorgevoerd aan de ECTS-fiche voor het betrokken opleidingsonderdeel. Waar dit volgens verwerende partij “in het voordeel van de studenten” gebeurde, merkt verzoekster op dat er geen beslissing van het bevoegde orgaan van de onderwijsinstelling wordt bijgebracht op basis waarvan een wijziging zou kunnen gebeuren. Dergelijke ongeoorloofde wijzigingen aan de ECTS-fiches brengen volgens verzoekster het vermoeden van deskundigheid in hoofde van verwerende partij ernstig in het gedrang. Wat verwerende partij aanreikt over de ECTS-fiches van het betrokken opleidingsonderdeel kan dan ook geenszins zomaar worden aangenomen, te meer gelet op de elementen die verzoekster in haar extern beroepsschrift had bijgebracht die volgens haar bewijzen dat verwerende partij wel degelijk ervan op de hoogte was dat er een, volgens verzoekster, ongeoorloofde wijziging aan de ECTS-fiches is aangebracht. Het komt volgens verzoekster aan verwerende partij toe om dit concreet tegen te spreken aan de hand van de versies van de ECTS-fiche die werden beschikbaar gesteld in het academiejaar 2020-2021.

Verder betwist verzoekster het argument van verwerende partij dat uit het intern beroepsschrift van verzoekster niet zou kunnen worden afgeleid dat de oude coronaregels nog waren opgenomen in de ECTS-fiche die gepubliceerd was aan het begin van het academiejaar 2020-2021 en dat hiervan toepassing moest worden gemaakt. Dit blijkt volgens verzoekster namelijk wel degelijk heel duidelijk uit haar intern beroepsschrift.

Vervolgens voert verzoekster aan dat verwerende partij ook erkent dat het argument van verzoekster omtrent de correcte toepassing van de (juiste) ECTS-fiche een argument is dat een wezenlijke invloed op de beoordeling kon hebben. Verzoekster betwist echter dat verwerende partij hier effectief op heeft geantwoord. Verwerende partij heeft namelijk de grief van verzoekster te beknopt en te selectief weergegeven in de bestreden beslissing. Dit blijkt volgens verzoekster ook uit punt 4.5 van de bestreden beslissing omtrent het aangehaalde punt. Enkel de wijziging, beweerdelijk in het voordeel van de studenten, naar een 14/20 om een deelvrijstelling te bekomen wordt daar besproken. De ECTS-fiche zoals die werd gepubliceerd bij aanvang van het academiejaar 2020-2021 en de gevolgen ervan zijn volgens verzoekster volledig onbesproken gebleven. Daarom handhaaft verzoekster haar eerder standpunt dat hierdoor de formelemotiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel geschonden worden.

Beoordeling

Verzoekster voerde voor de interne beroepsinstantie onder meer aan dat zij ten onrechte bepaalde dealexamens van het examen voor het opleidingsonderdeel “Neurologie en NKO” moest afleggen in tweede zitting. Daarbij verwees zij onder andere naar het feit dat de ECTS-fiche op dat vlak op onrechtmatige wijze zou zijn gewijzigd doorheen het jaar.

De interne beroepsinstantie heeft in de bestreden beslissing hieromtrent als volgt geoordeeld:

“De Studente beklaagt zich over het feit dat er slechts een deelvrijstelling bij de verschillende onderdelen van het theorie-examen gegeven wordt vanaf 14/20.

De grief heeft in feite betrekking op de deeltijfers die de studente in eerste zitting behaalde en die ze in tweede zitting toch diende te hernemen, waartegen thans niet meer kan worden opgetreden, omdat de resultaten van eerste zitting definitief vastliggen en de studente aanvaard heeft bepaalde onderdelen te hernemen.

Indien de studente er niet mee akkoord kon gaan dat ze bepaalde onderdelen diende te hernemen in EP3 dan had ze hiertegen reeds intern beroep moeten aantekenen bij de bekendmaking van de vorige resultaten in EP2 en niet pas bij de bekendmaking van de resultaten behaald in EP3.

Het middel dient in die zin als onontvankelijk te worden beschouwd.”

In de bestreden beslissing volgt daarna een uiteenzetting omtrent de ongegrondheid van het middel.

De Raad onderzoekt hierna eerst of de interne beroepsinstantie het middel van verzoekster terecht als niet ontvankelijk heeft beschouwd. Zo ja, dan kan de Raad zich immers niet verder buigen over de grond van het middel nu de interne beroepsinstantie in die hypothese onbevoegd zou zijn geweest het middel ten gronde te beoordelen.

Verzoekster voert in haar extern verzoeckschrift voor de Raad niet aan dat de bestreden beslissing haar middel ten onrechte onontvankelijk heeft verklaard. Zij gaat enkel in op de beoordeling ten gronde en stelt dat deze beoordeling de formelemotiveringsplicht schendt.

Verwerende partij betwist op zich de ontvankelijkheid van het enige middel in de externe beroepsprocedure niet, maar herhaalt in antwoordnota wel dat de interne beroepsinstantie het middel daar terecht laattijdig en dus onontvankelijk verklaarde. Wat de ontvankelijkheid van het intern beroepsargument betreft, gaat het volgens verwerende partij namelijk niet op geen beroep in te stellen na de bekendmaking van de resultaten van de tweede examenperiode om daarna deel te nemen aan de herkansing in de derde examenperiode en wanneer het resultaat tegenvalt te beweren dat verzoekster eigenlijk vrijgesteld had moeten zijn van een aantal

onderdelen van het theorie-examen en de punten die ze hiervoor in eerste zitting behaalde, zou hebben moeten kunnen behouden. Dergelijk argument is volgens verwerende partij onontvankelijk.

De Raad onderschrijft de visie van de interne beroepsinstantie, dat het door verzoekster op intern beroep aangevoerde middel onontvankelijk was wegens laattijdigheid.

Verzoekster maakt in haar middel namelijk bezwaar tegen een examenbeslissing (om verzoekster, niet geslaagd te verklaren en om haar alle onderdelen van het theorie-examen, met uitzondering van het onderdeel projectieradiologie, te laten hernemen in de derde examenperiode) en bijgevolg gaat de vervaltermijn van 7 kalenderdagen om hiertegen intern beroep in te stellen in op de dag na de proclamatie, d.i. de bekendmaking van de resultaten.

Uit het dossier blijkt dat de proclamatedatum van de resultaten van de eerste zitting *in casu* 24 juni 2021 was (zie stuk 1 van verwerende partij, dit valt tevens af te leiden uit stuk 2 van verzoekster). Verzoekster betwist dit gegeven niet. Evenmin betwist verzoekster dat ze in het kader van de bekendmaking van de examenresultaten van de eerste zitting kennis kreeg van de noodzakelijke beroepsmodaliteiten.

Bijgevolg is de beroepstermijn effectief aangevangen de dag na de bekendmaking van de examenresultaten, wat *in casu* op 24 juni 2021 is. Met andere woorden was deze termijn ruimschoots overschreden op het moment dat verzoekster haar intern beroep tegen de examenresultaten van de tweede zitting indiende (te weten op 15 september 2021). De interne beroepsinstantie heeft terecht geoordeeld dat het middel van verzoekster laattijdig was.

Nu de interne beroepsinstantie het middel terecht onontvankelijk heeft verklaard staat vast dat de interne beroepsinstantie onbevoegd was om het middel ten gronde te beoordelen.

Dat zij dit toch heeft gedaan, doet geen afbreuk aan haar onbevoegdheid. Hieruit vloeit voort dat de motivering in de bestreden beslissing inzake de ongegrondheid van het middel beschouwd moet worden als een louter aanvullende motivering. De interne beroepsinstantie mocht, gelet op de laattijdigheid van dit middel, er immers zelfs geen kennis van nemen.

Het enig middel van verzoekster in de procedure voor de Raad is in die omstandigheden onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 januari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.150 van 7 januari 2022 in de zaak 2021/1102

In zake: Kevin BELLEMANS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 4 november 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 28 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoeker heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 6 december 2021.

Kamervoorzitter Elsbeth Loncke heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor verzoeker en mevrouw Ruth Stokx, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de geneeskunde’.

In academiejaar 2019-2020 werden aan verzoeker bindende voorwaarden opgelegd. Deze hielden in dat verzoeker in het academiejaar 2020-2021 een cumulatieve studie-efficiëntie van ten minste 50% diende te behalen. Aangezien verzoeker in het academiejaar 2020-2021 een cumulatieve studie-efficiëntie behaalde van 12% en geen 50% werd aan verzoeker een weigering opgelegd waardoor hij zich in het academiejaar 2021-2022 niet kon herinschrijven aan de onderwijsinstelling.

Daarnaast heeft verzoeker in academiejaar 2020-2021 de opleidingsonderdelen ‘Anatomie en functie van het menselijke bewegingsstelsel’, ‘Celbiologie I’, ‘Celbiologie II’, ‘Spijsvertering’, ‘Van cel naar weefsel: functie’, ‘Initiatie tot het medisch wetenschappelijk onderzoek’ en ‘Vaardigheden en communicatie – 1’ voor een tweede keer opgenomen maar behaalde hij hiervoor geen credit en zijn cumulatieve studie-efficiëntie bedraagt minder dan 50%. Hierdoor werd aan verzoeker een bijkomende weigering opgelegd om in het academiejaar in te schrijven voor de opleidingen ‘Bachelor in de geneeskunde’ en ‘Master in de geneeskunde’.

Verzoeker diende op 27 september 2021 een aanvraag in voor een afwijking op deze weigering bij de directeur van de dienst Onderwijsprocessen. Op 5 oktober 2021 werd zijn aanvraag afgewezen. De directeur van de dienst Onderwijsprocessen hield enerzijds rekening met de bijzondere individuele omstandigheden die de student aanvoerde en nam anderzijds zijn volledige studieparcours en zijn kansen om de opleiding met succes af te ronden in overweging.

Na onderzoek van het dossier stelt de directeur van de dienst Onderwijsprocessen vast dat er wel degelijk bijzondere individuele omstandigheden zijn die een voldoende verklaring voor de studieresultaten van de student kunnen vormen. Er kan dan ook begrip worden opgebracht voor de moeilijke situatie van de student.

De directeur van de dienst Onderwijsprocessen stelt echter vast dat de student vorig jaar al uitzonderlijk werd toegelaten na een weigering. De studievoortgang van de student vertoont op dit moment onvoldoende vooruitgang. Bovendien zijn de bijzondere omstandigheden er nog steeds en aangezien de student nog niet zo ver in de opleiding is gevorderd, is zijn kans op slagen te onzeker. De directeur van de dienst Onderwijsprocessen besluit om geen afwijking op de weigering tot inschrijving te verlenen zodat de student zich niet kan herinschrijven.

Verzoeker stelde op datum van 11 oktober 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 28 oktober 2021 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie geeft aan dat de student werd gehoord tijdens een persoonlijk gesprek met prof. [R.S.] op 14 oktober 2021.

Verder haalt de interne beroepsinstantie de aanleiding van de tweeledige weigering aan en wijst zij erop dat de student bij de start van het academiejaar 2020-2021 via de directeur van de dienst Onderwijsprocessen reeds een afwijking had bekomen op de toen opgelegde weigering, op voorwaarde dat de student in het academiejaar 2020-2021 een lichter en meer haalbaar studieprogramma zou opnemen, waarbij er ook uitdrukkelijk werd aangeraden om de studieresultaten op het einde van het eerste semester grondig te evalueren en in functie hiervan verdere keuzes te maken over de inschrijving voor deze opleiding. Bij deze beslissing werd ook vermeld dat bij een eventuele nieuwe aanvraag voor een afwijking op de weigering in het academiejaar 2021-2022 in eerste instantie rekening zou worden gehouden met de studievoortgang en -efficiëntie in het academiejaar 2020-2021 en niet zozeer met de resultaten uit de voorgaande academiejaren.

De interne beroepsinstantie vat vervolgens de argumenten samen die de student heeft aangehaald in zijn intern beroep.

Verder geeft de interne beroepsinstantie aan dat zij de opmerkingen van de student over de wijze waarop zijn ISP bij de start van het academiejaar zou zijn vastgesteld, heeft voorgelegd aan de faculteit. De heer [P.R.], studieloopbaanbegeleider vermeldde hierbij dat de student in eerste instantie een aanvraag had ingediend voor een inschrijving via creditcontract gedurende het eerste semester. Aangezien de student hierin foutief had verwezen naar opleidingsonderdelen die op de campus Kortrijk gedoceerd werden, had de studieloopbaanbegeleider de student hierover gecontacteerd zonder dat hij zich bewust was van de beslissing die de directeur Onderwijsprocessen had genomen op 2 oktober 2020. Aangezien de student aangaf dat het zijn bedoeling was om het diploma te behalen, werd voorgesteld om in te schrijven via een diplomacontract. De student heeft dit voorstel aanvaard, zonder dat

melding werd gemaakt van de eerdere beslissing van de directeur Onderwijsprocessen en van de voorwaarden die hierbij werden opgelegd. De studieloopbaanbegeleider ontkent dat hij de student – tegen het advies van de directeur Onderwijsprocessen in – zou verplicht hebben om toch een diplomacontract bestaande uit 60 studiepunten aan opleidingsonderdelen op te nemen en verzekerde dat, indien de student zou hebben aangegeven waarom een inschrijving via creditcontract voor een beperkt programma meer opportuun was, deze argumenten zeker zouden zijn aanvaard.

De interne beroepsinstantie stelt daarom vast dat het feit dat de student tijdens het academiejaar 2020-2021 toch was ingeschreven voor een diplomacontract van 60 studiepunten niet als een verplichting van de kant van de studieloopbaanbegeleider of als een “verkeerdelijke” inschrijving kan worden beschouwd maar wel in belangrijke mate het gevolg is van het feit dat de student zelf nagelaten heeft om zijn studiesituatie duidelijk te beschrijven aan de studieloopbaanbegeleider.

In zijn aanvraag bij de dienst Onderwijsprocessen had de student bovendien vermeld dat hij zijn resultaten in het academiejaar 2020-2021 na het eerste semester grondig zou evalueren en op dat moment ook zou nagaan op welke manier hij het tweede semester zou aanvatten. In zijn intern beroep verduidelijkt de student echter niet op welke wijze deze evaluatie zou zijn gebeurd. Het is wel duidelijk dat de student op het moment van deze examenperiode een herval van angst kende en dat het ook tot de student doordrong dat het niet realistisch was dat alle problemen na een paar maanden volledig van de baan zouden zijn. Indien de student, gelet op dit besef, zich op dat moment realiseerde dat een inschrijving voor 60 studiepunten een verkeerde keuze was, had hij nog zonder problemen zijn studieprogramma voor het tweede semester kunnen aanpassen, wat hij echter niet heeft gedaan.

De interne beroepsinstantie stipt verder aan dat, hoewel de eerste inschrijving via een creditcontract in academiejaar 2017-2018 uiteindelijk geen effect heeft op de huidige weigering, er bij verdere analyse van het studieparcours van de student niettemin moet worden vastgesteld dat dit feit wel betekent dat de student reeds driemaal onder één of andere vorm van studiecontract is ingeschreven voor opleidingsonderdelen uit de faculteit Geneeskunde. Na drie jaar studie heeft de student nog steeds slechts 14 credits behaald.

Het door de student aangehaalde citaat uit de beslissing van de directeur van de dienst Onderwijsprocessen van 2 oktober 2020 heeft duidelijk betrekking op het feit dat de student – in principe – op het einde van het academiejaar 2020-2021 minimum 50% cumulatieve studie-efficiëntie had moeten behalen. Zelfs indien de studie-efficiëntie over het academiejaar 2020-2021 op jaarbasis word berekend (*in casu* 23%) moet worden vastgesteld dat een dergelijke jaarefficiëntie beduidend onder het niveau van 50% blijft en zelfs onder de kritische ondergrens van 30% die de student in principe reeds na zijn eerste jaar zou moeten hebben behaald. Het feit dat hij voor een beperkt aantal examens waaraan hij deelneemt goede resultaten behaalt, verandert daar niets aan. Dat betekent ook dat de interne beroepsinstantie enkel kan vaststellen dat hij met deze voorwaarden niet voldaan heeft aan de voorwaarden die bij de start van het academiejaar 2020-2021 werden opgelegd.

In de verslagen van de externe begeleiders die de student overmaakte, leest de interne beroepsinstantie inderdaad dat er in zijn persoonlijke situatie sprake is van een positieve evolutie. Tegelijkertijd wordt ook vermeld dat bepaalde aspecten van deze problematiek (dat de student te veeleisend is voor zichzelf en de lat te hoog legt) aanwezig blijven en dat er wel degelijk nog een risico blijft bestaan op het opnieuw opduiken van andere aspecten (waaronder uitstelgedrag, vermijding). Ook de keuze van de student om in de derde examenperiode van het academiejaar 2020-2021 enkel in te zetten op het behalen van goede cijfers en dus niet op het realiseren van een voldoende algemene studievoortgang, verklaarde hij vanuit zijn drang naar een te hoog perfectionisme. De interne beroepsinstantie wil deze positieve evolutie zeker niet ontkennen maar leest in de doorgestuurde documenten dan ook niet de bevestiging van het feit dat er op dit vlak sprake zou zijn van een werkelijk “kantelmoment”. Op basis van de contacten met de studiebegeleiders aan de onderwijsinstelling, blijkt bovendien dat de student tijdens het afgelopen academiejaar niet op regelmatige basis met hen contact heeft gezocht waardoor zij evenmin konden bevestigen of hier al dan niet sprake kon zijn van een dergelijke fundamentele verbetering in de studie-aanpak van de student.

De interne beroepsinstantie treedt de conclusie van de directeur van de dienst Onderwijsprocessen bij dat, in elk geval op dit moment, de kansen op succes van de student in zijn huidig programma te onzeker blijven. De interne beroepsinstantie beslist dan ook om geen afwijking op deze weigering toe te staan.

Tot slot suggereert de interne beroepsinstantie dat de student baat zou hebben bij een heroriëntering naar een alternatieve opleiding die hem meer succeservaringen en wellicht ook meer ruimte voor persoonlijke groei kan bieden.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 28 oktober 2021 aan verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 4 november 2021 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad heeft vastgesteld dat het extern verzoekschrift niet is ondertekend. Hierover bevraagd ter zitting, stelt de raadsman van verzoeker dat de begeleidende brief wel door hem is ondertekend en vraagt hij de Raad om het verzoekschrift en de begeleidende brief als één geheel te beschouwen.

In dat kader stelt de Raad vast dat de begeleidende brief, ondertekend door de raadsman van verzoeker, uitdrukkelijk verwijst naar het niet-ondertekende verzoekschrift. De Raad gaat er dan ook van uit dat de brief en verzoekschrift als één geheel kunnen worden beschouwd zodat het verzoekschrift voldoende duidelijk identificeerbaar en regelmatig ondertekend is.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

Verzoeker beroept zich in een enig middel op een schending van de materiële motiveringsplicht, het redelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Eerste middelonderdeel

In een eerste middelonderdeel voert verzoeker aan dat in de bestreden beslissing de bijzondere omstandigheden waarin verzoeker zich bevond onvoldoende in rekening werden gebracht.

Standpunt van partijen

Verzoeker benadrukt dat de omstandigheden die hij heeft aangehaald in zijn intern beroepsschrift, en dan meer bepaald zijn mentale problemen, een manifest nefaste invloed hebben gehad op zijn studiecapaciteiten zodat dit zijn academiejaar hypothekeerde.

Verzoeker argumenteert, verwijzende naar de rechtsleer, dat bepaalde randvoorwaarden vervuld moeten zijn opdat iemand behoorlijk (professioneel) kan presteren. De noodzakelijke materiële voorwaarden moeten zijn vervuld en de gezondheid mag het normaal functioneren niet beletten of hinderen. Dat geldt volgens verzoeker ook voor studenten. Als deze materiële voorwaarden niet vervuld zijn, kan dit er dan ook toe leiden dat de student niet de studieprestaties kan leveren waartoe hij of zij normaliter wel in staat is. Het redelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel nopen de onderwijsinstelling ertoe om overmacht op een gepaste wijze in rekening te brengen. Verzoeker meent dat, aangezien er *in casu* verschillende stukken voorliggen die zijn overmachtssituatie staven, en deze situatie ook bijzonder ernstig is, er kan worden aangenomen dat de bestreden beslissing kennelijk onredelijk is. In deze voortdurende overmachtssituatie ligt namelijk ook de oorzaak van het niet behalen van de vereiste studie-efficiëntie.

Verzoeker merkt hierbij op dat zijn resultaten geen representatief beeld geven van zijn slaagcapaciteit. Volgens hem is het duidelijk dat de resultaten die voorliggen zijn beïnvloed door deze situatie. Hij betoogt dat, verwijzende naar de rechtspraak van de Raad van State omtrent het redelijkheidsbeginsel, de bestreden beslissing in een kennelijke wanverhouding staat tot de feiten waarop de beslissing is gebaseerd. Dit is volgens hem *in casu* het geval aangezien er duidelijk wordt aangetoond dat er sprake is van een overmachtssituatie. Verzoeker ziet ook niet in welke andere hogeronderwijsinstelling een dergelijke problematiek niet zou erkennen als een overmachtssituatie die het presteren van de student ernstig beïnvloedt, zodat er niet louter en alleen kan worden gekeken naar studie-efficiëntie.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij erop dat een beslissing over het al dan niet toestaan van een eventuele afwijking op een opgelegde weigering wordt genomen rekening houdend enerzijds met bijzondere omstandigheden die de onvoldoende studievoortgang in voldoende mate kunnen verklaren en anderzijds vanuit de beoordeling van de kansen van de student om de opleiding in een redelijke termijn te voltooien. De bestreden beslissing ontkent of minimaliseert de omstandigheden waarmee verzoeker geconfronteerd werd geenszins. De interne beroepsinstantie stelt wel vast dat zij in de door de student doorgestuurde documenten onvoldoende aanwijzingen vindt dat deze omstandigheden in voldoende mate zouden zijn opgelost zodat deze een normale studievoortgang in het komende jaar niet langer in de weg zouden staan. Op basis van een grondige overweging van alle elementen in het dossier komt de beroepsinstantie immers tot de conclusie dat zijn kansen op succes in zijn huidig programma te onzeker blijven.

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoeker vooreerst op dat verwerende partij hoofdzakelijk herhaalt wat in de bestreden beslissing naar voor werd geschoven maar nog steeds nalaat in te gaan op de essentie van het beroep van verzoeker. Hij handhaaft zijn eerder standpunt dat er onvoldoende rekening werd gehouden met de bijzondere omstandigheden waarin hij zich bevond en dat hij verplicht werd een volledig studieprogramma op te nemen, ondanks het eerder verkregen advies om dit niet te doen.

Hij stipt ook aan dat hij zowel in zijn intern als extern beroepsschrift zeer concreet heeft uiteengezet dat er hem niets meer tegenhoudt om zijn studies af te ronden.

Beoordeling

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toevalt om zijn beoordeling in de plaats te stellen van deze van de onderwijsinstelling. Zulks valt krachtens artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs buiten 's Raads bevoegdheid. De Raad vermag enkel na te gaan of de bestreden beslissing in overeenstemming is met enerzijds de formele voorschriften die erop van toepassing zijn en anderzijds de beginselen van behoorlijk bestuur. In dat licht kan de Raad een verzoekende partij niet beschermen tegen strenge beslissingen, enkel tegen onwettige.

Een strenge invulling door de hogeronderwijsinstelling van haar discretionaire bevoegdheid kan immers niet noodzakelijk worden gelijkgesteld met de onredelijke uitoefening ervan. Appreciatievrijheid veronderstelt de mogelijkheid van verschillende zienswijzen die elk niet onredelijk zijn. Het redelijkheidsbeginsel is slechts geschonden wanneer de hogeronderwijsinstelling een beslissing neemt die dermate afwijkt van een normaal beslissingspatroon, dat het niet denkbaar is dat een andere zorgvuldig handelende hogeronderwijsinstelling in dezelfde omstandigheden tot die beslissing zou komen.

In het licht van deze beginselen stelt de Raad vast dat verzoeker er verkeerdelijk vanuit gaat dat de interne beroepsinstantie zijn mentale gezondheidsproblematiek heeft genegeerd en niet heeft beschouwd als “bijzondere omstandigheden”. Zoals verwerende partij terecht aangeeft, houdt de bestreden beslissing wel degelijk rekening met de ernst van de aangevoerde medische problematiek van verzoeker en erkent de interne beroepsinstantie dit gegeven. In dat kader heeft de interne beroepsinstantie ook de door verzoeker bijgebrachte attesten van psycholoog [V.L], psychiater [J.W.] en huisarts [L.V.H] in haar besluitvormingsproces betrokken. Noch de mentale gezondheidsproblematiek van verzoeker, noch de ernst ervan, stonden ter discussie voor de interne beroepsinstantie.

De Raad wijst er nog op dat de directeur van de dienst Onderwijsprocessen ook al had overwogen dat verzoeker zich in “bijzondere omstandigheden” bevond, standpunt dat de interne beroepsinstantie expliciet volgt:

“Na onderzoek van uw dossier stel ik vast dat er in uw geval wel degelijk bijzondere individuele omstandigheden zijn die een voldoende verklaring voor uw studieresultaten kunnen vormen.”
(stuk 3, bijlage 6 van het administratief dossier)

Ook hieruit valt dus af te leiden dat de interne beroepsinstantie het bestaan van medische problemen in hoofde van verzoeker zeker niet heeft genegeerd.

Echter was de interne beroepsinstantie van oordeel dat er op het moment van de bestreden beslissing onvoldoende aanwijzingen waren om te kunnen zeggen dat deze omstandigheden in voldoende mate zijn opgelost om een normale studievoortgang voor komende academiejaar niet meer in de weg te staan. De bestreden beslissing stelt dan ook:

“Dit betekent dan ook dat wij de directeur van de dienst Onderwijsprocessen enkel kunnen volgen in zijn conclusie dat, in elk geval op dit ogenblik, uw kansen op succes in uw huidige programma te onzeker blijven.”

In het eerste middelonderdeel voert verzoeker geen elementen aan, die de onredelijkheid van deze beslissing zouden kunnen aantonen.

Wat betreft de discussie tussen partijen omtrent de rol van de studietrajectbegeleider bij de opname van een volledig studieprogramma, verwijst de Raad naar hetgeen hij daarover uiteenzet in het tweede middelonderdeel.

Het middelonderdeel is ongegrond.

Tweede middelonderdeel

Verzoeker betoogt in een tweede middel dat een cruciale grief ook volledig foutief werd beantwoord.

Standpunt van partijen

Verzoeker geeft aan dat hij in zijn intern beroep erop gewezen heeft dat hij het eerder advies van de directeur Onderwijsprocessen niet heeft kunnen opvolgen wegens een uitdrukkelijke beslissing door de studietrajectbegeleider. Verzoeker had zich namelijk proberen in te schrijven na de eerder opgeheven weigering en wilde daarbij slechts een beperkt programma opnemen. Hij was van oordeel dat dit niet kon via een diplomacontract en probeerde daarom via een creditcontract. Omdat hij hierbij een aantal fouten maakte, werd hij gecontacteerd door de studieloopbaanbegeleider. Op basis van het mailverkeer dat verzoeker bijbrengt is het volgens hem manifest duidelijk dat verzoeker het bericht kreeg van die studieloopbaanbegeleider dat hij verplicht was om een volledig programma, dus 60 studiepunten, op te nemen in het afgelopen academiejaar, ondanks het feit dat dit ingaat tegen het advies van de directeur Onderwijsprocessen. De motivering die de interne beroepsinstantie hiervoor aanreikt is volgens verzoeker manifest onjuist. De weigering tot inschrijving voor het academiejaar 2020-2021 werd per e-mail aan verzoeker overgemaakt op 2 oktober 2020 waarbij de studieloopbaanbegeleider eveneens een kopie van dit bericht heeft ontvangen en dus wel degelijk kennis had van dit advies.

Verzoeker betoogt verder dat, aangezien de studietrajectbegeleider op de hoogte diende te zijn van de beslissing van de directeur Onderwijsprocessen, verzoeker niet kan worden verweten dat hij zelf nalatig is geweest in het beschrijven van zijn studiesituatie aan de studieloopbaanbegeleider. Volgens verzoeker is de studieloopbaanbegeleider ook voorbij gegaan aan de vraag van verzoeker om enkel de opleidingsonderdelen van het eerste semester op te nemen en heeft hij verzoeker verplicht om een volledig programma op te nemen. In tegenstelling tot wat in de bestreden beslissing wordt voorgehouden, heeft verzoeker dus zelf geen volledig programma aanvaard. Verzoeker meent dat dit ook een gebrekkige begeleiding vormt in hoofde van de trajectbegeleider. In dat opzicht heeft verzoeker het aanpassen van zijn programma voor het tweede semester ook niet in overweging genomen aangezien er door de studieloopbaanbegeleider op werd aangedrongen om een volledig programma op te nemen.

Vervolgens geeft verzoeker aan dat het opnemen van het volledige programma verregaande implicaties heeft gehad. Zo kon hij ook niet de vooropgestelde cumulatieve studie-efficiëntie behalen voor het academiejaar 2020-2021. Indien verzoeker het plan dat hij initieel had om enkel de vakken van het eerste semester op te nemen (en dat in de lijn lag van wat de directeur Onderwijsprocessen had voorgesteld), had kunnen uitvoeren, dan was de beoogde norm voor de cumulatieve studie-efficiëntie bijna gehaald.

Verzoeker argumenteert verder dat de te behalen studie-efficiëntie genuanceerd dient te worden en niet categoriek kan worden benaderd. Volgens verzoeker heeft de directeur Onderwijsprocessen reeds in zijn e-mail van 2 oktober 2020 aangegeven dat de toenmalige studie-efficiëntie op het einde van het academiejaar 2019-2020 het moeilijker maakte voor verzoeker om de beoogde cumulatieve studie-efficiëntie van 50% te bekomen en dat er in eerste instantie rekening zou worden gehouden met de studievoortgang en studie-efficiëntie in het academiejaar 2020-2021. Verzoeker meent dat hij niet kan worden afgerekend louter en alleen op basis van het cijfer van zijn studievoortgang als er in de eerdere beslissing reeds wordt aangegeven dat deze hoe dan ook moeilijk te realiseren zal zijn.

Tot slot stipt verzoeker aan dat de keuze om slechts drie examens af te leggen in de derde examenperiode volledig in overleg was met zijn psycholoog en kaderde in zijn behandeling. Dit is dus niet louter een beslissing van verzoeker alleen.

Verzoeker besluit dat omwille van deze redenen de materiële motiveringsplicht werd geschonden.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat het mailverkeer met de studieloopbaanbegeleider dat verzoeker bijbrengt niet werd voorgelegd tijdens het intern beroep. Indien verzoeker meende dat dit een belangrijk element was, had hij zijn intern beroep in elk geval duidelijk kunnen documenteren. Daarnaast geeft verwerende partij aan dat deze e-mails de versie van de feiten zoals die in de interne beroepsbeslissing vermeld staan, niet tegenspreken. De e-mails bevestigen dat de aanleiding voor het contact was dat verzoeker de verkeerde vakcodes had doorgegeven alsook dat hij in zijn contact met de studieloopbaanbegeleider op geen enkele manier verwezen heeft naar de werkelijke reden voor de beperkte inschrijving via creditcontract en naar de voorwaarden die hem door de directeur van de dienst Onderwijsprocessen werden opgelegd. De e-mails weerleggen evenmin de conclusie van de interne beroepsinstantie dat zijn inschrijving voor een diplomacontract van 60 studiepunten het gevolg was van het feit dat hij zelf had nagelaten om zijn studiesituatie duidelijk te beschrijven aan de studieloopbaanbegeleider. De e-mails verduidelijken evenmin waarom verzoeker bij de start van het tweede semester en op het moment dat hij een herval van zijn problematiek vaststelde, er niet voor gekozen heeft om minstens zijn programma van het tweede semester te verminderen.

In zijn *wederantwoordnota* voert verzoeker aan dat verwerende partij de hand blijft houden aan haar foutief standpunt. Verzoeker verwijst naar zijn eerder standpunt waarin hij uiteen heeft gezet dat er geen enkele reden was om zijn studiesituatie nogmaals in de verf te zetten aangezien de studieloopbaanbegeleider reeds op de hoogte was van de maatregelen en adviezen die verzoeker kreeg.

Verder merkt verzoeker op dat hij geen enkele aanleiding had om tijdens de interne beroepsprocedure het mailverkeer met de studieloopbaanbegeleider bij te brengen. Verzoeker verwacht dat verwerende partij zelf op de hoogte is van de correspondentie die heeft plaatsgevonden. Het is pas na kennisname van de bestreden beslissing dat verzoeker voor het eerst kennis nam van het standpunt van verwerende partij omtrent de positie van de studieloopbaanbegeleider.

Beoordeling

Verzoeker voerde in zijn intern beroepschrift aan dat hij verkeerdelijk was ingeschreven voor een volledig programma tijdens het academiejaar 2020-2021:

“Ik wens tevens iets te specificeren over mijn inschrijving van het academiejaar 2020-2021. Ik had bij mijn aanvraag geschreven dat ik mij niet voor een volledig academiejaar zou inschrijven en dit stapsgewijs zou doen naar mate de resultaten van de eerste periode aangezien het advies/richtlijn van de heer directeur.

Wegens een foutief inschrijven aan de campus Kulak in Kortrijk, omdat ik niet vertrouwd was met het systeem en dit in de rapte wou doen omdat het academiejaar al begonnen was, is er na correct inschrijven aan de KUL een vergissing gerezen waar ik verkeerdelijk bleek ingeschreven voor een volledig programma.” (stuk 3 administratief dossier)

Verzoeker haalt hier dus in de kern al aan wat hij later in zijn extern verzoekschrift verder uitwerkt: met name dat hij door een fout van de kant van verwerende partij (lees: studieloopbaanbegeleider) toch een volledig studieprogramma moest opnemen in academiejaar 2020-2021, hetgeen heeft geleid tot een lagere studie-efficiëntie. Evenwel voegde verzoeker op intern beroep geen bewijsstukken toe die deze stelling konden staven. Het is pas in het kader van het extern beroep bij de Raad dat verzoeker de e-mails tussen zichzelf en zijn studieloopbaanbegeleider, daterende van de aanvang van academiejaar 2020-2021, toevoegt. Op basis van deze stukken ontwikkelt hij verder zijn tweede middelonderdeel voor de Raad.

Verzoeker was met andere woorden in staat om deze bewijsstukken al toe te voegen aan zijn intern beroep, maar heeft dit nagelaten. De Raad kan verzoekers standpunt niet volgen, wanneer hij stelt dat hij geen enkele aanleiding had om tijdens de interne beroepsprocedure het mailverkeer met de studieloopbaanbegeleider bij te brengen. Hiertoe was wel degelijk aanleiding: deze stukken dienden als staving van zijn eigen intern beroepsargument. In tegenstelling tot wat verzoeker beweert, kan hij niet verwachten dat de interne beroepsinstantie zelf zomaar op de hoogte is van alle e-mailverkeer dat heeft plaatsgevonden tussen de studieloopbaanbegeleider en studenten. In het kader van het intern beroep staat het aan de student om concreet aan te tonen waarom de beslissing, die hij bestrijdt, hervormd dient te worden. Dit betekent dat hij stukken, waarover hij beschikt en waarvan hij meent dat ze zijn argumenten onderbouwen, ook bijbrengt bij zijn intern beroepschrift.

Bijgevolg kan verzoeker *in casu* het e-mailverkeer tussen zichzelf en zijn studieloopbaanbegeleider niet op ontvankelijke wijze voor de eerste keer in de externe

procedure voor de Raad bijbrengen. Bijgevolg kan verzoeker zijn tweede middelonderdeel niet staven en is het ongegrond.

Geheel ten overvloede – deze stukken zijn immers onontvankelijk zodat de Raad ze niet ten gronde kan beoordelen - stipt de Raad aan dat indien uit deze e-mails inderdaad zou kunnen worden afgeleid dat de studieloopbaanbegeleider verzoeker verkeerd zou hebben ingelicht over het al dan niet verplicht opnemen van een volledig studieprogramma in het academiejaar 2020-2021, dit uiteraard te betreuren valt. Van een studieloopbaanbegeleider mag verwacht worden dat hij zorgvuldig omgaat met de informatie waarover hij beschikt en dat hij studenten op een correcte manier begeleidt. Evenzeer mag echter van een zorgvuldige en waakzame student verwacht worden dat hij zijn studieloopbaanbegeleider op een duidelijke manier inlicht over zijn visie en wensen in verband met het curriculum, en dat hij zijn studieloopbaanbegeleider bevraagt bij onduidelijkheden of bedenkingen over het programma dat deze laatste voorstelt, zeker wanneer dit programma manifest zou ingaan tegen een eerdere studievoortgangsbewakingsmaatregel. In dat kader zou de Raad het op het eerste gezicht verwonderlijk vinden dat verzoeker er verder het zwijgen toe deed, na het beweerdelijke bericht van zijn studieloopbaanbegeleider dat hij verplicht zou zijn een volledig studieprogramma op te nemen en dat verzoeker ook geen enkele poging deed om na de eerste examenperiode zijn programma opnieuw te evalueren.

Het middelonderdeel is ongegrond.

Derde middelonderdeel

In een derde middelonderdeel voert verzoeker aan dat de bestreden beslissing kennelijk onredelijk is doordat wordt gesteld dat de kansen op succes te onzeker zijn.

Standpunt van partijen

Verzoeker geeft aan dat hij duidelijk aangetoond heeft dat zijn medische problematiek een enorme evolutie heeft doorgemaakt en hij een duidelijk plan van aanpak heeft. Er is volgens verzoeker dan ook geen enkele reden om aan te nemen dat hij in de toekomst geen progressie zou kunnen maken. Deze progressie blijkt louter en alleen al uit het feit dat hij zich in de laatste examenperiode voor drie opleidingsonderdelen heeft ingeschreven en hiervoor ook geslaagd is.

Volgens verzoeker is de interne beroepsinstantie zomaar aan deze positieve evolutie voorbijgegaan door te stellen dat er een risico blijft bestaan. Dit is volgens hem geen zorgvuldige benadering, het is namelijk evident dat er altijd een risico bestaat. Hoewel de toekomst inderdaad onzeker is, kan er in het heden worden vastgesteld dat er zich een positieve evolutie aftekent en dat er geen nieuwe elementen zijn in het dossier die wijzen op een plotse terugval.

Verzoeker besluit dat de aangewende middelen van de bestreden beslissing in elk geval op geen enkele wijze in verhouding staan met het beoogde resultaat. Een dergelijke schending van het redelijkheidsbeginsel brengt eveneens een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel met zich mee.

In haar *antwoordnota* stipt verwerende partij aan dat het feit dat de student ervan overtuigd was dat de grootste problemen ondertussen waren opgelost in de bestreden beslissing niet wordt ontkend. Waar verzoeker spreekt over een “kantelmoment”, heeft de interne beroepsinstantie de bevestiging hiervan niet in dezelfde mate teruggevonden in de verslagen van de externe therapeuten die verzoeker doorstuurde. Zo verwijst de bestreden beslissing onder andere naar het verslag van de begeleidend psycholoog waarin, niettegenstaande er inderdaad sprake is van een positieve evolutie, gewezen wordt op bepaalde aspecten van de problematiek die aanwezig blijven en op het risico dat andere deelaspecten opnieuw opduiken.

Verder voert verwerende partij aan dat in de beslissing die de directeur Onderwijsprocessen in het begin van het academiejaar 2020-2021 heeft genomen inderdaad wordt vermeld dat bij een eventuele nieuwe aanvraag voor een afwijking op de weigering (dus bij de start van het academiejaar 2021-2022) vooral rekening zal worden gehouden met de studievoortgang die de student realiseerde in het academiejaar 2020-2021. Zelfs indien deze studievoorgang enkel op jaarbasis zou worden berekend, moet worden vastgesteld dat deze onder de gestelde verwachting van minimaal 50% blijft en zelfs onder de kritische ondergrens voor een eerstejaarsstudent. Gelet op het voortschrijdend karakter van de studievoortgangsmaatregelen, blijft het wel degelijk de bedoeling dat de student bij een eventuele herinschrijving in het academiejaar 2021-2022 een cumulatieve studie-efficiëntie van minimum 50% behaalt. Verwerende partij ziet dan ook niet in hoe de student op basis van zijn huidig rendement hieraan zou kunnen voldoen.

In zijn *wederantwoordnota* wijst herhaalt verzoeker zijn standpunt dat hij zowel in zijn intern als extern beroepsschrift zeer concreet heeft uiteengezet dat er hem niets meer tegenhoudt om zijn studies af te ronden.

Beoordeling

Verzoeker vraagt de Raad in het derde middelonderdeel in essentie om de inhoudelijke beoordeling van de interne beroepsinstantie over te doen en tot de vaststelling te komen dat zijn kansen op succes in het academiejaar 2021-2022 niét onzeker zijn. Zulks valt echter buiten de bevoegdheid van de Raad, die zich niet binnen de grenzen van de discretionaire bevoegdheid van de interne beroepsinstantie mag begeven. De Raad mag enkel oordelen of de interne beroepsinstantie op onredelijke, dan wel onzorgvuldige wijze tot deze beslissing is gekomen.

Hiervoor ziet de Raad noch op basis van het administratief dossier, noch op basis van de argumentatie van verzoeker, enige aanwijzing. Buiten de bewering dat de bestreden beslissing enkel gebaseerd zou zijn op het verslag van de zorgcoördinator mevrouw [Z.O.] voert verzoeker geen enkele concrete reden aan waarom de beoordeling dat zijn laagkansen te onzeker zijn, onredelijk zou zijn.

Het loutere feit dat de bestreden beslissing overweegt dat er een positieve evolutie in het welzijn van verzoeker heeft plaatsgevonden, doch dat er risico blijft bestaan, toont op zich de onredelijkheid van de beoordeling niet aan.

De interne beroepsinstantie baseert zich hiervoor trouwens niet enkel op het verslag van mevrouw [Z.O.], maar ook op andere verslagen. Deze vaststelling gebeurde dus niet op een onzorgvuldige manier, zoals verzoeker beweert, maar is integendeel gebaseerd op input van verschillende experts ter zake. (zie *infra*, bij de beoordeling van het vierde middelonderdeel)

Het middelonderdeel is ongegrond.

Vierde middelonderdeel

Verzoeker betreft in een vierde middelonderdeel zijn kritiek op de wijze waarop verwerende partij in haar besluitvorming is omgegaan met het verslag van de zorgcoördinator.

Standpunt van partijen

Verzoeker betoogt dat het verslag van de zorgcoördinator bij verwerende partij, mevrouw [Z.O.], de doorslag lijkt te hebben gegeven in de bestreden beslissing, waarbij onvoldoende rekening werd gehouden met de andere attesten en adviezen die verzoeker bijbracht. Volgens verzoeker is niet alleen het gewicht dat aan dit advies werd gegeven incorrect maar ook de totstandkoming en inhoud ervan zijn onjuist. Zo betwist verzoeker dat hij haar niet regelmatig gecontacteerd heeft. Hij heeft haar gecontacteerd wanneer dit nodig was maar zijn belangrijkste focus lag op zijn gesprekken met de psychiater en de psycholoog. Volgens verzoeker formuleert de zorgcoördinator ook beweringen omtrent zijn kans op succes in het volgende academiejaar die eerder gesteund zijn op een “buikgevoel” in plaats van op grondige analyses of begeleiding. Er worden ook conclusies getrokken die de behandelende psychiater niet trekt in haar rapporten. In deze rapporten is er integendeel sprake van een positieve evolutie. Verwerende partij heeft volgens verzoeker dan ook onzorgvuldig gehandeld door in haar bestreden beslissing meer waarde te hechten aan het verslag van de zorgcoördinator in plaats van aan de verslagen van de gespecialiseerde begeleiders die verzoeker voortdurend hebben bijgestaan.

Tot slot stipt verzoeker aan dat de zorgcoördinator haar verslag “last minute” aan de interne beroepsinstantie heeft bezorgd, zonder verzoeker hiervan eerst in kennis te stellen wat hem het recht op een weerwoord heeft ontnomen.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat niet de inhoud van het advies van de zorgcoördinator het voorwerp vormt van het beroep bij de Raad, wel de interne beroepsbeslissing. Het enige element dat in de bestreden beslissing wordt overgenomen uit de contacten met de studiebegeleiders – dus niet enkel de zorgcoördinator maar ook de facultaire begeleiders – is dat de student niet op een regelmatige manier met hen contact heeft gezocht. Zij konden dan ook evenmin – in het voordeel van de student – bevestigen of er al dan niet sprake was van een fundamentele verbetering in zijn studie-aanpak. Dit zijn volgens

verwerende partij dan ook objectieve agendagegevens. Het staat dan aan verzoeker om het tegendeel aan te tonen.

Verder voert verwerende partij aan dat, ook op basis van de nieuwe e-mails die verzoeker bijbrengt, er geen aanwijzingen zijn dat de huidige inschrijving het gevolg zou zijn van een “verkeerderlijke” inschrijving, die op die manier zijn onvoldoende studievoortgang zou kunnen verklaren. Volgens verwerende partij maakt verzoeker zelf de inschatting dat zijn grootste problemen op dit moment van de baan zijn. In de door verzoeker bijgebrachte documenten, kan verwerende partij hier onvoldoende externe bevestiging van terugvinden. Doordat verzoeker ook niet van alle mogelijkheden gebruik heeft gemaakt om hulp te zoeken bij de studiebegeleiders van de onderwijsinstelling, konden zij evenmin – in zijn voordeel – bevestigen of er op dat moment sprake was van een fundamentele verbetering in zijn studie-aanpak zodat er terecht werd besloten dat zijn kansen op slagen – op dit moment – te onzeker blijven.

In zijn *wederantwoordnota* gaat verzoeker hier niet verder op in.

Beoordeling

De bestreden beslissing stelt:

“In de verslagen van de **externe begeleiders** die u doorstuurde, lezen wij inderdaad dat er in uw persoonlijke situatie sprake is van een positieve evolutie. Tegelijkertijd vermelden zij echter ook bepaalde aspecten van deze problematiek (o.a. het feit dat u te veeleisend blijft voor uzelf en hierdoor de lat te hoog legt) aanwezig blijven en dat er wel degelijk nog een risico op het opnieuw opduiken van andere aspecten (o.a. uitstelgedrag, vermijding) blijft bestaan. Ook uw keuze om in de derde examenperiode 2020-2021 enkel in te zetten op het behalen van goede cijfers en dus niet op het realiseren van een voldoende algemene studievoortgang, verklaarde u vanuit uw drang naar een te hoog perfectionisme. Wij willen deze positieve evolutie dan ook zeker niet ontkennen, maar zien in de doorgestuurde documenten dan toch ook niet de bevestiging van het feit dat er op dit vlak sprake zou zijn van een werkelijk “kantelmoment” (zoals u tijdens het gesprek vermeldde). Op basis van de contacten met **uw studiebegeleiders aan de KU Leuven**, blijkt bovendien dat u tijdens het afgelopen academiejaar niet op regelmatige basis contact met hen gezocht heeft, waardoor zij evenmin kon[den] bevestigen of hier al dan niet sprake kon zijn van een dergelijke fundamentele verbetering in u studie-aanpak.” (eigen benadrukking)

In tegenstelling tot wat verzoeker voorhoudt, heeft de interne beroepsinstantie wel degelijk rekening gehouden met de verslagen van verzoekers huisarts, psycholoog en psychiater maar leidt zij daaruit af dat er ondanks positieve evolutie ook risico op hervaal bestaat.

In dat kader leest de Raad in het verslag van psychologe [V.L.] bijvoorbeeld inderdaad:

“De verbetering verliep in stappen en student heeft nog een verdere weg af te leggen in het blijvend omgaan met zijn faalangst. (...) Er is een blijvend risico om heel streng en veeleisend te zijn naar zichzelf toe waardoor de faalangst toeneemt alsook het risico op vermijding.” (stuk 3, bijlage 2 administratief dossier)

Evenmin als verwerende partij, leest de Raad in de verslagen die verzoeker bijbrengt dat verzoeker een “kantelmoment” heeft beleefd waardoor zijn mentale gezondheidsproblematiek nu geheel van de baan is. Uit deze verslagen lijkt eerder voort te vloeien dat een risico blijft bestaan en dat daarom verdere opvolging aan de orde is. Zowel de psycholoog als de psychiater spreken over een verdere behandeling. De beoordeling van de interne beroepsinstantie, dat verzoekers kansen op succes in de toekomst nog te onzeker zijn, is dan ook niet onredelijk.

Het argument van verzoeker, dat de bestreden beslissing enkel en alleen belang hecht aan het verslag van de zorgcoördinator, kan de Raad niet volgen. Zoals verwerende partij terecht aanhaalt in haar antwoordnota, lijkt het enige element dat de interne beroepsinstantie uit dit verslag heeft gehaald, te zijn dat verzoeker niet op regelmatige basis contact heeft gezocht met haar zodat zij niet kan bevestigen dat er sprake kon zijn van een fundamentele verbetering in verzoekers studie-aanpak. Voor het overige verwijst de bestreden beslissing immers niet verder naar de verslagen van de studiebegeleiders aan de KU Leuven. Op de elementen van het advies van mevrouw [Z.O.], die verzoeker blijkens zijn verzoekschrift tegen de borst stuiten, heeft de interne beroepsinstantie haar bestreden beslissing niet gebaseerd.

Voor zover verzoeker nog stelt dat de zorgcoördinator haar verslag “last minute” aan de interne beroepsinstantie heeft bezorgd, zonder verzoeker hiervan eerst in kennis te stellen wat hem het recht op een weerwoord heeft ontnomen, stelt de Raad vast dat noch de Codex Hoger Onderwijs, noch artikel 104 Onderwijs- en Examenreglement van verwerende partij voorzien dat de student op voorhand kennis moet krijgen of moet kunnen repliceren op de bijkomende informatie die de interne beroepsinstantie opvraagt bij derden naar aanleiding van het intern beroep. Bovendien heeft verzoeker voor de Raad zijn kritiek op dit verslag wél kunnen laten gelden in het kader van een tegensprekelijk debat.

Het middelonderdeel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 7 januari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.131 van 15 december 2021 in de zaak 2021/1108

In zake: Pieter CORNELIS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Carl Alexander
kantoor houdend te 8000 Brugge
Zwijnstraat 3
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 2 november 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 26 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 6 december 2021.

Kamervoorzitter Elsbeth Loncke heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Ruth Stokx, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven voor het schakelprogramma tot de Master in de industriële wetenschappen: elektromechanica, alsook in die masteropleiding.

In het schakelprogramma had verzoeker slechts een cumulatieve studie-efficiëntie van 47%, waardoor hij niet voldeed aan de opgelegde bindende voorwaarden en hem de verdere inschrijving werd geweigerd. Daarnaast werd ook een weigering opgelegd op grond van het feit

dat verzoeker de twee voorbije academiejaren niet geslaagd was voor de opleidingsonderdelen ‘Mechanica: dynamica’, ‘Thermodynamica’, ‘Aanvullende sterkteleer’, ‘Fluidummechanica’ en ‘Analoge en digitale elektronica’, in combinatie met het feit dat zijn cumulatieve studie-efficiëntie op het einde van het academiejaar 2020-2021 minder dan 50% bedroeg.

Verzoeker diende op datum van 21 september 2021 een aanvraag in voor een afwijking op deze weigering. Op 1 oktober 2021 werd zijn aanvraag afgewezen.

De directeur onderwijsprocessen hield enerzijds rekening met de bijzondere individuele omstandigheden die de student heeft aangevoerd, maar nam anderzijds het volledige studieparcours en de kansen om de opleiding met succes af te ronden in overweging.

Na onderzoek van het dossier stelt hij vast dat er wel degelijk bijzondere individuele omstandigheden zijn. Hij heeft begrip voor de moeilijke situatie van de student, maar deze situatie vormt een onvoldoende verklaring voor de resultaten tijdens het volledige studieparcours. De kans op slagen is dan ook te onzeker. Er wordt geen afwijking op de weigering verleend en de student kan zich dus niet herinschrijven.

Verzoekende partij stelde op datum van 8 oktober 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 26 oktober 2021 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt vooreerst hoe de cumulatieve studie-efficiëntie wordt berekend. De student voert immers aan dat er een fout zou zijn gebeurd in de berekening. De interne beroepsinstantie stelt daartoe geen enkele aanleiding te zien. De cumulatieve studie-efficiëntie van de student bedraagt 47%.

In ondergeschikte orde kan de interne beroepsinstantie uiteraard begrip en sympathie opbrengen voor de emotionele gevolgen van het verlies van familieleden, zeker als de student met hen een nauwe band heeft. De student concretiseert echter op geen enkele manier hoe een dergelijk overlijden in april 2020 en november 2020 ertoe zou hebben geleid dat hij specifiek voor de

opleidingsonderdelen van het schakelprogramma geen volwaardige examenkans zou hebben gekregen.

Verder beseft de interne beroepsinstantie dat het feit dat de lessen online moesten doorgaan omwille van de Covid-19-omstandigheden alle studenten voor bijzondere uitdagingen heeft geplaatst. Bij een analyse van de resultaten van alle studenten, ziet zij echter geen algemeen effect. De student slaagde bovendien in het eerste semester van het academiejaar 2019-2020, dus in een periode vóór de coronamaatregelen, slechts voor één van de acht examens. De Covid-19-omstandigheden bieden bijgevolg een onvoldoende verklaring voor het gebrek aan studievoortgang.

Daarnaast werden aan de student examenfaciliteiten toegekend, die hem normaal gezien in staat hadden moeten stellen om toch voor de betrokken opleidingsonderdelen te kunnen slagen. De interne beroepsinstantie merkt ook op dat de student er wel in slaagt om goede resultaten te behalen voor de examens van de masteropleidingsonderdelen waaraan hij deelneemt, terwijl hij voor de opleidingsonderdelen uit het schakelprogramma soms slechts minimale resultaten behaalt.

Wat tot slot het plan van aanpak dat de student doorstuurde betreft, stelt de interne beroepsinstantie vast dat dit zich beperkt tot een voorstel van de kant van de studiebegeleider over een beperkt programma dat hij zou kunnen volgen. Het blijft daarbij onduidelijk hoe de student, rekening houdend met de problemen die hij de voorbije jaren vaststelde, zijn studie-aanpak wil bijsturen. In die zin overtuigt dit plan onvoldoende dat de student bij een eventuele toelating wel in staat zou zijn om volgend jaar wel te slagen voor dit programma.

Op basis van deze informatie is de interne beroepsinstantie van oordeel dat de kansen op succes bij een eventuele herinschrijving te onzeker zijn. Er wordt dan ook geen afwijking op de weigering toegestaan.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 26 oktober 2021 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 2 november 2021 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – afstand

Per e-mail van 3 december 2021 deelt de raadsman van verzoeker mee dat verzoeker solliciteert en pas volgend academiejaar wil verder studeren. Verzoeker wil dan ook afstand doen van het extern beroep.

De Raad ziet geen redenen om deze afstand niet toe te kennen.

BESLISSING

De Raad stelt de afstand van het geding vast.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.123 van 14 december 2021 in de zaak 2021/1114

In zake: Antoni VAN DEN CAMP
Woonplaats kiezend te 9120 Melsele
Spoorweglaan 190

Tegen: UNIVERSITEIT GENT
Woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 4 november 2021, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 10 september 2021 waarbij aan verzoeker de verdere inschrijving aan de Universiteit Gent werd geweigerd en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 6 december 2021.

Kamervoorzitter Elsbeth Loncke heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en mevrouw Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2004-2005 ingeschreven aan de UGent. In de academiejaren 2004-2005 en 2005-2006 was hij ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de ingenieurswetenschappen’, maar behaalde geen credits.

Tijdens het academiejaar 2006-2007 schreef verzoeker zich in voor dezelfde opleiding en slaagde voor 23 van de opgenomen 60 studiepunten. Het academiejaar nadien schreef hij zich nogmaals in voor dezelfde opleiding, zij het onder bindende voorwaarden. Aangezien verzoeker niet voldeed aan deze bindende voorwaarden in het academiejaar 2007-2008 werd hem de verdere inschrijving in de opleiding geweigerd. Verzoeker gaat hiertegen niet in beroep.

De twee academiejaren nadien neemt verzoeker via creditcontracten opleidingsonderdelen op uit dezelfde opleiding, en hij behaalt een beperkt aantal credits. Verzoeker wil zich tijdens het academiejaar 2010-2011 opnieuw inschrijven aan de UGent, maar dat wordt hem geweigerd. Verzoeker stelt hiertegen een intern beroep in, dat ongegrond wordt bevonden.

Ondanks deze beslissing blijkt verzoeker zich alsnog te hebben kunnen inschrijven in het academiejaar 2010-2011, meer bepaald voor de opleiding ‘Bachelor of Science in de fysica en de sterrenkunde’. Hij behaalt 18 van de 24 opgenomen studiepunten.

Tijdens het academiejaar 2011-2012 schrijft verzoeker opnieuw in voor deze opleiding en hij behaalt 12 van de 48 opgenomen studiepunten. aangezien hij in de drie voorgaande academiejaren waarin hij met een diplomadoelcontract was ingeschreven voor minder dan een derde van de opgenomen studiepunten slaagde, werd hem de verdere inschrijving aan de Universiteit Gent geweigerd. Hij diende hiertegen intern beroep in, dat gegrond werd verklaard. Verzoeker kon zich aldus opnieuw inschrijven in het academiejaar 2012-2013, weliswaar onder bindende voorwaarden: verzoeker moest slagen voor de helft van de opgenomen studiepunten. Tijdens het academiejaar 2012-2013 behaalde verzoeker 24 van de 36 opgenomen studiepunten en voldeed daarmee aldus aan de opgelegde bindende voorwaarde.

Tijdens het academiejaar 2013-2014 schreef verzoeker zich opnieuw in voor de opleiding ‘Bachelor of Science in de fysica en de sterrenkunde’. Hij behaalde 6 van de 39 opgenomen studiepunten, waardoor hem het academiejaar nadien opnieuw een bindende voorwaarde werd opgelegd. Tijdens het academiejaar 2014-2015 schreef verzoeker zich voor een vijfde keer in voor dezelfde opleiding. Aangezien hij slechts voor 15 van de 33 opgenomen studiepunten een credit heeft behaald, voldeed hij niet aan de opgelegde bindende voorwaarde en werd hem de verdere inschrijving in de opleiding geweigerd. Hij diende hiertegen intern beroep in, dat als ongegrond werd afgewezen. Na een extern beroep bij de Raad kon hij zich alsnog opnieuw inschrijven.

Tijdens het academiejaar 2015-2016 nam hij twee vakken op via een creditcontract, maar slaagde niet. Daarnaast nam hij ook drie vakken op via een diplomacontract en slaagde voor twee van deze vakken. Tijdens het academiejaar 2016-2017 schreef verzoeker zich in voor 21 studiepunten, maar behaalde geen credits. Zijn leerkrediet was ondertussen gedaald tot 3 studiepunten.

Verzoeker wou zich in het academiejaar 2017-2018 opnieuw inschrijven via een creditcontract. Hij kon evenwel geen vakken opnemen omdat hij te weinig leerkrediet had. Hij diende een aanvraag in om een afwijking te verkrijgen op de vereiste van voldoende leerkrediet, maar er werd hem geen uitzondering toegekend. Verzoeker drong niet verder aan. Tijdens de twee daaropvolgende academiejaren (2018-2019 en 2019-2020) was verzoeker niet ingeschreven in het hoger onderwijs.

In het academiejaar 2020-2021 schreef verzoeker zich opnieuw in voor de opleiding 'Bachelor of Science in de fysica en de sterrenkunde'. Er werden hem bindende voorwaarden opgelegd: hij moest slagen voor minstens 75% van de opgenomen studiepunten uit het eerste modeltraject en voor 50% van het totaal aantal opgenomen studiepunten. Verzoeker behaalde 6 van de 30 opgenomen studiepunten en voldeed dus niet aan de opgelegde bindende voorwaarden. Hierdoor werd hem de verdere inschrijving in de betrokken opleiding geweigerd en doordat hij over de afgelopen drie jaar van inschrijving bovendien niet slaagde voor de helft van de opgenomen studiepunten, kon hij zich ook niet meer inschrijven voor andere opleidingen aan de UGent. Hij kon evenmin opnieuw inschrijven via creditcontracten.

Verzoekende partij stelde op datum van 17 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 5 oktober 2021 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepsschrift. Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student aan de Universiteit Gent een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het onderwijs- en examenreglement

(hierna: OER) hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden.

De interne beroepsinstantie neemt akte van de argumenten die de student in het beroepsschrift aanvoert ter rechtvaardiging van het gebrek aan studievoortgang. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van die aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren.

De interne beroepsinstantie somt vervolgens de argumenten op om de weigering te handhaven. Ze stelt vast dat de student sinds 2004 aan de Universiteit Gent is ingeschreven. Na het academiejaar 2007-2008 werd de student voor de opleiding 'Bachelor in de ingenieurswetenschappen' geweigerd. Hij heroriënteerde in het academiejaar 2010-2011 naar de opleiding 'Bachelor of Science in de fysica en de sterrenkunde'. Hij was sindsdien reeds zeven academiejaren ingeschreven voor deze opleiding, maar behaalde nog steeds niet het diploma. De student werd bovendien voor deze opleiding geweigerd na de academiejaren 2014-2015, 2016-2017 en 2020-2021. Ondanks de herhaaldelijke weigeringen en opgelegde bindende voorwaarden behaalde de student bij zijn laatste drie inschrijvingen een studievoortgang van slechts 18 studiepunten. Na al deze tijd is de student zelfs nog niet geslaagd voor het eerste deliberatiepakket van de bacheloropleiding en is hij nog steeds 57 studiepunten van zijn bachelordiploma verwijderd. Tijdens het academiejaar 2020-2021 behaalde de student nipt voor één opleidingsonderdeel een credit (10/20). Voor het overige behaalde hij extreem lage cijfers.

De student verwijst naar zijn sociale en familiale problemen die hem in het academiejaar 2016-2017 parten speelden. Volgens de interne beroepsinstantie kunnen deze problemen echter het grote gebrek aan studievoortgang van het huidig academiejaar niet rechtvaardigen. Ze benadrukt dat de student voor de zoveelste keer op de hoogte was van zijn bindende voorwaarden en de nood aan studievoortgang, maar hij voldeed hier helemaal niet aan.

Waar de student aangeeft dat zijn inschrijving voor het opleidingsonderdeel 'Programmeren' vertraging opliep waardoor hij tijd te kort had om de andere opleidingsonderdelen af te werken, stelt de interne beroepsinstantie deze gedachtegang niet te begrijpen. Verschillende

opleidingsonderdelen worden binnen eenzelfde periode gegeven en verschillende opdrachten moeten binnen eenzelfde periode worden afgewerkt. Dat is eigen aan onderwijs in een semestersysteem. Dat vertraging bij één opleidingsonderdeel leidt tot het niet kunnen afwerken van een ander opleidingsonderdeel is volgens de interne beroepsinstantie dan ook te wijten aan de planning van de student.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat de student meer dan voldoende kansen heeft gekregen om zijn bachelordiploma te verwerven, maar dat hij deze kansen niet met beide handen heeft gegrepen.

Het intern beroep wordt om die redenen ongegrond verklaard. De weigering tot inschrijving aan de Universiteit Gent wordt voor het academiejaar 2021-2022 bekrachtigd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 6 oktober 2021 alsook bij aangetekend schrijven van 11 oktober 2021 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 4 november 2021 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – tijdigheid van het extern beroep

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* werpt verwerende partij op dat een verzoekschrift bij de Raad overeenkomstig artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs moet worden ingesteld binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen, die ingaat de dag na die van de kennisgeving van de interne beroepsbeslissing.

Ze verduidelijkt dat de bestreden beslissing aan verzoeker ter kennis werd gebracht per e-mail van 6 oktober 2021 alsook per aangetekende brief van 11 oktober 2021. Deze aangetekende brief werd blijkens de e-tracker op 13 oktober 2021 aangeboden op het adres van verzoeker.

Volgens verwerende partij is de beroepstermijn daags nadien beginnen lopen – ook al heeft niemand de brief in ontvangst genomen – om te verstrijken op 20 oktober 2021. Het beroep van verzoeker, ingesteld op 4 november 2021, is bijgevolg kennelijk laattijdig.

In zijn *wederantwoordnota* bevestigt verzoeker dat hij de aangetekende brief met de bestreden beslissing op 28 oktober 2021 heeft opgehaald in het postpunt. Volgens hem gebeurde de officiële kennisname van deze beslissing aldus op 28 oktober 2021 en werd zijn extern beroep van 4 november 2021 wel degelijk binnen de beroepstermijn ingesteld.

Beoordeling

Artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs luidt als volgt:

“De beroepen bij de Raad worden ingesteld binnen een vervalt termijn van 7 kalenderdagen, die ingaat de dag na die van kennisgeving van de in artikel II.284, eerste lid bedoelde beslissing.”

Een verzoekschrift bij de Raad moet, wil het ontvankelijk zijn, dus worden ingesteld binnen de termijn van zeven kalenderdagen na *kennisgeving* – en dus niet, zoals verzoeker poogt voor te houden, van *kennisname* – van de bestreden beslissing.

In casu werd verzoeker, zoals uit het dossier blijkt, in kennis gesteld van de bestreden beslissing op intern beroep per e-mail van 6 oktober 2021 alsook bij aangetekend schrijven van 11 oktober 2021 (zie stukken 3 en 4 van verwerende partij). Een kennisgeving via e-mail, zonder lees- of ontvangstbevestiging door de bestemming of een ander bewijs van daadwerkelijke aflevering, verleent geen vaste datum, maar een aangetekende zending doet dat wel. Nazicht via de webtracker van Bpost¹ leert dat de aangetekende zending met de bestreden beslissing eerst is aangeboden op 13 oktober 2021.

De beroepstermijn van zeven kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisgeving (zijnde de eerste aanbieding van de aangetekende zending op het adres van de bestemming)

---

¹ Via de barcode (010541288500452621220280156660) zoals aangeduid op het bewijs van aangetekende zending van de interne beroepsbeslissing (stuk 4 van verwerende partij) heeft de Raad op de site van Bpost kunnen vaststellen dat de betreffende zending op 13 oktober 2021 eerst werd aangeboden.

door de postdiensten, *in casu* op 13 oktober 2021) van de beslissing op intern beroep, *in casu* vanaf 14 oktober 2021, om te verstrijken op woensdag 20 oktober 2021.

Verzoeker diende bij aangetekend schrijven van 4 november 2021 (datumstempel aangetekende zending) een verzoekschrift in bij de Raad tegen de beslissing op intern beroep.

Dit extern beroep werd derhalve niet tijdig binnen de zeven kalenderdagen na de kennisgeving van de beslissing op intern beroep ingesteld.

Naar het oordeel van de Raad blijkt *in casu* uit het dossier evenmin dat er sprake zou zijn van een overmachtssituatie, waardoor de normale uitoefening van het beroepsrecht zou worden uitgesteld. Dat verzoeker de aangetekende brief op 28 oktober 2021 is gaan ophalen in het postpunt, en – zo stelt hij – pas op dat moment kennis heeft genomen van de weigeringsbeslissing, is in dezen niet relevant. Zoals hoger vermeld, vangt de beroepstermijn immers aan vanaf de kennisgeving, en niet vanaf de kennisname van de bestreden beslissing. Daarbij komt dat een student die een intern beroep instelt, weet dat hij een beslissing van de interne beroepsinstantie mag verwachten. Hij moet daarom de nodige voorbereidingen treffen om kennis te kunnen nemen van de interne beroepsbeslissing alsook om tijdig een extern beroep in te stellen.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 13 december 2021

Arrest nr. 7.140 van 20 december 2021 in de zaak 2021/1002

In zake: Jordi GROOTJANS
                  bijgestaan en vertegenwoordigd door
                  advocaat Christophe Vangeel
                  kantoor houdend te 2018 Antwerpen
                  Lange Lozanastraat 24
                  Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
                  Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
                  Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 19 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 6 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 december 2021.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker, bijgestaan door advocaat Christophe Vangeel, en mevrouw Ingrid Goesaert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘postgraduaat in de Musculoskeletale therapie: manuele therapie’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Manuele therapie Bovenste kwadrant’ bekommt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 22 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 6 oktober 2021 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt vooreerst dat de titularis van het betrokken opleidingsonderdeel een schriftelijke toelichting aan de interne beroepsinstantie heeft bezorgd, die mee in overweging werd genomen. Zij gaat vervolgens in op de verschillende bezwaren van de student, die twee technieken alsook de casus betreffen.

Daarnaast merkt de interne beroepsinstantie op dat er in de tweede zitting geen sprake is van een strengere beoordeling in vergelijking met de eerste zitting. Er worden ook geen deelpunten meegedeeld aan studenten. Dit is ook niet voorgeschreven in de Codex Hoger Onderwijs, noch in het onderwijs- en examenreglement. De interne beroepsinstantie merkt op dat het theorie-examen – dat verzoeker niet betwist – overeenkomstig de ECTS-fiche meetelt voor 30% en het praktijkexamen voor 70%. Een tekort op het praktijkexamen leidt altijd tot een onvoldoende eindcijfer. Verder bepaalt het reglement van het postgraduaat dat een student voor alle opleidingsonderdelen een creditbewijs moet hebben behaald om voor de opleiding te kunnen slagen. Aangezien de student een tekort heeft voor één opleidingsonderdeel, kan de interne beroepsinstantie hem niet geslaagd verklaren.

Omwille van deze redenen is de interne beroepsinstantie van oordeel dat voldoende werd aangetoond dat de score voor het mondeling examen regelmatig tot stand is gekomen. Het behaalde resultaat van 9/20 blijft bijgevolg gehandhaafd en de student kan niet slagen voor de postgraduaatopleiding.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 12 oktober 2021 alsook bij aangetekend schrijven van 8 oktober 2021 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 19 oktober 2021 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – tijdigheid van het extern beroep

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat een student overeenkomstig artikel 21.5.1 van het onderwijs- en examenreglement (hierna: OER), na uitputting van het intern beroep, de mogelijkheid heeft om beroep tegen een studievoortgangsbepaling in te stellen bij de Raad. Dit moet gebeuren binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen die ingaat de dag na die van de kennisgeving van de interne beroepsbepaling.

Verwerende partij merkt op dat de aangetekende brief met de interne beroepsbepaling werd verstuurd op 8 oktober 2021. Verzoeker heeft die brief niet in ontvangst genomen op 11 oktober 2021, zijnde de datum waarop die door de postdiensten werd aangeboden. Verzoeker geeft in zijn extern verzoekschrift niet aan waarom hij de aangetekende brief niet op die dag in ontvangst heeft genomen. Volgens verwerende partij wordt de kennisgeving op 11 oktober 2021 vastgesteld en is het extern beroep, dat dateert van 19 oktober 2021, aldus buiten de vervaltermijn ingediend.

In zijn *wederantwoordnota* werpt verzoeker op dat er sprake is van overmacht. Hij was er niet van op de hoogte dat de aangetekende brief reeds op 11 oktober 2021 aan zijn adres werd aangeboden. Verzoeker is gedomicilieerd op zijn thuisadres, maar verblijft vaak bij zijn vriendin in Brussel. Zijn vader haalde op 12 oktober 2021 's ochtends het bericht uit de brievenbus. Hij haalt de brief op en brengt deze naar het werkadres van verzoeker, zodat ze samen het resultaat kunnen bekijken.

Verzoeker beseft niet dat het aangetekend schrijven reeds op 11 oktober 2021 was aangekomen, aangezien zijn vader dit nooit had meegedeeld. Daarnaast wist verzoeker ook niet dat de periode van zeven dagen om extern beroep aan te tekenen een aanvang nam op het moment dat het aangetekend schrijven voor een eerste maal werd aangeboden op zijn adres. Verzoeker wijst er nog op dat hij op 12 oktober 2021 de bepaling per e-mail heeft ontvangen.

Door deze overmachtssituatie heeft verzoeker volledig buiten zijn wil een verkeerde berekening van de beroepstermijn toegepast.

Beoordeling

Artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs luidt als volgt:

“De beroepen bij de Raad worden ingesteld binnen een vervaltermijn van 7 kalenderdagen, die ingaat de dag na die van kennisgeving van de in artikel II.284, eerste lid bedoelde beslissing.”

Een verzoekschrift bij de Raad moet, wil het ontvankelijk zijn, dus worden ingesteld binnen de termijn van zeven kalenderdagen na kennisgeving van de bestreden beslissing.

In casu werd verzoeker, zoals uit het dossier blijkt, in kennis gesteld van de bestreden beslissing op intern beroep per e-mail van 12 oktober 2021 alsook bij aangetekend schrijven van 8 oktober 2021 (zie stukken 4b en 6 van verwerende partij). Een kennisgeving via e-mail, zonder lees- of ontvangstbevestiging door de bestemming of een ander bewijs van daadwerkelijke aflevering, verleent geen vaste datum, maar een aangetekende zending doet dat wel. Nazicht via de webtracker van Bpost¹ leert dat de aangetekende zending met de bestreden beslissing eerst is aangeboden op 11 oktober 2021.

De beroepstermijn van zeven kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisgeving (zijnde de eerste aanbieding van de aangetekende zending op het adres van de bestemming door de postdiensten, *in casu* op 11 oktober 2021) van de beslissing op intern beroep, *in casu* vanaf 12 oktober 2021, om te verstrijken op maandag 18 oktober 2021.

Verzoeker diende bij aangetekend schrijven van 19 oktober 2021 (datumstempel aangetekende zending) een verzoekschrift in bij de Raad tegen de beslissing op intern beroep.

Dit extern beroep werd derhalve niet tijdig binnen de zeven kalenderdagen na de kennisgeving van de beslissing op intern beroep ingesteld.

---

¹ Via de barcode (010541288500452621220289359808) zoals aangeduid op het bewijs van aangetekende zending van de interne beroepsbeslissing (stuk 4b van verwerende partij) heeft de Raad op de site van Bpost kunnen vaststellen dat de betreffende zending op 11 oktober 2021 eerst werd aangeboden (zie ook stukken 5a en 5b van verwerende partij).

Naar het oordeel van de Raad blijkt *in casu* uit het dossier evenmin dat er sprake zou zijn van een overmachtssituatie, waardoor de normale uitoefening van het beroepsrecht zou worden uitgesteld. Dat verzoeker niet beseftte dat de aangetekende brief reeds op 11 oktober 2021 door de postdiensten was aangeboden en niet wist dat dit moment belangrijk is voor de berekening van de beroepstermijn, kan de laattijdige indiening van het extern beroep naar het oordeel van de Raad niet verschonen. Een student die een intern beroep instelt, weet immers dat hij een beslissing van de interne beroepsinstantie mag verwachten. Hij moet daarom de nodige voorbereidingen treffen om kennis te kunnen nemen van de interne beroepsbeslissing alsook om tijdig een extern beroep in te stellen.

Daarbij komt bovendien dat verzoeker via de e-mail van 12 oktober 2021 waarmee de interne beroepsbeslissing hem eveneens ter kennis werd gebracht en waarnaar hij verwijst in zijn wederantwoordnota, op de hoogte werd gebracht van het aangetekend schrijven. De Raad leest in die e-mail immers het volgende:

“(…) De examencommissie heeft hieromtrent een beslissing genomen. Deze beslissing werd aangetekend naar uw thuisadres (xxx) verstuurd op vrijdag 8 oktober 2021.”

Verzoeker kan aldus zeker niet verrast zijn geweest door de kennisgeving van de interne beroepsbeslissing per e-mail én per aangetekend schrijven.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 20 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs

eerste secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.185 van 27 januari 2022 in de zaak 2021/1025

In zake: xxx

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
Woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 21 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 14 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 december 2021.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en mevrouw Sarah Heyl, die verschijnt voor de verzoekende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Laws in het notariaat’.

Op het einde van dat academiejaar heeft verzoekster voor alle opleidingsonderdelen een credit verworven, met uitzondering van ‘Notarieel executierecht’. Voor dit opleidingsonderdeel, dat 3 studiepunten vertegenwoordigt, behaalde ze tijdens beide zittijden een examencijfer van 9/20.

De examencommissie verklaart verzoekster niet geslaagd voor de opleiding. De proclamatie vindt plaats op 9 september 2021.

Verzoekende partij stelde op datum van 15 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 14 oktober 2021 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de studente tijdens het academiejaar 2019-2020 51 van de 60 studiepunten van de master-na-masteropleiding heeft behaald. Tijdens het academiejaar 2020-2021 behaalde ze 6 studiepunten. Ze was niet geslaagd voor het opleidingsonderdeel ‘Notarieel executierecht’, en bij de deliberatie na de tweede zitting heeft de examencommissie de studente niet geslaagd verklaard voor het geheel van de opleiding.

De interne beroepsinstantie wijst erop dat als een student zich in het kader van een intern beroep wil beroepen op een uitzonderingssituatie zoals bedoeld in artikel 132, §2 van het onderwijs- en examenreglement (hierna: OER), het aan de student toekomt om een verzoek tot uitzonderlijke deliberatie te onderbouwen en de cumulatieve voorwaarden aan te tonen. Volgens haar slaagt de studente hierin evenwel niet.

Wat de uitzonderlijke omstandigheden betreft, stelt de interne beroepsinstantie vooreerst vast dat de studente in haar beroepsschrift geen concrete elementen aanvoert als uitzonderlijke omstandigheden. Verschillende grieven die zij ontwikkelt, koppelt zij uitdrukkelijk aan het behalen van de opleidingsdoelstellingen, zonder dat zij aangeeft dat die ook als een uitzonderlijke omstandigheid moeten worden aanzien. Volgens haar verliest de studente hierbij uit het oog dat het aan de student toekomt om de cumulatieve voorwaarden aan te tonen.

De studente voert ook aan dat het examen dat werd voorzien in de eerste en tweede zitting volledig in strijd was met de opleidingsfiche. Voor zover deze kritiek van de studente zou moeten worden begrepen als een uitzonderlijke omstandigheid, stelt de interne beroepsinstantie vast dat de studente het examencijfer of het verloop van het examen niet heeft aangevochten. Bovendien verwacht de studente een opleidingsfiche (die betrekking heeft op een opleiding) met een opleidingsonderdeelfiche. Daarnaast gaat de studente ook voorbij aan artikel 17, §1, tweede

lid van het OER, dat bepaalt dat wijzigingen mogelijk zijn van examen- en andere evaluatievormen om de impact van de COVID-19 op de organisatie van onderwijs en examens tijdens het academiejaar 2020-2021 op te vangen. *In casu* werd bij de start van het tweede semester aan de studenten meegedeeld dat het om een digitaal schriftelijk examen ging. Op 19 maart 2021 heeft de docent verduidelijkt dat er meerkeuzevragen zouden worden gesteld, met telkens vier antwoordmogelijkheden en een giscorrectie. Diezelfde dag werd ook een lesopname gepost (“een woordje uitleg over het examen”), dat de studente gedurende 8,5 van de 13 minuten heeft afgespeeld. De bewering van de studente dat de gewijzigde examenvorm pas daags voor het examen werd meegedeeld aan de studenten, mist dan ook feitelijke grondslag. De studente toont hierbij geenszins een uitzonderlijke omstandigheid aan, die een invloed heeft gehad op het niet behalen van een credit voor dit opleidingsonderdeel.

Nu de studente zelf geen uitzonderlijke omstandigheden aanbrengt, faalt zij in de bewijslast die op haar rust voor wat deze eerste voorwaarde betreft. Het is dan ook ten overvloede dat de interne beroepsinstantie er nog op wijst dat het gewogen gemiddelde van de studente slechts 56% bedraagt. Dit kan geenszins als een behoorlijk, laat staan een hoog, gewogen gemiddelde worden beschouwd waarbinnen het tekort van de studente voor dit ene vak als een uitzonderlijke omstandigheid zou moeten worden beschouwd. De slaagcijfers van de studente binnen de master-na-masteropleiding situeren zich tussen 10/20 en 13/20, met een eenmalige uitzondering van 16/20. Voor het opleidingsonderdeel ‘Notarieel executierecht’ heeft de studente reeds vier examenkansen genoten, met een 7/20 en 6/20 tijdens het academiejaar 2019-2020 en tweemaal een 9/20 tijdens het academiejaar 2020-2021. Gelet op het gegeven dat de studente in haar beroepsschrift ook naar haar werkervaring verwijst, merkt de interne beroepsinstantie op dat de studente voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef met inbegrip van de studiestage’ niet hoger dan 10/20 heeft gescoord.

Vervolgens benadrukt de interne beroepsinstantie dat de student die gebruik wil maken van de uitzonderingssituatie zoals voorzien in artikel 132, §2 van het OER ook moet aantonen dat de opleidingsdoelstellingen globaal werden verwezenlijkt. Hiertoe moet de student in principe de opleidingsonderdelen aandragen die dezelfde opleidingsdoelstellingen nastreven als het opleidingsonderdeel waarvoor het tekort werd behaald.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de studente in haar intern beroepsschrift wel aanvoert dat de opleidingsdoelstellingen zijn bereikt, doch zonder opleidingsonderdelen (of bewezen

specifieke werkervaring, waarop de studente zich vaag en niet gestaafd poogt te beroepen) aan te dragen.

In haar eerste grief voert de studente een onevenwicht tussen het examen en het gewicht van het opleidingsonderdeel aan, zonder dat zij *in concreto* de link met de opleidingsdoelstellingen maakt. Volgens de interne beroepsinstantie gaat het om een loutere subjectieve inschatting van de studente. Ze wijst erop dat de titularis van het opleidingsonderdeel een ruime autonomie heeft bij de organisatie van het onderwijs en het examen, en het niet aan de studente toekomt om zich in de plaats van de docent te stellen, in wiens hoofde een vermoeden van objectiviteit en deskundigheid geldt. Dat er bij een examen met meerkeuzevragen per vraag een aantal stellingen moeten worden beoordeeld, is de essentie van de examenvorm. De studente vecht het examenresultaat als dusdanig ook niet aan. De interne beroepsinstantie wijst er nog op dat het niet behalen van een credit voor het opleidingsonderdeel ‘Notarieel executierecht’ slechts betekent dat zij de leerdoelen van dit opleidingsonderdeel heeft behaald. Hieruit volgt evenwel niet dat zij de leerdoelen van de opleiding wel zou hebben behaald. De studente beperkt zich tot een vage ponering, die op geen enkele manier *in concreto* aannemelijk wordt gemaakt.

De interne beroepsinstantie herhaalt volledigheidshalve dat de studente slechts een gewogen gemiddelde van 56% heeft behaald, wat niet als een hoog gemiddelde kan worden beschouwd. Dat een student die voor elk opleidingsonderdeel een 10/20 behaald zou hebben geen hoger gewogen gemiddelde zou hebben, is ter zake niet relevant. Die student heeft immers voor elke opleidingsonderdeel binnen de opleiding de leerdoelen bereikt, en zodoende ook de opleidingsdoelen als dusdanig.

Ook met de beschouwingen inzake de tweede grief, betreffende de strijdigheid van het examen met de opleidingsfiche, toont de studente niet aan dat de opleidingsdoelstellingen globaal werden verwezenlijkt.

Tot slot voert de studente aan dat de motivering van de examencommissie ontoereikend, foutief en strijdig is met de rechtspraak. De interne beroepsinstantie wijst erop dat zij over volheid van bevoegdheid beschikt. Zij beoordeelt het beroep van de studente *in casu* op individuele wijze, met inachtneming van alle eigen elementen die door de studente worden aangevoerd en/of uit het dossier blijken. Volgens haar blijft de studente echter opnieuw in gebreke om de link met de opleidingsdoelstellingen te duiden en voert zij enkel vage beweringen aan.

Nergens in het beroepsschrift refereert de studente aan concrete elementen op basis waarvan de interne beroepsinstantie zou kunnen besluiten dat de globale opleidingsdoelstellingen verwezenlijkt zijn, hetzij via andere opleidingsonderdelen waarvoor zij wel een credit heeft behaald, hetzij desgevallend via specifieke werkervaringen waaromtrent objectieve stavingstukken moeten worden voorgelegd.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat de studente in gebreke blijft aan te tonen dat zij de opleidingsdoelstellingen globaal heeft behaald. Deze vaststelling is in wezen al een dragend motief om het beroep te verwerpen. Bovendien blijkt uit onderzoek van de interne beroepsinstantie dat het opleidingsonderdeel ‘Notarieel executierecht’ een unieke band heeft met bepaalde opleidingsdoelstellingen die enkel via dit opleidingsonderdeel worden bereikt.

Volgens haar worden in dit opleidingsonderdeel immers de specifieke regels besproken van de gerechtelijke openbare verkopen en de gerechtelijke verkopen uit de hand. Deze regels zijn erg specifiek en worden in dit opleidingsonderdeel uitgediept. Kennis van deze regels is onontbeerlijk voor de notariële praktijk (én voor het behalen van de opleidingsdoelen) omwille van het bijzondere belang van dergelijke verkopen, die plaatsvinden in de moeilijkste omstandigheden voor de schuldenaar enerzijds, en omwille van het specifieke monopolie dat de notaris hiervoor heeft gekregen van de wetgever anderzijds. Nu de studente deze kennis niet afdoende onder de knie heeft, wat blijkt uit het niet-betwiste examencijfer, kan zij niet globaal geslaagd worden verklaard voor de master-na-masteropleiding in het notariaat.

Het beroep wordt verworpen, de bestreden beslissing wordt bevestigd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 15 oktober 2021 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 21 oktober 2021 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op een schending van de rechten van verdediging, de formele motiveringsplicht en het materieel motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster leest in de interne beroepsbeslissing dat zij in gebreke zou blijven om de link met de opleidingsdoelstellingen te duiden. Verzoekster verwijst naar artikel 132, §2 van het OER en merkt op dat zij, blijkens de beslissing, ook middels specifieke en relevante werkervaring mag aantonen dat de globale opleidingsdoelstellingen verwezenlijkt zijn. Verzoekster benadrukt dat zij in haar intern beroepsschrift haar specifieke werkervaring, met name de tewerkstelling gedurende meer dan een jaar als notarieel jurist, heeft aangehaald.

Verzoekster is van mening dat haar rechten van verdediging zijn geschonden aangezien zij nooit de kans heeft gekregen om de desbetreffende bewijzen voor te leggen. Verzoekster verduidelijkt dat zij geen gebruik heeft gemaakt van haar recht om te worden gehoord omdat zij voltijds werkt. Zij zou bovendien niet in de mogelijkheid zijn geweest om de gevraagde documenten ter plekke voor te leggen. Indien de interne beroepsinstantie het nodig achtte om verzoekster haar werksituatie te laten bewijzen, kon zij dit steeds vragen, waarna verzoekster onmiddellijk de nodige documenten kon voorleggen. De instelling heeft evenwel nagelaten dit te doen.

Rekening houdend met artikel II.294 Codex Hoger Onderwijs wenst verzoekster het bewijs te leveren van haar tewerkstelling en haar takenpakket. Zij voegt haar arbeidsovereenkomst als bijlage toe en benadrukt dat dit geen nieuw bezwaar betreft, doch louter een verduidelijking van haar individuele situatie, waarmee de interne beroepsinstantie rekening moest houden.

Vervolgens merkt verzoekster op dat haar tewerkstelling als jurist (met het takenpakket van een notarieel jurist) het notarieel recht in al haar facetten behelst en dat ze dagelijks de verschillende

materies toepast waaruit het notarieel recht bestaat (met inbegrip van het ‘Notarieel executierecht’). Verzoekster vindt het motief van de interne beroepsinstantie dat verzoekster de inhoud van haar tewerkstelling niet zou hebben gestaafd dan ook volstrekt ontoereikend. Volgens haar slaat de gewone betekenis van een ‘notarieel jurist’ ontegensprekelijk op de functie die een persoon vervult die het diploma van Master in het notariaat bezit en diens stage aanvat middels tewerkstelling bij een notaris als voorbereiding op het deelnemen aan een vergelijkend examen dat toegang verleent tot het ambt van kandidaat-notaris. Dat verzoekster ondertussen reeds meer dan een jaar het takenpakket van een notarieel jurist vervult en impliciet aan de opleidingsdoelstellingen voldoet, blijkt overigens uit het feit dat zij nog steeds is tewerkgesteld in deze functie. Voor de volledigheid en ten overvloede wijst verzoekster erop dat zij, gelet op de vertrouwelijkheid van de informatie van haar werkzaamheden, geen specifieke inhoudelijke informatie mag en kan meedelen met de interne beroepsinstantie over de inhoud van haar tewerkstelling.

Waar de interne beroepsinstantie stelt dat het opleidingsonderdeel ‘Notarieel executierecht’ een unieke band heeft met bepaalde opleidingsdoelstellingen die enkel via dit opleidingsonderdeel kunnen worden bereikt, merkt verzoekster op dat de motivering hieromtrent onvoldoende is. Volgens haar blijkt het uniek karakter van het opleidingsonderdeel ‘Notarieel executierecht’ niet uit de opgegeven doelstellingen. Daarnaast stelt de interne beroepsinstantie door te wijzen op de unieke band van dit opleidingsonderdeel *de facto* dat verzoekster als niet geslaagd werd beschouwd omdat zij niet voor alle vakken een credit heeft behaald. Hierdoor maakt de interne beroepsinstantie wederom een beslissing zonder verzoeksters individuele situatie in acht te nemen. Dit is echter onaanvaardbaar.

Ten slotte blijkt volgens verzoekster uit zowel de rechtsleer als de rechtspraak van de Raad dat wanneer een getuigschrift wordt onthouden op grond van het motief dat bepaalde deelcompetenties niet werden verworven, de instelling ook concreet moet aangeven waarom de globale competenties niet werden bereikt omwille van de tekorten én waarom de andere opleidingsonderdelen die worden geacht op alle competenties van de opleiding een beroep te doen, niet in beschouwing werden genomen.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat de Raad optreedt als annulatierechter, en hierbij enkel bevoegd is om de wettigheid van de bestreden beslissing te toetsen, en de beslissing desgevallend te vernietigen. De Raad kan dus niet tot een feitelijk

heronderzoek van de zaak overgaan. Het komt aan de verzoekende partij toe om in het verzoekschrift aan te tonen dat de interne beroepsinstantie op kennelijk onredelijke wijze tot haar beslissing is gekomen, of met miskennis van de stukken van het dossier waarover de beroepscommissie beschikte bij het nemen van haar beslissing. Volgens verwerende partij slaagt verzoekster hier niet in.

Verwerende partij benadrukt vervolgens dat een dubbele voorwaarde is opgenomen in de artikelen II.229 van de Codex Hoger Onderwijs en 132 van het OER. Volgens haar richt verzoekster zich in haar extern beroep uitsluitend tegen een specifiek onderdeel van de motivering van bestreden beslissing inzake de tweede voorwaarde, met name in de mate de door verzoekster aangevoerde tewerkstelling door de interne beroepsinstantie werd betrokken bij het nemen van de beslissing. Nergens in het verzoekschrift betwist verzoekster evenwel de vaststelling van de interne beroepsinstantie dat zij in haar intern beroep geen uitzonderlijke omstandigheden aanbrengt en faalt in de bewijslast die op haar rust wat deze eerste voorwaarde betreft. Volgens verwerende partij volstaat deze vaststelling al om het beroep te verwerpen aangezien het om cumulatieve voorwaarden gaat. Het is dan ook ten overvloede dat verwerende partij nog ingaat op de concrete grieven van verzoekster.

Verwerende partij stipt aan dat de interne beroepsinstantie, rekening houdend met de volheid van bevoegdheid waarover zij beschikt, de verschillende elementen die verzoekster in haar intern beroepsschrift heeft aangehaald in de bestreden beslissing heeft ontmoet.

Wat de rechten van verdediging betreft, merkt verwerende partij op dat deze als dusdanig niet van toepassing zijn in het kader van een interne beroepsprocedure gericht tegen een examenbeslissing. In administratieve aangelegenheden zijn die, behoudens andersluidend voorschrift, slechts van toepassing op bestraffende maatregelen. Daarnaast kan verzoekster ook niet worden gevolgd. Verwerende partij merkt op dat verzoekster in haar intern beroepsschrift een aantal elementen heeft aangebracht ter ondersteuning van haar vraag om geslaagd te worden verklaard. Volgens haar komt het aan de verzoekende partij toe om de nodige stukken ter staving van de door haar aangebrachte beweringen toe te voegen aan het verzoekschrift.

Verwerende partij stipt aan dat de studenten reeds in artikel 153, §1, vierde lid van het OER erop worden gewezen dat indien zij in het intern beroep vragen om geslaagd te worden verklaard, zij in het verzoekschrift moeten aantonen dat zij voldoen aan de dubbele voorwaarde

van artikel 132 van het OER. Volgens verwerende partij is het niet correct dat, zoals verzoekster stelt, elk argument waarop de beroepscommissie zich wil steunen bij haar beslissing eerst aan een tegensprekelijk debat zou moeten worden onderworpen. Dit is niet in de Codex Hoger Onderwijs, noch in het OER opgenomen. Wel integendeel, daarin is de bewijslast in hoofde van de student expliciet opgenomen.

Verwerende partij is van mening dat verzoekster heeft nagelaten haar verzoek tot uitzonderlijke deliberatie afdoende te onderbouwen. Dit kan niet worden rechtgezet door zich te beroepen op de rechten van verdediging, noch door het voegen van bijkomende (en dus nieuwe) stukken in de procedure voor de Raad. Daarnaast mist verzoeksters betoog dat de beroepscommissie verplicht zou zijn geweest om haar te verzoeken de nodige bewijsstukken voor te leggen inzake de door haar aangehaalde elementen en grieven juridische grondslag. Volgens verwerende partij is ook de verwijzing naar het feit dat verzoekster niet aanwezig kon zijn op de hoorzitting van de interne beroepsinstantie, waar zij de gevraagde documenten ook niet had kunnen voorleggen, ter zake niet relevant. Dit doet immers geen afbreuk aan de bewijslast die op verzoekster rust. Verwerende partij merkt hieromtrent nog op dat verzoekster *in casu* geen vraag tot uitstel van de hoorzitting heeft gesteld.

Verder wijst verwerende partij erop dat een verzoekende partij niet op ontvankelijke wijze pas voor het eerst in de procedure voor de Raad een nieuw stuk waarover zij reeds beschikte op het ogenblik van het indienen van haar beroep, en dat zij reeds kon voegen aan haar intern beroepsschrift, kan voegen.

Wat vervolgens de tewerkstelling van verzoekster betreft, stipt verwerende partij aan dat verzoekster in haar intern beroepsschrift voorhield dat zij reeds een jaar als jurist werkzaam is in een notariskantoor en daar ‘op frequente basis en op een correcte manier de leerstof die het opleidingsonderdeel ‘Notarieel executierecht’ inhoudt, gebruikt’. Deze bewering werd niet aangenomen door de interne beroepsinstantie nu verzoekster deze vage bewering op geen enkele manier staft. De loutere inschatting door verzoekster maakt een subjectief gegeven uit.

Volgens verwerende partij toont verzoekster in haar extern beroep niet aan dat de interne beroepsinstantie op kennelijk onredelijke wijze heeft beslist dat de vage en subjectieve inschatting door verzoekster van haar werkervaring niet kon worden aangenomen als bewijs dat aan de tweede voorwaarde zou zijn voldaan. Waar verzoekster nog meegeeft dat zij, gelet op de vertrouwelijkheid van de informatie van haar werkzaamheden geen specifieke

inhoudelijke informatie mag delen, merkt verwerende partij op dat dit niet wordt gevraagd in de interne beroepsbeslissing.

Wat ten slotte het unieke karakter van het opleidingsonderdeel binnen de opleiding betreft, slaagt verzoekster er volgens verwerende partij niet in dit te weerleggen omdat dit niet expliciet vermeld zou zijn in de opleidingsdoelstellingen en de interne beroepsinstantie zich op ‘algemene omschrijvingen’ baseert. Voor verschillende opleidingsdoelstellingen van deze master-na-masteropleiding wordt immers uitdrukkelijk aangegeven dat de afgestudeerde ‘een uitgebreide parate en diepgaande kennis van en inzicht in het brede domein van het notarieel recht *“in al zijn facetten”*’, alsook ‘inzicht in de *“verwevenheid van deze verschillende materies”* hebben, of ‘kennen de theorievorming *“in elk deelgebied van het notarieel recht”*’, ... Volgens verwerende partij is het vanzelfsprekend dat hierin ook het notarieel executierecht, dat een wezenlijk onderdeel vormt van het notarieel recht, wordt begrepen. Dat verzoekster het hiermee niet eens is, maakt op zich niet dat de beslissing van de interne beroepsinstantie onvoldoende gemotiveerd zou zijn.

Verder verduidelijkt verwerende partij dat er inderdaad geen sprake van kan zijn dat verzoekster de opleidingsdoelstellingen globaal zou hebben behaald, gelet op de unieke band van het opleidingsonderdeel met de opleiding. Waar verzoekster poogt aan te voeren dat de interne beroepsinstantie zich heeft beperkt tot een standaardmotivering en stijlformule, zonder inachtneming van haar individuele situatie, gaat haar betoog voorbij aan de uitvoerige motivering van de interne beroepsinstantie.

Ten slotte is verwerende partij van mening dat de vraag waarom de andere opleidingsonderdelen op zich niet volstaan wel degelijk wordt beantwoord, gelet op het weerhouden van de unieke band tussen het opleidingsonderdeel en de opleiding enerzijds, en doordat het aan de student toekomt om binnen het intern beroep aan te tonen dat de opleidingsdoelstellingen globaal behaald werden anderzijds. De verwijzing naar (een uit de context gehaalde passage uit) rechtspraak van 2011 gaat voorbij aan de elementen die het dossier kenmerken en kan op zich ook geen afbreuk doen aan de later aan de decretale bepaling toegevoegde principes inzake de op de student rustende bewijslast.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat verwerende partij pertinent feitelijkheden blijft ontkennen. Zo benadrukt ze dat ze de uitzonderlijke situatie waarin ze zich in het academiejaar

2020-2021 bevond reeds meermaals ter kennis heeft gebracht. Op het moment van het nemen van de bestreden beslissing was ze reeds meer dan een jaar voltijds werkzaam in de functie van notarieel jurist. Volgens haar toont de beroepservaring die ze als bewijs voor het behalen van de opleidingsdoelstellingen aanhaalt tegelijk de uitzonderlijke omstandigheden aan waarin ze zich bevindt. Ze is immers voltijds tewerkgesteld en tevens voltijds ingeschreven als student.

Vervolgens wijst verzoekster erop dat zij, zoals voorgeschreven, een geargumenteed dossier heeft voorgelegd. Het is dan aan verwerende partij om een gedegen onderzoek te doen. Dit heeft zij echter nagelaten te doen aangezien zij verzoekster niet de vraag heeft voorgelegd om het bewijs te leveren van haar tewerkstelling. Verzoekster benadrukt dat het bewijs dat zij nu voorlegt geen nieuw bezwaar betreft, doch louter een stavingstuk van de reeds in het intern beroep aangehaalde bezwaren.

B. Tweede middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een tweede middel beroept op een schending van het evenredigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stipt aan dat de beslissing om haar niet geslaagd te verklaren tot gevolg heeft dat ze opnieuw een jaar onder het statuut van een ‘gewone’ jurist moet werken, hoewel ze het takenpakket en de verantwoordelijkheid van een notarieel jurist heeft. Ze kan haar notariële stage echter niet aanvatten. Dit is een onevenredig gevolg dat de interne beroepsinstantie niet in rekening heeft gebracht bij het nemen van de beslissing.

Verwerende partij stelt in haar *antwoordnota* dat verzoekster nalaat de motieven te weerleggen die hieromtrent zijn opgenomen in de interne beroepsbeslissing.

In haar *wederantwoordnota* gaat verzoekster hierop niet verder in.

C. Derde middel

Standpunt van partijen

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoekster op dat verwerende partij op 27 oktober 2021 de nieuwe deliberatieregels voor het academiejaar 2021-2022 heeft uitgevaardigd.

Ze vindt het merkwaardig dat verwerende partij blijft beweren dat een gemiddelde van 56% te laag zou zijn voor een deliberatie, terwijl een student onder de nieuwe deliberatieregels op automatische wijze geslaagd kan worden verklaard met een globaal gemiddelde van 55%. Verzoekster wijst erop dat zij op dit moment voldoet aan alle voorwaarden om op basis van deze nieuwe deliberatieregels geslaagd te worden verklaard. Volgens haar bewijst dit nogmaals dat zij wordt geacht de opleidingsdoelstellingen te hebben behaald.

D. Beoordeling van de drie middelen samen

De Raad wijst er vooreerst op dat een verzoekende partij overeenkomstig artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Het mag als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd dat het voormelde decretale voorschrift *mutatis mutandis* ook van toepassing is op de overtuigingsstukken die een verzoekende partij aanwendt. Het komt overigens aan de verzoekende partij toe, in tegenstelling tot wat zij voorhoudt, om zelf, op eigen initiatief, de nodige stukken ter staving van haar argumenten bij het intern beroep te voegen. Ook die overtuigingsstukken moeten dus, in beginsel, aan de interne beroepsinstantie zijn voorgelegd en kunnen, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, niet in de procedure voor de Raad voor het eerst worden aangevoerd.

Aan die beroepsinstantie kan immers geen onredelijk handelen of miskennen van de motiveringsplicht worden verweten, wanneer dat verwijt steunt op stukken en argumenten die de beroepsinstantie niet kon kennen. De rechtspraak van de Raad moet tevens worden gezien in het licht van artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs, dat uitdrukkelijk bepaalt dat het de Raad bij de beoordeling van een voor hem gebracht beroep niet toevalt om zijn appreciatie betreffende de waarde van de verzoekende partij – lees: de beoordeling ten gronde – in de plaats te stellen van deze van de verwerende partij en haar organen. Als

annulatierechter beschikt de Raad, wat de beginselen van behoorlijk bestuur betreft, slechts over een marginaal toetsingsrecht.

Zonder dat zij raakt aan de openbare orde en zonder overtuigende verantwoording waarom verzoeksters arbeidsovereenkomst d.d. 03/06/2020 niet bij het intern beroep kon worden betrokken, voegt verzoekster dit stuk voor het eerst toe aan haar extern verzoekschrift.

Dit stuk moet bijgevolg als nieuw worden beschouwd en komt in het licht van voormelde overwegingen te laat om nog op ontvankelijke wijze bij het debat te worden betrokken.

Wat de grond van de zaak betreft, leest de Raad in de interne beroepsbeslissing dat de interne beroepsinstantie artikel 132, § 2 OER aanhaalt. De bepaling stelt dat in uitzonderlijke omstandigheden de examencommissie kan verklaren dat een student geslaagd is voor het geheel van de opleiding. Hiertoe moeten de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. Voor elk geval afzonderlijk dringt een afzonderlijke en concrete motivering zich op.

De interne beroepsinstantie vervolgt dat de student die zich op een uitzonderingssituatie, zoals bedoeld in artikel 132, § 2 OER, wil beroepen, het verzoek tot uitzonderlijke deliberatie dient te onderbouwen en de cumulatieve voorwaarden dient aan te tonen.

De student moet dus aantonen dat er sprake is van uitzonderlijke omstandigheden én dat hij de doelstellingen globaal genomen heeft behaald. Voor de interne beroepsinstantie slaagt verzoekster hierin niet.

De Raad leest in de interne beroepsbeslissing dat de interne beroepsinstantie van oordeel is dat geen sprake is van bijzondere omstandigheden in hoofde van verzoekster. Dergelijke bijzondere omstandigheden laten in essentie toe aan te nemen dat het resultaat dat de student belet het beoogde diploma te behalen geen goede weergave vormt van de competenties die hij/zijn zonder deze bijzondere omstandigheden zou hebben behaald of waarbij het resultatenpatroon er duidelijk op wijst dat het resultaat dat het afstuderen belet een anomalie vormt in het studieprofiel van de student.

De Raad merkt op dat verzoekster in haar intern beroepsschrift, wat het academiejaar 2020-2021 betreft, meldt dat zij als notarieel jurist is aangesteld op een notariskantoor. Dat haar deze functie is aangeboden houdt volgens verzoekster verband met de uitstekende prestatie die zij op het kantoor heeft geleverd tijdens haar stage. Tevens vermeldt verzoekster – in haar feitelijke uiteenzetting – dat als gevolg van de covid-19-situatie de werkdruk in de familiezaak, enorm toegenomen sinds de start van de coronapandemie, blijft aanhouden en dat deze situatie tot gevolg heeft dat zij minstens één dag, maar vaak beide dagen van haar weekend bijspringt in de zaak en zwakkere mensen bijstaat, onder meer door het leveren van bestellingen. Gecombineerd met haar studies – als reguliere student – moet verzoekster er een werkweek van zeven dagen op na houden, naar zij beweert in haar intern beroepsschrift.

Tegen deze achtergrond schetst verzoekster dat zij in het academiejaar 2020-2021 op bewonderingswaardige wijze 12 op 20 behaalde voor het opleidingsonderdeel ‘Notarieel familierecht’, zulks reeds bij de eerste examenkans.

Ten slotte wijst verzoekster in het kader van het intern beroep op problemen met betrekking tot de examenvorm voor het opleidingsonderdeel ‘Notarieel executierecht’ in het academiejaar 2020-2021.

De Raad slaat acht op de argumenten die verzoekster ontwikkelt in het verzoekschrift voor de Raad.

Uit de lectuur van de middelen die verzoekster in het verzoekschrift houdende extern beroep ontwikkelt, leidt de Raad af dat het eerste middel in essentie verband houdt met de vraag in hoeverre verzoekster de opleidingsdoelstellingen globaal heeft bereikt. Verzoekster haalt daarin met name haar werkervaring als notarieel jurist aan. Zij voert in aan dat er sprake is van een schending van de rechten van verdediging bij de procedure voor de interne beroepsinstantie. Tevens betoogt zij dat sprake is van een miskennis van de feitelijke omstandigheden waarin zij zich bevindt, met name wat haar takenpakket als notarieel jurist betreft. Ten slotte voert zij een schending van het motiveringsbeginsel aan betreffende de noodzaak een credit te behalen voor ‘Notarieel executierecht’ om de opleidingsdoelstellingen globaal te hebben bereikt. In het tweede middel wijst verzoekster op de – naar haar mening – onevenredige gevolgen van de bestreden beslissing.

Zoals de Raad reeds heeft aangehaald dient, om geslaagd verklaard te kunnen worden, verzoekster *in casu* aan te tonen dat aan twee, cumulatieve, voorwaarden is voldaan. Ze dient vooreerst aan te tonen dat sprake is van bijzondere omstandigheden. Pas indien er sprake is van bijzondere omstandigheden dringt een onderzoek zich op naar de vraag of de student ondanks het tekort, met bijzondere omstandigheden omgeven en dat de student belet te slagen voor de opleiding daar het erop wijst dat de student in de evaluatieactiviteit niet aantoonde de met het opleidingsonderdeel beoogde doelstellingen/competenties in voldoende mate te hebben bereikt, de doelstellingen die de opleiding beoogt globaal heeft bereikt.

De Raad is van oordeel dat een onderzoek naar de vraag of de opleidingsdoelstellingen globaal zijn bereikt geen voorwerp heeft indien een verzoekende partij niet eerst het bestaan van de in artikel II.229 Codex Hoger Onderwijs bedoelde bijzondere omstandigheden heeft aangetoond. Het cumulatief karakter van de voorwaarden leidt ertoe dat een onderzoek naar de vraag of de opleidingsdoelstellingen zijn bereikt zich niet opdringt indien geen sprake is van bijzondere omstandigheden.

In casu heeft de interne beroepsinstantie, in antwoord op de argumenten die verzoekster in haar intern beroepsschrift heeft ontwikkeld, gemotiveerd geoordeeld dat geen sprake is van de voor de toepassing van artikel 132, §2 OER vereiste uitzonderlijke omstandigheden. Voormelde bepaling vormt voor de Raad een vertaling van artikel II.229 Codex Hoger Onderwijs.

De Raad stelt vast dat de argumenten die verzoekster in haar verzoekschrift voor de Raad heeft opgenomen, zoals hierboven toegelicht, zijn toegespitst op de vraag of zij de opleidingsdoelstellingen globaal heeft bereikt. Zij vecht de conclusie van de interne beroepsinstantie aangaande de aanwezigheid van ‘bijzondere omstandigheden’ niet overtuigend aan.

Nu de Raad vaststelt dat de interne beroepsinstantie, zonder wat dat betreft overtuigend aangevochten te worden, vaststelde dat geen sprake is van bijzondere omstandigheden in de zin van artikel II.229 Codex Hoger Onderwijs in de context van het deliberatieverzoek van verzoekster, kunnen de grieven die verzoekster bijbrengt inzake de vraag of de opleidingsdoelstellingen globaal zijn bereikt niet tot het besluit brengen dat een grond voor vernietiging van de beslissing van de interne beroepsinstantie voorligt. Ook het feit dat verzoekster haar notariële stage niet kan aanvatten, brengt de Raad niet tot een ander besluit.

Dat betreft immers slechts een – hoe spijtig ook voor verzoekster – automatisch gevolg van de beslissing om haar niet geslaagd te verklaren voor de opleiding.

Bij de weergave van de feiten in het verzoekschrift voor de Raad wijst verzoekster er weliswaar op dat zij, niettegenstaande de uitzonderlijke omstandigheden die het tweede semester van het academiejaar 2019-2020 inhielden (namelijk, volgens haar, de overschakeling naar voltijds digitaal onderwijs en examinering en haar specifieke werksituatie), wist te slagen voor 85% van het curriculum, inclusief de verplichte studiestage en de thesis. Verder wijst verzoekster op het aanbod dat zij kreeg om als notarieel jurist aan de slag te gaan. Het betrof een voltijdse functie. Zij oefent deze reeds meer dan één jaar uit en houdt hierbij twee ballen in de lucht, zoals verzoekster het omschrijft. Ze wijst er ook op dat zij niet is ingeschreven als werkstudent. Verzoekster behaalde in deze omstandigheden in het academiejaar 2020-2021 een 12 op 20 voor ‘Notarieel familierecht’ in de eerste zittijd. Zij stipt hierbij aan dat zij reeds voor 95% is geslaagd voor haar opleiding.

De Raad stelt vast dat verzoekster ook nog opmerkingen formuleert bij de examenvorm van het examen ‘Notarieel executierecht’, doch is van oordeel dat zij hieruit argumenten put die het al dan niet bereiken van de globale opleidingsdoelstellingen betreft. De Raad merkt hierbij ook op dat verzoekster het eindcijfer behaald voor dit opleidingsonderdeel niet betwist.

Hoewel de Raad vaststelt dat de hierboven aangegeven elementen door verzoekster zijn opgenomen in de feitenweergave in het verzoekschrift en niet zijn begrepen in de middelen die zij ontwikkelt, wenst de Raad deze toch in zijn beoordeling te betrekken voor het geval verzoekster deze toch als bijzondere omstandigheden op de voorgrond wenste te plaatsen. De Raad herinnert in dit verband vooreerst aan zijn beoordelingsbevoegdheid en drukt zijn waardering uit voor de wijze waarop verzoekster haar studies heeft gecombineerd met haar werk als notarieel jurist en eventueel ook taken in de familiezaak. Deze combinatie staat evenwel niet los van een keuze van verzoekster met betrekking tot de inpassing van haar studies in andere aspecten van haar leven. Ook het feit dat verzoekster niet als ‘werkstudent’ studeerde, kan in die zin niet worden beschouwd als bijzondere omstandigheid. De Raad is daarnaast van oordeel dat de combinatie van de nog resterende vakken in de opleiding met het beroepsleven van verzoekster en het feit dat verzoekster desondanks slaagde voor het opleidingsonderdeel ‘Notarieel familierecht’ in de eerste examenkans weliswaar te waarderen valt, maar daarom niet

als een bijzondere omstandigheid als bedoeld in artikel II.229 Codex Hoger Onderwijs moet worden aanzien.

Ten slotte merkt de Raad op dat verzoekster in haar wederantwoordnota melding maakt van nieuwe deliberatieregels die zijn uitgevaardigd door verwerende partij en die het academiejaar 2021-2022 betreffen. De Raad begrijpt dat het voor verzoekster wrang smaakt dat zij niet onder het temporeel toepassingsgebied van deze deliberatieregels valt. De invoering van nieuwe deliberatieregels, die als ondergrens om iemand met een tekort automatisch geslaagd te verklaren een gewogen gemiddelde van 55% zouden hanteren, betekent niet dat de door verzoekster bestreden beslissing onrechtmatig of onredelijk zou zijn.

Verzoekster betwist niet in overtuigende mate de beslissing van de interne beroepsinstantie dat er in hoofde van verzoekster geen sprake is van uitzonderlijke omstandigheden in de zin van artikel 132, §2 OER. Aangezien hiermee niet is voldaan aan één van de twee cumulatieve voorwaarden die moeten zijn vervuld om globaal geslaagd te kunnen worden verklaard, behoeven de overige grieven van verzoekster geen antwoord.

Het beroep is niet gegrond.

VI. Anonimisering

Verzoekster vraagt in zijn wederantwoordnota om de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad verwerpt het beroep.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoekster weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 27 januari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	eerste secretaris
---------------	-------------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.162 van 12 januari 2022 in de zaak 2021/1083

In zake: Luka SCHEYS
                  bijgestaan en vertegenwoordigd door
                  advocaat Myriam Van den Abeele
                  kantoor houdend te 9000 Gent
                  Nieuwebosstraat 5
                  Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
                  Woonplaats kiezend te 1050 Brussel
                  Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 27 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 20 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 december 2021.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker, bijgestaan door advocaat Myriam Van den Abeele, en mevrouw Sarah Heyl, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Science in de geneesmiddelenontwikkeling’.

Op het einde van dat academiejaar heeft verzoeker voor alle opleidingsonderdelen een credit verworven, met uitzondering van ‘Officinastages casuïstiek wetgeving en deontologie’ na. Voor dit opleidingsonderdeel, dat 30 studiepunten vertegenwoordigt, behaalde hij in de tweede zitting een examencijfer van 9/20.

De examencommissie verklaart verzoeker niet geslaagd voor de opleiding. De proclamatie vindt plaats op 9 september 2021.

Verzoekende partij stelde op datum van 16 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 20 oktober 2021 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student in zijn beroepsschrift in eerste instantie ingaat op het verloop van het examen. Hij geeft aan dat hij op zich niet de regelmatigheid/rechtmatigheid van het eindcijfer voor het opleidingsonderdeel ‘Officinastages casuïstiek wetgeving en deontologie’ (9/20) wenst te betwisten.

Vervolgens gaat hij dieper in op de twee cumulatieve voorwaarden van artikel 132, §2 van het Onderwijs- en examenreglement (hierna: OER): de uitzonderlijke omstandigheden en het verwezenlijken van de opleidingsdoelstellingen.

Wat de uitzonderlijke omstandigheden betreft, voert de student aan dat zijn tekort als uitzonderlijk moet worden beschouwd, aangezien het slechts een klein tekort (9/20) betreft, dat voortvloeit uit het niet slagen voor een evaluatieonderdeel (9/20 voor het afsluitende stage-examen). Het gaat bovendien slechts om een verkeerd antwoord op twee deelvragen.

De student behaalde de volgende deelcijfers voor het opleidingsonderdeel:

- Kennistesten (gemiddelde): 10,8/20
- Stageschrift: 6,65/10
- Wetgeving, sociale zekerheid en deontologie: 10,75/20
- Afsluitend stage-examen:

- Algemene geneesmiddelenkennis met bijzondere aandacht voor de farmaceutische zorgaspecten: 12/20
- Farmaceutische technologie met bijzondere aandacht voor het maken van een magistrale bereiding en de wetgeving van de grondstoffen (maximale dosissen/etikettering): 10/20
- Het uitvoeren van een medicatienazicht met bijzondere aandacht voor geïntegreerde en toegepaste farmacologie en farmacotherapie: 9/20.

In de opleidingsonderdeelfiche van het vak is bij het afsluitend stage-examen opgenomen dat bij een score van minder dan 10/20, de eindscore gelijk is aan de laagst behaalde score.

De interne beroepsinstantie merkt op dat het aan de titularis van het opleidingsonderdeel toekomt om te bepalen hoe het eindcijfer wordt berekend. Als het eindcijfer is vastgesteld door de titularis en niet wordt betwist, komt het niet aan de interne beroepsinstantie toe om op het niveau van de verschillende evaluatieonderdelen of examenvragen te gaan beoordelen of (en welke) specifieke leerresultaten van het vak zijn behaald.

Dat het niet slagen volgens de student het gevolg is van het verkeerde antwoord op twee bijvragen, kan door de interne beroepsinstantie niet zonder meer worden gevolgd. Zij stelt vast dat de student een tekort (9/20) heeft behaald voor een opleidingsonderdeel dat een aanzienlijk gedeelte van het studieprogramma van de student uitmaakt (30 studiepunten). Voor de overige onderdelen van het opleidingsonderdeel behaalde de student 10,8/20, 6,65/10, 10,75/20, 12/20 en 10/20. Het is net omwille van de omvang van het opleidingsonderdeel waarvoor het tekort werd behaald en het unieke karakter ervan dat de interne beroepsinstantie van oordeel is dat er in hoofde van de student geen sprake kan zijn van studiegerelateerde bijzondere omstandigheden die kunnen verantwoorden waarom de student niet geslaagd is voor het opleidingsonderdeel, hoewel de globale opleidingsdoelstellingen behaald zouden zijn.

Wat de globale opleidingsdoelstellingen betreft, onderzoekt de interne beroepsinstantie of de competenties van het opleidingsonderdeel waarvoor de student niet geslaagd was, afgetoetst kunnen worden aan de competenties van andere vakken uit het opleidingsprogramma. Het komt hierbij aan de student toe om de opleidingsonderdelen aan te dragen op basis waarvan hij meent dat deze toch zijn voldaan, zodat de interne beroepsinstantie dit als startpunt kan nemen voor haar onderzoek. De interne beroepsinstantie zal het resultatenrapport van de student, de

leerresultaten en de competenties van de opleidingsonderdelen uit het programma en de globale doelstellingen van de opleiding op kwalitatieve wijze met elkaar vergelijken.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student in zijn beroepsschrift de niveaudeSCRIPToren en de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel waarvoor hij niet is geslaagd, analyseert. Wat de niveaudeSCRIPToren betreft, wijst de interne beroepsinstantie erop dat zij algemeen zijn en slechts de basis vormen van de domeinspecifieke leerresultaten die bepalen welke competenties een student moet verwerven binnen de opleiding. Zij zijn zo generiek dat ze op zichzelf niet de basis kunnen vormen van het onderzoek van een examen- of beroepscommissie om een student al dan niet globaal geslaagd te verklaren. Daarnaast is het inherent aan de aard van het verzoek dat de titularis van het betreffende opleidingsonderdeel heeft besloten dat de leerresultaten niet zijn behaald. De student betwist ook niet dat deze examenbeslissing rechtmatig tot stand is gekomen. De interne beroepsinstantie kan het voldoen aan deze leerresultaten bijgevolg niet opnieuw beoordelen. Volgens de student heeft hij, ondanks het niet slagen van het evaluatieonderdeel, alle leerresultaten van het opleidingsonderdeel volbracht. De titularis heeft evenwel beslist dat het slagen voor alle onderdelen van het afsluitend stage-examen een absolute voorwaarde is om ertoe te kunnen besluiten dat de leerresultaten zijn voldoen. De interne beroepsinstantie beperkt haar onderzoek dan ook tot deze van de globale opleidingsdoelstellingen.

Uit het onderzoek van de interne beroepsinstantie blijkt dat het opleidingsonderdeel ‘Officinastage casuïstiek wetgeving en deontologie’ (30 studiepunten) wel een unieke band heeft met bepaalde opleidingsdoelstellingen die enkel via dit opleidingsonderdeel worden bereikt. Dit is onder meer zo voor wat betreft (niet-limitatieve opsomming):

- De Master of Science in de Geneesmiddelenontwikkeling is een farmaceutisch expert die grondstoffen, (dier)geneesmiddelen, voedingssupplementen, cosmetische preparaten, medische hulpmiddelen en diagnostica correct weet te bewaren en te verstrekken, inclusief alle relevante adviezen hieromtrent kan geven aan patiënten en/of andere zorgverleners.
- De Master of Science in de Geneesmiddelenontwikkeling heeft kennis van de aspecten van de farmaceutische zorg met aandacht voor de geïntegreerde zorg voor de patiënt, rekening houdend met zijn culturele en sociale achtergrond. Hij promoot hierbij een gezonde levensstijl.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student in zijn beroepsschrift verwijst naar de evaluatieonderdelen ‘officinastage’, ‘wetgeving’ en ‘deontologie’ van het opleidingsonderdeel waarvoor hij niet is geslaagd om te besluiten dat hij de opleidingsdoelstellingen toch heeft behaald. De student verwijst ook naar de positieve feedback die hij heeft verkregen van zijn stagementor. De interne beroepsinstantie benadrukt dat de titularis het slagen voor de drie onderdelen van het afsluitend stage-examen als voorwaarde heeft gesteld om te kunnen concluderen dat de leerresultaten die hieraan zijn gekoppeld inderdaad zijn behaald. *In casu* is de student niet geslaagd voor het examenonderdeel ‘Het uitvoeren van een medicatienazicht met bijzondere aandacht voor geïntegreerde en toegepaste farmacologie en farmacotherapie’. Dit aspect vertoont evenwel een uniciteit en bereidt de student voor op de wettelijke uitoefening van het beroep van apotheker. De beoordeling van andere subonderdelen of deze van de stagementor kan hiervoor niet in de plaats treden, net zomin als enig ander opleidingsonderdeel.

Ten slotte stelt de interne beroepsinstantie ook vast dat de student in de huidige opleiding in de academiejaren 2019-2020 en 2020-2021 een gewogen gemiddelde van respectievelijk 67% en 61% heeft behaald. Dit zijn resultaten die de student, als hij voor alle opleidingsonderdelen was geslaagd, zouden toelaten om te lagen met voldoening.

Dat de student nog aanvoert vrijwilligerswerk te hebben gedaan in een vaccinatiecentrum, de cursus ‘de apotheker vaccineert’ volgde en geslaagd is voor de selectietest voor de ManaMa ‘Industriële farmacie’ kan naar het oordeel van de interne beroepsinstantie geen afbreuk doen aan bovenvermelde vaststellingen.

Het beroep wordt verworpen. De bestreden beslissing wordt bevestigd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 20 oktober 2021 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 27 oktober 2021 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Verzoeker beroept zich in een eerste middel op een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel, en van artikel 132, §2 OER.

Standpunt van partijen

Verzoeker merkt op dat artikel 132, §2 OER gestoeld is op artikel II.229 Codex Hoger Onderwijs. Uit de vaste rechtspraak van de Raad blijkt dat er een toepassing van dit artikel zich opdringt indien twee elementen aanwezig zijn: het behaald hebben van de globale opleidingsdoelstellingen én bijzondere, persoonlijke of studiegerelateerde omstandigheden. Volgens verzoeker kan een beperkt niet-delibereerbaar tekort in het studietraject een uitzonderlijke studiegerelateerde omstandigheid uitmaken in de zin van voormelde artikelen.

Volgens verzoeker is dit *in casu* het geval. Hij heeft in zijn intern beroepsschrift reeds aangegeven dat het door hem behaalde tekort onmiskenbaar als uitzonderlijk te beschouwen is, nu hij slechts voor een subonderdeel van één opleidingsonderdeel niet wist te slagen. Daarbij geldt nog de belangrijke kanttekening dat hij enkel niet slaagde voor twee deelvragen van één van de drie categorieën aan vragen die hem door de betrokken professor werden gesteld in het kader van dit subonderdeel.

Verzoeker stelt dat hij de interne beroepsinstantie niet heeft gevraagd om op het niveau van de verschillende evaluatieonderdelen te gaan beoordelen of en welke specifieke leerresultaten van het opleidingsonderdeel werden behaald, zoals in de interne beroepsbeslissing wordt weergegeven. Volgens verzoeker zijn immers enkel de globale opleidingsdoelstellingen aan de orde. Hij heeft middels zijn beroepsschrift wel toegelicht dat zijn tekort van 9/20 enkel voortkomt uit een tekort op twee subvragen van een subonderdeel van de verschillende evaluatieonderdelen van dit opleidingsonderdeel. De score is bijgevolg veel relatiever dan die op het eerste gezicht laat vermoeden.

Verzoeker benadrukt dat de interne beroepsinstantie niet om de puur feitelijke, objectieve en haar gekende gegevens van zijn dossier heen kan, en zij moet deze op zorgvuldige wijze in haar beoordeling betrekken. Het gaat onder meer om het feit dat (1) het opleidingsonderdeel bestaat uit verschillende evaluatieonderdelen en (2) verzoeker enkel voor één subonderdeel een tekort behaalde. Volgens verzoeker heeft de interne beroepsinstantie daarbij wel de bevoegdheid én de plicht om de docent van dat subonderdeel te bevragen inzake het afgelegde mondelinge examen. Dit heeft zij evenwel nagelaten te doen, waardoor zij is tekort geschoten in haar plicht tot gedegen onderzoek. Verzoeker heeft van zijn kant daarentegen wel op uiterst zorgvuldige wijze aan de initiële bewijsplicht voldaan: hij heeft een intern beroepsschrift ingediend van maar liefst 42 pagina's, gestaafd door 9 overtuigingsstukken.

In haar *antwoordnota* verduidelijkt verwerende partij dat de interne beroepsinstantie wel degelijk rekening heeft gehouden met deze argumenten van verzoeker. Zij moest evenwel vaststellen dat hij het eindcijfer van het betrokken opleidingsonderdeel niet betwist en dat het haar, in die omstandigheid, niet toekomt om op niveau van de verschillende evaluatieonderdelen en examenvragen te evalueren welke leerresultaten van het vak, die kunnen bijdragen aan het verwezenlijken aan de globale opleidingsdoelstellingen, zijn behaald. De interne beroepsinstantie heeft daarbij ook vastgesteld dat het weliswaar gaat om een klein tekort, maar voor een opleidingsonderdeel dat maar liefst 30 studiepunten vertegenwoordigt. Dit stemt overeen met 25% van het totaal aantal studiepunten uit de gehele opleiding. Om die redenen kunnen de studiegerelateerde uitzonderlijke omstandigheden dan ook niet worden weerhouden. Volgens verwerende partij sluit deze argumentatie overigens aan bij eerdere rechtspraak van de Raad.

Waar verzoeker aanvoert dat hij een 42 pagina's tellend intern beroepsschrift heeft ingediend, kan volgens verwerende partij geen afbreuk doen aan deze vaststellingen. Het aantal pagina's, noch het aantal stukken dat wordt bijgebracht, maakt de argumenten die worden geformuleerd automatisch valabel. Volgens verwerende partij toont verzoeker niet aan dat het onderzoek van de interne beroepsinstantie gebrekkig zou zijn. Zij is dan ook van mening dat de interne beroepsinstantie rechtmatig heeft gehandeld waar zij oordeelde dat verzoeker niet in aanmerking komt voor deliberatie, rekening houdend met (1) de analyse van de ingeroepen bijzondere omstandigheden en (2) de unieke plaats die de officinastage inneemt in de opleiding.

In zijn *wederantwoordnota* volhardt verzoeker in zijn argumentatie, zoals opgeworpen in het verzoekschrift.

Beoordeling

De Raad wijst er vooreerst op dat een verzoekende partij overeenkomstig artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Het mag als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd dat het voormelde decretale voorschrift *mutatis mutandis* ook van toepassing is op de overtuigingsstukken die een verzoekende partij aanwendt. Ook die moeten dus, in beginsel, aan de interne beroepsinstantie zijn voorgelegd en kunnen, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, niet in de procedure voor de Raad voor het eerst worden aangevoerd.

Aan die beroepsinstantie kan immers geen onredelijk handelen of miskennen van de motiveringsplicht worden verweten, wanneer dat verwijt steunt op stukken en argumenten die de beroepsinstantie niet kon kennen. De rechtspraak van de Raad moet tevens worden gezien in het licht van artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs, dat uitdrukkelijk bepaalt dat het de Raad bij de beoordeling van een voor hem gebracht beroep niet toevalt om zijn appreciatie betreffende de waarde van de verzoekende partij – lees: de beoordeling ten gronde – in de plaats te stellen van deze van de verwerende partij en haar organen. Als annulatierechter beschikt de Raad, wat de beginselen van behoorlijk bestuur betreft, slechts over een marginaal toetsingsrecht.

Zonder dat zij raken aan de openbare orde en zonder overtuigende verantwoording waarom de stukken 12 tot en met 14 niet bij het intern beroep konden worden betrokken, voegt verzoeker voor het eerst zijn stageschrift (stuk 12), slides van de inleidingsles ‘Officinastages’ (stuk 13) en slides van de inleidingsles ‘Gimmicks’ toe aan zijn extern verzoekschrift.

Deze stukken moeten bijgevolg als nieuw worden beschouwd en komen in het licht van voormelde overwegingen te laat om nog op ontvankelijke wijze bij het debat te worden betrokken.

Wat de grond van de zaak betreft, wijst de Raad erop dat artikel II.229, eerste lid Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat een student door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd wordt verklaard als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. De toepassing van dat artikel verwacht dat de student kan aantonen er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij kan aantonen dat hij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft.

De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie een argumentatie ontwikkelt betreffende de al dan niet aanwezigheid van ‘uitzonderlijke omstandigheden’ enerzijds, en het verwezenlijkt hebben van de opleidingsdoelstellingen anderzijds. Dit zijn de twee voorwaarden opgenomen in art. 132, § 2 OER, waarmee artikel II.229, eerste lid Codex Hoger Onderwijs wordt omgezet in het Onderwijs- en Examenreglement van verwerende partij.

Verzoeker voert aan dat aan beide, cumulatieve, voorwaarden is voldaan. Dit betekent dat er zowel sprake is van uitzonderlijke omstandigheden als dat de opleidingsdoelstellingen globaal verwezenlijkt zijn.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat de student aanvoert dat het slechts om een beperkt tekort gaat (9/20) voor één opleidingsonderdeel en dat het slechts is toe te schrijven aan een verkeerd antwoord op twee deelvragen.

Verzoeker behaalde de volgende deelcijfers voor het opleidingsonderdeel:

- Kennistesten (gemiddelde): 10,8/20
- Stageschrift: 6,65/10
- Wetgeving, sociale zekerheid en deontologie: 10,75/20
- Afsluitend stage-examen:
  - o Algemene geneesmiddelenkennis met bijzondere aandacht voor farmaceutische zorgaspecten: 12/20
  - o Farmaceutische technologie met bijzondere aandacht voor het maken van een magistrale bereiding en de wetgeving van de grondstoffen (maximale dosissen/etikettering): 10/20

- Het uitvoeren van een medicatienazicht met bijzondere aandacht voor geïntegreerde en toegepaste farmacologie en farmacotherapie: 9/20

Tevens verwijst de interne beroepsinstantie naar de opleidingsonderdeelfiche. Over het afsluitend stage-examen is er het volgende opgenomen:

“Een score <10/20 door één van deze professoren houdt in dat de drie scores niet worden uitgemiddeld. De eindscore is gelijk aan de laagst behaalde score. Dit leidt tot doorverwijzing naar de volgende zitting. Er worden geen deelvrijstellingen toegekend voor onderdelen van het stage-examen.”

Tevens overweegt de interne beroepsinstantie dat de eindscoreberekening toekomt aan de titularis van het opleidingsonderdeel. Zodra het eindcijfer – dat *in casu* niet wordt betwist en waaromtrent verzoeker ook wat de juistheid van de deeltijfers betreft geen opmerkingen formuleerde – door de titularis is vastgesteld, komt het niet aan de interne beroepsinstantie toe om op het niveau van de verschillende evaluatieonderdelen of examenvragen te gaan beoordelen of (en welke) specifieke leerresultaten van het vak zijn behaald.

Vervolgens leest de Raad in de aangevochten beslissing het volgende:

“Dat het niet slagen volgens de student het gevolg is van het verkeerde antwoord op twee bijvragen, kan door de commissie niet zonder meer worden gevolgd. De student behaalde een tekort (9/20), waarbij dit tekort betrekking heeft op een zeer aanzienlijk gedeelte van het studieprogramma van de student, met name 30 ECTS-credits, wat gelijk is aan 25% van het totaal aantal studiepunten uit de gehele opleiding. Voor de overige delen van het opleidingsonderdeel behaalde hij 10,8/20; 6,65/10; 10,75/20; 12/20; 10/20. Het is dan ook net omwille van de omvang van het opleidingsonderdeel waarvoor het tekort werd behaald en het unieke karakter ervan zoals hieronder wordt uiteengezet, dat de commissie oordeelt dat er in hoofde van de student geen sprake kan zijn van studiegerelateerde bijzondere omstandigheden die kunnen verantwoorden waarom de student niet geslaagd is voor het opleidingsonderdeel, hoewel de globale opleidingsdoelstellingen behaald zouden zijn.”

Om vast te stellen of de vraag naar het al dan niet globaal bereikt hebben van de globale opleidingsdoelstellingen, als tweede cumulatieve voorwaarde om geslaagd te kunnen worden verklaard, relevant is, buigt de Raad zich vooreerst over de vraag of er sprake is van uitzonderlijke omstandigheden, als bedoeld in artikel II.229, eerste lid Codex Hoger Onderwijs.

Verzoeker voert aan dat deze toepassingsvoorwaarde zowel betrekking heeft op persoonlijke als studiegerelateerde omstandigheden die als uitzonderlijk kunnen worden gekwalificeerd en

waarvan redelijkerwijze kan worden aangenomen dat ze ervoor hebben gezorgd dat de student minder goed heeft gepresteerd dan van hem/haar in normale omstandigheden kan worden verwacht.

In de Memorie van Toelichting bij Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXVII (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-2017, nr. 1146/1, 39-40) leest de Raad dat artikel II.229 Codex Hoger Onderwijs verwijst naar de discretionaire bevoegdheid van de examencommissie en stelt dat “de student door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard wordt als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn”. Van de onderwijsinstellingen wordt verwacht dat zij een grondig onderzoek uitvoeren ingeval een deliberatieverzoek aan hen wordt voorgelegd. Zij moeten dus elk dossier waarin bijzondere omstandigheden worden aangebracht op zijn eigen merites onderzoeken. Waar van de instellingen een gedegen onderzoek mag worden verwacht van de aan een dossier gerelateerde bijzondere omstandigheden, is het aan de student om zijn verzoek tot uitzonderlijke deliberatie te onderbouwen met een goed inhoudelijk geargumenteerde dossier met de nodige stavingstukken. De bewijslast voor de toepassing van artikel II.229, eerste lid Codex Hoger Onderwijs ligt in eerste instantie bij de student. Studenten hebben de kans om, in een intern beroep, argumenten aan te voeren die zouden kunnen aantonen waarom hij of zij wel geslaagd had moeten verklaard worden. In dat geval is de beroepsinstantie ermee belast deze argumenten te bekijken en er ofwel rekening mee te houden, ofwel uit te leggen waarom ze deze argumenten niet overtuigend vindt.

Tegen deze achtergrond bekijkt de Raad de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie, rekening houdend met de door verzoeker bijgebrachte argumenten.

Verzoeker wijst erop dat een beperkt niet-delibereerbaar tekort in heel het studietraject een uitzonderlijke studiegerelateerde omstandigheid kan uitmaken, als bedoeld in artikel II.229, eerste lid Codex Hoger Onderwijs. Hij is van mening dat de omstandigheden waarin hij zich bevindt, wijzen op slechts een beperkt niet-tolereerbaar tekort in heel zijn studietraject dat hem ervan weer houdt om zijn masterdiploma te verwerven.

Dit argument is door verwerende partij in de aangevochten beslissing niet bijgetreden.

Verzoeker is evenwel van mening, zoals uit het verzoekschrift voor de Raad blijkt, dat dit beperkte tekort onmiskenbaar als uitzonderlijk te beschouwen is, nu hij slechts voor een subonderdeel van één opleidingsonderdeel niet wist te slagen. Verzoeker geeft aan dat het mondeling stage-examen bij drie professoren diende te worden afgelegd en dat hij enkel niet slaagde in het mondeling examen bij één van deze drie professoren. Daarbij geldt volgens hem dan nog dat hij enkel niet slaagde voor twee deelvragen van één van de drie categorieën van vragen die hem door deze professor werden gesteld.

Voor verzoeker is het tekort aldus veel relatiever dan de gegeven eindscore op het opleidingsonderdeel op het eerste gezicht laat vermoeden.

Verzoeker is van mening dat verwerende partij, nu het opleidingsonderdeel waarvoor hij niet slaagde uit verschillende evaluatieonderdelen bestaat en hij enkel voor het subonderdeel dat één professor ondervroeg niet slaagde, de bevoegdheid en plicht heeft de betrokken professor te bevragen over het betreffende mondeling examen. Aldus zou blijken dat het mondeling examen van deze professor uit drie luiken bestaat, waaraan aparte deelscores zijn toegekend en dat verzoeker enkel voor twee subvragen van één luik niet slaagde. Dit sterkt verzoeker in de overtuiging dat het tekort als ‘relatief’ moet worden aangemerkt.

Voor verzoeker heeft de interne beroepsinstantie de argumentatie inzake de bijzondere omstandigheden die hij heeft ingeroepen afgedaan met de loutere stelling niet verder te kunnen kijken dan de eindscore van 9 op 20, het gewicht dat aan het volledige opleidingsonderdeel toekomt in de opleiding en het beweerde unieke karakter van het opleidingsonderdeel. Het argument betreffende de relativiteit van de eindscore is volgens verzoeker bijgevolg niet *in concreto* onderzocht.

De Raad herinnert eraan dat verzoeker de eindscore die hem is toegekend voor het opleidingsonderdeel dat hem verhindert te slagen voor de masteropleiding niet aanvecht en in het kader daarvan geen opmerkingen formuleert bij de eindscoreberekening die conform de ECTS-fiche voor het opleidingsonderdeel heeft plaatsgevonden.

Aldus stelt de Raad vast dat verzoeker niet met succes kan betwisten dat hij niet op voldoende wijze heeft kunnen demonstreren dat hij de competenties die met het opleidingsonderdeel worden nagestreefd heeft bereikt.

De Raad sluit niet uit dat verzoeker uit de diverse scores die hij behaalde voor de evaluaties in het kader van diverse onderdelen van het opleidingsonderdeel mogelijkerwijze relevante informatie kan bieden aangaande de mate waarin hij ondanks het tekort op het opleidingsonderdeel de opleidingsdoelstellingen *in globo* heeft bereikt.

Dit betekent evenwel niet dat zulks ertoe leidt dat het tekort een bijzondere omstandigheid vormt in de zin van artikel II.229, eerste lid Codex Hoger Onderwijs.

Verzoeker lijkt er wat dit betreft aan voorbij te gaan dat het tekort betekent dat hij de door de verantwoordelijke lesgever vastgelegde te bereiken eindcompetenties niet in voldoende mate heeft bereikt, rekening houdend met de verdeling op basis waarvan de score voor het opleidingsonderdeel tot stand komt en uitdrukking geeft aan de mate waarin door de student is getoond dat hij de eindcompetenties heeft verworven.

De vraag rijst of dit tekort met bijzondere omstandigheden is omgeven. In bevestigend geval dringt een tweede onderzoek zich op. Het betreft de vraag of, ondanks het tekort, de opleidingsdoelstellingen globaal zijn bereikt.

Naar het oordeel van de Raad zijn de bijzonderheden van de eindscoreberekening die er *in casu* toe leidden dat verzoeker, die de eindscore niet betwist, 9 op 20 behaalde voor een opleidingsonderdeel terwijl hij beweert slechts twee vragen foutief te hebben beantwoord in één van drie subcategorieën aan vragen voor 1 van 3 deelgebieden die in het mondeling examen zijn bevraagd, waarbij het mondeling examen bovendien slechts één van de beoordeelde evaluatieonderdelen betreft, geen bijzondere omstandigheden in de zin van artikel II.229, eerste lid Codex Hoger Onderwijs.

Daarnaast stelt de Raad vast dat het opleidingsonderdeel waarvoor verzoeker de leerdoelen niet in voldoende mate heeft bereikt ('Officinastages casuïstiek wetgeving en deontologie', 30 studiepunten) een gewicht in de opleiding vertegenwoordigt van één vierde van het totale aantal studiepunten van de masteropleiding, die in totaal 120 studiepunten bedraagt.

Ook vanuit dit oogpunt is geen sprake van een bijzondere omstandigheid die voor een deliberatiebeslissing steun biedt in de zin van artikel II.229, eerste lid Codex Hoger Onderwijs.

De door verzoeker betoogde relativiteit van de score voor het opleidingsonderdeel dat hem belet te slagen is naar het oordeel van de Raad geen bijzondere omstandigheid waarvan, zoals verzoeker het in zijn verzoekschrift weergeeft, redelijkerwijze kan worden aangenomen dat ze ervoor heeft gezorgd dat de student minder goed heeft gepresteerd dan in normale omstandigheden van hem kan worden verwacht.

Het feit dat verzoeker de mening is toegedaan dat de eindscoreberekening voor het opleidingsonderdeel waarvoor hij niet slaagde tot gevolg heeft dat, niettegenstaande hij slechts fout antwoordde op twee vragen die volgens hem een klein subonderdeel van de evaluatie van het opleidingsonderdeel betreffen, is naar het oordeel van de Raad geen bijzondere omstandigheid als bedoeld in artikel II.229, eerste lid Codex Hoger Onderwijs. Het is een gevolg van de wijze waarop de verantwoordelijk lesgever de globale beoordeling van de te bereiken competenties van het opleidingsonderdeel vorm heeft gegeven middels een evaluatie die uit diverse componenten bestaat die toegespitst zijn op diverse, onderscheiden, competentiegebieden.

De Raad herinnert er andermaal aan dat verzoeker noch de score van het opleidingsonderdeel ‘Officinastages casuïstiek wetgeving en deontologie’, noch de wijze waarop zij tot stand is gekomen heeft betwist. Het ‘relatief’ karakter dat verzoeker aan de score toedicht, is geen bijzondere omstandigheid. De Raad, beschikkend over een discretionaire controle over de wijze waarop de interne beroepsinstantie invulling geeft aan de voorwaarden om iemand geslaagd te verklaren (in de zin van artikel II.229, eerste lid Codex Hoger Onderwijs), kan niet besluiten dat deze instantie op onrechtmatige of onredelijke wijze is voorbijgegaan aan de door verzoeker bijgebrachte bijzondere omstandigheden.

In casu kan de Raad de interne beroepsinstantie bijtreden waar ze oordeelde dat geen omstandigheden voorliggen die voor verzoeker als uitzonderlijk kunnen worden gekwalificeerd en waarvan redelijkerwijze kan worden aangenomen dat ze ervoor hebben gezorgd dat de student minder goed heeft gepresteerd dan van hem/haar in normale omstandigheden kon worden verwacht. Evenmin kan de Raad aannemen dat de score die verzoeker behaalde op zichzelf een bijzondere omstandigheid uitmaakt in de zin van artikel II.229, eerste lid Codex Hoger Onderwijs door de wijze waarop deze is tot stand gekomen of samengesteld. Dat verzoeker van mening is dat het behaalde cijfer als uitdrukking van zijn competenties enigszins ‘relatief’ is, maakt van het cijfer geen bijzondere omstandigheid. Het cijfer, dat niet betwist is,

vormt op zichzelf geen bijzondere omstandigheid. Het feit dat het tekort slechts te wijten is aan een deeltje van het examen dat een volgens verzoeker specifiek en omlijnd deel van de met het opleidingsonderdeel beoogde competenties betreft, brengt de Raad niet tot een ander besluit. De tekortkomingen die tot de eindscore leidden, zijn volgens de verantwoordelijke lesgever immers, blijkens de eindscoreberekening, van die aard dat verzoeker voor de totaliteit van de competenties die het opleidingsonderdeel nastreeft bij een holistische evaluatie waarvan de eindscoreberekening uitdrukking geeft, tekortschiet. Misschien heeft verzoeker wel voldoende kennis van heel wat andere met het opleidingsonderdeel nagestreefde competenties, doch dit belet niet dat een sleutelcompetentie, naar het oordeel van de verantwoordelijk lesgever, ontbreekt, waardoor hij niet slaagt voor het opleidingsonderdeel. Aldus ziet de Raad in het in acht nemen van het globale resultaat voor het opleidingsonderdeel bij de deliberatiebeslissing, niet dat afbreuk zou zijn gedaan aan een onderzoeksplicht die de vraag betreft of de wijze waarop de score is tot stand gekomen, de componenten waaruit deze score is samengesteld en de competenties die al dan niet voldoende aanwezig zouden zijn, en waardoor het zorgvuldigheidsbeginsel zou zijn geschonden. De Raad lichtte hierboven reeds toe dat de eindscoreberekening, behorend tot de pedagogische autonomie van de verantwoordelijk lesgever, precies tot uiting brengt dat voor de verantwoordelijk lesgever de diverse evaluatieonderdelen, en dan zeker de onderdelen van het afsluitend stage-examen, sleutelelementen zijn om te bepalen of *in globo* voldoende is voldaan aan de criteria die met het opleidingsonderdeel, dat diverse aspecten integreert, worden nagestreefd. De Raad acht het niet onrechtmatig en *in casu* – ten overvloede verwijzend naar de scores voor de andere evaluatieonderdelen – niet onredelijk de totaalscore op zich te benaderen en niet na te gaan hoe deze is samengesteld. Deze samenstelling vormt *in casu* geen bijzondere omstandigheid naar het oordeel van de Raad. Dit betekent niet dat verzoeker slechts tekortschiet voor het onderdeel dat de examenvragen betreft waarop hij fout antwoordde, zodat de score zou duiden op een volkomen anomalie in het studie- en resultatenpatroon van verzoeker, en er sprake zou zijn van een bijzondere omstandigheid. Het betekent dat holistisch benaderd, zoals vertaald in de eindscoreberekening, verzoeker de waaier aan competenties beoogd met het opleidingsonderdeel in onvoldoende mate heeft gedemonstreerd tijdens de evaluatieactiviteit. Aldus beschouwd vormt het cijfer, rekening houdend met de totstandkoming ervan, geen bijzondere omstandigheid. Vooral nu het opleidingsonderdeel waarvoor verzoeker een onvoldoende scoort 30 studiepunten beslaat van een masteropleiding van 120 studiepunten is het tekort, weze het veroorzaakt door – volgens verzoeker – twee fouten in een onderdeel van het mondeling examendeel, niet aan te merken als een bijzondere omstandigheid.

De Raad moet nog opmerken dat verzoeker weliswaar 9/20 scoorde voor het afsluitend stage-examenonderdeel van prof. dr. [T.] en dat dit tekort ertoe leidde dat hij voor het opleidingsonderdeel de totaalscore behaalde van 9 op 20, doch dat dit cijfer niet als dermate sterk afwijkend kan worden beschouwd van de overige evaluatieonderdelen. De score voor het betrokken stage-examenonderdeel kan dan ook niet, vergeleken met de overige stage-examenonderdelen, alsook vergeleken met de deelscores voor ‘kennistesten’, ‘stageschrift’ en ‘wetgeving, sociale zekerheid en deontologie’ als bijzonder worden beschouwd. De betrokken score valt binnen een aanvaardbare bandbreedte en vormt aldus geen grond om van een bijzondere omstandigheid gewag te maken. De impact ervan op het evaluatiecijfer voor het volledige opleidingsonderdeel als zodanig is weliswaar groot – zo ook is de impact van het opleidingsonderdeel op de opleiding groot – doch dit vormt, zoals reeds is overwogen, geen bijzondere omstandigheid in de zin van artikel II.229, eerste lid Codex Hoger Onderwijs. De Raad wil hierbij opmerken dat de keuze om de opleiding te structureren en hierbij diverse competenties te integreren in een opleidingsonderdeel, waarvan het gevolg kan zijn dat het opleidingsonderdeel een belangrijk gewicht krijgt binnen de opleiding, een keuze is die tot de autonomie van de instelling behoort. Hetzelfde geldt voor de keuze om de evaluatie van de opleidingsonderdelen binnen een opleiding vorm te geven. Het komt aan de instelling toe het programma vorm te geven op de wijze die volgens haar meest dienstig is om de doelstellingen van de opleiding te bereiken.

Verzoeker maakt in het feitenoverzicht in het verzoekschrift voor de Raad nog melding van het feit dat hij erin slaagde de bacheloropleiding farmaceutische wetenschappen af te werken in drie modeltrajectjaren met een gewogen gemiddelde van 72%, wat hij als ‘onderscheiding’ duidt. Voor zover verzoeker daarmee wil aangeven dat dit mee moet worden betrokken bij de beoordeling van de vraag of sprake is van bijzondere omstandigheden die ertoe zouden aanzetten hem geslaagd te verklaren voor de masteropleiding die hierop een vervolg vormt, merkt de Raad op dat, zelfs zo men de master- en bacheloropleiding als één geheel zou beschouwen, kan het feit dat verzoeker in de bacheloropleiding 72% behaalde als modeltrajectstudent geen bijzondere omstandigheid vormen in de zin van artikel II.229, eerste lid Codex Hoger Onderwijs, die toelaat verzoeker te delibereren in de masteropleiding ondanks een tekort (9 op 20) voor een opleidingsonderdeel in de masteropleiding, waarbij dit opleidingsonderdeel 30 studiepunten beslaat. De Raad is van oordeel dat geen sprake is van een

beperkt tekort in het studietraject dat als bijzondere omstandigheid zou kunnen worden aangemerkt.

De Raad ziet geen andere door verzoekende partij bijgebrachte elementen om te staven dat sprake is van bijzondere omstandigheden in de zin van artikel II.229, eerste lid Codex Hoger Onderwijs.

Zoals de Raad reeds vaststelde dient, om geslaagd verklaard te kunnen worden, verzoeker *in casu* aan te tonen dat aan twee, cumulatieve, voorwaarden is voldaan.

Verzoeker dient vooreerst aan te tonen dat sprake is van bijzondere omstandigheden. Indien sprake van bijzondere omstandigheden dringt een onderzoek naar de vraag of ondanks het tekort, met bijzondere omstandigheden omgeven, dat de student belet te slagen voor de opleiding daar het erop wijst dat hij in de evaluatieactiviteit niet aantoonde de met het opleidingsonderdeel beoogde doelstellingen/competenties in voldoende mate te hebben bereikt, de student de doelstellingen die de opleiding beoogt globaal heeft bereikt.

De Raad is van oordeel dat een onderzoek naar de vraag of de opleidingsdoelstellingen globaal zijn bereikt geen voorwerp heeft indien verzoeker niet eerst het bestaan van de in artikel II.229, eerste lid Codex Hoger Onderwijs bedoelde bijzondere omstandigheden heeft aangetoond. Het cumulatief karakter van de voorwaarden leidt ertoe dat een onderzoek naar de vraag of de opleidingsdoelstellingen zijn bereikt zich niet opdringt indien geen sprake is van bijzondere omstandigheden.

In casu heeft de interne beroepsinstantie, in antwoord op de argumenten die verzoeker in zijn intern beroepsschrift heeft ontwikkeld, gemotiveerd geoordeeld dat geen sprake is van de voor de toepassing van art. 132, §2 OER vereiste bijzondere omstandigheden. Voormelde bepaling vormt voor de Raad een vertaling van artikel II.229, eerste lid Codex Hoger Onderwijs.

Het eerste middel is niet gegrond.

De overige argumenten die verzoeker, in een tweede middel, aanvoert en die de vraag betreffen of de globale opleidingsdoelstellingen ondanks het tekort van verzoeker zijn bereikt, zijn niet van aard de vernietiging van de aangevochten beslissing mee te brengen. De Raad herinnert aan

het cumulatieve karakter van de in artikel II.229, eerste lid Codex Hoger Onderwijs bedoelde voorwaarden en overwoog hierboven dat geen sprake is van bijzondere omstandigheden die *in casu* toelaten verzoeker op basis van voormelde bepaling geslaagd te verklaren zo de globale opleidingsdoelstellingen zijn bereikt. Het tweede middel behoeft bijgevolg geen antwoord.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 12 januari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	eerste secretaris
---------------	-------------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.187 van 27 januari 2022 in de zaak 2021/1101

In zake: Havva Cansu TAS
                  Woonplaats kiezend te 1070 Anderlecht
                  Aristide Briandlaan 21a

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
                  Woonplaats kiezend te 1050 Brussel
                  Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 2 november 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de examencommissie van de opleiding ‘Bachelor of Science in de agogische wetenschappen’ van 9 september 2021 waarbij verzoekster (i) voor het opleidingsonderdeel ‘Statistische analyse voor agogen’ de resultaatsscore ‘GA’ (gewettigd afwezig) werd toegekend en (ii) voor de opleiding ‘Bachelor of Science in de agogische wetenschappen’ niet geslaagd wordt verklaard, de beslissing van de examencommissie van de opleiding ‘Master of Science in de agogische wetenschappen’ van 9 september 2021 waarbij verzoekster voor de opleiding ‘Master of Science in de agogische wetenschappen’ niet geslaagd wordt verklaard en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 23 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekster heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 december 2021.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en mevrouw Sarah Heyl, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de agogische wetenschappen’ en ‘Master of Science in de agogische wetenschappen’.

Tot het curriculum van verzoekster behoort het opleidingsonderdeel ‘Statistische analyse voor agogen’. Zij bekomt daarvoor de resultaatsscore ‘GA’ (gewettigd afwezig). Dit is de eerste bestreden beslissing.

Ten gevolge van het behaalde resultaat, wordt verzoekster ook niet-geslaagd verklaard voor de bacheloropleiding (tweede bestreden beslissing) en bijgevolg wordt zij ook niet-geslaagd verklaard voor de masteropleiding (derde bestreden beslissing).

Verzoekster stelde op datum van 15 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 23 oktober 2021 werd het intern beroep ongegrond verklaard. Dit is de vierde bestreden beslissing.

De interne beroepsinstantie stelde dat de studente in haar beroepsschrift en ter zitting enerzijds de beslissing betwist waarbij er werd geoordeeld dat het organisatorisch onmogelijk was om een inhaalexamen te voorzien voor het opleidingsonderdeel ‘Statistische analyse voor agogen’ en anderzijds, de beslissing van de examencommissie waarbij de studente ‘niet geslaagd’ werd verklaard in de bacheloropleiding.

Met betrekking tot het verzoek tot inhaalexamen stelt de interne beroepsinstantie dat de studente door overmacht (ziekte) niet kon deelnemen aan het examen voor het opleidingsonderdeel ‘Statistische analyse voor agogen’. De studente heeft overeenkomstig artikel 111, §1 van het onderwijs- en examenreglement (hierna: “OER”) een aanvraag ingediend voor de verplaatsing van het examen. In tegenstelling tot wat de studente meent, is de inwilliging ervan geen recht. Er werd beslist dat het niet mogelijk was een nieuw examenmoment te voorzien.

Verder wijst de interne beroepsinstantie erop dat artikel 151 van het OER op limitatieve wijze de studievoortgangsbepalingen omschrijft waartegen overeenkomstig artikel 153 van het OER

een intern beroep kan worden ingediend. De voorliggende beslissing kan niet worden beschouwd als een studievoortgangsbeslissing zoals bedoeld in artikel 151 van het OER. Tegen de beslissing van de decaan of en wanneer een nieuwe examenregeling binnen dezelfde examenperiode mogelijk is, is geen interne beroepsprocedure voorzien in het OER.

De interne beroepsinstantie concludeert dat de studente beroep instelt tegen een beslissing die niet kan worden beschouwd als een studievoortgangsbeslissing zodat de interne beroepsinstantie onbevoegd is om zich hierover uit te spreken.

Met betrekking tot het verzoek om ‘globaal geslaagd’ te worden verklaard stelt de interne beroepsinstantie dat de studente vraagt om gedelibereerd te worden voor de opleiding ondanks het resultaat ‘GA’ voor ‘Statistische analyse voor agogen’.

Voor zover de studente zich hierbij zou baseren op artikel 132, §2 van het OER (dat een uitzonderingssituatie betreft) komt het aan de studente toe om het verzoek tot uitzonderlijke deliberatie te onderbouwen waarbij zij hierbij zowel (1) de uitzonderlijke omstandigheden moet aantonen als (2) de opleidingsonderdelen moet aandragen, op basis waarvan zij de mening is toegedaan dat ze dezelfde opleidingsdoelstellingen nastreven als het opleidingsonderdeel of de opleidingsonderdelen waarvoor de tekorten werden behaald. De interne beroepsinstantie overloopt, verwijzende naar artikel 153, §1, vierde lid van het OER, beide elementen.

De bijzondere omstandigheden. Waar de studente de interne beroepsinstantie verwijst naar haar behandelende arts voor de persoonlijke problemen, wijst de interne beroepsinstantie erop dat het medische beroepsgeheim verhindert dat de interne beroepsinstantie de betrokken arts hierover zou gaan bevragen over problemen die de studente niet wenst mee te delen aan de interne beroepsinstantie. Wat betreft de financiële zorgen ten gevolge van het verlies van de studentenjob, de faalangst, de depressie en de verhuis van haar partner, stelt de interne beroepsinstantie vast dat hiervan geen stukken worden voorgelegd. Bovendien licht de studente niet toe hoe deze omstandigheden haar op rechtstreekse wijze hebben belet om haar examen te kunnen afleggen in de tweede zitting. De studente heeft namelijk, ten gevolge van haar gewettigde afwezigheid, geen examen afgelegd. Dit maakt dat er voor haar geen sprake is van een examencijfer dat als uitvalsbasis kan worden genomen om te beoordelen of zij in “normale omstandigheden” beter zou hebben gepresteerd. Ten overvloede stelt de interne beroepsinstantie studiegerelateerd vast dat de studente het vak reeds vier academiejaren heeft

opgenomen; na zeven benutte examenansen is zij er tot op heden niet in geslaagd om het vak succesvol af te leggen. Dat het vak ondertussen van titularis is veranderd en dat zij het examen online diende te maken en verschillende studenten hierbij tijdsnood zouden hebben ondervonden, kan door de interne beroepsinstantie niet worden aangemerkt als bijzondere omstandigheden. Het gewogen gemiddelde van de studente in de bacheloropleiding bevond zich telkens tussen de 43% en 59% zodat ook op basis hiervan niet tot uitzonderlijke omstandigheden zou kunnen worden besloten.

De globale opleidingsdoelstellingen. In haar beroepsschrift formuleert de studente geen concrete elementen op basis waarvan de interne beroepsinstantie zou kunnen besluiten dat de globale opleidingsdoelstellingen verwezenlijkt zijn. Zij heeft niet kunnen deelnemen aan het examen van dat opleidingsonderdeel in de tweede zitting waardoor de definitieve code ‘gewettigd afwezig’ is. Hieruit kan niet worden afgeleid dat de doelstellingen van de opleiding alsnog zijn behaald, des te meer omdat de studente niet aantoont op welke wijze de uniciteit van het betrokken opleidingsonderdeel wat betreft de leerresultaten op een andere wijze aan bod zijn gekomen.

Waar de studente aanvoert dat zij op de hoogte is van andere studenten die wel zijn ‘vrijgesteld’ voor het betrokken opleidingsonderdeel, treedt de studente niet in detail over de naam van deze studenten of de precieze omstandigheden van deze beslissing. De interne beroepsinstantie beoordeelt het beroep van de studente op individuele wijze, rekening houdende met alle eigen elementen die door de studente worden aangevoerd, zodat er geen sprake kan zijn van een schending van het gelijkheidsbeginsel. Daarenboven is er geen gelijkheid in de onwettigheid. Om dezelfde redenen als hoger aangehaald, is er volgens de interne beroepsinstantie evenmin sprake van een schending van het redelijkheidsbeginsel door de initiële beslissing van de examencommissie.

De interne beroepsinstantie kan de studente dan ook niet bijtreden in haar betoog dat zij ‘globaal geslaagd’ moet worden verklaard in de opleiding ondanks haar score ‘gewettigd afwezig’ voor het opleidingsonderdeel ‘Statistische analyse voor agogen’.

De interne beroepsinstantie verwerpt het beroep en de bestreden beslissing wordt bevestigd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 25 oktober 2021 aan verzoekster overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 2 november 2021 diende verzoekster een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

In haar *antwoordnota* betwist verwerende partij de ontvankelijkheid van het beroep voor zover dit gericht is tegen de oorspronkelijke studievoortgangsbepaling van 9 september 2021. Zij argumenteert dat overeenkomstig artikel 153, §2 van het OER de interne beroepsinstantie over een volheid van bevoegdheid beschikt. Dit betekent dat de beslissing van de interne beroepsinstantie in de plaats treedt van de beslissing van de examencommissie en deze laatste zodoende uit de rechtsorde verdwijnt. Bijgevolg kan de studievoortgangsbepaling van 9 september 2021 niet meer het voorwerp uitmaken van een extern beroep en is het extern beroep in die zin onontvankelijk.

In haar *wederantwoordnota* geeft verzoekster aan dat zij zich omtrent deze exceptie naar de wijsheid van de Raad gedraagt.

Beoordeling

Verzoekster richt haar beroep zowel tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie als tegen de initiële studievoortgangsbepalingen.

Of een initiële studievoortgangsbepaling in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 153, §2 van het OER van de verwerende partij dat de interne beroepsprocedure leidt tot hetzij een beslissing waarbij de beroepscommissie, zo het beroep onontvankelijk is, de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herziet.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de interne beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbepaling, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De exceptie is gegrond. Het beroep is niet ontvankelijk ten aanzien van de initiële studievoortgangsbepalingen, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de beslissing van de interne beroepsinstantie (verder: de bestreden beslissing).

V. De middelen

Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoekster zich in een enig middel beroept op een schending van het redelijkheidsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Nieuwe stukken en bezwaren

In haar *antwoordnota* voert verwerende partij aan dat verzoekster geen nieuwe stukken of middelen kan aanvoeren voor de Raad die niet in het kader van het intern beroep werden aangevoerd, tenzij deze middelen betrekking zouden hebben op de wijze waarop de interne beroepsprocedure is verlopen of wanneer een middel raakt aan de openbare orde. Volgens verwerende partij onderbouwt verzoekster voor het eerst in het kader van het extern beroep de financiële moeilijkheden, de tijdelijke verhuis van haar partner en de faalangst die zij als “uitzonderlijke omstandigheden” in aanmerking wenst te nemen in het kader van het verzoek om globaal geslaagd te worden verklaard met stukken (stukken 5, 6 en 7 van verzoekster). Bovendien verduidelijkt verzoekster pas in het kader van het extern beroep welke studenten zich volgens haar in een gelijke situatie bevinden en ten opzichte waarvan zij zich ongelijk behandeld voelt in het kader van het verzoek om globaal geslaagd te worden verklaard ([A.Z.], [S.A.] en [N.F.]).

In haar *wederantwoordnota* betwist verzoekster de opgeworpen exceptie omtrent de ontvankelijkheid. Volgens verzoekster laat verwerende partij na concreet te verduidelijken welk middel onontvankelijk zou voorkomen. Verzoekster heeft haar intern beroep voorbereid op

basis van de – volgens haar karige – informatie die zij ontvangen heeft van de faculteit. Zij heeft haar beroepsprocedure opgebouwd conform het OER. Op basis van artikel 155, §6 en §7 van dit OER kan verzoekster ook bijkomende stukken toevoegen aan het verzoekschrift.

Wat dat betreft, argumenteert verzoekster verder dat zij haar feitenrelaas opnieuw geëxpliciteerd heeft om dit zo duidelijk mogelijk naar voor te brengen en hierbij de nodige overtuigingsstukken heeft gevoegd. Volgens haar zijn er dus geen nieuwe feiten of middelen toegevoegd maar zijn de feiten verder onderbouwd. Verzoekster besluit dat de exceptie dient te worden verworpen.

Verplaatsing inhaalexamen

Verzoekster geeft vooreerst aan dat zij niet langer zal ingaan op haar verzoek naar een inhaalexamen. Zij wenst wel te verduidelijken dat zij als student geen andere mogelijkheid had om hierover grieven te formuleren. Zij heeft van de (betrokken personen en diensten van de) onderwijsinstelling geen antwoord ontvangen omtrent het door haar aangekaarte probleem. In tegenstelling tot wat de interne beroepsinstantie concludeerde, wil verzoekster aangeven dat zij een kans op een inhaalexamen wil krijgen. Verzoekster geeft aan dat het volgens het OER mogelijk is om in uitzonderlijke omstandigheden te beslissen om de examenperiode te verlengen (artikel 111.3 OER) en het ook mogelijk is om de examinerator te vervangen indien nodig (artikel 113.3 van het OER).

Zij verduidelijkt hierbij dat zij reeds haar masteropleiding heeft afgerond en reeds 177 studiepunten behaalde in de bacheloropleiding. Het opleidingsonderdeel ‘Statistische analyse voor agogen’ is het laatste dat zij moet afleggen om haar bachelordiploma te behalen (zonder hetwelk zij ook haar masterdiploma niet kan behalen). Doordat dat opleidingsonderdeel in het tweede semester georganiseerd wordt, dient zij anders een heel jaar te wachten (en zich hiervoor ook opnieuw in te schrijven) alvorens zij het vak kan afleggen. Verzoekster geeft aan dat dit louter en alleen het gevolg is van het feit dat ze ziek was. Daarom wenst zij ook gebruik te kunnen maken van de uitzonderingen die het reglement voorziet. Bovendien heeft volgens verzoekster een andere studente wel een gunst kunnen bekomen voor wat betreft het afleggen van een inhaalexamen.

Verzoekster geeft verder aan dat zij niet verder geholpen werd met haar vraag hieromtrent en ze daarom een intern beroep heeft ingesteld. Volgens verzoekster werd zij er in dat kader

evenmin op gewezen dat zij met haar vraag over het inhaalexamen aan het verkeerde adres was. Bovendien heeft zij lang moeten wachten op de beslissing van de interne beroepsinstantie waardoor zij ook een interessante jobaanbieding aan zich zag voorbijgaan. Verzoekster betreurt dan ook het hele verloop naar aanleiding van haar vraag omtrent het inhaalexamen wat op haar ook een grote emotionele impact had.

In haar *antwoordnota* voert verwerende partij aan dat de interne beroepsinstantie terecht heeft geoordeeld dat de grieven van de studente omtrent haar verzoek tot verplaatsing van het inhaalexamen niet tot haar bevoegdheid behoren en verwijst hiervoor naar de motivering van de interne beroepsinstantie. Volgens verwerende partij brengt verzoekster geen elementen aan die afbreuk doen aan deze motivering. Ten overvloede merkt verwerende partij op dat verzoekster niet kan worden gevolgd waar zij stelt dat zij niet werd geïnformeerd over de onmogelijkheid om een inhaalexamen te organiseren: zowel de titularis als het faculteitssecretariaat hebben verzoekster hiervan onmiddellijk op de hoogte gebracht. Verwerende partij verwijst hiervoor naar de e-mail van de titularis van 2 september 2021. Dat de ombudspersoon het reeds gegeven antwoord niet heeft herhaald ten aanzien van verzoekster, kan volgens verwerende partij deze dan ook niet ten kwade worden geduid.

Het verzoek om globaal geslaagd te worden verklaard

Verzoekster gaat vooreerst in op het standpunt van de interne beroepsinstantie omtrent de bijzondere omstandigheden die zij aanvoerde. Zij is van mening dat het standpunt van de interne beroepsinstantie omtrent het medisch beroepsgeheim onethisch is. Verzoekster stelt dat zij recht heeft op privacy en zij daarom ook in overleg met haar arts heeft besloten om zeer gevoelige persoonlijke problemen niet gedetailleerd weer te geven.

Verder gaat zij in op de persoonlijke problemen die volgens de interne beroepsinstantie onvoldoende gedocumenteerd waren. Voor wat betreft de financiële bekommernissen verwijst verzoekster naar de stukken die zij bij haar verzoekschrift voegt om haar financiële situatie te verduidelijken en benadrukt hierbij dat deze situatie voor haar precair is en de onzekerheid omtrent financiële onafhankelijkheid en stabiliteit voor haar moeilijk valt. Voor de noodzakelijke verhuis van haar partner naar het buitenland verwijst zij ook naar de stukken bij haar verzoekschrift. De plotse eenzaamheid bracht ook moeilijkheden met zich mee. Met betrekking tot de faalangst wijst verzoekster erop dat zij hiermee zowel in haar universitaire loopbaan als in haar persoonlijk leven geconfronteerd werd. Zij heeft hiervoor contact opgenomen met een psycholoog en verwijst hiervoor naar de stukken die zij hieromtrent

bijbrengt. Om financiële redenen heeft ze deze sessies in april 2021 beëindigd en heeft ze daarna geprobeerd om de gratis psychologen van de onderwijsinstelling te contacteren wat niet mogelijk was door hun volgeboekte agenda.

Verzoekster benadrukt dat de emotionele en financiële moeilijkheden ertoe hebben geleid dat zij een moeilijk jaar achter de rug heeft maar zij niettemin naar best vermogen heeft geprobeerd om haar studies tijdens het academiejaar 2020-2021 af te ronden. Desalniettemin heeft de onderwijsinstelling het volgens verzoekster belet om het examen af te leggen.

Tot slot betoogt verzoekster hieromtrent dat het door haar behaalde cijfer in de eerste zittijd als referentiepunt kan worden genomen aangezien zij door de eerder door haar aangehaalde omstandigheden was verhinderd om aan de tweede zittijd deel te nemen. Op basis van artikel 143 van het OER 2021-2022 zou zij namelijk geslaagd kunnen worden verklaard omdat zij aan de daar gestelde voorwaarden zou voldoen (ook al dateert dit artikel uit het OER van 2021-2022 van enkele maanden later).

Vervolgens gaat verzoekster in op het standpunt van de interne beroepsinstantie omtrent de globale opleidingsdoelstellingen. Verzoekster wijst erop dat een medestudent [N.F.] een onvoldoende had op een vak uit het tweede jaar van de bacheloropleiding (ook statistiek) en haar masteropleiding eveneens had afgerond. Deze studente werd wél gedelibereerd door de examencommissie. Hoewel deze studente aan een andere faculteit studeert, zijn de relevante bepalingen wel analoog aan deze van de faculteit psychologie. Verzoekster betoogt verder dat zij niet eerder de concrete gegevens van de studenten die zich volgens haar in een gelijkaardige situatie als de hare bevonden, had bezorgd omdat zij het niet ethisch vond om hun persoonsgegevens in het kader van haar intern beroep over te maken. Zij omschrijft daarom nu wel de concrete omstandigheden: [N.F.] zat in een andere faculteit maar ook hetzelfde OER van de onderwijsinstelling is op haar van toepassing. Ook [A.Z.] en [S.A.], die allebei studeren aan de faculteit psychologie en educatiewetenschappen, hebben dit OER kunnen benutten. Verzoekster benadrukt dat zij op basis van het gelijkheidsbeginsel op dezelfde wijze wenst te worden behandeld als deze studenten.

Verzoekster geeft verder aan dat, hoewel haar studietraject misschien niet perfect is verlopen, zij niettemin op het punt staat dit af te ronden en dit dan ook zo snel mogelijk wenst te doen. In dat opzicht acht zij de beslissing van de interne beroepsinstantie ook onredelijk omdat zij geen kans heeft gekregen om haar studie af te ronden. Zij benadrukt hierbij dat (1) ze de overmachtsprocedure van het OER correct heeft gevolgd maar niet de kans kreeg om een inhaalexamen af te leggen, (2) haar masteropleiding reeds heeft vervolledigd maar door niet

kunnen afleggen van één vak van de bacheloropleiding haar masterdiploma niet kan ontvangen en (3) ze hierdoor een heel jaar zal verliezen alvorens te kunnen afstuderen.

In haar *antwoordnota* geeft verwerende partij aan dat de interne beroepsinstantie, overeenkomstig de relevante regelgeving en rechtspraak, cumulatief twee aspecten heeft onderzocht: is er sprake van uitzonderlijke omstandigheden en zo ja, zijn de globale opleidingsdoelstellingen bereikt?

Met betrekking tot de bijzondere omstandigheden merkt verwerende partij op dat verzoekster op een nieuwe beoordeling van haar door dossier door de Raad lijkt aan te sturen. Verwerende partij benadrukt dat de Raad niet tot een feitelijk heronderzoek van de zaak mag overgaan en zich niet in de plaats mag stellen van verwerende partij. De Raad kan enkel de door verzoekster aangevoerde elementen beoordelen als annulatierechter. Verwerende partij verwijst naar de motivering van de interne beroepsinstantie en herhaalt hierbij haar eerder standpunt omtrent de ontvankelijkheid van de bijkomende toelichting en stukken met betrekking tot de uitzonderlijke omstandigheden die door verzoekster in het kader van haar extern beroep worden aangevoerd. Verwerende partij geeft ook aan dat verzoekster het standpunt van de interne beroepsinstantie omtrent het medisch beroepsgeheim onterecht interpreteert als een poging om de privacy van verzoekster te schenden waar de interne beroepsinstantie net het omgekeerde beoogde. De interne beroepsinstantie zal namelijk in geen geval via de arts informatie achterhalen over de medische toestand van verzoekster die zij niet expliciet zelf wenst mee te delen, ook al verwees verzoekster hiervoor naar haar arts.

Voor wat betreft de globale opleidingsdoelstellingen worden er door verzoekster, noch in het kader van het intern beroep, noch in het kader van het extern beroep, opleidingsonderdelen aangevoerd die dezelfde globale opleidingsdoelstellingen nastreven als het vak waarvoor het tekort werd behaald. Nochtans rust de bewijslast hiervoor overeenkomstig de artikelen 132, §2 en 153, §1 van het OER op de student. Verwerende partij verwijst hiervoor ook naar de motivering van de interne beroepsinstantie.

Verwerende partij wijst eveneens op het standpunt van de interne beroepsinstantie over de ongelijke behandeling die verzoekster aanvoerde. Zij herhaalt hierbij ook haar eerder standpunt omtrent de onontvankelijkheid van de namen van de studenten die verzoekster voor het eerst bijbrengt in het kader van haar extern beroep aangezien deze niet gekend waren in het kader

van het intern beroep. Verwerende partij benadrukt dat zij geen weet heeft van studenten die met een ‘AFW’ globaal geslaagd zouden worden verklaard.

Verder stipt verwerende partij aan dat de verwijzing van verzoekster naar de wijzigingen die in het OER 2021-2022 werden doorgevoerd niet dienend is in dit dossier aangezien dit een beslissing betreft van de examencommissie voor het academiejaar 2020-2021. Ondergeschikt merkt verwerende partij ook op dat verzoekster met een ‘GA’ ook onder de gewijzigde regelgeving niet in aanmerking zou komen voor een toegestane onvoldoende. Zoals ook in artikel II.222 van de Codex Hoger Onderwijs wordt voorzien, behoort het tot de autonomie van de onderwijsinstelling om de regels en modaliteiten van de deliberatie te bepalen. Het louter aanvoelen van verzoekster dat haar onterecht niet de gunst van de deliberatie werd toegekend, kan hieraan volgens verwerende partij geen afbreuk doen. Dat zij met het oog op deliberatie niet het hoogste cijfer heeft kunnen behouden maar er rekening wordt gehouden met de definitieve examenresultaten is niet kennelijk onredelijk.

Tot slot gaat verwerende partij in op het standpunt van verzoekster omtrent het respecteren van de ordetermin van 20 dagen en de gevolgen van het niet kunnen behalen van het masterdiploma. Verwerende partij tracht de beslissingen binnen zo kort mogelijke termijnen op te stellen. Het is echter niet steeds mogelijk dit binnen de ordetermin van twintig kalenderdagen te doen. Het verstrijken van deze termijn heeft volgens verwerende partij echter niet tot gevolg dat een beslissing die buiten deze termijn werd genomen met een nietigheid is bekleed. De door verzoekster aangehaalde gevolgen van het niet kunnen behalen van het masterdiploma kunnen volgens verwerende partij evenmin afbreuk doen aan het standpunt van verwerende partij.

Verwerende partij besluit dat de beschouwingen van verzoekster falen in feite en in rechte en geenszins afbreuk kunnen doen aan de beslissing van de interne beroepsinstantie die terecht en gelet op de stukken die het dossier kenmerken werd genomen die afdoende werd gemotiveerd met draagkrachtige motieven.

In haar *wederantwoordnota* herhaalt verzoekster haar standpunt dat het redelijkheidsbeginsel geschonden werd. Verzoekster voert omtrent het in aanmerking komen voor een toegestane voldoende nog aan dat zij voor het betrokken opleidingsonderdeel naast een ‘GA’ ook een 8/20 behaalde. Ze merkt op dat dit een uitzonderlijke omstandigheid is en dat ze de globale opleidingsdoelstellingen heeft behaald. Zij wenst dan ook overeenkomstig artikel 132, §2 en §3 van het OER globaal geslaagd te worden. De verwijzing van verzoekster naar het OER van

2021-2022 was, wetende dat dit niet op verzoekster van toepassing was, ingegeven om te illustreren dat haar verzoek om globaal geslaagd te worden redelijk is.

Verzoekster herhaalt ook haar standpunt dat het gelijkheidsbeginsel geschonden werd. Zij stipt hierbij aan dat het verstrijken van de ordetermin van twintig kalenderdagen volgens haar in dit geval absoluut geen geldige reden is nu verzoekster zelf wél steeds wordt verwezen naar het OER.

Beoordeling

Het beroep van verzoekster bij de Raad tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie van verwerende partij waarbij het beroep tegen de beslissing van de examencommissie van de ‘Master of Science in de agogische wetenschappen’ en van de ‘Bachelor of Science in de agogische wetenschappen’ om verzoekster niet geslaagd te verklaren, wordt verworpen.

Het intern beroep betrof de beslissing verzoekster niet geslaagd te verklaren voor de opleiding. Verzoekster was immers gewettigd afwezig tijdens de tweedekansexamenperiode voor het examen van het opleidingsonderdeel ‘Statistische analyse voor agogen’ uit de ‘Bachelor of Science in de agogische wetenschappen’. Het was organisatorisch niet mogelijk voor verwerende partij om een inhaalexamen te organiseren. Voor de bacheloropleiding kreeg verzoekster ook een bindende voorwaarde opgelegd als maatregel van studievoortgangsbewaking.

Waar verzoekster in het intern beroep de beslissing haar geen inhaalexamen aan te bieden aanvocht, stelt de Raad vast dat zij in het kader van het beroep voor de Raad berust in de beslissing van de interne beroepsinstantie dat de betrokken vraag buiten haar bevoegdheid valt.

Verzoekster citeert in deze context de volgende passage uit de beslissing van de interne beroepsinstantie:

“De commissie wijst erop dat art. 151 van het OER op limitatieve wijze de studievoortgangsbeslissingen omschrijft waartegen overeenkomstig artikel 153 van het OER een intern beroep kan worden ingediend. De in casu bestreden beslissing kan niet worden beschouwd als een studievoortgangsbeslissing ex artikel 151 van het OER.”

De Raad meent te mogen besluiten dat verzoekster berust in de betrokken beslissing. Zo leest de Raad in het verzoekschrift voor de Raad “wat betreft het verzoek tot inhaalexamen” het volgende: “Hierbij zal ik dan ook niet langer ingaan op het verzoek naar mijn inhaalexamen”.

Ten overvloede merkt de Raad op dat de opmerkingen die verzoekster formuleert met betrekking tot het inhaalexamen waarom zij verzocht in de bestreden beslissing van de interne beroepsinstantie zijn afgewezen. De interne beroepsinstantie oordeelde hierbij dat de beslissing met betrekking tot de vraag om een inhaalexamen dient te worden aangemerkt als een beslissing die buiten de scope van artikel 151 van het OER van verwerende partij valt daar het volgens de interne beroepsinstantie geen studievoortgangsbepaling is. Eveneens onderstreept de interne beroepsinstantie, verwijzend naar art. 111, § 1 van voornoemd OER dat de studente geen recht heeft op een inhaalexamen indien zij erom verzoekt.

De Raad kan begrip opbrengen voor de frustratie die verzoekster uit met betrekking tot het niet inwilligen van haar verzoek om een inhaalexamen, maar moet tegelijk vaststellen dat verzoekster de problematiek uitdrukkelijk van haar verzoek heeft uitgesloten. Mocht verwerende partij een mogelijkheid willen benutten om, met inachtneming van de toepasselijke regelgeving, verzoekster de kans te bieden het examen waarvoor zij in het academiejaar 2020-2021 afwezig bleef zo spoedig mogelijk af te leggen, dan kan de Raad zulks enkel toejuichen.

Wat het verzoek om globaal verklaard te worden betreft, stipt de Raad vooreerst ten overvloede aan dat het niet vanzelfsprekend is vast te stellen dat de globale opleidingsdoelstellingen zijn bereikt indien een bacheloropleidingsonderdeel in het geheel niet is geëvalueerd. Door de afwezigheid van verzoekster kan niet worden vastgesteld in hoeverre zij de aan het opleidingsonderdeel verbonden doelstellingen, die op hun beurt bijdragen tot de opleidingsdoelstellingen, heeft bereikt. In hoofdzaak van verzoekster vond immers geen meting van de door haar bereikte competenties plaats nu zij afwezig bleef op het examen.

De Raad herinnert er tevens aan dat opdat een student geslaagd zou kunnen worden verklaard in de zin van art. II.229 Codex Hoger Onderwijs twee cumulatieve voorwaarden moeten zijn vervuld.

Vooreerst moet sprake zijn van bijzondere omstandigheden. Indien aan deze voorwaarde is voldaan dient tevens te worden vastgesteld dat de student, niettegenstaande het tekort dat hij behaalde, de opleidingsdoelstellingen globaal heeft bereikt.

Wat de bijzondere omstandigheden betreft, voert verzoekster aan dat het onethisch is dat de interne beroepscommissie in de bestreden beslissing verwijst naar haar behandelende arts en hierbij meldt dat het medisch beroepsgeheim verhindert dat de commissie de arts ondervraagt over problemen die zij zelf niet aan de commissie wenst mee te delen.

De Raad ziet niet in hoe de interne beroepsinstantie op die manier een poging zou hebben ondernomen om de persoonlijke levenssfeer van verzoekster te schenden. In die zin kan de Raad verzoekster niet bijtreden. Tevens wijst de Raad er verzoekster op dat zij bezwaarlijk aan de interne beroepsinstantie kan verwijten in onvoldoende mate rekening te hebben gehouden met haar persoonlijke problemen waarvan de interne beroepsinstantie de precieze draagwijdte niet kon inschatten, bij gebrek aan gegevens.

De Raad moet eveneens vaststellen dat verzoekster gewag heeft gemaakt van financiële zorgen, faalangst, depressie en de verhuis van haar partner. De Raad merkt evenwel op dat verzoekster deze omstandigheden in het kader van het intern beroep niet verder heeft gesubstantieerd. Verzoekster heeft geen elementen bijgebracht om deze moeilijkheden nog maar enigszins te documenteren en de draagwijdte ervan te verduidelijken, nog daargelaten dat aangetoond wordt in hoeverre deze moeilijkheden verzoekster rechtstreeks beletten om het examen waarvoor zij afwezig bleef, af te leggen in de tweedekansexamenperiode. De Raad merkt ten overvloede op dat zulks niet betekent dat verzoekster geen hindernissen heeft ervaren bij haar studies in het academiejaar 2020-2021. De Raad oordeelt wel dat verwerende partij, op basis van de door verzoekster bijgebrachte elementen, niet onregelmatig of kennelijk onredelijk heeft beslist door te oordelen dat niet tot de aanwezigheid van uitzonderlijke omstandigheden kan worden beslist. Dat verzoekster voor de Raad bewijsstukken bijbrengt, leidt niet tot een andere conclusie, inzonderheid nu de Raad niet inziet wat verzoekster heeft belet deze elementen reeds in het kader van de interne beroepsprocedure voor te leggen. Wat de faalangst betreft, wil de Raad de impact ervan op het studeren niet minimaliseren. Deze impact heeft evenwel niet tot gevolg dat het een bijzondere omstandigheid betreft in de zin van art. II.229 Codex Hoger Onderwijs die, rekening houdend met haar voor de Raad onduidelijk verband met de examenafwezigheid, ertoe brengt verzoekster globaal geslaagd te verklaren.

Hetzelfde geldt voor de depressie waarvan verzoekster melding maakt en waarvan zij trouwens eerst voor de Raad elementen die tot de aannemelijkheid ervan kunnen bijbrengen, voorlegt.

De Raad merkt ook op dat verzoekster weliswaar expliciteert dat zij de omstandigheden rond emotionele en financiële moeilijkheden – zoals verzoekster het omschrijft – heeft beschreven om te verduidelijken dat zij een zeer moeilijk jaar achter de rug heeft. Hoewel de Raad dit niet wil ontkennen en achting heeft voor het feit dat verzoekster, naar zij beweert, ondanks de omstandigheden haar best heeft gedaan om haar studies af te ronden, kan de Raad de beslissing van de interne beroepsinstantie niet onregelmatig of onredelijk achten in zoverre de beroepsinstantie van mening is dat deze omstandigheden geen verklaring vormen voor de gemiste examenkans in de tweede examenzitting en niet kunnen worden aanzien als bijzondere omstandigheden in de zin van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs.

De Raad ontkent niet dat verzoekster de procedure met betrekking tot wat zij overmacht noemt correct heeft gevolgd. Door de gemiste examenkans *in casu* niet als bijzondere omstandigheid te beschouwen in de zin van art. II.229 Codex Hoger onderwijs en te oordelen dat door de afwezigheid geen examencijfer voorligt, nu er geen competenties zijn gemeten in de tweede examenzitting, waaromtrent de vraag rijst of verzoekster in ‘normale omstandigheden’ beter zou hebben gepresteerd, heeft de interne beroepsinstantie correct gehandeld. Dat zij, zoals verzoekster aanvoert, niet op basis van het cijfer uit de eerste examenzitting (8 op 20) de deliberatievraag heeft beoordeeld maakt de beslissing niet onregelmatig of onredelijk. Dat verzoekster in de eerste examenzitting 8 op 20 behaalde en voor het examen afwezig bleef tijdens de tweede zitting, waarbij verwerende partij het eerst behaalde cijfer niet in ogenschouw neemt bij de deliberatiebeslissing kan evenmin aanleiding geven tot de vernietiging van de bestreden beslissing.

Waar verzoekster aanvoert dat zij overeenkomstig art. 143 van het ‘toekomstige’ OER van verwerende partij onder de voorwaarden valt om geslaagd te zijn, komt het de Raad voor dat verzoekster voorbijgaat aan het feit dat zij voor een opleidingsonderdeel afwezig bleef op het examen. Verzoekster gaat tevens voorbij aan het gewicht van de tekortpunten dat hiermee gepaard gaat. Daarnaast wijst de Raad erop dat de verwerende partij in de aangevochten beslissing met de overweging aangaande de gewogen gemiddeldes van de studente in de bacheloropleiding veeleer wou verduidelijken dat ook geen sprake is van studiegerelateerde bijzondere omstandigheden die ertoe nopen verzoekster geslaagd te verklaren. De Raad signaleert hier ook nog dat het tot de autonomie van de instelling behoort het onderwijs- en examenreglement inzake de deliberatiecriteria aan te passen en dat verzoekster geen recht kan

putten uit een wijziging van het temporeel toepassingsgebied waarbinnen zij niet valt. De ontevredenheid van de studente terzake impliceert niet dat de interne beroepsinstantie die haar geen voordeel laat putten uit deze ‘toekomstige’ bepalingen op laakbare wijze handelt.

De Raad wenst ook stil te staan bij de overweging van verzoekster dat zij ten aanzien van medestudenten zou zijn benadeeld, waarbij deze wel geslaagd zouden zijn verklaard niettegenstaande een tekort. De Raad stelt vast dat verzoekster eerst voor de Raad elementen bijbrengt die een vergelijking eventueel relevant zouden kunnen maken, met dien verstande dat een student uit de loutere verwijzing naar de behandeling van een medestudent geen rechten kan putten. Nu de interne beroepsinstantie niet over deze gegevens beschikte, kan haar moeilijk worden verweten deze elementen niet bij haar beslissing te hebben betrokken. Daarbij komt ten overvloede dat de Raad ook geen aanwijzingen in de bijgebrachte informatie aantreft waaruit zou blijken dat een medestudent die desondanks afwezig te zijn gebleven op een examen geslaagd zou zijn verklaard.

Waar verzoekster ten slotte een opmerking formuleert betreffende de tijd die de interne beroepsinstantie heeft genomen alvorens de ze een beslissing trof, brengt de Raad in herinnering dat de in de Codex Hoger Onderwijs voorziene termijn waarbinnen de beroepsinstantie een beslissing dient te nemen een ordetermijn is. Het overschrijden van de termijn tast de regelmatigheid van de beslissing niet aan.

De Raad stipt nog aan geen twijfels te willen uiten over de gedrevenheid van verzoekster. Evenmin komt het de Raad toe zich uit te spreken of verzoekster in de opleiding op haar plaats zit. Ook ontkent de Raad de studievoortgang niet die verzoekster reeds realiseerde. Dit alles belet niet dat niet onregelmatig of onredelijk is beslist door verzoekster niet geslaagd te verhalen. Dat verzoekster de procedure volgde met betrekking tot afwezigheden op het examen, dat zij reeds alle credits uit de masteropleiding behaalde, dat zij van mening is dat zij als gevolg van een afwezigheid haar hele jaar verliest, belet, de omstandigheden van de casus in acht genomen, niet dat de Raad van oordeel is dat de beslissing van de interne beroepsinstantie kan standhouden.

Wat de vraag betreft of verzoekster de opleidingsdoelstellingen heeft bereikt, ontwikkelde verzoekster voor de Raad geen argumenten die tot vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen leiden.

Om al de voorgaande redenen acht de Raad het beroep niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 27 januari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	eerste secretaris
---------------	-------------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.188 van 27 januari 2022 in de zaak 2021/1111

In zake: Murat YILDIRIM
Woonplaats kiezend te 3581 Beverlo
Genebroekstraat 38

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
Woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 4 november 2021, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 10 september 2021 waarbij aan verzoeker een score van 7/20 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Tolkatelier Engels II’ en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 29 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 december 2021.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en mevrouw Sarah Heyl, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Arts’ in het tolken.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Tolkatelier Engels II’ bekomt verzoeker een examencijfer van 7/20. De proclamatie vindt plaats op 10 september 2021.

Verzoeker stelde op datum van 17 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 29 oktober 2021 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie merkt vooreerst op dat haar bevoegdheid er niet in bestaat om zich in de plaats te stellen van de titularis voor de beoordeling van het examen. Haar opdracht beperkt zich ertoe om na te gaan of de examenbeslissing aan de student werd opgelegd met respect voor de geldende reglementaire bepalingen en beginselen van behoorlijk bestuur. Aan de titularis kleefte een vermoeden van deskundigheid en objectiviteit, dat alleen door duidelijke en overtuigende elementen kan worden weerlegd.

De interne beroepsinstantie heeft de volgende toelichting van de titularis over het verloop van het examen bekomen:

De beoordeling van het examen gebeurde door een jury die als volgt is samengesteld: [JP.W.] (voorzitter COW tolken), [H.S.], [G.C.], [M.V.O.], [D.B.], [M.G.] (spreker).

De evaluatie gebeurt op basis van de volgende criteria:

- inhoud: is de boodschap accuraat en volledig voor de luisteraar (client)
- taalgebruik: structuur, zelfcorrecties, tempo, register
- tolkvaardigheden: probleemoplossing, cabinegedrag, synthese, decalage
- kennis: algemeen en specifiek
- taalbeheersing: brontaal / doeltaal

Over het verloop van het examen hebben de beoordelaars het volgende genoteerd:

a. Deelexamen ENG > NL : Covid-19 and e-commerce

De tolkprestatie van de student is onvoldoende: 8/20

- **inhoud:** de boodschap wordt regelmatig inaccuraat of te approximatief weergegeven,
- de toehoorder moet moeite doen om de boodschap te volgen,
- er is geen coherent verhaal te ontwaren.

- **taalgebruik:** vaak zijn er gebrekkige, onduidelijke formuleringen in het Nederlands.
- **tolkvaardigheden:** de student moet meermaals een zin herbeginnen omdat de decalage te kort is en geeft daardoor vaak een woord per woord vertaling. Jammer genoeg krijgt de toehoorder dan geen duidelijke boodschap te horen.
- **beheersing brontaal / kennis:** enkele voorbeelden:
  - o UNCTAD/LDCs/ third – party marketplaces worden niet weergegeven
  - o Resilience = belangrijke gedachte verdwijnt
  - o Companies with less than 10 employees = bedrijven die 10 werknemers aannemen of meer
  - o Cut the workforce = werkkrachten verminderen
  - o Developing countries = ontwikkelende landen
  - o They pay for food, medicine, health and hygiene products = mensen betalen kosten
  - o Broadband costs = hoge kosten
  - o regulatory framework and bottlenecks = nieuwigheden
  - o cijfers worden verkeerd weergegeven 19 = 90, 87 = 78
  - o “we zien dat” , allé , ja

Deexamen NL > ENG: Tijdelijke werkloosheid in de horeca

De tolkprestatie van de student is duidelijk onvoldoende: 6/20

- **inhoud:** de boodschap komt NIET over,
- de toehoorder moet zich enorm inspannen om het verhaal te volgen of te begrijpen door weglatingen
- **taalgebruik:** jammer genoeg zijn de gebruikte formuleringen te vaak onbegrijpelijk omwille van een ontoereikend kennis van het Engels (formuleringen die niet enkel on-idiomatisch zijn maar ook het begrip van de boodschap in de weg staan),
- verder is ook de woordenschat in het Engels problematisch, waardoor de boodschap ook hierdoor geregeld inaccuraat wordt weergegeven,
- **tolkvaardigheden:** ook zijn er geregeld haperingen waardoor de toehoorder twijfelt aan de boodschap en dus aan de geloofwaardigheid van de tolk,
- **beheersing doeltaal / kennis:** enkele voorbeelden
  - o Ik wil het hebben over = I'd love to talk about
  - o Horecasector = restauration business
  - o Tijdelijke werkloosheid= unemployment of undetermined period
  - o Op tijdelijke werkloosheid zetten= to put them on hold
  - o In juni stond de helft van de werknemers op tijdelijke werkloosheid = this number is half in June
  - o Werknemers= employers

- o Vaste medewerker= fixed worker
- o Keukenpersoneel ging aan de slag als koerier= they employed transporters
- o Stijging = rate of
- o Stilaan= slowly and slowly
- o Back then = veel gebruikt ?
- o (when) we look to `

Op basis van deze bevindingen werd beslist de het eindcijfer 07/20 toe te kennen.

Over de specifieke grieven van de student over de ventilatie, de spreesnelheid en de problemen om in te loggen werd door de titularis het volgende toegelicht:

De ventilatie in de cabines is uitgeschakeld wegens corona, dit was zo tijdens het semester, het examen in juni en september. De student had net zoals de andere studenten die examen moesten afleggen de keuze om de cabinedeur al dan niet open te laten tijdens het examen of tussen de twee onderdelen. Er werd hem ook tussen de twee onderdelen gevraagd of het ging.

Het spreekritme was een normaal spreekritme van iemand die een discours brengt over twee geziene thema's tijdens de tolkateliers.

Door zijn afwezigheid tijdens het semester beschikte de student niet over een login voor de computers. Tijdens het examen in juni was dit ook het geval en dan heeft de technicus snel een tijdelijke login aangemaakt zodat er ook een opname via het tolkensysteem kon gemaakt worden. In september was de technicus er niet maar kon het examen zonder problemen in de cabine doorgaan maar werd er een opname gemaakt door gebruik te maken van de smartphone van een collega.

Op basis van deze toelichtingen ziet de interne beroepsinstantie geen reden om aan te nemen dat er sprake is van enige onregelmatigheid in de beoordeling. Dat de luchtcirculatie in de cabine was afgesloten, was voor iedere student het geval en is een veiligheidsmaatregel om studenten en docenten te beschermen tegen de verspreiding van het coronavirus. De omstandigheid dat de student meent dat de voorgelezen tekst moeilijker was en sneller werd gelezen, is louter gebaseerd op zijn eigen aanvoelen zonder dat dit enigszins aannemelijk wordt gemaakt. Dat de student in het verleden beroep heeft aangetekend tegen het examencijfer doet de interne beroepsinstantie niet besluiten dat hij om die reden niet meer objectief zou kunnen worden beoordeeld omdat hij door een beroepsindiening louter een decretaal en reglementair

recht heeft uitgeoefend. Er is dan ook geen enkele indicatie om aan te nemen dat een student die van de voorziene rechtsbescherming gebruik maakt, door een docent anders zou worden beoordeeld. Het zuchten van de beoordelaar wanneer de student niet kon inloggen, is evenmin aangetoond, daargelaten de vraag of enig zuchten omwille van het door de student gemelde feit zou zijn gebeurd en zelfs in dergelijk geval is enige doorsijpeling naar de beoordeling in het nadeel van de student niet aannemelijk gemaakt.

De interne beroepsinstantie ziet geen redenen om de goede trouw van de beoordelaars in twijfel te trekken en dus om de opnames van het examen te vergelijken met die van andere studenten, waarbij dan nog moet worden opgemerkt dat studenten niet in een concurrentiële positie worden geplaatst. Voor de interne beroepsinstantie volstaat het dat zij vaststelt dat het examen, wat het verloop en de beoordeling ervan, op rechtmatige basis heeft plaatsgevonden. In zoverre het verzoek van de student erin bestaat dat de interne beroepsinstantie het examen opnieuw beoordeelt, moet worden opgemerkt dat zij hiertoe niet overgaat en al zeker niet in het geval initieel geen onrechtmatigheid is aangetoond. Dat een student een examen als moeilijk of een beoordeling als streng ervaart, houdt niet in dat hiermee is bewezen dat de opstelling en beoordeling ervan de perken van de redelijkheid te buiten is gegaan.

De interne beroepsinstantie wijst er nog op dat de student tijdens de hoorzitting heeft erkend dat hij slecht heeft gepresteerd maar hij wijt dit alleen aan de omstandigheden. Hiermee bevestigt de student het oordeel van de interne beroepsinstantie dat het examenresultaat een correcte weergave is van de kennis en kunde van de student.

De interne beroepsinstantie besluit dat de student niet heeft aangetoond dat het eindresultaat op onrechtmatige wijze tot stand is gekomen. Het eindcijfer van 7/20 houdt stand.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 29 oktober 2021 aan verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 4 november 2021 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad onderzoekt de ontvankelijkheid zo nodig ambtshalve.

Verzoeker vordert de nietigverklaring, niet enkel van de beslissing op intern beroep (tweede bestreden beslissing), maar ook van de initiële studievoortgangsbeslissing waarbij aan verzoeker een score van 7/20 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Tolkatelier Engels II’ (eerste bestreden beslissing).

Of een initiële studievoortgangsbeslissing in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten. Te dezen bepaalt artikel 153, §2 van het onderwijs- en examenreglement 2020-2021 van de verwerende partij dat de interne beroepscommissie hetzij beslist tot de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid, hetzij een nieuwe beslissing neemt die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herziet.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

Het beroep is onontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. De middelen

Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoeker zich in een enig middel beroept op een schending van het redelijkheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker vraagt vooreerst dat de Raad gaat luisteren naar de examenprestaties van de eerste en tweede zit. Volgens verzoeker zijn er tijdens de tweede zit namelijk heel wat verschillen vast

te stellen op het vlak van de spreek snelheid van de docent en de tekst kwaliteit. Verzoeker meent dat, doordat hij het examencijfer van de eerste zit ook heeft betwist en de docent hiervan op de hoogte was, hij hierdoor “pesterijen” heeft ervaren tijdens zijn tweede zit. Volgens verzoeker valt ook vast te stellen dat de tekst van het examen in tweede zit veel moeilijker was dan in eerste zit en heeft de docent ook veel sneller voorgelezen. Verzoeker vraagt om de examens van andere talen te vergelijken omdat volgens hem de spreek snelheid daar veel trager is en de teksten ook veel gemakkelijker zijn.

Verder stelt verzoeker dat hij psychologische druk heeft ervaren vanwege de docent op het moment dat hij problemen had met het inloggen doordat de docent zuchtte en aangaf dat de student het zelf had moeten oplossen. Vervolgens heeft verzoeker het examen moeten afleggen in een afgesloten tolkcabine waarbij de verluchting was afgesloten als coronamaatregel maar verzoeker was hiervan niet op de hoogte. Achteraf (na de tolkbeurt Engels-Nederlands) werd verzoeker meegedeeld dat hij de deur mocht openlaten omdat de verluchting niet aanstond. Verzoeker benadrukt dat bij tolken de hoger vermelde omstandigheden van groot belang zijn. Hij vraagt daarom om zijn herexamen opnieuw te kunnen doen onder de correcte voorwaarden op het vlak van objectiviteit en een tekstmoeilijkheid en spreek snelheid vergelijkbaar met de andere talen en zijn eerste zit.

In haar *antwoordnota* stipt verwerende partij vooreerst aan dat, waar verzoeker kennelijk enkel op een nieuwe beoordeling door de Raad aanstuurt, de Raad niet tot een feitelijk heronderzoek van de zaak mag overgaan; de Raad kan aldus niet de geluidsopnames van de student beluisteren. Dit zou volgens verwerende partij namelijk impliceren dat de Raad zich in haar plaats zou stellen. De Raad beoordeelt daarentegen de door de student aangevoerde elementen als annulatierechter.

Verder voert verwerende partij aan dat de interne beroepsinstantie afdoende duidelijk heeft gemaakt waarom zij tot de welbepaalde beslissing is gekomen. De grieven van verzoeker die een wezenlijke invloed konden hebben op de beslissing werden in de besluitvorming betrokken. Verzoeker toont volgens verwerende partij geenszins aan dat de interne beroepsinstantie op kennelijk onredelijke wijze tot haar beslissing is gekomen of met miskenning van de stukken van het dossier waarover de interne beroepsinstantie beschikte bij het nemen van haar beslissing.

Verwerende partij besluit dat de beschouwingen van verzoeker falen in feite en in rechte en geenszins afbreuk kunnen doen aan de beslissing van de interne beroepsinstantie die terecht en gelet op de stukken die het dossier kenmerken werd genomen en die afdoende werd gemotiveerd met draagkrachtige motieven.

Beoordeling

Verzoeker betwist voor de Raad het examenresultaat dat hij behaalde voor ‘Tolkatelier Engels II’. Verzoeker behaalde de examenscore 7 op 20.

Verzoeker nodigt de Raad uit om te luisteren naar de examenprestaties van de eerste en de tweede zitting. Volgens verzoeker verschilde de spreekqualiteit en spreesnelheid van de evaluator sterk over beide zittingen heen. Volgens verzoeker houdt dit verband met het beroep dat hij indiende bij de Raad tegen het examencijfer dat hij behaalde bij de eerste examenkans. Verzoeker is van oordeel dat hij daardoor pesterijen heeft ervaren tijdens de tweede examenzitting. De test zou veel moeilijker zijn geweest en de spreesnelheid veel hoger. Bovendien zou de spreesnelheid ook in vergelijking met andere talen hoger zijn geweest. Daarnaast zou ook de moeilijkheidsgraad bij de teksten gebruikt op de examens voor de andere talen geringer zijn geweest.

Daarnaast voert verzoeker aan dat de examiner psychologische druk op hem zou hebben uitgeoefend. Toen de student problemen ervaarde bij het inloggen, zou de examiner hebben gezocht en hebben gezegd dat de student het probleem zelf had moeten oplossen. Verzoeker wijst er tevens op dat hij examen diende af te leggen in een afgesloten tolkcabine. De cabine was omwille van de maatregelen in de strijd tegen het coronavirus afgesloten. Verzoeker voert aan dat dit hem niet gezegd was en dat de examiner pas na de tolkbeurt (Engels-Nederlands) de student heeft geïnformeerd.

Verzoeker vraagt daarom aan de Raad dat hem de kans zou worden gegeven zijn herexamen opnieuw af te leggen, ditmaal in gepaste omstandigheden.

Bij het beantwoorden van het verzoek wijst de Raad er verzoeker op dat het de Raad niet toekomt zich in de plaats te stellen van de voor de evaluatie van zijn tolkprestatie bevoegde

evaluatoren in de schoot van de instelling van hoger onderwijs. De Raad kan bijgevolg geen uitspraak doen over het al dan niet verdienstelijk karakter van de tolkprestaties van verzoeker.

De Raad kan enkel nagaan of de aangevochten beslissing, die de aangevochten evaluatie van de tolkprestaties van verzoeker omvat, in overeenstemming met de erop toepasselijke regelgeving is genomen, met inbegrip van de beginselen van behoorlijk bestuur. Daarnaast kan de Raad onderzoeken of de beslissing niet kennelijk onredelijk is.

De Raad leest in het extern beroepsschrift dat verzoeker van oordeel is niet objectief te zijn beoordeeld.

De Raad moet vaststellen dat de argumenten die verzoeker ter beoordeling voorlegt in het extern beroep, ook in de interne beroepsprocedure door verzoeker zijn ontwikkeld.

De Raad moet tevens vaststellen dat de interne beroepsinstantie uitvoerig op de argumenten van verzoeker heeft geantwoord.

Zoals de Raad, moet verwerende partij in de beslissing op intern beroep vaststellen dat aan de titularis die verzoeker evalueerde een vermoeden van deskundigheid en objectiviteit kleeft. Het is aan verzoeker dit vermoeden te weerleggen.

Waar de interne beroepsinstantie van oordeel is dat verzoeker geen duidelijke en overtuigende elementen bijbrengt om de onpartijdigheid of deskundigheid van de evaluator tot voorwerp van gereede twijfel te maken, is de Raad van oordeel dat de beweringen van verzoeker in zijn verzoekschrift voor de Raad niet van aard zijn de Raad te doen besluiten dat de conclusie van de interne beroepsinstantie onregelmatig is of kennelijk onredelijk. Ook de Raad is van oordeel dat geen elementen voorliggen om in redelijkheid aan de beroepsernst van de evaluator te twifelen.

De Raad stelt ook vast dat in de interne beroepsprocedure toelichting wordt gegeven bij het verloop van het examen door de titularis van het opleidingsonderdeel. Deze lichtte, wat voor de bewering van verzoeker dat hij het slachtoffer is geweest van pesterijen van ‘de prof’, ook toe dat de beoordeling door een jury is gebeurd, waarvan hij de samenstelling weergeeft. Daarnaast verschaft hij inzicht in de evaluatiecriteria en de opmerkingen die zijn genoteerd, in functie van

deze criteria, door de beoordelaars met betrekking tot de beide deeexamens (Engels – Nederlands en Nederlands – Engels). Hieruit blijkt dat verzoeker voor de deeexamens respectievelijk 8 en 6 op 20 behaalde of de globale score van 7 op 20.

De Raad stelt vast dat verzoeker voor de tweede tolkprestatie, nadat de deur was geopend, een lagere score behaalde dan voor de eerste tolkprestatie, in een niet-verluchte tolkcabine. De Raad merkt hierbij ook op dat waar verzoeker in de interne beroepsprocedure wees op geluidsoverlast bij het tolken met open deur, hij dit argument niet herneemt in de procedure voor de Raad.

De Raad merkt ook op dat de interne beroepsinstantie uitdrukkelijk antwoord biedt op de specifieke opmerkingen van verzoeker met betrekking tot de ventilatie, de spreeknelheid en de logingegevens.

Uit deze toelichting blijkt dat de interne beroepsinstantie deze argumenten gemotiveerd heeft weerlegd. De Raad ziet in deze weerlegging geen onregelmatigheid. Evenmin is de beslissing kennelijk onredelijk. Met de interne beroepsinstantie ziet de Raad geen grond om ook op basis van de specifieke elementen te oordelen dat sprake is van een partijdige beoordeling. Evenmin oordeelt de Raad dat de examenomstandigheden, die verzoeker toeschrijft aan pesterijen, een examensetting hebben gecreëerd die verzoeker niet de kans hebben geboden voldoende sereen zijn competenties te demonsteren in functie van de beoordelingscriteria. De Raad ziet dan ook geen reden om de evaluatiebeslissing, zoals bevestigd door de interne beroepsinstantie, te vernietigen en verzoeker een nieuw examenmoment aan te bieden.

Tenslotte gaat de Raad nog in op het verzoek om kennis te nemen van de geluidsopnames. De Raad stelt vooreerst vast dat een soortgelijk verzoek aan de interne beroepsinstantie is gericht. Het verzoek is door de beroepsinstantie op gemotiveerde wijze niet ingewilligd. De Raad merkt op dat verzoeker deze motivering niet aanvecht. De Raad, zoals de interne beroepsinstantie, stelt vast dat er geen indicatie is om aan te nemen dat de student, omwille van een eerder bij de Raad ingediend beroep, het voorwerp zou uitmaken van pesterijen. Bij gebrek aan dergelijke indicatie, ook rekening houdend met de uitvoerige toelichting die de vaktitularis verschaftte over het examen, ziet de Raad evenmin een reden om de examenopnames te vergelijken.

Acht slaand op de overwegingen waarmee de interne beroepsinstantie de claim van verzoeker met betrekking tot de vermeende pesterijen die zich vertaald zouden hebben in de

examenomstandigheden afwijst, ziet de Raad geen onregelmatigheid of onredelijkheid in de beslissing van de interne beroepsinstantie die aanleiding zou geven tot de vernietiging ervan.

Tot slot stipt de Raad nog aan dat zelfs als hij kennis zou nemen van de geluidsopnames, verzoeker er nogmaals aan herinnerd dient te worden dat het de Raad niet toekomt de merites van verzoeker te evalueren en aldus de rol op te nemen van de hiertoe in de schoot van de hoger onderwijsinstelling aangeduide beoordelaars.

Daarnaast leest de Raad in de beslissing van de interne beroepsinstantie dat verzoeker zelf heeft aangegeven dat het examen niet goed is verlopen. Verzoeker wijt dit weliswaar aan de omstandigheden, doch de Raad ziet geen reden de beslissing die ervan uitgaat dat de examenomstandigheden niet in de weg stonden aan een goede inschatting van de competenties waarvan verzoeker bij zijn tolkprestaties blijkt heeft gegeven, teniet te doen.

Het middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 27 januari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.200 van 3 februari 2022 in de zaak 2021/1123

In zake: xxx

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Van Caeneghem
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Vrijheidstraat 32, bus 16
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 9 november 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de toelatingscommissie van de onderwijsinstelling van 12 oktober 2021 waarbij aan verzoeker werd geweigerd om de stageperiode in het kader van het opleidingsonderdeel ‘Eindwerk deel 2 (MW)’ te verlengen.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 december 2021.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Wim Van Caeneghem, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker heeft bij de onderwijsinstelling een aanvraag ingediend voor individuele aanpassingen bij zijn inschrijving binnen de opleiding ‘Bachelor in het sociaal werk’ in het academiejaar 2021-2022. Verzoeker vraagt omwille van een vertraagde groei ten gevolge van een functiebeperking om de bufferperiode van de stage te verlengen tot maximaal 28 januari 2022.

Op 12 oktober 2021 besliste de toelatingscommissie van de onderwijsinstelling de verlenging van de stageperiode voor het opleidingsonderdeel ‘Eindwerk deel 2 (MW)’ te weigeren.

Dat is de bestreden beslissing.

Verzoeker stelde op datum van 19 oktober 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Aangezien verzoeker op 9 november 2021 nog geen beslissing van de interne beroepsinstantie van verwerende partij heeft ontvangen, stelt hij beroep in bij de Raad tegen de initiële beslissing (en het uitblijven van een beslissing op intern beroep).

IV. Ontvankelijkheid – afstand

Per e-mail van 1 december 2021 deelt verzoeker mee dat het niet langer nodig is om het extern beroep verder te zetten. Hij vraagt om het dossier af te sluiten.

De Raad begrijpt deze e-mail als een afstand. De Raad ziet geen redenen om deze afstand niet toe te kennen.

V. Anonimisering

Verzoeker vraagt de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad stelt de afstand van het geding vast.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoeker weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 februari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	eerste secretaris
---------------	-------------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.186 van 27 januari 2022 in de zaak 2021/1138

In zake: Gözdenur AYYILDIZ
Woonplaats kiezend te 1930 Zaventem
Patrijzenlaan 15

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
Woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 12 november 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 4 november 2021 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 december 2021.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Sarah Heyl, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Science in Communication Studies’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Traineeship in Communication Studies: New Media and Society in Europe’ bekomt verzoekende partij een examencijfer ‘AFW (afwezig)’.

Verzoekende partij stelde op datum van 15 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 4 november 2021 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat aan de studente een ‘AFW’ werd toegekend omdat ze haar portfolio te laat had ingediend. De studente betwist deze laattijdige indiening: volgens haar stond op het online leerplatform (Canvas) vermeld dat de uiterlijke datum voor het indienen van het portfolio in de tweede zittijd 10 september 2021 om 23u59 was. Ze brengt een screenshot bij om aan te tonen dat ze haar portfolio die dag om 20u13 heeft geüpload.

De interne beroepsinstantie leest in de richtlijnen van het opleidingsonderdeel dat de uiterste termijn voor de indiening van het portfolio de vrijdag van week 47 van de academische kalender is. Dit is meer bepaald 6 augustus 2021. De interne beroepsinstantie merkt hierbij op dat de studente eerder in het academiejaar individueel door de titularis werd gewezen op het belang van de betrokken richtlijnen en dat zij in overeenstemming hiermee moest handelen.

Volgens de interne beroepsinstantie kon er in hoofde van de studente dan ook geen rechtmatige verwachting bestaan dat zij op 10 september mocht indienen. De instructies in de richtlijnen waren immers duidelijk. Er is ook geen sprake van enige toezegging gedaan door de docent aan de studente dat zij later mocht indienen.

Daarnaast kan de studente zich evenmin beroepen op het bericht gegenereerd op 9 augustus 2021 door het online leerplatform (Canvas) om anders te doen besluiten. Dit bericht dateert immers van ná de uiterste datum voor indiening van het portfolio in de tweede zittijd. Bovendien kon de studente er ook niet redelijkerwijs op vertrouwen dat een deadline op het allerlaatste moment van de tweede zittijd – die op zondag 12 september zou worden gesloten – tot de mogelijkheid behoorde, rekening houdend met de omstandigheid dat het portfolio gedurende die zittijd moest worden beoordeeld. Van de studente mocht worden verwacht dat zij op de hoogte was van de periode waarop de tweede zittijd eindigde. De academische kalender werd immers reeds geruime tijd op voorhand meegedeeld aan de studenten. Indien er enige twijfel rees bij de studente, had zij zich kunnen wenden tot de titularis.

De interne beroepsinstantie is bijgevolg van oordeel dat de beslissing om een ‘AFW’ op te leggen conform het beleid is, dat werd opgesteld en meegedeeld aan de studente. Zij werd bovendien nog eens uitdrukkelijk herinnerd aan de toepasselijke richtlijnen. Het bericht dat de studente ontving toen zij reeds de termijn voor beoordeling in de tweede zitting had laten passeren, kan er niet toe leiden dat zij alsnog als tijdig zou worden aangemerkt, des te meer omdat de deadline in dat bericht duidelijk geen rechtmatige verwachting kon creëren.

Het beroep wordt verworpen. De bestreden beslissing wordt bevestigd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 5 november 2021 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 12 november 2021 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stipt verwerende partij aan dat enkel het Engelstalig beroepsschrift werd ondertekend, en de Nederlandse vertaling niet.

Verzoekster gaat hierop in haar *wederantwoordnota* niet in.

Beoordeling

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat zowel het Engelstalig beroepsschrift als de Nederlandstalige vertaling door verzoekster zijn ondertekend.

De exceptie is niet gegrond, het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op een schending van het redelijkheidsbeginsel, gecombineerd met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat op 9 augustus 2021 de datum van het indienen van het portfolio werd gewijzigd naar 10 september 2021. Ze merkt op dat deadlines wel vaker verschoven tijdens de coronapandemie. Ze is van mening dat ze haar werk tijdig heeft ingediend en vraagt dat het wordt beoordeeld. Ze hoopte ook dat er een betere communicatie was. Vervolgens verduidelijkt verzoekster dat ze op de hoogte was van de deadlines voor dit vak. Ze merkt op dat ze, hoewel de deadline werd aangepast, nog steeds haar portfolio kon indienen via het online leerplatform.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoekster in het kader van haar intern beroep aanvoerde dat haar onterecht een ‘afwezig’ werd toegekend aangezien zij haar stagerapport heeft ingediend vóór de deadline die op het leerplatform Canvas stond vermeld. De interne beroepsinstantie stelde evenwel vast dat aan de studenten bij de start van het academiejaar een document was meegedeeld, waarvan werd aangegeven dat alle essentiële informatie over het opleidingsonderdeel hierin te vinden was en waarin een veel eerdere uiterlijke indieningsdatum was opgenomen.

Verwerende partij leest in het extern verzoekschrift van verzoekster dat zij wel degelijk op de hoogte was van dit document en van de indieningsdatum die hierin was vermeld. Zij meende

dat naderhand van deze indieningsdatum was afgeweken ten gevolge van de coronapandemie, wat ook door andere titularissen werd gedaan.

Wat de ‘indieningsdatum’ betreft, benadrukt verwerende partij dat dit geen rechtstreekse ‘aankondiging’ betreft van de titularis aan de studenten. Dat zou immers op de daartoe voorziene pagina gebeuren. Het ging daarentegen om een instelling bij de taken waarvan een wijziging een automatisch bericht genereert. Deze wijziging gebeurde bovendien op 9 augustus 2021, ruim nadat verzoekster al had moeten indienen (6 augustus 2021). Verder was deze zogenaamde ‘nieuwe’ indieningsdatum ook geheel in strijd met de academische kalender zoals aan de studenten meegedeeld, aangezien de zittijd zeer kort nadien zou worden beëindigd. Hoe dan ook, zou een wijziging van de indieningsdatum tenminste gepaard moeten gaan met een officiële mededeling van de titularis opdat studenten er rechtmatig op zouden kunnen vertrouwen.

De loutere omstandigheid dat het platform de taak wel aanvaardde, maakt volgens verwerende partij overigens niet dat de toekenning van een ‘afwezig’ op onregelmatige wijze is gebeurd. Het kan ook niet als basis gelden voor het rechtmatig vertrouwen. Verzoekster stelde dit immers pas vast nadat zij probeerde om in te dienen op 10 september 2021. Ook als dit niet was gelukt, zou zij te laat tot deze vaststelling zijn gekomen. Als er bij verzoekster enige twijfel heerste omtrent de indieningsdatum was het haar verantwoordelijkheid om zich hierover te informeren. Volgens verwerende partij werd in de interne beroepsbeslissing uitvoerig toegelicht waarom er in hoofde van verzoekster geen rechtmatig vertrouwen kon bestaan dat de uiterste datum van indiening 10 september 2021 betrof.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat de e-mail van de titularis van 6 maart 2021 waarnaar de interne beroepsinstantie verwijst een ander opleidingsonderdeel betreft. Volgens verzoekster werden de richtlijnen bij het begin van het academiejaar gepubliceerd, maar volgde de betrokken titularis deze niet strikt. Hij hield de studenten steeds up-to-date via Canvas. Ten slotte merkt verzoekster op dat ze niet binnen 20 kalenderdagen na het indienen van haar intern beroep de beslissing heeft ontvangen.

Beoordeling

Verzoekende partij betwist voor de Raad de examenscore die zij behaalde voor het opleidingsonderdeel “Traineeship in Communication Studies: New Media and Society in Europe”. Ze behaalde de score “Afwezig”.

De Raad moet vaststellen dat de aangevochten beslissing verwijst naar een document met richtlijnen voor het opleidingsonderdeel waarvoor verzoekster de score ‘afwezig’ kreeg. De Raad leest in “6.2 Deadline for submitting the traineeship report” dat het rapport niet later dan één maand na het einde van het ‘traineeship’ mag worden ingediend. Een voorbeeld in de bundel met richtlijnen licht dit toe. Er wordt ook aangestipt dat de student waakzaam moet zijn daar hij over minder dan een maand beschikt als het eind van het ‘traineeship’ dicht ligt bij de deadline voor de respectievelijke zittijd. Deze deadline wordt uitdrukkelijk meegedeeld, zo leest de Raad. Het betreft:

- Vrijdag van week 38 (eind van de dag)
- Vrijdag van week 47 (eind van de dag).

Ten slotte wordt er nog meegedeeld dat de indiening digitaal gebeurt, namelijk via het leerplatform ‘Canvas’.

Bovendien wordt ook vermeld dat indien de student de deadline niet in acht neemt bij de eerste examenkans, hij onmiddellijk verwezen wordt naar de tweede examenkans. Indien de student de deadline van de tweede examenkans mist, wordt hij verwezen naar het volgend academiejaar, waarin hij het opleidingsonderdeel opnieuw moet afwerken.

De deadline en de sanctie bij het niet-respecteren ervan worden ook nog eens hernomen in 8.3 en 8.2 van de lijst met vaak gestelde vragen.

Onder meer uit 3.2.1 van de richtlijnenbundel blijkt dat de in de richtlijn gebruikte weeknummers overeenstemmen met de weken van het academiejaar (cfr. de academische kalender). Zo leest de Raad dat de weken 43 tot 49 overeenkomen met de zomervakantie.

Uit het verzoekschrift blijkt trouwens dat in hoofde van verzoekster geen misverstand bestaat betreffende de weektelling. Zo leest de Raad dat verzoekster haar argumentatie niet opbouwt rond onduidelijkheid betreffende de datum als dusdanig, maar van mening is dat de indieningsdatum is gewijzigd. Door het verschuiven van de deadline is verzoekster van mening dat de deadline niet werd gemist.

De Raad ziet ook dat, weliswaar niet specifiek gericht op de deadline voor het indienen van het portfolio in de tweede examenzittijd, verzoekster door de verantwoordelijk lesgever ook nog per e-mail is gewezen op het belang van de richtlijnen. Dat de e-mail niet specifiek het portfolio betrof, betekent niet dat verzoekster extra is gewezen op het belang van de richtlijnen, die ook het portfolio betreffen en de deadlines die het proces beheersen.

Het is de Raad bijgevolg niet duidelijk waar verzoekster de bewering op baseert dat de deadline zich niet op 6 augustus 2021 zou situeren, maar wel op 10 september 2021.

Wat de potentiële verwarring aangaat met betrekking tot de telling van de weken merkt de Raad nogmaals op dat week 47 noch met 6 augustus 2021, noch met 10 september 2021 kan overeenstemmen indien men weken zou tellen in functie van een ‘kalenderjaar’ eerder dan een ‘academiejaar’.

De Raad merkt ook op dat de omstandigheid dat verzoekster ‘technisch’ nog in staat was de taak op te laden niet betekent dat zij de deadline heeft gerespecteerd. Evenmin kan uit het feit dat het leerplatform verzoekster niet ‘technisch’ belette het portfolio op te laden worden afgeleid dat in hoofde van verzoekster een rechtmatig vertrouwen kan bestaan dat het portfolio nog beoordeeld zou worden en zij niet de score ‘afwezig’ zou krijgen.

Verzoekster verwijst naar een bericht van 9 augustus 2021. Uit dit bericht leidt verzoekster af dat zij tot 10 september 2021 het recht had om het stagerapport in te dienen. Verzoekster wijst erop dat zij niet dacht dat het bericht een vergissing kon inhouden aangezien wij ons in een pandemie bevinden en deadlines wel vaker op het laatste moment werden gewijzigd. Zij voert ook aan dat als de professor het rapport niet later ingeleverd had willen zien dan de datum die is vermeld in de richtlijnen, hij geen andere deadline op het leerplatform had mogen vermelden tijdens de pandemie. Aangezien het leerplatform voor belangrijke mededelingen wordt gebruikt, acht verzoekster zich misleid en wijt zij de betwisting aan de docent.

De Raad herinnert eraan dat de deadline voor het indienen van het stagerapport zich overeenkomstig de richtlijnenbundel situeert op 6 augustus 2021.

De Raad kan verzoekster dan ook niet bijtreden in de visie dat zij ‘misleid’ is over de uiterste indiendatum door een bericht dat door het leerplatform is gegenereerd ná het verstrijken van voormelde datum. Het bericht dateert immers van 9 augustus 2021. Ten overvloede merkt de Raad op dat de deadline die verzoekster aldus hanteerde, namelijk 10 september 2021, helemaal aan het einde van de tweedekansexamenperiode lag. De Raad herinnert er verzoekster te dezen aan dat de examenresultaten voor de tweede examenkans, zoals door verzoekster zelf aangegeven in haar extern verzoekschrift, reeds op 9 september 2021 zijn gepubliceerd – met name vóór de deadline die volgens verzoekster gold voor het indienen van het stagerapport zou zijn verstreken. Verzoekster diende reeds op 15 september 2021 een intern beroep in tegen de betwiste score die haar is toegekend. In die context merkt de Raad ten overvloede op dat het verbaast dat verzoekster niet op zijn minst wantrouwig stond tegenover de volgens haar aangekondigde wijziging van de deadline naar 10 september 2021. Verzoekster mag naar het oordeel van de Raad geacht worden zich bewust te zijn van de indeling van het academiejaar en de belangrijke data met betrekking tot de organisatie van de examens/deliberaties, zoals vastgesteld in de voor de studenten voorafgaand aan het academiejaar meegedeelde en toegankelijke academische kalender.

Tegen deze achtergrond kan de Raad, rekening houdend met het feit dat verzoekster eerst op 10 september om 20.13u – dus ná de deliberatie- en proclamatiedatum – haar stagerapport heeft ingediend via het elektronisch leerplatform, de aangevochten beslissing evenmin als onredelijk streng aanmerken.

Ten slotte merkt de Raad met betrekking tot de opmerking van verzoekster over het uitblijven van de beslissing van de interne beroepsinstantie op dat de termijn waarbinnen de interne beroepsinstantie, conform de Codex Hoger Onderwijs, een beslissing dient te nemen een termijn van orde is. Dit betekent dat het niet-naleven van de termijn niet met zich brengt dat de beslissing, genomen na het verstrijken van de ordetermijn, onrechtmatig is. De Raad begrijpt dat verzoekster dit betreurt, temeer daar de betwiste beslissing de gevolgen betreft van een door verzoekster niet gerespecteerde deadline, maar kan niet oordelen dat de beslissing van de interne beroepsinstantie omwille van laattijdigheid onregelmatig zou zijn.

Rekening houdend met alle voorgaande overwegingen acht de Raad het beroep niet gegrond. Dat de aangevochten beslissing onaangename gevolgen, zoals de kosten voor een nieuwe inschrijving en bijkomende studieduur, voor verzoekster tot gevolg kan hebben doet, rekening

houdend met de voorgaande overwegingen, geen afbreuk aan de vaststelling van de Raad dat de beslissing noch onregelmatig noch onredelijk is.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 27 januari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	eerste secretaris
---------------	-------------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 15 december 2021

Arrest nr. 7.124 van 15 december 2021 in de zaak 2021/1024

In zake: Elza Harmina JANSSEN
woonplaats kiezend te 9050 Gent
Floristenstraat 71

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 21 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 15 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard en de weigering tot toekennen van een vrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘Statistiek: analyse’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Sabien Lust, die verschijnt voor verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of science in de Diergeneeskunde’. Zij behaalde voorheen reeds een bachelordiploma in de

Biologie en een masterdiploma in de Mariene Biologie aan de universiteiten van Lund en Gotenburg (Zweden).

Op basis van de credits die verzoekster in die opleidingen behaalde, vraagt zij voor drie opleidingsonderdelen in de bacheloropleiding Diergeneeskunde een vrijstelling. Die aanvraag wordt ingewilligd voor ‘anorganische chemie’ en ‘celbiologie en algemene weefselleer’, maar niet voor het opleidingsonderdeel ‘Statistiek: analyse’, waaromtrent de curriculumcommissie op 30 september 2021 oordeelt dat er onvoldoende informatie beschikbaar is op grond van de reeds gevolgde vakken.

“Op basis van namen van opleidingsonderdelen zonder enige omschrijving – de meeste totaal irrelevant – kan ik geen vrijstelling verlenen omdat ik niet kan afleiden wat de inhoud van de vakken is.”

Tegen deze beslissing stelt verzoekster op 5 oktober 2021 een intern beroep in bij de institutionele beroepscommissie:

“Hierbij wens ik een beroep aan te tekenen tegen het besluit van het niet toekennen van vrijstelling voor het vak G000852 Statistiek: analyse, 1ste bachelor diergeneeskunde. Mijn naam is Elza H. Janssen en ik heb reeds een Bachelor of Science in Biologie en een Master of Science in Mariene Biologie behaald aan de Universiteit van Lund en de Universiteit van Gotenburg, respectievelijk, in Zweden. Het valt ten eerste te begrijpen dat er wellicht een misverstand is ontstaan over de toe te kennen vrijstelling voor het vak G000852 Statistiek: analyse. Het vak dat hiermee het meeste overeenkomt is “BIOC03: Experimental Design and Analysis for Biologists”, welke ik heb afgelegd in 2016 (zie bachelor diploma). Echter, de codenaam voor het vak “Experimental Design and Analysis for Biologists” is sindsdien verander[d] van BIOC03 naar BIOC04 aan Lunds Universiteit. Hiervoor heb ik een attest gekregen van de studiebegeleider van Lunds Universiteit, [tezamen] met de Engelstalige studiefiche van het vak BIOC04. Ter verduidelijking, het toevoegen van meerdere vakken bij de aanvraag en de verwijzing naar het diploma voor alle behaalde vakken is gedaan, omdat na het afleggen van het vak BIOC03, de verschillende statistische technieken meerdere keren zijn toegepast gedurende latere vakken in de bachelor en gedurende de gehele master, als eveneens tijdens mijn bachelor proefschrift en master proefschrift. Ik hoop u hierbij meer opheldering te hebben gegeven over waarom ik een beroep heb aangetekend om toch in aanmerking te komen voor vrijstelling voor het vak G000852 Statistiek: analyse, 1ste bachelor diergeneeskunde. Indien u meer vragen heeft, bent u zeer welkom om contact op te nemen via de studentemail.”

De institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent behandelt het beroep in zitting van 15 oktober 2021, en verklaart het ongegrond:

“[...]”

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennis genomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

De institutionele beroepscommissie heeft inzage gekregen in het vrijstellingendossier van de studente en de beslissing van de curriculumcommissie.

De motivering van de curriculumcommissie om de vrijstelling niet toe te kennen is de volgende:

“Op basis van namen van opleidingsonderdelen zonder enige omschrijving – de meeste totaal irrelevant – kan ik geen vrijstelling verlenen omdat ik niet kan afleiden wat de inhoud van de vakken is.”

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat deze motivering dragend is nu de studente in haar beroepschrift inderdaad geen concrete studiefiches heeft toegevoegd maar enkel diploma's zonder vermelding van inhouden en eindcompetenties.

De verantwoordelijke lesgever geeft bijkomende motivering:

Een groot deel van mijn opleidingsonderdeel wordt niet behandeld in wat voorgelegd is. “Experimental design” veronderstel[t] typisch dat data normaal verdeeld zijn, én vaak ook gebalanceerd.

Dat betekent dat een aantal basistechnieken ontbreken, de algemene testprocedure gebaseerd op de binomiale verdeling, non-parametrische statistiek en logistische regressie.

Een belangrijk aspect van de cursus is ook voor wat betreft ANOVA het kunnen werken met ongebalanceerde data. Ook daar wordt niet over gesproken in de inhoudsbeschrijving dus moet ik ervan uitgaan dat de student dit veel complexere scenario niet kent.

Het toepassen van verschillende statistische technieken betekent bovendien nog niet dat de student inzicht heeft in de achtergronden ervan. Ik denk dus dat een vrijstelling niet gerechtvaardigd is.

De institutionele beroepscommissie acht deze motivering niet onredelijk en maakt deze tot de hare.

De studente voegt in haar intern beroepschrift als bijlage de studiefiche van het vak “Experimental Design and Analysis for Biologists” gevolgd aan Lund University toe. De institutionele beroepscommissie merkt op dat dit een nieuw element is dat niet in de initiële vrijstellingsprocedure werd toegevoegd. Dit kan conform artikel 29 §3 niet meer ontvankelijk worden behandeld:

§3. Tegen de beslissing die het verlenen van een vrijstelling weigert, kan beroep worden aangetekend bij de Institutionele Beroepscommissie, zoals bepaald in artikel 81. Dit beroep mag geen nieuwe elementen of bewijsstukken bevatten. De beslissing kan bijgevolg enkel op ontvankelijke wijze worden aangevochten op basis van de elementen die voorlagen bij de curriculumcommissie. Het staat de

student vrij om desgevallend aan de curriculumcommissie te vragen om de aanvraag te heroverwegen.

Zonder hieraan afbreuk te doen maar enkel voor de volledigheid heeft de institutionele beroepscommissie de motivering van de verantwoordelijk lesgever afgetoetst met de studiefiche die de studente heeft toegevoegd in de beroepsprocedure.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de inhoud “Experimental Design and Analysis for Biologists” van het opleidingsonderdeel aan de Lund University als volgt is beschreven:

Course content

The course starts with a survey about the connection between modern biological empirical science and scientific philosophy, hypothesis testing, and research ethics. Thereafter, basic statistical theory, data handling, analytical methods for biological experiments, experimental design, natural and manipulative experiments, and implementation and evaluation of experiments, are addressed.

De eindcompetenties van “Experimental Design and Analysis for Biologists” zijn als volgt beschreven:

Learning outcomes Knowledge and understanding

Depth of study relative to the degree requirements

G1F, First cycle, has less than 60 credits in first-cycle course/s as entry requirements

On completion of the course the student shall be able to:

- explain how hypotheses are set up and handled, their function, and how they are analysed and used in scientific issues
- account for how scientifically correct studies are structured, how weaknesses are identified, and how these can influence scientific conclusions
- describe the relationship between experimental design and data analysis
- explain the implication and the importance of observer variation

Competence and skills

On completion of the course the student shall be able to:

- apply basic concepts such as accuracy, precision, power function and probability
- identify and analyse sources of variation
- plan and carry out biological experiments
- handle, sort and analyse biological data
- present results of completed studies orally and in writing

Judgement and approach

On completion of the course the student shall be able to:

- critically review and evaluate experimental design
- evaluate different analytical methods
- discuss and relate to objectivity and scientific honesty

Het UGent-opleidingsonderdeel heeft inhoud en eindcompetenties:

Inhoud

De inhoud van het opleidingsonderdeel bestaat enerzijds uit de basisbegrippen en basistechnieken van de statistische dataverwerking in een diergeneeskundige context, en anderzijds uit relevante mathematische modellen die inzicht verschaffen in de kwantitatieve aspecten van biologische processen. De nadruk ligt daarbij voornamelijk op het kunnen interpreteren van de basisbegrippen en het toepassen van de technieken op diergeneeskundige kwantitatieve informatie. Achtereenvolgens komen volgende deelaspecten aan bod: (1) Basisbegrippen statistiek en modellen, (2) Kanstheorie, (3) Stochastisch veranderlijke (binomiale, normale, Z, T en F-verdelingen), (4) Toetsen van hypothesen algemeen, (5) T-test, (6) ANOVA met één factor, (7) ANOVA met twee factoren voor ongebalanceerde data, (8) nonparametrische testen, (9) Lineaire regressie en (10) Logistische regressie en odds ratios. Er wordt tevens gedemonstreerd hoe statistische analyses kunnen uitgevoerd worden aan de hand van het statistische softwarepakket R en de studenten dienen zelf eenvoudige problemen te kunnen oplossen aan de hand van dit pakket. De studenten leren tevens hoe literatuurgegevens via het internet kunnen opgezocht worden.

Eindcompetenties

1. Op een kritische en wetenschappelijke manier werken met diergeneeskundige kwantitatieve informatie, en hierbij het onderscheid maken tussen werkelijke behandelingseffecten en toevallige biologische variatie.
2. De statistische basisbegrippen die gebruikt worden om te rapporteren in de diergeneeskundige vakliteratuur, e.g., P-waarde, op een juiste manier interpreteren.
3. Door het gebruik van mathematische modellen inzicht verwerven in de kwantitatieve aspecten van biologische processen.
4. Eenvoudige data set met diergeneeskundige inhoud verwerken met het statistisch softwarepakket R
5. Eenvoudige data set met diergeneeskundige inhoud analyseren met de rekenmachine.
6. Het belang van randomisatie begrijpen in het aantonen van causale verbanden.
7. Het raadplegen van literatuur voor een specifiek probleem.
8. Het schrijven van een behoorlijk werk zonder storende taalfouten.
9. Het onderscheid maken tussen anecdotische informatie en gegevens die in een klinische of epidemiologische studie worden gegenereerd.
10. Inzien waarom met gerandomiseerde studies causale verbanden kunnen aangetoond worden, en met epidemiologische studies enkel associaties.
11. In teamverband functioneren en eenvoudige coördinatietaken verrichten.
12. Op een kritische en eerlijke manier het werk van een peer evalueren.
13. Zelfstandig delen van de leerstof verwerken.

De institutionele beroepscommissie meldt dat bij het nagaan van een vrijstelling de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel bekeken worden in combinatie met de vakinhoud, en hoe de eindcompetenties worden nagestreefd is afhankelijk van hoe het vak wordt ingevuld. Uit de vergelijking van de studiefiche van Lund University en de studiefiche van het UGent-opleidingsonderdeel blijkt niet dat de studente volgende

inhouden van het UGent-opleidingsonderdeel al zag: 2) Kanstheorie, (3) Stochastisch veranderlijke (binomiale, normale, Z, T en F-verdelingen), (5) T-test, (6) ANOVA met één factor, (7) ANOVA met twee factoren voor ongebalanceerde data, (8) nonparametrische testen, (9) Lineaire regressie en (10) Logistische regressie en odds ratios. Ze legt hier ook geen andere bewijsstukken van voor.

In het UGent-opleidingsonderdeel komen niet alleen meer inhouden aan bod dan klaarblijkelijk gezien in het opleidingsonderdeel aan de Lund University maar uit de vergelijking van de studiefiches blijkt evenmin dat de studente de eindcompetenties van het UGent-opleidingsonderdeel al heeft behaald. Met name de dragende eindcompetenties 2, 4, 6, 7, 9 en 10 blijken alvast nog niet verworven.

Gelet op de verwevenheid van de eindcompetenties met de specifieke afstudeerrichting diergeneeskunde is een deelvrijstelling evenmin aan de orde.

De studente meldt dat ze in haar vrijstellingsaanvraag meerdere vakken heeft toegevoegd en naar het diploma voor alle behaalde vakken heeft verwezen, omdat na het afleggen van het vak BIOC03, de verschillende statistische technieken meerdere keren zijn toegepast gedurende latere vakken in de bachelor en gedurende de gehele master, en eveneens tijdens haar bachelorproefschrift en masterproefschrift. De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de studente dit argument niet door enig concreet bewijsstuk onderbouwt. De institutionele beroepscommissie wijst er de studente op dat dat de bewijslast bij haar als verzoekende partij ligt en voelt zich hierin geruggesteund door eerdere besluiten van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissing inzake het aanbrengen van bewijslast (o.a. Arrest 2014/022). Aangezien de studente dit argument niet staft met concrete bewijsstukken, kan de institutionele beroepscommissie dit argument niet ten gronde onderzoeken.

De institutionele beroepscommissie stelt dat, in tegenstelling tot het aanvoelen van de studente, niet blijkt dat ze de inhoud en eindcompetenties van het UGent-opleidingsonderdeel “Statistiek: analyse” reeds verworven heeft. De institutionele beroepscommissie bevestigt de beslissing van de curriculumcommissie en verantwoordelijk lesgever.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard.”

Dat is de thans bestreden beslissing.

IV. Afstand

In fine van haar wederantwoordnota, waarin zij ook nog op de grond van de zaak ingaat, stelt verzoekster: “Hoe dan ook, laat ik u hierbij weten dat ik mij bij het besluit neerleg.”

Verzoekster, na door de Raad te zijn bevraagd over de precieze draagwijdte van deze zin, bevestigt in een e-mail van 12 december 2021: “Ik leg mij inderdaad neer bij de bestreden

beslissing van de institutionele beroepscommissie en dit kan als een afstand van het extern beroep worden beschouwd.”

Er is voor de Raad niets dat zich tegen die afstand verzet.

BESLISSING

De Raad verleent akte van de afstand.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	eerste secretaris
---------------	-------------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.125 van 15 december 2021 in de zaak 2021/1075

In zake: Leonieke GARAMA
woonplaats kiezend te 3315 RC Dordrecht (Nederland)
Van Doesburg-erf 63

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 27 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 15 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard en aan verzoekster bindende voorwaarden worden opgelegd bij haar inschrijving voor het academiejaar 2021-2022.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Sabien Lust, die verschijnt voor verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of science in de Diergeneeskunde’.

In de eerste examenzittijd behaalt verzoekster een credit voor vier opleidingsonderdelen, ten belope van 24 studiepunten. In de tweede examenzittijd neemt verzoekster deel aan alle examens, maar verwerft zij geen bijkomende credits.

Met een studierendement van minder dan de helft van de opgenomen studiepunten, wordt aan verzoekster meegedeeld dat haar bij een volgende inschrijving een bindende voorwaarde zal worden opgelegd in het raam van de studievoortgangsbewaking.

Verzoekster schrijft zich in het academiejaar 2021-2022 opnieuw voor dezelfde opleiding in, met name voor de resterende vakken van het eerste deliberatiepakket (37 studiepunten). Bij de inschrijving wordt haar meegedeeld deze geschiedt onder de bindende voorwaarde dat zij dient te slagen voor 75% van de opgenomen studiepunten.

Op 16 september 2021 stelt verzoekster tegen deze beslissing een intern beroep in.

De institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent komt op 15 oktober 2021 tot de volgende beslissing:

“[...]”

Studievoortgang van de studente:

AJ	Opleiding	Opgenomen	Behaald
2020	Bachelor of science in de diergeneeskunde	60	24
	Totaal	60	24

De betrokkene vermeldt in het verzoekschrift de volgende argumenten:

[...]

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennis genomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

Blijkens artikel 100 van het Onderwijs- en Examenreglement dient het beroep als volgt te worden ingesteld:

§2. Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat op straffe van onontvankelijkheid per aangetekend en ondertekend schrijven wordt ingediend bij de Rector, Sint-Pietersnieuwstraat 25, 9000 Gent. Het bevat minstens de identiteit van de betrokken student, de bestreden beslissing(en) en, op straffe van onontvankelijkheid, een uiteenzetting van feiten en middelen. (...) De vervaltermijn gaat, wat de andere onder §1 vermelde

beslissingen betreft, in de kalenderdag na die waarop de beslissing ter kennis van de student werd gebracht.

Het beroepschrift dient dus binnen de decretaal bepaalde vervalttermijn van zeven kalenderdagen aangetekend worden ingediend, dit is hier niet het geval. De ontvankelijkheid van een intern beroep raakt immers de openbare orde. De studente bezorgde enkel een mail en een niet-aangetekende noch afgestempelde, gedateerde brief. Het beroepschrift is derhalve onontvankelijk. Van deze regel kan niet worden afgeweken.

Zonder afbreuk te doen aan de onontvankelijkheid maar enkel voor de volledigheid meent de institutionele beroepscommissie dat, gelet op de positieve evolutie van de studente wat betreft haar problemen, de opgelegde bindende voorwaarden de onmiddellijke studievoortgang niet zullen hinderen en dat de studente nog voldoende kansen heeft om in het academiejaar 2021-2022 voldoende vooruitgang te boeken om de bindende voorwaarden teniet te doen.

Het intern beroep wordt onontvankelijk verklaard. De bindende voorwaarden blijven gehandhaafd.”

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid - voorwerp

Met een e-mail van 29 november 2021 deelt de institutionele ombud van de Universiteit Gent aan verzoekster mee dat de institutionele beroepscommissie verzoeksters intern beroep opnieuw heeft beoordeeld, en heeft beslist “*dat de bindende voorwaarden alsnog eenmalig en uitzonderlijk opgeheven worden*”.

Met een e-mail, eveneens van 29 november 2021, is het voormelde bericht door verwerende partij aan de Raad meegedeeld, met verzoekster in kopie.

De door verwerende partij daarbij gemaakte opmerking dat het beroep aldus zonder voorwerp is geworden, is door verzoekster niet tegengesproken.

De Raad ziet geen reden om die conclusie niet bij te vallen.

Het beroep is zonder voorwerp en derhalve niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.126 van 15 december 2021 in de zaak 2021/1095

In zake: xxx

tegen:

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 29 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de initiële studievoortgangsbepaling van 30 september 2021 en van de beslissing van de institutionele beroepsinstantie van de Katholieke Universiteit Leuven van 22 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard en de beslissing tot weigering om de opleidingsonderdelen ‘Juridisch werkcollege A (werkstudenten)’, ‘Juridisch werkcollege B (werkstudenten)’ en ‘Grondwettelijk recht, seminarie (werkstudenten)’ in het curriculum van de bacheloropleiding Rechten op te nemen, wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en Toon Boon, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2021-2022 als werkstudent ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de Rechten’.

Op 9 september 2021 dient verzoeker een aanvraag in om de strenge volgtijdelijkheid die rust op de opleidingsonderdelen ‘Juridisch werkcollege A (werkstudenten)’, ‘Juridisch werkcollege B (werkstudenten)’ en ‘Grondwettelijk recht, seminarie (werkstudenten)’ – en die verzoeker niet in zijn curriculum kan opnemen omdat hij nog geen credit behaalde voor ‘Juridisch schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ – om te zetten naar een ‘gelijktijdigheid’ zodat hij al deze opleidingsonderdelen in het academiejaar 2021-2022 kan opnemen.

“[...]

Ik ben student Rechten (Algemene Optie) in Leuven die deze maand aan zijn derde fase gaat beginnen, hopelijk als werkstudent aan de KULAK (ik wacht nog op erkenning van mijn statuut als werkstudent). Ik richt u dit verzoek om te vragen de strenge volgtijdelijkheid voor de juridische werkcolleges van de derde fase en het juridisch seminarie van de derde fase voor mij om te schakelen naar een gelijktijdigheid, zodat ik de werkcolleges die ik de tweede fase niet heb opgenomen, in de derde fase kan afleggen (zie art. 3 OER). Mijn situatie is zoals volgt: mijn partner, met wie ik samenwoon, heeft een ernstige longziekte die haar risico op ernstige complicaties bij infectie door het covidvirus sterk verhogen. Dit is ook vastgesteld en geverifieerd door de Medische Advies Groep van de KU Leuven (u kunt dit navragen bij [M.B.], die mijn contactpersoon was doorheen de pandemie, en nakijken in de bijlage). Gedurende de volledige coronacrisis hebben we dus anderhalf jaar heel afgesloten geleefd in afwachting van onze vaccinatie, die we deze zomer beiden gekregen hebben. Ook heb ik uitzonderlijke toestemming gekregen om van het begin van de pandemie tot en met juni 2021 al mijn examens off-campus via de computer af te leggen. Toen ik in het begin van het academiejaar 2020-2021 mijn studieprogramma samenstelde heb ik besloten om de tweedejaars werkcolleges Legal English, Juridisch Schrijven en Rechtsmethodiek te vervangen door de derdejaars rechtsvakken European & International Human Rights Law en Gerechtelijk Recht. De voornaamste reden hiervoor is dat in het begin van het academiejaar studenten verplicht waren om naar de campus te komen om deel te nemen aan de werkcolleges. Door de derde pandemiegolf werd deze verplichting reeds na twee maanden afgeschaft, maar bij het samenstellen van mijn programma leek het ernaar uit dat deze verplichting het hele jaar zou duren en ik wou geen risico's nemen betreffende de gezondheid van mijn partner. Daarnaast dacht ik dat door de werkcolleges één jaar te verzetten ik ook later deel zou kunnen nemen aan de gerechtsdeurwaarder- en notarisstage, die in het academisch jaar 2020-21 waren geannuleerd. Voor de juridische werkcolleges en het seminarie in de derde fase geldt echter dat men deze vakken enkel kan volgen na geslaagd te zijn voor de werkcolleges Juridisch Schrijven en Rechtsmethodiek van de tweede fase. Ik zou dit academisch jaar dus alle werkcolleges van de tweede en de derde fase en het seminarie van de derde fase dus samen willen opnemen.

Bij het beoordelen van mijn verzoek zou ik u graag willen vragen om rekening te houden met de volgende drie elementen:

- 1) Het betreft een ernstige en uitzonderlijke situatie, die zich niet opnieuw zal voortdoen; het was noodzakelijk om gedurende de pandemie niet op campus te komen, wat ook door het MAG is bevestigd. Nu we beiden zijn gevaccineerd is er geen enkele belemmering meer om zelf aanwezig te zijn. Indien ik ook als werkstudent erkend zal worden, zal ik alle werkcolleges ook vanop afstand kunnen volgen. Behoudens vergissing, zijn er geen tijdsconflicten tussen de werkcolleges van de tweede en derde fase.
- 2) Ik vraag niet om de strenge volgtijdelijkheid helemaal te versoepelen naar een soepele volgtijdelijkheid, maar enkel om ze te veranderen naar een gelijktijdigheid; ik vraag dus niet om de tweedejaarsvakken over te slaan, maar enkel om ze samen met de derdejaarsvakken op te nemen.
- 3) Dit is zeer haalbaar. Ik heb een stevig track record met over het algemeen goede punten. Voor de derdejaars vakken European & International Human Rights Law en Gerechtelijk Recht ben ik reeds geslaagd. Deze twee vakken zijn samen 11 studiepunten waard, terwijl de vakken Legal English, Juridisch Schrijven en Rechtsmethodiek samen 11 studiepunten waard zijn, wat mijn studiepuntentotaal perfect in balans houdt. Ik geloof dat ik zeker 'bekwaam' ben (in de zin van art. 3§2 OER) om de werkcolleges van de tweede en derde fase te combineren."

De betrokken faculteit weigert de aanvraag op 30 september 2021, en motiveert die beslissing als volgt:

"De strenge volgtijdelijkheid is er omdat de werkcolleges Juridisch schrijven en Rechtsmethodiek de basis vormen in de leerlijn juridische vaardigheden. De door de POC en in de programmagids opgelegde strenge volgtijdelijkheid waarborgt de logische volgorde in de kennisopbouw binnen de leerlijnen juridische opleidingsonderdelen en juridische vaardigheden.

De bijzondere individuele omstandigheden die verzoeker aanhaalt als verklaring voor de afwijking op het modeltraject die hij zonder overleg met studieloopbaanbegeleiding en ombuds doorvoerde in de samenstelling van zijn modeltraject, gelden niet als reden om nu af te wijken van de volgtijdelijkheidsvoorwaarden. Bij de start van academiejaar 2020-21 werden de studenten herhaaldelijk en via meerdere kanalen ingelicht over de mogelijkheid van online onderwijsvormen voor (o.a.) werkcolleges, voor studenten die de lessen niet fysiek konden bijwonen. Verzoeker maakte g[e]en gebruik van de mogelijkheden om dat aan te vragen, maar nam op eigen houtje de beslissing om af te wijken van het modeltraject."

Dat is de eerste bestreden beslissing.

Tegen die beslissing stelt verzoeker een intern beroep in.

Na een gesprek met de vicerector op 12 oktober 2021, zendt verzoeker nog het volgende bericht:

"Ik schrijf u naar aanleiding van ons gesprek en overhandig u hierbij het aangehaalde arrest van de Raad (het is zeer kort, het meest relevante deel is punt 5.1.2). Zoals [] u kunt zien betreft het een reguliere student die om een uitzondering op de

volgtijdelijkheidsvoorwaarden verzocht en zijn vordering grondt op het redelijkheidsbeginsel, één van de beginselen van behoorlijk bestuur, en niet op een schending van het OER [an sich].

Ik zou willen aanhalen dat de beslissing om mij al dan niet toe te laten tot de werkcolleges en het seminarie van de derde fase moet voldoen aan de beginselen van behoorlijk bestuur. Zelfs indien u oordeelt dat er geen schending is van art. 3 OER, zou ik u willen vragen om mijn eerste middel in overweging te nemen in het licht van het redelijkheids- en motiveringsbeginsel. Voor alle duidelijkheid: ik betwist niet dat het reglement zelf redelijk is, maar geloof wel dat de beslissing om mij deze vakken niet te laten opnemen – zonder rekening te houden met het feit dat ik volledig bekwaam ben op deze vakken te volden en dat mijn omstandigheden bijzonder zijn – kennelijk onredelijk is.”

Op 15 oktober 2021 zendt verzoeker dan nog een ‘aanvullend beroep’. In zijn e-mail duidt verzoeker dit als volgt:

“Naar aanleiding van ons laatste gesprek en rekening houdend met het feit dat er in het georganiseerd beroep geen sluiting van de debatten is (Goris, J. (2012), *Georganiseerde bestuurlijke beroepen: naar een algemene theorievorming*, Brugge, die Keure, randnummer 94, p. 504), heb ik mijn beroep vervolledigd.

Het betreft geen nieuwe middelen, noch nieuwe feiten: het is enkel mijn bedoeling om de gronden van mijn beroep te vervolledigen door mijn middelen een expliciete rechtsgrond toe te kennen, het eerste en tweede middel samen te voegen en alle verwijzingen naar art. 3 OER weg te laten, aangezien ik heb [opgemerkt] dat dit artikel niet op mij van toepassing is. Dit maakt mijn beroep juridisch overzichtelijker. Inhoudelijk verandert er dus weinig ten opzichte van de vorige nota en de argumenten die wij in ons gesprek hebben besproken.”

Het aldus finaal door verzoeker ingediende intern beroep luidt:

“[...]

Weergave van de feiten

De situatie is als volgt: mijn partner, met wie ik samenwoon, heeft een ernstige longaandoening en medische geschiedenis die haar risico op complicaties bij infectie door het coronavirus sterk verhogen. Dit is ook vastgesteld en geverifieerd door de Medische Advies Groep van de KU Leuven en door de ombuds voor bachelorstudenten in de Rechten, [M.B.] (zie bijlage II). Gedurende de volledige coronacrisis, anderhalf jaar lang, hebben wij uiterst afgesloten geleefd in afwachting van onze vaccinatie, die we deze zomer beiden gekregen hebben, zonder dat ik ook maar één keer op de campus van Leuven ben gekomen. Om deze reden heb ik uitzonderlijke toestemming gekregen om van het begin van de pandemie tot en met juni 2021 al mijn examens off-campus via de computer af te leggen.

Toen ik in het begin van het academiejaar 2020-2021 mijn studieprogramma samenstelde, heb ik besloten om de tweedejaars werkcolleges ‘Legal English’, ‘Juridisch Schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ te vervangen door de derdejaars rechtsvakken ‘European &

International Human Rights Law’ en ‘Gerechtelijk Recht’. De voornaamste reden hiervoor is dat in het begin van het academiejaar studenten verplicht waren om naar de campus te komen om deel te nemen aan de werkcolleges. Door de derde pandemiegolf werd deze verplichting reeds na een maand afgeschaft, maar bij het samenstellen van mijn programma zag het ernaar uit dat deze verplichting het hele jaar zou duren en wou ik dus geen risico's nemen betreffende de gezondheid van mijn partner. Daarnaast dacht ik dat door de werkcolleges één jaar te verzetten ik ook later deel zou kunnen nemen aan het gevangenisbezoek en de gerechtsdeurwaarder- en notarisstage, die in het academisch jaar 2020-21 waren geannuleerd.

Om de juridische werkcolleges en het seminarie in de derde fase op te nemen geldt echter dat men deze vakken enkel kan volgen na geslaagd te zijn voor de werkcolleges ‘Juridisch Schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ van de tweede fase (‘strengere volgtijdelijkheid’). Hiervan was ik niet op de hoogte op het moment dat ik mijn ISP vorig jaar samenstelde.

Ik zou dit academisch jaar dus alle werkcolleges van de tweede en de derde fase en het seminarie van de derde fase dus samen willen opnemen. Mijn algemeen verzoekschrift dat hierom verzocht werd op donderdag 30 september verworpen, omdat studenten in het begin van het academiejaar 2020-21 “ingelicht waren over de mogelijkheid van online onderwijsvormen voor (o.a.) werkcolleges, voor studenten die de lessen niet fysiek konden bijwonen.” Ik had, volgens de verweerder, vorig jaar een uitzondering moeten vragen om niet fysiek aanwezig te zijn bij de werkcolleges van de tweede fase. Door dat niet te doen zou ik nu helemaal en in geen enkel geval geen recht meer hebben om een uitzondering op de volgtijdelijkheidsvoorwaarden te verkrijgen.

Beroep

Ik betwist deze studievoortgangsbeslissing om de volgende redenen:

1. Redelijkheidsbeginsel & miskenning vormvereiste ECTS-fiche

De veruit belangrijkste reden om mij een uitzondering toe te staan op de volgtijdelijkheidsvoorwaarden is dat de volgtijdelijkheidsvoorwaarden die mij beletten de werkcolleges en het seminarie van de tweede en de derde fase tegelijkertijd af te leggen in mijn geval kennelijk onredelijk worden toegepast, aangezien er geen risico is dat ik voor de werkcolleges en het seminarie van de derde fase zou falen omdat ik vorig academisch jaar de werkcolleges ‘Juridisch Schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ niet gevolgd zou hebben, en omdat ik deze niet gevolgd heb wegens bijzondere, moeilijke omstandigheden.

De algemene regel is dat studenten (en werkstudenten *a fortiori*) vrij zijn om hun eigen programma vast te stellen binnen de grenzen van hun opleidingsprogramma, omdat zij het beste geschikt zijn keuzes te maken volgens hun eigen tempo en noden, sterktes en zwaktes. Maar soms verhoogt het niet gevolgd hebben van een eerder opleidingsonderdeel (of het niet geslaagd zijn voor of niet samen volgen van dat opleidingsonderdeel) de kans op falen zodanig, dat de faculteit het noodzakelijk acht om een volgtijdelijkheidsvoorwaarde als een noodzakelijke voorwaarde voorop te stellen om een student tot een ander opleidingsonderdeel toe te laten. Daarom bestaan volgtijdelijkheidsvoorwaarden als het ware als een uitzondering op de vrije samenstelling van het studieprogramma door de student. Zij dienen als beschermingsmaatregel voor de

student, omdat de faculteit vermoedt dat student waarschijnlijk niet beschikt over de vereiste voorkennis voor het vak, onbekwaam is om het opleidingsonderdeel te volgen en dus een grotere kans op falen heeft, wat een daling van het leerkrediet en (in het allerergste geval) weigering van inschrijving tot gevolg kan hebben. Maar indien de student die niet aan de volgtijdelijkheidsvoorwaarden voldoet toch bekwaam is om het opleidingsonderdeel te volgen en ervoor te slagen, missen de volgtijdelijkheidsvoorwaarden hun beschermend doel en moet de faculteit de student *a priori* toelaten tot het opleidingsonderdeel.

In [zijn] arrest van 14 december 2012 (Rolnr. 2012/299) liet de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen de mogelijkheid open voor de faculteit om aan de volgtijdelijkheidsvoorwaarden een absoluut en onweerlegbaar vermoeden van onbekwaamheid voor het opnemen van het vak te koppelen. Een faculteit mag oordelen dat het louter niet gevolgd hebben van een bepaald opleidingsonderdeel de student ipso facto en in alle gevallen onbekwaam maakt om een ander opleidingsonderdeel te volgen, maar om aan het redelijkheids- en proportionaliteitsbeginsel te voldoen moet de onweerlegbaarheid van dit vermoeden wel op voorhand gemotiveerd zijn en reglementair zijn vastgesteld: *“het handhaven van het volgtijdelijkheidsbeginsel kan niet zo absoluut zijn dat er in geen geval een uitzondering op kan worden toegestaan, tenzij de toepasselijke reglementering op gemotiveerde wijze het tegendeel uitdrukkelijk bepaalt.”*

Doet de faculteit dat niet, dan moet zij *in concreto* aan de hand van ingeroepen middelen en feitelijke elementen oordelen of het niet redelijk zou zijn om de student tot het opleidingsonderdeel toe te laten. Behoudens vergissing is er geen facultair reglement dat op gemotiveerde wijze stelt dat afwijkingen van het volgtijdelijkheidsbeginsel voor de betreffende opleidingsonderdelen onmogelijk zijn.

De loutere vermelding van de verweerder dat de volgtijdelijkheid waartoe mijn verzoek zich richtte “de logische volgorde in de kennisopbouw binnen de leerlijnen juridische opleidingsonderdelen en juridische vaardigheden” waarborgt, is geen beoordeling *in concreto* om te zien of het redelijk is om voor mij een uitzondering op het volgtijdelijkheidsbeginsel toe te staan om dit jaar de werkcolleges en het seminarie van de derde fase te volgen.

Ik zou u om deze reden willen vragen mijn bekwaamheid om de werkcolleges van de derde fase en het seminarie op te nemen te beoordelen aan de hand van de volgende elementen:

- Richtinggevend bij het beoordelen of ik voor de werkcolleges en het seminarie van de derde fase zou slagen, zijn mijn reeds behaalde resultaten binnen dezelfde opleiding. Globaal genomen beschik ik over een uitstekend track-record: met een gemiddeld cijfer boven 73% zit ik – volgens de verkeersopvattingen – bij de best presterende 5% van bachelorstudenten in mijn opleiding. Ook heb ik nog nooit voor een opleidingsonderdeel gefaald (wel niet deelgenomen aan een examen), wat blijkt geeft van een behoorlijk academisch niveau.
- Als student heb ik reeds voor grotere uitdagingen gestaan: vorig jaar, in mijn tweede fase, heb ik 66 studiepunten opgenomen, waaronder twee relatief moeilijke derdejaarsvakken, en ben ik voor alle opleidingsonderdelen geslaagd, vaak met mooie resultaten. Deze credits behaalde ik daarboven in combinatie met een 3/5-tijdse job en uitzonderlijk moeilijke persoonlijke omstandigheden. Dit jaar, in

tegendeel, zou ik exact 60 studiepunten opnemen indien ik tot de hierboven vermelde opleidingsonderdelen word toegelaten, met veel minder werkdruk en in gunstigere persoonlijke omstandigheden. Zelfs indien het volgen van de hierboven vermelde opleidingsonderdelen iets uitdagender zou zijn en iets meer werk zou vereisen dan indien ik wel zou voldoen aan de volgtijdelijkheidsvoorwaarden, heeft het verleden aangetoond dat ik de nodige inspanning kan leveren om voor de hierboven vermelde opleidingsonderdelen te slagen.

- De werkcolleges en het seminarie van de derde fase kennen een (relatief) hoog slaagcijfer en een eerder gering aantal studiepunten (respectievelijk 3 en 4).
- De opleidingsonderdelen ‘Juridisch schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ (‘werkcolleges van de tweede fase’) zijn geen vooropleiding noch inleiding tot de werkcolleges en seminarie van de derde fase. De opleidingsonderdelen ‘Juridisch schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ leren eerder schrijf- en onderzoeksvaardigheden aan die van pas komen bij het volgen van de werkcolleges en seminarie van de derde fase. Bewogen door nieuwsgierigheid heb ik reeds heel veel juridische opzoeken gedaan om me verder te verdiepen in eerder afgelegde opleidingsonderdelen die me erg interesseerden en ben ik dus al vertrouwd met de relevante juridische databanken. Met betrekking tot mijn juridisch schrijfvaardigheden beschik ik reeds over (werk)ervaring: mijn eerste studentenjob bij Aviapartner bestond uit het bundelen en bewerken van alle reglementen en bijzondere wetteksten die het intern luchthavenverkeer van Zaventem reguleren tot een toegankelijke cursus voor toekomstige werknemers die het luchthavenrijbewijs moeten behalen. Om bevestiging kunt u contact opnemen met mijn toenmalige baas, [F.D.C.] ([contactgegevens]).
- Ik zou erop willen wijzen dat het niet mijn wens is om de werkcolleges ‘Juridisch schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ (‘werkcolleges van de tweede fase’) over te slaan alvorens de werkcolleges en seminarie van de derde fase te volgen. Het is mijn wens om ze samen met de werkcolleges en het seminarie van de derde fase op te nemen. Tegen de tijd dat ik de schrijfpdracht van mijn bachelorseminarie midden of eind april zal indienen ([links]) zal ik dus reeds zeven maanden de tijd hebben gehad om in het vak ‘Juridisch schrijven’ mijn juridische schrijfvaardigheden te ontwikkelen en te verfijnen en in het vak ‘Rechtsmethodiek’ mijn onderzoeksmethode te perfectioneren. Dit relativeert de uitdaging van het niet eerder gevolgd hebben van de opleidingsonderdelen ‘Juridisch schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ aanzienlijk.

Het is duidelijk dat de volgtijdelijkheidsvoorwaarden, in dit specifieke geval, hun beschermende doel missen en mijn studievoortgang dus eerder belemmeren dan beschermen. Ook zou ik van de gelegenheid gebruik willen maken de omstandigheden waarin ik mijn studieprogramma vorig jaar heb samengesteld toe te lichten en verder in hun context te plaatsen.

Verweerder haalt aan dat ik “zonder overleg met studieloopbaanbegeleiding en ombuds” mijn afwijkend studietraject heb doorgevoerd en dat ik daarom als het ware de consequenties van mijn eenzijdige keuze moet aanvaarden. Dit verhult echter de bijzondere omstandigheden waarin ik vorig academisch jaar mijn studieprogramma heb samengesteld:

- Ik was helemaal geïsoleerd als student gedurende de volledige coronacrisis en heb noch met professoren, noch met medestudenten gedurende deze periode gesproken.

Anderhalf jaar lang ben ik niet op de campus geweest, zelfs niet om examens af te leggen. Ik heb uiterst veel begrip en respect voor studiebegeleiders en administratieve leden die studenten vanop afstand doorheen de pandemie begeleid en geholpen hebben. Maar in mijn specifieke geval van volledig isolement was er toch wel iets minder begeleiding, vooral aan het begin van het academisch jaar 2020-21, toen de universiteit en de faculteit in een vlaag van optimisme zoveel mogelijk on-campus activiteiten organiseerden. Ik kon niet zomaar bij mijn examenbegeleider langsgaan op bureau, zoals eerder wel het geval was. Was ik wel op de campus kunnen komen, dan had ik me naar alle waarschijnlijkheid ingelicht geweest over de volgtijdelijkheidsvoorwaarden en meer begeleid/advies kunnen vragen over mijn ISP.

- Normaal gezien wordt een afwijkend ISP nagekeken en verleent de faculteit [advies] alvorens het afwijkend ISP toe te staan. Nochtans is dit, om onduidelijke redenen, niet gebeur[d], maar is mijn afwijkend ISP – behoudens vergissing – binnen een paar minuten en automatisch aangenomen, zonder waarschuwing noch advies van de faculteit. In een telefoongesprek was de verweerder als studiebegeleidster zelfs verbaasd over dit feit. Het ziet er dus naar uit dat een belangrijke waarborg om verkeerde samenstellingen van het ISP door studenten te vermijden niet gewerkt heeft.
- Ik kan men niet meer herinneren of ik de ECTS-fiches van de opleidingsonderdelen ‘Juridisch schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ (‘werkcolleges van de tweede fase’) gelezen heb alvorens mijn IPS samen te stellen. Wel zijn de ECTS fiches eerder onduidelijk over de volgtijdelijkheidsvoorwaarden die aan de opleidingsonderdelen verbonden zijn. Er staat enkel geschreven dat *“Dit opleidingsonderdeel is een voorwaarde voor het opnemen van volgende opleidingsonderdelen: (...) Juridisch werkcollege A (werkstudenten); C08X6A : Juridisch werkcollege B (werkstudenten); C00Y0A : seminarie (werkstudenten)”*. Deze enigszins ambigue formulering onder de woorden ‘GELIJKTJDIG’ en ‘SOEPEL’ doen uitschijnen dat voor deze opleidingsonderdelen eerder een gelijktijdige of soepele volgtijdelijkheid geldt, dan een strenge volgtijdelijkheid (zie bijlage III). Door de opleidingsonderdelen ‘Juridisch schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ (‘werkcolleges van de tweede fase’) dit jaar samen met de werkcolleges en het seminarie te willen opnemen voldoe ik niet aan de strenge volgtijdelijkheidsvoorwaarden, maar wel aan gelijktijdigheidsvoorwaarden. Mijn keuze om de werkcolleges van de tweede fase en de werkcolleges en het seminarie van de derde fase samen af te leggen lijkt dus ECTS-conform lijkt te zijn. Zelfs indien er geen miskenning is van de vormvereiste van de ECTS-fiches, is de onduidelijkheid van de ECTS-fiches over dit zeer belangrijke punt een element dat als een bijzondere omstandigheid moet worden meegerekend.
- De verweerder haalt aan dat ik “herhaaldelijk en via meerdere kanalen ingelicht (werd) over de mogelijkheid van online onderwijsvormen voor (o.a.) werkcolleges, voor studenten die de lessen niet fysiek konden bijwonen”. Behoudens vergissing en voor zover ik kan vinden in mijn mailbox, werd ik hier niet (expliciet) op gewezen. In de mail omtrent de universitaire dienstverlening ‘Leren en leven in het nieuwe academiejaar’ van 14 september 2020 werd ik bijvoorbeeld niet ingelicht over de mogelijkheid van online onderwijsvormen voor (o.a.) werkcolleges, voor studenten die de lessen niet fysiek konden bijwonen. Het is mogelijk dat deze

mogelijkheid ook op de campus werd verspreid of in het portaal ‘Mededelingen’ van de werkcolleges zelf op Toledo, maar als iemand die niet *on campus* aanwezig kon zijn en die niet voor deze vakken was ingeschreven, werd ik hier niet (of in veel mindere mate) op gewezen. Het is ook mogelijk dat ik in het algemeen studentenportaal ‘Updates en Berichten’ wel over deze mogelijkheid werd ingelicht, maar dat kan ik nu niet meer verifiëren. Hoe dan ook is de bewering van de verweerder “herhaaldelijk en via meerdere kanalen ingelicht” werd overdreven of tenminste in mijn geval minder van toepassing.

- Tot slot had ik ook bijzonder nare familiale omstandigheden in het begin van het academisch jaar 2020-21, die veel energie in beslag namen en er ook voor zorgden dat ik in die periode minder gefocust was bij de samenstelling van mijn ISP.

2. *Proportionaliteitsbeginsel*

Tot slot wens ik te vermelden dat de weigering van toelating tot de werkcolleges en het seminarie van de derde fase voor mij kennelijk disproportionele negatieve gevolgen met zich hebben, vooral in het licht van mijn kennelijke bekwaamheid om deze opleidingsonderdelen te volgen:

- Een niet-toelating tot de werkcolleges en het seminarie van de derde fase laten mij achter met een uiterst onevenwichtig programma van ongeveer 50 ECTS dit jaar en ongeveer 70 ECTS punten volgend jaar, wat de werkdruk en mijn kans op slechte resultaten volgend jaar aanzienlijk verhoogt. Het zou paradoxaal en kennelijk onredelijk zijn dat de volgtijdelijkheidsvoorwaarden, die als doel hebben om mij in mijn studietraject te beschermen, er net voor zouden zorgen dat ik een grotere kans op falen zou hebben.
- Daarnaast is de kans groter dat er tijdsconflicten zullen ontstaan volgend jaar, in mijn eerste fase van de master. Dit academisch jaar doen er zich geen tijdsconflicten voor, ook indien u mij toestaat om de werkcolleges van de tweede fase met de werkcolleges en het seminarie van de derde fase te combineren.
- Er is een mogelijkheid dat de niet-toelating tot deze opleidingsonderdelen een aanvraag voor Erasmus- of andere internationale uitwisseling kan bemoeilijken.

Conclusie

Laatst zou ik nog willen benadrukken dat ik niet denk dat het Onderwijs- en Examenreglement aan zich in enig opzicht onredelijk is, noch denk ik dat ik boven de universitaire of facultaire reglement sta of dat de regels voor mij niet zouden moeten gelden. Ik geloof enkel dat – in dit specifieke geval – het Onderwijs- en Examenreglement op een kennelijk onredelijke en disproportionele werd toegepast, aangezien

- ik volledig bekwaam ben om de werkcolleges en het seminarie van de derde fase af te leggen, ze samen met de werkcolleges van de tweede fase wens af te leggen (‘gelijktijdigheid’) en er geen enkel risico is dat ik voor de werkcolleges en het seminarie van de derde fase zal falen wegens het niet voldoen aan de strenge volgtijdelijkheid.
- ik uitzonderlijke en moeilijke omstandigheden ondervond toen ik mijn ISP voor de tweede fase samenstelde.

- de ECTS-fiches ook zeer vaag waren en niet op expliciete en duidelijke wijze vermeldde dat er een strenge volgtijdelijkheid aan de werkcolleges van de tweede fase verbonden was.
- de niet-toelating tot de werkcolleges en het seminarie van de derde fase zeer nadelige gevolgen voor mij met zich mee kunnen brengen, vooral in de volgende academiejaren.”

De interne beroepsinstantie komt vervolgens op 22 oktober 2021 tot de volgende beslissing:

“[...]

Elementen uit het gesprek

U stelt dat u minder begeleiding kreeg en geen contact had met studietrajectbegeleiders of ombudsen omdat u niet naar de campus kon komen.

Tijdens het gesprek geeft u meerdere keren toe dat u niet op de hoogte was van een aantal reglementen en toelichtingen en dat u bovendien niet zelf op zoek ging naar deze informatie op de webpagina's van de universiteit of de faculteit:

- U gaf toe dat u niet heeft nagekeken wat de impact van de geldende covid-maatregelen was op de organisatie van lessen on en off campus bij het begin van academiejaar 2020-2021. U hebt hierover ook geen vragen gesteld of contact opgenomen met de ombuds of studietrajectbegeleiding.
- U was er niet van op de hoogte dat beide opo's uit de tweede bachelorfase (C06X5A en C06X6A) een voorwaarde zijn voor het volgen van bepaalde opo's uit de derde fase van uw bacheloropleiding. U gaf toe de volgtijdelijkheidsregels niet te kennen, noch op welke opo's ze van toepassing zijn, en die informatie ook niet eerder opgezocht te hebben. U vindt de tekst op de ECTS-fiche onduidelijk. U blijkt geen contact opgenomen te hebben met studietrajectbegeleiders om dit te bespreken.
- U stelt dat de faculteit u niet heeft gecontacteerd om uw afwijkend ISP eerst met u te bespreken vooraleer dit goed te keuren. U hebt zelf niet om een gesprek hierover gevraagd. U gaf tijdens het gesprek toe niet te weten dat deze maatregel enkel geldig is voor studenten in de eerste bachelorfase.

U verwachtte dat de faculteit u hiervan telkens via een mail van op de hoogte zou brengen.

U meent dat het arrest van de Raad voor Betwisting van Studievoortgangsbepalingen 2012/299 op u van toepassing is en zult dit nog verder staven. U stelt dat het niet kan zijn dat de volgtijdelijkheid zo streng is. U vindt dat er met uw bekwaamheid rekening moet gehouden worden.

Ondanks dat u stelt dat u geen uitzondering wil omwille van uw thuissituatie, wijst u er op dat in combinatie met uw halftijdse job, het beter zou uitkomen uw studielast te kunnen spreiden in 60 studiepunten dit academiejaar en 60 in het volgende academiejaar. Indien u niet toegelaten wordt tot de beide werkcolleges van het derde jaar, zou dit resulteren in een studieprogramma van 50 studiepunten dit academiejaar, waardoor u er volgend jaar 70 zou moeten opnemen.

Motivering door uw faculteit

In opvolging van uw beroep hebben we bijkomende informatie opgevraagd bij uw faculteit.

- De universiteit en de faculteit voorzagen in ruime contactmogelijkheden met studietrajectbegeleiders en ombudsen via digitale kanalen. Hierover werd veelvuldig gecommuniceerd. De student nam wel contact met betrokken diensten voor het aanvragen van een uitzondering voor het online afleggen van examens. Een uitzondering die ook werd toegestaan. Voor enig overleg of advies rond de samenstelling van zijn ISP nam de student noch in 2020-2021 noch bij aanvang van het huidig academiejaar 2021-2022 contact met deze diensten op.

- Van bij aanvang van het academiejaar 2020-2021 werd naar studenten gecommuniceerd over de organisatie van het onderwijs, ook specifiek naar bijzondere maatregelen in het kader van de pandemie. Hierbij kwamen ook de mogelijkheden om een online alternatief aan te vragen aan bod. Dit gebeurde onder meer via infosessies, Toledo of onderstaande websites:

<https://www.kuleuven.be/coronavirus>

en

https://www.law.kuleuven.be/corona/FAQ_students:

“Kan ik een verplicht werkcollege off campus en dus online volgen?

Ja, uitzonderlijk.

Studenten die risicopersoon zijn of samenleven met een risicopersoon kunnen toestemming hiervoor aanvragen. Zij nemen daartoe contact op met de examenombuds of zorgcoördinator...”

U hebt geen dergelijke vraag gesteld.

<https://www.law.kuleuven.be/corona/onderwijs-in-tijden-van-corona> -> met o.a. de Nota onderwijs in kleine groepen off campus (cf. bijlage)

- Art. 22§3 van het Onderwijs- en Examenreglement stelt: *“De studenten moeten bij het samenstellen van het individuele jaarprogramma rekening houden met de vastgelegde volgtijdelijkheidsvoorwaarden en voortgangseisen.”*

<https://www.kuleuven.be/onderwijs/oer/2020/>

Algemeen wordt op onderstaande website aandacht gevraagd voor de volgtijdelijkheidsvoorwaarden:

<https://www.kuleuven.be/onderwijs/student/studievoortgang/volgtijdelijkheid#Volgtijdelijkheidsvoorwaarden>

U hebt bij inschrijving het reglement aanvaard.

- De leerlijn methodologische vaardigheden is zo opgesteld dat het succesvol gevolgd hebben van de vakken “Rechtsmethodiek” en “Juridisch schrijven” van groot belang wordt geacht, alvorens aan de werkcolleges en seminars kan worden begonnen. Al van bij de start van die opo's is die voorkennis en zijn die verworven vaardigheden vereist, niet pas tegen het einde ervan. Competenties die noodzakelijk zijn voor de aanvang van de seminars en werkcolleges uit de derde fase zijn:

- o Heuristiek: technieken om wetgeving, rechtspraak en rechtsleer op te zoeken en te consulteren, werken met de juridische databanken
- o Vaardigheid om juridische bronnen tot een rechtswetenschappelijke tekst te verwerken
- o Vaardigheid om op een juridisch overtuigende manier de huidige stand van het recht te beschrijven

- Competentie om aan bronvermelding te doen volgens de daartoe afgesproken regels in het vakgebied (in het bijzonder de V&A-methoden)
- Methoden om rechtspraak te analyseren, in het bijzonder cassatietechniek (= methoden om arresten van het Hof van Cassatie correct te interpreteren)
- Aantoonbare competentie in het schrijven van een rechtswetenschappelijke tekst, met aandacht voor de specifieke opbouw, stijl en taalgebruik van een dergelijke tekst

De student verwijst slechts naar enkele resultaten voor hoorcollegevakken, maar levert geen bewijs van de specifieke methodologische voorkennis vereist voor de opname van de juridische werkcolleges en seminars.

- Het verlenen van advies door de studietrajectbegeleider over een afwijkend ISP, binnen de uitgetekende voorwaarden, gebeurt op initiatief van de student. U hebt geen dergelijke vraag gesteld.
- De studietrajectbegeleider die voor het academiejaar 2021-22 uw ISP afkeurde was erg verbaasd dat u zonder enig overleg dergelijk ISP indiende.
- De ECTS-fiche van de opo's C06X5A Rechtsmethodiek, werkcollege (werkstudenten) maakt een duidelijk onderscheid tussen de soepele volgtijdelijkheid (in geval van vb. combinatie met "Inleiding tot de Rechtswetenschap" enerzijds, en het feit dat C06X5A Rechtsmethodiek, werkcollege een voorwaarde is voor de werkcolleges en seminars, zoals o.a. C08X5A, C08X6A en C00Y0A, anderzijds.

https://onderwijsaanbod.kuleuven.be/syllabi/n/C06X5AN.htm#activetab=beginvoorwaarden_idp606400 voor C06X5A en

https://onderwijsaanbod.kuleuven.be/syllabi/n/C06X6AN.htm#activetab=doelstellingen_idp15086512 voor C06X6A:

"Dit opleidingsonderdeel is een voorwaarde voor het opnemen van volgende opleidingsonderdelen: ... C08X5A : Juridisch werkcollege A (werkstudenten); C08X6A : Juridisch werkcollege B (werkstudenten); ... ; C00Y0A : Grondwettelijk recht, seminarie (werkstudenten)"

Uit de vermelding dat het volgen van "Rechtsmethodiek" een voorwaarde is voor het volgen van de werkcolleges en seminars blijkt al de strenge volgtijdelijkheid. Deze wordt nog bevestigd op de desbetreffende ECTS-fiches:

ECTS-fiche voor C08X5A Juridisch werkcollege A (werkstudenten):

https://onderwijsaanbod.kuleuven.be/syllabi/n/C08X5AN.htm#activetab=beginvoorwaarden_idm4316336

ECTS-fiche voor C08X6A Juridisch werkcollege B (werkstudenten):

https://onderwijsaanbod.kuleuven.be/syllabi/n/C08X6AN.htm#activetab=doelstellingen_idp2666432

ECTS-fiche voor C00Y0A Grondwettelijk recht, seminarie (werkstudenten)

https://onderwijsaanbod.kuleuven.be/syllabi/n/C00Y0AN.htm#activetab=doelstellingen_idp1340960:

"Je moet voldoen aan een volgtijdelijkheidsvoorwaarde om dit opleidingsonderdeel te mogen opnemen ... STRENG: Om dit opleidingsonderdeel op te nemen, moet je geslaagd zijn voor of een tolerantie ingezet hebben voor de opleidingsonderdelen waarvoor dit soort voorwaarde geldt .... STRENG (C06X5A) ... STRENG (C06X6A)."

Onze beslissing

Na afloop van het gesprek met vicerector [D.] zou u nog documenten bezorgen die staven dat het arrest van de Raad voor Betwisting van Studievoortgangsbepalingen 2012/299 op u van toepassing is.

U bezorgde het arrest waarvan hierboven sprake en geeft daarbij aan dat de beslissing om uw inschrijving voor de werkcolleges en het seminarie van de derde fase moet voldoen aan de beginselen van behoorlijk bestuur, meer bepaald het redelijkheidsbeginsel.

De volgtijdelijkheidsregels bepalen inderdaad de volgorde waarin een student opleidingsonderdelen kan opnemen. Als zodanig maken deze regels deel uit van de coherente opbouw van een opleiding en zijn ze een weloverwogen beslissing van de POC, waar ook een studentenvertegenwoordiging in zetelt. Via de ECTS-fiches, zowel van de opleidingsonderdelen C06X5A Rechtsmethodiek, werkcollege (werkstudenten) en C06X6A Juridisch schrijven als van die van C08X5A Juridisch werkcollege A (werkstudenten), C08X6A Juridisch werkcollege B (werkstudenten) en C00Y0A Grondwettelijk recht, seminarie (werkstudenten) werd u duidelijk geïnformeerd over de voorwaarden die golden om de laatst vermelde opleidingsonderdelen te kunnen opnemen. Op welk manier hierbij sprake is van onduidelijkheid of zelfs van een “miskennis” van de ECTS-fiche blijft hierbij onduidelijk.

Bovendien beschouwen wij het hierbij als een eigen verantwoordelijkheid van de student om bij het samenstellen van het studieprogramma na te gaan wat de mogelijke consequenties zijn van het al dan niet opnemen van bepaalde opleidingsonderdelen voor het latere traject. Bij een eventuele onduidelijkheid hierover kunnen studenten uiteraard terecht bij een studietrajectbegeleider. U blijkt echter zelf geen stappen gezet te hebben om u te informeren over de regelgeving of maatregelen die genomen worden in het kader van de pandemie en bovendien geen gebruik gemaakt te hebben van de vele mogelijkheden om in gesprek te gaan met een studietrajectbegeleider bij de samenstelling van uw studieprogramma. Dergelijk gesprek had u reeds bij aanvang van 2020-2021 alert gemaakt voor de strenge volgtijdelijkheidsvoorwaarden en de mogelijke studievertraging die u zou oplopen indien u hier geen rekening mee hield. In tegenstelling tot wat u beweert, was u niet in de onmogelijkheid om vorig academiejaar de opo's C06X5A en C06X6A op te nemen. De kans werd immers geboden om deze online en veilig te volgen. U koos er zelf voor – zonder enig overleg – om dit niet te doen.

Het feit dat deze volgtijdelijkheidsvoorwaarden zijn bepaald door de POC en ook duidelijk zijn gecommuniceerd betekent niet dat hierop op individuele basis geen uitzonderingen zouden mogelijk zijn. Het invoeren van een dergelijke uitzondering vereist dan echter wel dat de student zelf kan aantonen dat wel zou voldaan zijn aan de competenties die nodig zijn om de betrokken opleidingsonderdelen te kunnen opnemen. Dergelijke argumentatie lezen wij in elk geval niet in uw beroep. Het feit dat u er zelf van overtuigd bent dat u op basis van uw werkervaring deze kennis wel bezit kan in elk geval niet als een dergelijk argument worden beschouwd, aangezien u deze kennis op geen enkele manier staaft. Hoewel we begrip en sympathie kunnen opbrengen voor uw moeilijke thuissituatie, bieden deze omstandigheden evenmin enige aanwijzing dat u de kennis en vaardigheden die vereist zijn om de opleidingsonderdelen C08X5A Juridisch werkcollege A (werkstudenten), C08X6A Juridisch werkcollege B (werkstudenten) en C00Y0A Grondwettelijk recht toch te kunnen volgen, wel zou bezitten.

Op basis van de verkregen informatie en uw argumentatie stellen we vast dat de eerdere beslissing van uw faculteit correct genomen werd. Wij beslissen om u geen toestemming te geven om de opleidingsonderdelen ‘C08X5A Juridisch werkcollege A (werkstudenten)’, ‘C08X6A Juridisch werkcollege B (werkstudenten)’ en ‘C00Y0A Grondwettelijk recht’ in uw individueel studieprogramma 2021-2022 op te nemen.”

Dat is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij maakt geen opmerkingen inzake de ontvankelijkheid.

De Raad onderzoekt de ontvankelijkheid desnoods ambtshalve, en merkt het volgende op.

Verzoeker richt zijn beroep zowel tegen de initiële beslissing houdende weigering van de afwijking van de volgtijdelijkheidsvoorwaarden door de faculteit als tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie.

Of een initiële studievoortgangsbepaling in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement 2021-2022 van de verwerende partij dat de vicerector Studentenbeleid als interne beroepsinstantie ofwel een beslissing neemt die leidt tot een gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van onontvankelijkheid of ongegrondheid, ofwel een nieuwe beslissing neemt. Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbepaling, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

Had verzoeker enige lering getrokken uit de vorige procedure die hij tegen verwerende partij voor de Raad heeft gevoerd, en waarin eenzelfde exceptie is behandeld, dan had verzoeker dit ook geweten (R.Stvb. 7 december 2020, nr. 6.135).

De ambtshalve exceptie is gegrond. Het beroep is onontvankelijk voor zover het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing en is enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. Verzoek tot overlegging van stukken

Standpunt van partijen

Verzoeker vraagt om op grond van artikel 877 van het Gerechtelijk Wetboek verwerende partij te bevelen om de notulen van het gesprek van 12 oktober 2021 met de vicerector voor te leggen.

Verwerende partij gaat in haar antwoordnota op deze vraag niet in.

In zijn wederantwoordnota verduidelijkt verzoeker nog (een voetnoot is weggelaten):

“In mijn verzoekschrift verzocht ik expliciet om inzage te krijgen in het verslag van het gesprek van 12 oktober. (Zie gedeelte “vordering” van mijn verzoekschrift) In een e-mail van vrijdag 26 november verzocht ik de verweerder om mij de notulen van dat gesprek mee te delen, zowel op grond van de openbaarheid van bestuur als van mijn rechten van verdediging. Op maandag 29 november antwoordt de verweerder dat dergelijke notulen niet bestaan. Hierop antwoord ik dat dit fout moet zijn, aangezien er een secretaresse aanwezig was die tijdens het gesprek voortdurend typte en aan wie de vice-rector instructies gaf om bepaalde zaken neer te schrijven. De verweerder antwoordt dat ik uit de aanwezigheid van de typende secretaresse niet mag afleiden dat er een verslag van ons gesprek zou zijn. In latere e-mails vroeg ik of er hieruit kan worden afgeleid dat er wel een verslag/notities van het gesprek bestonden, maar nu niet meer bestaan. Verweerder beantwoordde mijn e-mails echter zonder in te gaan op deze vraag. (Zie bijlage 2 van deze wederantwoordnota)

Het is zeer ongeloofwaardig dat er geen verslag of zelfs notities van dit gesprek zouden bestaan. Niet alleen typte de secretaresse van de vice-rector duidelijk gedurende het volledige gesprek; zowel in haar antwoordnota (p. 3) als in de interne beroepsbeslissing refereert de verweerder ook uitvoerig naar mijn gesprek. De elementen uit het gesprek die de verweerder aanhaalt getuigen van *cherry-picking* en zijn in bepaalde gevallen fout, maar wel gedetailleerd: het overtuigt dus niet dat verweerder (*in casu*, vice-rector [P.D.], die mij hoorde) zich al deze informatie zo gedetailleerd herinnerde en enkel uit zijn geheugen neerpende.

Net zoals een leerkracht bij een mondeling examen notities moet nemen, neemt de beroepsinstantie ook notities (in mijn geval getypte notities) van het gesprek met de student bij het vervullen van haar hoorplicht. Het is niet vereist dat ieder woord uit het gesprek wordt neergeschreven, maar indien de beroepsinstantie later tijdens de procedure voor de Raad weigert om de notities aan de daarom verzoekende student mee te delen,

schenkt zij zijn recht van verdediging en art. II.298 van de Codex Hoger Onderwijs. De beweringen die de verweerder uit ons gesprek aanhaalt kunnen dus niet gestaafd worden.”

Beoordeling

Artikel 877 van het Gerechtelijk Wetboek is niet van toepassing op de procedure voor de Raad.

Wél van toepassing is de bepaling met gelijkaardige strekking die is opgenomen in artikel II.298, §2 van de Codex Hoger Onderwijs:

“§2. Als er gewichtige, bepaalde en met elkaar overeenstemmende vermoedens bestaan dat een partij of een derde een stuk onder zich heeft dat het bewijs inhoudt van een ter zake dienend feit, kan de rechter bevelen dat het stuk of een eensluidend verklaard afschrift ervan bij het dossier van de rechtspleging wordt gevoegd.

De voorzitter beslist ter zake bij beschikking. De beschikking vermeldt de identiteit van de partij of de derde die het stuk moet overleggen en de wijze waarop en de termijn waarbinnen dat moet gebeuren. De beschikking wordt via het meest gereede communicatiemiddel verzonden aan de partijen en bij aangetekend schrijven aan een derde.”

Verwerende partij heeft aan verzoeker meegedeeld dat er van het door verzoeker aangehaalde gesprek geen notulen zijn opgesteld. Een stuk dat niet bestaat, kan niet worden voorgelegd (S. STIJS, “De overlegging van stukken in het Gerechtelijk Wetboek”, *Jura Falc.* 1984-85, 210). De Raad is van oordeel dat er *in casu* op grond van de gegevens in het dossier geen “met elkaar overeenstemmende vermoedens” zijn die doen vermoeden dat het bedoelde stuk wél bestaat.

Bovendien laat artikel 877 van het Gerechtelijk Wetboek – en de Raad ziet geen redenen om er wat artikel II.298, §2 van de Codex Hoger Onderwijs betreft anders over te oordelen – niet toe dat de rechter middels toepassing van deze bepaling(en) een injunctierecht zou uitoefenen dat ertoe strekt een niet-bestaand stuk op te stellen (T. TOREMANS, “Commentaar bij artikel 877 Ger.W”, in X., *Gerechtelijk recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Kluwer, 20; D. MOUGENOT, “La procédure de production de documents au secours d’une expertise en panne”, *P&B* 2006, 80)

Wil verzoeker de Raad ervan overtuigen dat spijs de stelling van verwerende partij aan de waarachtigheid ervan moet worden getwijfeld, dan ligt het op de weg van verzoeker om hetzij

de bestreden beslissing – die uitdrukkelijk een onderdeel “Uw argumentatie. Zowel in uw brief als tijdens het gesprek haalde u volgende elementen aan” bevat – van valsheid te betichten, hetzij minstens concreet en overtuigend aan te duiden welke elementen in het bedoelde onderhoud ter sprake zijn gekomen en ten onrechte niet bij de beoordeling in de bestreden beslissing zijn betrokken. Verzoeker doet geen van beide.

Het verzoek wordt verworpen.

VI. Verzoek tot getuigenverhoor

Standpunt van partijen

In zijn verzoekschrift vraagt verzoeker om D.W. als getuige op te roepen.

Verzoeker motiveert zijn verzoek door te stellen dat er zich een belangrijk en nieuw feitelijk element heeft voorgedaan dat hij niet eerder heeft kunnen inroepen, met name dat hij op 23 oktober 2021 (datum van de kennisgeving van de bestreden beslissing) aan het eerste ‘Werkcollege A’ heeft deelgenomen en dat hij aan de hand van zowel de voorbereiding van de opdracht als de deelname aan het werkcollege heeft kunnen bewijzen dat hij “volledig bekwaam” is om het opleidingsonderdeel te volgen.

Verzoeker stelt dat de lesgever, D.W., zag dat de les goed was voorbereid en tevreden was met de participatie. Hij vraagt dat D.W. als getuige zou worden opgeroepen om zich over verzoekers voorbereidingstaak en participatie in de les uit te spreken, alsook een inschatting van de slaagkansen voor het opleidingsonderdeel te maken.

Verwerende partij stelt in haar antwoordnota dat verzoeker zonder toestemming aan het opleidingsonderdeel ‘Werkcollege A’ heeft deelgenomen, omdat het intern beroep tegen de weigeringsbeslissing van de faculteit geen schorsende werking had, en verzoeker dus geen toelating had om het opleidingsonderdeel in zijn curriculum op te nemen.

In zijn wederantwoordnota gaat verzoeker nog omstandig op de aangelegenheid in.

Beoordeling

Luidens artikel II.304 van de Codex Hoger Onderwijs kunnen partijen schriftelijk en op gemotiveerde wijze vragen dat bepaalde getuigen door de Raad worden ondervraagd, beslist de Raad soeverein over de toelaatbaarheid van het getuigenverhoor en maakt hij van zijn beslissing melding in de uitspraak.

Zoals blijkt uit de beoordeling van de middelen onderstaand, is de Raad in staat het beroep te behandelen zonder getuigen op te roepen.

Bovendien bedenkt de Raad dat, aangenomen nog dat verzoekers verklaring door de getuige zou worden bevestigd, uit het gegeven dat verzoeker zich op een eerste les heeft voorbereid en hij heeft kunnen participeren, niet het bewijs volgt dat hij geacht moet worden voor het geheel van dat opleidingsonderdeel in voldoende mate de beoogde begincompetenties te hebben verworven.

Wat de getuige op vraag van verzoeker zou verklaren, zou derhalve hoe dan ook niet tot de gegrondbevinding van het beroep of één van de middelen ervan hebben kunnen leiden.

Bovendien blijkt uit de antwoordnota van verwerende partij dat D.W. de ‘begeleidend assistent is’; aan de titularis van het opleidingsonderdeel kunnen geen voorspellende gaven worden toegedicht om na één les een gefundeerde inschatting van slaagkansen te maken; aan een assistent die in voorkomend geval níet de titularis is, evenmin.

De vraag tot getuigenverklaring wordt afgewezen.

VII. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

Verzoeker steunt een eerste middel op het redelijkheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker is van oordeel dat de bestreden beslissing kennelijk onredelijk is en geen of onvoldoende motivering geeft voor de verwerping van verschillende grieven.

In de eerste plaats is verzoeker van oordeel dat de weigering om een afwijking van de strenge volgtijdelijkheid toe te staan kennelijk onredelijk is omdat het doel van de volgtijdelijkheidsregel in dit geval duidelijk bereikt is, aangezien verzoeker aan de hand van een “heleboel bewijzen” aantoont dat hij een zeer goede kans heeft om de opleidingsonderdelen met succes te kunnen volgen. Verzoeker betoogt dat het meest relevante criterium om de kans van de student om het opleidingsonderdeel met succes te volgen in te schatten, is gelegen in de door de student reeds behaalde studieresultaten. Verzoeker acht die in zijn geval over het algemeen zeer goed: met een globaal gewogen cijfer van 73 procent bevindt hij zich bij de best presterende 5%. Hij stelt nog nooit voor een opleidingsonderdeel te hebben gefaald, ofschoon hij halftijds werkt, en dat in de bestreden beslissing geen rekening is gehouden met zijn stabiel studietraject. De afweging dat uit resultaten voor de hoorcolleges niet kan worden afgeleid dat verzoeker ook bekwaam zou zijn om de betrokken opleidingsonderdelen te volgen – omdat deze ook gedeeltelijk betrekking hebben op juridische vaardigheden – gaat volgens verzoeker voorbij aan het feit dat een student die een 17/20 behaalt voor het hoorcollege ‘Grondwettelijk en administratief recht’ ook een veel hogere kans heeft om het seminarie ‘Grondwettelijk recht’ met succes te volgen. Daarnaast meent verzoeker dat het ook duidelijk is dat goede globale studieresultaten en eerdere academische uitdagingen die succesvol ten einde zijn gebracht, een heel goede indicator zijn voor toekomstig succes.

Ten tweede houdt de beroepsinstantie volgens verzoeker geen rekening met het feit dat hij niet vraagt om een afschaffing van de strenge volgtijdelijkheid, maar om haar omzetting naar een gelijktijdigheid. Aangezien hij pas eind april of begin mei zijn seminariewerkstuk moet indienen, is het voor verzoeker duidelijk dat hij meer dan voldoende tijd heeft om in de tussentijd zijn schrijf- en onderzoeksvaardigheden te verfijnen. Met zijn interesse en reeds bewezen basiskennis van het materiële recht voor het vak ‘Grondwettelijk recht’ zou hij bijvoorbeeld tegen eind maart een ruwe, maar inhoudelijk volledige versie van zijn seminariewerkstuk kunnen voorbereiden, die hij dan in april kan bijschaven aan de hand van zijn ondertussen verfijnde schrijf- en onderzoeksvaardigheden. De strenge volgtijdelijkheid mist volgens verzoeker in zijn geval dus haar doel. Verzoeker verwijt de interne beroepsinstantie op dit argument niet te hebben geantwoord.

Ten derde ziet verzoeker in de bestreden beslissing een ongerijmde redenering. De overweging dat verzoeker vorig jaar geen uitzondering heeft gevraagd op de verplichte aanwezigheid houdt te weinig rekening met de kernvraag of het doel van de volgtijdelijkheidsregel al dan niet is bereikt. Het gaat daarbij, nog steeds volgens verzoeker, om een beschermingsmaatregel voor de student om het risico op falen te minimaliseren. Een weigering tot opheffing van de strikte volgtijdelijkheid is dan kennelijk onredelijk wanneer dat doel reeds bereikt is.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij:

“De student stelt op de eerste plaats dat de beslissing om hem niet toe te laten de opleidingsonderdelen ‘Juridisch werkcollege A’, ‘Juridisch werkcollege B’ en ‘Grondwettelijk recht, seminarie’ op te nemen onredelijk zou zijn.

In zijn argumentatie hiervoor verwijst hij op de eerste plaats naar het feit dat hij “aan de hand van een heleboel bewijzen” zou hebben aangetoond dat hij goede kansen had om de opleidingsonderdelen ‘Juridisch werkcollege A’, ‘Juridisch werkcollege B’ en ‘Grondwettelijk recht, seminarie’ succesvol af te leggen. We moeten hierbij vaststellen dat de interne beroepsbeslissing net verwijst naar het feit dat de student zelf niet aantoont dat hij zou beschikken over de competenties (op het vlak van juridische basisvaardigheden) die vereist zijn om de betrokken opleidingsonderdelen te kunnen opnemen. Het feit dat hij tot hiertoe goede studieresultaten behaalde voor andere opleidingsonderdelen (m.n. zijn voorlopig globaal percentage van 73%) biedt geen garantie dat hij hiermee de vooropgestelde competenties op het vlak van het juridisch schrijven en rechtsmethodiek reeds zou bereikt hebben. De student verwijst ook naar ‘een student die 17/20 behaalt voor het hoorcollege “Grondwettelijk en administratief recht”’. We kunnen hierbij enkel veronderstellen dat de student niet naar zijn eigen situatie verwijst aangezien hij in elk geval geen dergelijk opleidingsonderdeel heeft opgenomen. Voor het geval hij hiermee zou willen verwijzen naar het resultaat dat hij behaalde voor ‘(C03K0A) Publiekrecht I. Staats- en administratief recht’ moeten we vaststellen dat het opleidingsonderdeel ‘Grondwettelijk recht, seminarie’ het schrijven van een eigen juridische bijdrage over een juridisch vakspecifiek probleem waarbij ook een onderzoeksvraag dient geformuleerd en opgelost te worden aan de hand van een systematische en rechtsmethodologische aanpak, omvat. Net voor deze opdracht zijn de basiscompetenties die vervat zitten in de opleidingsonderdelen ‘Juridisch schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ essentieel. Een dergelijk opdracht maakt geen deel uit van het OPO ‘Publiekrecht I. Staats- en administratief recht’. Het feit dat de student goede resultaten behaalde voor dit laatste opleidingsonderdeel biedt dan ook geen garantie dat hij de basiscompetenties op het vlak van juridisch schrijven en juridische vaardigheden reeds in voldoende mate zou beheersen.

De student stelt verder dat onvoldoende zou zijn rekening gehouden met het feit dat hij geen afschaffing van de volgtijdelijkheidsvoorwaarden vraagt maar om de opleidingsonderdelen ‘Juridisch schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ gelijktijdig met ‘Juridisch werkcollege A’, ‘Juridisch werkcollege B’ en ‘Grondwettelijk recht, seminarie’ te kunnen opnemen. De student gaat hierbij echter voorbij aan het feit dat opleidingsonderdelen ‘Juridisch schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ gedurende het volledige academiejaar worden georganiseerd, waarbij het bovendien ook zo is dat de

permanente evaluatie van deze opleidingsonderdelen op meerdere momenten gebeurt. Zoals hierboven reeds vermeld, betekent dit dat pas op het einde van het academiejaar waarin beide opleidingsonderdelen werden opgenomen, kan worden nagegaan of dit student in voldoende mate deze vooropgestelde juridische competenties in voldoende mate beheerst. Het opleidingsonderdeel ‘Rechtsmethodiek’ is bovendien niet alleen gericht op het leren oplossen van een juridische casus, maar ook (en vooral) op het leren vinden van bronnen (welke databanken zijn er, etc.). In die zin is dat absoluut noodzakelijke voorkennis om überhaupt aan een seminarie te kunnen beginnen vanaf dag één, wat dus mede de strikte volgtijdelijkheid verklaart.

In tegenstelling tot wat de student schrijft, is het niet zo dat het feit dat hem geen uitzondering zou worden toegestaan het rechtstreekse gevolg zou zijn van het feit dat hij vorig jaar heeft nagelaten om een uitzondering te vragen op de verplichte aanwezigheid die gold voor de opleidingsonderdelen ‘Juridisch schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ bij de start van het academiejaar 2020-2021. Het feit dat hij geen dergelijke uitzondering op de aanwezigheidsregel heeft aangevraagd, wijst net op de onredelijkheid van zijn beslissing om de opleidingsonderdelen ‘Juridisch schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ in 2020-2021 niet op te nemen. Via diverse online kanalen werden studenten geïnformeerd over het feit dat ook voor deze opleidingsonderdelen voor bepaalde groepen studenten (waaronder studenten die samenleefden met een partner met risicofactoren) een uitzondering hierop mogelijk was. Aangezien de student voor andere opleidingsonderdelen ook gebruik gemaakt heeft van deze mogelijkheid was het ook duidelijk dat hij deze mogelijkheid ook kende. Indien de student meende dat er onduidelijkheid mogelijk was over het feit of hij hiervoor al dan niet in aanmerking kwam, had hij contact kunnen opnemen met zijn studiebegeleiders, waarmee op dat moment zowel een fysieke afspraak als een online afspraak mogelijk was.”

In zijn wederantwoordnota gaat verzoeker nog uitvoerig in op zijn argumenten en de replek van verwerende partij.

Beoordeling

De Raad wijst er vooreerst op dat ‘het motiveringsbeginsel’ als beginsel van behoorlijk bestuur verwijst naar de materiële motiveringsplicht. De formele motiveringsplicht, die verzoeker blijkens de uiteenzetting van het middel in feite beoogt, is geen algemeen rechtsbeginsel, reden waarom de wetgever de formele motiveringsplicht in de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’ positiefrechtelijk heeft verankerd.

Vervolgens stipt de Raad aan dat een verzoekende partij haar middelen moet uiteenzetten in het verzoekschrift, en dat zij in de wederantwoordnota slechts nieuwe argumenten aan haar betoog kan toevoegen wanneer zij raken aan de openbare orde of wanneer

zij betrekking hebben op stukken uit het administratief dossier *c.q.* argumenten in de antwoordnota van de verwerende partij, die de verzoekende partij niet vóór de neerlegging daarvan kon kennen.

In zijn wederantwoordnota voert verzoeker voor het eerst een analyse aan van de competenties die door de verschillende opleidingsonderdelen worden nagestreefd, een en ander onder meer aan de hand van een analyse van de ECTS-fiches.

Dit is een argumentatie die verzoeker had moeten voeren in zijn intern beroep, toen het hem toeviel de interne beroepsinstantie er *in concreto* van te overtuigen dat hij over voldoende competenties beschikte om de strikte volgtijdelijkheid te laten opheffen.

In de huidige stand van de procedure komen deze argumenten veel te laat om nog in rekening te worden genomen. Zij zijn derhalve onontvankelijk.

Hetzelfde lot ondergaat verzoekers betoog inzake de competenties voor ‘Juridisch schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ en het ogenblik waarop hij deze meent te kunnen bereiken of hebben bereikt. Dat had verzoeker eveneens moeten uiteenzetten in zijn aanvraag, toen hij aanvoerde dat omzetten van een strikte volgtijdelijkheid naar een gelijktijdigheid met deze opleidingsonderdelen geen probleem mocht vormen.

Wat de formelemotiveringsplicht betreft en het verwijt dat de interne beroepsinstantie niet zou hebben geantwoord op het argument dat slechts wordt gevraagd om een herleiding van de strikte volgtijdelijkheid naar een gelijktijdigheid met de opleidingsonderdelen ‘Juridisch schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’, stelt de Raad vast dat in de bestreden beslissing uitdrukkelijk is verwezen naar de opbouw van de leerlijn methodologische vaardigheden, en dat omstandig is uiteengezet waarom de competenties van ‘Juridisch schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ reeds “van bij de start” volledig verworven moeten zijn alvorens de andere opleidingsonderdelen, waarvan de strikte volgtijdelijkheid zou moeten worden opgeheven, kunnen worden aangevat.

Deze motieven zijn voor de Raad helder en duidelijk, en niet onredelijk.

Dat verzoeker pas in april of mei zijn seminariestuk moet indienen en dus ondertussen in de loop van het academiejaar voldoende tijd heeft om zijn schrijf- en onderzoeksvaardigheden te

ontwikkelen is naar oordeel van de Raad met deze overweging eveneens voldoende beantwoord.

Ten slotte wijst de Raad erop dat het hem krachtens artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs niet toevalt om zijn beoordeling omtrent de kwaliteiten van een verzoekende partij in de plaats te stellen van deze van de instelling. De Raad heeft derhalve noch de taak, noch de bevoegdheid om het dossier ten gronde te behandelen en de beoordeling van de organen van de instelling over te doen, als ware hij zelf een beroepsorgaan binnen een georganiseerd administratief beroep.

Gelet op de argumenten die verzoeker aan de interne beroepsinstantie heeft voorgelegd en de motieven van de bestreden beslissing, is de Raad van oordeel dat die beslissing niet onredelijk of disproportioneel is, en meer bepaald dat verzoeker geen argumenten inzake de reeds bereikte competenties heeft voorgelegd die binnen de grenzen van de redelijkheid tot geen andere beslissing dan een inwilliging van zijn verzoek aanleiding konden geven.

De Raad ziet tot slot ook geen ‘ongerijmdheid’ in de beslissing zoals verzoeker die aanvoert; de repliek van verwerende partij ter zake kan daarbij worden bijgevalen.

Het eerste middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

Tweede middel

In een tweede middel beroept verzoeker zich op het evenredigheidsbeginsel, in samenhang met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat zijn grief inzake de disproportionaliteit van een weigering door de interne beroepsinstantie helemaal niet werd beantwoord.

Verzoeker zet uiteen (een voetnoot is weggelaten):

“Ik schreef dat “de weigering van toelating tot de werkcolleges en het seminarie van de derde fase voor mij kennelijk disproportionele negatieve gevolgen met zich hebben,

vooral in het licht van mijn kennelijke bekwaamheid om deze opleidingsonderdelen te volgen:

- Een niet-toelating tot de werkcolleges en het seminarie van de derde fase laten mij achter met een uiterst onevenwichtig programma van ongeveer 50 ECTS dit jaar en ongeveer 70 ECTS punten volgend jaar, wat de werkdruk en mijn kans op slechte resultaten volgend jaar aanzienlijk verhoogt. Het zou paradoxaal en kennelijk onredelijk zijn dat de volgtijdelijkheidsvoorwaarden, die als doel hebben om mij in mijn studietraject te beschermen, er net voor zouden zorgen dat ik een grotere kans op falen zou hebben.
- Daarnaast is de kans groter dat er tijdsconflicten zullen ontstaan volgend jaar, in mijn eerste fase van de master. Dit academisch jaar doen er zich geen tijdsconflicten voor, ook indien u mij toestaat om de werkcolleges van de tweede fase met de werkcolleges en het seminarie van de derde fase te combineren.
- Er is een mogelijkheid dat de niet-toelating tot deze opleidingsonderdelen een aanvraag voor Erasmusuitwisseling of andere internationale uitwisseling kan bemoeilijken.”

De volgtijdelijkheidsvoorwaarden zijn een beschermingsmaatregel voor de student om het risico te minimaliseren dat hij of zij voor bepaalde opleidingsonderdelen zou falen. Een studievoortgangsbeslissing wiens negatieve weerslag op het studietraject van de student veel groter is dan de positieve gevolgen die zij beoogt is dan ook kennelijk disproportioneel.

De beroepsinstantie gaat hier helemaal niet op in, terwijl het ingeroepen middel wel essentieel is en de beslissing van de beroepsinstantie had kunnen beïnvloeden. Ook had ik slechts twee middelen ingeroepen. Hierdoor schendt zij zowel het materiële als het formele motiveringsbeginsel.”

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij:

“Het is inderdaad zo dat de beslissing om de student geen uitzondering toe te staan leidt tot een (beperkt) onevenwicht in zijn programma (in de veronderstelling dat de student in 2022-2023 ook de volledige 60 studiepunten van de eerste fase van zijn masteropleiding opneemt). De beslissing om hem geen dergelijke uitzondering toe te staan werd echter genomen vanuit een bekommernis om te garanderen dat de student de basiscompetenties op het vlak van het juridische schrijven en de juridische methodologie in voldoende mate beheerst om ook voor de vervolgopleidingsonderdelen binnen deze leerlijn ‘juridische vaardigheden’ te kunnen slagen. Dit onevenwicht is echter op de eerste plaats het gevolg van de keuze van de student om af te wijken van het modeltraject, zonder zich terdege te vergewissen van de mogelijke consequenties hiervan voor zijn verder studietraject. We moeten bovendien vaststellen dat het programma dat de student zegt te zullen opnemen in 2022-2023 (i.c. 70 studiepunten) binnen de studiepuntsgrenzen blijft dit voorzien worden in art. 22 §3 van het OER.”

In zijn wederantwoordnota herhaalt verzoeker zijn middel, en breidt hij het uit met een beroep op het onpartijdigheidsbeginsel. Ter zake voert verzoeker aan dat dit beginsel is geschonden doordat het gevoerde verweer uitgaat van de hypothese dat de interne

beroepsinstantie een nieuwe beslissing zal moeten nemen, en daarmee dus reeds stelt dat het middel na een vernietiging door de Raad negatief zal worden beoordeeld.

Beoordeling

De Raad ziet in de antwoordnota van verwerende partij geen bewijs van een schending van het onpartijdigheidsbeginsel; de antwoordnota bevat slechts een repliek op wat verzoeker in zijn beroep heeft aangevoerd en bevat geen voorafname op een eventueel te hernemen besluitvorming, mocht de Raad tot vernietiging overgaan.

Bovendien is niet de antwoordnota, maar de beslissing van de vicerector van 22 oktober 2021 het voorwerp van huidig beroep. Het is van deze laatste dat verzoeker een beweerde vooringenomenheid moet aantonen.

In dat opzicht is het middel ongegrond.

Wat het evenredigheidsbeginsel en de formelemotiveringsplicht betreft, wijst de Raad er vooreerst op dat volgtijdelijkheidsvoorwaarden níét in de eerste plaats zijn ingesteld om het studietraject als dusdanig te bewaken, in de zin dat onder alle omstandigheden en primordiaal een gelijke spreiding van de studielast moet worden gewaarborgd. Volgtijdelijkheidsvoorwaarden worden opgelegd om te vermijden dat studenten opleidingsonderdelen in hun curriculum opnemen waarvoor zij, op het niveau van dat opleidingsonderdeel, ernstig in hun slaagkansen zijn gehypothekeerd doordat zij niet voorafgaand, via een credit voor andere opleidingsonderdelen, bepaalde begincompetenties hebben verworven.

In antwoord op een vraag tot ontheffing van een strikte volgtijdelijkheid moet de motivering van de instelling er dan ook niet in bestaan een analyse te maken van de studielast overheen de verschillende academiejaren, maar wél in een concrete beoordeling of, vanuit inhoudelijk perspectief, een afwijking van de volgtijdelijkheidsvoorwaarde kan worden toegestaan. Of er daarvoor verschuivingen optreden in het curriculum van de student – wat *a priori* slechts het geval kan zijn wanneer de student hoe dan ook niet in een modeltraject zit – is een vraag naar de gevolgen van de beslissing, en niet naar de inhoudelijke motieven ervan.

Met betrekking tot de formele motivering stipt de Raad aan dat organen van actief bestuur er niet toe worden verplicht te antwoorden op elk argument. Het volstaat uit oogpunt van de formelemotiveringsplicht, zoals opgelegd bij de wet van 29 juli 1991, dat verzoeker de redenen kan achterhalen die de beroepsinstantie tot haar oordeel hebben gebracht, opdat hij zich op het vlak van de motieven ertegen kan verweren met de middelen die het recht hem ter beschikking stelt.

Dat de bestreden beslissing een motivering inhoudt die – zoals gezien: terecht – in essentie steunt op een beoordeling die vertrekt vanuit de competenties die al dan niet in voldoende mate zijn verworven, verleent verzoeker de vereiste mogelijkheid zich ervan te vergewissen waarom zijn aanvraag werd afgewezen.

Daarnaast is het niet zo dat de gevolgen van de beslissing op het studietraject geheel onbesproken zijn gebleven. De vicerector heeft in haar beslissing immers aangestipt dat het de verantwoordelijkheid van de individuele student is om bij de samenstelling van zijn curriculum rekening te houden met mogelijke consequenties voor het latere traject. Er is ook op gewezen dat de situatie waarin verzoeker thans verkeert, louter het gevolg is van het feit dat hij heeft nagelaten zich, voorafgaand aan de samenstelling van zijn curriculum, over de gevolgen ervan – in het bijzonder in het licht van de volgtijdelijkheidsregels – te informeren. Ook die motieven kunnen op de beweerde disproportionaliteit – en verzoekers eigen aandeel daarin – worden betrokken.

Het tweede middel is ongegrond.

Derde middel

Verzoeker steunt een derde middel op een verkeerde toepassing van de ECTS-fiche.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet zijn middel als volgt uiteen (enkele voetnoten zijn in het citaat weggelaten):

“De beroepsinstantie haalt aan dat blijkt uit de ECTS-fiches van de opleidingsonderdelen ‘Juridisch schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ dat ik “duidelijk werd geïnformeerd over de voorwaarden die golden om de [...] opleidingsonderdelen te kunnen opnemen.”

De basisfunctie van de ECTS-fiche is het vastleggen van verwachtingen tussen de student en de instelling en werkt tussen hen als een soort van overeenkomst. De ECTS-gebruiksgids, die de Europese Commissie in 2015 publiceerde en die de KU Leuven in zekere mate bindt (*Cfr.* artikel II.298, §1, 4° Codex Hoger Onderwijs), stelt dat de ECTS-fiche “gedetailleerde, gebruiksvriendelijke en actuele informatie aan studenten moet bieden om hen toe te staan juiste en meest tijdsefficiënte keuzes te maken, zowel voor als tijdens hun studies.” Dit is echter niet het geval indien de onderwijsinstelling de bedoeling had om aan de opleidingsonderdelen ‘Juridisch Schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ een strenge volgtijdelijkheidsvoorwaarde te stellen.

De ECTS-fiches beginnen door de strenge volgtijdelijkheid, gelijktijdigheid en soepele volgtijdelijkheid te definiëren, maar stellen daarna enkel dat de opleidingsonderdelen ‘Juridisch schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ “een voorwaarde (zijn) voor het opnemen van” de opleidingsonderdelen ‘Werkcollege A’, ‘Werkcollege B’ en het seminarie. (Zie bijlage)

In dit opzicht is het onduidelijk dat de ECTS-fiche met de woorden “dit opleidingsonderdeel is een voorwaarde voor het opnemen van opleidingsonderdelen: [...]” bedoelt dat er een strenge volgtijdelijkheid aan het opleidingsonderdeel is verbonden. Voor de gelijktijdigheid en soepele volgtijdelijkheid zijn andere opleidingsonderdelen immers ook ‘een voorwaarde voor het opnemen van een opleidingsonderdeel.’ Als de ECTS-fiche bedoelt dat een strenge volgtijdelijkheid aan de opleidingsonderdelen gekoppeld is, doet zij er beter aan de woorden ‘strenge volgtijdelijkheid’ expliciet te gebruiken, gelet op het feit dat dit begrip ondubbelzinnig is en door de ECTS-fiche zelf gedefinieerd wordt. Of zij had de woorden “dit opleidingsonderdeel is een voorwaarde voor het opnemen van opleidingsonderdelen: [...]” moeten herformuleren naar “het reeds geslaagd zijn voor dit opleidingsonderdeel is een voorwaarde voor het opnemen van opleidingsonderdelen: [...]”. Mijn gewenste ISP is dan ook in overeenstemming met een gelijktijdsheidsvoorwaarde, wat voorgeschreven lijkt te zijn door de ECTS-fiche.

Het is een beetje alsof het Strafwetboek in het eerste artikel de verschillende soorten misdrijven definieert en in het tweede artikel bepaalt dat misbruik van vertrouwen ‘een ernstig misdrijf is.’ Een vlijtige procureur kan aanhalen dat dit ‘ernstig misdrijf’ een misdaad is, aangezien de misdaad het ergste misdrijf is, maar een logischere lezing is dat het een wanbedrijf is, omdat een overtreding niet ernstig is terwijl een misdaad zeer ernstig is.”

In haar antwoordnota betwist verwerende partij de onduidelijkheid in de ECTS-fiches.

Verzoeker stelt in zijn wederantwoordnota nog:

“De verweerder laat in zijn antwoordnota een cruciaal punt achter: niet één, maar vierennegentig (43x2) klikken zijn vereist om te weten te komen dat er strenge volgtijdelijkheidsvoorwaarden zouden zijn. Het is inderdaad zo dat ik via twee (niet één) klikken te weten had kunnen komen wat dat er een strenge volgtijdelijkheid geldt voor het opleidingsonderdeel ‘Grondwettelijk recht, seminarie’, maar als student in de tweede fase kon ik echter nog niet weten welk werkcolleges of seminarie ik voor de derde fase zou kiezen: er zijn nog veertig andere opleidingsonderdelen die ik in de plaats van

‘Juridisch werkcollege, A’, ‘Juridisch werkcollege B’ en ‘Grondwettelijk recht, seminarie’ had kunnen kiezen. Hierdoor benadert de verweerder de duidelijkheid van de ECTS-fiches betreffende de vermeende volgtijdelijkheidsvoorwaarden ex post, maar niet ex ante, zoals hij nochtans behoort te doen. Volgens de benadering ex ante blijkt enkel dat er aan de opleidingsonderdelen ‘Juridisch schrijven’ en ‘Rechtsmethodiek’ “een voorwaarde voor het opnemen van de opleidingsonderdelen” verbonden was, wat eerder lijkt te wijzen op een soepele volgtijdelijkheid of een gelijktijdigheid, maar niet op een strenge volgtijdelijkheid.

Hoe dan ook is het duidelijk hoe de ECTS-fiches voor mij verwarrend zijn. De verweerder had in de interne beroepsbeslissing hier alleszins rekening mee moeten houden in plaats van te motiveren dat “op welke sprake hierbij sprake is van onduidelijkheid of zelfs van een miskenning van de ECTS-fiche (...) hierbij onduidelijk (blijft).” Vice-rector Desmedt vermeldde trouwens op het einde van ons gesprek op 12 oktober: “na dit gesprek begrijp ik wat je bedoelt” over de onduidelijkheid van de ECTS-fiches.

Overigens blijkt de vermeende ‘strenge volgtijdelijkheid’ tussen de betrokken opleidingsdelen ook niet uit het bijzondere facultaire reglement ‘Werkcolleges en seminaries derde bachelor rechten en master rechten’ dat verweerder heeft nagelaten aan het administratief dossier toe te voegen. (Zie bijlage 1 van deze wederantwoordnota).”

Beoordeling

Het middel is naar oordeel van de Raad kennelijk ongegrond, omdat wat daarin wordt opgeworpen onmogelijk in overeenstemming kan worden gebracht met de strekking van andere middelen die verzoeker aan de interne beroepsinstantie heeft voorgelegd, en bovenal met het gegeven dát verzoeker om ontheffing van de strikte volgtijdelijkheid heeft gevraagd – waarvan hij het bestaan dus wel moest kennen.

In een eerste middel heeft verzoeker in het intern beroep immers opgeworpen dat een weigering tot ontheffing van de volgtijdelijkheidsvoorwaarde in strijd is met, onder meer, de vormvereisten van de ECTS-fiche.

De Raad ziet niet in hoe verzoeker eensdeels kan voorhouden zowel de strekking van de ECTS-fiche (de volgtijdelijkheid) als de gevolgen ervan te begrijpen en ze inhoudelijk kan aanvechten, om later anderdeels te beweren dat de in de ECTS-fiches opgenomen volgtijdelijkheidsvoorwaarden eigenlijk onduidelijk zijn.

Het middel wordt verworpen.

Vierde middel

In zijn wederantwoordnota werpt verzoeker een nieuw, vierde middel op, gesteund op de rechten van verdediging in samenhang met de hoorplicht, de openbaarheid van bestuur en de materiële motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker licht, wat de ontvankelijkheid ervan betreft, toe dat het middel betrekking heeft op de wijze waarop het interne beroep werd behandeld en dat het berust op elementen die pas in de procedure voor de Raad aan het licht zijn gekomen.

In een eerste onderdeel hekelt verzoeker de stelling dat er van het onderhoud met de vicerector geen notulen bestaan.

Hierop heeft de Raad reeds geantwoord bij de behandeling van verzoekers vraag om stukken te doen overleggen. Er wordt naar die overwegingen verwezen.

In een tweede onderdeel voert verzoeker aan dat uit de voorliggende stukken niet blijkt dat de titularissen van de betrokken opleidingsonderdelen overeenkomstig artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement werden gehoord, en dat de opleidingsonderdelen enkel door administratieve medewerkers werden onderzocht.

De door verzoeker bedoelde passage uit artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement 2021-2022 luidt als volgt:

“Bij een ontvankelijk beroep (d.i. tijdig ingediend en gericht tegen een beslissing waartegen beroep mogelijk is) hoort de beroepsinstantie of de academisch beheerder (of zijn/haar vervanger) de studenten op hun verzoek en vraagt informatie aan alle betrokken partijen en in elk geval aan de titularis van het betrokken opleidingsonderdeel, indien van toepassing. De individuele studenten voeren persoonlijk het gesprek met de beroepsinstantie.”

In deze bepaling is voorgeschreven dat de titularis van het betrokken opleidingsonderdeel wordt bevraagd “indien van toepassing”. Deze bepaling laat ruimte aan de vicerector om, al naargelang het precieze voorwerp van het intern beroep, af te wegen of de individuele titularis moet worden bevraagd. Niets verhindert dat daarbij een andere afweging wordt gemaakt wanneer het gaat om de betwisting van een examencijfer, dan wel de ontheffing van een

volgtijdelijkheidsvoorwaarde, te meer nu deze laatste in de ECTS-fiche is vervat en de titularis van het opleidingsonderdeel daaraan hoe dan ook geen wijzigingen kan aanbrengen.

De vaststelling dat de vicerector alleszins de betrokken faculteit heeft geraadpleegd, kan in dat opzicht volstaan.

In een derde onderdeel doet verzoeker gelden dat verwerende partij heeft nagelaten om het ‘bijzonder facultair reglement betreffende de werkcolleges en seminars derde fase bachelor en eerste master rechten’ aan het administratief dossier toe te voegen.

Verzoeker heeft zijn intern beroep niet op de bepalingen van dat reglement gesteund, en in zijn verzoekschrift heeft verzoeker ook niet opgeworpen dat de bestreden beslissing er ten onrechte niet op steunt of niet naar verwijst.

Dat verzoeker het reglement tijdens de hoorzitting ter sprake zou hebben gebracht, blijkt uit niets.

Verzoeker heeft dit reglement, dat hij thans “uiterst belangrijk” noemt, ook niet ingeroepen bij de adstructie van zijn overige middelen. Wat de relevantie van het stuk moge zijn, ontgaat de Raad dan ook.

Het vierde middel wordt verworpen.

VIII. Anonimisering

In zijn verzoekschrift vraagt verzoeker de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad verwerpt het beroep.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoeker weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	eerste secretaris
---------------	-------------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.127 van 15 december 2021 in de zaak 2021/1109

In zake: Lorena VICENTINO
woonplaats kiezend te 9000 Gent
Krijgslaan 181

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 2 november 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 15 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekster onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Sabien Lust, die verschijnt voor verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is sinds het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de postgraduaatsopleiding ‘Dutch and Translation’.

Tot het curriculum van verzoekster behoort onder meer het opleidingsonderdeel ‘EU Laws, Institutions and Languages’.

In het academiejaar 2017-2018 wordt verzoekster wegens een onregelmatigheid bij het examen voor dit opleidingsonderdeel in de eerste zitting de beoordeling ‘bedrog’ toegekend, met toelating om in de tweede examenzitting opnieuw examen af te leggen.

In het academiejaar 2020-2021 is verzoekster voor de vierde maal ingeschreven in de postgraduaatsopleiding. Het opleidingsonderdeel ‘EU Laws, Institutions and Languages’ is het enige waarvoor zij nog geen credit behaalde.

In de eerste examenzitting behaalt verzoekster een resultaat van 5/20.

Bij de tweede examenzitting meldt de titularis van het opleidingsonderdeel aan de examencommissie een vermoeden van onregelmatigheid.

Verzoekster wordt uitgenodigd voor een hoorzitting voor de examentuchtcommissie, maar verschijnt niet.

De examentuchtcommissie oordeelt dat er sprake is van een onregelmatigheid, legt opnieuw de beoordeling ‘bedrog’ op voor het opleidingsonderdeel, en beslist bovendien om verzoekster voor de opleiding uit te sluiten voor de academiejaren 2021-2022 en 2022-2023.

Deze beslissing wordt aan verzoekster ter kennis gebracht per e-mail en met een aangetekende zending die op 21 september 2021 door de postdiensten aan het adres van verzoekster wordt aangeboden.

Met een aangetekend schrijven van 8 oktober 2021 stelt verzoekster tegen deze examentuchtbeslissing een intern beroep in.

Op 15 oktober 2021 beslist de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent om dat beroep onontvankelijk te verklaren:

“[...]”

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennis genomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

De institutionele beroepscommissie heeft inzage gekregen in de uitnodiging tot hoorzitting aan het adres van mevrouw Vicentino, het verslag van de examentuchtcommissie, de mail met de beslissing en de track and trace code van de aangetekende zending.

Beroepsschriften moeten overeenkomstig artikel 100§2 van het OER 2020-2021 “op straffe van onontvankelijkheid” aangetekend en ondertekend ingediend worden binnen de vervaltermijn van zeven kalenderdagen te rekenen vanaf de kalenderdag na die waarop de beslissing ter kennis van de studente werd gebracht. De beslissing werd per mail op [woensdag] 15 september om 10u02 naar het UGent-adres van de studente gemaild, het officieel communicatiekanaal conform artikel 22§3 waarbij de studente ertoe gehouden is om regelmatig de officiële e-mails die naar het UGent e-mailadres worden verzonden te lezen. De aangetekende zending werd eveneens door bpost ter kennisgeving aangeboden op het door de studente in OASIS opgegeven domicilieadres op 21 september 2021 wat blijkt uit het track and trace nummer van bpost. De brief kon echter niet worden afgeleverd omdat de studente blijkbaar verhuisd was.

De institutionele beroepscommissie is van oordeel dat dit niet belet dat de bindende vervaltermijn van 7 dagen voor het instellen van een intern beroep wel degelijk een aanvang nam op dat moment. De brief werd immers correct verstuurd naar het domicilieadres zoals opgegeven door de studente. Dat de studente blijkbaar was verhuisd, en haar nieuwe adres niet had doorgegeven, kan niet worden beschouwd als een geval van overmacht. De institutionele beroepscommissie wijst de studente in dat verband nog op het bepaalde in artikel 20 OER:

“De student verbindt zich ertoe elke wijziging van persoonsgegevens onmiddellijk door te geven aan de Directie Onderwijsaangelegenheden, Afdeling Studentenadministratie en studieprogramma’s. Adres, contactgegevens en rekeningnummer kan de student zelf wijzigen via oasis.ugent.be.”

De studente heeft ook geen ander domicilieadres opgegeven in OASIS (noch toen, noch nu) zodat de brief correct verstuurd was naar het opgegeven adres. Dit betekent dat de bindende vervaltermijn onomstotelijk startte op 22 september 2021 en onherroepelijk afliep op 28 september. De studente stuurde evenwel slechts haar intern beroepsschrift per mail en per aangetekende zending op vrijdag 8 oktober 2021.

Het intern beroep is derhalve onontvankelijk.

Van deze regel is nog voor niemand afgeweken. De institutionele beroepscommissie voelt zich hierbij gesteund door o.a. Arrest 2008/072 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen.

Het intern beroep wordt onontvankelijk verklaard.”

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij voert in haar antwoordnota een exceptie van onontvankelijkheid aan, gesteund op de vaststelling dat het bij de Raad ingestelde beroep niet is ondertekend.

Verzoekster dient geen wederantwoordnota in en spreekt de exceptie niet tegen.

Beoordeling

Artikel II.294, §2, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs schrijft voor dat het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever derhalve uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

Dit voorschrift raakt aan de openbare orde.

De Raad stelt vast dat verzoeksters verzoekschrift niet is ondertekend.

Het beroep moet derhalve onontvankelijk worden verklaard.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs

eerste secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïntinventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.128 van 15 december 2021 in de zaak 2021/1115

In zake: xxx

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 5 november 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel van 28 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard en het examenresultaat ‘AFW’ voor het opleidingsonderdeel ‘Grondwettelijk Recht’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en Sarah Heyl, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven met een creditcontract voor twee opleidingsonderdelen uit de opleiding ‘Bachelor of Laws in de Rechten’.

Voor het vak ‘Arbeidsrecht’ behaalt verzoeker een credit, voor ‘Grondwettelijk Recht’ behaalt hij in de eerste zittijd een examencijfer van 5/20 en wordt hij in de tweede zittijd als afwezig (‘AFW’) genoteerd.

Het examen ‘Grondwettelijk Recht’ vindt in de tweede zittijd op 30 augustus 2021 om 9u00 plaats en verloopt via computer vanop afstand. De studenten moeten vanaf 8u45 beschikbaar zijn, en moeten tussen dat tijdstip en 9u20 inloggen of telefonisch melden dat zij technische problemen hebben.

Om 9u24 zendt verzoeker een e-mail aan de docent met de mededeling dat hij niet in de lockdownbrowser geraakt en dat hij zal proberen om de software te her-installeren. Om 11u46 meldt verzoeker per e-mail dat hij na herinstallatie van de software het examen zonder technische problemen heeft kunnen afleggen.

De docent van het opleidingsonderdeel antwoordt om 12u16:

“Volgens de informatie beschikbaar in Canvas heeft u het examen pas opgestart om 9u34 terwijl u uiterlijk om 9u20 diende op te starten.

U heeft noch mij, noch de heer [M.] telefonisch gecontacteerd om melding te maken van een technisch probleem.

U heeft een mail gestuurd pas nadat de limiettijd om het examen [aan te vatten] al verstreken was.

De richtlijnen betreffende het examen stellen nochtans zeer duidelijk dat u ons voor 9u20 telefonisch dient te contacteren.

Die richtlijnen stellen ook duidelijk welke versie van de LDB-browser diende te worden gebruikt (de link werd ter beschikking gesteld).

Wij kunnen dan ook niet anders dan u een uitsluiting geven voor dit examen. U bent dus niet geslaagd.”

Verzoeker richt vervolgens op 31 augustus 2021 het volgend verzoek aan de betrokken faculteit:

“Ik zou de onderstaande Printscreens willen inbrengen om aan te tonen dat ik met overmacht werd geconfronteerd tijdens mijn examen.

Ik meen wel dat de Printscreens die ik u nu bezorg aangeven dat:

1. Er een onoverkomelijk probleem was om binnen de 20 minuten deel te nemen aan de test. Anders zou ik niet na 18 minuten plots op google opnieuw een LockDownBrowser opzoeken. -> Ik had misschien de telefoonnummer van

professor [W.] moeten opzoeken, maar onder de toenemende stress heb ik anders gehandeld.

- a. Ik had reeds tevergeefs geprobeerd om de oude mail met instructies (maar zonder sancties) te vinden langs mijn mails die ik in mijn inbox op mijn computer heb staan.
  - b. De kans was reëel dat ik niet op het juiste nummer zou boksen.
  - c. Het zou geen oplossing bieden voor het onderliggende probleem.
2. Het probleem was onvoorzienbaar. Ik kon niet weten dat ik een probleem zou hebben. De browser was al meer dan een jaar geleden geïnstalleerd en ik had meermaals succesvol meegewerkt.
- a. Ik had ooit een foute versie van de Browser geïnstalleerd. Eén in het Spaans. Maar had deze gedelete[t]. Toch viel ik tijdens mijn opstart pogingen 2-maal op een Spaanse pagina...
3. Het lag buiten mijn controle want ik had er geen fout aan. Ik had de juiste versie geïnstalleerd en deze reeds meerdere maal kunnen gebruiken. Een oude versie had ik gede-installeerd. Ik wist dat mijn internetconnectie en computer degelijk werkte en had daarenboven mijn computer de hele nacht opgeladen.

Ik heb mijn technische problemen per mail gemeld aan professor [W.] om 09:24.

Ik meen dus door overmacht niet op tijd heb kunnen deelnemen aan mijn examen en zoek een oplossing. Desnoods opnieuw afleggen, spijs dat ik het succesvol heb ingediend.

Ik heb hiervoor gisteren de dag van het examen een ingevuld formulier gestuurd waarin ik aanhaal dat er overmacht was tussen 09:00 en 09:34... Nu zend ik u (binnen de voorgeschreven 3 dagen) de ondersteunende documentatie om de overmacht te bewijzen.

De feiten op basis van PrintScreens

Mijn LockDown Browser heb ik aangemaakt op 12/05/2020. Ik heb deze meermaals succesvol kunnen gebruiken en zo examens af te leggen.

Op 30/08/2021 kreeg ik geen toegang tot mijn LockDownBrowser en kreeg ik geen toegang tot mijn examen Grondwettelijk recht.

[afbeelding]

Ik heb meermaals geprobeerd de webbrowser op te starten. Vaak kreeg ik de boodschap dat ik de updates voor de browser moest accepteren. Dit deed ik meerdere keren en zo verloor ik veel tijd.

Ik herinnerde me uit een mail van het eerste semester dat werd gesteld dat er bij technische problemen contact dient opgenomen te worden met de assistent. In het eerste semester had ik als werkstudent deelgenomen aan het examen maar zonder goede voorbereiding. In die mail stond een uur maar geen gevolg van het niet bellen.

Ik heb in mijn 'Mail voor Windows' (= de outlook dienst waarnaar ik een directe toegang heb op mijn computer) gezocht naar deze mail. Maar ik vond hem niet. Ik stel nu vast dat deze dienst die op mijn computer [] staat niet verder zoekt in mijn oude mails. In de mail van 24/08 wordt ook een verwijzing gemaakt naar exameninstructies maar wordt er met geen woord gerept over een uur tegen wanneer men moet bellen, en wordt er nog minder gezegd over het telefoonnummer dat moet gecontacteerd worden. Ik meen overigens in eerste semester tevergeefs [E.T.] geprobeerd te bellen hebben.

Aangezien ik het nummer niet vond en evenmin mijn GSM bij de hand had. Deze was niet in mijn buurt. Ik had evenmin papier in mijn buurt en dus ook niet het nummer van de docent of de assistenten op papier.

Dus heb ik gezocht naar een andere oplossing.

Zoals u kan opmaken uit mijn browsgeschiedenis van maandag 30 september, heb ik snel op Google gezocht naar de VUB Lockdown Browser.

[Afbeelding]

Zoals uit het document dat ik reeds gisteren stuurde blijkt heb ik de Browser blijkbaar om 09:19 en om 09:21 gedownload. Zoals u uit onderstaand Screenshot kan zien ben ik met de download van de LockDownBrowser exe-bestand begonnen om 09:19:06 en is deze download gestopt om 09:19:25.

[Afbeelding]

Uit de eerste printscreen die ik daarnet aanhaalde, kan u opmaken dat ik mijn LockDownBrowser om 09:25 gewijzigd (wat ik praktisch neerkwam op opnieuw geïnstalleerd) heb.

[Afbeelding]

Het is moeilijk om aan te tonen dat men een technisch probleem heeft wanneer zijn Browser niet wil opstarten. Daar kan men geen PrintScreens van maken. Ik heb professor [W.] ook om 09:24 per mail geïnformeerd dat ik een technisch probleem had. Maar dat ik er aan werkte om het op te lossen.”

De decaan van de faculteit Recht en Criminologie antwoordt aan verzoeker op 1 september 2021:

“Ik heb uw berichten waarin u n.a.v. het examen 'grondwettelijk recht' respectievelijk vraagt om proactief gehoord te worden en waarin u zich anderzijds op overmacht beroept omdat uw lockdownbrowser niet werkte, goed ontvangen.

Ik heb vastgesteld dat prof. [W.] via een aankondiging op Canvas aan de studenten heeft meegedeeld dat de instructies voor examen Grondwettelijk Recht in tweede zitting konden worden teruggevonden in de map ‘Bestanden’ van de Canvassite van het vak.

In deze instructies – die ook in bijlage bij deze mail zijn gevoegd – staat heel duidelijk te lezen:

Het examen start officieel op 1 juni 2021 om 9.00u. Het is echter reeds beschikbaar om 8.45u. Je bent verplicht om in te loggen tussen 8.45u en 9.20u. Je dient dus ten laatste 20 minuten na de officiële start van het eerste deel van het examen:

1. begonnen zijn aan het examen; ofwel

2. gesignaleerd hebben dat u technische problemen ondervindt door te bellen naar: [A.M.] ([telefoonnummer]) of naar [A.W.] ([telefoonnummer]). Zo niet word je uitgesloten van het examen, zelfs wanneer naderhand zou blijken dat je het digitaal hebt ingediend.

In diezelfde instructies staat ook te lezen waar en hoe de lockdownbrowser te installeren.

Los van de vraag of het niet (tijdig) functioneren van de lockdownbrowser als overmacht gekwalificeerd kan worden (en of u bv. het systeem niet vooraf had moeten controleren of niet reeds om 8.45 u had moeten inloggen zodat u een eventueel probleem vroeger had kunnen oplossen), moet ik vaststellen dat uw deelname aan het examen door prof. [W.] werd geweigerd omdat u ten laatste 20 minuten na de officiële start om 9.00 u van het eerste deel van het examen niet begonnen was aan het examen en evenmin tijdig gesignaleerd hebt dat u technische problemen ondervond door te bellen naar de aangeduide contactpersonen.

De in uw mail aangehaalde [omstandigheden] vormen geen overmacht voor het feit dat u niet tijdig en overeenkomstig de in de exameninstructie gemelde werkwijze contact hebt opgenomen met de contactpersonen.

De door u aangehaalde overmacht kan derhalve niet worden aanvaard, en een inhaalexamen kan dan ook niet worden toegestaan.

Ik zie in deze verder geen reden om u proactief te horen op basis van art 118 van het OER, vermits hier geen sprake is van een door de decaan opgelegde sanctie.”

Op 6 september 2021 stelt verzoeker een intern beroep in (enkele voetnoten zijn weggelaten):

“[...]

Met dit verzoekschrift stel ik een beroep in bij de centrale beroepscommissie tegen volgende beslissing: het mij weren uit het examen omwille van het niet het tijdig in te loggen in het examen ondanks overmacht en bijgevolg het niet aanvaarden van een succesvol afgerond examen. De beslissing tot uitsluiting werd aan mij ter kennis gebracht op 30/09/2021 (Stuk 1): de beslissing dat mijn overmacht niet werd weerhouden op 01/09/2021 (Stuk 2).

Ik ben het niet eens met deze beslissing om volgende redenen:

- Ik werd geconfronteerd met overmacht bij het opstarten van mijn examen grondwettelijk recht waardoor ik niet binnen de 20 minuten kon beginnen aan mijn examen en uiteindelijk mijn elektronisch ingeleverde versie werd geweigerd. Ik heb meerdere pogingen ondernomen om zo snel mogelijk aan het examen te beginnen. Ik was zeker al om 08:59 actief op mijn computer (Zoals de temporary files op mijn computer PrintScreen in Stuk 3 aantonen). Ik ben begonnen met de toegangscodes tot het examen op te zoeken in mijn mail. Nadien heb ik tevergeefs geprobeerd om de LockDownBrowser te openen. Deze opende ofwel niet ofwel 2-maal op een foute Spaanse pagina. Ik had ooit de foute browser geïnstalleerd, maar weer verwijderd. De browser vroeg doorlopende updates. Die heb ik 2-maal geïnstalleerd (09:08 en 09:17 vonden windows-updates plaats). Andere updates heb ik afgebroken omdat het te tijdrovend was. Maar hierdoor verloor ik ettelijke

minuten. Om 09:18 heb ik besloten de Browser te herinstalleren (zoals mijn browser geschiedenis aangeeft). Indien ik geen technische problemen gehad had, was ik nooit bij de start van mijn examen aan een herinstallatie van mijn Browser begonnen. Ik downloadde de versie 2-maal zo blijkt, om 09:19 en om 09:21. De uiteindelijke herinstallatie was afgerond om 09:25. Ik begon aan het examen om 09:34. Eerst moest ik nog meerdere procedures doorlopen en nog [wat] kalmeren van de stres. (Zie stuk 3 voor aangehaalde feiten).

In mijn betoog voor overmacht in mijn mail van 31/09/2021 (Stuk 4) haal ik volgende punten aan. Deze heb ik licht ingekort en aangevuld.

- Er was een onoverkomelijk probleem waardoor ik niet binnen de 20 minuten kon deelnemen aan de test. Anders zou ik niet na 18 minuten plots op google opnieuw een LockDownBrowser opzoeken.
- Het probleem was onvoorzienbaar. Ik kon niet weten dat ik een probleem zou hebben. De browser was al meer dan een jaar geleden geïnstalleerd en ik had deze meermaals succesvol gebruikt. Hij werd dus correct geïnstalleerd en niets liet vermoeden dat ik hem opnieuw zou moeten installeren.
- Het lag buiten mijn controle. Zoals blijkt uit mijn tijdelijke documenten op mijn computer, was ik al om 08:59 actief op mijn computer. Ik had een werkende [internetconnectie]. Ook al is het examen beschikbaar om 08:45, het is slechts toegankelijk met een toegangscode om 09:00. Deze vond ik in mijn mails en ontving ik om 09:00 (Stuk 5).

- In zijn evaluatie van mijn overmacht stelt de decaan van de rechtsfaculteit: “De in uw mail aangehaalde omstandigheden vormen geen overmacht voor het feit dat u niet tijdig en overeenkomstig de in de exameninstructie gemelde werkwijze contact hebt opgenomen met de contactpersonen.” (Stuk 2)

De overmachtprocedure in [het] OER handelt enkel over de deelname aan het examens, zoals duidelijk wordt uit artikel [] 111 van [het] OER en dus niet over de manier waarop ik mijn overmacht moest inroepen t.a.v. de docent. De termijnen om zich te kunnen beroepen op overmacht zijn “ten laatste op de dag van het examen schriftelijk via mail” en “drie kalenderdagen na de dag van het examen” voor het overhandigen van bewijsstukken aan het secretariaat. Met mijn demarches heb ik deze termijnen opgevolgd.

Als verdediging tegen deze commentaar kan ik echter stellen dat tijdens het examen ik noch mijn GSM noch beschreven papieren in mijn omgeving had, dus evenmin de telefoonnummers van de betrokken examinatoren (die ik voor alle duidelijkheid niet van buiten ken).

- Artikel 118 van het OER stelt duidelijk dat het bezit van een GSM tijdens de examens is uitgesloten en een grond van uitsluiting kan zijn. Bijgevolg, is het normaal dat ik geen GSM bij de hand had voor het examen. De verplichting om telefonisch contact op te nemen is op zijn minst onbruikbaar. Onder stressomstandigheden waarbij een student die zijn materie goed heeft gestudeerd maar door technische problemen riskeert zijn examen te mislukken, wordt de moeilijk bruikbare regeling ronduit onuitvoerbaar.
- Tijdens het examen werd een elektronische codex ter beschikking gesteld daar elk papier verboden was (incl. een codex zie stuk 7). Ik heb geprobeerd de nummers op te zoeken. Maar mijn pogingen tijdens de stresserende aanvang van mijn examen waren niet succesvol. Aangezien ik daarenboven

mijn GSM nog moest ophalen en aanzetten, heb ik verkozen verder te zoeken naar een oplossing en uiteindelijk een mail gestuurd om 09:24 aan professor [W.] om de problemen te melden en te zeggen dat ik werkte aan een oplossing, zijnde de herinstallatie van mijn browser.

- Samenhangend met voorgaande argumenten is een termijn van 20 minuten om overmacht te melden een zeer korte termijn zeker indien men onder druk staat. De stress en frustratie neemt bij elke mislukte poging om aan te loggen toe. Doorgaans zijn (verval)termijnen waarna geen actie meer kan worden genomen langer. Zo ook de termijnen die in het OER voor overmacht worden aangehaald 1 dag voor het melden van de overmacht en 3 dagen voor het aanleveren van de bewijstukken. Ook voor de huidige procedure is een termijn van 7 dagen voorzien. De verplichting van een telefonische melding is evenmin gebruikelijk en doet afbreuk van de gangbare procedure in het OER die stelt de overmacht “ten laatste op de dag van het examen schriftelijk via mail” moet gemeld worden.

- Artikel 109 van het OER voorziet dat een student kan geweigerd worden tot een examen. De regels moeten vanaf het begin van het academiejaar gekend te zijn.

“Onverminderd de bepalingen van artikel 108, bepalen de faculteiten de voorwaarden volgens welke de studenten toegelaten of geweigerd worden tot de examens. Deze regels moeten vanaf het begin van het academiejaar bekend worden gemaakt aan de studenten. Deze regels worden opgenomen in het aanvullend facultair onderwijs- en examenreglement.”

De regel dat bij overmacht telefonische contact opgenomen moet worden was niet gekend bij het begin van het academiejaar en zou in lijn met artikel 109 niet mogen gebruikt worden als reden om een student toegang te weigeren, zeker voor een geval van overmacht.

- In de eerste en tweede zitting werden er aanwijzingen voor het examen per mail gestuurd met een verwijzing naar de exameninstructies op Canvas. In deze mails (die soms zeer uitvoerig waren) werd niets gezegd over uitsluiting indien bij technische problemen niet telefonisch werd gemeld. (Zie stuk 6) In de mail voor de herexamens werd gewezen naar de exameninstructies. Ondanks de lengte van de mail werd niets gezegd over technische problemen, een mogelijke weigering van de deelname of een te bereiken telefoonnummer bij problemen. (Zie stuk 7) Onder de stress en tijdsdruk heb ik de mail niet grondig gelezen, maar gewoon snel doorgekeken op zoek naar een telefoonnummer. Ik heb dus niet vastgesteld dat ik naar de exameninstructies had kunnen gaan zoeken op Canvas.
- Als werkstudent met een voltijdse job met zorg voor mijn ouders, ben ik meer beperkt in mijn studie. Doordat ik maar een beperkt aantal vakken heb kunnen opnemen dit jaar, kom ik minder vaak met de specificiteiten verbonden met online examens in aanraking, moet ik me vaak toeleggen op mijn mails (cf. supra voor de uitleg over de mails) en kan ik niet terugvallen op medestudenten die me op de hoogte brengen van specifieke regeltjes en procedures. In deze COVID-tijden zijn mijn opgelegde beperkingen enkel groter.

- Het is niet duidelijk hoe de regel wordt toegepast en welke afwijkingen worden toegelaten. In de eerste zitting had ik geen tijd gehad om dit examen ten gronde te leren (door mijn werk), maar ik heb wel deelgenomen aan het examen grondwettelijk recht om proefondervindelijk te ervaren hoe het zou verlopen en voorbereid te zijn op de tweede zitting. Ik had wat problemen bij het opstarten aangezien de toegangscode voor het examen pas om 09:07 in mijn mailbox was (Stuk 8) en ik vervolgens ondervond dat de [code] hoofdlettergevoelig was. Uiteindelijk begon ik toen pas om 09:27 aan het examen. (Stuk 9) Na het examen heb ik vriendelijk gemeld aan de examinerator dat de code slechts om 09:07 in mijn mailbox was en dat er nog een bijkomende pop-up verscheen op mijn examen om ten laatste om 11:00 af te geven. Ik kreeg geen enkele commentaar omtrent een laattijdige start en werd dus ook niet uitgesloten. Waarom? Hoe wordt de regel toegepast? Ik kreeg wel de bemerking dat de twee uur voor het examen beginnen te lopen vanaf de start van de deelname.

Het examen in eerste zit bewees alleszins dat mijn LockDownBrowser correct werkte. Het examen stond me toe om te zien waar er mogelijke problemen waren en bijgevolg moest of kon ik niet verwachten dat ik technische of andere problemen zou ervaren. Een betere voorbereiding van een echt examen om te testen of het zou werken, kan ik me niet inbeelden.

- In de tweede zitting heb ik mijn examen afgerond en om 11:34 ingediend. In het systeem staat duidelijk dat het examen tot 12:00 operationeel was. Op basis van de opnames kan duidelijk worden opgemaakt dat er geen ongeregeldeheden waren tijdens mijn examen.”

De interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel behandelt het intern beroep in zitting van 1 oktober 2021 en komt, na verzoeker te hebben gehoord, op 28 oktober 2021 tot de volgende beslissing:

“[...]”

IV. TEN GRONDE

De student betwist zijn examencijfer voor het opleidingsonderdeel ‘Grondwettelijk recht’ waarvoor hij een ‘AFW’ heeft bekomen.

De grieven van de student bestaan eruit dat hij te laat aan het examen was gestart omwille van overmacht, waarbij de voorziene procedure om technische problemen te melden tijdens het online examen onwerkbaar was en hij van die procedure zelfs niet op de hoogte was. Als werkstudent komt hij bovendien minder in contact met de specificiteit verbonden aan een mondeling examen. Hij vindt de toepassing van de regeling onduidelijk, aangezien hij in de eerste zitting ook te laat aan het examen was begonnen en toen geen sanctie kreeg. Volgens de student heeft hij het examen tijdig ingeleverd.

De interne beroepscommissie laat gelden dat haar bevoegdheid erin bestaat na te gaan of de examenbeslissing aan de student werd opgelegd met respect voor de geldende reglementaire bepalingen en voor de beginselen van behoorlijk bestuur.

Door de titularissen van het opleidingsonderdeel werd de volgende informatie meegedeeld op de Canvaspagina:

II. VERLOOP VAN HET EXAMEN

In de cursusruimte in Canvas zal je onder de tab ‘Toetsen’ het examen zien verschijnen.

Het examen start officieel op 1 juni 2021 om 9.00u. Het is echter reeds beschikbaar om 8.45u. Je bent verplicht om in te loggen tussen 8.45u en 9.20u.

Je dient dus ten laatste 20 minuten na de officiële start van het eerste deel van het examen

1. begonnen zijn aan het examen: ofwel
2. signaleerd hebben dat u technische problemen ondervindt door te bellen naar: [A.M.] ([telefoonnummer] of naar [A.W.] ([telefoonnummer])).

Zo niet word je uitgesloten van het examen, zelfs wanneer naderhand zou blijken dat je het digitaal hebt ingediend.

Het examen is zo ingesteld dat je enkel kan deelnemen met de “Respondus LockDown Browser” (zie hierna). Indien je tracht om het examen te openen zonder deze LockDown Browser, stuit je op een foutmelding.

Hoewel in het bericht verkeerdelijk werd gesproken over ‘uitsluiting’ wat een examentuchtsanctie is, wordt het examenresultaat ‘afwezig’ toegekend bij laattijdige deelname aan het examen. Die interpretatie is in het voordeel van de student, omdat er in dergelijk geval niet mag worden uitgegaan van een onregelmatigheid in de zin van artikel 118 van het OER – die beslissing komt enkel de decaan toe volgens die bepaling – maar wel van een afwezigheid op de verplichte evaluatie, die leidt tot de resultaatscode ‘afwezig’ (zie artikel 138, §3, van het OER) zonder hieraan in beginsel een waardeoordeel te koppelen.

Bovendien is op de studentenpagina van de universiteitswebsite toegelicht hoe studenten de nodige technische middelen kunnen uittesten (waaronder de lockdown browser) en hoe zij moeten handelen bij technische problemen, waarbij onder andere het volgende is vermeld:

Technische problemen online examen

27/05/2020

Tijdens een online examen kunnen er technische problemen opduiken. Je laptop blijft haperen of de wifi valt weg. Wat doe je dan?

ONDERBREKING VAN HET EXAMEN DOOR STUDENT

Wat doe ik bij technische problemen?

Wanneer je technische problemen ondervindt tijdens je examen, dan meld je dit onmiddellijk aan je docent via het kanaal dat hiervoor vooraf werd doorgegeven door je docent (telefoon, mail of Chat).

- Bij technische problemen bij een online examen contacteer je onmiddellijk je docent. Als je langer dan 15 minuten wacht om het probleem te melden, dan heb je het examen afgebroken. Het is dus heel belangrijk om zo snel mogelijk

je docent op de hoogte te brengen. Dit kan via telefoon of in de chat indien beschikbaar. Tenzij je docent je andere instructies stuurde via Canvas.

- Bij technische problemen met een pc of internet kan de docent beslissen om het examen verder te zetten via een ander kanaal (bv. telefoon)
- Bij technische problemen bij een schriftelijk (online) examen kan de docent beslissen om het examen mondeling verder te zetten.

De commissie oordeelt dat de student op de hoogte was, of minstens had moeten zijn, van de meegedeelde procedure die hij moest volgen als hij geconfronteerd werd met technische problemen, ook al heeft de titularis de studenten via e-mail niet meer uitdrukkelijk herinnerd aan deze regels. Dat de student werkstudent is, kan geen afbreuk doen aan deze vaststellingen.

Naar het oordeel van de commissie is het niet onwerkbaar om het vooraf meegedeelde telefoonnummer van de betrokken titularissen tezamen met een telefoon klaar te leggen net buiten de ruimte waar het examen wordt afgenomen. Evenmin toont de student aan dat het voor hem niet mogelijk was om aan de verplichting om onmiddellijk contact op te nemen, te voldoen. Aan een zorgvuldig student komt het toe om bij een online examen vooraf informatie in te winnen over de procedure bij technische problemen, zeker wanneer de universiteit via de website en de titularis via Canvas hebben gewezen op de mogelijkheid van een technisch euvel.

Gelet op het feit dat de toepasselijke procedure voor het melden van technische problemen niet werd gevolgd en reeds werd aangekondigd dat bij gebreke hiervan de student een ‘AFW’ zou worden opgelegd, is de aan de student toegekende resultaatsscore rechtmatig tot stand gekomen. In het licht hiervan komt het niet aan de interne beroepscommissie toe om te onderzoeken wat de redenen waren voor het laattijdig starten van het examen.

Dat in de eerste zitting clementie werd getoond ten aanzien van de student en zijn examenresultaat werd weerhouden, ondanks het feit dat hij pas om 9:27 startte, maakt het respecteren van de geldende reglementaire bepalingen in de tweede zitting niet onregelmatig. Ook de verwijzing naar artikel 109 OER, waarvan in casu geen toepassing werd gemaakt (de student werd niet geweigerd tot het examen), en het gegeven dat de student het examen tijdig inleverde in de tweede zitting, kunnen geen afbreuk doen aan de hierboven gedane vaststellingen. Het examenresultaat houdt derhalve stand.

V. BESLUIT

Het beroep wordt verworpen. De bestreden beslissing wordt bevestigd.”

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet geen redenen om ambtshalve opmerkingen te maken.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Voorafgaand

De Raad brengt vooreerst de bepalingen van artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs onder de aandacht, krachtens dewelke een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

A fortiori kunnen in de wederantwoordnota niet voor het eerst nieuwe argumenten worden aangevoerd; daarop kan de verwerende partij immers niet meer schriftelijk repliceren, wat de rechten van verdediging in het gedrang brengt. Bovendien zou het aanvoeren van nieuwe middelen in de wederantwoordnota in strijd zijn met artikel II.294, §1 van die Codex, dat een vervaltermijn instelt van zeven kalenderdagen na de kennisgeving van de bestreden beslissing om een beroep in te stellen – en middelen tegen die beslissing te doen gelden.

Wat verzoeker in zijn wederantwoordnota voor het eerst opwerpt moet in dat opzicht als nieuw, en dus onontvankelijk worden beschouwd. Dat geldt onder meer voor de kritiek op het verloop van de hoorzitting voor de interne beroepscommissie, de termijn die is verstreken vooraleer de bestreden beslissing werd meegedeeld en de beweerde moeilijkheden om een raadsman te vinden.

Ook wat verzoeker aanvoert inzake een tweede intern beroep, met betrekking tot een deelvrijstelling die hem blijkbaar werd geweigerd, komt in de wederantwoordnota te laat en heeft bovendien geen betrekking op de bestreden beslissing die het enige voorwerp van huidig beroep vormt.

Eerste middel

In een eerste middel beroept verzoeker zich op overmacht en een schending van het onderwijs- en examenreglement.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet uiteen dat hij de aangewezen webbrowser (lockdownbrowser) ten gevolge van overmacht niet kon openen en daardoor niet tijdig het examen kon deelnemen. Hij wijst erop dat hij de juiste browser meer dan een jaar geleden reeds op zijn computer had geïnstalleerd, dat zijn internetverbinding werkte, dat hij op tijd was en dat hij alle voorgeschreven procedure om overmacht in te roepen, heeft gevolgd.

Beoordeling

‘Overmacht’ is volgens de Raad van State een “gebeurtenis die niets van doen heeft met verzoeker, en die niet voorzien, verhinderd of overwonnen kon worden” (RvS 15 maart 2011, nr. 212.044, Gazan) of, in de woorden van het Hof van Cassatie, “*een gebeurtenis die een onoverkomelijk (en ontoerekenbaar) beletsel uitmaakt om een verbintenis te kunnen nakomen*” (Cass. 9 december 1976; Cass. 7 maart 2008; Cass. 18 oktober 2001; Cass. 4 juni 2015).

De vraag die moet worden beantwoord is niet – of niet alleen – of de technische problemen die verzoeker aanvoert, moeten worden gekwalificeerd als overmacht, maar wel of het geheel der omstandigheden dat tot de quoterings ‘afwezig’ heeft geleid, aan die omschrijving voldoet.

Uit de voorliggende stukken blijkt dat de instructies bij het online examen ‘Grondwettelijk Recht’ voorschrijven dat de studenten inloggen tussen 8u45 en 9u20, wat inhoudt dat zij *ofwel* uiterlijk om 9u20 daadwerkelijk aan het examen zijn begonnen, *ofwel* telefonisch hebben gesignaleerd dat zij technische problemen ondervinden. Het overschrijden van de deadline van 9u20 resulteert in uitsluiting van deelname aan het examen – in de bestreden beslissing gekwalificeerd als ‘afwezig’.

Voor de tweede examenzitting is uitdrukkelijk naar deze instructies verwezen (e-mail van de docent d.d. 24 augustus 2021) en voor zover nog nodig is in een e-mail van 30 augustus 2021 samen met de mededeling van de toegangscode voor het examen – die verzoeker dus alleszins

heeft ontvangen – nog verduidelijkt: *“Bij technische problemen laat u geen ingesproken bericht achter; u blijft de opgegeven telefoonnummers bellen totdat u iemand aan de lijn heeft.”*

De instructies kunnen derhalve geacht worden gekend te zijn.

De Raad kan nog aannemen dat elektronica, zoals een computer, soms voor de mens onvoorspelbaar gedrag vertoont. Daargelaten dat verzoeker verantwoordelijk is voor zijn computer en dus ook voor de – mogelijk conflicterende – programma's die hij erop heeft geïnstalleerd, wil de Raad er nog in meegaan dat Murphy soms derwijze toeslaat dat een probleem op het slechtst mogelijke moment aan de oppervlakte komt.

De Raad ziet evenwel in verzoekers betoog geen enkel aannemelijk excuus waarom hij van de twintig minuten die hij ter beschikking had geen gebruik heeft gemaakt om datgene te doen wat van hem in dergelijke omstandigheden werd verwacht, namelijk overeenkomstig de voormelde instructies telefonisch contact opnemen met de personen waarvan hij het telefoonnummer opgegeven had gekregen, waaronder de betrokken docent.

Dat verzoeker zich slecht heeft georganiseerd en noch de telefoonnummers, noch een telefoontoestel bij de hand had, is louter en alleen aan verzoeker toe te schrijven. Dat hij zichzelf aldus in de materiële onmogelijkheid heeft geplaatst om, in geval van problemen, te handelen overeenkomstig de richtlijnen, kan dan ook niet als overmacht worden beschouwd.

Het gegeven dat verzoeker pas om 9u34, zijnde bijna een kwartier na het opgegeven tijdstip van uiterlijk 9u20, aan het examen is begonnen (cf. verzoekers brief aan de ombud), kon dan ook binnen de grenzen van de wet en de beginselen van behoorlijk bestuur met een 'afwezig' worden gequoteerd.

Het eerste middel is ongegrond.

Tweede middel

Een tweede middel is gesteund op een gebrek aan voorspelbaarheid van de bestraffing.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat in de e-mails van de docent nooit is verwezen naar een mogelijke uitsluiting of de straf van afwezig-verklaring indien niet binnen twintig minuten na aanvang van het examen werd gebeld om een technisch probleem te melden.

Doordat twee manieren van communicatie werden gebruikt – eensdeels via de mailbox van de student en anderdeels op algemene wijze via Canvas – is volgens verzoeker twijfel ontstaan. Hij acht mededelingen via de elektronische leeromgeving ondergeschikt aan rechtstreekse communicatie.

Beoordeling

Daargelaten dat de ten aanzien van verzoeker getroffen maatregel geen ‘straf’ uitmaakt – waarover meer in het derde middel – heeft de Raad in de beoordeling van het eerste middel reeds aangestipt dat de instructies omtrent mogelijke technische problemen bij het examen voldoende kenbaar zijn gemaakt, ook bij de tweede examenperiode.

In tegenstelling tot wat verzoeker voorhoudt, heeft de interne beroepscommissie niet overwogen dat een en ander onvoldoende werd gecommuniceerd, maar wel dat ‘uitsluiting’ in de e-mail van de docent niet mocht worden begrepen als een sanctie.

Het tweede middel is ongegrond.

Derde middel

In een derde middel beroept verzoeker zich op het beginsel *nulla poena sine lege*.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet zijn middel als volgt uiteen:

“In haar beslissing stelt [de] interne commissie dat op Canvas (één van de interne VUB-systemen) een procedure staat die stelt dat de student “wordt uitgesloten” indien hij niet binnen de 20 minuten telefonisch contact opneemt met docent of diens assistent. Tot mijn grote verbazing stelt de interne commissie zelf dat professor dr. [W.] niet de door haar voorgeschreven straf heeft uitgevoerd omdat ze niet bij machte is om een

student uit te sluiten. De uitsluiting is een straf die enkel door de decaan kan worden uitgesproken. Men erkent dus mijn argument dat de docent de vooropgezette sanctie niet kon opleggen, m.n. de uitsluiting en verandert nu het geweer van schouder door te stellen dat er een niet aanwezig gekoppeld wordt als sanctie voor het te laat starten van het examen.

Dit betekent dat men dus een sanctie toepast die op geen enkele wijze voordien was gecommuniceerd aan de studenten.

De afwezigheid op het examen werd dus niet door de docent op voorhand aangekondigd. Het stond in geen enkele mail en was ook niet ergens verborgen op Canvas. Dit druist in tegen één van de fundamenteën in onze rechtstaat is, geen straf zonder wet (art. 12 en art. 14 GW). Dit principe is van openbare orde en kan op elk moment van het geding worden opgeworpen.

In haar verdediging haalt de interne commissie een nieuwsbrief aan die op 27/05/2020 verscheen, dus in het tweede semester van het academiejaar 2019-2020 of meer dan één jaar voor het door mij afgelegde examen. Tijdens een semester waar ik niet één examen aflegde! Ik meldde zeer duidelijk tijdens mijn mondelinge verdediging aan de examencommissie dat ik in het academiejaar 2019-2020 op het punt stond om deze studie te staken omwille van de ongehoorde werkdruk. Maar na een jobwissel einde 2020 had ik opnieuw nieuwe moed gevonden om me voor het tweede semester van vorig academiejaar in te schrijven. Men kan mij niet afrekenen op bepalingen van een jaar voordien!

Ik ben toch even opzoek gegaan naar het aangehaalde fragment. Zoals blijkt uit de printscreen van de VUB hieronder, is deze informatie netjes verborgen tussen reisadvies, advies omtrent hoe [De Lijn] te gebruiken, advies over veiligheid op het internet, e-books leven na Corona, etc. Om deze pagina te vinden, dient de student bijna 5 pagina's aan informatie te doorbladeren aangaande alle mogelijke faculteiten [bv.] Faculteit Lichamelijke Opvoeding en Kinesithérapie (LK), Multidisciplinaire Instituut Lerarenopleiding (MILO), Faculteit Wetenschappen en Bioingenieurswetenschappen (WE), etc.

[...]

Het is me ook niet duidelijk hoe de student van deze nieuwsflash op de hoogte gebracht wordt en of hij deze b.v. per mail ontvangt? Ik kan me alleszins niet herinneren deze specifieke nieuwflash gezien te hebben. Zelf ben ik ingeschreven aan de Faculteit Rechten en Criminologie. De informatie die op deze website kan worden teruggevonden is summier en duidelijk (cf. bijlage 7).

- Ze stellen dat de docent onmiddellijk moet worden gecontacteerd bij technische problemen.
- De website stelt niet hoe en wanneer. Er staat wel dat de onmiddellijke contactname dient om te kunnen aansluiten bij het gehouden examen! Dus niet om een uitsluiting of een afwezigheid te voorkomen.
- Een schriftelijk bericht op minuut 09:24 is gegeven de stressvolle situatie een snelle en correcte handelswijze. Ik heb alles in het werk gesteld om aan het examen te kunnen beginnen op 30 augustus 2021 en tegen 09:20 was ik nog steeds aan het proberen om dan vast te stellen dat me dit nog altijd niet lukte. Daaropvolgend heb ik onmiddellijk verwittigd terwijl ik verder werkte aan een oplossing. Een tijdsverloop van 4 minuten is niet abnormaal in deze stressvolle omstandigheden.
- Merk ook op dat technische problemen bij het examen volgens de procedure van de rechtsfaculteit worden beschouwd als overmacht.

Indien de student er niet in slaagt om de docent te contacteren of om bij het examen aan te sluiten, moet deze student de dag zelf een overmachtsformulier opsturen. Er geldt hier dus wel een termijn op straffe van verval waarna de overmacht niet meer zal erkend worden. Ik volgde deze procedure! (Cf. bijlage 3, stuk 2 voor de beslissing van de decaan; cf. bijlage 9).”

Beoordeling

In de bestreden beslissing heeft de interne beroepscommissie aangegeven dat de term ‘uitgesloten’ wat ongelukkig gekozen is, en dat het gaat om een notering als ‘afwezig’.

Dat een student die niet tijdig hetzij het online examen aanvangt, hetzij een technisch probleem meldt, (behoudens aangetoonde overmacht) niet meer tot het examen wordt toegelaten en bijgevolg als ‘afwezig’ wordt vermeld, is geen examentuchtsanctie. Net zomin als dit het geval zou zijn voor een student die zich niet, of te laat aanbiedt voor een fysiek examen.

De examentuchtsancties zijn vermeld in artikel 118, §5 van het onderwijs- en examenreglement:

- “§5. De decaan kan beslissen tot (een combinatie van) de volgende examentuchtsancties:
- een 0/20 op het examen of werkstuk van het opleidingsonderdeel of onderdeel ervan in één of meerdere examenperiodes van het lopende academiejaar;
  - uitsluiting van een of meerdere examenperiodes: geen cijfers toekennen voor alle examens in een of meerdere examenperiodes van het lopende academiejaar;
  - uitsluiting van het academiejaar: de student kan in het lopende academiejaar niet meer deelnemen aan examens en er worden geen examencijfers toegekend voor de lopende examenperiode;
  - uitsluiting instelling: onmiddellijke stopzetting van de inschrijving in het lopende academiejaar. Deze sanctie leidt tot het onmiddellijk verlies van de hoedanigheid van student;
  - een verbod tot (her)inschrijving voor een of meerdere academiejaren.”

Aangezien de beslissing om verzoeker de beoordeling ‘afwezig’ op te leggen geen sanctie is – omdat aan verzoeker ook geen ‘onregelmatigheid’ tijdens het verloop van het examen wordt verweten – is het beginsel *nulla poena sine lege* niet van toepassing.

Het middel dat van een andere veronderstelling uitgaat, faalt.

Met betrekking tot de informatie die aan de studenten is meegedeeld, kan verwerende partij worden bijgevallen in haar opmerking dat het gegeven dat een toelichting voor het eerst is gepost in mei 2020, niet wegneemt dat zij nog steeds van toepassing is én bovendien permanent beschikbaar is gebleven.

Het derde middel wordt verworpen.

Vierde middel

In een vierde middel beroept verzoeker zich op het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat het telefonisch contact opnemen in geval van problemen, niet gangbaar is en noch in de Codex Hoger Onderwijs, noch in de onderwijs- en examenreglement is voorgeschreven. Verzoeker betoogt dat artikel II.222, 11° van de Codex Hoger Onderwijs luidt dat het onderwijs- en examenreglement moet bepalen wat er dient te gebeuren bij overmacht, maar niet dat de docent kan beslissen welke regels moeten worden gevolgd.

Hij wijst er ook op dat hij zijn gsm niet bij de hand had, omdat zulks op een examen verboden is. Waar de interne beroepscommissie overweegt dat elke redelijke student de telefoonnummers van de te contacteren personen en zijn gsm aan de inkom van de kamer waar hij zijn examen aflegt, heeft liggen, ligt volgens verzoeker een buitensporige vereiste voor.

Beoordeling

Artikel II.222 van de Codex Hoger Onderwijs legt de hogeronderwijsinstellingen op om een examenreglement op te stellen, waarin minstens de in dat artikel aangehaalde onderwerpen moeten zijn geregeld. Onder '11°' luidt het dat het examenreglement de wijze omschrijft waarop wordt omgegaan met overmacht of met onregelmatigheden tijdens het examenverloop.

Aan dat voorschrift heeft verwerende partij gevolg gegeven, met name in artikel 111, §1 (overmacht) en artikel 118 (onregelmatigheden) van het onderwijs- en examenreglement.

Zoals uit de beoordeling van de voorgaande middelen reeds is gebleken, wordt aan verzoeker geen onregelmatigheid verweten, en vermocht de interne beroepscommissie tot de beoordeling komen dat verzoeker geen overmacht aantoonde bij de laattijdige aanmelding voor het online examen. De voormelde bepalingen uit het onderwijs- en examenreglement zijn hier derhalve niet dienend.

Voor het overige beschikt een hogeronderwijsinstelling binnen de vrijheid van onderwijs over een ruime discretionaire bevoegdheid om, onder meer, het praktische verloop van lessen en examens te regelen. Wat er dient te gebeuren inzake de quotering voor een examen waarop de student zich niet of te laat aanbiedt, valt binnen die bevoegdheid.

Bij de bespreking van het eerste middel is geoordeeld dat deze regels afdoende aan verzoeker ter kennis zijn gebracht.

Dat een student, in de wetenschap dat technische problemen telefonisch aan de opgegeven contactpersonen moeten worden gemeld, een telefoontoestel bij de hand houdt om in voorkomend geval contact op te nemen, is naar het oordeel van de Raad geen onredelijke voorwaarde. De Raad bedenkt daarbij nog dat een student, die per telefoon meldt dat hij door technische problemen nog niet aan het examen is kunnen beginnen, bezwaarlijk kan vrezen dat dit telefoongebruik als fraude zou worden beschouwd.

Het vierde middel is ongegrond.

Vijfde middel

Verzoeker beroept zich in een vijfde middel op artikel 109 van het onderwijs- en examenreglement en de formelemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat een straf voldoende op voorhand gekend dient te zijn, en dat het document waar de interne beroepscommissie naar verwijst slechts één week voor het examen op het elektronisch leerplatform werd geplaatst.

Een en ander klemt volgens verzoeker met het voorschrift van artikel 109 van het onderwijs- en examenreglement dat voorschrijft dat een uitsluitingsgrond meer dan één jaar op voorhand gekend moet zijn.

Verzoeker stelt dat het argument zelfs niet werd beantwoord “aangezien de straf die werd toegepast niet de uitsluiting betreft”.

Beoordeling

Artikel 109 van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij luidt:

“Artikel 109 (deelname aan de examens – facultaire criteria)

§1. Onverminderd de bepalingen van artikel 108, bepalen de faculteiten de voorwaarden volgens welke de studenten toegelaten of geweigerd worden tot de examens. Deze regels moeten vanaf het begin van het academiejaar bekend worden gemaakt aan de studenten. Deze regels worden opgenomen in het aanvullend facultair onderwijs- en examenreglement.”

Dit voorschrift maakt deel uit van ‘Hoofdstuk II – deelname aan de examens’ en volgt op artikel 108:

“Artikel 108 (deelname aan de examens)

§1. Een student wordt slechts toegelaten tot het afleggen van examens als hij op regelmatige wijze is ingeschreven voor het betrokken academiejaar én hij voor het betrokken opleidingsonderdeel geregistreerd is in de SelfService Studenten. De examenlijst vermeldt de studenten die geregistreerd zijn voor het betrokken opleidingsonderdeel.

§2. Als de student niet voorkomt op de examenlijst en hij meent toch tot het examen te moeten worden toegelaten, dan wendt hij zich uiterlijk vóór de start van het examen tot het faculteitssecretariaat. In uitzonderlijke omstandigheden kan de examinator beslissen dat de student voorwaardelijk tot het examen wordt toegelaten. Indien blijkt dat de student niet op regelmatige wijze is ingeschreven, is het examen niet geldig.

§3. Deelname aan de examens is slechts mogelijk indien alle nodige getuigschriften/diploma’s bij de inschrijving zelf werden voorgelegd en het studiegeld werd vereffend.

§4. Zolang de schorsing niet wordt herroepen, heeft de student die overeenkomstig artikel 67, §3 geschorst is geen recht op onderwijsactiviteiten en is deelname aan examens (inclusief reeds afgelegde examens) niet rechtsgeldig. Reeds behaalde examencijfers worden als niet bestaande beschouwd.”

Deze artikelen hebben enkel betrekking op de juridische voorwaarden om aan een examen te mogen deelnemen, en niet op de praktische organisatie ervan. Zij zijn derhalve op de omstandigheden waarin verzoeker zich bevond niet van toepassing.

Dat de interne beroepscommissie op de uitsluiting als straf niet verder ingaat, maakt geen schending uit van de formelemotiveringsplicht, aangezien uit lezing van de bestreden beslissing duidelijk blijkt dat aan verzoeker geen examentuchtsanctie wordt opgelegd.

Het middel wordt verworpen.

Zesde middel

Verzoeker beroept zich in een zesde middel op een schending van het non-discriminatiebeginsel en het vertrouwensbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan:

“In mijn verdediging haalde ik tevens aan dat ik zonder voorbereiding dit examen in de eerste zitting ook aflegde. Het was mijn manier om het type vragen te kunnen zien, maar ook om proefondervindelijk mogelijke technische problemen te ervaren. Zelf begon ik toen later aan het examen aangezien de toegangscode slechts om 09:07 in mijn mailbox verscheen (Bijlage 3, Stuk 8). Hierdoor kon ik ook slechts laat aan het examen deelnemen want zonder de toegangscode kan een student niet inloggen in het examen. Dit probleem werd niet gemeld aan één van de supervisors, maar meldde ik na examen aan de docent. Ondanks het laattijdig starten; heb ik toen wel een resultaat gekregen voor dit examen en was er geen sprake van een uitsluiting of afwezigheid.

Ik diende mij dan ook niet te verwachten aan een uitsluiting of afwezigheid bij een volgend examen.

Ik gebruikte dit argument in mijn interne verdediging omdat het mij niet duidelijk was hoe de ‘uitsluitingsregels’ in het algemeen worden toegepast. Tot mijn grote verbazing stelt de interne commissie dat er clementie gegeven kan worden...

Voor mij geeft dit enkel aan dat de docent arbitrair beslist of een student al dan niet geldig aan zijn examen heeft deelgenomen.

Of in meer juridische termen, hoe wordt artikel 24 van de grondwet toegepast? Art. 24 GW §4. Stelt “Alle leerlingen of studenten, ouders, personeelsleden en onderwijsinstellingen zijn gelijk voor de wet of het decreet. De wet en het decreet houden rekening met objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van iedere inrichtende macht, die een aangepaste behandeling verantwoorden.”

In haar mail m.b.t. dit eerder examen stelde de professor niet dat ze me clementie gaf en bijgevolg werd ook geen berisping gegeven. In haar antwoord geeft ze zelf aan dat na de

authenticatieprocedure de student 2 uur de tijd heeft om zijn examen af te leggen. (Bijlage 3, Stuk 9)

Ik startte in de eerste [zittijd] aan dit examen om 09:27 en mocht van de professor vernemen dat ik dus zeker tot 11:27 had mogen doorwerken aan dit examen. Dit creëerde bij mij het gerechtvaardigd vermoeden dat ik bij problemen zeker 2 uur aan mijn examen kon werken. Hierbij steun ik op het vertrouwensbeginsel. Dat ik thans wel mocht beginnen aan mijn examen, maar een uitsluiting opgelegd krijg is dan ook volstrekt onredelijk.”

Beoordeling

Verzoeker toont niet concreet aan ten aanzien van welke studenten hij niet op gelijke wijze is behandeld. De bewering dat hijzelf tijdens een vorige zittijd op een ander wijze werd behandeld *c.q.* een meer coulante bejegening heeft genoten, kan niet in aanmerking worden genomen voor de toepassing van het gelijkheids- of non-discriminatiebeginsel.

In dat opzicht is het middel ongegrond.

Verder is de Raad van oordeel dat de voorschriften omtrent het inloggen voor en aanvatten van het examen – die zoals gezien op correcte wijze aan verzoeker zijn meegedeeld – duidelijk waren en ook kunnen worden gehandhaafd.

Het loutere gegeven dat verzoeker bij de eerste examenzittijd – waaromtrent de Raad overigens niet over nadere gegevens beschikt – gunstiger werd behandeld, doet geen afbreuk aan de toepasbaarheid van de regels zoals zij werden meegedeeld.

Het middel wordt verworpen.

Zevende middel

Verzoeker beroept zich in een zevende middel op de rechten van verdediging en een schending van de hiërarchie der normen.

Standpunt van partijen

Verzoeker betoogt dat hij “als student, en aspirant jurist”, aan zeer strikte regels en termijnen wordt onderworpen die op straffe van verval zijn voorgeschreven, terwijl de docent, de decaan en de leden van interne beroepscommissie doorwinterde juristen zijn met vele academische publicaties en vaak veel praktijkervaring. Er is dus volgens verzoeker zeker geen wapengelijkheid en toch worden door hen de deadlines schromelijk overschreden. Daarenboven worden, nog steeds volgens verzoeker, zijn argumenten steeds geweerd door zich te beroepen op nieuwe rechtsgronden en vereisten. Verzoeker gaat opnieuw in op de tijdslimiet om technische problemen te melden. Hij stelt bovendien dat hij zijn examen wel degelijk heeft ingediend en dus niet afwezig was.

Verzoeker klaagt zich er over dat door het argument dat het niet om een ‘uitsluiting’ gaat, de strafmaat plots niet meer vóór het academiejaar gekend moet zijn en zijn verdediging ten dele wegvalt.

Beoordeling

Verzoeker valt in herhaling en dwingt de Raad ertoe hetzelfde te doen.

Aan verzoeker is nooit een tuchtsanctie opgelegd, niet door de docent en ook niet door de interne beroepscommissie. Hierboven is al aangegeven dat de term ‘uitsluiting’ ongelukkig is gekozen en dat het enkel gaat om de kwalificering als ‘afwezig’.

De Raad ziet ook niet in op grond waarvan ertoe zou kunnen worden besloten dat door (de organen van) verwerende partij “voortdurend op nieuwe rechtsgronden” beroep zou zijn gedaan. Verzoeker is dan ook niet beknot in zijn rechten van verdediging.

Dat de leden van het academisch personeel van een rechtsfaculteit beter van het recht op de hoogte zijn dan verzoeker lijkt, meer nog dan een geruststelling, bezwaarlijk onverwacht te kunnen worden genoemd. Het gaat in regel om personen met een doctoraat in de Rechten – verzoeker moet zijn bachelordiploma nog behalen. Dit gegeven is hoe dan ook niet van aard om tot een schending van de wapengelijkheid te doen besluiten: dat beginsel kan immers enkel gelden tussen partijen in een geding (zie bv. GwH 13 november 2014, nr. 165/2014; GwH 8 mei 2019, nr. 63/2019), en niet tussen hetzij een partij en de rechter, hetzij een rechtsonderhorige en een orgaan van actief bestuur.

Het gegeven dat verzoeker, in afwachting van de beoordeling van de regelmatigheid van zijn deelname aan het examen, als bewarende maatregel het examen heeft kunnen afwerken, heeft niet tot gevolg dat verwerende partij haar recht zou hebben verwerkt om de richtlijnen inzake de aanmelding toe te passen en te handhaven.

Het middel is niet gegrond.

Achtste middel

In een achtste middel beroept verzoeker zich op het evenredigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker is van oordeel dat het disproportioneel is om iemand die intensief heeft gestudeerd afwezig te verklaren omdat hij technische problemen heeft en vier minuten te laat aanmeldt. Verzoeker acht de straf veel te zwaar vraagt zich af of er zelfs geen sprake is van rechtsmisbruik.

Beoordeling

De al dan niet retorische vraag of er sprake is van rechtsmisbruik, nodigt de Raad ertoe uit de grieven in de plaats van verzoeker te ontwikkelen, wat niet de taak of de bevoegdheid van de Raad is. In dat opzicht is het middel niet ontvankelijk.

Voorts zij nogmaals herhaald dat er van een ‘straf’ in de zin van een sanctie wegens onbetamelijk gedrag geen sprake is.

Nog daargelaten dat verzoeker blijkens zijn brief aan de ombud niet vier maar veertien minuten te laat was (om 9u24 was hij zijn webbrowser opnieuw aan het installeren), en het middel in dat opzicht dus feitelijke grondslag mist, is de Raad van oordeel dat rekening houdend met de voorliggende omstandigheden, zoals zij hierboven zijn uiteengezet, de beslissing om verzoeker als ‘afwezig’ aan te merken niet onevenredig is.

Het middel is niet gegrond.

Negende middel

In een negende middel beroept verzoeker zich op het redelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker doet het volgende gelden:

“De uitsluiting is onredelijk en de gevolgen zijn niet evenredig zeker bij overmacht. Zoals aangehaald is een uitsluiting en bijgevolg het niet slagen voor het examen, omwille van een vertraging bij het opstarten van het examen Grondwettelijk recht een zeer zware sanctie, zeker indien overmacht aan de basis ligt.

Zoals aangegeven werd ik geconfronteerd met op basis van voorgaande ervaringen “o[n]verwachte technische problemen” (mijn internet en mijn computer had ik nog getest). Daarenboven was het probleem voor mij onoverkomelijk binnen de vooropgestelde tijdspanne. Het verwijt dat mij kan gemaakt worden, is dat ik in een stresssituatie niet heb gebeld, maar heb geprobeerd het probleem op te lossen en zodoende ben ik kostbare minuten verloren. Echter, de uitsluiting als straf, lijkt buiten proportie.

Er kunnen in mijn examen immers geen onregelmatigheden worden aangetroffen en ik heb het binnen de in het systeem bij aanvang van het examen vooropgestelde tijd afgegeven (binnen de 2 uur en voor 12 uur die de uiterste beschikbaarheid van het examen was volgens het systeem).

Het tegenargument kan zijn dat in de juridische wereld ook termijnen zijn die op straffe van verval gelden. Doch, zijn deze termijnen langer dan tussen 09:00 en 09:20, zet men daar niet door omstandigheden zijn telefoon uit en gelden er ook regels van overmacht. Daarenboven gelden algemene regels, vandaar mijn vraag om mij ook op de algemene regels te kunnen beroepen.

Bij uw toets zou ik ook de volgende punten willen aanhalen die ik ook in mijn intern beroep aanhaalde:

- het melden van problemen per mail is een logische keuze. *Verba volent, scripta manent*. Zeker in een stressvolle situatie. Hiervoor verwijs ik naar mijn interne verdediging waar ik stel dat ik alles gedaan heb om het examen te kunnen betreden en dat ik hoe langer hoe nerveuzer werd.
- Een periode van 20 minuten om overmacht aan te halen op straffe van verval is een zeer korte termijn. Om niet te zeggen in eender welke administratie ongezien.
- Het is gangbaar om op een examen geen telefoon bij de hand te hebben. Artikel 118 van [het] OER bevestigt dit.
- Tijdens het examen was het ten stelligste verboden om papier bij de hand te hebben. Het is om die reden dat een elektronische codex [] ter beschikking [werd] gesteld.
- Ik ben een werkstudent die niet kan rekenen op een netwerk aan medestudenten om me in te lichten over alle mogelijke regeltjes. Ik heb daarenboven een voltijdse job

en door de zwakke gezondheid en hoge leeftijd van mijn ouders moet ik ook instaan voor hun zorg.

Om de onredelijkheid van de sanctie te beoordelen moet vooreerst worden vastgesteld dat deze hele situatie niet mijn keuze was. Het betrof een typische situatie van overmacht.

Voor de invulling van het begrip overmacht, kan verwezen worden naar de rechtspraak van de Raad van State:

Overmacht, te weten een gebeurtenis die niets van doen heeft met verzoeker, en die niet voorzien, verhinderd of overwonnen kon worden.

Het is duidelijk dat de omstandigheden waarin ik mij bevond buiten mijn wil zijn ontstaan. (Cf. bijlage 3)

De sanctie om mij omwille van deze overmacht geen cijfer toe te kennen is kennelijk onredelijk en houdt rechtsmisbruik in.

De VUB bezondigt zich aan rechtsmisbruik door onverkort vast te houden aan een sanctie zonder dat hier enig aanvaardbaar belang in haren hoofde tegenover staat.

Het Hof van Cassatie oordeelde in een arrest van 16 december 1982 dat “*de sanctie op een rechtsmisbruik [...] niet het volledig verbeuren van het recht [is], maar het opleggen van de normale uitoefening ervan of het herstel van de schade die door het misbruik is teweeggebracht.*”

De formulering van de sanctie werd door het Hof in latere rechtspraak bevestigd.

Door het opleggen van de normale rechtsuitoefening vervalt het recht niet, het recht op zich blijft bestaan. Het is enkel de uitoefening ervan die wordt beperkt tot de rechtsgevolgen die ten hoogste uit een zorgvuldig handelen kunnen voortvloeien.

In contractuele context komt deze ‘oplegging van normale rechtsuitoefening’ neer op de beperkende werking van de goede trouw. Rechtsmisbruik bestaat in de uitoefening van een recht op een wijze die kennelijk de grenzen te buiten gaat van de normale uitoefening van dat recht door een voorzichtig en bedachtzaam mens; dit is inzonderheid het geval wanneer de veroorzaakte schade niet in verhouding staat tot het voordeel dat de houder van dat recht beoogt of verkregen heeft; bij de beoordeling van de voorhanden zijnde belangen, moet de rechter rekening houden met alle omstandigheden van de zaak.

Het Hof van [Cassatie] oordeelde op 17 mei 2002:

Er kan sprake zijn van misbruik van recht als een recht zonder redelijk en voldoende belang wordt uitgeoefend, inzonderheid wanneer het berokkende nadeel buiten verhouding is met het door de houder van dat recht beoogde of verkregen voordeel. De rechter moet, bij de beoordeling van de in het geding zijnde belangen, met alle omstandigheden van de zaak rekening houden. Het Hof oordeelde eerder in dezelfde zin in het arrest van 15 maart 2002, CO1.0225.F);

Dat de sanctie volstrekt onredelijk is, blijkt overigens reeds uit de rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen m.b.t. het missen van de deadline voor de inschrijving voor een tweede zitperiode. Toen deze hiervoor immers nog bevoegd was, meende uw Raad immers dat dergelijke weigering tot tweede zit kennelijk onredelijk was.

Analoog kan gesteld worden dat de VUB, gebruik makend van de haar verleende vrijheid om autonoom de organisatie van het door haar aangeboden onderwijs (en de eraan gekoppelde evaluatie), deelname aan een examen aan voorwaarden (in het voorliggende geval een registratie) kan verbinden.

Daar staat tegenover het contractueel recht van de student om na betaling en na inschrijving voor een examen dit ook effectief te mogen en kunnen afleggen. Dit

recht beïnvloedt de beleidsmarge waarover de onderwijsinstelling beschikt. Aldus bepaalt het de ruimte waarbinnen de onderwijsinstelling haar autonomie kan uitoefenen en in redelijkheid de uitoefening van het recht op een examenkans kan regelen.

Tegen deze achtergrond nam de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen in eerdere arresten het recht van de student, die was ingeschreven en het aan de inschrijving verbonden inschrijvingsgeld heeft betaald, op en diens belang bij twee examenansen enerzijds en het recht van de onderwijsinstelling om de deelname aan deze examenansen aan niet-decretale voorwaarden te verbinden en het belang (bv. de praktische organisatie van de examenperiode) dat zij hiermee beoogt anderzijds, in ogenschouw.

Uw Raad meende dat dergelijke uitsluiting voor een examenkans omwille van niet vervulde formaliteiten disproportioneel was.

In casu draagt de door de registratie en de zwaarwichtigheid van de eraan gekoppelde sanctie een kennelijk onredelijke hypotheek op het principiële recht op een examenkans in zich, zoals de Raad ook reeds eerder bevestigde met betrekking tot de tweede examenkans.

De Raad was er in eerdere arresten niet van overtuigd dat een actieve registratie absoluut noodzakelijk is voor de organisatie van de tweede/derde examenperiode, zodat niet kan worden ingezien waarom dit voor een louter eenmalig examen wel het geval zou zijn.

Men dient hiermee rekening te houden bij het oordeel over het proportioneel karakter en de aanvaardbaarheid van de gehanteerde regeling.

De mogelijke eenvoud van en makkelijke toegang tot de registratieprocedure voert niet tot een andere conclusie betreffende de registratieprocedure, aangezien zij de essentie van de registratieverplichting en de modaliteit ervan niet betreffen. De aanvaarding van het OER door het studiecontract neemt het onredelijk karakter van de betwiste regeling evenmin weg. Hetzelfde geldt voor de door de eventuele voldoende inlichtingen die aan de studenten over de registratieplicht zijn verstrekt. Ook de eventuele onzorgvuldigheid van verzoekende partij kan het onredelijk karakter van de concrete registratieverplichting, rekening houdend met de erbij horende sanctie (i.e. de *de facto* uitsluiting van de examenkans), tegen de achtergrond van het decretale recht op twee examenansen, niet wegnemen.

Gelet op het feit dat de argumenten waarop de bestreden beslissing zich steunt *in casu* op onredelijke wijze afbreuk doen aan het decretale recht van de student en deze aldus niet overeind kan blijven, kan men mij niet het resultaat van dit examen ontzeggen.”

Beoordeling

Aan alles komt een einde, ook aan de verleiding voor de Raad om zichzelf te herhalen.

Het kan volstaan vast te stellen dat verzoeker in zijn negende middel slechts de argumenten uit andere middelen herhaalt; de Raad verwijst naar de beoordeling van die middelen zoals bovenstaand uiteengezet.

Daargelaten dat verzoeker niet aantoont welke relevantie kan worden gezien in 's Raads rechtspraak met betrekking tot de inschrijving voor een tweede zittijd, rijst bij lezing van verzoekers uiteenzetting de vraag of hij kennis heeft genomen van het arrest nr. 235.791 van de Raad van State van 19 september 2016.

Het middel wordt verworpen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	eerste secretaris
---------------	-------------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.129 van 15 december 2021 in de zaak 2021/1121

In zake: Quinten KASCH
woonplaats kiezend te 1000 Brussel
Wolvengracht 13 – 2B

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 2 november 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel van 27 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en Sarah Heyl, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de Rechten’.

Tot het curriculum van verzoeker behoort onder meer het opleidingsonderdeel ‘Inleiding tot het recht’. Op het examen van de tweede zitting wordt daarvoor aan verzoeker een examencijfer van 6/20 toegekend.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker op 13 september 2021 een intern beroep in:

“[...]”

Gelieve mij toe te laten mijn deelcijfers van de eerste zitting alsook de cijfers van de tweede zitting even te bespreken.

In de eerste zit periode behaalde ik de volgende resultaten:

WEC: 2.25/5

Exa. Prof. [D.S.]: 4.2/9

Exa. Prof. [S.]: 2.55/6

1. Totaal score van 9/20

In de tweede zit periode behaalde in de volgende resultaten:

Exa. Prof. [D.S.]: 2.76/9

Exa. Prof. [S.]: 3/6

De eindscore staat hier opgeschreven als een 6/20, mijn WEC punten zijn hier echter niet bij overgedragen. Wanneer deze eerder behaalde 2.25/5 hierbij inrekening wordt gebracht behaal ik dus geen 6/20, maar een 8/20.

Het spijt mij om te lezen dat het vervangend karakter van twe[e]de zit resultaten voor dit opleidingsonderdeel niet wordt gehanteerd, a [fortiori], er wordt voor het laagste cijfer gekozen. De lat extra hoog leggen in een jaar waar studenten nooit eerder geziene aanpassingen moeten maken aan hun leermethode.

Het onderwijs- en examenreglement 2020-2021 stelt het volgende in Artikel 141 §1: “Indien het eindresultaat voor een opleidingsonderdeel bestaat uit meerdere deelresultaten, dan worden de resultaten van deze afzonderlijke evaluaties/onderdelen die in de tweede zitting niet kunnen worden hernomen, behouden, tenzij in de opleidingsonderdeelfiche een alternatieve examenvorm of alternatieve resultaatsberekening voor de volgende examenperiode is opgenomen.”

Bij het raadplegen van de voor dit vak voorziene opleidingsonderdeelfiche vind ik het volgende terug: *“Het deelresultaat van de werkcolleges wordt overgedragen naar tweede zitting ongeacht het behaalde resultaat. De student die het onderdeel werkcolleges in tweede zitting wenst te hernemen stuurt een e-mail naar de assistenten uiterlijk op 15 juli van het betrokken academiejaar om expliciet en onherroepelijk afstand te doen van het behaalde deelresultaat en mee te doen aan de schriftelijke proef in augustus van het betrokken academiejaar.”*

Gezien ik tot het hernemen hiervan geen [expliciet] verzoek heb gedaan, en hier omtrent ook geen communicatie is geweest vanuit de vakgroep, faculteit of dergelijke, heb ik volgens artikel 141 §1 OER 2020-2021, en [volgens] de door de vakgroep voorziene opleidingsonderdeelfiche recht op het behoud van mijn WEC resultaat. Dit is echter niet in rekening gebracht bij mijn eindresultaat, waar dit bij andere studenten wel gebeurde (dit leert men door een snelle blik op het publiek gestelde puntenblad).

Ik ben mij bewust van een uitgaande e-mail op 2 september waarin bepaalde regels staan uitgeschreven. In het OER, Hoofdstuk II, Afkortingen en definities, wordt de opleidingsonderdeelfiche echter als volgt gedefinieerd: *“een beschrijving van een opleidingsonderdeel waarin de formele en inhoudelijke gegevens zoals omschreven in artikel 17 van dit reglement vóór aanvang van de inschrijvingsperiode worden vastgelegd. De opleidingsonderdeelfiche wordt ter goedkeuring aan de bevoegde facultaire instantie voorgelegd.”*

Artikel 17 (opleidingsonderdeelfiche) §1 voorziet in de volgende uitzondering:

“Teneinde de impact van COVID-19 op de organisatie van onderwijs en examens tijdens academiejaar 2020-2021 op te vangen, zijn tijdens het academiejaar wijzigingen mogelijk van werkvormen en van examen- en andere evaluatievormen, met desgevallend een andere totstandkoming van het examencijfer. Deze wijzigingen worden aan de studenten gecommuniceerd via de opleidingsonderdeelfiche en/of CANVAS.”

De opleidingsonderdeelfiche is omtrent de regel van het al dan niet behouden van het behaalde WEC cijfer niet aangepast, de mail die uitleg gaf omtrent deze regel werd verstuurd via Outlook, en niet via Canvas.

In HOOFDSTUK V - Vaststelling van het individueel jaarprogramma van de student Afdeling 1: Registratie van de opleidingsonderdelen Artikel 78 (vastleggen jaarprogramma) §1 staat het volgende geschreven: *“Voor inschrijvingen genomen met een diplomacontract dient de student elk academiejaar zijn jaarprogramma vast te leggen. De student leeft hierbij de bepalingen van het onderwijs- en examenreglement na, evenals de specifieke bepalingen verbonden aan de opleiding en zoals vastgelegd in de opleidingsfiche, desgevallend opleidingsonderdeelfiche.”*

Omwille van bovenstaande redenen, zou ik graag willen verzoeken mij alsnog een 8/20 toe te kennen. Wanneer de WEC wel degelijk vervalt wil dit zeggen dat ik een 10/20 zou moeten bekomen met slechts een toets-kans op /15 punten. Ad impossibile nemo tenetur.

Bovenstaande mededeling werd ook gestuurd naar prof. dr. [D.S.], alsook prof. dr. [S.]. Prof. dr. [D.S.] diende mij van antwoord.

Zo stelde deze onder meer het volgende:

“Indien men deze bepaling interpreteert zoals u haar interpreteert, dan zou zij voor ons vak betekenen dat studenten in tweede zit méér rechten krijgen dan studenten in eerste zit, in die zin dat voor de berekening van hun eindresultaat de werkcolleges plotseling altijd zouden moeten meetellen. Dat kan uiteraard niet. Bovendien begint deze bepaling met de zinsnede “indien het eindresultaat voor een opleidingsonderdeel bestaat uit meerdere deelresultaten”: voor Inleiding tot het Recht beslaat het eindresultaat slechts uit meerdere deelresultaten voor zover men slaagt voor beide examens. Anders wordt het eindresultaat, zoals duidelijk gestipuleerd in de studiedeelfiche, enkel uit het resultaat voor het examen waarvoor men de laagste score behaalde. Deze bepaling is dus niet van

toepassing op uw situatie. Ik weet niet over welke andere studenten u spreekt, maar dat zijn in elk geval telkens studenten die wél slaagden voor beide examens en dus in een andere situatie verkeren. De studenten die niet slaagden voor beide examens, kregen telkens enkel de score van het examen waarop zij de laagste score behaalden.”

Waarop ik volgende argumenten wens aan te halen:

In prof. dr. [D.S.] haar antwoord staat onder meer: *“Indien men deze bepaling interpreteert zoals u haar interpreteert, dan zou zij voor ons vak betekenen dat studenten in tweede zit méér rechten krijgen dan studenten in eerste zit, in die zin dat voor de berekening van hun eindresultaat de werkcolleges plotseling altijd zouden moeten meetellen. Dat kan uiteraard niet.”*

Het onderwijs- en examenreglement 2020-2021 stelt in artikel 141 §1 onder andere het volgende: *“dan worden de resultaten van deze afzonderlijke evaluaties/onderdelen die in de tweede zitting niet kunnen worden hernomen, behouden, tenzij in de opleidingsonderdeelfiche een alternatieve examenvorm of alternatieve resultaatsberekening voor de volgende examenperiode is opgenomen.”*

Die alternatieve resultaatberekening is hoegenaamd niet, of niet genoeg opgenomen in de opleidingsonderdeelfiche. Zo had ik dit examen bijvoorbeeld afgelegd voor de e-mail van de heer [M.] kwam op 2 september met verduidelijking hieromtrent. Het was voor mij [logisch] geweest om niet deel te nemen aan het examen, en mijn reeds behaalde 9/20 te laten delibereren gezien deze binnen de voorziene deliberatienorm valt.

Verder zegt prof. dr. [D.S.] dat het ‘uiteraard niet kan’ dat studenten in tweede zit méér rechten krijgen dan studenten in eerste zit. Of dat ethisch is, is iets wat mij ter discussie lijkt te kunnen staan, maar of het kan, niet – gezien het in dit geval wel degelijk zo lijkt (indien men deze bepaling interpreteert zoals de professor deze interpreteert).

In het studiecontract door mij afgesloten met de [] Vrije Universiteit Brussel, met zetel te 1050 Brussel, Pleinlaan 2, en met als ondernemingsnummer 0449.012.406, die rechtspersoonlijkheid geniet bij Wet van 28 mei 1970 vertegenwoordigd door de rector, [C.P.], werd het volgende overeengekomen:

Artikel 1 – Studiecontract. In overeenstemming met art. II.199 van het Besluit van de Vlaamse Regering tot codificatie van de [decreta] bepalingen betreffende het hoger onderwijs ([hierna] de ‘Codex Hoger Onderwijs’) biedt de Vrije Universiteit Brussel de student(e) bij de inschrijving de keuze tussen het wederzijds afsluiten van een creditcontract, een diplomacontract of een examencontract. De student(e) heeft op de datum van zijn/haar inschrijving verklaard met de Vrije Universiteit Brussel volgend studiecontract te willen afsluiten:

- Het door mij aanvatten van de studie aan de VUB betreft dus een rechtshandeling, en ik heb hier dan ook recht op rechtszekerheid. Als de ‘Codex Hoger Onderwijs’ en de opleidingsonderdeelfiche niet worden gehanteerd, is dit recht naar mijn mening afwezig.

Volgend op mijn eerder aangehaald argument, zou het voor mij dan ook geen logische stap geweest zijn om dit vak in tweede zit af te leggen, gezien mijn eerst behaalde score

een 9/20 betrof en dit binnen de deliberatienorm viel. Ik was niet op de hoogte van het weglaten van het WEC resultaat, gezien dit zo niet in de opleidingsonderdeelfiche staat uitgeschreven, en over het bestaan van dergelijke uitzonderingen ook geen melding wordt gemaakt in het OER.

In de opleidingsonderdeelfiche is de volgende regel voorzien: “Als een student niet minstens 4,5/9 behaalt voor het tentamen (januari-februari zittijd) en 3/6 voor het examen (juni zittijd), dan geldt het laagste cijfer als eindcijfer.”

- Dit is echter een onrechtvaardige regel indien deze wordt toegepast zoals deze wordt bedoeld en [geïnterpreteerd] door de vakgroep. Mijn eindscore zou in dit geval enkel mijn resultaat van het examen januari-februari weergeven, [weliswaar] in tweede zit, gezien ik voor dit examen in eerste zit een 30/50 behaalde.
- Mijn prestatie in juni wordt volledig weggelaten, als ook de werkcolleges.
- Niet alleen wordt er dus een hoge cesuur toegepast waaraan wordt vastgehouden, desondanks lage slaagcijfers, er wordt jawel *a fortiori* ook nog eens een strengere minimumregel toegepast. Dit heeft niets te maken met de doelen bepaald door de vakgroep zoals u uitlegt in uw eerste paragraaf.

HOOFDSTUK II - Gelijke kansen artikel 107 (inclusiviteit) §1 van het Onderwijs- en examenreglement, de versie die werd goedgekeurd door de Academische Raad op 23 maart 2020, stelt het volgende:

“Alle examenactiviteiten dienen inclusief te zijn. Elke student moet gelijke kansen krijgen. Hiervoor kan het nodig zijn om redelijke flexibiliteit (volgens criteria van haalbaarheid, aanvaardbaarheid en verdedigbaarheid) in te roepen, waarbij afwijkingen afgesproken worden voor de individuele student in een specifieke situatie. Als een redelijke afwijking wordt beschouwd, de afwijking die geen disproportionele belasting betekent.”

- De haalbaarheid, aanvaardbaarheid en verdedigbaarheid zijn niet gegarandeerd, gezien de (naar mijn mening), onduidelijke uiteenzetting over deze regeling slechts een zin bevat zonder extra duiding, terwijl dit voor studenten die tweede zit dienen af te leggen, hun gehele eindcijfer zou bepalen – en de eerder behaalde resultaten volledig zou doen verdwijnen indien voor één onderdeel een slechter cijfer wordt behaald.

Afdeling 3: Studievoortgang op basis van examens Artikel 138 (examencijfer) §1 stelt het volgende: “Aan elk opleidingsonderdeel wordt één examencijfer toegekend. Het examencijfer wordt uitgedrukt onder de vorm van een geheel getal van 0 tot en met 20 of onder de vorm van een niet-numerieke score. Het examencijfer komt tot stand overeenkomstig de berekeningswijze omschreven in de opleidingsonderdeelfiche.”

De opleidingsonderdeelfiche bevat in dat geval een tegenstelling, zo zegt deze namelijk het volgende: “Het deelresultaat van de werkcolleges wordt overgedragen naar tweede zittijd ongeacht het behaalde resultaat.”

Maar stelt deze ook dat het laagste cijfers als eindcijfer telt, zonder hier melding te maken van het WEC-cijfer.

Professor dr. [D.S.] stelt verder in de mail ook dat: *“Bovendien begint deze bepaling met de zinsnede “indien het eindresultaat voor een opleidingsonderdeel bestaat uit meerdere deelresultaten”: voor Inleiding tot het Recht bestaat het eindresultaat slechts uit meerdere deelresultaten voor zover men slaagt voor beide examens. Anders wordt het eindresultaat, zoals duidelijk gestipuleerd in de studiedeelfiche, enkel uit het resultaat voor het examen waarvoor men de laagste score behaalde. Deze bepaling is dus niet van toepassing op uw situatie.”*

Hier stelt men dus dat er slechts sprake is van deelresultaten wanneer men slaagt voor beide examens, echter wordt overdracht naar een volgend academiejaar kort besproken in de opleidingsonderdeelfiche en stelt men het volgende:

“Deelresultaten van het tentamen en het examen worden niet overgedragen naar het volgend academiejaar.”

Er wordt duidelijk gesproken over deelresultaten, nergens wordt vermeld dat dit enkel deelresultaten zijn als men slaagt – de aard en het kenmerk van de zwaarte van een resultaat (los van het cijfer) kan naar mijn mening moeilijk pas achteraf worden bepaald, weer met zekerheid in het achterhoofd. Overigens stelt u ook dat *“Anders wordt het eindresultaat, zoals duidelijk gestipuleerd in de studiedeelfiche enkel uit het resultaat voor het examen waarvoor men de laagste score behaalde”*[:] heel letterlijk genomen, legde ik maar één examen af voor dit vak, en dat was het onderdeel van Prof. dr. [S.], naar het onderdeel van januari werd telkens verwezen als een tentamen in de opleidingsonderdeelfiche.

Ik wil graag oproepen tot mildheid en redelijkheid, en vragen mij alsnog een 8/20 toe te kennen voor dit vak, waardoor ik binnen de deliberatienorm val, en met een schone lei mijn twee[de] jaar kan aanvatten. Naar mijn gevoel heb ik alle inhoudelijke competenties vereist om te slagen voor dit vak behaald, het lijkt me echter jammer dat ik door bovenstaande feiten drie vakken volgend jaar niet zou kunnen aanvatten.

Door de tegenstrijdigheden in de opleidingsonderdeelfiche, en de onduidelijke bepalingen, die mij ertoe hebben gebracht om het examen in tweede zit af te leggen, en met in het achterhoofd de door mij reeds behaalde 30/50 voor het examenonderdeel van januari in eerste zit tijd, vraag ik dus om deze [correctie].”

De interne beroepscommissie behandelt verzoekers beroep in zitting van 1 oktober 2021. Op 27 oktober 2021 verwerpt zij het beroep als ongegrond:

“[...]

IV. TEN GRONDE

De student betwist zijn examencijfer voor het opleidingsonderdeel ‘Inleiding tot het recht’ waarvoor hij een 6/20 heeft behaald. Hij voert aan dat het berekenen van het eindcijfer van dit opleidingsonderdeel niet overeenkomstig de bepalingen van de opleidingsonderdeelfiche gebeurde; meer bepaald meent hij dat het resultaat van de werkcolleges (2.25/5) ten onrechte niet is opgenomen in de berekening. Het gegeven dat

het laagste cijfer het eindcijfer wordt indien de student niet de helft haalt voor het examen of het tentamen, komt volgens de student in de tweede zitting automatisch te vervallen, omdat het cijfer van het werkcollege wordt overgedragen. Enige andere interpretatie (hiertoe verwijst hij naar een e-mail van 2 september 2021) kan niet worden bijgetreden, omdat die in strijd is met de opleidingsonderdeelfiche

Alvorens dieper in te gaan op de grieven van de student, wijst de interne beroepscommissie erop dat de titularis van het opleidingsonderdeel een ruime autonomie heeft bij het organiseren van het examen en om te bepalen hoe het eindcijfer tot stand komt. Bovendien is er aan de hoedanigheid van titularis een vermoeden van deskundigheid gekoppeld, zodat het aan de student toekomt om hiervan het tegenbewijs te leveren door middel van duidelijke en overtuigende elementen. De commissie kan zich in het kader van haar beoordeling niet in de plaats van de examinator stellen. Zij kan louter beoordelen of de examenbeslissing overeenkomstig de decretale en reglementaire regels is genomen en of de beginselen van behoorlijk bestuur zijn nageleefd.

In de opleidingsonderdeelfiche is onder meer het volgende opgenomen over de wijze waarop het eindcijfer voor dit opleidingsonderdeel wordt samengesteld:

Beoordelingsinformatie

De beoordeling bestaat uit volgende opdrachtcategorieën:

Examen Mondeling bepaalt 30% van het eindcijfer

Examen Andere bepaalt 45% van het eindcijfer

WPO Praktijkopdracht bepaalt 25% van het eindcijfer

Binnen de categorie Examen Mondeling dient men volgende opdrachten af te werken:

- Examen met een wegingsfactor 30 en aldus 30% van het totale eindcijfer.

Binnen de categorie Examen Andere dient men volgende opdrachten af te werken:

- Tentamen met een wegingsfactor 45 en aldus 45% van het totale eindcijfer.
Dit betreft een tentamen.

Binnen de categorie WPO Praktijkopdracht dient men volgende opdrachten af te werken:

- WPO met een wegingsfactor 25 en aldus 25% van het totale eindcijfer

(...)

Aanvullend is over de organisatie van de evaluatie van het opleidingsonderdeel opgenomen:

(...)

Als een student niet minstens 4,5/9 behaalt voor het tentamen (januari-februari zitting) en 3/6 voor het examen (juni zitting), dan geldt het laagste cijfer als eindcijfer.

Deze informatie werd nog eens bijkomend toegelicht op het leerplatform op 30 september 2020 en 29 juni 2021.

Op verzoek van de interne beroepscommissie hebben de beoordelaars toegelicht dat het examenresultaat van de student in de tweede zitting als volgt is samengesteld:

- Tentamen: 2.79/9
- Examen: 3/6

- Werkcolleges: 2.25/5

Aangezien de student minder dan 4.5/9 heeft behaald voor het tentamen, werd dit cijfer bepaald als het eindresultaat. Omgezet op 20 maakt dit 6.1333/20 uit (afgerond 6/20).

In de berekening van de student zouden alle examenonderdelen moeten worden samengeteld, met als resultaat (afgerond) 8/20. De student verwijst naar de regeling, eveneens opgenomen in de opleidingsonderdeelfiche, met betrekking tot het overdragen van het deelcijfer voor het werkcollege om ertoe te besluiten dat hij het cijfer van het werkcollege kon overdragen en dat dit deelresultaat om die reden zou moeten worden meegenomen in het eindresultaat.

Zo is te lezen:

Het deelresultaat van het tentamen wordt, bij een resultaat hoger dan of gelijk aan 4,5 op 9, overgedragen naar tweede zitting. De student kan hiervan geen afstand doen.

Het deelresultaat van het examen wordt, bij een resultaat hoger dan of gelijk 3 op 6 overgedragen naar tweede zitting. De student kan hiervan geen afstand doen.

Het deelresultaat van de werkcolleges wordt overgedragen naar tweede zitting ongeacht het behaalde resultaat. De student die het onderdeel werkcolleges in tweede zitting wenst te hernemen stuurt een e-mail naar de assistenten uiterlijk op 15 juli van het betrokken academiejaar om expliciet en onherroepelijk afstand te doen van het behaalde deelresultaat en mee te doen aan de schriftelijke proef in augustus van het betrokken academiejaar.

De interpretatie van de opleidingsonderdeelfiche, die de student voorhoudt, kan niet worden bijgetreden. Uit die fiche volgt dat het cijfer van het werkcollege wordt overgedragen naar de tweede zitting, maar als de student niet slaagt voor één van de twee andere examenonderdelen, wordt het laagste cijfer het eindcijfer. De commissie mag hierbij verwijzen naar het begrip “eindcijfer” gebezigd in de opleidingsonderdeelfiche, waarmee ontegenzeggelijk wordt bedoeld “eindresultaat”. De toelichting die de studenten in de loop van het academiejaar hierover ontvingen van het onderwijzend team (op 30 september 2020 en 29 juni 2021 en 2 september 2021), verduidelijkt de toepassing van de in de opleidingsonderdeelfiche opgenomen regeling. De student heeft niet 4.5/9 behaald op zijn tentamen, maar wel 2.79/9. In toepassing van de opleidingsonderdeelfiche bekommt hij dat behaalde (en laagste) cijfer als eindcijfer/eindresultaat voor het opleidingsonderdeel. De regeling inzake de overdracht van het cijfer van de werkcolleges staat hier los van. Het gaat dan ook niet over een afwijking van de fiche, zoals door de student wordt voorgehouden, maar om een correcte toepassing ervan. Hij kan derhalve niet worden gevolgd in zijn betoog dat zijn rechtmatig vertrouwen werd verschalkt, waardoor er geen schending van het rechtszekerheidsbeginsel bestaat.

Overigens brengt de student delen bij van de e-mailcorrespondentie die hij voerde met de leden van het academisch personeel na het ontvangen van het eindcijfer. Hierbij verwijst de student naar artikel 141, § 1, van het OER waarin is opgenomen dat de resultaten van evaluatie-onderdelen die in de tweede zit niet kunnen worden hernomen, behouden blijven tenzij in de opleidingsonderdeelfiche een alternatieve examenvorm of alternatieve resultaatsberekening voor de volgende examenperiode is opgenomen. De commissie wijst erop dat er *in casu* geen toepassing moet worden gemaakt van het voornoemde artikel, aangezien er geen sprake is van een andere berekeningswijze in de tweede zitting ten opzichte van de eerste zitting. Het niet meerekenen van het cijfer voor het werkcollege is

niet het gevolg van de omstandigheid dat het werkcollege in de tweede zittijd niet kan worden hernomen (integendeel, er is hiervoor een vervangende proef voorzien), maar wel van de toepassing van de regel dat in geval van niet slagen voor één van de andere twee evaluatie-onderdelen, het laagste cijfer als eindcijfer geldt; een regel die zowel in de eerste als de tweede zittijd van toepassing is. Zoals reeds overwogen, is er in het geval van de student op correcte wijze toepassing gemaakt van de opleidingsfiche.

De student voert aan dat, als hij op de hoogte zou zijn geweest van de berekeningswijze van het eindcijfer, hij in de tweede zittijd niet zou hebben deelgenomen en louter de 9/20 zou hebben behouden. De commissie wijst op dit punt op artikel 110 van het OER, dat luidt: *“Onverminderd de bepalingen van artikel 108 en artikel 109 worden de studenten voor de tweede zittijd automatisch ingeschreven voor alle opleidingsonderdelen waarvoor ze nog geen credit behaald hebben in de eerste zittijd, behoudens toegestane onvoldoendes.”* Aldus dienen de studenten van de onderwijsinstelling die geen creditbewijs hebben verworven in de eerste zittijd, deel te nemen aan de tweede zittijd; het examencijfer van de tweede zittijd is het definitieve examencijfer waarmee rekening wordt gehouden bij de deliberatie na de tweede zittijd. Aan alle opleidingsonderdelen wordt immers één examencijfer toegekend (artikel 138 van het OER). Een ongewettigde afwezigheid zou dan ook tot de definitieve resultaatsscore ‘AFW’ hebben geleid. Daarenboven werd reeds vastgesteld dat de student niet kan worden gevolgd in zijn betoog dat hij onterecht op het verkeerde pad werd gezet, waardoor de betrokken kritiek een grondslag heeft, die moet worden verworpen.

Waar de student verwijst naar artikel 107 van het OER, wijst de commissie erop dat dit een specifieke regeling betreft waarbij studenten in overleg met de dienst studiebegeleiding, de studentenpsychologen en eventueel andere betrokken diensten, een gemotiveerd verzoek tot redelijke flexibiliteit doen bij de titularis. De commissie beschikt niet over gegevens waaruit blijkt dat de student hiertoe een verzoek heeft gericht aan de betrokken titularissen, naast de vaststelling dat de inwilliging van dergelijk verzoek geen reden is om af te wijken van de geldende berekeningswijze van het eindcijfer. Voorts kan te dezen een schending van het gelijkheidsbeginsel niet nuttig worden ingeroepen, omdat de student een vergelijking maakt met een niet-vergelijkbaar geval, te weten een ReFlex-student. Het gelijkheidsbeginsel kan namelijk enkel worden ingeroepen bij een ongelijke behandeling van vergelijkbare gevallen of een gelijke behandeling van niet-vergelijkbare gevallen.

Dat de student de berekeningswijze van het opleidingsonderdeel als onredelijk ervaart, net zoals het gevolg dat hij hierdoor een aantal vakken van het volgend jaar niet kan opnemen, kunnen geen afbreuk doen aan de vaststellingen zoals ze door de interne beroepscommissie zijn gebeurd. De student heeft niet aangetoond dat het eindresultaat op een onrechtmatige wijze tot stand is gekomen. Het eindcijfer van 6/20 houdt stand.

V. BESLUIT

Het beroep wordt verworpen. De bestreden beslissing wordt bevestigd.”

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet dat het beroep ontvankelijk is.

De Raad ziet, wat dat betreft, evenmin bezwaren.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Voorafgaande opmerking

De Raad wil verzoeker voorafgaand wijzen op het volgende.

Krachtens artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs doet de Raad – de beroepen met betrekking tot de teruggave van leerkrediet buiten beschouwing gelaten – uitspraak over beroepen die worden ingesteld na uitputting van de interne beroepsprocedure. Dat betekent dat de beslissing van de interne beroepsinstantie het voorwerp vormt van het beroep bij de Raad en dat verzoeker te dezen dus terecht de beslissing van de interne beroepscommissie als – enig – voorwerp van zijn beroep heeft aangeduid.

Dit betekent ook dat het dié beslissing is waarvan verzoeker de onwettigheid moet aantonen, en dat het derhalve tegen dié beslissing is dat hij zijn middelen moet doen gelden. Dit geldt des te meer nu het overeenkomstig artikel II.291, tweede lid van diezelfde Codex noch de opdracht, noch de bevoegdheid van de Raad is om zich ten gronde uit te spreken over de verdiensten van een verzoekende partij, en de Raad bijgevolg niet kan worden uitgenodigd om de beoordeling ten gronde over te doen, als ware hij zelf een administratieve beroepsinstantie.

De wens van de decreetgever om het formalisme in de procedure voor de Raad te beperken en de overweging dat de grieven die voor de Raad worden gebracht niet noodzakelijk de vorm van “juridisch omlijnde middelen” moeten aannemen, neemt niet weg dat een verzoekende partij wel duidelijk de onregelmatigheden moet aanbrengen die tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing moeten leiden (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 25).

Het mag als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd dat het louter herhalen van de middelen die in het intern beroep zijn opgeworpen en die door de interne beroepsinstantie ook zijn beantwoord, niet als een ontvankelijk middel kan worden beschouwd. De verzoekende partij heeft dan immers van de interne beroepsinstantie een antwoord gekregen, en het is dan dát antwoord dat het voorwerp van het beroep voor de Raad moet uitmaken.

Op de eerste vijfenhalve pagina van zijn beroepsschrift, herneemt verzoeker letterlijk – zij het met hier en daar wijziging in de *nadruk* of **nadruk** van zijn betoog – wat hij ten overstaan van de interne beroepscommissie heeft opgeworpen, doch zonder de overwegingen van die bestreden beslissing te bekritisieren. Deze tekst wordt niet beschouwd als een middel in de betekenis die hierboven is uiteengezet, en dus buiten beschouwing gelaten.

Eerste middel

In wat – voortgaande op de libellering van het verzoekschrift – mogelijk een eerste middel is, beroept verzoeker zich op de hoorplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat de bestreden beslissing ten onrechte vermeldt dat hij geen gebruik heeft gemaakt van het recht om gehoord te worden. Hij betoogt dat hij op woensdag 29 september 2021 (16u08) is geïnformeerd over de zitting op 1 oktober 2021 (11u35), zijnde minder dan achtenveertig uur op voorhand.

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota dat van een zorgvuldig handelend student die een intern beroep heeft ingesteld, mag worden verwacht dat hij regelmatig zijn e-mails raadpleegt, en dat het omwille van het grote aantal beroepen niet steeds mogelijk is om studenten langer op voorhand een uitnodiging te zenden.

In zijn wederantwoordnota werpt verzoeker nog op dat hij om een uitstel naar 7 of 8 oktober 2021 heeft gevraagd, omdat hij op 1 oktober niet aanwezig kon zijn.

Beoordeling

De decreetgever heeft gewenst dat de interne beroepsprocedures op korte termijn worden afgehandeld. Daarom ook, is in artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs bepaald dat een interne beroepsprocedure leidt tot een beslissing die aan de student ter kennis wordt gebracht binnen een termijn van twintig kalenderdagen, die ingaat op de dag na deze waarop het beroep is ingesteld.

De Raad heeft eerder reeds zijn verwondering uitgedrukt waarom er bij verwerende partij vaak weken verstrijken tussen de behandeling van het intern beroep en de totstandkoming van de beslissing van de interne beroepscommissie. *In casu* gaat het om 26 dagen.

Dat er veel interne beroepen moeten worden afgehandeld is geen reden om al te korte termijnen voor de oproeping voor een hoorzitting te hanteren – al zeker niet wanneer ten aanzien van de decretale termijn voor de afhandeling van het intern beroep lijkt te gelden: *“More honoured in the breach than in the observance”*. De instelling dient ter zake in een afdoende interne organisatie te voorzien.

Dat alles neemt niet weg dat verzoeker zijn vraag tot uitstel van de hoorzitting niet ter sprake heeft gebracht in zijn verzoekschrift, doch slechts in zijn wederantwoordnota, waardoor het middel onontvankelijk is, en dat bovendien van die vraag geen enkel bewijs voorligt, zodat het ook ten gronde niet kan worden aangenomen.

Het middel wordt verworpen.

Tweede middel

Verzoeker beroept zich, voor zover de Raad kan nagaan, in een tweede middel op een schending van artikel 153, §2 van het onderwijs- en examenreglement.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet zijn middel als volgt uiteen:

“Zoals weergegeven in het verslag van de beslissing van de interne beroepscommissie staat het mij vrij tegen de beslissing van de VUB beroep aan te tekenen bij de Raad voor

betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen. Dit is interessant, in het begin van de [beslissing] van de interne beroepscommissie wordt echter het volgende gesteld: *‘Alvorens dieper in te gaan op de grieven van de student, wijst de interne beroepscommissie erop dat de titularis van het opleidingsonderdeel een ruime autonomie heeft bij het organiseren van het examen en om te bepalen hoe het eindcijfer tot stand komt. Bovendien is er aan de hoedanigheid van titularis een vermoeden van deskundigheid gekoppeld, zodat het aan de student toekomt om hiervan het tegenbewijs te leveren door middel van duidelijke en overtuigende elementen. De commissie kan zich in het kader van haar beoordeling niet in de plaats van de examinator stellen. Zij kan louter beoordelen of de examenbeslissing overeenkomstig de decretale en reglementaire regels is genomen en of de beginselen van behoorlijk bestuur zijn nageleefd.’*

Het toekennen van een ruime autonomie aan de titularis van het opleidingsonderdeel kan uiteraard bij het organiseren van het examen en om te bepalen hoe het eindcijfer tot stand komt. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen toetst hun beslissing echter aan volgende criteria: I: de decretale en reglementaire bepalingen
II: het onderwijs- en examenreglement van de betrokken instelling
III: de algemene administratieve beginselen en beginselen van behoorlijk bestuur
Autonomie van een titularis van een opleidingsonderdeel staat hier niet tussen. Het is dan ook maar de vraag of communicatie via mail/canvas/lessen, kan worden aan[ge]zien als een beginsel van behoorlijk bestuur, dat doet het niet.”

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat de interne beroepscommissie, in tegenstelling tot wat verzoeker aanvoert, in de bestreden beslissing enkel overweegt dat de autonomie van de titularis van het opleidingsonderdeel moet worden gerespecteerd voor zover bij de organisatie van het examen de grenzen van de wettigheid en de beginselen van behoorlijk bestuur in acht worden genomen.

Dat de beoordeling door de titularis die grenzen niet te buiten gaat, is volgens verwerende partij in de bestreden beslissing genoegzaam uiteengezet.

Beoordeling

Overeenkomstig artikel 153, §2 van het onderwijs- en examenreglement 2020-2021 van verwerende partij, leidt een intern beroep hetzij tot de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van onontvankelijkheid of van onbevoegdheid, hetzij tot een beslissing die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herzielt.

De interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel beschikt derhalve over volheid van bevoegdheid. Zij kan bijgevolg, ook wanneer de titularis heeft gehandeld binnen de

decretale en reglementaire regels, op grond van de beginselen van behoorlijk bestuur – zoals het redelijkheidsbeginsel of het evenredigheidsbeginsel – tot een andere beoordeling komen.

Geen rechtsregel verhindert, in het licht van de onderwijsvrijheid, dat een hogeronderwijsinstelling de bevoegdheid tot beoordeling aan de docent of aan de examencommissie toekent, waarbij de interne beroepsinstantie slechts van haar hervormingsbevoegdheid gebruik mag maken wanneer zij daarvoor steunt op een geschonden geachte rechtsregel – de voormelde decretale en reglementaire regels en de beginselen van behoorlijk bestuur – en dus niet om bij wege van ‘clementie’ of ‘billijkheid’ de beoordeling in het voordeel van de student over te doen.

De beroepscommissie heeft aldus haar bevoegdheid niet op verkeerde wijze weergegeven of miskend.

De Raad vermag op grond van artikel II.291, eerste lid van de Codex Hoger Onderwijs zijn wettigheidscontrole slechts uit te oefenen op grond van de decretale en reglementaire bepalingen, het onderwijs- en examenreglement en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

De Raad is daarentegen overeenkomstig het tweede lid van dat artikel niet bevoegd om zijn beoordeling in de plaats van deze van de (organen van de) hogeronderwijsinstelling te plaatsen. De decreetgever heeft derhalve uitgesloten dat de Raad het domein van de autonomie van de docent of de examencommissie, of in voorkomend geval van de interne beroepsinstantie zou betreden.

Het kan worden aangestipt dat het niet is uitgesloten dat tekortkomingen in de communicatie met de studenten leiden tot een schending van, bijvoorbeeld, het zorgvuldigheidsbeginsel. Daarvan ziet de Raad *in casu* geen bewijs.

Voor het overige ontwaart de Raad in het middel geen grief die tot de vernietiging van de bestreden beslissing kan leiden.

Het middel wordt verworpen.

Derde middel

In een derde middel beroept verzoeker zich op een schending van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker betwist de volgende beoordeling in de bestreden beslissing:

“De interpretatie van de opleidingsonderdeelfiche, die de student voorhoudt, kan niet worden bijgetreden. Uit die fiche volgt dat het cijfer van het werkcollege wordt overgedragen naar de tweede zittijd, maar als de student niet slaagt voor één van de twee andere examenonderdelen, wordt het laagste cijfer het eindcijfer. De commissie mag hierbij verwijzen naar het begrip “eindcijfer” gebezigd in de opleidingsonderdeelfiche, waarmee ontegenzeggelijk wordt bedoeld “eindresultaat”. De toelichting die de studenten in de loop van het academiejaar hierover ontvingen van het onderwijzend team (op 30 september 2020 en 29 juni 2021 en 2 september 2021), verduidelijkt de toepassing van de in de opleidingsonderdeelfiche opgenomen regeling. De student heeft niet 4.5/9 behaald op zijn tentamen, maar wel 2.79/9. In toepassing van de opleidingsonderdeelfiche bekomt hij dat behaalde (en laagste) cijfer als eindcijfer/eindresultaat voor het opleidingsonderdeel. De regeling inzake de overdracht van het cijfer van de werkcolleges staat hier los van. Het gaat dan ook niet over een afwijking van de fiche, zoals door de student wordt voorgehouden, maar om een correcte toepassing ervan. Hij kan derhalve niet worden gevolgd in zijn betoog dat zijn rechtmatig vertrouwen werd verschalkt, waardoor er geen schending van het rechtszekerheidsbeginsel bestaat.”

Hij voert hiertegen aan dat het verval van de resultaten van de werkcolleges een gemis aan erkenning van prestaties doorheen het jaar inhoudt, wat volgens verzoeker in strijd is met het redelijkheidsbeginsel.

In haar antwoordnota stelt verwerende partij dat het aanvoelen van verzoeker dat de examenberekening streng is, deze nog niet tot onredelijk maakt – wat door de beroepscommissie ook uitdrukkelijk is overwogen.

Verzoeker dupliceert in zijn wederantwoordnota dat hij niet de onredelijkheid van de examenberekening aanvoert, maar wel zorgvuldigheidsfouten en redelijkheidsfouten in de opleidingsonderdeelfiche.

Beoordeling

Verzoeker voert in dit middel niet aan dat het examencijfer in strijd met de bepalingen van de opleidingsonderdeelfiche tot stand is gekomen, maar wel dat de toegepaste bepalingen van die fiche – wat de overdracht van deeltijfers binnen een academiejaar betreft – op zich onzorgvuldig en onredelijk zijn.

In de opleidingsonderdeelfiche is met betrekking tot de evaluatie bepaald dat de beoordeling bestaat uit een tentamen (januari-februari voor de leerstof van het eerste semester, ten belope van 9/20ste van het examencijfer), een examen (juni-zittijd voor de leerstof van het tweede semester, ten belope van 6/20ste van het examencijfer) en werkcolleges (twee aangekondigde toetsen, ten belope van 5/20ste van het examencijfer).

Er moet vervolgens een onderscheid worden gemaakt tussen de berekening van het examencijfer (in de eerste of de tweede examenzittijd) enerzijds, en de overdracht van deelresultaten naar de tweede examenzittijd anderzijds.

Voor de berekening van het examencijfer gelden de volgende regels.

Indien een student op één van beide proeven (tentamen en examen) minder dan de helft behaalt (4,5/9 en 3/6), dan geldt het laagste cijfer als eindcijfer. Met ‘eindcijfer’ wordt hier duidelijk bedoeld: het ‘examencijfer’ voor het gehele opleidingsonderdeel. Dit betekent dus dat wanneer de student een tekort behaalt op het tentamen en/of het examen, het laagste cijfer het examencijfer wordt, ongeacht de deelscore voor de werkcolleges. Een tekort voor het werkcollege kan daarentegen wel worden gecompenseerd indien de student voor tentamen én examen slaagt, en indien cijfermatig ten minste 10/20 wordt behaald op basis van het gewogen gemiddelde van de drie onderdelen.

Een dergelijke cesuur, die voor het slagen voor het opleidingsonderdeel een slaagcijfer voor (bepaalde) deelonderdelen voorschrijft, is niet onwettig.

Indien de student geen credit behaalt op het gehele opleidingsonderdeel, is de vraag naar de overdracht van resultaten naar de tweede examenzittijd aan de orde. Ter zake bepaalt de opleidingsonderdeelfiche dat voor het tentamen en/of examen waarvoor de student de helft of meer behaalt, in voorkomend geval een automatische overdracht naar de tweede zittijd geldt – de student kan dus van de ‘deelcredit’ geen afstand doen. Het tentamen of examen waarvoor niet minstens 10/20 werd behaald, moet worden overgedaan in de tweede examenzittijd.

Het resultaat van de werkcolleges daarentegen wordt, indien de student voor het gehele opleidingsonderdeel geen credit behaalt, overgedragen naar de tweede examenzittijd ongeacht het resultaat, maar de student kan ervoor opteren dit onderdeel toch te hernemen, in welk geval uiterlijk 15 juli expliciet en onherroepelijk afstand moet worden gedaan van het deelresultaat van de eerste examenzittijd.

De Raad stipt, wat dit laatste betreft en geheel terzijde want *in casu* niet aan de orde, aan dat de opleidingsonderdeelfiche tot merkwaardige gevolgen kan leiden voor een student die enkel omwille van een tekort op de werkcolleges geen credit behaalt (bijvoorbeeld een 9/20, op grond van 4,5/9 voor tentamen, 3/6 voor examen en 1,5/5 voor werkcolleges). Uit de opleidingsonderdeelfiche volgt dan een automatische en onherroepelijke overzetting van de slaagcijfers voor tentamen en examen, en een automatische overzetting van het resultaat voor de werkcolleges tenzij de student daarvan uiterlijk 15 juli afstand doet en vraagt om dit deel te mogen hernemen. Een student die – zoals hieronder komt vast te staan – wél automatisch voor de tweede zittijd is ingeschreven maar nalaat om tijdig afstand te doen van het deelttekort voor de werkcolleges, zou dan automatisch opnieuw een credit worden onttrokken. De vraag kan rijzen of zulks in het licht van de beginselen van behoorlijk bestuur aanvaardbaar is.

Ofschoon de opleidingsonderdeelfiche tekstueel gewis duidelijker zou kunnen worden opgevat, is de Raad van oordeel dat de voorschriften ervan derwijze moeten worden gelezen dat ook in de tweede examenzittijd de voorwaarde geldt dat de student moet slagen voor de leerstof van het tentamen én de leerstof van het examen, en dat de cesuur die ter zake uitdrukkelijk (in de zin van: in de chronologische lezing van de opleidingsonderdeelfiche) bij de eerste examenzittijd is bepaald (een tekort ‘absorbeert’ alle andere cijfers) in beide zittingen geldt.

Een lezing die het tegendeel voorstaat, vindt niet alleen geen uitdrukkelijke grond in de opleidingsonderdeelfiche, maar zou ook betekenen dat een expliciete voorwaarde om te slagen in de eerste zittijd, impliciet zou vervallen in de tweede zittijd.

Uit de bestreden beslissing blijkt dat het deelresultaat van 2,25/5 voor de werkcolleges uit de eerste zittijd is overgezet naar de tweede zittijd. Verzoeker voert niet aan dat hij heeft gevraagd om dit onderdeel te herdoen, zodat die beslissing in overeenstemming is met de opleidingsonderdeelfiche.

Waar verzoeker uitgaat van een automatisch ‘verval’ van de resultaten van de werkcolleges, mist het middel feitelijke grondslag.

Wel is het zo dat omwille van de hierboven vermelde berekening, en het gegeven dat verzoeker voor de leerstof van het tentamen bij de tweede examenkans geen slaagcijfer behaalde (2,79/9), dit laatste cijfer conform de bepalingen van de opleidingsonderdeelfiche het examencijfer wordt.

Het resultaat voor het tentamen in de tweede zitting wordt door verzoeker niet betwist.

Het middel is ongegrond.

Vierde middel

In een vierde middel steunt verzoeker zich op een schending van artikel 141, §1 van het onderwijs- en examenreglement.

Standpunt van partijen

Verzoeker richt het middel tegen de volgende overwegingen in de bestreden beslissing:

“Overigens brengt de student delen bij van de e-mailcorrespondentie die hij voerde met de leden van het academisch personeel na het ontvangen van het eindcijfer. Hierbij verwijst de student naar artikel 141, §1, van het OER waarin is opgenomen dat de resultaten van evaluatie-onderdelen die in de tweede zit niet kunnen worden hernomen, behouden blijven tenzij in de opleidingsonderdeelfiche een alternatieve examenvorm of alternatieve resultaatsberekening voor de volgende examenperiode is opgenomen. De commissie wijst erop dat er *in casu* geen toepassing moet worden gemaakt van het voornoemde artikel, aangezien er geen sprake is van een andere berekeningswijze in de tweede zitting ten opzichte van de eerste zitting. Het niet meerekenen van het cijfer voor het werkcollege is niet het gevolg van de omstandigheid dat het werkcollege in de tweede zitting niet kan worden hernomen (integendeel, er is hiervoor een vervangende proef voorzien), maar wel van de toepassing van de regel dat in geval van niet slagen voor één van de andere twee evaluatie-onderdelen, het laagste cijfer als eindcijfer geldt; een regel die zowel in de eerste als de tweede zitting van toepassing is. Zoals reeds overwogen, is er in het geval van de student op correcte wijze toepassing gemaakt van de opleidingsfiche.”

Aan deze overwegingen verwijt verzoeker dat het onderwijs- en examenreglement wél moet worden toegepast en dat het zorgwekkend is dat verwerende partij dat reglement zo snel naast zich neerlegt.

Verzoeker stelt ook dat de interne beroepscommissie in de bestreden beslissing ten onrechte poneert dat er wat de werkcolleges betreft geen automatische inschrijving is voor de tweede examenzittijd.

Beoordeling

Verzoeker vergist zich – andermaal – in de wijze waarop het examencijfer in de tweede zittijd tot stand is gekomen.

De Raad herhaalt: de cesuur die inzake het slagen voor de leerstof van het eerste semester (tentamen) en tweede semester (examen) is ingevoerd, is niet onwettig en valt binnen de onderwijsvrijheid van verwerende partij. Die cesuur geldt ook in de tweede examenzittijd. Verzoekers resultaat voor de werkcolleges uit de eerste zittijd is, conform de voorschriften van de opleidingsonderdeelfiche, overgezet naar de tweede zittijd, maar verzoekers niet-slagen in die tweede zittijd voor de leerstof van het tentamen verhindert dat het resultaat voor de werkcolleges rekenkundig in aanmerking wordt genomen.

Vervolgens kon verzoeker er krachtens artikel 110 van het onderwijs- en examenreglement niet voor opteren om het examencijfer van 9/20 ‘over te zetten’ naar de tweede examenzittijd, aangezien deze bepaling voorschrijft dat studenten automatisch in de tweede zittijd worden ingeschreven voor alle opleidingsonderdelen waarvoor ze nog geen credit behaald hadden, behoudens toegestane onvoldoendes. Verzoeker beweert niet, laat staan bewijst, dat hij aan deze laatste voorwaarde voldoet.

De Raad ziet ten slotte niet in hoe deze conclusie, waartoe ook de interne beroepscommissie komt, onbestaanbaar zou zijn met haar overweging *“Het niet meerekenen van het cijfer voor het werkcollege is niet het gevolg van de omstandigheid dat het werkcollege in de tweede zittijd niet kan worden hernomen (integendeel, er is hiervoor een vervangende proef voorzien)”*.

Hiermee heeft de beroepscommissie immers enkel gezegd dat het cijfer voor de werkcolleges wel degelijk naar de tweede zitting is overgezet, maar dat het rekenkundig niet in aanmerking kon worden genomen voor het bepalen van het examencijfer omwille van het tekort dat verzoeker, in die tweede zitting, voor de leerstof van het ‘tentamen’ liet optekenen.

Dat binnen een bepaald opleidingsonderdeel voor deelcijfers is voorzien in een overzetting naar de tweede examenkans, is niet onbestaanbaar met de regel dat de student voor het opleidingsonderdeel als dusdanig automatisch voor de tweede zitting wordt ingeschreven wanneer hij in de eerste zitting geen credit heeft behaald.

Het middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een

kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.130 van 15 december 2021 in de zaak 2021/1124

In zake: Rebecca RAMSAK
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Christian Lemache en Greet Louwet
kantoor houdend te 3800 Sint-Truiden
Tongersesteenweg 60
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

tegen:

THOMAS MORE ANTWERPEN-MECHELEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
kantoor houdend te 2600 Antwerpen-Berchem
Borsbeeksebrug 36
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 8 november 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van Thomas More Hogeschool Antwerpen-Mechelen van 27 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekster deels onontvankelijk en deels ongegrond wordt verklaard en het examencijfer van 9/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Verpleegkundige diagnostiek en interventies 4’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Greet Louwet, die verschijnt voor verzoekende partij, en advocaat Sophie Groetaers, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de Verpleegkunde’.

Tot verzoeksters curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Verpleegkundige diagnostiek en interventies 4’. Om voor dit opleidingsonderdeel te slagen moet een student minstens 10/20 behalen op de twee deelpunten waarop de eindscore is gebaseerd, met name voor het schriftelijk examen en voor het praktijkexamen.

In de tweede examenzittijd behaalt verzoekster voor het opleidingsonderdeel een examencijfer van 9/20. Die score is het gevolg van een cijfer van 8/20 op het praktijkexamen.

Tegen die beslissing stelt verzoekster op 13 september 2021 een intern beroep in:

“De feiten gebeurden tijdens de tweede examenherkansing augustus 2021 toen ik in het derde jaar zat.

Mijn vraag is om een voldoende te krijgen voor het vak verpleegkundige diagnostiek en interventies 4 zodat ik dit kan afsluiten.

Volgens mij is het allemaal misgelopen toen mevrouw [D.B.] op de hoogte kwam van mijn politieke overtuiging.

De feiten:

Bij het vak verpleegkundige vaardigheden in het eerste jaar heb ik bij mevrouw [D.B.] een onvoldoende gekregen door een handschoenenfout wat terecht was. Bij het vak verpleegkundige diagnostiek en interventies 4 in het derde jaar, kreeg ik de handeling om een PAC aan te prikken en buisde ik opnieuw maar deze keer onterecht. Dit zou zijn doordat ik mijn steriele handschoenen niet goed zou aangedaan hebben.

Daarentegen zat mevrouw [D.B.] tijdens mijn praktijkexamen een paar meter verder waardoor ze niet goed kon zien hoe ik dit deed. Mevrouw [D.B.] was mijn stagebegeleidster toen ik op de afdeling oncologie stond te Jette. Ik heb deze handeling (PAC aanprikken) dagelijks meermaals gedaan en werd telkens goed beoordeeld. Ik zou daar ook niet geslaagd kunnen zijn als ik mijn handelingen niet goed deed. Dit vind ik nog het ergste.

Die keer ben ik niet in beroep gegaan omdat ik emotioneel uitgeput was tijdens die examenperiode.

Als derdejaars, weet ik wel hoe en wanneer ik (steriele) handschoenen aan moet doen aangezien ik dit al meermaals gedaan heb tijdens stages en als jobstudent. Tijdens mijn herexamen had ik weer dezelfde handeling (PAC aanprikken) bij dezelfde docent, mevrouw [D.B.].

Het is enorm jammer dat ik op voorhand al wist dat ik gebuisd zou zijn zodra ik wist bij welke docent ik examen moest afleggen.

Toen ik mijn steriele handschoenen ging aandoen, vroeg ik haar om wat dichterbij te komen zodat ze goed kon zien hoe ik dit deed. Ik heb uiteindelijk zelfs niet eens de kans gekregen om mijn examen af te maken (nazorg vertellen). Ik was er van overtuigd dat ze dit zou gebruiken als excuus voor mijn buis.

Ik ben haar niet achterna gelopen omdat ik mij niet gerespecteerd voelde en al van plan was verdere stappen te ondernemen.

Toen mijn resultaten van de tweede examen herkansing beschikbaar waren, maakte ik al meteen een afspraak met mevrouw [D.B.] om de reden te horen waarom ik opnieuw gebuisd was. Ook wilde ik haar persoonlijk vertellen dat ik het er niet mee eens ben en verdere stappen zou ondernemen.

9 september om 14u30 hadden wij een online afspraak via webcam. Dit gesprek gaat via éénzelfde link waar we beide in dezelfde 'chatroom' met elkaar kunnen spreken. Na een halfuur was mevrouw nog steeds niet aanwezig waardoor ik haar een mail gestuurd heb met de ombuds ([A.D.M.]) in kopie. Ik vertelde dat wij normaal een afspraak hadden en ze er niet was waardoor ik mijn vraag dan maar via mail moest stellen.

Ik kreeg als reactie van mevrouw [D.B.] dat ze gewacht had op mij. Jammer genoeg wist ik op voorhand al dat de kans erin zou zitten dat dit zou gebeuren waardoor ik foto's als bewijs genomen heb. In de bijlage kunt u de foto's zien van ons mailverkeer en het bewijs dat ik aan het wachten was op mevrouw.

Mevrouw [D.B.] verwees me in haar mail door naar een collega, die mij niet beoordeeld had, om de reden van mijn buis te vragen. De reden was nu een hele waslijst waardoor ik erg schrok. Vooral wat er in stond.

1. bij het openen van het steriel veld heb je met de onderkant van het steriele veld (de niet-steriele kant) de bovenkant, en dus de inhoud zoals compressen, van de geopende blister aangeraakt en hierdoor je compressen onsteriel gemaakt.
2. je hebt een [driewegkraan] met verlengleiding gebruikt en dat is niet correct omdat je dan geen positieve druk meer hebt,
3. je was een spuit van 10cc vergeten op het veld te leggen en daar kom je dan wel achter maar je staat reeds met steriele handschoenen aan.
4. je kon niet correct antwoorden op de vraag: hoelang blijft de naald zitten.

Er is een regel tijdens praktijkexamens dat als we iets vergeten of een foutje maken, dat we ons mogen corrigeren en hier geen punten voor afgetrokken worden. We werken namelijk niet met echte mensen maar met poppen.

Met punt 1 ben ik het helemaal niet eens. Dit heb ik al zoveel gedaan. Zoals ik al eerder zei, ik was een derdejaars en heb veel praktijkervaring, ook als jobstudent.

Bij punt 2 zei ik dat ik nu deze zou gebruiken omdat er geen andere, de juiste, op tafel lag waar we ons materiaal moesten verzamelen.

Bij punt 3 heb ik mezelf ook gecorrigeerd dus die handschoenen zouden hier niets mee te maken mogen hebben. Ik corrigeerde mezelf door te zeggen dat die 10cc spuit er zagezegd op voorhand al op mijn steriel veld lag.

Bij punt 4 heb ik gezegd dat dit na de therapie verwijderd wordt voor infectiegevaar wat ik dagelijks meerdere keren tijdens mijn stage oncologie heb gedaan.

Ik vind dit oprecht heel jammer allemaal.

Hopelijk kan hier iets aan gedaan worden want dit is helemaal niet meer objectief.”

De interne beroepscommissie verwerpt het beroep als ongegrond.

Tegen die beslissing stelt verzoekster op 8 oktober 2021 een beroep in bij de Raad. Die procedure is gekend onder het rolnummer 2021/896.

Op 13 oktober 2021 trekt de interne beroepscommissie haar beslissing in, omdat is nagelaten verzoekster te horen. Bij arrest nr. 7.039 van 10 november 2021 stelt de Raad het gemis aan voorwerp vast.

In een e-mail van 13 oktober 2021 wordt aan verzoekster meegedeeld dat de interne beroepscommissie het dossier zal behandelen in zitting van 18 oktober 2021, waarbij verzoekster de mogelijkheid heeft om haar argumenten “zoals ingediend in [haar] verzoekschrift”, toe te lichten.

Op 15 oktober 2021 deelt de raadsman van verzoekster mee dat nog geen kopie werd ontvangen van het dossier, zoals dat bij aangetekend schrijven van 8 oktober 2021 was opgevraagd. Het schrijven van verzoeksters raadsman luidt verder:

“Ter vrijwaring van de rechten van verdediging van onze cliënte, is het uiteraard van belang dat wij voorafgaandelijk beschikken over het dossier, zodat wij in het kader van een nieuwe hoorzitting geïnformeerd zijn en aldus in staat zijn een verweer te kunnen voeren en aan de interne beroepscommissie de nodige toelichtingen te kunnen verschaffen.”

Op de vraag om in het licht daarvan de geplande hoorzitting uit te stellen, wordt ingegaan en een nieuwe datum wordt bepaald op 27 oktober 2021 om 15u00.

De raadsman van verzoekster zendt (kort) voor de aanvang van de hoorzitting – met name met een e-mail van 14u11 – een ‘toelichtend beroepsschrift’ aan de interne beroepscommissie. Daarin wordt gesteld:

“[...]

I. DE RELEVANTE FEITEN EN PROCEDURELE VOORGAANDEN

Rebecca Ramsak is studente aan de Thomas More Hogeschool te Mechelen waar zij de bacheloropleiding verpleegkunde volgt. Zij is voor het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in het vierde (laatste) jaar.

Verzoekende partij is een zeer enthousiaste studente met een groot sociaal engagement die steeds een bijzondere gedrevenheid heeft gehad/heeft om deze studies te volgen en te voltooien.

Verzoekende partij heeft reeds verschillende jaren een studentenjob uitgeoefend binnen de professionele zorgverlening ook tijdens de corona crisis heeft zij zoveel mogelijk gewerkt.

Zij heeft aldus reeds heel wat praktijkervaring opgedaan buiten de reguliere stages.

Verzoekende partij is deze opleiding gestart in februari 2018.

De eerste drie jaren van de opleiding werden met uitzondering van één vak ook met succes beëindigd.

Verzoekende partij slaagde ook zonder problemen voor al haar stages.

De studie-efficiëntie van verzoekende partij bedraagt 93%.

Verzoekende partij verwijst naar stuk 1 hetwelk haar studievoortgangsbepalingen bevat. Hieruit blijkt dat er tijdens het academiejaar 2020-2021 een tekort is voor 1 opleidingsonderdeel m.n. verpleegkundige diagnostiek en interventies 4 waarop tijdens de eerste examenperiode een 9/20 werd gescoord.

Tijdens de derde examenperiode zou verzoekende partij hierop een 8/20 hebben gescoord (cfr. stuk 2 – e-mail coördinator).

In het dossier dat werd meegedeeld door de Interne Beroepscommissie wordt gesteld dat ze tijdens de tweede zitting een ‘9/20’ zou hebben gescoord, wijl op het examendocument zowel een score staat van ‘7/20’ en ‘8/20’.

De aan verzoekende partij verleende scores m.b.t. hetzelfde examen zijn op zich dan ook intern tegenstrijdig, hetgeen niet kan.

Er is verder niets bekend aangaande de toegekende puntenscores (geen verdeling, geen weging of kwantificering van de punten). Het toetsdocument is ook niet ingevuld.

De reden voor het cijfer ‘onvoldoende’ tijdens de eerste examenperiode zou gelegen zijn in het feit dat verzoekende partij bij het uitvoeren van het praktijkexamen (aanprikken PAG = port a cath of poortcatheter) beoordeeld door docente [D.B.], haar steriele handschoenen niet correct zou hebben aangedaan.

Verzoekende partij heeft dit evenwel steeds betwist nu het aantrekken van steriele handschoenen een basisvaardigheid betreft die in het eerste jaar moet worden behaald.

Bovendien diende verzoekende partij tijdens haar stage oncologie te Jette, die begeleid werd door docente [D.B.], quasi dagelijks de betrokken techniek te doen. Zij behaalde voor deze stageperiode een goed cijfer.

Door de stagebegeleidster of de verpleegkundigen werden tijdens de stage geen opmerkingen geformuleerd, noch m.b.t. het aantrekken van de handschoenen, noch m.b.t. het aanprikken van de PAC.

Verzoekende partij begreep dus totaal niet waarom zij m.b.t. voormeld praktijkexamen een onvoldoende bekam, zeker niet nu docente [D.B.] te ver van de studente stond op het ogenblik dat de steriele handschoenen werden aangedaan.

Verzoekende partij, die het emotioneel zwaar had met deze volgens haar onterechte beslissing, had evenwel geen andere mogelijkheid dan het betrokken examen opnieuw te doen tijdens de derde examen periode.

Tijdens de voorbereiding van het betrokken examen dat diende te worden afgelegd bij docente [D.B.] en bestond uit het uitvoeren van dezelfde techniek zijnde het aanprikken van een PAC was het reeds duidelijk dat verzoekende partij niet de juiste kansen zou krijgen.

Immers op de tafel waar het examenmateriaal lag, bevond zich niet het juiste materiaal, in het bijzonder de juiste kraan/leiding om de PAC te spoelen.

Dit veroorzaakte op zich reeds onnodige stress bij verzoekende partij, die al onder grote druk stond.

Op de melding hiervan van verzoekende partij aan de docente werd onverschillig gereageerd. Bovendien reageerde de docente totaal ongepast op het ogenblik dat verzoekende partij vroeg om dichterbij te komen bij het aantrekken van de steriele handschoenen, zodat de docente dit goed kon zien (en aan de studente niet opnieuw dezelfde vermeende fout kon worden aangewreven), waarbij verzoekende partij zelfs niet meer de kans werd gegeven om het examen op een normale wijze te kunnen beëindigen. Verzoekende partij die emotioneel van de kaart was door de handelwijze van de docente, is hiervan onmiddellijk melding gaan doen aan de ombudsdienst mevrouw [A.D.M.] die haar aanraade om verdere stappen te ondernemen.

Nadat de examenresultaten van de derde examenperiode bekend waren, en verzoekende partij vernam dat zij voor het vak verpleegkundige diagnostiek en interventies 4 opnieuw niet ‘geslaagd’ was, werd een gesprek met docente [D.B.] aangevraagd in het kader van het exameninzagemoment.

Verzoekende partij had hiervoor een afspraak gekregen op 9 september 2021 om 14u30 tot 14u40 (stuk 3). Verzoekende partij heeft een halfuur gewacht in de chatroom, doch de betrokken docente heeft zich nooit aangemeld, zodat er ook geen uitleg of toelichting werd gegeven omtrent het examen (theorie en praktijk) en de onderscheiden toegekende scores.

Verzoekende partij heeft dan op 15u06 een e-mail gestuurd aan de docente met een kopie aan de ombudsvrouw met de volgende inhoud (stuk 4):

Beste mevrouw [D.B.],

Vandaag om 14u30 tot 14u40 had ik een studentencontact met u gereserveerd omtrent mijn examenresultaat van VD&I4 praktijk. Helaas bleef de meeting onbeantwoord. Hierdoor zal ik mijn vraag via deze weg stellen: wat is de reden dat ik opnieuw een onvoldoende heb voor het praktijkexamen. Alvast bedankt...

De betrokken docente reageert hierop op 15u27 als volgt (stuk 5):

Beste Rebecca,

Ik zat op jou te wachten, maar je verscheen niet.

Ik heb jouw kopij van het vaardigheidsexamen niet bij me, daarvoor moet je bij de coördinator van het opo zijn, dhr. [K.M.]...

Er komt aldus helemaal geen antwoord op de vraag van verzoekende partij van de betrokken docente, die zelfs toegeeft dat zij tijdens het inzagemoment niet over een kopie van het document beschikt van het praktijkexamen dat zij zelf heeft afgenomen. Later zal trouwens blijken dat dit document ook niet gebruikt of ingevuld werd.

M.a.w. de betrokken docent laat én de oproep van de meeting onbeantwoord én kan na schriftelijke vraagstelling op dat ogenblik niet toelichten waarom zij de betrokken studente opnieuw gebuisd heeft, hetgeen toch vragen oproept.

Uiteindelijk bekomt verzoekende partij enige toelichting van een andere docent – die haar niet beoordeeld heeft, die dan ‘s avonds per email laat weten dat verzoekende partij een score zou hebben van 8/20 omwille van 4 zaken:

- *bij het openen van het steriel veld heb je met onderkant van het steriele veld (de niet steriele kant) de bovenkant, en dus de inhoud zoals compressen, van de geopende blister aangeraakt en hierdoor je compressen onsteriel gemaakt*
- *Je hebt een driewegkraan met verlengleiding gebruikt en dat is niet correct omdat je dan geen positieve druk meer hebt*
- *Je was een spuit van 10 cc vergeten op het veld te leggen en daar kom je dan wel achter maar je staat daar reeds met steriele handschoenen aan.*
- *Je kon niet correct antwoorden op de vraag: hoelang blijft de naald zitten.*

De deelpunten van het theoretisch examen kan je terugvinden op Canvas... (stuk 2).

Aangezien verzoekende partij het fundamenteel oneens is met voormelde argumenten die achteraf worden ingeroepen – nu deze niet stroken met de waarheid en de gang van zaken tijdens het praktijkexamen – wordt op 13.09.2021 beroep ingesteld bij de Interne Beroepscommissie middels een uitvoerig beroepsschrift waarbij ook een aantal bewijsstukken worden gevoegd (stuk 6).

Verzoekende partij wilde ook zeer graag haar grieven toelichten tijdens de hoorzitting van de Interne Beroepscommissie, in aanwezigheid van de docente, zodat de Interne Beroepscommissie ook na vraagstellingen, op basis van alle elementen van het dossier en na tegensprekelijk debat tussen alle partijen, een gemotiveerde beslissing kon nemen.

Verzoekende partij heeft evenwel deze kans niet gekregen, nu haar deelname aan de hoorzitting die voorzien was op 27.09.2021 om 9u geweigerd werd (stuk 7).

Op de e-mail van 27.09.2021 om 9u18 van verzoekende partij dat zij nog steeds aan het wachten was op de meeting werd niet geantwoord (stuk 8).

Verzoekende partij werd aldus aanvankelijk niet gehoord door de Interne Beroepscommissie. Zij heeft aldus geen repliek of verweer kunnen voeren op de argumenten van de docente, die haar ook niet ter kennis werden gebracht, noch mondeling, noch schriftelijk, niet vóór de hoorzitting, niet tijdens de hoorzitting en ook niet erna.

Op 1 oktober 2021 [’s avonds] wordt de beslissing van de Interne Beroepscommissie middels e-mail ter kennis gebracht van verzoekende partij (stuk 9).

Er wordt namens verzoekende partij tijdig hoger beroep ingesteld tegen deze beslissing waarbij de volgende middelen worden opgeworpen:

- een schending van artikel 94 §3 van het OER in samenhang met een schending van de rechten van verdediging alsmede het zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel
- een schending van de artikels II.284 en II.281 van de Codex Hoger Onderwijs in samenhang met een schending van de rechten van verdediging alsmede het zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel

Na kennisname van de inhoud van het beroeps schrift, heeft de Interne Beroepscommissie beslist om de initiële beslissing in te trekken en verzoekende partij te horen in het kader van een hoorzitting.

II. AANGAANDE DE GRIEVEN

Voorafgaandelijk wenst verzoekende partij vooreerst ten aanzien van de Interne Beroepscommissie te stellen dat zij de Interne Beroepscommissie ten zeerste erkentelijk is voor het feit dat zij als studente alsnog wordt gehoord.

Verzoekende partij wenst de inhoud van haar beroepsschrift van 13.09.2021 te hernemen en te handhaven en wenst m.b.t. het dossier dat zij ontving nog het volgende te stellen:

2.1. Aangaande de procedurele grieven

a.

Verzoekende partij heeft behoudens wat het standpunt betreft inzake de beweerde bewuste verwerping van de tolerantie voor OPO VDI4, hetgeen expliciet betwist wordt en waaromtrent uitdrukkelijk een voorbehoud wordt geformuleerd gelet op de lopende beroepsprocedure, én het feit dat de toetsprocedure niet door de docent werd ingevuld, geen verdere procedurele opmerkingen m.b.t. ‘toelichting’ die werd opgenomen in het dossier.

b.

Het is voor verzoekende partij niet geheel duidelijk hoe de argumentatie van de docent dient gezien te worden. Er kan verondersteld worden dat de inhoud van het beroepsschrift van verzoekende partij aan de docente werd voorgelegd en dat zij hierop schriftelijk heeft gerepliceerd.

Uit de argumentatie van de docent blijkt dat er zich inderdaad – zelfs bij meerdere studenten – een probleem heeft gesteld tijdens het inzagemoment van het examen. Het standpunt van verzoekende partij is aldus correct.

Er wordt ook erkend dat de betrokken docent geen kopie van het examendocument bij zich had, hetgeen op zich al vragen oproept, zodat er geen toelichting kon worden gegeven aangaande de puntenscore van verzoekende partij en de verantwoording hiervan. Het inkijkmoment is aldus niet op een correcte wijze gebeurd, nu er geen mogelijkheid was tot inzage of toelichting.

c.

Ten slotte is het zeer vraagwekkend dat het toetsformulier dat door de docent wordt gebruikt tijdens het examens m.b.t. verzoekende partij niet ingevuld blijkt te zijn, wijl er een rubricering is voorzien : goed/niet/fout en bemerkingen.

Er is niets ingevuld.

In de bijkomende informatie die later door de Interne Beroepscommissie werd opgevraagd werd gesteld dat in het geel gearceerd zou staan waartegen Rebecea Ramsak fouten zou hebben gemaakt, zonder dat duidelijk is ‘wie’ deze arcering ‘wanneer’ gedaan heeft.

2.2. Aangaande de inhoudelijke grieven

a.

Het is in het dossier van verzoekende partij zeer opvallend dat wat het betrokken examen betreft, de puntenscores vooreerst ‘cijfermatig’ intern tegenstrijdig zijn.

Tijdens de derde examenperiode zou verzoekende partij een 8/20 hebben gescoord (cfr. stuk 2 – e-mail coördinator).

In het dossier dat werd meegedeeld door de Interne Beroepscommissie wordt gesteld dat ze tijdens de tweede zitting een ‘9/20’ zou hebben gescoord, wijl op het examendocument zowel een score staat van ‘7/20’ en ‘8/20’.

b.

Ten tweede is het document dat de puntenscore ten aanzien van verzoekende partij zou kunnen verantwoorden niet ingevuld, zodat op zich de beoordeling ‘onvoldoende’ niet, minstens niet objectief en afdoende, onderbouwd wordt.

c.

Ten derde en louter ondergeschikt, ervan uitgaande dat de gele arcering op het toetsingsdocument de fouten ‘zouden’ beschrijven en aldus de punten ‘zouden’ verantwoorden, is het opvallend dat deze in strijd zijn met de aangehaalde motieven op de vaardigheidstoets, de motieven aangehaald door de heer [K.M.], waarvan er geen stuk in het dossier zit, en de motieven beschreven in punt 3.3.2 van de toelichting van de Interne Beroepscommissie.

Er kan immers niet in eenzelfde beslissing voorgehouden worden dat de studente geen fout maakt nu zij zich heeft gecorrigeerd m.b.t. de spuit, én dit toch als fout (met puntenaftrek) gaan weerhouden (qua materiaal en spoeltechniek) door dit later op het blanco toetsformulier als geel te gaan arceren.

Er kan evenmin rechtsgeldig gemotiveerd worden dat verzoekende partij blijkens de gele arcering “*zowel bij het [openplooien] van het steriele veld, het schikken van het materiaal, de plaatsing van de blister, als bij het overige materiaal*” een fout zou hebben gemaakt, wijl dit in strijd is met de examenbeoordeling waar het enkel zou gaan over een mogelijke steriliteitsfout “*bij het openen van het steriele veld*”, hetgeen trouwens betwist wordt.

Het is evident dat een dergelijke beoordeling bezwaarlijk als wettig en rechtmatig kan worden beschouwd.

Tot slot blijkt er op het toetsdocument helemaal geen rubriek te zijn opgenomen aangaande de ‘duur van de naald’ in het kader van de nazorg, zodat dit door de betrokken docent geen beoordelingscriterium kon zijn bij de punten die werden toegekend.

Het is dan ook een raadsel op welke wijze verzoekende partij beoordeeld werd en waarom zij in casu een onvoldoende bekwam.

Het blijft op basis van het dossier onduidelijk welke quoterings werd weerhouden hoe de puntenverdeling voor het betrokken vak werd gedaan, noch welke score verbonden was aan een beoordeling ‘voldoende’ dan wel ‘onvoldoende’.

d.

Uit het dossier dat aan verzoekende partij werd meegedeeld blijkt dat de Interne Beroepscommissie uitgaat van de volgende drie motieven in het kader van het examen van verzoekende partij:

- *Steriliteitsfout: bij het openplooien van het steriel veld waardoor de kompressen waarmee de huid ter hoogte van de punctieplaats wordt ontsmet, onsteriel werden gemaakt. Hierdoor ontstaat de kans om – bij het aanprikken van de poort – kiemen met de naald vanop de huid naar binnen te drukken.*
- *Nazorg: de studente vertelde wel degelijk de nazorg nl. de zorg voor de naald, maar wist niet hoelang deze naald mocht blijven zitten. Echter indien de naald te lang blijft zitten ontstaat weerom een infectiegevaar voor de patiënt;*
- *Driewegkraan met verlengleiding gebruiken; om te voorkomen dat er terugvloeiing van bloed in de titanium poort ontstaat na aanprikken, dient de poort pulserend gespoeld te worden met NACL 9% onder positieve druk. Indien er een verlengleiding wordt geplaatst op de driewegkraan, dan is de afstand van de spuit tot aan de steriele poort te groot, waardoor zowel de pulsaties als de positieve druk de poort niet bereikt. De facto zal bij een volgende gebruik deze poort niet meer toegankelijk zijn/verstopt zijn.*

Verzoekende partij heeft nog steeds vragen bij de inhoudelijke theoretische toelichting van de zogenaamde tekorten, die duidelijk achteraf werden geconstrueerd.

Thans is gebleken dat dit gebeurde door de betrokken docent, wiens motivering door de Interne Beroepscommissie werd overgenomen in de eerdere beslissing.

Zoals reeds toegelicht in het beroepsschrift van verzoekende partij zijn deze argumenten niet juist, minstens kunnen zij de gegeven scores niet verantwoorden.

Wat het eerste punt betreft heeft verzoekende partij duidelijk gesteld dat dit niet correct is. Zij heeft deze techniek als vierdejaar[s] verpleegkundige reeds zoveel keer gedaan tijdens de diverse stageperiodes. Het betreft een basistechniek en vaardigheid die in het eerste jaar wordt verworven.

Verzoekende partij vraagt dan ook dat de Interne Beroepscommissie rekening houdt met dit vaststaand gegeven, én met het feit dat verzoekende partij op haar stage 3 globaal een eindscore van 17/20 behaalde (stuk 1).

Bijkomend is het opvallend dat de motivering van de docent/Interne Beroepscommissie op dit punt verschilt met de motivering die via email werd meegedeeld door docent [M.K.] (stuk 2).

Aanvankelijk werd immers gesteld dat *“bij het openen van het steriel veld heb je met onderkant van het steriele veld (de niet steriele kant) de bovenkant, en dus de inhoud zoals compressen, van de geopende blister aangeraakt en hierdoor je compressen onsteriel gemaakt”*. Dit laatste klopt uiteraard niet, een aanraking van steriel materiaal met een ander steriel materiaal blijft steriel.

Er kon/kan verzoekende partij aldus geen steriliteitsfout worden verweten, nu dit blijkens voormeld motief onmogelijk was.

Dit verklaart wellicht ook de post-factum aanpassing van de motivering door de betrokken docent waarbij gedaan wordt alsof er een steriliteitsfout werd gemaakt – niet alleen m.b.t. het openen van het veld, doch blijkens de arcering op het niet ingevulde toetsdocument ook m.b.t. andere handelingen en materialen die werden gebruikt – quod non est.

Dit getuigt uiteraard niet meer van een objectieve beoordeling die ten aanzien van verzoekende partij wordt gedaan, zodat de stelling van verzoekende partij dat zij niet op een correcte wijze werd beoordeeld aannemelijk en plausibel is.

Wat het tweede punt betreft, heeft verzoekende partij wel degelijk gezegd dat de naald na de therapie wordt verwijderd omwille van infectiegevaar, hetgeen zij dagelijks meerdere keren tijdens haar stage oncologie in Jette heeft gedaan. De betrokken docente was op dat ogenblik zelfs haar stagebegeleider, hetgeen de docente trouwens ook bevestigd heeft in haar argumentatie.

Wat dit punt betreft wordt trouwens bevestigd dat de studente voldeed op het punt van de nazorg: nu zij hierop duidelijk een antwoord gaf (96u zegt ze, of tot einde van de chemo of om de 2d) (zonder dat de docent zelf een antwoord geeft op de vraag “hoelang de naald dient te blijven zitten”). Overigens werd dit punt niet opgenomen op het toetsdocument.

Wat het derde punt betreft, wordt geen beoordeling gedaan van de repliek van verzoekende partij m.n. dat het juiste materiaal niet aanwezig was en ter beschikking was gesteld aan de studente tijdens het examens, hetgeen ook tijdens de voorbereiding van het examen door verzoekende partij was opgeworpen, zodat er geen andere mogelijkheid was dan het aanwezige (onjuiste) materiaal te gebruiken (*“ik zei dat ik nu deze zou gebruiken omdat er geen andere, de juiste op tafel lag waar we ons materiaal moesten verzamelen”*).

De docente heeft deze stelling van verzoekende partij niet betwist.

Het is dan ook een raadsel waarom het afgelegde examen niet gereflecteerd is in een positieve beslissing voor verzoekende partij.

Samengevat en besluitend:

In het licht van het geheel van voormelde gegevens, is verzoekende partij van oordeel dat zij ten onrechte niet geslaagd werd verklaard m.b.t. het opleidingsvak verpleegkundige diagnostiek en interventies 4.

Verzoekende partij voelt zich bijzonder gegriefd door deze beslissing nu haar zowel tijdens de eerste als tijdens de derde examenperiode de kans werd ontnomen om voor dit vak te kunnen slagen, waarbij het tot op heden nog steeds niet duidelijk is en onbegrijpelijk is waarom zij niet geslaagd werd verklaard.

Samen met verzoekende partij kan besluitend gesteld worden dat indien de reglementaire voorschriften zouden gevolgd zijn en er een zorgvuldige en in redelijkheid te verantwoorden beslissing zouden zijn genomen uitgaande van de werkelijke situatie tijdens het examen, de betrokken studente wel geslaagd zou zijn geweest.

Om deze redenen – en andere nog aan te vullen overwegingen – wordt derhalve ten aanzien van de Interne Beroepscommissie met eerbied verzocht om de bestreden beslissing m.b.t. voormeld opleidingsvak verpleegkundige diagnostiek en interventies 4, in heroverweging te willen nemen en te willen herzien, in die zin dat verzoekende partij geslaagd wordt verklaard.”

Na verzoekster te hebben gehoord, beslist de interne beroepscommissie op 27 oktober 2021 om het beroep deels onontvankelijk, en voor het overige ongegrond te verklaren:

“De beroepscommissie heeft beslist dat het door u ingestelde beroep gedeeltelijk ontvankelijk en niet gegrond is.

De beroepscommissie kwam tot dit besluit op basis van volgende overwegingen:

Wat betreft de ontvankelijkheid

De Codex Hoger Onderwijs stelt het volgende:

Art. II.283. De student stelt een verzoek tot heroverweging van de studievoortgangsbeslissing in binnen een vervaltermijn van [7] kalenderdagen, die ingaat op:

1° in het geval van een examenbeslissing: de dag na deze van de proclamatie;

De interne beroepscommissie is van oordeel dat enkel argumenten die zich hebben afgespeeld in de tweede examenperiode ontvankelijk zijn. Argumenten die betrekking hebben op de eerste zitting, of nog eerder, zijn bijgevolg niet ontvankelijk wegens laattijdig. Op laattijdige argumenten zal niet verder worden ingegaan.

De interne beroepscommissie heeft beslist om haar eigen beslissing te vernietigen om de student de kans te geven om alsnog gehoord te worden. De student heeft deze nieuwe kans om gehoord te worden verkeerdelijk aangegrepen om nog totaal nieuwe argumenten te ontwikkelen. De bijkomende argumenten die werden ontwikkeld in de nota dd. 27/10/2021 zijn laattijdig.

Wat betreft het inzagemoment en de motivatie van de punten

De interne beroepscommissie wijst erop dat het al dan niet foutief verlopen van het inzagemoment geen effect kan hebben op een reeds genomen examenbeslissing.

De student kan m.a.w. de onregelmatigheid van een reeds genomen examenbeslissing niet aantonen door feiten die zich na de genomen beslissing zouden hebben afgespeeld.

Wat betreft de arcering in de stukkenbundel en de bijkomende toelichting kan de interne beroepscommissie verduidelijken dat de student de stukken heeft ontvangen die de opleiding had voorbereid voor de interne beroepscommissie. De bijlage *“Toetsprocedure aanprikken van een poortkatheter”* is een blanco overzicht van de elementen die kunnen beoordeeld worden bij het aanprikken van een poortkatheter. De arcering werd achteraf, na de indiening van het verzoekschrift, aangebracht ter verduidelijking om de beroepscommissie te informeren over de onderdelen die als foutief werden beoordeeld. Het document *“Toetsprocedure aanprikken van een poortkatheter”* is ook beschikbaar op de elektronische leeromgeving van de student zodat zij dit kunnen gebruiken bij eventuele oefenmomenten waarbij ze eigen fouten of die van medestudenten kunnen noteren.

De eerdere beslissing van de interne beroepscommissie is vernietigd en bestaat bijgevolg niet meer. De interne beroepscommissie gaat niet terugkomen op haar vernietigde beslissing, noch kan de student hieruit argumenten uit ontwikkelen.

Bij de beoordeling van dit dossier baseert de beroepscommissie zich op het document dat de examinerator heeft ingevuld tijdens het examen en wat in het dossier van de opleiding onder de titel *“4.3 Examenbeoordeling Rebecca Ramsak”* weergegeven wordt.

Cijfermatige tegenstrijdigheid

In het ‘toelichtend beroepsschrift’, ingediend door verzoeker op 27 oktober 2021 wordt geargumenteed dat er een cijfermatige tegenstrijdigheid zou bestaan.

De beroepscommissie merkt vooreerst op dat dit een nieuw argument betreft, waarnaar op geen enkele wijze wordt verwezen in het originele verzoekschrift dat ingediend werd op 13 september 2021.

Bovendien heeft de student reeds eerder de kans gehad om de deelscores voor dit opleidingsonderdeel in te zien. De beroepscommissie acht dit argument dan ook niet ontvankelijk, wegens laattijdigheid.

Voor zover nodig stelt de beroepscommissie in tweede orde vast dat de student volgende scores behaalde voor dit opleidingsonderdeel:

- Theorie, deel [L.D.B.] (1/3): $10/20 \times 0,333 = 3,333$ (=P1)
- Theorie, deel [K.M.] (2/3): $12,4/20 \times 0,666 = 8,2584$ (=P2)
- Theorie totaal na weging = $P1 + P2 = 11,5884/20$
- Praktijk: 8/20
- De ECTS-fiche vermeld[t] eveneens: *“Om te slagen voor het volledige opleidingsonderdeel moet de student op ieder deel (schriftelijk examen/ praktijkexamen) 10/20 behalen.”*

Omdat de student niet geslaagd was voor het praktijkexamen, werd het opleidingsonderdeel in zijn geheel beoordeeld met 9/20.

De beroepscommissie merkt op dat deze beoordelingsstructuur duidelijk in de ECTS-fiche vermeld wordt en ziet dan ook geen interne tegenstrijdigheid bij de beoordeling.

Het document *‘Toetsprocedure aanprikken van een poortkatheter’* werd niet ingevuld

Zoals hoger vermeld, betreft het hier de verbeter sleutel [] en niet het beoordelingsformulier van de student. De fouten die de examinerator heeft geobserveerd,

werden niet genoteerd op een dergelijk document, maar werden wel volledig beschreven op een ander voorgedrukt document. Op dit document staat ook beschreven welke opdracht de student voor het praktijkexamen heeft gekregen.

Op deze wijze beschikt de beroepscommissie over de originele documentatie om af te toetsen of de beoordeling correct werd gegeven. Aan de hand van deze notities is het immers mogelijk om na te gaan voor welke rubrieken uit ‘toetsprocedure aanprikken van een poortkatheter’ de studenten tekortschoot. (zie verder)

Een eerdere goede stage

De student argumenteert eerst dat ze dezelfde techniek op haar stage oncologie meermaals correct zou hebben uitgevoerd en dat ze ook voor stage een onvoldoende zou hebben behaald indien ze daar de betreffende techniek foutief had uitgevoerd.

De opleiding meldt dat de ‘stage oncologie’ deel uitmaakte van ‘Stage 2’ en vond plaats van 16/3/2020 tot 5/4/2020 tijdens de eerste coronalockdown. Daardoor kon de begeleiding door de docent enkel op afstand doorgaan. Nooit heeft de begeleider deze handeling kunnen zien uitvoeren en bovendien had de student die handeling op dat moment nog niet aangeleerd in de hogeschool. Ze werd tijdens de stage dan ook niet beoordeeld op het uitvoeren van deze verpleegtechniek.

De beroepscommissie oordeelt dat de melding van de student dat ze tijdens stage 2 (in maart en april 2020) deze handeling correct zou uitgevoerd hebben, de beoordeling door de docent van dezelfde techniek niet ongeldig maakt. Zelfs als de student de techniek eerder correct zou hebben uitgevoerd (quod non), kunnen er meer dan een jaar later nieuwe fouten opduiken. Bijkomend merkt de beroepscommissie op dat het bijkomend argument ingediend op 27 oktober 2021 dat de student voor stage 3 17/20 behaalde, niet ontvankelijk is. In het originele verzoekschrift (van 13 september) werd nergens naar stage 3 verwezen.

De betwiste fouten in het praktijkexamen

De interne beroepscommissie stelt vast dat er 4 tekorten zijn:

1. Steriliteit

De student argumenteert dat de beoordeling van de docent niet correct zou zijn omdat steriliteit een basistechniek is die ze al in diverse opleidingsonderdelen heeft aangetoond. De interne beroepscommissie is van oordeel dat dit geen geldige argumentatie is. Het is niet omdat je een bepaalde handeling reeds eerder correct hebt uitgevoerd, dat het uitgesloten is dat je hiertegen geen fouten meer kan maken. De docent heeft vastgesteld dat de kompressen niet meer steriel zijn en gaat uit van de deskundigheid van de docent. De loutere bewering van de student dat er geen steriliteitsfout werd gemaakt, is onvoldoende om het oordeel van de docent te betwisten. Bovendien merkt de beroepscommissie op dat de docent dit als een zware fout beschouwt, met mogelijk ernstige gevolgen voor de patiënt: daarom noteert ze tijdens het examen een driehoek met een uitroepteken op het invuldocument.

2. Driewegkraan

De student argumenteert dat het juiste materiaal niet aanwezig was en ze daardoor met het aanwezige materiaal moest werken.

Dat het juiste materiaal niet voorhanden was, is een loutere bewering van de student. De docent stelt zeer duidelijk dat het juiste materiaal wel aanwezig was. De student moest vooraf het juiste materiaal verzamelen, maar had een driewegkraan met

verlengleiding geselecteerd. Daardoor zou bij een volgend gebruik deze poort niet meer toegankelijk zijn/verstopt zijn. De docent beoordeelt dit dan ook als een zware fout, met negatieve gevolgen voor de patiënt.

De interne beroepscommissie is verbijsterd van dit argument. Zelfs al zou het verkeerde materiaal aanwezig zijn, quod non in casu, dan nog zou je mogen verwachten dat de student, goed wetende dat ze zou moeten werken met het verkeerde materiaal, weigert verder te werken met het verkeerde materiaal, maar naar de verpleegpost gaat en vraagt naar het correcte materiaal. De student stelt hier nu duidelijk dat ze goed wetende, een echte patiënt, met het verkeerde materiaal heeft behandeld. Hiermee bracht ze de patiënt in gevaar. De interne beroepscommissie ziet geen reden om te twijfelen aan de objectiviteit en deskundigheid van de docent.

3. Spuit leggen op het steriele veld

De interne beroepscommissie stelt vast dat de fout niet wordt betwist door de student, maar zij stelt dat ze de fout nadien gecorrigeerd heeft. De vaststelling van de docent dat er een fout was gemaakt is wel degelijk bewezen. Omdat de student tijdens het examen deze fout heeft opgemerkt, wordt door de docent voor deze fout ook niet aangeduid dat de patiënt in gevaar komt.

4. Hoelang mag een spuit blijven zitten

5. De student kon niet correct antwoorden op de vraag hoelang een spuit mag blijven zitten. De eigen mening van de student dat ze deze vraag wel correct heeft beantwoord, doet geen afbreuk aan de vaststelling van de docent. De interne beroepscommissie gaat uit van de deskundigheid en de objectiviteit van de docent.

De student merkt verder op: *“Er is een regel tijdens praktijkexamens dat als we iets vergeten of een foutje maken, dat we ons mogen corrigeren en hier geen punten voor afgetrokken worden. We werken namelijk niet met echte mensen maar met poppen.”*

De beroepscommissie is verbijsterd door dit argument. Dit zou betekenen dat tijdens een praktijkexamen elke fout gemaakt zou kunnen worden, zonder dat dit gevolgen heeft voor de beoordeling! Het is niet de bedoeling dat de student weet hoe een verpleegtechniek moet uitgevoerd worden, maar wel dat de student deze correct zou kunnen uitvoeren. Een dergelijke regel, voor zover deze zou bestaan, zou de relevantie van elk praktijkexamen ondermijnen. De student geeft overigens nergens aan wie deze regel stelt of waar de beroepscommissie die regel zou kunnen terugvinden.

Verantwoording van het onvoldoende voor het praktijkexamen

In het ‘toelichtend beroepsschrift’, ingediend door verzoeker op 27 oktober 2021 voert de student aan dat het onduidelijk is hoe de score 8/20 tot stand kwam.

De beroepscommissie stelt vooreerst vast dat dit een nieuw argument betreft, wat niet vermeld werd in het origineel verzoekschrift van de student. In het originele verzoekschrift van de student staat hierover: *“Mevrouw [D.B.] verwees me in haar mail door naar een collega, die mij niet beoordeeld had, om de reden van mijn buis te vragen. De reden was nu een hele waslijst waardoor ik erg schrok. Vooral wat er in stond.”*

De beroepscommissie stelt vast dat de student bij de indiening van het verzoekschrift op de hoogte was van het feit dat er verschillende onderdelen van het praktijkexamen als fout werden beoordeeld en betwist helemaal niet dat dergelijke fouten tot een onvoldoende aanleiding zouden kunnen geven.

De beroepscommissie oordeelt dan ook dat dit nieuwe argument niet ontvankelijk is, omdat het laattijdig werd ingediend en zelfs contradictorisch is met de bovenstaande uittaling van de student in het originele verzoekschrift.

In tweede orde oordeelt de beroepscommissie dat dit argument eveneens niet gegrond is. De examiner heeft immers tijdens het examen 4 fouten vastgesteld. De fouten met betrekking tot steriliteit en de verlengleiding aan de driewegkraan zouden ernstige gevolgen kunnen hebben voor een patiënt en zijn daardoor op zich al voldoende om de handeling als onvoldoende te beoordelen.”

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet daartoe evenmin aanleiding.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

In een eerste middel beroept verzoekster zich op een schending van artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs en artikel 94, §3 van het onderwijs- en examenreglement, in samenhang met de rechten van verdediging, het motiveringsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Waar de beroepscommissie in de bestreden beslissing oordeelt dat er met de argumenten aangehaald op de hoorzitting (en in het toelichtend beroepsschrift) geen rekening kan worden gehouden omdat deze laattijdig zijn, werpt verzoekster op dat het dan blijkbaar enkel om een pro forma-hoorzitting ging. Bovendien, zo stelt verzoekster, is tijdens de hoorzitting over de bijkomende mondelinge en schriftelijke toelichting geen enkele opmerking gemaakt.

Daarnaast verwacht de beroepscommissie volgens verzoekster de ontvankelijkheid van het beroepsschrift met de ontvankelijkheid van argumenten en middelen, en bovendien heeft de beroepscommissie het dossier met daarin nieuwe stukken pas enkele dagen vóór de hoorzitting

meegedeeld, zodat het buiten beschouwing laten van de argumenten in het toelichtend beroepsschrift en op de hoorzitting tot gevolg zou hebben dat die stukken aan geen enkele tegenspraak kunnen worden onderworpen.

Tot slot doet verzoekster gelden dat van de hoorzitting geen verslag werd opgesteld, zodat niet kan worden nagegaan welke stukken de beroepscommissie bij haar beoordeling heeft betrokken, en dat al helemaal niet kan worden aanvaard dat de beroepscommissie aan verzoekster nog een ‘nieuwe fout’ tijdens het praktijkexamen verwijt.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij als volgt (een voetnoot is weggelaten):

“Luidens haar eerste middel stelt verzoekster dat zij aanvankelijk niet werd gehoord. Verder werd geen rekening gehouden met de argumenten aangehaald tijdens de hoorzitting aangezien deze laattijdig zouden zijn. Voor het overige zou geen verslag zijn opgesteld naar aanleiding van de hoorzitting.

Aanvankelijk is de hoorzitting niet doorgegaan omdat de student aan de administratieve medewerker van verwerende partij had gemeld dat zij niet aanwezig kon zijn op de hoorzitting, maar deze informatie werd toen niet overgemaakt aan de interne beroepscommissie. Dit werd pas duidelijk toen verzoekende partij een extern beroep had ingediend bij Uw Raad (procedure 2021/896). Bijgevolg heeft verwerende partij haar eerste beslissing van 27 september 2021 ingetrokken. (stukken 3 en 4).

Uiteindelijk is de hoorzitting doorgegaan op 27 oktober 2021. Verzoekster heeft deze nieuwe kans om gehoord te worden echter verkeerdelijk aangegrepen om nog totaal nieuwe argumenten te ontwikkelen. Met andere woorden, een bijkomende nota kan wel dienen als toelichting bij het ingediende beroep en de daarin opgenomen argumenten, maar het is niet de bedoeling dat een volledig nieuw beroep met volledig nieuwe argumenten wordt ingediend zoals verzoekster *in casu* heeft gedaan. Deze bijkomende argumenten die werden ontwikkeld in de toelichtende nota van 27 oktober 2021 zijn bijgevolg laattijdig, daar zij niet binnen de termijn van 7 kalenderdagen werden ingediend overeenkomstig artikel 94, §2 van het Onderwijs- en Examenreglement. (stuk 10)

Verwerende partij is overeenkomstig artikel 94 van het Onderwijs- en Examenreglement evenmin verplicht om een administratief dossier aan de student over te maken met oog op de hoorzitting. (stuk 10) Er wordt immers niet vereist dat diegenen die worden gehoord kennis moeten hebben van elkaars standpunten.

Hoe dan ook, verwerende partij heeft de nodige stukken overgemaakt aan verzoekster voor de aanvang van de hoorzitting. Verzoekster heeft op 8 oktober 2021 per e-mail aan verwerende partij gevraagd om het administratief dossier te bezorgen naar aanleiding van de opstart van een externe beroepsprocedure voor Uw Raad. Aangezien de procedure voor Uw Raad zonder voorwerp is geworden, is verwerende partij daar niet op ingegaan.

Op 15 oktober 2021 heeft verzoekende partij het administratief dossier opgevraagd met oog op de voorbereiding van de hoorzitting. Hoewel verwerende partij daartoe niet verplicht is, heeft zij op 19 oktober 2021 voor de goede orde het dossier aan verzoekende partij overgemaakt. (stuk 5)

Ten slotte is verwerende partij overeenkomstig het Onderwijs- en examenreglement evenmin verplicht om een verslag op te stellen van de hoorzitting en om deze vervolgens aan verzoekster over te maken.”

In haar wederantwoordnota dupliceert verzoekster dat de uitleg over de organisatie van de hoorzitting op 27 september 2021 niet meer relevant is, en dat de beroepscommissie de onontvankelijkheid van bijkomende middelen zelf heeft ‘overruled’ door de argumenten ten gronde te behandelen.

De stelling dat de beroepscommissie niet verplicht is om een verslag van de hoorzitting op te stellen wordt door verzoekster op zich bijgevallen, maar zij voert aan dat het van een voorzichtige en zorgvuldige handelswijze zou getuigen omdat dat wél te doen, met name om bewijsproblemen te vermijden.

Beoordeling

Welke argumenten en stukken de beroepscommissie bij haar beoordeling heeft betrokken, moet blijken uit de bestreden beslissing zelf.

Wanneer van een hoorzitting geen verslag wordt opgemaakt bestaat het risico dat er betwisting ontstaat over welke argumenten mondeling nog zijn aangevoerd en in voorkomend geval buiten beschouwing zijn gelaten. Dat risico is in het eerste middel evenwel niet aan de orde, aangezien verzoekster niet aanvoert dat er mondeling toegelichte middelen onbeantwoord zijn gebleven, maar wel dat het (schriftelijke) toelichtende beroepsschrift onontvankelijk is verklaard.

De interne beroepscommissie van verwerende partij beschikt krachtens artikel 94, §3 van het onderwijs- en examenreglement over volheid van bevoegdheid; zij mag immers “een nieuwe beslissing” nemen.

Daaruit volgt dat de beroepscommissie ook strenger mag zijn, en dat zij haar beslissing op bijkomende of andere motieven kan steunen dan deze die werden gehanteerd in de beslissing die aan haar beoordeling wordt onderworpen.

De beroepscommissie overschrijdt derhalve niet haar bevoegdheid wanneer zij bij het praktijkexamen van verzoekster nog andere fouten of tekortkomingen betreft dan deze die de docent, jury of examencommissie heeft aangestipt, mits uiteraard die beoordeling feitelijke grondslag vindt in de stukken.

De Raad wijst erop dat hij in vaste rechtspraak aanneemt dat de beroepstermijn van artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs voor het instellen van het intern beroep in beginsel geen afbreuk doet aan het principe dat in een georganiseerd administratief beroep de verzoeker, behoudens uitdrukkelijke andersluidende bepaling in de geldende voorschriften, zijn argumenten mag aanvullen tot het ‘sluiten van de debatten’ *c.q.* het ogenblik dat het bestuur de zaak in beraad neemt (R.Stvb.11 augustus 2011, nr. 2011/081; R.Stvb. 6 april 2011, nr. 2011/026), óók met een e-mail die net voor de aanvang van de hoorzitting aan de interne beroepsinstantie wordt overgemaakt (R.Stvb. 6 april 2011, nr. 2011/026).

Voor zover verzoekster met haar ‘toelichtend beroepsschrift’ nog nieuwe middelen heeft aangevoerd – wat overigens verklaarbaar is doordat zij niet eerder kopie van het dossier had bekomen – vermocht de interne beroepscommissie deze dus niet onontvankelijk te verklaren enkel op grond van de termijn bepaald in artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs.

In die mate is het middel gegrond.

De Raad meent evenwel uit de bestreden beslissing te kunnen opmaken dat de interne beroepscommissie de door haar als nieuw, en dus onontvankelijk aangemerkte argumenten ondergeschikt alsnog ten gronde heeft behandeld, en verzoekster bevestigt zulks in haar wederantwoordnota.

In dat opzicht heeft verzoekster geen belang bij het bestrijden van wat ‘in hoofddorde’ ten onrechte is geoordeeld omtrent de ontvankelijkheid van het toelichtend beroepsschrift, en is er geen reden om de bestreden beslissing te vernietigen op grond van een schending van de formelemotiveringsplicht en/of de hoorplicht.

Het eerste middel wordt verworpen.

Tweede middel

Een tweede middel wordt gesteund op artikel 75 van het onderwijs- en examenreglement en artikel II.277 van de Codex Hoger Onderwijs, in samenhang met artikel II.276, §1 van de Codex Hoger Onderwijs, de rechten van verdediging, het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert aan dat zij van de docent die het examen heeft afgenomen nooit feedback heeft gekregen. Zij leidt uit het dossier af dat er zich bij verschillende studenten problemen hebben voorgedaan op het inzagemoment en stelt dat de docent in strijd met artikel 75 van het onderwijs- en examenreglement en artikel II.277 van de Codex Hoger Onderwijs geen kopie van het examendocument ter beschikking had tijdens het inzagemoment.

Bovendien, zo stelt verzoekster, kon de docent ook na schriftelijke vraagstelling geen antwoord geven hoeveel punten verzoekster bij de derde examenperiode had gescoord op het praktijkexamen en waarom zij niet geslaagd was. Dat had, nog steeds volgens verzoekster, bij de interne beroepscommissie toch vragen moeten doen rijzen.

Nog meer vragen moet het voor verzoekster doen rijzen dat het tijdens het praktijkexamen verplicht voorgeschreven document niet werd gebruikt en dat post factum intern tegenstrijdige documenten worden geproduceerd.

Verwerende partij repliceert in de antwoordnota (een voetnoot is weggelaten):

“Vooreerst stelt docent [D.B.] het volgende met betrekking tot het inzagemoment van 9 september 2021 (stuk 5 – punt 3.3.1 van de bijlage):

“Rebecca had inderdaad een afspraak met mij op het studentencontact om 14.30u. Ik zat online in de Zoomruimte vanaf 14u20. Om 14u40 (onmiddellijk na Rebecca’s afspraak) sprak ik daar studente I.B., om 14u50 student D.S., om 15u studente F.V.D.D., ... allemaal in diezelfde Zoomruimte waar Rebecca van beweert een half uur op mij te hebben gewacht. Dat kan toch niet kloppen. Rebecca mailde mij

nadien, nog tijdens mijn lopend studentencontact, dat ze niet in de ruimte was geraakt. Ik gaf alle studenten die dit aan de hand hadden diezelfde avond een nieuwe afspraak, maar aangezien Rebecca het praktijkexamen wilde inkijken verwees ik haar door naar de coördinator van het opo. Dit is nl. de standaardprocedure aangezien de coördinator alle documenten bewaart van het desbetreffende opo. Wanneer het studentencontact on campus plaatsvindt, kunnen we de kopijen makkelijk doorgeven, maar online niet. Indien Rebecca toch nog met mij had willen spreken, had ze gerust nog een afspraak kunnen inboeken. Mijn afspraksloten bleven tot het einde van de dag open staan. Ik was tot 21u online.”

Uit stuk 9 blijkt bovendien dat docent [D.B.] wel degelijk aanwezig was in de zoomsessie en dat het verzoekster was die niet aanwezig was in dezelfde zoomsessie. (stuk 9)

Aangezien verzoekster haar praktijkexamen wilde inkijken, werd zij aldus door docente [D.B.] doorverwezen naar de praktijkcoördinator van het opleidingsonderdeel, dhr. [K.M.]. Dit is een standaardprocedure aangezien de coördinator alle documenten bewaart van het desbetreffende opleidingsonderdeel. Dhr. [K.M.] heeft diezelfde dag een online afspraak ingepland met verzoekster om 16.10 uur, maar deze afspraak werd door verzoekster zelf afgewezen aangezien zij liever feedback verkreeg via e-mail (!). Verzoekster heeft de docent nadien nog per e-mail bedankt voor de uitleg waardoor de docent aldus veronderstelde dat de toelichting duidelijk was. (stuk 2 van verzoekster)

Bovendien heeft verzoekster enkel gevraagd naar de reden van haar onvoldoende bij docent [K.M.], zij heeft geen documenten opgevraagd overeenkomstig artikel 81 van het Onderwijs- en Examenreglement. (stuk 2 van verzoekster) (stuk 10)

Verzoekster beweert dat zij geen toegang had tot Canvas waardoor zij de deelpunten van haar theoretisch examen niet kon terugvinden. Bij de publicatie van de examenresultaten op 8 september 2021, konden de studenten de deelresultaten van het theoretisch examen raadplegen op Canvas. Bij verzoekende partij was dit tevens het geval. Verzoekende partij heeft trouwens nooit aan verwerende partij gecommuniceerd dat zij op dat moment geen toegang zou hebben gehad tot Canvas.

Bijgevolg kan verwerende partij niets verweten worden m.b.t. het verloop van het inzagemoment en werd artikel 75 van het Examen- en Onderwijsreglement nageleefd. (stuk 10) Hoe dan ook, het al dan niet foutief verlopen van het inzagemoment kan geen invloed meer hebben op de reeds genomen examenbeslissing.

Daarnaast heeft de interne beroepscommissie reeds uitvoerig gemotiveerd dat het document ‘toetsprocedure aanprikken van een poortkatheter’ een verbeterleutel betreft (dat tevens op Canvas geraadpleegd kan worden) en geen beoordelingsformulier. (stuk 7) De docent dient de observaties en fouten van een examen te noteren op een ander voorgedrukt document waarop o.a. beschreven staat welke opdracht de student voor het praktijkexamen heeft gekregen. De docent heeft dit ook gedaan tijdens het examen. (stuk 5 – bijlage punt 4.3) Verwerende partij betwist m.a.w. uitdrukkelijk dat post factum nog een evaluatiedocument zou zijn opgesteld. Deze bewering van verzoekster is volledig uit den boze en getuigt van kwader trouw (!).

Het document “toetsprocedure aanprikken van een poortkatheter” is aldus louter een blanco overzicht en hulpmiddel voor zowel de studenten als de docent van de elementen die beoordeeld worden bij het aanprikken van een poortkatheter. De arcering werd wel achteraf, na de indiening van het verzoekschrift van verzoekster, aangebracht en dit louter

ter verduidelijking om de beroepscommissie te informeren over de onderdelen die als foutief werden beoordeeld. Uit het document blijkt ten slotte nergens dat dit door de docent ingevuld moet worden tijdens het examen...

Verzoekster beweert ten onrechte dat de fouten op dit document niet overeenstemmen met de aangehaalde opmerkingen op het document van punt 4.3, de zaken aangehaald in de e-mail van de docent [M.] en de beoordeling van de docente in punt 3.3.2. Dit klopt echter niet. De gearceerde zinnen gaan ontegensprekelijk over de driewegkraan, de spuit, het ontplooiën van het steriele veld, enz. (stuk 5 – bijlage)."

In haar wederantwoordnota handhaaft verzoekster haar grieven.

Beoordeling

Het is de bestreden beslissing die het voorwerp van deze procedure uitmaakt.

Problemen die zich, na het afleggen van het examen, al dan niet hebben voorgedaan met betrekking tot de inzage en de feedback, zijn vreemd aan de beoordeling van het examen en kunnen dus niet met goed gevolg bij een beroep tegen de quoterings worden betrokken.

Wel kan het zijn dat door een gebrekkige organisatie van de feedback aan de student informatie wordt onthouden die essentieel is voor het instellen van een intern beroep.

Verzoekster voert evenwel na het ontvangen van kopie van het dossier niet aan dat zij voorbehoud maakt op grond van ontbrekende stukken.

Of verzoekster al dan niet toegang kon krijgen tot het online feedbackgesprek met de docent en of die docent op dat ogenblik al dan niet een examendocument met betrekking tot verzoekster bij zich had, is niet relevant voor de beoordeling van het toegekende examencijfer.

Met betrekking tot de gehanteerde documenten heeft de interne beroepscommissie uiteengezet dat het door verzoekster beoogde beoordelingsdocument géén document is dat per student individueel moet worden ingevuld, maar een verbeter sleutel (die de studenten ook op het elektronisch platform kunnen vinden), en dat de beoordeling is gebeurd op ander formulier, dat ook effectief werd gebruikt (stuk 5 administratief dossier).

Verzoekster bewijst niet de onjuistheid van die stelling. De Raad ziet dan ook geen reden om aan te nemen dat de gelijke en objectieve behandeling van de studenten niet zou zijn nageleefd.

Of de beroepscommissie bepaalde zaken in haar ingetrokken beslissing van 27 september 2021 anders heeft gezien – zoals verzoekster aanvoert – is niet relevant, aangezien die beslissing nu eenmaal is ingetrokken en dus niet meer in het rechtsverkeer aanwezig is. Bovendien kan verzoekster aan de beroepscommissie bezwaarlijk ten kwade duiden dat deze, na verzoekster wél te hebben gehoord, haar beslissing op andere motieven steunt.

De Raad is van oordeel dat de beoordeling die de beroepscommissie in de thans bestreden beslissing maakt, afdoende materiële motivering vindt in het administratief dossier.

Het middel is niet gegrond.

Derde middel

Verzoekster steunt een derde middel op de artikelen II.284, II.281, II.276 en II.278 van de Codex Hoger Onderwijs en artikel 49, §1 van het onderwijs- en examenreglement, samen gelezen met het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert vooreerst aan dat de beroepscommissie in de bestreden beslissing geen beslissing neemt die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herziet, en dat zelfs geen melding wordt gemaakt van de oorspronkelijke beslissing en de motieven ervan. Verzoekster ziet hierin een schending van de artikelen II.284 en II.281 van de Codex Hoger Onderwijs.

Ten tweede stelt verzoekster dat zij pas op 2 november 2021, zijnde meer dan twee maanden na de betrokken examenperiode, de puntenscore voor het opleidingsonderdeel ontvangt, en dat zij op een score van 9,75 – en afgerond dus 10/20 – uitkomt. Verzoekster acht de bestreden beslissing onwettig omdat niet wordt gemotiveerd waarom deze score niet wordt toegekend.

In derde orde voert verzoekster aan dat er geen documenten waren gevoegd die de motieven van de punten en van de ingetrokken beslissing van 27 september 2021 konden ondersteunen, en dat het bizar is dat deze stukken ná de intrekking van die beslissing wel voorhanden zijn.

Ten vierde stelt verzoekster dat de puntenscores intern tegenstrijdig zijn omdat verzoekster op basis van de e-mail van de coördinator 8/20 zou hebben gescoord, terwijl haar werd meegedeeld dat zij 9/20 behaalde en op de vaardigheidstoets scores van 7/20 en 8/20 staan.

Vervolgens doet verzoekster in vijfde orde gelden dat het verplicht door de docent te hanteren toetsdocument niet werd gebruikt, zodat de beoordeling 8/20 niet, of minstens niet op een objectieve en afdoende wijze werd onderbouwd. Het document dat volgens verzoekster achteraf werd opgesteld was bij het inzagemoment niet beschikbaar, en verzoekster stipt aan dat de ECTS-fiche geen verdere informatie inzake de beoordeling van het praktijkexamen vermeldt.

Ten zesde stelt verzoekster ondergeschikt dat zelfs indien de arceringen op het toetsingsdocument fouten zou beschrijven en het aanrekenen ervan zou verantwoorden, nog steeds geen verantwoording voorligt waarom die arcering niet tijdens het examen gebeurde. Verzoekster is ook van oordeel dat de beoordeling op dat document niet overeenstemt met wat is vermeld in een e-mail van docent K.M., noch met wat in de ingetrokken beslissing van 27 september 2021 is overwogen.

In een zevende middelonderdeel argumenteert verzoekster dat het op basis van het dossier onduidelijk blijft welke quoterings werd aangehouden en hoe de puntenverdeling tot stand is gekomen. Zij herhaalt haar opmerkingen inzake het toetsformulier en de ‘post factum-opmerkingen’ en gaat opnieuw in op de ondertussen ingetrokken beslissing van 27 september 2021.

Verzoekster zet uiteen waarom de haar aangerekende tekortkomingen inzake ‘steriliteit’, ‘driewegkraan’, ‘spuit leggen op het steriele veld’ en ‘hoe lang mag een spuit blijven liggen’ volgens haar niet kunnen overtuigen.

In haar antwoordnota stelt verwerende partij (enkele voetnoten zijn weggelaten):

“Zoals eerder gemeld, is de oorspronkelijke beslissing van de interne beroepscommissie ingetrokken en derhalve uit de rechtsorde verdwenen. De interne beroepscommissie heeft reeds geoordeeld dat zij niet gaat terugkomen op haar ingetrokken beslissing en dat verzoekster daaruit geen argumenten kan ontwikkelen.

Daarnaast heeft de interne beroepscommissie reeds uitvoerig toegelicht hoe de eindscore van verzoekster tot stand is gekomen (stuk 7):

- *Theorie, deel [L.D.B.] (1/3):* $10/20 \times 0,333 = 3,333 (=P1)$
- *Theorie, deel [K.M.] (2/3):* $12,4/20 \times 0,666 = 8,2584 (=P2)$

- *Theorie totaal na weging = $P1 + P2 = 11,5884/20$*
- *Praktijk: 8/20*
- *De ECTS-fiche vermeld eveneens: “Om te slagen voor het volledige opleidingsonderdeel moet de student op ieder deel (schriftelijk examen/praktijkexamen) 10/20 behalen.” Omdat de student niet geslaagd was voor het praktijkexamen, werd het opleidingsonderdeel in zijn geheel beoordeeld met 9/20.”*

Deze beoordelingsstructuur wordt met andere woorden uitdrukkelijk in de ECTS-fiche vermeld. (stuk 8) Er is dan ook geen sprake van een interne tegenstrijdigheid. Aangezien verzoekster niet slaagde voor het praktijkexamen, kon zij onmogelijk slagen voor het volledige opleidingsonderdeel.

Bovendien tracht verzoekster in haar foutieve berekening tot twee keer toe naar boven af te ronden. Het is echter vaststaande rechtspraak van Uw Raad dat het eindresultaat voor een opleidingsonderdeel niet het gevolg mag zijn van twee of meer opeenvolgende afrondingen.

Van een interne tegenstrijdigheid van puntenscores is evenmin sprake. In de e-mail van de coördinator staat dat verzoekster een 8/20 heeft gescoord voor het praktijkexamen. (stuk 2 van verzoekster) Dit klopt. In punt 3.1 van het dossier dat door verwerende partij aan verzoekster werd overgemaakt, staat dat verzoekster in tweede zitting een 9/20 heeft behaald als eindcijfer voor het opleidingsonderdeel. (stuk 5 - bijlage) Dit klopt. Uit het beoordelingsdocument van het praktijkexamen blijkt tevens dat verzoekster een 8/20 heeft behaald voor het praktijkexamen (zie omcirkelde score 8/20). (stuk 5 - bijlage) Van een tegenstrijdigheid is alleszins geen sprake.

Ten slotte tracht verzoekster de vier aangehaalde fouten inhoudelijk te weerleggen in haar extern beroep.

Wat vooreerst de steriliteitsfout betreft, verwijst verwerende partij naar de argumentatie die de interne beroepscommissie hieromtrent reeds heeft uiteengezet. Verwerende partij wenst te benadrukken dat verzoekster die een middel opwerpt, de bewijslast draagt en voldoende concreet dient aan te tonen dat verwerende partij onregelmatig heeft gehandeld. Het loutere verwijt van verzoekster dat zij haar examenresultaten niet begrijpt omdat die niet volgens haar verwachtingen waren en zij de examens goed kende, kan zonder feitelijke ondersteuning niet leiden tot een nietigverklaring.

Uit de resultaten die een student in de vorige academiejaren behaalde, kan uiteraard noch een recht, noch een vermoeden worden geput voor de quoteringen van verwante opleidingsonderdelen in navolgende jaren. Het gegeven dat verzoekster de eerdere opleidingsonderdelen met succes heeft afgelegd, betekent niet dat zij een opleidingsonderdeel automati[s]ch met succes zal afronden. Elk opleidingsonderdeel heeft immers een eigen finaliteit en wordt afzonderlijk beoordeeld aan de hand van afzonderlijke competenties en evaluatiecriteria.

Verder heeft de docent zorgvuldig gehandeld en verwerende partij mag uitgaan van haar deskundigheid en objectiviteit bij het bepalen van de eindscore van verzoekster.

Wat daarnaast de fout m.b.t. de driewegkraan betreft, verwijst verwerende partij naar de argumentatie die de interne beroepscommissie hieromtrent reeds heeft uiteengezet. Bovendien stelt docent [D.B.] dat het juiste materiaal weldegelijk aanwezig was (stuk 5 – bijlage punt 3.3.1):

“Wij nemen met 10 docenten praktijkexamen af. Collega E.W. coördineert het trekken van de examencases, daar heb ik als docent geen enkele zeg in. Dit gebeurt in een apart voorbereidingslokaal, weg van de examenruimte.

Ik zit steeds aan de linkerzijde van het bed waarin de examenpop ligt, de student aan de rechterzijde (of omgekeerd indien het een linkshandige student betreft). Ik zit dus op 1,5m van de student. In coronatijd wijzigde dit niet. Ik heb steeds zicht op [de] nachttafel, het bed en de tafel met al het materiaal. Collega's R.D.D. en C.H. kunnen hierover getuigen, aangezien zij in dezelfde examenruimte examineerden.

Indien materiaal niet voorhanden is, dient de student dit aan te geven. In dit geval had ik zowel driewegkranen met als zonder verlengleiding voorzien op de materiaaltafel."

Wat verder de fout m.b.t. het leggen van de spuit op het steriele veld betreft, verwijst verwerende partij naar de argumentatie die de interne beroepscommissie hieromtrent reeds heeft uiteengezet. Docent [D.B.] stelt dat het klopt dat verzoekster zich corrigeerde omtrent het niet klaarleggen van de spuit. Op het examenformulier staat dan ook "corrigeerde zich" en stond er geen "gevarendriehoek" bij. (stuk 5 – bijlage p. 3.3.2 en 4.3)

Uit stuk 18 van verzoekende partij (document "toelichting bij vaardigheidstoets") blijkt echter dat dit nog steeds een fout betreft die invloed heeft op de quotatie, maar die niet doorslaggevend is :

"Let op! Indien je een ernstige fout of vergissing begaat tijdens je uitvoering (bv. onsteriel handelen) deel je deze spontaan en onmiddellijk mee aan de ondervrager en je corrigeert de fout. Dit heeft enigszins invloed op de quotatie maar is niet doorslaggevend. Risicohandelingen (bv. een onveilige/oncomfortabele situatie voor de patiënt) die meermaals terug komen beïnvloeden de quotatie ook!" (stuk 18 verzoekende partij – p. 4)

Wat ten slotte de fout m.b.t. de vraag hoelang de spuit mag blijven zitten betreft, verwijst verwerende partij naar de argumentatie die de interne beroepscommissie hieromtrent reeds heeft uiteengezet.

Voor het overige spreekt verzoekster zichzelf tegen daar waar zij in het extern beroepsschrift stelt dat deze vraag nooit aan haar werd gesteld, terwijl zij in haar intern beroepsschrift stelt dat zij gezegd heeft dat dit na de therapie verwijderd wordt voor infectiegevaar. Bijgevolg mist de argumentatie van verzoekster alle geloofwaardigheid. Ten slotte blijkt ook duidelijk uit stuk 18 van verzoekende partij dat van studenten verwacht wordt: *"bij nazorg dat je niet enkel de materialen opruimt maar bv bij aanprikken poortkatheter aangeeft wanneer het verband en de naald zal worden vervangen, wat je kan doen als je bij aanprikken geen bloedreflux krijgt, ... Kortom, we verwachten meer dan alleen een correcte uitvoering. Het is mogelijk dat je beoordelaar extra vragen stelt."* (stuk 18 verzoekster – p. 4)

Verwerende partij wenst ten slotte te benadrukken dat wat het redelijkheidsbeginsel betreft, Uw Raad enkel kennelijk onredelijke beslissingen kan vernietigen. Het komt aan verzoekster die de onredelijkheid aanvoert toe om deze concreet aan te tonen en Uw Raad verwacht ter zake een duidelijke en overtuigende bewijsvoering. Loutere beweringen volstaan niet als bewijs dat een examinerator de normale grenzen van zijn beoordelingsbevoegdheid te buiten is gegaan."

In haar wederantwoordnota handhaaft verzoekster haar kritiek, en gaat zij nog kort in op de repliek in de antwoordnota.

Beoordeling

Verzoekster kan niet ernstig aanvoeren dat er onduidelijkheid over zou bestaan wat het voorwerp van de interne beroepsprocedure uitmaakte en waarover de beroepscommissie zich heeft uitgesproken.

Verzoekster heeft de interne beroepscommissie op 13 september 2021 gevat met een beroep dat is gericht tegen de quoterings voor het opleidingsonderdeel ‘Verpleegkundige diagnostiek en interventies 4’ en ook uit het toelichtend beroepsschrift dat zij heeft neergelegd komt die examenbeslissing duidelijk als enig voorwerp van het beroep naar voren.

Wanneer de interne beroepscommissie in de bestreden beslissing dan stelt dat zij “uw intern beroep” heeft behandeld, dan weet verzoekster waarover het gaat. Het is niet vereist dat een interne beroepsinstantie in sacrale bewoordingen de bestreden beslissing aanduidt.

De beroepscommissie heeft vervolgens op gemotiveerde wijze uiteengezet waarom zij de middelen die verzoekster tegen de examenbeslissing heeft aangevoerd niet gegrond kan bevinden. In de beslissing van de beroepscommissie ligt, mogelijk impliciet maar daarom niet minder duidelijk, besloten dat de beroepscommissie het examencijfer van 9/20 voor het betrokken opleidingsonderdeel handhaaft en die beslissing dus bevestigt.

In dat opzicht mist het middel alle ernst.

Wat de mededeling van de (deel)scores betreft, stipt de Raad vooreerst aan dat de datum waarop zij aan de student worden meegedeeld in beginsel niet de juistheid ervan in het gedrang brengen.

Bovendien luidt het in de ECTS-fiche van het betrokken opleidingsonderdeel:

“Om te slagen voor het volledige opleidingsonderdeel moet de student op ieder deel (schriftelijk examen/praktijkexamen) 10/20 behalen.”

Dit voorschrift wordt door verzoekster niet betwist, laat staat dat zij ervan zou overtuigen dat het niet mag worden toegepast. Welnu, in het licht van de vaststelling dat verzoekster niét slaagde voor het praktijkexamen, is de berekening van de deeltijfers voor het theoretisch examen niet relevant. Zelfs met een score van 20/20 kon verzoekster immers, door het tekort op het praktijkexamen, niet slagen. Bovendien houdt de bestreden beslissing niet in dat verzoekster voor het theoretisch examen een tekort heeft – en dus om die bijkomende reden evenmin zou kunnen slagen. Verzoekster heeft met andere woorden bij dit onderdeel van het middel geen belang, zodat het niet ontvankelijk is.

Louter onderschikt de Raad vast dat verzoekster de volgende scores behaalde:

- Theorie, deel [L.D.B.] (1/3): $10/20 \times 0,333 = 3,333$ (=P1)
- Theorie, deel [K.M.] (2/3): $12,4/20 \times 0,666 = 8,2584$ (=P2)
- Theorie totaal na weging = $P1 + P2 = 11,5884/20$
- Praktijk: 8/20

Samen met verwerende partij moet worden opgemerkt dat het niet opgaat om bepaalde onderdelen samen te tellen en daarbij een afronding toe te passen, om vervolgens dat resultaat met andere onderdelen op te tellen en ten tweede male een afronding toe te passen. De Raad aanvaardt dit niet wanneer de instelling zulks ten nadele van de student doet; de keerzijde is dat de student het ook niet in het eigen voordeel kan doen.

Verzoekster heeft dus niét voor de theorie 11,58 ‘en dus 12/20’ behaald.

Het middelonderdeel is bijgevolg ook ongegrond.

Inzake de stukken en de motivering van de beslissing, herhaalt de Raad dat enkel de beslissing van 27 oktober 2021 het voorwerp van het beroep uitmaakt, en dat het enkel deze beslissing is die aan de formelemotiveringsplicht en de materiëlemotiveringsplicht kan worden getoetst.

De beslissing van 27 september 2021 die de beroepscommissie heeft ingetrokken is dus niét het voorwerp van het geschil.

De Raad stelt vast dat het administratief dossier de stukken bevat die de bestreden beslissing kunnen schragen. Die vaststelling volstaat om het middelonderdeel te verwerpen.

Wat de beweerde tegenstrijdigheid van de quoterings betreft, is de Raad van oordeel dat verwerende partij kan worden bijgevalen in de vaststelling dat verzoekster voor het gehele opleidingsonderdeel 9/20 behaalde, en voor het praktijkexamen 8/20.

Het middelonderdeel wordt verworpen.

De argumenten die verzoekster in het derde middel ontwikkelt met betrekking tot het beoordelingsdocument zijn bij het onderzoek van het tweede middel beoordeeld en verworpen. De Raad verwijst naar die overwegingen.

Dat de ECTS-fiche geen verdere instructies omtrent de beoordeling van het praktijkexamen bevat, houdt in dat ook niet in strijd daarmee kan zijn gehandeld.

Anders dan verzoekster het ziet, is het voor de Raad geen raadsel hoe de interne beroepscommissie tot haar beslissing is gekomen.

Met betrekking tot wat verzoekster in zesde orde en ondergeschikt aanvoert inzake de arcering op het toetsingsdocument, herhaalt de Raad dat niet dienstig kan worden verwezen naar de overwegingen van de ingetrokken beslissing van 27 september 2021, en dat het verder de motieven en overwegingen van de thans bestreden beslissing zijn die voorwerp van debat uitmaken.

De Raad is van oordeel dat die motieven voldoende feitelijke grondslag vinden in het voorliggende dossier.

Inzake het zevende middelonderdeel moet de Raad – nogmaals – herhalen dat de ingetrokken beslissing van 27 september 2021 thans niet relevant is en dat de overwegingen ervan niet tot de vernietiging van de bestreden beslissing kunnen leiden.

Voor het overige wijst de Raad erop dat het hem krachtens artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs niet toekomt om een eigen appreciatie betreffende de verdiensten van

de verzoekende partij in de plaats te stellen van die van de organen van de verwerende partij. Nog minder is de Raad zelf een beroepsinstantie die de beoordeling ten gronde zou kunnen overdoen.

Binnen zijn marginaal toetsingsrecht wat de beginselen van behoorlijk bestuur betreft, is de Raad van oordeel dat de interne beroepscommissie voor de inhoudelijk beoordeelde tekortkomingen – ‘steriliteit’, ‘driewegkraan’, ‘spuit leggen op het steriele veld’ en ‘hoe lang mag een spuit blijven liggen’ – op afdoende wijze formeel motiveert hoe en waarom zij tot haar beoordeling is gekomen, en dat die beoordeling ook voldoende steun vindt in de stukken van het administratief dossier.

De Raad ziet geen enkele aanleiding om de objectiviteit of deskundigheid van de docenten, en vervolgens van de interne beroepscommissie, in twijfel te trekken.

Het zevende middelonderdeel is ongegrond.

Het derde middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.138 van 17 december 2021 in de zaak 2021/1130

In zake: Hilde VAN MEERBEECK
woonplaats kiezend te 1285 Avusy (Zwitserland)
Chemin du moulin de la grave 12

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 9 november 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepscommissie voor het curriculum van de faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen van de Universiteit Gent van 4 november 2021 waarbij het intern beroep van verzoekster onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Sabien Lust, die verschijnt voor verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of science in de Psychologie, afstudeerrichting klinische psychologie’, en sinds het academiejaar 2019-2020 ook in de opleiding ‘Master of science in de Psychologie’. Verzoekster heeft het statuut van werkstudent.

In het academiejaar 2020-2021 behaalt verzoekster een merkelijk lager studierendement dan de voorgaande academiejaren, met name slechts ten belope van 16 studiepunten. Verzoekster verwijst daaromtrent naar verschillende bijzondere omstandigheden.

Er wordt verzoekster bij de inschrijving voor het academiejaar 2021-2022 een bindende voorwaarde opgelegd.

Het intern beroep dat verzoekster tegen die beslissing instelt, wordt ontvankelijk en gegrond verklaard. Dat wordt aan verzoekster meegedeeld met een e-mail van 22 september 2021.

Overeenkomstig de facultaire voorschriften van de faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen mag een student die een studierendement van minder dan 66% behaalt, in een navolgend academiejaar een curriculum ten belope van maximaal 60 studiepunten opnemen.

Verzoekster dient een aanvraag in voor een curriculum van 69 studiepunten, met het oog op de mogelijkheid om in het academiejaar 2021-2022 te kunnen afstuderen.

Met een e-mail van 18 oktober 2021 wordt aan verzoekster het volgende meegedeeld:

“Het inschrijvingscurriculum dat je hebt voorgelegd werd door de curriculumcommissie beoordeeld. De commissie formuleert hierover volgende opmerking:

De curriculumcommissie van de faculteit heeft in zijn vergadering van 14 oktober 2021 uw curriculumaanvraag voor academiejaar 2021-22 besproken. Aangezien u vorig academiejaar een studierendement behaalde van 23% neemt u te veel studiepunten op (bachelor + master = 69).

Het maximum bedraagt 60 studiepunten.

Via [website] kan je de nodige aanpassingen aanbrengen aan je curriculum. Vergeet niet daarna je curriculum opnieuw ‘voor te leggen ter goedkeuring’.

Gelieve bij verdere communicatie je studentenummer 01704773 te vermelden.

Het staat je vrij tegen een ongunstige beslissing intern beroep aan te tekenen bij het beroepsorgaan dat hiervoor werd aangeduid door jouw faculteit (cf. het onderwijs- en examenreglement 2021-2022). Dit beroep omvat een motivatie, relevante bewijsstukken die van doorslaggevende aard zijn om een uitzondering te motiveren, en wordt voorzien van datum, je contactgegevens en handtekening.

De brief dien je aangetekend te verzenden uiterlijk de zevende dag na de dag van de kennisgeving van deze beslissing (dat is de datum waarop deze mail werd verstuurd). Het

aangetekend schrijven wordt gericht aan de decaan van je faculteit. Een elektronische versie van dit schrijven moet gelijktijdig via e-mail verstuurd worden aan de decaan.”

Met een aangetekend schrijven van 29 oktober 2021 stelt verzoekster een intern beroep in:

“Ik ontving op 18 oktober een e-mail met als [titel] ‘Je curriculum is aangepast’, ik leidde hier verkeerdelijk uit af dat mijn curriculum werd goedgekeurd, maar bij het nalezen merk ik nu op dat mijn aantal studiepunten tot maximum 60 werd teruggebracht, omdat ik vorig jaar wegens ziekte slechts een studierendement van 23% behaalde.

Omdat dit jaar mijn vijfde en laatste jaar is wens ik alle resterende vakken te kunnen opnemen, goed voor 74 studiepunten (afhankelijk van mijn keuzevakken). Ik had initieel een curriculum van 69 studiepunten ingediend.

Ik ben een 55-jarige werkstudente. Ik heb vorig jaar wegens ziekte niet aan de juni- en augustusexamens kunnen deelnemen. Ik heb op basis van mijn medisch dossier reeds een herroeping verkregen van de bindende voorwaarde die initieel ook werd opgelegd. Deze beslissing vindt u in bijlage.

Medisch gezien ben ik ondertussen volledig hersteld en op 14 september ben ik met mijn masterstage gestart. Via de GIT-optie heb ik in academiejaar 18/19 79 studiepunten verworven en in academiejaar 19/20 verwierf ik 74 studiepunten en dit als voltijdse werkstudente. Op basis van deze studieresultaten heb ik er dan ook het volste vertrouwen in om dit jaar ook een programma van 74 studiepunten te kunnen afwerken en zo mijn diploma binnen het normale tijdsbestek te kunnen behalen. Ik doe dan ook graag beroep op u om mij hierbij te steunen en om mijn beroep te aanvaarden en goed te keuren.”

Op 4 november 2021 beslist de beroepscommissie voor het curriculum van de faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen van de Universiteit Gent om het beroep onontvankelijk te verklaren omdat het na het verstrijken van de beroepstermijn werd ingesteld.

IV. Ontvankelijkheid en gegrondheid

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap. De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de

rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij” de Raad (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16).

De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, *RW* 1999-00, 850).

De vraag of verzoekster op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld en uitgeput, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

Verzoekster betwist de laattijdigheid van haar intern beroep niet. Zij verklaart dat zij uit de titel van de e-mail – “je curriculum is aangepast” – ten onrechte heeft afgeleid dat het om een goedkeuring ging, en dat zij pas bij het nalezen later tot de vaststelling is gekomen dat het door haar opgegeven curriculum werd herleid tot 60 studiepunten.

Als verzachtende omstandigheid verwijst verzoekster naar haar zeer druk tijdsschema (zij is kostwinner van het gezin, de masterstage loopt in Balen, zij werkt aan haar masterthesis en zij woont en werkt in Geneve) en het feit dat zij tussen 17 en 26 oktober bij haar familie te Geneve verbleef.

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota dat wat verzoekster aanvoert, niet als overmacht kan worden beschouwd. Uit de titel van het e-mailbericht is naar oordeel van verwerende partij voldoende duidelijk af te leiden dat het ingediende curriculum niet is goedgekeurd, en bovendien mag van een normaal en voorzichtig handelende student worden verwacht dat de e-mail wordt geopend en gelezen.

Ook het verblijf in het buitenland kan volgens verwerende partij niet gelden als overmacht, te meer nu verzoekster op de datum waarop zij erkent de beslissing te hebben ontvangen – 18 oktober 2021 – in het buitenland was, en zij dus niet verhinderd was om tijdig een beroep in te dienen.

Beoordeling

De Raad is van oordeel dat de beroepsmodaliteiten niet op juiste wijze door de curriculumcommissie aan verzoekster werden meegedeeld.

Wanneer een beslissing omtrent de samenstelling van een curriculum een studievoortgangsbepaling uitmaakt, dan is zij in het licht van artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs geen “examenbeslissing”, maar “een andere studievoortgangsbepaling”, wat inhoudt dat de termijn voor het instellen van een intern beroep ingaat “de dag na de kennisgeving van de genomen beslissing aan de student”.

Met dat decretaal voorschrift is niet te rijmen, de stelling van de curriculumcommissie dat de termijn ingaat op de dag van de ‘verzending’ van een e-mail.

Of en wanneer verzoekster de e-mail heeft ontvangen, staat los van de beoordeling van de behoorlijke kennisgeving van de beroepsmodaliteiten.

De termijn voor het instellen van het intern beroep is, overeenkomstig het voormelde artikel II.283, ingegaan de dag na deze van de kennisgeving van de beslissing van de curriculumcommissie. Daarbij moet worden opgemerkt dat de loutere verzending van een e-mail aan de kennisgeving geen vaste datum verleent, en dat de beroepstermijn door de verzending van de e-mail alleen, niet is ingegaan op 19 oktober 2021.

Te dezen heeft verzoekster in haar intern beroep zelf aangegeven dat zij de beslissing van de curriculumcommissie op 18 oktober 2021 heeft ontvangen. Die erkenning verleent wél een vaste datum. Zij doet de beroepstermijn ingaan op (dinsdag) 19 oktober 2021, om te eindigen op (maandag) 25 oktober 2021. Aldus is – in beginsel – het intern beroep dat op 29 oktober 2021 is ingediend laattijdig en dus onontvankelijk.

Dat het bovenstaande slechts ‘in beginsel’ geldt, volgt uit het gegeven dat twee elementen alsnog tot de tijdigheid van het intern beroep kunnen doen besluiten, met name *hetzij* omdat de termijn om tegen de initiële studievoortgangsbeslissing een beroep in te stellen nog niet was verstreken omdat de beroepsmodaliteiten niet (correct) zijn meegedeeld, *hetzij* omdat verzoekster aantoont dat zij in een geval van overmacht verkeerde.

Wat de overmacht betreft, is de Raad van oordeel dat het standpunt van verwerende partij moet worden bijgevalen.

Het niet lezen van een e-mailbericht omtrent de samenstelling van het curriculum en aan de titel ervan een verkeerde conclusie verbinden, is een onachtzaamheid in hoofde van verzoekster die geen overmacht inhoudt en die bijgevolg niet kan billijken dat het beroep na de beroepstermijn werd ingediend.

De Raad heeft begrip voor het drukke leven van verzoekster, ook wat de combinatie van werk en studie betreft, maar ook daarin ziet de Raad geen bewijs van overmacht: dat begrip verwijst immers naar omstandigheden die niets met de student van doen hebben, of zich alleszins geheel buiten de wil van de student opdringen. De organisatie van werk en studie, het verblijf in het buitenland e.d. zijn daarentegen elementen die berusten op de vrije keuze van verzoekster.

De decreetgever heeft de beroepsprocedures in het licht van het rechtszekerheidsbeginsel kort willen houden, en elementen van persoonlijke aard die geen overmacht vormen, kunnen niet in aanmerking worden genomen om van de decretale beroepstermijnen af te wijken.

Met betrekking tot de voorwaarde om beroepsmodaliteiten mee te delen, luidde artikel 35 van het decreet van 26 maart 2004 ‘betreffende de openbaarheid van bestuur’ (verder ook:

Openbaarheidsdecreet) na zijn laatste wijziging middels het decreet van 21 juni 2013 ‘houdende wijziging van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur, wat de beroepstermijnen betreft’ als volgt:

“Een beslissing of een administratieve handeling met individuele strekking die beoogt rechtsgevolgen te hebben voor een of meer bestuurden of voor een ander bestuur, wordt slechts geldig ter kennis gebracht als tevens de beroepsmogelijkheden en de modaliteiten van het beroep worden vermeld.

Bij ontstentenis daarvan neemt de termijn voor het indienen van een beroep een aanvang vier maanden nadat de betrokkene in kennis werd gesteld van de akte of van de beslissing met individuele strekking.”

Onder toepassing van deze bepaling zou de Raad mogelijk hebben geoordeeld dat de termijn om tegen de beslissing van de curriculumcommissie een intern beroep in te stellen niet is ingegaan bij de kennisgeving ervan op 18 oktober 2021, omdat die beroepstermijn niet correct werd meegedeeld. De Raad verwijst ter zake naar de bovenstaande bedenking.

De Raad stipt ook aan dat op grond van het aanknopingspunt ‘administratieve handeling met individuele strekking’, zowel delibererende organen in het leerplichtonderwijs (wat het lager onderwijs betreft, alleszins bij de beslissing om al dan niet het getuigschrift basisonderwijs toe te kennen) als de organen die in hogeronderwijsinstellingen bevoegd zijn om studievoortgangsbepalingen te nemen, onder toepassing van artikel 35 van het Openbaarheidsdecreet vielen – met inbegrip van de vrije onderwijsinstellingen die bij de uitoefening van een imperiumbevoegdheid als functionele openbare dienst worden beschouwd.

Het Openbaarheidsdecreet is opgeheven bij artikel IV.273, 4° van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Inzake het meedelen van beroepsmodaliteiten luidt artikel II.21 van het Bestuursdecreet thans als volgt:

“Bij de kennisgeving van een beslissing of een administratieve handeling van individuele strekking die rechtsgevolgen heeft voor een gebruiker, wordt vermeld of beroep tegen de beslissing kan worden ingesteld, bij welke instantie en binnen welke termijn.

Als de kennisgeving niet voldoet aan de bepalingen van het eerste lid, start de termijn om een beroep in te dienen bij een overheidsinstantie als vermeld in artikel II.18, pas vier maanden na de kennisgeving.”

De Raad moet evenwel vaststellen dat artikel II.21 van het Bestuursdecreet te dezen niet van toepassing is; verwerende partij treedt dat standpunt bij.

Daargelaten dat de steller van het ontwerp blijkbaar niet klaar ziet in de eigen instellingen – de Beroepscommissie voor tuchtzaken voor de lokale besturen wordt in de memorie van toelichting aangeduid als een Vlaams administratief rechtscollege (*Parl. St.* VI. Parl. 2017-2018, nr. 1656/1, 18), wat zij nochtans duidelijk niet is (RvS 9 november 2011, nr. 216.204, De Neubourg) – blijkt de decreetgever ook het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State in de wind te hebben geslagen dat luidde dat het toepassingsgebied van het voorgelegde ontwerp van decreet duidelijkheid en coherentie miste (*Parl. St.* VI. Parl. 2007-2018, nr. 1656/1, 792):

“In artikel I.3, 1°, van het voorontwerp wordt voorzien in een definitie van het begrip “Vlaamse overheid”. In de memorie van toelichting wordt hieromtrent het volgende uiteengezet:

“Het kernbegrip is ‘Vlaamse overheid’. Het is op zich een groepsnaam voor een aantal andere instanties of groepen van instanties die op hun beurt gedefinieerd worden in dit artikel.”

Wat dat laatste punt betreft moet evenwel worden vastgesteld dat niet alle in artikel I.3, 1°, vermelde instanties in de punten 2 tot 7 van die bepaling verder worden omschreven. Zo ontbreekt het aan enige precisering van wat wordt bedoeld met “de Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie”. Weliswaar wordt in de memorie van toelichting opgesomd wat “op dit moment” hieronder zou moeten worden verstaan, maar die opsomming blijkt onvolledig te zijn. Zo liet de gemachtigde verstaan dat ook (de Raad van) het Gemeenschapsonderwijs en de bij (bijzonder) decreet opgerichte universiteiten en hogescholen, die niet in de memorie van toelichting worden vermeld, moeten worden beschouwd als Vlaamse openbare instellingen die niet tot de Vlaamse administratie behoren.

Deze werkwijze leidt tot rechtsonzekerheid omtrent het toepassingsgebied van de ontworpen regeling. Bijgevolg moet, wanneer bij het bepalen van het toepassingsgebied van het aan te nemen decreet algemene begrippen worden gebruikt, erop worden toegezien dat die begrippen op voldoende nauwkeurige wijze worden gedefinieerd. Instanties waarop het te nemen decreet van toepassing zou zijn, maar die niet in enige algemene categorie te vatten zijn, moeten desgevallend bij naam worden vermeld in artikel I.3 van het voorontwerp.”

Uit de uiteindelijk goedgekeurde tekst van het Bestuursdecreet moet worden afgeleid dat, in tegenstelling tot wat de gemachtigde van de Vlaamse regering heeft toegelicht, ook de publiekrechtelijke hogeronderwijsinstellingen buiten de toepassing van artikel II.21 vallen.

Dat artikel II.21 valt immers onder Titel II, Hoofdstuk 2 van het Bestuursdecreet. Het toepassingsgebied van dat hoofdstuk wordt bepaald in artikel II.18:

“Dit hoofdstuk is van toepassing op de volgende overheidsinstanties:
1° de Vlaamse overheid, met uitzondering van de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid;
2° de lokale overheden.”

Het is enkel voor beroep bij overheidsinstanties als vermeld in dat artikel, zo luidt artikel II.21, tweede lid, dat de beroepstermijn met vier maanden wordt verlengd wanneer de kennisgeving van de beroepsmodaliteiten onjuist of onvolledig is.

Een publiekrechtelijke hogeronderwijsinstelling is duidelijk geen ‘lokale overheid’, en voor zover daar twijfel over zou kunnen bestaan, bevestigt de opsomming in artikel I.3, 5°:

“5° lokale overheden:

- a) de gemeenten;
- b) de districten;
- c) de provincies;
- d) de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
- e) de samenwerkingsvormen, vermeld in deel 3, titel 3, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
- f) de intergemeentelijke onderwijsvereniging, vermeld in het decreet van 28 november 2008 betreffende de intergemeentelijke onderwijsvereniging;
- g) de welzijnsverenigingen, vermeld in deel 3, titel 4, hoofdstuk 2, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
- h) de autonome verzorgingsinstellingen, vermeld in deel 3, titel 4, hoofdstuk 3, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
- i) de verzelfstandigde agentschappen die opgericht zijn door een provincie of een gemeente;
- j) de polders en de wateringen;
- k) de besturen van de erkende kerk- of geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten;”

dat zij niet met een ‘lokale overheid’ te vereenzelvigen zijn.

De publiekrechtelijke hogeronderwijsinstellingen vallen evenmin onder ‘de Vlaamse overheid’.

Dat begrip is in artikel I.3, 1° omschreven als:

“1° Vlaamse overheid:

- a) het Vlaams Parlement, zijn diensten, en de instellingen die aan het Vlaams Parlement verbonden zijn;

- b) de autonome diensten die onder toezicht staan van het Vlaams Parlement;
- c) de Vlaamse Regering en de kabinetten van de leden van de Vlaamse Regering;
- d) de Vlaamse administratie;
- e) de provinciegouverneurs en de arrondissementscommissarissen;
- f) de Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie;
- g) de Vlaamse adviesorganen;
- h) de Vlaamse administratieve rechtscolleges;”

Waar de afdeling Wetgeving van de Raad van State had opgemerkt dat de categorie “Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie” nader moest worden bepaald ten einde duidelijkheid te brengen over, onder meer, de publiekrechtelijke hogeronderwijsinstellingen, moet worden vastgesteld dat de decreetgever die duidelijkheid niet heeft aangebracht. Wat precies met de voormelde categorie wordt bedoeld, is immers – op limitatieve wijze – uiteengezet in artikel I.3, 4° van het Bestuursdecreet:

“4° Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie:

- a) het Fonds voor Innoveren en Ondernemen;
- b) het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector - FIVA;
- c) het Fonds Culturele Infrastructuur - FoCI;
- d) het Garantiefonds Huisvesting;
- e) het Grindfonds;
- f) het Vlaams Financieringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant;
- g) het Pendelfonds;
- h) het Rubiconfonds;
- i) het Topstukkenfonds;
- j) het Vlaams Brusselfonds;
- k) het Vlaams Fonds voor de Lastendelging - VFLD;
- l) het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds - VLIF;
- m) de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening - de Watergroep;
- n) het Vlaams Fonds voor de Letteren - VFL;
- o) de Vlaamse Radio en Televisie - VRT;
- p) de nv Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek - VITO;
- q) het Eigen Vermogen Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek – ILVO
- r) het Eigen Vermogen Flanders Hydraulics;
- s) het Eigen Vermogen Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek - INBO;
- t) het ondersteunend centrum van het Agentschap voor Natuur en Bos - ANB;
- u) het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen - DV;
- v) het Eigen Vermogen van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen - KMSKA;
- w) de Limburgse Reconversie maatschappij;
- x) de Participatiemaatschappij Vlaanderen;
- y) de Vlaamse Participatiemaatschappij;”

Het is duidelijk dat hogeronderwijsinstellingen – ongeacht of zij publiekrechtelijk zijn, dan wel gesteund op privaat initiatief – niet onder deze definitie vallen.

De hogeronderwijsinstellingen lijken mogelijk wel te kunnen worden vereenzelvigd met wat is omschreven onder artikel I.3, 6° van het Bestuursdecreet:

“6° instellingen met een publieke taak: instellingen die niet behoren tot de Vlaamse overheid of tot een lokale overheid maar die voldoen aan al de volgende kenmerken:

- a) ze zijn opgericht met het specifieke doel te voorzien in behoeften van algemeen belang die niet van industriële of commerciële aard zijn;
- b) ze bezitten rechtspersoonlijkheid
- c) 1) ofwel worden ze voor meer dan de helft gefinancierd door de Vlaamse overheid, een lokale overheid of een andere instelling met een publieke taak;
2) ofwel hebben de Vlaamse overheid, een lokale overheid of een andere instelling met een publieke taak meer dan de helft van de stemmen in de raad van bestuur;
3) ofwel staat hun beheer onder toezicht van de Vlaamse overheid, een lokale overheid of een andere instelling met een publieke taak;

maar deze categorie is, zoals gezien, niet gevat door artikel II.18 van het Bestuursdecreet, en dus niet relevant voor de toepassing van artikel II.21.

Uit de parlementaire voorbereiding bij het Bestuursdecreet kan niet worden opgemaakt of de (publiekrechtelijke) hogeronderwijsinstellingen al dan niet doelbewust buiten de toepassing van artikel II.21 zijn gelaten.

De hogeronderwijsinstellingen vallen wel onder de toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, maar daaruit volgt niet dat zij ook aan artikel II.21 of een regel met gelijkaardige strekking zijn onderworpen.

Artikel II.277 van de Codex verklaart enkel Titel II, Hoofdstuk 3 van het Bestuursdecreet van toepassing (inzake de toegang tot bestuursdocumenten) en artikel II.294, §1, vijfde lid van de Codex verplicht het instellingsbestuur om op een initiële studievoortgangsbeslissing de interne beroepsmodaliteiten te vermelden, maar de decreetgever heeft in de Codex niet voorzien in enig sanctiemechanisme.

In de rechtsleer, die de Raad op dat punt bijtreedt, is er reeds op gewezen dat de libellering van het Bestuursdecreet ertoe leidt dat het niet-vermelden van de beroepsmodaliteiten in het vrij (secundair) onderwijs niet langer een verlenging van de beroepstermijn tot gevolg heeft, wat doet besluiten dat die leerlingen *c.q.* studenten een andere, minderwaardige rechtsbescherming genieten (GvH en JN, “Het bestuursdecreet van [7] december 2018 en de mededeling van de beroepsmogelijkheden in het vrij secundair onderwijs: een stap achteruit”, *TORB* 2018-2019, 242-243).

Er rijzen, wat de libellering en toepassing van artikel II.21 van het Bestuursdecreet betreft, dan ook vragen in het licht van het gelijkheidsbeginsel.

Niet alleen is in de parlementaire voorbereiding geen enkele verantwoording gegeven waarom studenten, ten aanzien van wie een studievoortgangsbeslissing wordt genomen zoals bedoeld in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs, niet meer genieten van de (eertijds onder artikel 35 van het openbaarheidsdecreet wel geldende) rechtsbescherming van een verlenging van de beroepstermijn ingeval de beroepsmodaliteiten niet (volledig) zijn meegedeeld, terwijl leerlingen in het leerplichtonderwijs die zijn ingeschreven in het gefinancierd of het gesubsidieerd officieel onderwijs die rechtsbescherming bij onjuiste of onvolledige mededeling van de beroepsmodaliteiten op een beslissing tot definitieve uitsluiting of een evaluatiebeslissing (secundair onderwijs) *c.q.* een weigering van het getuigschrift basisonderwijs wél genieten. Eenzelfde vaststelling dringt zich op ten aanzien van de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs.

Er is ook geen verantwoording gegeven voor het feit dat studenten van een ‘geregistreerde instelling voor hoger onderwijs’ in de zin van artikel II.6 van de Codex Hoger Onderwijs, waarvan de Vlaamse Gemeenschap of een lokaal bestuur de inrichtende macht kan zijn, voor de betwisting van studievoortgangsbeslissingen wél op artikel II.21 van het Bestuursdecreet beroep kunnen doen. In dat opzicht moet worden vastgesteld dat studenten in het hoger onderwijs zonder nadere verantwoording ongelijk worden behandeld al naargelang de hogeronderwijsinstelling waarin zij zijn ingeschreven, al dan niet door de Vlaamse Gemeenschap of een lokaal bestuur in de zin van het Bestuursdecreet wordt ingericht.

Evenmin is enige verantwoording gegeven waarom bij beroepen tegen studievoortgangsbeslissingen de voormelde rechtsbescherming niet wordt geboden, terwijl

eenzelfde student in het hoger onderwijs die bij de Raad van State beroep instelt tegen een eenzijdige beslissing die geen studievoortgangsbeslissing uitmaakt, in voorkomend geval wel een beroep kan doen de toepassing op artikel 19, tweede lid van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en de in dat artikel geboden gelijkaardige rechtsbescherming.

De Raad vermag niet zelf de ongrondwettigheid van een decretale bepaling vast te stellen.

Er is derhalve aanleiding om aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen.

BESLISSING

De Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen stelt de volgende prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof: “Schenden de artikelen II.18 en II.21 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat studenten in het hoger onderwijs dat niet door de Vlaamse Gemeenschap of een lokale overheid wordt ingericht, niet genieten van de in artikel II.21 van het Bestuursdecreet opgenomen rechtsbescherming van een verlenging van de beroepstermijn ingeval van een onjuiste mededeling van de beroepsmodaliteiten in een studievoortgangsbeslissing, terwijl die rechtsbescherming wél wordt geboden aan studenten in het hoger onderwijs dat door de Vlaamse Gemeenschap of een lokale overheid wordt ingericht, aan leerlingen in het gefinancierd of gesubsidieerd officieel basis- en secundair onderwijs, of middels artikel 19, tweede lid van de gecoördineerde wetten op de Raad van State voor studenten in het hoger onderwijs die beroep instellen tegen een beslissing die geen studievoortgangsbeslissing is.”

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs

eerste secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.136 van 16 december 2021 in de zaak 2021/1144

In zake: Petimat BAIRAKOVA
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Charlotte Plottier
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Ballaarstraat 69-71 bus 5
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

tegen:

ERASMUSHOGESCHOOL BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Stijn Butenaerts
kantoor houdend te 1080 Brussel
Leoppold II-laan 180
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 10 november 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de departementale beroepscommissie van de Erasmushogeschool Brussel van 25 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard en de examencijfers voor de opleidingsonderdelen ‘Stage Engels 2’, ‘Stage Engels 3’ en ‘Stage Engels 4’ worden bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 december 2021.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Charlotte Plottier, die verschijnt voor verzoekende partij en advocaat Max Robert, die *loco* advocaat Stijn Butenaerts verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Educatieve bachelor in het Secundair Onderwijs’.

Tot verzoeksters curriculum behoren onder meer de opleidingsonderdelen ‘Stage Engels 2’, ‘Stage Engels 3’ en ‘Stage Engels 4’. Deze opleidingsonderdelen worden gequoteerd op basis van een vaardigheidsproef en een werkstuk, en voor ‘Stage Engels 4’ ook een observatie. Voor de drie opleidingsonderdelen behaalt verzoekster een examencijfer van 9/20.

Op 6 juli 2021 stelt verzoekster het volgend intern beroep in:

“Graag zou ik, met dit verzoekschrift, beroep willen instellen tegen de onderstaande examenbeslissing die genomen is op 29 juni 2021.

Vooraleer ik hierop inga, zou ik graag mijn persoonlijke situatie willen verduidelijken. Ik ben zelf wonende in Brasschaat en heb een dochter van drie jaar die al naar school gaat. Door het feit dat ik zwanger werd, vroeg ik de onderwijsinstelling om een stageplaats te zoeken in mijn omgeving. Daarnaast was er een forse stijging van het coronavirus in de omgeving van Brussel, wat voor een hoog risico zorgde voor zowel mijn gezondheid als die van mijn ongeboren kind.

Op 9 oktober 2020, kreeg van ik van de dienst [stagecoördinatie] de beslissing dat men voor stage Engels 2 en 3, mij een plaats zou toekennen in Mechelen of Vilvoorde. Voor de resterende stages zou men gaan zoeken in het Antwerpse, wat helaas niet is gebeurd. Men bood mij daarentegen een plaats aan in Vilvoorde. Ondanks dat dit een afmattende uitdaging zou zijn, heb ik dit voorstel toch geaccepteerd, omdat ik van harte mijn opleiding wou afmaken dit academiejaar.

Aangezien ik hierdoor zeer vroeg moest vertrekken, werd ik genoodzaakt opvang te voorzien voor mijn dochter. Dit resulteerde ook in het feit dat mijn dochter maandenlang school moest missen. Het was zeer bedroevenswaardig om elke keer de telefoon van haar school te moeten beantwoorden en te moeten toelichten dat ik gedwongen werd om keuzes te maken door mijn opleiding. Uiteraard heeft zij hierdoor een achterstand opgelopen en dit vanwege mijn stages.

Mijn stageperiode liep van 18 januari tot en met 22 maart 2021. Dit bracht mijn zwangerschap in gevaar en was de voorbode voor de gezondheidsproblemen waar ik vandaag de dag nog steeds mee kamp. De afstand die ik met het openbaar vervoer moest afleggen en de fysieke inspanningen die ik keer op keer moest leveren, hebben ervoor gezorgd dat mijn arts mij ten strengste adviseerde om meteen mijn stage stil te leggen, aangezien er een uitermate hoog risico was op een vroeggeboorte.

Toch had ik ervoor gekozen om mijn stages, hoe moeilijk het ook was, af te maken en heb ik hiervoor mijn gezondheid aan de kant gezet.

Op 29 juni 2021, kreeg ik te zien dat ik voor alle vakken en stages was geslaagd, behalve voor de stages van Engels, ten gevolge van een buis voor het gedeelte administratie.

De redenen waarom ik hiermee niet akkoord ben, heb ik hieronder opgelijst:

- Mijn laatste stageperiode (stage 4) eindigde op 22 maart 2021. Op 23 maart ontving ik mijn eerste feedbackfiche van mijn vakdocent, meneer [V.]. Hierin staat er duidelijk vermeld dat ik een score 'A' (zeer goed) heb voor het gedeelte administratie met als feedback: "ok".
- Dit geeft aan dat ik voor al mijn stageperiodes (2, 3 en 4) geslaagd ben voor het gedeelte administratie, aangezien mijn stage 4 geëindigd was op 22 maart 2021, want ik had na al mijn stageperiodes maar één feedbackfiche ontvangen.
- Op 20 juni, om 17u12, ontving ik in mijn mailbox een nieuw feedbackfiche waarin mijn vakdocent een D (onvoldoende) geeft voor het gedeelte administratie met als feedback: "Do ask for advice on methodological approaches, variants (e.g. of TB activities) that can be applied." [Deze] fiche werd dus 90 dagen na mijn laatste stagedag verstuurd.

Ik vraag mij dan af waarom mijn docent besloot mijn A in een D te veranderen voor het gedeelte administratie van vaardigheden na het zien van mijn werkstuk, aangezien hij na 23 maart alleen maar dit werkstuk kon beoordelen.

Een docent die zeer laattijdig feedback verstuurt, waar ik niets meer [aan heb], is volgens mij onbevoegd om een student te kunnen beoordelen voor administratie. Ik wens een gedetailleerde en overzichtelijke verklaring hoe men aan deze omschakeling is gekomen.

Daarnaast heb ik ook mijn vragen bij het volgende:

- Op 29 juni nam ik het volgende waar: een 9 voor vaardigheden voor stage 3 en 4. Nadat ik erachter vroeg, heeft men deze cijfers herzien en aangepast naar een 10,8 voor beide stageperiodes. Mits dat hier een periode van één maand tussen zat, stel ik de vraag hoe men voor twee verschillende termijnen, diezelfde beoordeling tot in dezelfde komma heeft gegeven. Daarnaast vind ik het toch wel merkwaardig dat men dit heeft aangepast nadat ik hierachter ben gaan vragen, mits dat deze cijfer toch wel een beslissend verschil maakt.
- Voor het gedeelte 'werkstuk' van stage Engels 3, heb ik een score van '0' gekregen. Dit is volgens mij uitdrukkelijk gedaan, om mij niet te doen slagen. Dit cijfer geeft namelijk aan dat iemand geen enkel vorm van inzet heeft getoond. Als leerkrachten in opleiding, hebben wij altijd meegekregen dat het cijfer nul nooit vlakuit mag worden gegeven, tenzij er niets is ingediend. In mijn geval, heb ik wel degelijk alles tijdig ingevoerd. Al was dit niet echt betamelijk gedaan, zou dit toch moeten resulteren in een geslaagde score.

Ik heb voor elke stageperiode eigenhandig het evaluatieformulier ingevuld. Voor elk gedeelte kwam ik op een geslaagd resultaat. Tevens ben ik ook voor mezelf kritisch geweest en heb ik de drie formulieren eerlijk ingevuld. Deze kunt u terugvinden in bijlage.

Aangezien dit mijn laatste academiejaar zou moeten zijn, vind ik de beslissing, dat ik niet geslaagd ben, toch onbillijk als dit puur en alleen om het gedeelte 'werkstuk' gaat.

Daarenboven ga ik niet akkoord met de puntenbeoordeling van alle werkstukken, vermits ik wel aan een geslaagd cijfer zou moeten toekomen.

Ik kreeg als voorstel te horen dat ik volgend jaar tien uur minder stage zou moeten lopen per stageperiode. Hoewel dit op het eerste zicht op verzachtende omstandigheden lijkt, is het tegenovergestelde waar. Ik zal namelijk de komende dagen bevallen van mijn tweede kind. Dit zal het lopen van stages volgend jaar alsmáar onmogelijker maken voor mij, de stageschool en de stagecoördinatie van de hogeschool.

Ook zou ik willen benadrukken dat er heel wat doorslaggevende factoren een aanzienlijke invloed hebben gehad tijdens heel mijn stageperiode. Het is echt niet vanzelfsprekend om maandenlang, dagelijks heen en weer te pendelen vanuit Brasschaat naar Vilvoorde als een zwangere. Daarbovenop is stagelopen bij mijn toegewezen klassen, een helse uitdaging geweest. Hiervoor verwijs ik naar de mail van mijn mentor, waarin hij aangeeft dat veel studenten al afgehaakt zouden hebben.

Tot slot, zou ik graag willen beklemtonen dat ik veel heb moeten opgeven om deze stages te kunnen realiseren. Ik heb gedurende mijn stageperiode, zowel fysiek als mentaal geleden, doordat ik enorme inspanningen heb moeten leveren en veel heb moeten opgeven om dit waar te maken.”

De departementale beroepscommissie verklaart het beroep in een beslissing van 8 juli 2021 ontvankelijk, maar ongegrond.

Tegen deze beslissing stelt verzoekster op 20 juli 2021 een beroep in bij de Raad. Bij arrest nr. 6.839 van 24 augustus 2021 vernietigt Raad de beslissing van de departementale beroepscommissie. De vernietiging steunt op de gegrondverklaring van een in het derde middel ingeroepen schending van de materiële motiveringsplicht gerelateerd aan de beoordeling van het aspect ‘werkstuk’.

De departementale beroepscommissie herneemt haar besluitvorming, en komt op 3 september 2021 opnieuw tot de beslissing om het intern beroep ongegrond te verklaren.

Tegen deze beslissing stelt verzoekster op 16 september 2021 andermaal een beroep in bij de Raad. Bij arrest nr. 6.972 van 18 oktober 2021 vernietigt Raad ook deze beslissing van de departementale beroepscommissie.

De departementale beroepscommissie behandelt verzoeksters intern beroep ten derde male in zitting van 25 oktober 2021 en komt tot de volgende beslissing:

“[...]

Verloop van de beroepscommissie

De leden van de commissie nemen onder leiding van de voorzitter het hierboven vermelde arrest 2021/574 van de Raad op grondige wijze door.

De leden van de beroepscommissie stellen dienaangaande volgende zaken vast:

- De voornaamste kritiek van de Raad betreft de vraag hoe de prestaties van de student voor het ‘werkstuk’ worden beoordeeld. Dienaangaande stelt de Raad dat noch in de ECTS-fiche, noch in de voormelde ‘Handleiding’ met betrekking tot de evaluatie is aangegeven hoe de quoterings voor het ‘werkstuk’ precies verloopt, hoe eventuele ‘minpunten’ worden toegekend enz.
- De leden van de beroepscommissie stellen echter vast dat met betrekking tot de evaluatie in de Stagehandleiding (bijlage 3: pagina 16, deel 6.2) het volgende wordt aangegeven:

6.2 Stage-administratie

De evaluatie van de stage-administratie gebeurt via een rubric die de student zelf kan raadplegen in het portfolio. Op die manier kan de student dit zelf als leidraad gebruiken bij een nazicht van zijn/haar administratie. Dit cijfer wordt op het puntenblad weergegeven onder het item ‘werkstuk’.

- In de betreffende handleiding (stuk met reglementaire strekking) wordt duidelijk verwezen naar een ‘rubric’ die de student zelf kan raadplegen in het portfolio. Deze rubric is de Excel-sheet die de student aldus kan terugvinden in haar portfolio en dewelke zij ook zelf kan gebruiken als soort van nazicht op haar administratie en waarbij zij also per deel kan controleren in welke situatie er al dan niet en/of hoeveel minpunten toegekend worden.
- De leden van de beroepscommissie stellen vast dat via het leerplatform Canvas studenten eveneens geïnformeerd worden over het feit dat er een dergelijk evaluatieformulier (d.i. de Excel-sheet met de daarin opgenomen scores en minpunten) ter hun beschikking is en dat de student dit document zelf kan gebruiken ter controle.
[afbeelding]
- Aan de hand van het betreffende evaluatieformulier administratie is het voor de student aldus perfect mogelijk om de beoordelingswijze voor het ‘werkstuk’ vast te stellen en te controleren.
- De beroepscommissie stelt vast dat in de 3 evaluatiedocumenten (voor Stage 2, Stage 3 en Stage 4, bijlage 4-5-6) er telkens 2 tabbladen zijn opgenomen, met name ‘invullen’ en ‘resultaat’. In het tabblad ‘resultaat’ zijn de achterliggende formules te vinden die gebruikt worden om de eindscore te berekenen. Het tabblad ‘invullen’ omvat de kwalitatieve beoordeling van alle evaluatiecriteria voor het werkstuk dewelke automatisch worden vertaald naar de scores in tabblad 2 Resultaat.
- Ter verduidelijking: in het tabblad resultaat kan een student aldus zelf nagaan hoe de scores werken. Zo ook indien de student niet aanwezig was op één van de infosessies. Het evaluatiedocument kunnen ze terugvinden in hun persoonlijk *portfolio* (hun eigen cursus in de online leeromgeving) en op het *intranet* (Algemene cursus met alle info en communicatie van de opleiding).

- De student kan met andere woorden zichzelf toetsen om na te gaan of het portfolio in orde is. Zo zal de student ook kunnen inzien dat bij een misstap (zoals bv. het ontbreken van een reflectie) dit niet noodzakelijk een onvoldoende zal betekenen op de score voor administratie (d.i. het werkstuk). Wel als er ook andere zaken niet in orde zijn en tevens de kwaliteit van de ingeleverde stukken niet altijd naar wens zijn (*wat in dit voorbeeld nog onderbelicht is geweest – student voert de opdracht maar gedeeltelijk uit*). Een eenvoudigere beoordelingswijze zou zijn dat bij het ontbreken van 1 onderdeel dit zou resulteren in een onvolledig administratief dossier hetgeen neerkomt op een niet aanwezig (NA) waardoor de student meteen een 0/20 krijgt voor het werkstuk. Er werd evenwel geopteerd om milder te zijn, reden waarom er gekozen werd voor het systeem van de minpunten.
- Hoe gebeurt de berekening? De meeste onderdelen geven afhankelijk van aanduiding een bepaald getal. Al deze getallen worden opgeteld en gedeeld door een getal wat een bepaalde score geeft (die omgezet wordt in een score op 20 – zie cel G2). Deze manier van berekenen is voor elke student gelijk. De student kan bij de tabbladen switchen naar “invullen” en “resultaat”. Bepaalde onderdelen zoals logboek (wettelijk document) en reflectie zijn essentieel en kunnen dus voor minpunten zorgen. De aanwezigheid van het logboek en/of aanwezigheid van de reflectie heeft geen directe impact op de berekening van het gemiddelde, enkel op de eindscore om het voldoende gewicht te geven.
[afbeelding]
- Bepaalde zaken zijn niet aanpasbaar (het document is beveiligd) voor de student noch voor de docent. Het wachtwoord is met andere woorden niet gekend bij studenten noch bij docenten om de objectiviteit en juistheid van de score te waarborgen en om elke vorm van fraude te vermijden.
- Bijlage 7 bevat voor Stage 2, 3, 4 de totstandkoming van de eindscore op het werkstuk, respectievelijk 4,189/20, -7,916/20 en 3,648/20.
- Zoals dit ook duidelijk blijkt uit de 3 evaluatieformulieren (Excel-sheets), stelt de beroepscommissie vast dat de minpunten op de hiernavolgende wijze worden toegekend op het criterium ‘reflectie – aanwezig’ (de studenten hebben het evaluatieformulier ter beschikking en kunnen dit dus op voorhand nagaan en de beroepscommissie benadrukt hierbij ook nogmaals dat deze beoordelingswijze gelijk is voor alle studenten):
  - Een student krijgt -5 op de eindscore indien de reflecties niet aanwezig zijn (ALS(Invullen!B27="X";-5);
  - Een student krijgt -3 op de eindscore als er te weinig reflecties zijn en/of er geen week tussen is (ALS(Invullen!D27="X";-3);
  - Een student krijgt geen minpunten indien de reflecties aanwezig zijn (ALS(Invullen!C27="X";0).
- De leden stellen in concreto vast dat:
  - voor Stage Engels 2: Reflectieverslag: er werd slechts 1 van de 2 vereiste verslagen ingediend, het enige ingediende reflectieverslag werd bovendien op de verkeerde plaats opgeladen. Hiervoor werd op het evaluatieformulier terecht de beoordeling: “Onvolledig of de verschillende reflecties werden aangemaakt zonder 1 week tussentijd” aangeduid (cf. Tabblad ‘Invullen’, veld ‘D27’). Dit is bovendien een milde beoordeling vermits het verslag toch

in aanmerking werd genomen terwijl het eigenlijk op de verkeerde plaats werd opgeladen. Hiervoor wordt vervolgens dan volgens de Excel-formule (ALS(Invullen!D27="X";-3) een score van -3 toegekend. Dit kon de student op basis daarvan zelf perfect nagaan.

- Voor Stage Engels 3 en 4: Reflectieverslag: er werd één gezamenlijk document ingediend en dit op een verkeerde plek, terwijl er voor Stage Engels 3, 2 reflecties en voor Stage 4, 3 reflecties dienen te worden ingediend. [Aangezien] het gaat om een reflectie die betrekking heeft op de twee stages samen heeft de student de richtlijnen uit de stagehandleiding geheel niet gerespecteerd en wordt deze reflectie aldus niet in aanmerking genomen. Er werd derhalve in het evaluatieformulier terecht aangemerkt dat er geen reflecties(noch voor stage 3 noch voor stage 4 – cf. Tabblad ‘invullen’, veld ‘B27’) aanwezig zijn, in welk geval terecht een score van -5 wordt toegekend voor beide stages (=ALS(Invullen!B27="X";-5). Daarenboven zijn de documenten op een foutieve plaats opgeladen.
- De beroepscommissie stelt verder vast dat de minpunten op de hiernavolgende wijze worden toegekend op het criterium ‘Logboek’. (de studenten hebben het evaluatieformulier ter beschikking en kunnen dit dus op voorhand nagaan):
  - Een student krijgt -10 op de eindscore indien het logboek niet aanwezig is in de portfolio (ALS(Invullen!B12="X";-10);
  - Een student krijgt -8 op de eindscore als het logboek aanwezig is maar te weinig uren bevat (ALS(Invullen!C12="X";-8);
  - Een student krijgt -2 indien het logboek aanwezig is en voldoende uren bevat (ALS(Invullen!D12="X";-2);
  - Een student krijgt geen minpunten indien het logboek aanwezig is, voldoende uren bevat en de stagehandleiding voor mentoren naar de stagementor werd doorgestuurd (ALS(Invullen!E12="X";0;).
- De leden stellen in concreto vast dat:
  - voor Stage Engels 2: Logboek: het logboek is aanwezig en bevat voldoende uren, doch hier werd niet aangetoond dat de stagehandleiding werd doorgestuurd naar de mentor. Hiervoor wordt vervolgens dan volgens de Excel-formule (ALS(Invullen!D12="X";-2;) een score van -2 toegekend. Het document stond in de juiste map, doch is echter onleesbaar. Dit betreft aldus een rechtzetting ten opzichte van het Proces-Verbaal van 3 september 2021, waar verkeerdelijk werd gesteld dat ook het logboek voor Stage 2 op een verkeerde plaats werd opgeladen. Zoals blijkt uit de score van -2, is dit logboek in de scores in ieder geval altijd aanzien als zijnde aanwezig op de juiste plaats.

Het doorsturen van de stagehandleiding naar de mentor dient de student aan te tonen via een rij in het logboek, dat dan door de mentor bevestigd wordt. Gezien het opgeladen document van verzoekster onleesbaar is, kan dit niet bevestigd worden en wordt de score -2 toegekend.
  - Voor Stage Engels 3: het logboek is niet aanwezig in de portfolio. Voor ‘teaching practice English 2’ (zie screenshot) werden door verzoekster 2 onleesbare logboeken opgeladen, voor Teaching Practice English 3 werd geen

logboek opgeladen. Op het evaluatieformulier werd bijgevolg terecht 'logboek niet aanwezig' aangekruist (cf. Tabblad 'invullen', veld 'B12'). Bovendien waren de ingediende documenten onleesbaar, waardoor het ook onmogelijk was om te weten dat de logboeken naar de mening van de student voor de beide stages waren bedoeld. Ten slotte was het logboek ook niet opgeladen op de juiste plaats voor Stage 3. Bijgevolg werd volgens de Excel-formule ($\text{ALS}(\text{Invullen!B12}="X";-10)$) terecht een score van -10 toegekend.

- Hierbij wil de beroepscommissie ook nog het volgende verduidelijken: zoals blijkt uit onderstaande screenshot, werd wel vastgesteld dat er in de map logboek van Stage Engels 2 twee documenten werden opgeladen. Niettegenstaande deze beide documenten echter niet benoemd en onleesbaar waren, werd desalniettemin aan de student het voordeel van de twijfel gegeven en werd er aldus voor Stage 2 één document als een aanwezig logboek in aanmerking genomen, doch gezien zoals hierboven gesteld de stagehandleiding niet werd doorgestuurd, werd aldus terecht een score van -2 toegekend.

[afbeelding]

- Voor stage Engels 4: het logboek is aanwezig, bevat voldoende uren en de stagehandleiding werd ook doorgestuurd. Overeenkomstig daarmee werd volgens de Excel-formule ($\text{ALS}(\text{Invullen!E12}="X";0)$) geen minpunt toegekend (= score 0). Hierbij moet vastgesteld worden dat het logboek feitelijk te laat werd opgeladen (op 22 mei i.p.v. 21 mei), echter is hier geopteerd om mild te zijn en het logboek alsnog in rekening te nemen. Hierdoor werden er aldus geen minpunten toegekend. Dit is een milde beoordeling aangezien er eigenlijk een score van -10 kon worden gegeven omdat 'te laat' in feite overeenkomt met 'niet ingediend'. Met andere woorden: de laattijdigheid werd niet gesanctioneerd. Het logboek werd ook wel op de juiste plaats opgeladen.

- Wat de berekening van de eindscore betreft, stellen de leden vast dat de minpunten in de eindscore verrekend worden doordat ze – op het einde – worden afgetrokken van het gemiddelde van de behaalde punten, na omzetting naar een score op 20 punten. Als voorbeeld nemen we de formule van de eindscore voor stage 3: $=\text{ALS}(\text{C3}="X";(\text{SOM}(\text{B13};\text{B15};\text{B17};\text{B19};\text{B23};\text{B25};\text{B27};\text{B29};\text{B31})/37*20)+\text{B9}+\text{B11}+\text{B21};(\text{SOM}(\text{B3};\text{B5};\text{B7};\text{B13};\text{B15};\text{B17};\text{B19};\text{B23};\text{B25};\text{B27};\text{B29};\text{B31})/48*20)+\text{B9}+\text{B11}+\text{B21})$. De cellen B9, B11 en B21 bevatten de criteria waar minpunten van toepassing kunnen zijn. Het gaat over respectievelijk 'mailadres mentor', 'logboek' en 'reflectie – aanwezig'. Afhankelijk van welke stage en welke criteria van toepassing zijn, wordt het eerste dan wel het tweede deel van de formule gehanteerd voor de berekening van het cijfer. Het in geel aangeduide deel is de formule die hier van toepassing was.

De leden stellen eveneens vast dat het belang van het logboek en mailadres stagementor ook extra geduid is in de handleiding voor studenten pagina 4 en pagina 8 (zie screenshots hieronder).

1.2.1 Stage 1

Deze eerste stageperiode bestaat uit het volgende:

Voor de algemene onderwijsvakken:

- *4u observatie per onderwijsvak*

- 8u stage per onderwijsvak

Voor de onderwijsvakken bio-esthetiek en haartooi:

- 4u observatie per mentor per onderwijsvak
- 6u stage per onderwijsvak

De student dient de gepresteerde uren te bewijzen door het logboek te laten ondertekenen door de mentor. Zonder logboek kan de student dan ook niet slagen.

2.6 gegevens stagementor doorgeven

De gegevens van de mentor(en) moeten doorgegeven worden via de link die terug te vinden is bij de pagina's van je portfolio.

Dit is een essentiële stap voor het evaluatieproces van de stage. Het niet registreren van je mentoren zorgt ervoor dat je niet kan slagen voor je stage. Te laat indienen heeft negatieve gevolgen voor je evaluatie van de stage-administratie.

- De leden van de beroepscommissie merken voorts ook nog op dat verzoekster beweert dat zij een infosessie zou hebben bijgewoond en dat daar nergens de minpunten aan bod zouden zijn gekomen. De leden van de beroepscommissie stellen nochtans vast dat dit wederom een onwaarheid is aangezien er geen enkele infosessie werd bijgewoond door verzoekster. In academiejaar 2019-2020 waren er 4 infosessies specifiek over het formulier. De student heeft hiervoor niet ingeschreven. Ze zegt wel dat ze aanwezig was op een online sessie. Er is nochtans achteraf geen online-infosessie geweest voor de studenten zoals verzoekster beweert. Daarnaast is er wel communicatie geweest in de handleiding alsook via een aankondiging (zie boven) om het formulier te gebruiken ter controle zodat de student perfect op de hoogte kon en diende te zijn.
- De leden stellen in onderstaande aankondigingen duidelijk vast dat de infosessies net als doel hebben om inzage in te geven in de evaluatiedocumenten (Excel) en om het gebruik ervan ook nog eens extra toe te lichten.
[afbeelding]
- De leden stellen tot slot vast dat de kwaliteit van de lesvoorbereidingen en andere opdrachten van verzoekster eveneens inhoudelijk onvoldoende zijn waardoor het gemiddelde al zodanig laag is dat de minpunten de druppel zijn en niet noodzakelijk omgekeerd. Een goede kwaliteit kan bijvoorbeeld een 16/20 opleveren, dit terwijl een minpunt van -5 (bijvoorbeeld bij reflectie) dan nog steeds een 11/20 zou geven.

Beslissing

De leden van de interne beroepscommissie besluiten bijgevolg het volgende:

- dat de behaalde scores voor Stage Engels 2, 3 en 4 SO AV conform de ECTS-fiche tot stand zijn gekomen;
- dat er een gedetailleerd evaluatiesysteem (Excel-documenten) is waarbij de eindscore ondubbelzinning en transparant terug te vinden is;
- dat het evaluatiedocument op voorhand kan geraadpleegd worden door studenten, dat er duidelijk naar verwezen wordt in de officiële stagehandleiding, en dat er

bijkomend zelfs informatiesessies worden georganiseerd om de evaluatiedocumenten stap voor stap te overlopen met de studenten;

- dat de administratie verbonden aan de stages slordig is bij verzoekster; • dat het gewicht van reflectie en logboek in de totstandkoming van de eindscore voor werkstuk redelijk is gezien een correcte administratie als learning outcome is vastgelegd voor de opleiding.

→ De leden van de interne beroepscommissie beslissen derhalve om de examenbeslissingen voor Stage 2, Stage 3 en Stage 4 te bevestigen.”

Dat is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet daartoe ambtshalve evenmin aanleiding.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

Verzoekster steunt een eerste middel op een schending van het legaliteitsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert aan dat de departementale beroepscommissie in de bestreden beslissing stelt dat zij de eerdere toelichtingen en motivering, zoals uiteengezet in voormelde twee eerdere beslissingen van de interne beroepscommissie, volledig herneemt en bevestigt – met uitzondering van een rechtzetting van een fout die zij maakten- terwijl beide betrokken beslissingen (van 8 juli 2021 en van 3 september 2021) door de Raad werden vernietigd en dus niet meer bestaan.

Het is volgens verzoekster evident niet mogelijk om te verwijzen naar de inhoud van onbestaande beslissingen.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat zij niet ontkent dat de twee vernietigde beslissingen van de beroepscommissie uit het rechtsverkeer zijn verdwenen, en dat het voegen van die beslissingen als bijlage bij de thans bestreden beslissing niet tot doel heeft om deze te doen ‘herleven’.

Verwerende partij stelt dat uit de annulatiearresten van de Raad immers niet blijkt dat de feitelijke vaststellingen in die beslissingen onjuist zijn. Om bovendien de leesbaarheid van de nieuwe beslissing “niet onnodig te verzwaren” door de in de vernietigde beslissingen vervatte feitelijke informatie nogmaals en integraal te moeten herhalen, werd ervoor geopteerd om naar de inhoud van de voorgaande beslissingen te verwijzen.

In haar wederantwoordnota handhaaft verzoekster haar kritiek.

Beoordeling

De Raad heeft de beslissingen van 8 juli 2021 en 3 september 2021 vernietigd. Zij zijn derhalve niet langer in de rechtsorde aanwezig.

Een verwijzing naar die beslissingen zou problematisch zijn indien de beroepscommissie zich daartoe zou beperken voor het beantwoorden van de middelen die in het – nog steeds actueel zijnde – intern beroep van verzoekster zijn opgeworpen.

Dat doet de beroepscommissie evenwel niet, en verzoekster voert ook niet aan – laat staan bewijst – dat de beroepscommissie middelen onbeantwoord heeft gelaten. Ook in het raam van het tweede middel immers, beroept verzoekster zich niet op een schending van de formelemotiveringsplicht.

De materiële motivering kan blijken uit het administratief dossier.

Het middel kan bijgevolg niet leiden tot de vernietiging van de bestreden beslissing.

Tweede middel

In een tweede middel beroept verzoekster zich op de materiële motiveringsplicht, het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster verduidelijkt dat het geschil zich thans kristalliseert rond de beoordeling van de administratieve taken tijdens de drie stageperiodes.

Verzoekster is van oordeel dat de beroepscommissie nog steeds geen inzicht verschaft in de wijze waarop de quoterings voor ‘werkstuk’ tot stand is gekomen, en dat aldus niet tegemoet is gekomen aan de overwegingen van ’s Raads voorgaand arrest. Zij stelt:

“Meer dan voorgaande alinea wordt er niet uiteengezet wat de evaluatie van het werkstuk betreft. Er wordt verwezen naar ‘een rubric’, maar er wordt geenszins enige toelichting bij gegeven. De student kan deze rubric volgens verwerende partij als leidraad gebruiken. Nochtans slaagt de departementale beroepscommissie er zelf niet eens in om uit te leggen wat een rubric is en welke implicaties het hanteren ervan heeft voor de evaluatie. De departementale beroepscommissie slaagt er maar niet in om duidelijk te maken op welke wijze er geëvalueerd wordt en wat de rol van rubrics of ‘rubrieken’ is. Bij nazicht blijkt dat ‘rubrieken’ een manier van evalueren is, waaraan een pedagogisch model ten grondslag ligt. Bij wijze van voorbeeld wordt de handleiding van de Universiteit Antwerpen (vrij raadpleegbaar online) voorgelegd (stuk 8). Hieruit blijkt dat deze evaluatiemethode doorgaans niet gekoppeld wordt aan punten. Een oplossing is om de verschillende prestatieniveaus te koppelen aan cijfers die ruim vallen (bv. een onvoldoende = 7; voldoende = 10; goed = 13 en zeer goed = 16). Schijnbaar heeft verwerende partij de weg in het hanteren van dit evaluatiemechanisme nog niet gevonden en hanteert zij geen objectief cijfermatig systeem aan de basis van de rubric-beoordeling, minstens is zij hierover niet transparant naar de studenten toe.

De rubric waarnaar verwezen wordt is [] een excel-bestand, zo stelt de bestreden beslissing. In dit bestand kan de docent kruisjes plaatsen in het tabblad ‘invullen’: van 0 tot 4. De kruisjes in het tabblad ‘invullen’ worden geplaatst, geven vervolgens een resultaat in het tabblad ‘resultaat’. Elke rij in het tabblad ‘invullen’ behelst een evaluatiecriterium (15 evaluatieonderdelen in totaal), waarvoor telkens één kruisje mag worden geplaatst. Hierbij zijn er vijf opties: 0 van de 4; 1 van de 4; 2 van de 4; 3 van de 4 en 4 van de 4 (stuk 9).

In de redenering van verwerende partij dient een student dit excel-bestand zelf na te gaan en uit te pluizen door allerlei combinaties van kruisjes uit te testen, om te ondervinden wat voor effect deze combinatie van kruisjes heeft in het tabblad met het resultaat. Zo kan een student zelf ondervinden dat er voor bepaalde evaluatiecriteria strafpunten worden

afgetrokken van het totaal van 20 punten. De bestreden beslissing stelt uitdrukkelijk dat dit de werkwijze is die wordt gehanteerd, hetgeen mag verbazen.

Het invullen van het tabblad ‘invullen’ leidt automatisch tot een resultaat in het tabblad ‘resultaat’. De stelling van de departementale beroepscommissie dat in het tabblad ‘resultaat’ de achterliggende formules inzake de evaluatie zijn terug te vinden, is geenszins correct. Immers, wat kan een student inzake de evaluatie afleiden uit pakweg volgende ‘formule’:

“=ALS(Invullen!B17='X';0;ALS(Invullen!C17="X";1;ALS(Invullen!D17="X";2;ALS(Invullen!E17="X";3;ALS(Invullen!F17="X";4;ALS(Invullen!G17="X";5;ALS(Invullen!H17="X";7;"Niet ingevuld"))))))))"

Moet een student dan plots kunnen voorzien dat er strafpunten in de formules verwerkt zitten? Moet een student kunnen afleiden of er een puntenverdeling is in de evaluatiecriteria onderling? En indien er een puntenverdeling zou bestaan, dewelke deze is? Dit kan men bezwaarlijk een formule noemen, waaruit moge blijken welke berekening er precies gemaakt wordt om tot een evaluatie te komen.

Hierover kan de departementale beroepscommissie in de bestreden beslissing nog het volgende kwijt:

“Hoe gebeurt de berekening? De meeste onderdelen geven afhankelijk van aanduiding een bepaald getal. Al deze getallen worden opgeteld en gedeeld door een getal wat een bepaalde score geeft (die omgezet wordt in een score op 20 - zie cel G2). ”

Uit deze motivering wordt niemand wijzer. Wel integendeel.

De departementale beroepscommissie stelt in het besluit van de bestreden beslissing dat er een gedetailleerd evaluatiesysteem (excel-documenten) is waarbij de eindscore ondubbelzinnig en transparant terug te vinden is. Het tegendeel is echter waar. De toekenning van de eindscore is ambigu en geenszins voorspelbaar, aangezien er geen uitdrukkelijke voorziening bestaat waarin dit ter kennis wordt gebracht aan studenten. Men brengt geen enkel stuk voor waaruit mag blijken dat studenten op de hoogte zijn van de concrete werking van het evaluatiesysteem.

Volgens de beroepscommissie kan de student in het tabblad ‘resultaat’ zelf nagaan hoe de scores werken, zelfs indien hij of zij niet aanwezig is geweest op de infosessies (die overigens niet verplicht worden gesteld). Door trial and error moet een student blijkbaar zelf op onderzoek te gaan hoe de scores worden gevormd. Dit is werkelijk niet ernstig.

Dat bepaalde onderdelen zoals logboek en reflectie essentieel zijn en voor minpunten kunnen zorgen, wordt niet op formele wijze ter kennis gebracht aan studenten bij aanvang van het vak Stage Engels (niet in de ECTS-fiche, niet in de handleiding). Bovendien verschilt het minpuntenbeleid inzake logboek enerzijds en reflectie anderzijds nog van elkaar. De afwezigheid van een reflectie leidt schijnbaar tot een aftrek van 5 punten op de eindscore (op 20). De afwezigheid van een logboek leidt tot een aftrek van 10 punten op de eindscore (op 20). Dit is wederom geheel nieuwe informatie, die pas naar boven

komt, in een derde motivering van de initiële studievoortgangsbeslissing genomen ten aanzien van verzoekster. Dat deze informatie nu pas blijkt, valt geenszins te rijmen met het zorgvuldigheidsbeginsel. Het minpuntensysteem is niet veruitwendigd in een stuk. Het is schijnbaar aan de student om dit gaandeweg zelf te ondervinden, hetgeen uiteraard niet ernstig is.

Bijkomend is de wijze van de toepassing van de minpunten disproportioneel. De aftrek van punten kan gaan van -3 tot zelfs -10 (op een totaal van 20). Eén kruisje op het tabblad ‘invullen’ (op de 15 criteria) kan dus leiden tot een aftrek van de helft van de punten in totaal. Neemt men hierbij in acht dat – zoals Uw Raad terecht vaststelde – een student die niet minstens 10/20 haalt voor het onderdeel ‘werkstuk’ niet meer kan slagen voor het volledige opleidingsonderdeel Stage Engels, dan kan men niet anders dan vaststellen dat het systeem van strafpunten kennelijk onredelijk en disproportioneel is. De stelling van de departementale beroepscommissie dat een student die 16/20 behaalt, na aftrek van strafpunten nog kan stranden op een 11/20, kan de onredelijkheid niet overtuigend weerleggen. Wel integendeel, vanaf dat een student 14/20 (d.i. een zeer goed resultaat) behaalt, doch bij het criterium ‘reflecties’ toevallig 5 strafpunten oploopt, kan niet meer slagen. Hij kan in dat geval niet meer slagen voor het volledige opleidingsonderdeel. Besluit: de departementale beroepscommissie slaagt er voor een derde maal niet in om de motivering van de studievoortgangsbeslissing ten aanzien van verzoekster in overeenstemming te brengen met het materiële motiveringsbeginsel, waarbij zij bovendien het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel eveneens schendt. De bestreden beslissing kan, in het licht van het voorgaande, geen stand houden.”

In haar antwoordnota kan verwerende deze argumenten niet bijvallen, en zij repliceert:

“Verweerster kan de argumentatie van verzoekster aangaande het systeem van rubrics geenszins bijtreden.

Zoals duidelijk aangegeven in de bestreden beslissing, wordt met een rubric gedoeld op het instrument dat verweerster hanteert ter beoordeling van de prestaties van de studenten. In casu, betreft dit het excel-document dat de studenten kunnen terugvinden zowel in hun portfolio als op het intranet en waarnaar aldus bovendien expliciet wordt verwezen in de stagehandleiding. Ten overvloede herinnerde de heer [V.], via het leerplatform Canvas, de studenten ook nog eens aan het nut van dit document, zoals te zien op de screenshot in de beslissing van de beroepscommissie van 25 oktober 2021 (zie stuk III.J)

Het argument van verzoekster dat er geen enkel stuk wordt bijgebracht waaruit blijkt dat de studenten op de hoogte kunnen zijn van het concrete evaluatiesysteem, kan aldus geenszins weerhouden worden.

Bovendien waren er ook nog de verschillende info-sessies, waarop verzoekster – in tegenstelling tot hetgeen zij voorhoudt – niet aanwezig was en er de[r]halve mag worden [vanuit gegaan] dat zij ter zake geen vragen had en dat alles haar volkomen duidelijk was.

De wijze van beoordeling van het ‘werkstuk’ wordt aldus wel degelijk op expliciete wijze aangegeven in de stagehandleiding, zijnde een document met reglementaire strekking, hetwelk aan alle studenten ter beschikking wordt gesteld. In deze stagehandleiding, wordt ter zake uitdrukkelijk het volgende gesteld onder 6.2 (zie ook stuk IV.D):

“De evaluatie van de stage-administratie gebeurt via een rubric die de student zelf kan raadplegen in het por[t]folio. Op die manier kan de student dit zelf als leidraad gebruiken bij een nazicht van zijn/haar administratie. De evaluatie van dit onderdeel gebeurt door de vakdocent. Dit cijfer wordt op het punten blad weergegeven onder het item ‘werkstuk’.”

Aan de hand van deze rubric (excel-sheet, zie stukken IV.A, IV.B en IV.C voor het document in excel-formaat) kan elke student vooraf op een perfect transparante wijze nakijken welk gewicht/belang er wordt het gehecht aan het al dan niet of in mindere mate in orde zijn van de te vervullen taken en/of te verwerven competenties.

Het enkele feit dat er in de stagehandleiding daarbij niet expliciet wordt gesteld dat er bij de beoordeling van bepaalde onderdelen wordt gewerkt aan de hand van een systeem van minpunten, doet aan het voormelde geen enkele afbreuk.

Het gebruik van de excel-sheet is immers een zeer eenvoudig te hanteren instrument, welke op die manier door de student als een ‘objectieve’ en ‘transparante’ leidraad kan worden gebruikt ter nazicht van diens administratie (zoals dit uitdrukkelijk in de stagehandleiding wordt aangegeven).

Het behoort verder niet toe aan verzoekster om zelf te gaan bepalen welke evaluatiwijze verweerster dient te hanteren en dat het bijgevolg beter zou zijn om (zoals de Universiteit van Antwerpen) te [evalueren] aan de hand van verschillende prestatieniveaus.

Het is evenmin zo dat de student de achterliggende formules nodig heeft om te weten te komen welke score en/of hoeveel minpunten er zullen worden toegekend. Door eenvoudigweg een kruisje te zetten bij het juiste vak (onder de Tab ‘Invullen’), is meteen de score of het aantal minpunten zichtbaar onder de Tab ‘Resultaat’. Er kan bezwaarlijk worden gesteld dat dit niet duidelijk of ambigu is of dat dit omslachtig zou zijn. De student heeft de achterliggende formules niet nodig teneinde diens resultaat te kunnen voorspellen. Verweerster heeft enkel voor de goede orde ook nog eens duiding gegeven omtrent de achterliggende formules, opdat ook dit aspect in het kader van onderhavige procedure zou zijn uitgeklaard.

Ondanks het feit aldus dat verweerster in haar nieuwe beslissing van 25 oktober 2021 de berekening voor het onderdeel werkstuk voor de verschillende stages thans op een zeer uitvoerige wijze heeft uiteen gezet – inclusief een stapsgewijze toelichting voor de verschillende stages Engels in Bijlage 7 – blijft verzoekster andermaal en zonder meer weigeren de eindscore te aanvaarden, waardoor verweerster niet anders kan dan de slechte wil van verzoekster te vermoeden (zie stuk III.J, III.K).

Een grondige lezing van nieuwe beslissing van de beroepscommissie maakt het immers volstrekt duidelijk hoe de eindscores tot stand zijn gekomen.

Verzoekster levert opnieuw kritiek op het gebruik van deze rubric, niettegenstaande dit een objectief, beproefd en algemeen aanvaard systeem is, dewelke voor alle studenten hetzelfde is.

Verzoekster stelt voorts op pagina 10 van haar verzoekschrift verkeerdelijk dat de evaluatie van [elk] onderdeel gebeurt aan de hand van vijf opties, met name: “0 van de 4, 1 van de 4; 2 van de 4; 3 van de 4 en 4 van de 4”. Deze 5 opties betreffen enkel de beoordeling van de aanwezigheid van de observatieverslagen, hetgeen in casu bij stage Engels 2 en 4 niet van toepassing (HNVT”) was, en waarvoor verzoekster bij Stage Enels 3 de maximale score heeft behaald, zoals aangeduid op het evaluatieformulier en toegelicht in bijlage 7 (stuk III.K).

Verweerster wenst op te merken dat het niet is omdat verzoekster het evaluatiesysteem niet begrijpt of ve[e]leer niet wil begrijpen, dat dit geen objectief en efficiënt systeem betreft. Er zijn nu eenmaal verschillende parameters waarmee rekening dient te worden gehouden alsook worden aan de verschillende parameters verschillende gewichten toegekend naargelang het belang er wordt gehecht aan elk onderdeel.

Verweerster wenst daarenboven er de aandacht op te vestigen dat de door verzoekster behaalde eindscores -zoals vermeld in bijlage 7 bij de beslissing van de beroepscommissie zelfs zonder aftrek van enige min- of strafpunten reeds een onvoldoende opleveren en dit voor zowel Stage 2, Stage 3 als Stage 4 (!). Verzoekster zou – rekening houdend met de cesuur voor het onderdeel werkstuk – met andere woorden zelfs zonder aftrek van minpunten voor één enkel van de drie stages geslaagd zijn.

Verzoekster vindt de strafpunten kennelijk onredelijk en disproportioneel, *quod certe non*, doch zou zij zelfs zonder de toepassing van enige strafpunten duidelijk geen voldoende score hebben behaald op het werkstuk voor de betreffende stages (met name respectievelijk en afgerond een score van 9/20 voor stage 2, een score van 7/20 voor stage 3 en een score 8/20 voor stage 4), hetgeen met toepassing van de cesuur tot gevolg heeft dat verzoekster niet slaagt voor deze stages (zie stuk III.K).

Bovendien dient vastgesteld dat het systeem van de strafpunten ook geenszins op kennelijk onredelijk[e] wijze noch disproportionele wijze werd toegepast.

In de bestreden beslissing van 25 oktober 2021 van de beroepscommissie wordt op grondige en zorgvuldige wijze uiteengezet wanneer welke minpunten worden toegekend en wanneer deze worden toegekend voor het ontbreken van de logboeken en de reflecties. De ratio van deze werkwijze wordt eveneens toegelicht (zie ook stuk III.K):

“De student kan met andere woorden zichzelf toetsen om na te gaan of het portfolio in orde is. Zo zal de student ook kunnen inzien dat bij een misstap (zoals bv. het ontbreken van een reflectie) dit niet noodzakelijk een onvoldoende zal betekenen op de score voor administratie (d.i. het werkstuk). Wel als er ook andere zaken niet in orde zijn en tevens de kwaliteit van de ingeleverde stukken niet altijd naar wens zijn (wat in dit voorbeeld nog onderbelicht is geweest - student voert de opdracht maar gedeeltelijk uit). Een eenvoudigere beoordelingswijze zou zijn dat bij het ontbreken van 1 onderdeel dit zou resulteren in een onvolledig administratief dossier hetgeen neerkomt op een niet aanwezig (NA) waardoor de student meteen een 0/20 krijgt voor het werkstuk. Er werd evenwel geopteerd om milder te zijn, reden waarom er gekozen werd voor het systeem van de minpunten.” (eigen onderlijning)

Verzoekster is verder ook nog de mening toegedaan dat zij nooit op een formele manier werd meegedeeld dat het logboek en de reflecties essentiële onderdelen betroffen van de verschillende stages.

Verweerster kan ook deze stelling echter niet in zijn minste bijtreden.

Ten eerste is een correcte administratie één van de Learning Outcomes in de opleiding, dit staat letterlijk in de ECTS-fiches van de opleidingsonderdelen; het spreekt voor zich dat het indienen van reflecties en logboeken ressorteren onder het luik administratie (stuk 1.0)

[afbeelding]

Bovendien verwijst de beslissing van de beroepscommissie terecht naar de stagehandleiding waar aangaande de logboeken eveneens bij iedere stage wordt vermeld (stuk IV.D):

1.2.2 Stage 2

De tweede stageperiode bestaat uit het volgende:

Voor de algemene onderwijsvakken:

- *16u stage per onderwijsvak*

Voor de onderwijsvakken bio-esthetiek en haartooi:

- *4u observatie per mentor/ onderwijsvak*
- *8u stage per onderwijsvak*

De student dient de gepresteerde uren te bewijzen door het logboek te laten ondertekenen door de mentor. Zonder logboek kan de student dan ook niet slagen.

De stagehandleiding stelt aldus uitdrukkelijk, als volgt: “Zonder logboek kan de student dan ook niet slagen”. Deze stelling is voor geen interpretatie vatbaar en benadrukt wel degelijk het belang van de logboeken.

Een en ander blijkt aldus niet enkel uit de toepassing van de minpunten, zoals verzoekster geheel ten onrechte laat uitschijnen doch het belang ervan blijkt ook duidelijk uit de ECTS-fiches en de stagehandleiding.

Middels de argumentatie zoals uiteengezet in diens verzoekschrift, slaagt verzoekster er aldus niet in het minste in om aan te tonen dat de beslissing van de beroepscommissie niet afdoende gemotiveerd, onredelijk, onzorgvuldig, dan wel kennelijk onredelijk zou zijn.”

Verzoekster harerzijds, handhaaft in haar wederantwoordnota haar grieven en gaat nog in op de repliek van verwerende partij.

Beoordeling

De Raad stelt vooreerst vast dat verzoekster in haar huidig beroep niet (meer) aanvoert dat zij de reflecties en logboeken wél – en correct – heeft geüpload en dat eventuele minpunten bijgevolg ten onrechte zijn toegekend.

Noch in de feitelijke toelichting, noch bij de uiteenzetting van de middelen gaat verzoekster op dat aspect in. Verzoekster richt haar grieven uitsluitend op de wijze waarop het niet correct uitvoeren van administratieve taken (‘werkstuk’) in de beoordelingsmatrix – de ‘rubrics’ in het excelbestand – wordt verrekend en zij werpt op dat de berekening van het examencijfer daardoor niet transparant en onredelijk is.

De Raad beoordeelt de bestreden beslissing bijgevolg vanuit het perspectief dat de materialiteit van de vaststellingen van de beroepscommissie – de Raad verwijst naar wat onder de titels “de leden stellen in concreto vast dat” is uiteengezet in de bestreden beslissing – niet ter discussie staat.

Verwerende partij alludeert op een gebrek aan belang in hoofde van verzoekster. Zij doet immers gelden:

“Verweerster wenst daarenboven er de aandacht op te vestigen dat de door verzoekster behaalde eindscores -zoals vermeld in bijlage 7 bij de beslissing van de beroepscommissie zélf s zonder aftrek van enige min- of strafpunten reeds een onvoldoende opleveren en dit voor zowel Stage 2, Stage 3 als Stage 4 (!). Verzoekster zou – rekening houdend met de cesuur voor het onderdeel werkstuk – met andere woorden zelfs zonder aftrek van minpunten voor géén enkel van de drie stages geslaagd zijn.

Verzoekster vindt de strafpunten kennelijk onredelijk en disproportioneel, *quod certe non*, doch zou zij zelfs zonder de toepassing van enige strafpunten duidelijk geen voldoende score hebben behaald op het werkstuk voor de betreffende stages (met name respectievelijk en afgerond een score van 9/20 voor stage 2, een score van 7/20 voor stage 3 en een score 8/20 voor stage 4), hetgeen met toepassing van de cesuur tot gevolg heeft dat verzoekster niet slaagt voor deze stages (zie stuk III.K).”

Verzoekster repliceert in haar wederantwoordnota dat deze stelling niet wordt aangetoond.

De Raad neemt kennis van stuk III.K van het administratief dossier. Hierin zijn, voor de drie opleidingsonderdelen, de formules uit het excelbestand vermeld per item dat werd beoordeeld.

Voor zover de Raad dit bijzonder cryptisch stuk kan lezen, vermeldt het elk te beoordelen item (bijvoorbeeld ‘lesvoorbereiding’, ‘kwaliteit reflectieverslag’, ‘mappenstructuur portfolio’ enz.) éénmaal en met de scores die werkelijk zijn gegeven.

Verwerende partij verduidelijkt niet, en de Raad ziet ook niet spontaan in, waarom voor de verschillende aspecten de toegekende punten (nul of meer) worden opgeteld, en de minpunten vervolgens op het tussentotaal (uitgedrukt op een noemer 20) in rekening worden gebracht, in plaats van in de voorafgaande optelling te worden meegenomen. Voor zover het sterk geautomatiseerde en geïnformatiseerde beoordelingssysteem van verwerende partij weinig transparant wordt genoemd, kan de Raad daarin meegaan.

Dit neemt evenwel niet weg dat in het betrokken stuk ook verzoeksters beoordeling zónder de gecontesteerde minpunten is weergegeven. Verzoekster behaalt dan de volgende (afgeronde) deelcijfers voor ‘werkstuk’:

- ‘Stage Engels 2’: 9,2/20
- ‘Stage Engels 3’: 7,1/20
- ‘Stage Engels 4’: 8,6/20

Ook in die hypothese derhalve, behaalt verzoekster niet minstens 10/20 voor ‘werkstuk’, en kan zij bijgevolg op grond van de bepalingen van de ECTS-fiche, die wat dat betreft niet ter discussie staan, niet slagen voor het opleidingsonderdeel.

Verzoekster heeft aldus geen belang bij het middel, dat bijgevolg niet ontvankelijk is.

Slechts voor de volledigheid behandelt de Raad onderstaand ook de overige argumenten van verzoekster.

De Raad kan verzoekster alvast hierin bijvallen dat de beoordeling van de drie betrokken opleidingsonderdelen complex is.

Complex is evenwel geen synoniem van onwettig. Binnen de ruime discretionaire bevoegdheid die een hogeronderwijsinstelling heeft om het door haar verstrekte onderwijs en de beoordeling van de studieresultaten te organiseren, kan zij ervoor opteren om een matrix te hanteren die

toelaat om een grote hoeveelheid aan criteria, desgevallend met verschillende wegingsfactoren, bij die beoordeling te betrekken.

Anders dan in de voorgaande annulatieberoepen het geval was, stipt de Raad in het licht van de materiële motiveringsplicht ook aan dat verwerende partij thans wél de excelbestanden in het administratief dossier heeft neergelegd die de eindevaluatie van de opleidingsonderdelen ‘Stage Engels 2’, ‘Stage Engels 3’ en ‘Stage Engels 4’ uitmaken.

Samen met de concrete duiding die de beroepscommissie in de thans bestreden beslissing uiteenzet, is de Raad thans in staat om zich een voldoende beeld te vormen van de wijze waarop de quoterings tot stand is gekomen, met inbegrip van de ‘strafpunten’ die worden toegekend, bijvoorbeeld omtrent het ‘werkstuk’.

De Raad wil aannemen dat de wijze waarop tekortkomingen omtrent het ‘werkstuk’ worden verrekend, als streng overkomt.

Tegen strenge beslissingen kan de Raad evenwel geen bescherming bieden, enkel tegen onwettige, en verzoekster overtuigt er niet van dat de wijze waarop de quoterings geschiedt dermate streng is dat geen enkele andere, normaal en voorzichtig handelende hogeronderwijsinstelling in dezelfde omstandigheden op dezelfde wijze zou handelen.

Dat verzoeksters administratie binnen andere opleidingsonderdelen als ‘zeer goed’ werd beoordeeld, zoals zij in haar wederantwoordnota onder de aandacht brengt, betekent niet dat zij voor de opleidingsonderdelen ‘Stage Engels 2’, ‘Stage Engels 3’ en ‘Stage Engels 4’ en de daarbij gehanteerde criteria *ipso facto* op een slaagcijfer aanspraak kan maken.

In het raam van dat wettigheidsstoezicht, is de Raad van oordeel dat de concrete wijze van berekening, met alle detail zoals dit in het excelbestand aan bod komt, niet in de ECTS-fiche moet worden opgenomen.

Verzoekster spreekt verwerende partij niet tegen waar deze in haar antwoordnota aanstipt dat de studenten het exceldocument zowel in hun portfolio als op het intranet kunnen terugvinden, dat er expliciet naar wordt verwezen in de stagehandleiding en dat de studenten via het leerplatform Canvas ook nog eens aan het nut van dit document werden herinnerd. Indien een

en ander dan, zoals verzoekster in de wederantwoordnota betoogt, nog volstrekt onduidelijk zou blijven wat de praktische toepassing betreft, dan had verzoekster de opleiding daaromtrent kunnen bevragen, wat zij blijkbaar niet heeft gedaan.

Er kunnen misschien onderwijskundige bedenkingen bij worden geplaatst dat beoordelaren, bij het hanteren van een scoringssysteem, niet ten volle kunnen inschatten wat de cijfermatige impact van de door hen ingegeven deelscores is op de eindbeoordeling, maar ook dit is een element dat tot de onderwijsvrijheid van de instelling behoort.

De Raad is bovendien een rechtscollege en geen onderwijskundige, en beginselen van (ped)agogie behoren niet tot de rechtsnormen waaraan de Raad een voor hem gebrachte studievoortgangsbeslissing vermag te toetsen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 16 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november

2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.